1

591

خمسه عطاء الله افندی

رحمه الله المعین المبدی

خمسهٔ عطائی وهو عطاء الله بن یحیی الشهیر
بنوعی زاده [۱۰۴۴] الاول الکتاب نفحة الازهار [1]
والثانی صحبة الابکار [2] والثالث هفتخوان [3]
والرابع عالمنما [4] والخامس ساقی [5]
نامه سنه سبعة وتسعين
ومائة والف
١١٩٧ م

[redacted]

بسم الله الرحمن الرحیم

سرسخن نسخهٔ نظم کریم
گوهر سرتاج کلام قدیم

سرسخن نسخهٔ فصل الخطاب
تاج طرازندهٔ ام الکتاب

تا رقم نغمهٔ قانون راز
رشته کش گوهر مکنون راز

پردهٔ دیبای در ملک بقا
قبله نمای حرم کبریا

جدول تقویم حکیم ازل
راهبر خطهٔ علم و عمل

رادهٔ دفتر دین قویم
دقّهٔ منسوج کلام قدیم

واسطة العقد لاولی مقال
رابطهٔ سبحهٔ ارباب حال

اولدی امام رقم صف زده
همچو امام سر تسبیحده

شعشعهٔ مطلع الانواردر
قفل در مخزن الاسراردر

لیلهٔ قدر اولدی سواد مداد
اینسه نوله سجده او خامه داد

بسمله در بحر خبره مبتدا
سالکه یول گوستر انگشت نما

بسمله در برجی فلک امان
هیئت مدی چکیلن ریسمان

بسمله در داور والا نشین
خسرو خاور کبی تخت نشین

بسمله شاهین ترازوی دین
بسمله سرپنجهٔ بازوی دین

فرق شیاطینه چکر دورباش
نقطه ایله تیردر اول قطره پاش

بسمله بالاده طورر دائما
اولدی مگر اوج هواده هما

لوحده اول سطر مصنع رقم
لوحده گویا که ظلال قلم

لوحده گل اولمغه مشکین فتیل
یا پر پر شعشعهٔ جبرئیل

سرخ و سیاهیله بو حرز امان
قلعه ده که آتش ایدر که دخان

سرخله اول حمره ورقک زینیدر
شکلی افقده شفقک عینیدر

مدّی ایله هیئت مالک نگار
شاخده بر غنچهٔ زلف نگار

نقطه و مد زینت بر طاسدر
یا سر سماره ابر قاسدر

خانهٔ دین و دولی تعمیر ایدر
هم در شور و شری تسمیر ایدر

انده نهان تدر الف اسم ذات
اولدی مگر جدول آب حیات

نقطه اولوب کوکب دنباله‌دار
نقطه‌دن اولدی اول الف آشکار

بیضه ایکن قدرت ستاره بوق
اول چکلن تیغ گهرپاره بوق

لانه سز اول بیضه‌دن اولدی عیان
بیضهٔ سیمرغ بلند آشیان

سنبلهٔ نجم هدا بیتدر اول
کوکبله نجم سما دندر اول

بسمله در سنبل باغ هدی
نقطه بهار اولشی اکا گویا

نقطهٔ گل نجم هدا بیتدر اول
سنبله بیرار سما دندر اول

نقطهٔ زحل که نمایان اولور
سنبله بگزر که زرافشان اولور

مدّینی سیر ایله سر سجده‌ده
گوردی بسملکه تسلیم‌ده

مدّی ایله سینه ایله نظر
راه حقیقتده قلمی فرق یرار

ویده میم ایلدی بسینه نظر   مدتی شعاع بصر بیدر مکر
اولدی ترازوی نظرله دونش   رشتهٔ عقد اوزره رشتبار جان
جانه ایردی اورسنده جهل   عقدهٔ میم اولدی محکم اکر
اسم جلالیله کشیده جهان   شانه ایله مار خط مهوشان
اسم جلالی کورن آکاه در   فوقده اول ستر پیدا الله دور
دوندی سپهره طبقات سطور   بسمله عرش فلک فیض نور
عرش اکا نسبتله فرشی در   مظهر رحمن علی العرش در
احسن جمله قصص اولسه روا   چونکه عیان انده الف لام را
اولدی حقیقتده او عقد نظیم   مهر من صفای کلام قدیم
شکل الف لامده بیع فی المثل   رحمت اوم شفقت ایچون صوتکی
نقش اوله چون خاطره اسم رحیم   الدایه مرآدمی دیبو رحیم
لامدی غرهٔ غرای ماه   هر الف اللهه کیدر شاهرا
چون الف الفت ایدن اوله اهل   ظاهر و باطن اولور الله ایله
بر برینه ممتزج الفاظ چار   وینه عناصر نته کیم چار یار
سنتدر مذهب اهل یقین   منتخب چار کتاب گزین
هر که بو چار ایله بوکون اوله یار   هشت جنان زوقنه اولور دوچار
هفت بطونی بوی بحر عظیم   سعنی ده اعجاز کلام قدیم
بسمله ده وار نیجه سر عظیم   کیم اوور اعجاز کلام قدیم
اولدی بو رابطه ام الکتاب   جامع قرآن جلیل الخطاب

ال

نامه چون سبع مثانیدر اول   مخزن اسرار نهانیدر اول
بسمله یه اولدی اولدر عیانه   طولدردی یکین آنده بو جیحونکنه
بسمله نک سری دخی باده در   باده کی ده نقطهٔ یکتاده در
نقطهٔ یا نکتهٔ پنهان ایمش   ختم در مخزن عرفان ایمش
بسمله در حقک اولو نعمتی   انده مکرر صفت رحمتی

اول اخرانی قیل حرز جان   ایله عطانی کبی ورد زبان

خطاب خامهٔ سحرساز و تحریک کلک نکته پرداز بهوای حمد خدای چاره ساز

کل برای کلک بدیع البیان   محرم اسرار دل کاردان
مشک فشانندهٔ مرغوله تاب   غالیه فرسای عروس کتاب
قفل کشایندهٔ کنج کهن   دور نمایندهٔ گنجور سخن
خلقت سراچهٔ دلارا نغم   جرعه نثار ملی سرخی رقم
حامل ستر دل معجز نکات   نکته کذارندهٔ کوشش دوات
نخل طرازندهٔ طرز کلام   میوه فشانندهٔ دامان کام
واقف اسرار عجم هوشیار   کاشف اسرار دل پرده دار
لوح صحایفده فرایدنشان   بزم لطایفده جواهر فشان
طوغه کمیت حشرستان کام   رخش مبارک قدم بی لجام
کاه طریقی کبی تهلیل قیل   کاه چکوب پایکی قندیل قیل
شق اولوب اوله پا برهنه بینه   بکزه سورت آهوی ختن پاینه

صفحهٔ خاطرده که نقش نگار … قیلدی سنی هندوی آیینه وار
مجمره جیبنه اینوب هر زمان … گوهر الورسن صوقوب ایکی بنان
بالشون ایاغه زه تحمیده گیر … همسر اول انکشتله توحیده گیر
لال صفت سویله اشارات ایله … عجزنی بیلدی بوگنایا تله
فوتلک ایله قوللغک اثبات قیل … سوز یوزوتی خاکه مناجات قیل
نقطه صفت قطره لرین قیل نثار … دردکی دوک ایکله برازار زار
حمد لواسنی سرافراز قیل … نای نفیر کله سرآغاز قیل
جک یوری ای خامهٔ کشورستان … ملکت معنایه همایون لوا
بسمله یه حمدله اولدی ردیف … کامل اولور حسنله نظم شریف
اولدی بوگنجه ایکی مصراع در … طاق قدسیه ایکی شاهپر
نوش ایدجک نعته که قطر نبات … مشربه فیضدن الور حیات
بسمله در لازم اولان اولا … حمدله در واجب اولان ثانیا
بسته دلا حمدله اول ترزبان … ایتمکله شکر نعم بیکران
چونکه اولور شکرله نعمت زیاده … حمدله اول شاکر رب العباد
دوش بروش ایلیوب الفاظی ست … قیل یوری توحیدینه ذوالمنن
ایله برازمت رحیق بیان … تا دوته شوقیله کمیت زبان
بسته دم ایتسه یتی اوکارلق … قیل بنای خامه مردکارلق
تایکی قیل نالم ایله هم نفس … اول دل نالانه فریادرس

کنبد گردونه صالا اوازه کی

وکلیه

وکلیه لم بزدجی اغازه کی

نفخهٔ حمد خدا و نعت علام سنک کلک عنبرین خام در

حمد اکا کیم حمده ویرر قدرتی … کثرتله ثابت اولور وحدتی
صانع بی مانع حی قدیر … مبدع بی عون سمیع بصیر
شمعه نمای لمعات قدم … پرده ربای ظلمات عدم
نور فزاینده عین عمی … چهره کشاینده نقش فنا
خامه زن نافهٔ وعد کریم … تازه کن عهدهٔ عهد قدیم
زایچه بند خط تقویم یار … صفحه نور و شب تار و نهار
کارکه آرای زمین و زمان … قافله پیرای بهار و خزان
بیست گذارندهٔ خاک حقیر … لمعه براوزندهٔ مهر منیر
داغ نه ناصیهٔ لاله زار … حلقه ده گوش مه هاله دار
راهبر راحلهٔ گمرهان … کعبهٔ مقصود کهان و مهان
سرمه کش دیدهٔ عین الیقین … پرده کشای نتق حور عین
شقه فراز علم خاوران … لعل طراز کمر کهکشان
دانه نثار ربط زرین جناح … قطره فشان دیم فیروز رواح
رازق مورد ملح بزنان … طعمه رسان سمک بی زبان
رشته کر مهرهٔ پشت پدر … رشته کش گوهر نسل بشر
تیره کن حجرهٔ تنگ دماغ … روشنی عقل فروزان چراغ
تاب ده لعل دل ابدار … خانه فروز قفس جسم زار

آینه بخش کف کشف و شهود — شانه زن تار شعاع وجود
شمعه فروز ده شرع قویم — وسوسه سوز دل تنگ حکیم
مرتبه بخش سر خاوران — رتبه فرمای مه آسمان
صنعی ایله اولدی سپهر برین — نقش طراز نمرهٔ روی زمین
ایتمش ایکن جانی دلک مونسی — یوغیدی دوقوز دوره‌نک برینی
قبهٔ افلاکی ایدوب لاجورد — یازدی کتابنی اکه زرین ورد
قدرتنی گوربونه تدبیر اولور — هیچ نه تجدید و نه تعمیر اولور
گنبد اشجاری که زینت ایدر — هر بیل اجوب آنی مروت ایدر
نخله دولوب گنبد سبز سپهر — اولدی انک میوه‌سی نارنج مهر
قیلدی پرافراخته بو خرگهی — قویدی رف طارمه کیب مهی
دترا ایکن مهر سپهرک الی — یازدی جمشیدک یره خط جلی
کلک ذر لمعهٔ مهر جهان — دوشمکه طور روی الذن همان
نیل فناده پر اولوب عابرین — پر عقبه اولدی بسیط زمینی
ایتمسه کمان هلالی برکت — ایلر ایدی فلکنی گردون شکست
چشمهٔ خور معتم افلاکک انکه — فیضنک اجزا خوربدر خاکک انکه
خاکی ایدر جرعه کش جام عشق — چرخه چقر زمزمهٔ عشق عشق
عشقنی مینا در وجود ایلکد — صیقل مرآت شهود ایلدی
باد سحر حیزنی ایدوب یکبار — نخل گلی ایتدی خرامان ناز
فکرت عشقیله دل پرملال — اولدی سفالیله ریاحین مثال

اوّل

اوّل اوّل که بوغیدی جهان — اولمشیدی کنتم عدملده نهان
یعنی اولوب نقطهٔ ارض سما — مردمک پردهٔ عین عمی
سانه محدود و شئون صفات — اولمشیدی مستتر نور ذات
جلوهٔ حسن ایلر ایدی ذات تحت — بی کم و کیف ایدی نه فوق نه تحت
استدی بر آیینهٔ رونما — تاکه مظهر اوله حسن بها
عشق تقاضا ظهور ایلدی — آینه غرقهٔ نور ایلدی
ناظر منظور اولوب آشکار — مهر ازل اولدی تجلی شعار
ایلدی پرگوهر مکنیا ظهور — اولدی سزاوار تجلی نور
طور وش اول لمعه‌ن اولدی قذا آ — مهرله گویا که تکرک اولدی آب
آب اولوب لجهٔ گوهر نما — کفی تراب اولدی سحاب سما
گلدی ظهور ایلدی مخفی کنوز — قدرت حقیله بیلنمز رموز
شش جهت و نه فلک اولدی عیان — بر لکنه اولدی شهادت کنان
بسته اولوب سلسلهٔ ممکنات — گلدی نه ابایله چار امهات
قیلدی موالید ثلث ظهور — طولدی جهان شوقله ماننده نور
لطفی اگر ایتمسه تأیید کون — طوغمز ایدی نه موالید کون
عقل سرافراز علما ایدوب — قافلهٔ فکری قفادار ایدوب
ایتمکیچون عسکر نفسی تباه — قیلدی بو صحراده آنی روبراه
اولمیه توفیق اگر بهره‌سی — شقه صبغت چاک اولور زهره‌سی
وصفی معانی ایله بولمز طراز — اکه نه تشبیه صغر نه مجاز

حاصلی قول حکما سفسطه
منطقک اشکالی قور مغلطه

یول بوله مز کمسه اکا نامه وش
قطع لسان ایتمجک خامه وش

ایله عطایی یه خدایا عطا
هر عملی تا که اوله کیمیا

ذره لطفکله ایدوب بهره یاب
مست دلی زار فنا ایت زر ناب

عرض راسوختکی و مناجات بدرگاه قاضی الحاجات

داد خدایا که بو نفس ظلوم
ایلدی بن خسته یه عشقه هجوم

یا قدر بیخ آه کیم جام هوا
ایتدی بنی عشقده لغزیده پا

کندوسنه درد ربت کن بنه
دوشمده دل خوبلرک دردینه

قنده ظهور ایتسه بر ورد تر
مرغ سحر ناله لر ایدر طویر

قنده که بر لاله رخ اوله پدید
ظاهر اولور سینه ده داغ جدید

شوق رخ قلبیم ایدر غم زده
صومعه یی ایلدی آتشکده

سبحه الیمده نظرمده کتاب
فکر خط خال ایله حالیم خراب

گرچه دوشوب مسجده گاهی گوزر
لیک دل راز نهانده گزر

شیشه ناموسی چالوب بر ره
بوز صویی دوکلدی میخانه توبره

دوره کوکل اهل نیاز اولدی
عشق مجازیده مجاز اولدی

شمدی بو یوله نیجه بیلمک محال
جسر صراط اوزره نیجه اوله حال

هیچ دوشنمی عارفک اذعانینه
نفسه اولوب قصد ایده اذعانه

حیف دکلمی بو که عقل سلیم
وسوسه نفسله اولوب سقیم

جاننه

شمع

شمع جمالن اوله پروانه سی
ماه عذارک اوله دیوانه سی

روسیه حشر ایده رخسار ال
کندین آته آتشه هندو مثال

خصم اوله دنیایه جوانان ایچون
جانه قیه وصلت جانان ایچون

کینه سی خنجر کبی صقلی اوله
غمزه کبی قاتلی بچقلی اوله

غیرت بیهوده ایله ایده جنک
عالم ایله اوله چو ابرو پلنک

عاشق شوریده اوله تا کیمی
تازه اوله رغبت دیرینه سی

راه عبادتده اولوب سست لنک
میکده یه کلسه اوله چست شنک

دائره جامده اوواره لر
الده اوله سبحه بللور تر

خیفکه دنیانک اولوب قائلی
آقچه صایلمش قوالیده عاقلی

لعنت او دنیا رله اول درهمه
کیم سبب لعنت اولا آدمه

دینی صاته دولت دنیا ایچون
اولمیه زادی ره عقبی ایچون

کبر کتوره یوزینه عقبی کیده
صورتنه بکزیه دنیا سیده

خرصی او حدندن اله یوز قزوره
ایلجی جهانده اوله یوز قره

بر املده صو کورینور سراب
سعی و طلبده نیجه بر پیچ و تاب

دشتده مانند سگ کربلا
باده یکف اوله بو سر درهوا

حاکم اولانلر گوزده صدر جاه
جاننه اول سند اولور قبله گاه

گرچه ایچره جای نشین امام
سبحه و سجاده یه ایمکده دوام

حرقه خامه ایله صالر عربده
تیلسون ایل ارقه سی محرابده

ایلدی سجاده ده حکم انام
ریشه ده مرغ دلنی بایدام

مقصدی چونکم اوله قطع جدال   یا طلبنده نیچون ایلر قال
سنک کبی نفسک اشی کیزدر   الکه اویوب بونجه خولدر بندر
بار امانتله دل کمرهک   سیرینه الداندی بولوبت کهنک
خیف که سرمایه یه ایدک خرج   باقی سوزک دیرایدیک یوق جواب
عمر محبوب ایلمدک اعتبار   وای اکر بویله ایدرسه گذار
اوماریک الله عنایت قیله   بدر قمر نور هدایت قیله

مرشد اوله سنو نبی امین
نبهنا الله مع الغافلین

نعت شریف کزین موجودات علیه افضل التحیات

سویلیه ار کلک بدیع المقال   معجزه حمدنده فلاطون مثال
نوک دو شعقله اولورسن ملام   شعقه طرازنده میدان کام
چاه دوات ایچره بشر واخفا   ایله بلال حبشی وش صلا
محفل اوراقی بنه زین قیل   نعت شریف شه کونین قیل
سنسن ایا خامه عنبر شمیم   طرفه سبزخوان نبی کریم
قیل سخنک منقبت مصطفی   منقبتک قیله سراسر صفا
نقطه شین خط وجد و حال   مرکز پرکار علوم رجال
بسمله فاتحه سروری   خاتمه دفتر پیغمبری
غایت امنیه اهل شهود   علت غائیه بود و نبود
مخزن اسرار خدای معین   مطلع انوار محمد امین

احمد محمود اثر معجزات   سید کونین علیه الصلات
خوف و رجا اهلنه نعم النصیر   خبر شفیع و بشیر و نذیر
هادی دین هادم کفر ضلال   مطلع انوار جمال و جلال
پیشرو اول و اخر در اول   نکته ور باطن و ظاهر در اول
علم و عمل باطن و ظاهر تمام   ذات شریفنده بولوبدر ختام
تاج طرازنده لولاک در   راه نوردنده افلاک در
عزمی لدن علمی ایچون جزم ایدی   افضل و اولاد اولو العزم ایدی
چقدی ایر جانب طور کلیم   اولدی نبی مجلس خاصه ندیم
رتبه سی وصفنده ایدم احتفا   خاصلی یردن کوکه دک فرقی وار
چرخده ایلدی عیسی مقام   عرشی گذار ایلدی نبی انام
صکره کیدی بو سما هوا براق   کچدی آنی بونجه منزل اراق
بولدی سلام المغیچون کوبیا   چرخ چهارمده مسیح ایلدی جا
امی ایسه مرشد رب علیم   بیلر ایمش علم کلامی کلیم
روح کلام اولدی قول صحیح   بیلمسون احیا کلماتن مسیح
اولدی هر اشکاله کلامی علاج   منطقک اشکالنه یوقدر احتیاج
دائره هیئت ایسه اصل فن   بیلر آنی علم برنده کورن
اولمغه سر خلقه پیغمبری   ظهر شریفنده که خاتم نشان
مهر شریفیله اوشه کزین   حجت ظهریه منشور دین
اولمغیچون صدرنه شرح کواه   ایلدی عیان معجزه شق ماه

ایتدی دو لخت انی هلال بنان   اولدی مهك غره و سلخی عیان
قامتی بی ظل ایسه اولمز عجیب   اولمز ایمش چونکه قیامتده شب
هیچ کنشك ظلی اولورمی عیان   نورله ظلمت نیجه ایتسون فراق
ایله اولسه نوله اول سرفراز   شقه طراز علم عز و ناز
اولدی قریب ایره بو دربار نور   ایتدی دور معجزه بر بر ظهور
بولدی دمندن ایکی مرده روان   قیلدی فروزنده ایکی شمع جهان
ایکی چراغ ایتدی کرم ایلدی   زینت محراب هم ایلدی
لوله سیمین اولوب انکشت پاك   ایلدی دلتشنه‌لری فیضناك
کفی کنش اولدی بنانی شعاع   آب اکه پرتو سیر التماع
یوسف عصر ایدی نبی غار جاه   نوریله اولدی چه بخشیده ماه
روح روان ایدی شه پاك ذات   غار ایسه اولدی چه عین الحیات
حوض ولوا ایله کورنسه او شاه   سروی بستانه دونه خضرکاه
عسکری منصور شه کبریا   زیر لواسنده ایده التجا
سمت خلافت طوتن اشراجه   اوله سزاوار فنون عقب
اوله نوله خاتمه انبیا   غیره دکل ملك سلیمان سزا
ختم رسل آیت ایدی برکنار   نقطه سی اول ختم نبوت شعار
نور نبوت که طلوع ایلدی   مطلعینه ینه رجوع ایلدی
کردش پرکار نبوت مدار   باشلدیغی نقطه‌ده ایتدی قرار
خلق دو کونك کیم اوور علتی   وصفا اولمی رتبه قربیتی

واصفی

واصفی چونکیم اوله رب جلیل   وصف ایده می آنی بو طبع کلیل
عجزنی بیل غایت همت بودر   عرض زکا ایله ظرافت بودر

صلی علیه و علی اله
ما غلب الشوق علی الواله

صفت شب معراج و سیران سراج وهاج

شب که عروس تتق نه قباب   چهره پر نورینه چکلدی نقاب
اولدی طراز نده خرکاه ماه   پرده زنبوری شام سیاه
ایرشوب آخر دم باد سحر   آینه ماهه ایرشدی کدر
ماهله شب هندوی آینه وار   صفحه کلف اوزره رخی عکسی وار
وار ایسه حل اولکدر تاب مهر   حالله باز اولدی قباب سپهر
پاکل خرشیده طوفندی صبا   دوشدی چمنزاره ورق جابجا
صالمق ایچون ماه نو افاقه ضلع   اول کیجه دیواره یپشدی شمع
ماهك اولوب مهر کبی پرتوی   روز مکر ایلر ایدی شب روی
لیله عید ایدی او کیجه مکر   کیدی فلك نور ایله بر اطلس
کعبه‌ده اول کیجه رسول کزین   اولمشیدی کون کبی تنها نشین
جودی عدو ایله دل افکار ایدی   منتظر شفقت جبار ایدی
کرچه که نرکس بر خواب ایدی   قلبی ولی غنچه پر تاب ایدی
کلدی براق ایله او دم جبرئیل   حضرته ایرکوردی پیام جلیل
دیدیکه مولا کرم عام ایدوب   دعوت خاصی ایلدی اکرام ایدوب

اولدی مهیا سکا درگاه قدس   اول یوری مهمان طربگاه انس
پایه‌نه یوز سوردی ملک و عارضنه فلک   مرغ قفس کبی طپیده ملک
سن بو فتوحاته ممتاز سن   شاه ملک خیل فلک تازسن
رخش براقیله سرافراز اولوب   گنبد چرخه علم افراز اولوب
گل بری مولا ایله همصحبت اول   داخل نعمت کده وحدت اول
جلوه‌گهک صحن ارم باغیدر   عرصهٔ افلاک آتک اوتلاغیدر
چونکه دکل عالمه بند اوله‌رق   کاهکشان دجله‌سنه صالدی براق
سرعت ایدوب رخشی مانند برق   ایلدی فلک فلکی انواره غرق
صالدی یره قدرتی اوزره دونی   درکبی اول خانهٔ زینه تکیت
غره‌سی رخشنده چو مهر منیر   بالی اکه شعشعهٔ دلپذیر
موینه بریشم صفت دلپسند   الکه صاچی کبی معنبر کمند
لجه گذار اولمده همچون نهنگ   ابره الممعقده مثال پلنک
خطوه که عزمی سمکدن سماک   ایکی ایری نقطهٔ افلاک خاک
اولیه میدانی وثوب کمیت   بسط مکان ایتسه بسیط زمین
ایکی رکاب درو بی تمال وقبیل   کف ترازوی ثواب جمیل
خاک رهی ایلدی سرمایه‌دار   سنک ترازوسی دینلسه نوار
بندر لکا شاه فرشته غلام   دستنی اوپوب خدمتنی ایتدی مدام
الکا ایله طوتدی طریق هدی   نغمهٔ داوود ایله کویا صبا
قدسه واروب ایلدی وضع قدم   مسجده نور ایتدی علم برعلم

صف

صف رسل انی امام ایلدی   پیرویه جمله قیام ایلدی
یوریدی محرابه اوت حرم   صف مجاهدله مثال علم
اولدی گروه رسله مقتدی   قیلدی ایکی رکعت وایتدی دعا
یعنی وداع ایلیوب ایتدی مرور   عزم سما ایلدی مانند هور
وارجق اول شاه ملائک غلام   چرخ برین ایلدی چوق اکرام
کوچه که فرش ایلدی اسکرلری   صفحهٔ شفق کثرمله قان درلری
دوکدی عرق چرخ کواکب نمون   قطره‌لری جامه‌دن اولدی برون
واردی اوده منزل ماه اوده شاه   خاک رهینه یوزینی سوردی ماه
دیده‌یه بر نور بنه سوردیش عکر   واردی خی اول سرمه‌دن آکاه اولدی
ایردی دوم غرفه‌یه اول رشک حور   صبح دوم کیبی آکا صاچدی نور
ایتدی دبیر فلکه التفات   قیلدی آنی دفتری واردات
زهرهٔ سپهر بنه اولنجه روان   ایتدی پس چنکده روحی نهان
دیکلدی نواسز دوم انجمن   یعنی که خوف ایلدی اول قهرمن
قیلدی سعادتله او سلطان دین   رونقی شمع فلک چارمین
غرقهٔ نور اولدی رخندن سپهر   اولدی نوله مضمحل انوار مهر
اوغرادی افلاکه کیدرکن او شاه   گنبد فیروزهٔ بهرامه راه
ازرق ایکن گنبد پنجم مقام   نوری ایله ایلدی کافور خام
واردی ششم محفله اول آفتاب   ایلدی سعد فلکی فیضیاب
جامع افلاکه ایدرکن عبور   باقدی او مقصوره‌ده قندیل نور

روشن ایدوب انجمن هفتمی / باصدی روح شعشعهٔ انجمی
تاب رکاب رزی بی اشتباه / باقدی زحل چهره‌سن ایتدی سیاه
ایتدی ثوابت فلکندن گذار / همچو نسیم طرف لاله‌زار
ایلدی ارشادر ایله کام مبین / هر بری ایلدی محفل نشین
اولدی او دم جلوه‌گر بام عرش / عرش اکا اطلسنی ایتدی فرش
واردی اوشه مسعد روحانیه / چقه‌ تولـه محفل فوقانیه
سدره‌یه وارد قلهٔ حبیب جلیل / قالدی او موقعده همان جبرئیل
اولدی جدا شهٔ فلک نازدن / باز کبی کیم قاله پروازدن
رفرف ایدوب خدمتنه بولدی بخت / ایلدی صدرنده او سلطانه تخت
اول در شهوار نگین دان ایدی / باخود اوج تخت سلیمان ایدی
اولدیغی قالدی ایروب امر خدا / لانه‌یه ترک ایتدی مثال هما
روح مجرد کبی اولدی روان / اولدی مکانی حرم لامکان
کتدی بو اوسلوب ایله صعد اله / قالمدی هیچ رنک سفید و سیاه
یره ایرشدیکه انجامی یوق / سیر و سکون ارض و سما نامی یوق
ایتدی تجلّی اکا انوار حق / ویردی تسلّی اکا دیدار حق
ویردی فنا غلغلهٔ نور ذات / باقدی وجودنده اولا فانیات
هر یکه دن ایلدی اسرار جوش / اولدی سراپا بدنی چشم و گوش
گوشنه طقوب گوهر ناگفته‌یی / طویدی بنجه نکتهٔ ناگفته‌یی
حصرنه یوقدر دره‌ی هیچ حدو / اکه کفا ایتمی ایدر طوق حد

وصلت

وصلت محبوبده لطف و عطا / ممکن اولور می بوکه احصا اولو
کلدی او دم مژده تبجیل ایله / سرعتله غایت تعجیل ایله
ایردی مقامنه و روح روان / اویور ایدی صانکه او بار جهان
آب وضو ظرف اولوب پرسکون / اولمش ایکن حشت فلکوش نکون
بنه که ایشیق هلال اولزمان / اقمدی بر یقدن آب روان
کلدی یتشدی او خداوند ناس / سرعت سیرینی قیل ایندی قیاس
خلقه کلوب لطفنی عام ایلدی / جمله هدیه ایله بکام ایلدی
آمد و رفتنده او کان وفا / سرعتله کتدیکینک سوی وار
کتمده وارجزئیه شوق و صال / کلمه‌ده تبشیر قلوب رجال
ایلکسیده رحمت ایدی امته / ایلکسیده شفقت ایدر امته
خواتق توالندن ایدوب کا بیتی / دعوت عام ایتدی سلطان دنیا
سنهدکنها و تورث اولوب حصه‌دار / ایلدی انکشتی امرکس کنار

قالدی نعم بی حد و پایان بزه / حصهٔ غائب بیزه ایمان بزه

وصف چهار یار گزین رضوان الله علیهم اجمعین

صلّ علی احمد شمس الهدی / صلّ علی من تبع المصطفی
شرعنی انک ایلدیلر پایدار / رکن نهانخانهٔ دین چاریار
ایلدی بو بکری امام انام / صدق ایله چالشدی او شاه تمام
اولدی فتوحاتله ولی شیخ دین / اکبر اصحاب رسول گزین

ایلدی کذاب لعینی هلاک | اولدی مقابل کا صدیق پاک
مکه دن ایتدکده پیمبر گذار | ثانی اثنین ایدی اول یار غار
کیمکه ره عشقده صادق اولور | ایکی کیشینک بری عاشق اولور
بو لسیده پادشه دین عمر | حضرت فاروق عدو الله اثر
صاف گهر حاکم بر اشتهار | تیغ کبی جسمی صلابت مدار
ایلدی تا ذیلیه قدرینی پست | بلدی همان حدینی هر حق پرست
ذروهٔ علالی که سپهره اوره | اکسه سنی طاس کبی اوتوره
عدل ایدوب نظم امور عباد | قهری ایله ایلدی فتح بلاد
ثالثی عثمان کریم الخصال | مهبط نورین سپهر کمال
جامع قرآن شه صاحب حیا | بندهٔ محبوب عطای خدا
بوسن قیلوب تیغ شهادت مدار | بوینونی چون سیح کف ابدار
صیچرادی قان مصحف پرغرته | نقطهٔ سرخ اولدی او آیته
تیغ دم آلود کبی تند خو | خجلت تقصیری کبی سرخ رو
رابعی بر صاحب قدر جلی | صهر و وصی یعنی علی ولی
قهرله آچدی در خیبری | همچو گریبان در حیدری
دلت شرفنده و کلی ذوالفقار | یمده نهنک آجدر دهن صیجقلر
صولت قهرندن اولوب زهره ناک | زهره سی تیغکده مکر اولدی چاک
اول فلک مکرمتدر اول | حامل خورشید فضائلدر اول
دین اوینه هر بری دیواردر | عین علی ور کبی بیداردر

اولدی ایکی گوهره بحر کمال | واسطهٔ العقد امام شمال
هر برینه واصل اوله صبح شام | رحمت رضوان و صلوة سلام
منقبت جاه بنی امین | محمدت عترة و صحب گزین
اولمیه مقدور دل پر ملال | المه می دریای بو صنعت سفال
خامه صعوبتی بو بحر روان | اوله می فواره برق ناودان
حاصلی ور سخن ابدار | غرقهٔ اغراق اولور قطره بار

باری نمونه ایده پس کاکل
ویکدر ایسک بو سخن نیچه بول

داستان غزای اکری

خان محمد او سکندر سریر | اولدی بیک اوجره شه عالم مصیر
چرخه چیقوب دبدبهٔ طبل کوس | ایتدی جلوسنده جهان دستبوس
پادشه صالح و عادل ایدی | ادهمه زهدیله مماثل ایدی
قانی او سرور کبی صاحبقران | دشمنی قهر ایلمده پهلوان
قیلدی غزا قصدینه جمع نفوس | ایلدی عزم سفر انکروس
چرخه چیقوب غلغلهٔ کرنای | طاس فلک اولدی معلق درای
رعدی ایروب گنبد نیلوفره | ماهی سیم اولدی یم اخضره
چرخه ایروب برق جبلقی کمان | ایلدی چاق نسر فلکده رمان
اوردی علم سایه سی اتوره | صنجه کلفت ایلدی قاره بره
جوشش عسکرله زمین کبی کون | سنجم ستوریله فلک قیزکون

صف صف اولوب التی بلوك بیرقی | گوی زمین دوندی حقانی نیشتره
چرکه ایله چادر عالی قباب | اول یم زخارده موج حباب
چتر سفیدی سحر نو دمید | اولدی طنابی اکا خیط سفید
قوردی اول اوردوده شه کامیاب | جیمه زربفت ملمع طناب
نار شعاع ایتدی مگر بو دکا | اولمشیدی سایه سیده روشنا
غارت ایدوب دشمنی ابن غازیان | قویدیلر اندن ملکین مکان
خار و خس دشمنی اهل قتال | جمله یودی بیقدیر دریا مثال
خصمنی ایدوب قهر له قدن کمان | اکری یه طوغرولدی او شاه جهان
ایلدی اول حصن حصینی حصار | دائره چکدی اکا هاله وار
ایتدی صونلدجه گوییا ننه | هر برینك یاقه سی وا اجا ننه
طوب عنان ایلدی روز قیام | زلزله ناك ایتدی جهانی تمام
هر بر نندن کوریتوب فتح باب | جنبذ ظفر اولدی اودم فتح یاب
نیزه عسکر که خروشان ایدی | یمده شعب گبی نمایان ایدی
بو شعب اما که تحرك نما | وبردی بنجه زورق جسمه فنا
شاهی کوروب قلعیه گیردی عدو | باشلدیلر جنگه همان سو بسو
چاره ایدوب رخنه که سنگلاخ | باشنه تنك اولدی جهان فراخ
خندقی بر رخ ایدی اهل ستیز | دوندی چه رستمه بر سنج تیز
خندق زرق اولدی یم خونناب | اکه بیشمزدی خیال شهاب
جسری اولوب شکل خط استوا | انجم ایدی عسکر زرین قبا

اوره

اوره اوره ضرب زن آهنی | دوگه دوگه الدیلر آخرانی
صکره ایدوب جانب تابوره عزم | شاه جهان ایلدی آهنگ رزم
اولمش او تابور بریت تمال | مجمع مجموع گروه ضلال
ایتمش ایدی سربسر اهل نفاق | غیرت دینیه ایله اتفاق
وارده عین ایتمش ایدی یارلق | مال و رجا لیله عدوکارلق
هفت قرالیله گلوب یانلره | گلمش ایدی هر طرفك عسکری
سربسر اعدای اقالیم سبع | گرگ و سگ و خوك و خرس ضبع
بعلدیلر هفت صفوف عظیم | خندقی وار چون درکات جحیم
چون دهن اژدر آتش فشان | خندقی هب طولدی طولو نار دخان
هفت قرالیله او قوم غبی | یوردو دیلر هفت سر اژدر کبی
جوشه گلوب اول یدی دریا بار | توزده کلی افلاکه ایرشدی بخار
گلسه بو جمعیتی دیو ده | گورمدی دیوان سلیمانده
بنجه لشوب هر بری با میدان کار | گیردی بری برینه صف پیچ وار
پرده قیلوب چادر نامرد اولانی | ایلدی آهنك وغا مرد اولانی
بیری بر بریله اقشوب مرد جنگ | باشلدی هنگامه طوب تفنگ
گوز یاباجی طولو قنوب مغفره | دوندی وغا عرصه سی آهنگره
عسکر اولوب لجه گبی پر خروش | موج کف انداز ایدی سنان و دوش
تیغ گلوب موجه دریا گبی | اوینادی چوق کله لر آلا گبی
جانب اسلامه اولدی همان | اینه مانند شکستی عیان

فرجه بولوب دشمن فرصت طلب — خیمه کهنگ یوللرینه کیرد هب
شهر الهی یرو اولدم ظهور — غیرت حق ایلدی آهنگ زور
دست رجا ایله بویب سله لر — جمجمه دونلردی بوزین اهل کر
چرخ کبی چرخه تکونسا اوکتو — صکره قفادار قفا یوزار لوبه
کلدی قوال انده خطا ایلدی — عاقبت اظهار ذکا ایلدی
عسکر ایله کوردیلر بولنمز خلاص — کم اوله بیلک جان برزوغر خلاص
لندی قوال انده دوکوب آبرو — حال منال اولدی نصیب عدو
کچدی قلیجدن سوار بی شمر — خط رخ یار کبی سر بسر
تیغ چکوب روم ایلی سرورلری — هپ سفر ایتدی تراش ایلرو
شتم ستور ایتدی کیمین جانفرسا — صوبیدی تراش ایتدی کیمی اهل
بغلو کلوب کمی در دولته — جانیله آل بغلدیلر خدمته
معرکه قتلاسی اولنمه شمار — اولوری بری بر نیجه کز صد هزار
اولدی اول اثناده جمیع دیار — نشئه اخبار مسرت شعار
دشمن دین اولدی پوتنکسر — خلق جهان اولمشیدی منتظر
شهر ستولده بر اهل حال — کوردی عجب واقعه بی مثال
مظهر اولوب مرحمت داوره — داخل اولور مجلس پیغمبره
کوردیکی اصحاب بدیع البیان — جمله سی اول محفله طیب اللسان
برلیسی دیرکیم اینوب محترب — کیتمشیدی عسکر اسلام هب
ویرمدی مغلوبی شاهی رضا — عترت همنامی خیر الوری

حرب

اولدی بویوزدن اکا کرم خاص — برنیجه یوز بیک کشی بولدی خلاص
وکله بو مضمون بدیعی ولا — اکلیه تا زر جاه حبیب خدا
جائز اوله منکر اولوب سیاه — بو نیجه سلطان اوله جمله پناه
اسم محمد اوله حرز امان — قورتله انلکله بو جیش کران
منت اول الله که اول پادشاه — ایلدی عشقنده بزی خاک راه
ایلدی اول فائض جود کرم — خیر نبی یه بزی خیر الامم
کافر نفس الیمی هیچ زبان — بر نیجه خنکار ه قوللوز کورجهان
شوکتی قوتیتنده پاک در — فخر جهان مظهر لولاک در
بو در امیدم که او سلطان دین — نفس جهادینه ده اوله معین
بوله عطائی کبی اشکسته تاب — نامنی ذکر ایتمکله فتح باب

کشور معناده اوله دائما
خامهٔ تألیفی مظفر لوا

سپاس کذاری حضرت پادشاه اسلام سلطان مرادخان ابن السلطان احمد خان

شکر خدا بولدی سریر جهان — شاه جهانبان امین امان
سایهٔ حق داور کیتی پناه — خسرو دین شاه سلاطین سپاه
تاج ربا ایسر کردنکشان — باج ده کوردن داراوشان
تخت طرازنده زرین کلاه — سبع سرابردهٔ حفظ اله
شاه کرم ورث اورنک جم — حارس معمورهٔ ملک امم

زیور در سلسلهٔ خسروان — کوهر گنجینهٔ عثمانیان

قبلهٔ دین و دول خان مراد — خسرو جم کوکبه سلطان مراد

قوللری سلکنده چون انجم کبی — بنجه وزیری وار ارسطو کبی

بولمدی بابنده محل جلوس — قوللغن ایدردی افرنج وروس

مظهر لطف اولهلی جنکیزیان — خسرو ایدر شکله ایلن یورتن

عدلی اکر پشه یه قوت ویره — تیر نزک داره کوزینه کیره

سوره کر اقبال ایله انکه نکاه — سرشکن مار اوله بی اشتباه

قهر غزاله کر ایده دوستی — قورتره مز شیر عرین پوستی

اولدی عصاسیله یباقجی شبان — کورک حرامی یه بر شد زبان

صوصمدی هیچ خوان حرامه لی — کرکدن اولدی باشی صو کالی

ماهی دریا کم اولوب بی امان — بری بربر بردی غنچه دن همان

نیزه لری ایلدیلر در غلاف — اولدی بری بر سینه کینه صاف

کیدی یشل صوفنی صوفی صفت — هر بری بیسی اوجمعه اجدنقات

غایت امنیله وحوش و طیور — ایتمده کلبانک صفا و سرور

انس و پری دیو و دد وحش و طیر — هیچ دکل دغدغه انداز غیر

نالهٔ بلبل بر ایدر کوشنی — غنچه لر اچمز لب خاموشنی

باز کبوتردن ایدر اجتناب — حسرت کبک اولدی بوزین کباب

ایر ملکیچون غایهٔ امنیته — بنده شاه اولدی کلوب خدمته

شاه که مقصودی بودر قصاص — اولمزایدی کبک کبوتر خلاص

اوردی لب فتنه یه مهر و امان — قوندی قاپنه قویدی جهانی جهان

رایت پر نوربنه دیوانه وش — کلدی اوروب بربالنه پروانه وش

جوب زبانندر قلیجی دائما — دمبدم ایچمکده می دلکشا

خون اوله اولدیجه دلی لعل فام — کوهر ناسفته یه بکزر مدام

خصمنک ایدر بوبه کر باغی فدا — انده قالور پنبه که دهن براد

دلبر زروامن روی زمین — اولدی نولای تقیدن امین

ملک امین وادی ایمن کبی — نعمت ایله تودهٔ خرمن کبی

ایلدی جلوسنده انعام تام — غرقهٔ سیم ایلدی جهانی تمام

سیم و کل بذل زر تا بلبه — کفهٔ میزان ایدی بر ابله

ایتسه نوله اهل دله التفات — اولدیر اولان دولته لایق زکات

اهل سخن اولدی نظرکرده‌سی — کوهر اولور فیضیله پرورده‌سی

فکرت حیرتده اهل وقوف — سوزلری زرنک حکم فیلسوف

اولدی سکندر کبی اوضاعی خوب — آینه‌سی سوبسر اهل قلوب

ایلدی چون سال غلبده جلوس — سرکش اولان ایلدی کلوب دستبوس

رابع هم نام اجدادنک — داد اولور قافیه‌سی ادینک

عمرینی حق اولقدر ایتسون زیاد — تا که اوله نظم جهان مستزاد

ایده سریرنده مشید اساس — عون خدا و نه سوبره شناس

سبب تالیف کتاب

برگیجه کیم شعبده باز جهان … ایتمشیدی مهرهٔ مهری نهان
دیدهٔ ماهی یه دونلوب انجمی … طالندی شبکٔ بینه کیم قلزمی
نجمله مجدوره دونوب آسمان … صبحه شفق نشتر برق الدی قان
اکدرر انجمله مه روشنی … یلدرم ایله قفس آهنی
ماه کلفدار و کل اشکار … صبحه سواد ایلمش استاد کار
زنگی شام مه غرا جیب … آینهٔ رویته اولمشی رقیب
قلب پریشان اوکیجه جمع ایدی … بر بن ایدم سایه ایدی شمع ایدی
شمعک اولوب عشقده آموزشی … حاصلی کو کلمجه ایدی سوزشی
سعفره صالوب دیکدر بر اعلا چراغ … یاقدی اسنقلر کبی فرقته داغ
بولدی زول روشنی نور هدا … اولدی طریق ارلرینه ره نما
قالدروب آخر علم شعله سو … یاشلدی جمع اولمغه پروانه‌لر
کوردی انی محرم راز الکلام … جرب زبان اهلی نیاز الکلام
اکه یاتوب یاقلوب ایتدم خطاب … ویرمدی جهر اولدی سؤاله جواب
غالب اولمش کوردم الک رقتی … سوزیمه وآهمه یوق طاقتی
آخر اولوب ضعفله بیهوش خواب … بولدی سکون تاب تب اضطراب
تا که ایروب موجهٔ سیماب تاب … کلدی کناره کهر آفتاب
رایتنی دیکدی سپهره حیات … الدی بو بارو بنه خاوراتی
جمله‌سنی راسته ایدوب افق … آجدی رخن دختر لعلی شفق
ایتدی شفقی دهن صبحگاه … اولدی مکدر بینه مرآت ماه

دوردی شبک دفتر عمرین سپهر … حلّه بصدردی خط شاهی مهر
بنده چقوب خانه‌دن اولدم روان … صوکیبی بر کلشنه واردم همان
کوردم ایروب موسم باغ بهار … طرف چمن چون خط مشکین یار
بر ورق سبز ایدی هر نخل لاد … قاولدی کویا فلک لاجورد
صونمش الین نخلده لاله سته … طاق فلکده مهک الماسته
طلمدی کویا که بو طاق فنا … کاسه قودی نرکس و کل جابجا
باد صبا باغه اولوب زرنثار … طوتدی چمن دامنی ال آجدی چنار
دوشدی کلاهی اکیلوب غنچه نکه … سنبلی طاغلدی بینه کاشنکه
بادله ازهار ایله قالقردی نثر … صانکه آدم قالقدی ایدی تازه‌لر
لاله ده ژاله نغم معنوی … بیضه ایله مائدهٔ عیسوی
کل ورق سبزدن ایتمش ظهور … شعله صالر هر بری قندیل نور
نار شعارنی کورا وقندیلیه … جقمغه طوررلر کوکه زنبیل ایله
که ورق ورد کبی در زمل … برکه صاچلدی بینه کل اوزره کل
شیشهٔ رنکیله کللرکه وار … دیدهٔ پرخونله عکس عذار
شیشه‌ده شنبله کل ارغوان … ولی صولی اولنه نار و دخان
شیشهٔ رنکیله ورد سفید … بلبنه دها نتده بر اولمغی بنید
غنچه کلوب شیشهٔ کلکونله … بلبلی قودی دل پرخونله
شوقله ازقالدی اولوب نغمه‌زن … غنچهٔ کل ناله قیله قلیدن
کوردم اولور نعره‌زنان شوقله … بلبلی مست الکلام اول ذوقله

دردودلمدن اکا ویردم پیام | صاندم آنی قابل سوق کلام
یعنی اولوب صحبتنك طالبی | صاندم آنی سویلیه آدم کبی
بلدم انکده سوزی یوقاره ده | غم قوغمش تاب او بیچاره ده
آتش کلدن کل اولوب ناتوان | طاقتی یوق اوف دیمکه اوچ
بن بو خیالاتله بیتاب ایکن | ایردی زمان سوزش آفت فلك
یعنی کلوب موسم تاب تموز | صالدی لهیب اجزا رجنزا یه سوز
یاندی شکوفه ولی زانق کبی | نامه کستاخی عاشق کبی
بولدی تموز ایله حرارت جهان | کیرمکه دریا یه صولر ایدی جان
صالدی زمینه دم باخور تف | ایتدی صولر قیا یوب اظهار کف
لاله لری یوبتیه دوندردی تاب | غنچه کوسنده قومامشدر آب
اولدی بر شحنه کمربروت | جام فلك اولمشیکن سرنکون
دوندی عرق خانه یه هر خانه هب | روم تموز ایلدی ملك عرب
بردلنوب تجدی یره آبلر | بولمغه دولانمده کرد آبلر
چشمه ده کی لؤلؤ دریا فشان | تابله چون لوله برك دخان
سنویله قودمشیدی آنی آفتاب | بورمغیله چقتیه بر قطره آب
هرکشی لب تشنه و بیمار ایدی | یوزده کلور چو عرق وار ایدی
قالمدی هیچ عالمی شرح حال | تابله کلمشیدی باشنه حال
برنفسه یوقیدی تاب و توان | بلکه نفسدن طولمشدر زبان
هرکشی دم بسته و بیتاب ایدی | جو عرق موجنه غرقاب ایدی

اولموب انفاس صبادن اثر | اغمزایدی غنچنی شاخ شجر
کیرمشیدی خاکه صولر چونکه تور | لیك آیاغی صوغمشیدی هنوز
تاکه ایروب موکب شه خزان | صاچدی یولینه زرینی کلستان
باغ بهار اولدی خزاندن حزین | ایردی صبایه نفس واپسین
همسر اولوب رنکده نسرین وکل | لاله صاچلدی یره چون درد دل
زرد و نزار اولمغیله هربری | قوقدی یره صرار کل عذاری
اولدی یاویرانه شهر کلستان | ایلدی صحب حاصلنی زعفران
وسمه ایکن لعل ورق قاغدی | اوچدی کلك بوجه طبقی کاغدی
بیرك کبی کیم دوکیلور سبزه دن | خاوی کبیدن چوقه یه دوندی چمن
ایاغه صالدی کولی باد وزان | ایتدی هوا برك خزانی خزان
ماتمیان اولدی هزاران باغ | اولدی سیه پوش آنی صنعه زاغ
هرقوزن برك خزان بوستان | جمله فنا ذکری ایله همزبان
دوکنه زرك اقمه ده جوی چمن | طورمه یولنمقده ایدی یاسمن
جوای کوردمکه اولوب قلبی یاك | بستر و بالینی ایدوب تلك خاك
یاردن اوچش یقه لر چاك ایدر | سالك اولوب دورده یولنی پاك ایدر
هم صحی که خار و کهی خانه در | اولده بنم کبی بر آواره در
بردم انك یاننه ایتدم کذار | قیلدم آنی ایشه قلب زار
حال دلیله اکا ایتدم سؤال | دردلنوب تاکه طویدم حسب حال
ویردی بنم داخی او درد غم | غرقه کرداب یم حیرتم

درد دله چاره ایدوب جست و جو
بونجه زمان گزمده‌یم سو بسو

دردوله چونکه ... لا ترک
عزم ایده‌لم ملک اری دریایه دک

کوردم انی دوگدی بکا طبلی دل
دوشدم اودم بانه مانند ظل

اولدی شتا صرصری جنبش کنان
دوشدیلر برودت اولدیه ناگهان

رعد وله اصدی برودت نقاب
اوده مره گلدی یخ اولدی حباب

صر چو سرای الجره ایدوب جایی
چکلدی هامان دامننه یاپنی

ایچدی بر رشحه کمتر بیان
اولدی عقصوله رطب اللسان

ایندی شتا صرصری شوبله هجوم
شیشهٔ چرخ الجره سویندی نجوم

سوندی شبک شمعهٔ بالاکشی
قالدی قبیل اوجاریک آتشی

چاتلدی گویا که کف آفتاب
صنعه شفق اقدی بو از خون ناب

سبزه‌لری برف و یخ ایندی محل
اولدی لب جویده اغوش صقل

سبزه خطن برف نا غوب بحجاب
حلقه‌با صور دراز و بسیم ناب

بیزه بجلّه بوله ایتسه عبور
اولدی شتا خسرو صاحب ظهور

لغمه دونوب جوی روان زیر برف
بخت انکا گوبر اولا ولدی شکرف

برف نا غوب خورده سکر کبی
قطره طلو گوب اولدی شکر لیلبی

باو شتانک ایشی تعقید ایدی
شوتشن یخ سکر فاتید ایدی

ایتمسیکن جانبی جیب سحاب
بونجه‌سنی جمع ایده‌مز آفتاب

کشت گزار ایلدم افاقی چوق
بلدم انی حاصلی همحال یوق

راجع اولوب گوشهٔ غمخانه‌یه
بلبله دوندم که گیره لانه‌یه

وحدته تبدیل قیلوب کثرتی
دوشدی دل زار له جان صحبتی

باد ایدوب احوال پریشانمی
جوشه گتوردم دل نالانمی

ناله قیلوب گردش ایامونا
دیدم اکا چکدیکیم آلامنا

زخم غمه ایلدی تمکیباشلق
قیلدی تسلی ایله یولداشلق

منقبت گردشنی اصل ایلدم
چرخ المن باشقچه فصل ایلدم

در شکایت روزگار و ناهمواری چرخ غدار رسان اولور

کمسنه هیچ گردش پرشر و شور
استدیکی کبی ویرمدی حضور

کمسه اولور می ستمندن امین
ایتمیجک بربری روز زمین

شعشعهٔ مهرک ایشی قهر در
لطفی یدی طاسی کجرو زهر در

جوره نه عالم نه خود ادم دوکر
زهره نه جام نه خود جم دوکر

طالع بد همدم و همکار ایدر
کوکب غدار طرفدار ایدر

ماه نوک جامنی ایدر جلوه گر
اهل نظر اکه ایر افدن بقر

ایتسه تحسر نظرین هر زمان
لب بر ینه چشمی تر ایلر همان

چرخه سود و پنجه یلدا کبی
مرده چراغ ایتدی قاری کبی

سنطق عطارد ایدوب تار مار
کاغد عطارد ایدر روزگار

صالدی صوبه نسخه‌یی چرخ کهن
صوردر ایسک حکمتی لقماندن

اینه خاطر اولوب زنگدار
زنگله بر رخنه اولور تیغ وار

مصقله‌نک منتنه دویه‌مز
پاره لنور نقلتنه دویه‌مز

یا

کوزمی اجرا اهل دل الامدن   شعشعهٔ خنجر بهرامدن
کاخ فلک قصر زلیخا مثال   ایتدی نیجه یوسفه نیرنک دال
الا نه‌می هیچ دطوتن بندینجا   اکلر او نقشیله جهانی کندینجا
واعظ لشهرک دخی طعنی بلا   هر سوزی بر نشتر تیر جفا
کوسنی وعظنده بهانه بولور   اوستمره طورمه حواله اولور
ابر بهاروفه کردیجو صفت   کوپی یورا وکینه جوق عاقبت
بز قوودق آدم بربنه آنی هب   سویلمز آدم کبی اول بی ادب
ایشلر ایدر عاشق دروکشه   کاه جکر کاه صوقر آتشه
قرنی ایدی طوتکه جهنم اتک   نابه سی الجبنده بو عالم اتک
نیجه کفن صویجی بنا شملر   کشف قبور ایتمکه مالک الجو
یا قحمه ریا قتنده که وعکسته   آتش بیرلر اولو حلوا اسنه
درهم اولور درهم قیراط ایجون   بری برین اولدرر اسقاط ایجون
حصهٔ اسقاط ایجون اروجوق   دوشنه صدر الفقه نه اکر با یجه یوق
سک کبی قربان اتنه دیشلر   آل الله ک ایا غنی الملق دیلر
نامنی جکمکده خدا بیلرک   واد الذی یومرا بیلرک
ولده صولی حب درم مختفی   ذکر خفی بریته شرک خفی
خوبلرک عشقنده بسر بر بلا   اولدی غم عشق بلا بر بلا
بذل قلوب مهر وفا خرمنی   بر ایکی زرو برن الور دامنی
لعلی که سکر کبی لذتلو در   اکثری به تقلید عجب طتلودر

تیرکش

تیرکشه دونسه دل مبتلا   دوره قزاوقی طولدرر اول قاشی
چشمنه بهر این بادام وش   خون دل عاشق اولور بر ده کش
هر بری بر صاحب رستم قران   کندی قلیج غمزه جهان پهلوان
لیک مجی عاشقه مهمات اولور   یاره لره صارلیجق جان اولور
ذل و نوا صنعله ایدر سر فرو   مسکنت و لطفله قور خاکه رو
طشره ده مریخ صفت تیغ کش   خانه یه کلدکجه اولور زهره وش
بریکا جوری ظرفا ر زماتی   خلقه ستم ایلمه ده خرده دان
مختصه در جمله اهانتلری   ساده دله رنک و ظرافتلری
حب شقیق اولدر شفاقه بدل   حال حقوق اولور عقوقه محل
یوزه کولر غر رحشان کبی   لیک یاقر مهر درخشان کبی
لطفله ماهی کبی رطب اللسان   نشتر تیز ولی در میان
هزله دوتوب عرض محبتلری   مسخره لق اولدی حقیقتلری
حسنله عرض خلوص و وداد   عشق مجازی کبی هب بی سداد
عهدیده اقراریده جمله هبا   ثنا جدا بازار کبی بیوفا
صبح نخستین کبی دمسردلر   قحبهٔ دنیا کبی نامردلر
رسم محبتده ثبات و دوام   سایهٔ زلف بت عرعر خرام
صکره برودتله اولوب مشتعل   حاصل ایدر درد دنی اهل دل
کیمی اولور غرهٔ جاه قوی   اهل طمع نکبتی معنوی
شهرت ایجون حشمتی توقیر ایدر   شهر کزر کندویه تشهیر ایدر

کیمسی ادم نجنور عالانه … فرقی بو غیلکن حزحما لله
حسنا ایله جمع ازرو سیم ایدر … عالمنی سرمایه تعظیم ایدر
خلق جکر نقلتن اولدرهلک … طولوتکه ولی نعمتیدر عالمک
سفره سخانی هجر ایله هیچ … هالهٔ بی ماه کورنسمی هیچ
جمله سی نادات وخرنا بسند … دشمن ارباب دل وهوشمند
اولدی خصوصا که کناه عظیم … صاحبنک بیله قلبی دونیم
معرفت ونکته ورشاعری … عفو قبول ایتمز اولور ساحری
شعر دین محرم اولور لاجرم … سحر کبی اهلک ایدر متهم
وای اکا کیم شاعر محتاج اوله … فقرله شبندهٔ افراج اوله
نامی انک رند ایسه طرار اولور … مردوک درویش ایسه جرار اولور
مدحن ایدن کذبله شهرت بولور … طوغروسنی سویلر ایسه هجو اولور
حاصلی یوق جز فنا ده جنون … جابر حضور اسز ایسک قیل عبور
کل بروار ساقی فرح قدم … جام طرب ویر ایله قیل دفع غم
کوروش کردوندن الوب انتقام … ایلیه لم توسن اقبالی رام
ایله غرور اهلنی ازده دل … تا که هلاک اوله کورن مرده دل
چهره سنه جرعه قش قان اولم … کریه سنه خنده زنان اولم
دعدا یانای نواز قلم … ایله براز بزم شناسیب مقام

دهره براز غلغلهٔ ناله صال
کنبد کردونه براوازه صال

ساقی نامه

ستوقه کل ای جرعه کش جام قدیم … ساقی بزم طرب اوقوی انی
قندلبک قطرهٔ آب حیات … جرعه نی ایتسک نوله قطع نبات
ایندی لبک اکمکر فیض حیات … سویلمکله باشلدی شیشه همان
جام عرقله می کلکون کرک … صبح صفادر طرب اوزون کرک
ایله عرقله می نابی روان … اقلی قزللی کبی قیل همعنان
اولدی عرق برباقجی دلربا … عقلنی الدرسه کوز ظریفا
روح روان باده رمانیدر … جام عرق جانمزک جانیدر
دمبدم افتادهٔ طاق فت … سیده بولور خاصیت مومیا
جوهر ماهیت خاتمدر اول … آب خمیر طرب جهدر اول
جزء قوی خاصیت پرطرب … اصل فرح مایهٔ شور وشغب
لمعه سیدر عنصر ناری انک … مادهٔ روح بخاری انک
نسخهٔ ترکیب زمین زمان … باعث ترغیب دماغ جهان
ماشطهٔ روی عروس طراز … صیقلی خنجر مژکان ناز
خونی عروق ایچره محمد حیات … سرده بخار ایتمده تفریح ذات
عمله ایدر نشوه سی مرد اجنک … ابوسیاهیله مثال پلنک
کیفی که برکز اولنه خاطره … بردخی غم کلمیه هیچ خاطره
تبرا اولوب شمع کبی کله جم … دللرا اولور شعشعه سیله نرم
بولسه هوا ایله نوله التهاب … کورکشی اتش میدر حباب

سیدر او خوش لشوه و خنده زات — سر فلاطون خم سومنات
بوله خم ایچره نه عجب زنگ ناب — سنکده پرورده در اول لعل ناب
نایه و بر رخنه اولوب جایکیر — سایه ده دوارلیرا و مهر منیر
هر خم می کوه بلند و قار — ظاهر اولور کاهی سر ندنکار
خمی یا خود منزل خورشیدی — یا فلک کوکب ناهید می
غم دکل اول خمه ایرر خطر — دردئ باده یله دریا جیبی بحر
ظرفنی لغو ایتمک ایچون روا — اوله خراسانی فقر صفا
جام طولو شیشه لر ایلر صدا — صو کوچجک سوز بو کلدر ولا
شیشهٔ می قهقهٔ آتش فشان — یا بیعط بریده سر خونچکان
آتش اولسه نوله بزمه عزم — چونکه سر حیدر اولا زینت بزم
خم اولوب بحر محیط فرح — صانکه انک بر قولاغیدر قدح
جام می یا مجمر عشق ممتیدر — مشعلهٔ راه هوا ایتمیدر
جامدر آیینهٔ صافی منقش — کار سکندرده بو نقا اولمز نقش
جام جمک بلکه بودر صیقلی — کاولور نقوش دو جهان منجلی
جامدر اول کوچک ملک و نگار — کم اوله پیر مغه خدمت گذار
پیر مغاندر جم جمشید قصر — اولدی ابر مشفق ابنای عصر
دختر رز چونکه اوله سرمایه سی — اولسه عجب می بو قدر مایه سی
چین جبین ایله شفا نسخه سی — رسم خط جامی دوا نسخه سی
قصر جم اولندیغی دمده بنا — ایلمش اولمشیدر بو بیردوتا

میکده سی

میکده سی کشتی دیرین نوح — قالمش انجنده او رئیس الفتوح
هر طبقه دولتنه یکرز عمان — بیش قدم جامله پیر مغان
کلشن آباد اولور او کنج نهان — مخزن گنجینه کبی قیضا کن
میکده طاقنده اولان نزدبان — پایه تر پایهٔ عزت همان
هر کشتی مستعجل منزل کرک — ایتی ایق قطعه منازل کرک
منظره دن جا بجا رخشاندر — هر بری بر مقلی گلستاندر
کشتی نوحه اورلنجه بنا — تخته سی النمش انک جابجا
اینکیچون غرقه ایکن کائنات — بولدی او طوفان بلادن نجات
قافله سالار متاع صفا — راه نوردان طریق وفا
دائم اوینیدر کهنه اولور روان — انده اولور جنس تخور ایکیان
ناله کنان هر بریسی بی دبی — کوی سو بدا ایله دللر جرس
هر بری بر خسرو جم اعتبار — خدمت پیران ایله پر افتخار
باده کشان رستم صاحب ظهور — کیمی تهمتن کیمیسی پیل زور
بارکه جمده سجود ایلمش — هر بری اثبات وجود ایلمش
حالک غمه هر بری لیو بلا — صندلکه صدره کچوسه روا
بلکم ایدر خمنی صهبا دکر — صو کشه دین کوثره دریا دکر
نشئه سون آکا جام می بر حباب — شیشه صولتمز ایچر بر شتاب
و بریزه ساقی ماهه بر ایکی جام — ایتدک اقتدی بشرب المدام
جام عرقله می صونه دیم — باکه نه دینار کرک نه درم

ایغه پر ایلیه‌می ارغوان / باده مراد ایلیه صونن همان

تاب ورلر قسه اگر باده دن / عمر سبو دکلو طولورمی بدن

کلمسیه بوقدر فلکک خرمتی / برزحی فوت ایتمیه‌لم فرصتی

اظهار شوق وغرام بنظم جواهر انتظام

صبحدم آفاق اولوب پرضیا / لامع ایدی پرتو صدق صفا

اولمشیکن گنبد مینا نمون / توده کالای صفای درون

قصر فلک میکده شوق ایدی / خلق جهان مست می ذوق ایدی

دور ایدوب کنج قبهٔ فیروزه فام / صوکدی ملک مهر کسه بر طولی جام

بیده او فیضله اولوب نشوه دار / لجهٔ شوق اولدی دل بیقرار

شعشعهٔ نیر فیض اله / ایتمشیدی کلبهمی آماجگاه

دولده ایدوب قلزم انوار جوش / بربرینی چلندی موج سروش

کلک امل همسر تقدیر ایدی / صفحهٔ اندیشه قلمگیر ایدی

تاب جگر دغدغه انگیز ایدی / نبضمی طوتدم قلمک تیز ایدی

دوشدی دله خاطرهٔ مثنوی / ایلدم اوستادلره پیروی

ایتدم اووا دیده جوش افشان نظم / اولدی کرزکاه ره تنگ نظم

خامه اولوب تیز بو هنگامه ده / دیزدی گهر بحر خرد نامه ده

سوزلری اما که بیانه دکل / جمله فسون اولدی فسانه دکل

بونده صفا وارمی که برکینه خواه / مصدر قهر و طمع و حب جاه

طاق

طاق دماغی طولی کبر وغرور / سینه ده هر کوزی بروز وظهور

دردسری دغدغهٔ تاج زر / کوکلی میان بستهٔ عشق کمر

اولمشیکن مملکته پادشاه / بیلمیه وکل فاتح لطف اله

قصدی انک شاه جهانداریق / کوسترمی عالمه خنکارلق

ایلمیه اذعاج قلوب عباد / قهری ایله اودلره یانه بلاد

یعنی چکوب عسکر دریا نهیب / ایلمیه بر خاطی وطنی غریب

بربلوکک نامنی اعدا ایده / مملکتی اسوبله یغما ایده

هر بری بی سابقهٔ کفت وکو / بری بیرین بلمدین اوله عدو

دعوی جاه ایلمده ایکی شاه / اورته ده احوال رعیت تباه

نخوت جهلیله بر ایکی عوان / نامرین ایده جهان پهلوان

گرز و کمان سمتنه ادعا ایده / بری برین دعوت میدان ایده

بربرینه ایلمیه قصد هلاک / برلیسی مرد اوله بری زخمناک

وصفن ایدن شاعر خوجنگ / ویره کیجوب سوزلرینه آب وتاب

کندو سنی حیدر کرار ایده / کوزنی بطمان ایده قنطار ایده

کورمدوکی قومی اکوب دائما / ایده نیجه مرده لره افترا

ایلمیه بر مرده یی صاحبقران / شاعر ایکن واده اوله قصه‌خوان

ایلدیلر کرچه سلف اختیار / ایتمدم اما که حقیر اعتبار

مرتبه‌سن اوقومادم انلرک / جانلری چقسون اوباد انلرک

سلکمز وادیٔ مرغوب ایدی / وصف لطیف می محبوب ایدی

اولدی بنجه فصل بدیع و ظریف   فصل بهاری کبی جمله لطیف
صفحه‌سی آیینه کبی پر صفا   ایلدم آنک نامنی عالم‌نما
حاصلی اتمامه ایروب اولدی کتاب   جلدیله اولدی صدف در ناب
نظمنی پسند ایتمکله شایان اولنو   دستکوش زمرهٔ یاران اولنو
اولدی بکا حجت عز و قبول   ایلدی امضا علما و فحول
سبکنه نظامینک بکجه لا فخر   ایلدی انصاف هم انصف فخر
حاصلی اولدی سفر بلاغت رسوم   اولدی پسندیده یاران روم
هر بری لطفیله اولوب بذله سنج   ویردیلر اولدی ذکی اول کنج بنج
یعنی کوروب خمسهٔ شیخی تمام   ایله چو آیینه همان اهتمام
چونکه صوللدی بکا نظم سخن   خامه چو بنده دوار اول نظم زن
شکر خدا ازدکل قدر نک   فرق فلکده علم رفعتک
سمت نظامیده اولوب جلوه‌دار   اولدی صفوف سخنک استوار
سوزش خسروده اولوب بهره‌ور   صاچدی نقط برینه خامه‌ک شرر
خم دلک جام اداطلبی   مایه‌لی خمخانهٔ جامی کبی
سنده نوا ایله بر آوازه صال   طرز نوائیده نوای مثال
کلدک ایسه صکره نوله جمله‌تو   صفره دکلمی الفی الف ایلتو
صکره کلن بز همه زبردست اولور   عادت اودر جرعه الجی مست اولور
عرضه قیلوب مسکنت بی‌شمار   ایلدم انلاده براز اعتذار
دیدم ایا زمرهٔ ارباب دل   بکا بو تکلیف مناسب دکل

سغفله که تقلید کبار ایلیه   کندوبی رسوای دیار ایلیه
هیچ اولمی اینه دکلو خروش   هرجکه خزفه جواهر فروش
مفلس عاجز ایده ترک دیار   فائده نه ایلسه مصره گذار
ایتدی خصوصا که جفای زمان   مخبره کبی بوره کم طولی قان
اوده لی بوراهه پیاده قدم   باشنه شق اولدی مثال قلم
لیک ایدوب هر بری قولن اکید   اولمدی هیچ عذر و توانی مفید
کوردم اولور بو تلک ابلاغ   نازجرلقات مزخرف متاع
اخر ایدوب سوزلرنه انقیاد   جانله همتلرین ایتدم مراد
ایلیوب اول حضرته نذر نفاق   کلکک هنر ایلدی تسخیر ساق
وار ایدی اولده دخی منیم   قاصر ایدی عزمه ولی همتم
حاصلی بو خسرو دو آورده   رسم ایدر اول نقشی دل آزرده
اولمشیدی بر اولو همت بکا   غیبدن ایرشیدی بشارت بکا

دوشدی همان خاطره هیچ کنج
نقشی مراد ایتدی سرای سپنج

حکایت بجواب دیدن عریان محمد دده و آوردن دوات

بلدهٔ روسجقده بو عبد فقیر   کوردی عجب واقعهٔ دلپذیر
اول یقه دراب رخ اودم ایلی   سرحد افلاق طونه ساحلی
قرنسوسی برقلعهٔ کردون قرین   برکوکی نامنده کی حصن حصین
ایلمش اول قلعه جوارین پناه   کوز حبیبی مجذوب جناب اله

کندو یه عریانلغی ایدوب شعار | بولمشیدی تیغ کبی اشتهار
غائب ارنلرله ایدوب صحبتی | اوستمره حاضر اوله همتی
خمه ده بیچیار جستده دا | ویرکه انک همتی اولدر بکا
بلبل اولوب وصفنی تذکارده | بویله یازار گلشن انوارده
سالک مجذوبلرک بولوانی | باشی قبا باطنی ابا فکر باشنی
ظاهری ویرانه و محنت زده | باطنی معمور محبّت دده
کوش ایده‌لی وصفنی بن نامراد | اولمشیدم روحنه پاک اعتقاد
خیلی دم ایدی ایکی نسنه بکا | دغدغه ویرردی صباح و مسا
برسی منظومه حکمت نصاب | واردی اصلافده برنج کتاب
بیر رسیده ترک طریق قضا | کیم کورینور طبعه خلاف رضا
برکون ایدرکن قدرینه رو محال | ایلدم آندن طلب فیض حال
کندی کبی قبرینه عریان ایدی | فقر و فنا آنده نمایان ایدی
اهل فنا قبری نیدر یر نیجه | خاک فنا طوغری ایدی [illegible]
زائر اولوب قبر پر انوارینی | چوزردم اوبیذرده دعا بازینی
دستمی اچوب چون تحفه فاتحه | اوقیدم اخلاص ایله بر فاتحه
شب که خروش ایتدیرم قبرتاب | اولدی کوزم نور رخ غرقاب
خوابده کوز قلب ایسه بیدار ایدی | شوق ایله ولوله وکه وار ایدی
غافل اولنجه بدن خاکسار | پرده رفع ایتدی دل پرده دار
قیلدی بنی قافله بند خیال | داخل معموره شهر مثال

بند

بند اولیجق منظره ها حواس | اچدی در فیض خدا اوزمانس
جامنی اسکندر ایدوب کویا | صوندی بر آیینهٔ عالم نما
طی ره مسجد و دیر ایلدم | بجه مدیکم یرلری سیر ایلدم
اولدی اودم جان کوزینه اشکار | خرقه ده بر پیر فتوت شعار
هاتف غیب اشته او واله دیکر | قدس الله سره دیدی
فیضی ایله صالدی دل نورتاب | کیردی درخانه دن اول آفتاب
نازل اولوب رحمت مولا کبی | ویردی سلام اول شفقت صاحبی
ایلدی بن بنده سنه التفات | لطفله صوندی الیمه بردوات
یعنی که اول رهبر ملک بقا | آنی هدیه دیو ویردی بکا
صاف ایدیجک آینه روشنم | خاطریمه کلدی او لحظه بنم
بوکیجه اول جه کورمش مکر | وار ایدی بر واقعه پر عبر
عرضه قلوب حضرت پیره آنی | سویلدم اول واقعه روشنی
لطفله اول پیر بلند اعتبار | ایلدی تعبیر عبیرین نثار
ویردی بوری مژده همت بکا | لطفله تحریره اجازت سکا
داخی وکالتنا اولوب بهره مند | سکا کفا ایتدی ایشتر کزند
بند اولوب رشته در مقال | کلدی اوجمعیته چون اختلال
چلدی همان سحله شوق علم | قالیمه صیقدی قلیم اودم
ویردی کوکل اخگرینه اشتغال | وسیدم اول واقعه پرمثال
کوکلم اچلدی نفس بردن | باد صبادن نته کیم یاسمن

اولدی وکالت دیدیکی غالبا / خلافت سجاده‌ء شرع خدا

واخی کفالت دیدیکندن مراد / همدم اولان فقرای عباد

بیم نبی ایتمشدر خدای جلیل / وجه معاشینه او قومک کفیل

بلدم انی هر کسه بو ارتیاب / کندی طوتیغندن اولور فتح باب

غالب ایدوب همت مردانه‌می / ایتدی قوی پنجه‌ء شیرانه‌می

غالب الفاظه صالوب نک نظم / خمسه‌ء الحوت ایلدم اهنک نظم

نعمت غیبیه‌یه بسمل کنان / خمس مبارکده دیو صوندم همان

اچوب اول اسکی یوله باصدم قدم / کهنه رقم اوزره یورتدم قلم

حکایت غرا از زبان بهلول دانا بطریق تمثیل عبرت نما

ملکت بغدادده بر اهل حال / سیر بنیه اشخاصک اولور مشتغل

یعنی ایدوب خلقی چوق راهبر / دیده‌ء عبرتله ایدردی نظر

کوردیکه هر سو چکلوب جوانه / جزو ملا ایتکله ابحر روان

یول یول اولوب هر یکا مانند جو / رنق الجون ایتمده هر کس مرور

راه چپ و راسته مانند رود / کیدوب اولوب بر بر به تار و پود

کیمی طوتوب مهر کبی قرق راه / عزم ایدر کیمسی مانند ماه

کیمی کیدر قبله‌یه اصحاب دوش / کیمی دونر بو یکا محراب وش

طوتمش ایکن خلقله راه مرام / بته دونر بری مثال امام

کیمی قبوله ایله ایدرکن مرور / فرشو کلور کیمی مثال دبور

حاصلی

حاصلی اطوار مغایر سبب / مختلف اوضاع جهان لبی هیب

ناظر ایکن عالم بی کم و کاست / کلدی سر راهه بهلول راست

اولدم اولوب سلسله جنبان قال / ایلدی بهلوله بو سوزی سؤال

ویردر او دیوانه جوابی صواب / دیدیکه ای همدم شیرین خطاب

یعنی که بر سکنت اولوب نکتدان / فلک زمین دور ایلور بو جهان

سویلدم موزه‌ء حکمت ثمر / حاصلی دیوانه‌دن اوصلو خبر

کیمکه ایده بو سخنه اعتبار / اغزی صو بین اقیده دیوانه وار

بنده طوتوب بو سخنه کوش جان / استدیکیم جانبه اولدم روان

هر نه یکا عارف ایدرسه کذر / مرشد للناس مذاهب بتر

طعنه ایدرسه ظرفا ریغان / اله سکوتیله جوابن همان

ایکی سوزم وار جودر کهر / خواهش دل سوق قضا و قدر

اغاز نظم کتاب برمین بوستان اوستاد عالیجناب

خامه الوب دستمه مانند تیر / نای قلم ایلدی دلکش صریر

فال قیلوب مخزن اسراردن / پرتو الوب مطلع انواردن

عزم ایدوب اول حجره کوکل نوردن / ویردم اولوزندن سخنه رونقی

یعنی او وادیده دیوب بر کتاب / ایلدم اصلینه کوره فصل و باب

جونکه بر ایکی فصل بیاض ایلدم / صفحه‌لرین رشک ریاض ایلدم

عرض ایدوب احبابه اول انموذجی / سلکک وطلاسز کهر سازه‌جی

هر بری نظمنه پسند ایلدی   غلغل تحسین بلند ایلدی
حاصلی تحسینله هر خرده بین   دیدیلر اوستادینه صد آفرین
بنده بو تحسینه صفا ایلدم   حضرت اوستاده دعا ایلدم
یعنی امام طرق اصل و فرع   سرور سجاده نشینان شرع
لجه پر جوش لبالب گهر   خسرو بحر و بر فضل و هنر
مجتهد مسئله آموز دین   پیشرو زمره اهل یقین
وارث اوصاف نبی حضور   قلب فیوضاتیله قندیل نور
حضرت مخدوم گروه رجال   حاذقت یحیای محمد خصال
فضلله دریای محیط علوم   آب رخ کشور بهار روم
مفتی دین مرشد ایام در   شیخ هدا ناصر اسلام در
مؤتمن ملت آیین در   ناصح ارکان و سلاطین در
خامه هندوسی اولوب ترجمان   مسئله یه ترجمه ایلر همان
تابع وفتواسی صغیر و کبیر   سور و ملخ امرینه فرمان پذیر
هر بری مضمون کتاب کریم   لوحنه عنوان هدایت رقیم
هم علما خیلنه سلطاندر اول   هم فقرا صفنه عنواندر اول
فقر ایله اول رتبه بر ابتهاج   شیر و شکر گبی بولوب امتزاج
قلب ایله معمور اولوب قالبی   باطنی ده ظاهر و پاکی گبی
کبر و غرور اهلنه ویرمز وجود   گورسه ادیرنته که دیو عنود
یادوغی آسا واریکن شدتی   ایره دوش دیده پر حسرتی

ناز

ناز گستور رمز اولوب اهل نیاز   قیلدی حقیر اولانی گردن فراز
چرخه ایروب فرق ضعیف گدا   اولدی کلاهنده هلال لوا
سومدی مال اهلنی مولا گبی   بعضی دارا بابنه دنیا گبی
اویمدی مال اهلنک اغواسنه   نه اکه میل ایتدی نه دنیاسنه
ایتدی صلای ره رشد و سداد   نعمت بی غایتی کلم المراد
حبل متین شیمه یکتا بری   چکدی گتوردی بوله صغرلری
لطفی دریغ ایلدی اهلنه   جاب اولان لومی ایدر جهلنه
فضل معارفده اولان دو شکام   ایتدی فلک فرقنه ضرب خیام
شاعره چون لطفله میال در   مثنوی گبی منتظم الحال در
درگه احسانی جهانه پناه   ایتکی درویشلره تکیه گاه
فقر و فنا اهلنه یار و نصیر   منکسر الظهره معین و ظهیر
خانه بدوشانه شال کشف   حل الجبر گرمی معترف
اولفت ایدوب خامه سی تألیف ایله   صالدی خوش آوازه بو تصنیف ایله
شعری ایله دهره بر آوازه در   بلبله ار بوله گل تازه در
گوش طوتوب اول گهره طالبان   قیمه دوشندکجه صدف وش دهان
ابر کفی دائم اولوب فیضبار   عمری اوله قطره دریا شمار
صفحه دیوانه اولوب برطرف   گوهر ایله اولدی مثال صدف

حضرت حق عمرینی ایده زیاد
اوله معین صفای عباد

ابتدای نفحات الازهار

نفحهٔ اولی سیرت پادشاهان جهان ارایه وصلایه فرسانی وخلفشا بیندرکه نسیم خلق عنبر شمیمداری ایله باغ جهاندرشکنه بوستان ارم وزلال تیغ بی دریغداری برله روی زمین گلزار جنان کبی حرم دردر دام الله تعالی دولتهم امین یا معین

اکمی جهان ملکنه بی اشتباه | حضرت حق اولدی حقیقتده شاه
داوری حبل شه وبی وزیر | واوستا ننده سمیع وبصیر
جاهنه نسبتله دکل برکه‌گاه | کشت فلک خرمن خورشید ماه
قهری اگر قافه سالسه نهیب | اوله نکونسار چو قاف رقیب
عدله اگر اولسه معین غزال | شیره سوار اوله غزاله مثال
اولدی سلاطینه عدالت شعار | بریوزینه سایهٔ پروردکار
عدله حامی بلاد وعباد | قهرله ماحی فساد وعناد
دینی عیان ایتدی بنی امین | اولدی خلیفه خلف صالحین
صکره خواقین وملوک دیار | اولدی طرازندهٔ ایوان بار
ایتدی اولوکیم کشورینه عدل وداد | آدینی خلق ایتدی دعا ایله یاد
کندی گیدر ایلکی باقی قالور | ایکی جهانده دخی مقصود الور
خلقک اولو دولتیدر شاهلر | وبنی دنیالنی تخریب ایدر
ظالم اولان کندویه ایلر ضرر | بلکه حقک رحمتیدر شاهلر
خلق عیوننده کورینور ذلیل | عمری اولور دولتی کبی قلیل
ظلم کورن جاننه لعنت ایدر | کورمین اثنسنه ملامت ایدر

چوق بشر مز ظلمله اهل ضلال | دولتی غیره ایدر انتقال
ظلم ویرر مملکته زلزله | کفرله دورر طوره مز ظلمله
خسرو عادل که عدالت ایده | عالمی عدلیله عمارت ایده
شهری ایدن فتنهٔ بند کند | چارسوی عالمه ازین بند
روز وشب ایله سفر راه دور | راحت خلق ایچون اولور بی‌حضور
تیغی اولور رکزن اهل عناد | ساکن اولور جنبش عرق فساد
قطع ید ظلم وسوا شقیا | عدل نهالینه محمد نما
بیخ وبن زمرهٔ اهل فتن | چمنجی‌لسز اولمز اول چمن
اولدی دم خسرو سر کین | حال رخ وغازهٔ روی زمین
راحت اولور حی دل خلق جهان | اولمیه تا کیم دمی فاسد روان
ملکی حقان خنجر بران طوتر | عالمی اهمال ایدیجک خان طوتر
کرچه حکومتده سیاست کرک | لیک کذارشده عدالت کرک
چونکه اله سرورشته شرعی اله | پادشهک طوتدیغی اسان کله
قهرله بیداد اولمغیچون مجرمین | الده کرک الده اوجبل متین
کبر وغرورله مدد الحذر | ایلمه بنیان خدایه ضرر
انی که بیداسنه یوق قدرتک | جهد ایله اعدامی ایچون همتک
سئول ثلعه کا وله نلاف محال | ایتمه بدل اولمز ایش جانه مال
طاق فلک دیر مکان قدر | عینی کوستر مده هرات در
عنقله بیهوده یره دوکمه تان | عرضیده بیقین الکا بکرز جهان

مصلحت مصلحی اتمك امين | اولدی كشه لازمه عقل دين
حاكم اولان عدلله مأمور در | عصر بنی دن بری مأثور در
اولدی كمان بلبل باغ امم | بار امانت صالیجق قلستقیم
ش هله جمله بودر امر رب | سوق ایده لر اهل امانته هب
خلق جهان اولدی عیال خدا | اولدی ودیعت بو رعیت اكا
دولتنك شكری عدالت اولور | ایتمسه بو ودیعه خیانت اولور
همدمی هم عاقل و دانا كرك | بند حكيما نه‌دن اصغا كرك
ایتدی ارسطویی سكندر وزیر | اولدی جهانا مرینه فرمان پذیر
حكمتله حكمی اولوب همعنان | بحر و بر عالم اولدی روان
لازم اولان همت مرد اندر | خسرو ایدن خسروی پیر اندر
همدم اولانلر نفس پیر ایله | نیجه ولایت اچه تدبیر ایله
بر ایش ایدر كاهی كلام حكيم | ایده مز اول كاری سپاه عظیم
ایلدی بو حكمتی نوشروان | لوح زره یازیلور كنج نهان
دولت سلطان فلك باركاه | اولمغه پاینده كركدر سپاه
لیك سپاه اولمز ایمش مالسز | مال رعایای خوش احوالسز
ماله دخی چونكه رعیت كرك | حال رعایایه رعایت كرك
نظم جهان بونلره وابسته در | دور ویده بر بریته پیوسته‌دور
حاكم اولان عاقل و دانا كرك | قوت عقلیله توانا كرك
كاهی چكوب تیغ جواهر نشان | تیغ كبی كاه اوله رطب اللسان

آب

آب و زلال ایله بصوب آتشی | آلله رام ایده نیجه سركشی
صنعتله خسرو آلور كاسنی | زور قیلان خرد ایدر اندامنی
رای كرك عسكر منصور ایله | هیچ طلسم آچلمی زور ایله
بر سوزله كاهی اولور فتح باب | كیم ایدر اثار كتائب كتاب

ویكله بو ریكت سخنی خامه دن | حصه بتر سا كه خزو نامه دن

داستان آرش صاحب كمان كه تیر جهان حكمتله منزل الوب بر نشان قوندر

دور قدیم ایچره بر اهل هنر | اولدی عجم ملكنه تاجور
واسطة العقد نظام جهان | رابطهٔ رشتهٔ امن و امان
شاه جهان بخت قوی رائی ایدی | پادشه عاقل و دانا ایدی
شه نیجه كه خسرو جمشید فر | جم منش اسكندر والا گهر
نامی اولوب آرش صاحب كمان | خصم آرش رنج اولور دهمان
چرخ صفت مائل عیش مدام | مهر كبی دائم النده ایدی جام
قنده كه بر جرعه صاحچه جامدن | انجم اولوردی او جیره یولسزند
همدمی ارسطو منشان جهان | همنفسی رافع زنده دلان
كشور بلخ ایچره اولوب مسندی | آمل ایدی ملكتنك سرحدی
خطهٔ اعدادن اوولا نسب | ایتدر بر اوق ایتمی منزل طلب
نافذ اولوب اول سخن دلپذیر | واردی اجابت هدفنه او تیر

عرض هنر ایتدی بو اوستادکار
بایدی بر اوق الله که صرصر گذار

ایلدی آه دل ناکامدن
پر تیز الوب طائر وهامدن

شقه‌سی بو سپهر هوا سیده کا
چرخه ایریشوردی کلمح البصر

ایتدی روان بر دم خاطر اکش
اول اوقی مانند تیر دعا

اوچدی ملک گبی او تیر سه پر
ایتدی سرورده یه دک ناگذر

انی ایلکندروب اول پر و بال
منزل مقصودنه بولدی وصال

یعنی که اعلان ایدوب عزم راه
مرده ادندی اوقچی اشتباه

مرده که میل گبی اولدرغان
دیکدی صحانی سرحد مرده نشان

امل اولوب واصل طول امل
ایلدی انی صاحب مرد اول عمل

ناقل اولان بو خبرک صحبتی
بو بلیه بازار سر عشقک حکمتی

نامی تهی سوز بولوب تا گلو
ایلدیلر شبنم ایله طوبیطلو

جذب ایدوب آنی فلکه تاب خور
اولدی هوا منزلنه راهبر

قوت حکمتله بولوب کامینی
حشره دک اکدردی ایله نامنی

بی تعب نفس و بلا بذل مال
اولدی بر اقلیمه شه جم جلال

بو بلیه اولدر رسم شه پر هنر
دشمنی منصوبه ایله مات ایدر

حسن خیل همتیله بله در
ارلک اوناسه طقوز حیله در

نفحهٔ ثانیه فوایح بوستان عشق و مجتلادن بر شمه در که نفحات
شکفتی عندلیبان ناطقه یه پرخروش و نسیم عنبر آگینی

سعدتا عشق خون دل اولان قلب حزینی دریا صفت پرجوش قلدر

ای غم عشقی ایدوب اعجاز حسن
شوقی ایدن پنجهٔ شهباز حسن

جذبه صالوب عاشقه قلاب قتل
کاکل ایله زلف اولور اسباب قتل

اول خم زلف ایچره اولان هر شکن
دللر ایچون دائرهٔ انجمن

دللر اولور زلف عجب حالدر
ماهیٔ دل صیدنه چنگالدر

گوشهٔ ابروی صیاد جان
ایتدی مکر رشتهٔ شستن نهان

جذبهٔ حسن اکه رسنتابدر
بحر خنده ایلکی قلابدر

دیدهٔ ابروی جفاجوی ناز
کفه وش چاهی ترازوی ناز

جبههٔ پرنوری صالر فر و تاب
چینی اولور شعشعهٔ آفتاب

فکر لب لعل لبالب قدح
ذکر دم وصلی فرح بر فرح

گاه نظردن دوشور رو دلربا
منکسر اولور دل عالم نما

لوح دلی صافی ایدر روزگار
روح خط آورده گبی پر غبار

صدمهٔ غم طاغلری هامون ایدر
کوهکنی دردله مجنون ایدر

گلسه ولی قلبه هوای وصال
موجه گلور لجهٔ دریا مثال

سوجی اولوب طور تجلا گبی
زورق صبر اثر الما گبی

تیغ غمی عشق اگر طوقنه
سنگ ایسه ده دل اولور آتش نه

کیم سزه رندن یا نه کون مکان
عاقل ایسک دکمه طوقنمه جهات

عاشقه بو درد ایده چون اثر
باده ده البته سرایت ایدر

دللرا اوتشله شورش اولور
اودن اوده اولا شور آتش اولور

رشته ایله نته که بر دسته گل — عاقبتی بر اولور ایکی کوکل
چونکه اولا همسر اولا ایکی علیل — شعله بلند اوله چو بیجان فتیل
نائرهٔ عشق بلند اشتعال — دائرهٔ معرفت ذوالجلال
عشق ولی ساغر بینا ایدر — نشوه بکمرو ئی صهبا ایدر
اولدی یا مهر سحر آسمان — صادقله کاذبی ایتدی عیان
عشق کبی قانی می پر فرح — عشره دکلدر ساکه بیتر بر قدح
عشقله دل جام صفایه دونر — شاهد مقصود اولور جلوه گر
عشقدر اکسیر سرای وجود — عشقدر آیینه کشای وجود
عشقدر اولا کشور خسروستان — عشقه اسیر اولدی کهان جهان
قلزم عشق اولمسه گر رسم و باج — قنده ظهور ایلر ایدی بو لجه موج
شاهد عشق ایلدی آهنک طنز — کمتر رخندت تتق کنت کنز
مهر محبت که ظهور ایلدی — بیر لکوکی غرفهٔ نور ایلدی
مرده ایکن عالمه ویردی حیات — اچدی شکوفه کبی گوز کائنات
شبنم عشق اولسه اگر قطره بار — غرقه اولور غرقهٔ علو شعاد
مادهٔ لجهٔ بحار اول اول — علت غائیه دنیا در او
اولدی هوا ایله ظهور قرین — غنچهٔ ولدت اوکل آتشین
غازه طراز اولدی رخ عالمه — عنصر ناری کبی در آدمه
یوسفک اولا ایدی مقر بنی چاه — جاهی هم اول ایلدی سنده جاه
قیس وش اولمحا تعهک بنجار — بنجه صو بیتش گزر ایدی اولر

خسرو فرهادر ایدوب بر حلیب — شاه ایدر کاهی گدا رقیب
عشقدر اولور محنتی عین صفا — عشقدر اولور بو قلقی محو بقا
طفلی بلا در قتی اول سور نابه — حیلی حرا رکلیدر اول شهد ناب
عشق مجازی دبو صنمه هوا — فیض حقیقتدن اولور دائما
ذره ایکن اختر اولور آفتاب — تیره ایکن طور ارق اولور سراب
نافع اولور کاه اولور قوت کبی — قاتل اولور کاه کلفتوت کبی
باده کبی عشق بلند اشتهار — هر کسنک سرکن ایدر آشکار
صبح نیه بیرت اوله افتاده بیک — وار می کناهی اراده باده نک
عشقله اول وار اولور مرتبت بلام — متعنا الله بحسن الختام

زهرله قرباکی او درجمع ایله
وار ایسه شبهک اوکی بو تسبیحه

داستان عاشق مسلم ومعشوقهٔ نصرانیه که هر بری اخرک دینی ایله شغیر قبره عبور ایتمشلردر اللهم اختمنا بخیر

دور قدیم ایچره حکمر برجوان — بر زنه دلبسته اولور نا کهان
کمندوسی بر مسلم پاک اعتقاد — سودیکی بر دختر کافر نژاد
مصر ملاحت رخ دلجوی — قطرة المسک ایدی ابرو کی
لبلری بر عشوه قدح کار ایدی — کوزلری جادو جگر خوار ایدی
غبغبه نسبتله کوکوه ماه — سیب ایدی بوسیده بر و کیاه
ابروی غرا ایکی مشکین کمان — تیر شعاع بصره دل نشان

غارت ایدوب نقد دل جاننی　　هی نیجه دل دیبنی ایماننی
ملّت هجرانله سوز و گداز　　صوم نصاری کبی اولوردی دراز
تاب تب عشق اولوب کارگر　　ایلدی معشوقده آخر اثر
غفلت ایله دیو ایکن اویانوب　　شمع کبی بری برندن یانوب
سوزشله گوز یاشین آقتدیلر　　عقلی فتیله کبی طاغتدیلر
عاقبت اولدی اول ایکی دلخراش　　سایه وش افتاده صاحب فراش
آخر اولوب گردش جام حیات　　انلره ایردی سکرات ممات
ویرمکه جان تحفه‌سنی ماحضر　　ایکیسیده اولدی اودم محتضر
گورمکه واردی او جوانی مگر　　باد سحر چین کبی بر دربدر
واسطة العقد محبت اولان　　رابطهٔ بند مودت اولان
یعنی که شو پیر پیام بلا　　رهبر گمره شدهٔ ابتلا
حالت عشقیله ملالن گوروب　　عرض سلام ایلدی حالن صوروب
دیدیکه دلدار دگل مبتلا　　حالنی الله بیلور حالیا
درد فراقیله اولوب ناتوان　　آنک اسنی قالدی خدایه همان
ایتمده بیچاره پر اولوب شتاب　　بر نفسی قالدی مثال حباب
دیده‌سی پرآب و دلنده هوا　　گوکلی خیالکده ولی دائما
فکرت لعلکله تحیر کنان　　حسرتله گلدی دهانینه جان
گوش ایدیجک بو خبر موحشی　　ایلدی بیک گریه ایله نالشی
دیدیکه واحیف سپهر دنی　　ایتمدی دلداریمه وصل نجی

قورقم اوور

قورقم اوور وصلنی روز جزا　　اولمیه محشرده‌ده روزی بکا
شمع ایچره آیرلیغی وصلتی　　یعنی چکوب انده دخی فرقتی
قلبنه بو دغدغه ایدوب حلول　　علّت نفرتیله ایتدی دخول
حیف وصله افسوس ایدوب وقت حال　　ایلدی اول حالتیله ارتحال
سر ایدیجک آنی او شخص لئیم　　بیم عذاب ایلدی قلبن دونیم
ایلدیکی کاره پشیمان اولوب　　توبه و لاحول ایله گریان اولوب
واردی او جانانه ویردی سلام　　ایلدی اجماله عرض پیام
دیدیکه مفتونک اولان ناتوان　　عشقک ایله ایلدی جان ارمغان
ایلدی نقدینه عمرین فدا　　سنکه عمرلر ویره بار خدا
لیک بو درسا که وصیتلری　　جان و دلی کبی امانتلری
لعل شکرخندله یاد ایده‌سن　　گاه هی اکوب روحنی شاد ایده‌سن
دیدیکه اول چشم خرامی غزال　　نان و نمک حقنی ایتسون حلال
راه جفا و ستمه گیتمسون　　بولنه جان ویره‌نی اونتمسون
ایلر ایکن نامه‌لی ورد زبان　　ایلدی بر آه ایله جان روان
واصل اولنجه شو اسا خبر　　جانانه ایتدی بو حرارت اثر
آتش عشق ایلدی تابن عیان　　تاریخی فور ایتدیلر اودم همان
دیدیکه ایرقسه اولوب حال زار　　اولمدی مشهود بکا وصل یار
بادی گیروب دیننه دلدارمک　　گیتدیگی یوله گیده‌یم یاریک
اولسبب ایله او ماردین گم همان　　جانمه هم صحبت اوله یار جان

آخر اولوب صوم وصال فراق
بلکه بیتسه اوله عید تلاق
بو در امیدم که اوله روز جزا
وصلت جاویدله بزم لقا
عاقبت اول بو سفر راه جان
ایلدی ایمانله جانن روان
شهد شهادتله اولوب والسلام
منزلنی ایلدی دار السلام
بونده عجب حکمت اولور بالله
کمره اوله بیری یری بولره راه
عشقله هر بری یانه زار زار
بیرینه نور اوله بری سینه تار
هر برینه اوله دو شمعه دلیل
بیرینه بتر اوله بری نه فتیل

لمحهٔ ثالثه وصف سخن شکیندادر قاعده مجمره کرد ایندر که فتن دان دل عارفدن هوا شوق و قواطع سرزده و عالمگیر اولدقچه تن شرار شمس و قمر و صفحات اوراقه نقش نسخ و سواد حلکو عنبر ومیان کسطورده حروف پیچیده نهار حلقه خلقه دود مجمردر

سویله ای بلبل باغ سخن
چهره فروز گل باغ سخن
جوهرینی عرض خریدار قیل
سویلشلم گل بری بازار قیل
قدرینی بلمزلره ایتمه عیان
اچمه قتونک قپاغنی همان
جوهره صراف قدر ایدن نظر
غیره صیرتمه وینک ایر گهر
نافه نی حفظ ایلمه عطاردن
وار یوری یوم قللی پی اغیاردن
ابر بهاریدن ایدوب اعتبار
یوق یره ایتمه گهرک تارمار
قیمتنی بلمینه ایتمه صرف
نکته یی فهم ایتمینه ایتمه حرف

سبزه بتر اوغراسه صحرا الوه
لوبر اولور صاجلغی دریالو
لیک کیمی مایهٔ تیمار اولور
کیمسی زهر دهن مار اولور
جای سخن یوق سخنکده لنک
قدرینی فهم ایتمکده رسوز اولمک
سوز در اولان حاصلی کاه وجود
سوز در اولان گوهر دریای وجود
سوز در اولان شعلهٔ شمع بیان
سوز در اولان جوهر تیغ زبان
سوز در اولان نغمهٔ باهور راز
سوز در اولان لمعهٔ سوز و گداز
سینه که سنطور نوا سازدر
نغمه لری پرده در راز در
چون اوله مطرب زبانک بکار
تار دل زار اولور نغمه زار
سوز ده سوزیا قوطلی لبی
تازه بشن شکری حلوا کبی
حال تبیان وصفی قرنفل مثال
ویرر اکا لذتی فلفل شال
بر سوز ایله بولدی جهان عالمی
او میده سوز در ایدن آدمی
سوز که اوله عقد برین کبی دوز
هر بریسی جوهر جا تدر نه سوز
قنده اولور کیم در منظوم اوله
کیسهٔ زر وش طولی مفهوم اوله
لفظله معناسی بولور التیام
همتن عروبره الکم نظام
در سخن گوهر پاشیده در
نظمه کلن لعل تراشیده در
قلیه سخن صنعه هوادن کلور
قطره در کبی سمادن کلور
عالم قدسیدن اولوب مستفاد
قدری اولور دز گهردن گران
جسمله سن معدن گوهر بیستن
سوز نزه دن کلدوکن انکار ایت
قاعده سی قندن ایدر ارتحال
قنده کیدر راه روان خیال

بوق اوله سن بلمكه هركز دليل
لكشده جون منبع دريا نيل

ظلمت تن ايچره بو آب حيات
طولرمه اقوب ايچده تفرج ذات

سوزكه اولور ميوه تردن لوزيز
عشقله جلاب شكردن لوزيز

عشقيله ايمزيش ابر نجه سخن
طلنلور كلور سكرى بالوده دن

ايلكسيده راه هدايه دليل
بويره كلسه اوله بيجان قتيل

انكى فواره كبى جوش ايدر
شعله سى چاق سقف سپهر دوكر

نافه وش اولسه نفرلكله خنك
قلبنى ايچر لخلخهٔ عشق و شنك

آب سخن سوز دل تر مزاج
شير و شكر كبى بولور امتزاج

شعر در اوله قانون راز
شعر در اوره كوهر طراز

شعر در الهام نكهبان غيب
شعر در ابهام زباندان غيب

شعرله فهم اولوى كلام خدا
شعرى شعار ايلديلر اوليا

شعر عجب حكمت عينيه در
منشاء بوق نعمت عينيه در

روحه غذا هب نعم معنوى
كوكدن اينر مائدهٔ عيسوى

شعرى هو الكلمه حكمتده اول
رتبهٔ ماددت نبوتده اول

ايلكسيده لطفده انشا مدر
غايتى اول وحى بو الهامدر

سر سراپردهٔ حقدر سخن
نعمت پروردهٔ حقدر سخن

فيض خدا خود متناهى دكل
مظهر اولور دائم اكا اهل دل

چونكه نبى اولمغه بوقدر مجال
شاعر اولور بارى كزين رجال

حكمت ايجادله اولور قوى
هر سوزى اولور ولد معنوى

يوغ ايكن ايلر بو معانى ظهور
جوشش كلور سينه ده دريا نور

عارفه بود كلو كرامت يتر
رتبهٔ والاى ولايت يتر

كامل ايكن حضرت منلا روم
ايلر ايدى شعرله نشر علوم

صاحب كرامت اوسر اوليا
اولسه شعر ايدى صو كبى كيميا

شعر كه بابغ دله اظهار در
نفحه سى سرمايهٔ عطار در

حافظ ايله سعدى و جامى دخى
خسرو و هندى و نظامى دخى

ايلديلر شهرت شعر شعار
ذرهٔ شعر اولان ايلرم عار

منكر اولانه هر نقدر ايتسه لج
شاعره بو بيت در اقوى الحجج

پيش و پسى پست صفا ايليا
پس شعرا امدو پيش اوليا

هر برى سو چشمهٔ تشنه عظيم
هر بريسى مظهر فيض عميم

طور مدينه و صوكيى واردوات
ضبط ايده مز لولهٔ كلك دوات

هر برينك قيل نظر آثارينه
مخزننه مطلع انوارينه

هيچ كرامتسز اولورمى بو كار
جمله مزك عقلى وار اوركى وار

شعر بونلرك كبيدرك حاليدر
بن ويديكيم بونلرك امثاليدر

بوليفه اول واثره يه دكندرمه
باطل و هر كرك يا نفس

بو حرمه بزم كبيلر اولمز شمار
اهل هوا قولنه نه اعتبار

تاب ويرن بادهٔ انديشه در
سوزلريمز القلفهٔ شيشه در

ليك مدركارى تقليد ايله
او مارز ابد عنايت قبيله

فائده لر انلاره وار اميد مز
المزه اولسون جمله تقليد مز

طعنه ایدرسه ظرفا روبار
جمله‌یه بو بیت ایدر اعتذار

هست درین دائرهٔ لاجورد
مرتبهٔ مرد بمقدار مرد

گورش قیلوب واقعهٔ خسروی
ایله خلوصک شعرایه قوی

داستان خواب خسرو وهجوم کردن شیخ نظامی ومدد
رسانی قطب عالم نظام الدین دهلوی قدس اسرارهم

گوهر اشعاره ویرنجه انتظام
بویله ویرر عقد ثریا نظام

تختکه معرفتک خسروی
یعنی شهنشاه سخن دهلوی

ایلدی چون مسند نظمه جلوس
طوتدی بو نه گنبدی گلبانک کوس

طاس فلک غلغله‌دن الکلدی
کوکده هلالک قولنی جکلدی

گوش ایدوب آنی ویدی اهل شعور
کلدی سخن ملکته صاحب ظهور

سمت تنزلده اولوب بی بدل
هر غزه‌کی اولدی غزاله محل

ایلدی بش بیتله فضلن عیان
خمسه‌سنه اولدی بو اعده عنان

صالدی غزل پنجکه هفت صریر
سنده‌ده‌کی خسرو پنجم سریر

حالت بر سوزک اولوب طالعی
یاقدی جهانی دل حاسد کبی

ایتدی قصیده دیوجک اول غرید
بک بیک ابیاتی بیت العقید

قطعه‌ای قطعه‌یا قوت وار
معنوی شهدانه‌ور آبدار

حاصلی هر فنده کاوله دستیان
ایلدی قفل در اعجاز باز

یعنی اولوب هر سوزی سحر حلال
مه کبی کوندن کونه بولدی کمال

آخر ایدوب آرزوی مثنوی
شیخ نظامینک اولور پیروی

اولدی او دادیده چون اندیشه شیخ
کوکلنه دوشدی هوس پنج گنج

حضرت شیخیله اولوب پنجه گیر
خمسه‌یه ال اوردی او غونده نخیر

غره اولوب قوت بازوسنه
ویردی کسر ایدیشه ترازوسنه

قهر اوله سنا خلقیته جزا
شاهه ال اویشنی ایتسه گدا

خیلی دلیرانه ظهور ایلدی
ترک ادبا ایتدی غرور ایلدی

بلمدی کیم شیخ کرامت پناه
ایلدی بو هیچی ایله سنده راه

شیخ ز الماس سخن ساختم
هر کیم بنس اعدا سرش انداختم

قصد ایدوبکیم اولمیه هرگز فساد
فال طلسمیله بو گنج مراد

توز قوپران کبی دیکه بونشانه
سنی غبار ایچنده بر پهلوان

عرصه که نظمک اولوب کاملی
صکره کلن یوز میه توقزلی

کنده‌یه بو دولت اوله منحصر
اولمیه بر فرده میسر بو سر

خاتمهٔ دولت عرفان اوله
اولره بو واردیده سلیمان اوله

فضلی حقیقتده عیاندر نته
گوهر یکتا زماندر بینه

خمسه‌سنک همسر نایابدر
در یکانه گهر نایاب در

خمسه دیدیکم چونکه دکل همعنان
هیچ برابرمی اولور بش بنان

شعرک اولوب کیمسی مقبول خاص
کیمی اولور عامه‌یه اختصاص

آرزو شرکیم اوله لطف قدیر
خاص پسند اوله وهم عامگیر

شعر کبی مختلف اولوب طباع
عاشقه هر بری اولور بر متاع

بلک ویدآخر بولنور مشتری   کمسه‌نک اوده قالمی دختری
وار ایدی دهلوده مکر اولزمان   بر اولو سلطان بلند آستان
اولمشیدی قطب سپهر همم   ناحیه‌انک داخی نظام ایدرهم
قدرله هم پایهٔ چرخ دوتا   سبحهٔ ثریا ایدی محور عصا
ایتمش ایدی خسروه فیض نفس   انکْ ایله شعله‌لنوردی اوخس
ایتدی توجه اکه خورشیدوار   رزه ایکن قیلدی مه تابدار
اولمشیدی همت پیرو دوتا   صیقلی صارمهٔ هندی جلا
لیک بو اثناده او شیر عرین   گوردی عجب واقعهٔ سهمگین
غالب اولوب غره‌لکی غالبا   خمسه‌سی حقنده ویدی ناسزا
بر شب اولوب چشمنی خواب حضور   ایلدی اشکال مثالی ظهور
اولدی عیان شنه که روز شمار   گنجه ده‌کی گنج دفین آشکار
گنج ولی اژدر دار سهمناک   تیغ طلسمندن اولور زهره چاک
یعنی کلوب حضرت شیخ گزین   اژدهٔ عمر ایدی جبیننده چین
ظاهر ایدی خنجری مانند برق   تیغی النده نته کیم شاه شرق
جلدی تقلیج اکه جلاله مثال   ایلدی بیک قهرله عرض جلال
یوریدی اوستنه اوصرخ جهر   ایتمکه غلطیده سرن همچو مهر
عاجز اولوب خسرو شیرین سخن   حصه نیاز ایتدی اودم قلبدن
شفقت ایدوب شیخی ایرشدی مدد   ایلدی یرقوللی شمشیره سد
تیغ ایله از قالدیکه ایده اودم   ب عدد خمسه وییه مثال قلم

منبع

منبع قبلوب حمله‌سن اول پاک دین   قالدی اثر پاره‌لنوب آستین
شیخدن ایردی اکه امداد جان   توبه و لاحول ایله بولدی خلاص
صبح کلوب حضرتنه شیخک مرید   ویردی کیجن واقعه‌سندن نوید
شیخنی اکا ساعد بی‌چون عیان   ایتدی قولنده بیکی زخمی عیان
دهلیدر بو واقعهٔ دهلوی   ایلدی اخلاص ایله صدقنی قوی
شیخ نظامی‌یه ایدوب اعتقاد   قدرینی کوزدن کوبه بیلدی زیاد
خمسه ویدی صکره توغل ایدوب   روح شریفنه توسل ایدوب
کامل اولوب همت مردانله   حضره اویشدی اودم عرفانله

اولوب ادب برله قعاد ار شیخ
کلکی ایله اولدی عصادار شیخ

نفحهٔ رابعه نرگس باصرهٔ بصیرت شکوفه‌زار صنع الهی‌یه عبرتله ناظر اولوب هر بریک خار وخسن استشمام بوی کل حکمت ایتمکی دماغ ودل جانه فائدهٔ عجیبه و تأثیرات غریبه‌سن بیاننده

ای نفس سوز خرد مشکان   صبا بطله بند حکم انوشکان
انجمن آرای چراغان باغ   شمع فروز سر اغصان باغ
مهرک ایدوب سنبل کشن نوا ریحی   باغک آچن دیده ازها ریحی
فیض ایدوب ازهاره بوروکونه   حاصل ایدرسن بیجه ورلی شربت
لاله‌یی پر سوزش داغ ایلدک   غنچه‌یی پر طیب دماغ ایلدک
جمله نباتات و گل سوسنی   هر بری بر خاصیتک مظهری

حال دلیله بزه سویلر ورق — غفلتی قو کل ورق صنعتی
عبرت ایله قیل نظر بیدل — حکمتی دستور عمل ایله کل
منظرک اولسون سبق فانظروا — امر کلوا نهی ولا تسرفوا
خوان الله یدن اولوب بهره ور — شیشه ده تمثال کبی حبس ایدر
دیوکه اکه دیرز بولادولر — دیو و پری انسله جن مور و مار
لمعهٔ قهریه صوقنسه بری — طوتشه پروانه کبی شهپری
انسله جن قهر الهدن زبون — اولدی کورمز کوزینو دون
عاری ایدر زهرله تشرین فرات — مورهٔ قوشتقل ایکی بردن نجات
رابنه خواری کری وحش طیر — سیر نعم خانه سی کنجک دیر
جمله سی احسان و دم اللهدن — ارض سما ما هیه دک ماهدن
کشته ایشتری طمحدن زوال — آخر الکك ایغنی الدر نمال
پشه کبی کرم ضعیف الوجود — آتش نمرودی ایدر قاره دود
طفل حواوشه بری بطنی زمین — دیره نور امریله مثال جنین
کار کهی کنجه قوروب عنکبوت — تاریله بو دیده قومز ذره بوت
قورسیه خانه سن اول میزبان — اکه قونوز پشه کلور هر زمان
قنغی یره کیم آنی برآز ایدر — انده کرم ببلیه یی قرازایدر
هر بری آثار فیوضات تدر — جمله سی انواع ظهور ایتدر
نشوهٔ وحیله قیلوب تجلی زاد — ایلدی سرمست صفت بیقرار
یعنی که مبذول اولوب انعام حق — هر طرف ازهار صونر جام حق

ظاهر اولور غیبدن اول جام حق — ساغر شقاق و شرابی کعاق
شعله صالر ساغر رخشاده کبی — شمع سر قبر شهیدان کبی
پشه لر اول شعله یه پروانه در — هر بری اول جامله پروانه در
هر قدحی نعمت عینیه در — قینی دخی حکمت غیبیه در
انجلر نه بو العجب آیین قودی — حاجب حکام و سلاطین قودی
حکمته بو کمسه مشارک دکل — کرچه حرلو سیده اکسک دکل
اولدی بو آیین خجسته نظام — سلطنت اموز شهان بنام
قدرتنه کوره دکل برک کاه — دولت شاهان فلک بارکاه
غلغل کوسیله تفاخر بوزن — صیت پر پشه یه آهنک ایکن
هر بری ترک ایتسه انانیتی — پشه یه تقلید ایله در شهرتی
پشه ولی پشه اندیشه کار — حضرته پروانه عجب پیشه کار
هندسه خود فنی دکلکن یا بو — طاق و رواق قیله معلا مکر
یا بو حزا اول قصر بو اطوار یله — خلق ترازو یله پرکار ایله
بتمیوب اول قصر سوتن بنیه — پرده زنبوری جکر او نته
روح ایچون ارباب خرد دیولر — هیئت زنبوره تمثل ایدر
کاهی شکر خوابده اولقجه بن — فیض الوراد نار فیوضا ترن
دیده راحت چون اوله سیر خواب — خانه یا فتوح اولور اکه باب
جسم فنا بولسه کواره مثال — بینه اوشکلیله ایدر ارتحال
روحه بو یوزدن اولیجق اشتها — وحیله تشریفه کورلدن سزا

بو نه عجب حکمت موفور اولور
زیر بر پشه ده مستور اولور

باغ حقیقتده زهی لطف وجود
پشه اوله نائل شهد شهود

اولدی جهان چونکه دل الألسنه باب
پشه خوان نعم ذو الجلال

سنده نگاهکده ولا حاضر اول
هر طرفه عبرتله ناظر اول

ایتمه حقارت نظرین عالمه
مور بیله بیمار و ضعیف الکلمه

طوت و رفیقه قوللغک خلقه وار
حقه مراد ایلدیک خلقه وار

بیتش و نهایت فسخ عالمی
الکله انکله حکم مبهمی

هب حکم نامتناهی ایمش
آدم تعلیم الهی ایمش

نقل ایده یم گل سکا بر داستان
صنعه انی منقبه پاسبان

داستان زاهد زنده دلکه صورت زنبورده مشاهده شاهد روح ایدوب مظهر فتوح اولمشدر معلوم اوله

وار ایدی بر صاف دل و پاک دین
راحتی صوم و حرکاتی صلوة

جبهه سی سجاده کبی سجده سنج
گوهر سبحه ایله ال ایچی گنج

علمی اولوب کاسه فؤاده وار
غرقه اکا نوا ایدی لیل نهار

صو صبوب اول کاسه یه بر ایدن
جان گوزینی اویاریشی ایو خوابدن

اوله مراقب کمر اول اهل خدا
اولور ایدی غوطه خور بحر نور

بو عیده هیچ کثرتله رنجه سی
وار ایدی گوکلنده بر انجمنی

جان گوزینی اچدقجه گوردی تمام
عالم ملک و ملکوتی تمام

حاصلی

حاصلی بر زنده اولوردی عیان
پرده چشمی کبی هفت آسمان

کسب معارفده ایدی دم بدم
گوزنی اوکنده ایدی لوح قلم

بر گون ایدوب حقه اسرار باز
ایتدی بو وجهله باکه کشف راز

دیدی که حقا الهی اعمالک
جان کبی نور اولدی سراپا تنک

البته لیک جسم عباد ایتله
خوش تحبور اولدی ریاضاتله

گاه ویروب حکمتی خاک بدن
غفلتله خوابده اولدقجه تن

ایرسه او حالده که وقت نماز
بر صدای زنبور اولور نغمه ساز

دیده و بینیمه صالار شور نور
خوابده البته ایدر بیحضور

زور ایله بن غافلی بیدار ایدر
ناله و تسبیحنی زار ایدر

ایلیوب آواز غریو و صدا
حال و لیله بجادر الصلا

ساعت اوقاته مشابه اولور
زمزمه سی باکه منبه اولور

دیده و بینیم ده ایدرکن فغان
اولور الهی گوز ارا سنده نهان

خاطرمه شو بیله تخیل ایدر
روحدر اول شکله تمثل ایدر

هردم ایدر باکه بو لطف عظیم
بلمزم اسرارینی مولا علیم

نوره ایله ذره یه بن ناتوان
ناظر ایدم عبرتله هر زمان

قدرت ستاری ایدوب قبله گاه
پشه یه عبرتله ایدردم نگاه

ویردی گوکل ظلمتنه روشنی
ایلدی ارشاد بو یوزدن بنی

حکمتله بولدی بو نما وجود
خلقده یوق حاصلی باطل وجود

اولور ایسک هر کیمه باش اشاغی
سا که او یوزدن اوله فتح گشاد

ظن عباد تده ایمش ذو المنن
هیچ ضرر ایتمز کشیه حسن ظن

نفحه خامسه حب الوطن من الایمان مضمونی اوزره شاعرک لبان وجودی اناطولی حصار نام خطه جنت شعارده حدایق فیض المهدین استنشاق ایتدیکی هوای مشک آسای ازهار عرفان بیانینده در

ای طلب جنتله زار اولتق | نعمت جاوید طلبکار اولاق
خورلیله غلمانه چکن انتظار | میوه اوطان بی عدد نوبهار
جام می کوثر ایدن جستجو | کور ملکین کورمک ایدرسه آرزو
کل بکا بن سا که دلیل اولایم | راهبر خیر سبیل اولایم
مقصده ایروار دیا صفا شهر | واعظ شهر ایله ملا را قمز
بلکه صفا ایده ایده وصل ال | عارف جان پیر و اهل دل اول
سمت حصارده کلوب ایت تماشا | عمره سورر عشرته تنک هردمی
آب و هوا ایتمده تفریح ذات | بودم عیسا دراول آب حیات
عشقله بلبل کبی مرغان زار | سینه و اشجار دخی سبزه دار
هر طرفی طولمه جوانان نوت | الکسکی یوق حورله غلمان دن
نهر جنان اولمسه کر روغان | کوک صویدر اکه سعادل بکا
کوک صو اولوب دیده روشن دلان | ایکی یاننده مزه سی بستان
الکا کیرت خوب صفا کاتبدر | کوکه یوزینک کوکب رخشانیدر

مهرمه اساوب فتنه جو | باشنه بند ایله ایکی کوز
کندو اولور مهر شرف قتران | ایکی کوز عینی ایله فرقدان
دونلر که جویبره نیلوفر | دلبر ایسه کرزده ورد نوه
فصل عموز ایرسه اولور نوباوه سود | کوم کوک ایدر جسمنی تا بر برد
سکه اوریچه یری رونکار | چهره سی نیل اولدیغنده وار
کرچه فرات آب شکر واردر | بوینده ولی خیلی تمک واردر
بحر اولوب عسکر دریا هجوم | صوله اناطولی طور صاغه اوام
قلعه لری قلعهٔ هفتم کبی | سنعرای لمعة النجم کبی
طوبطلو هپ قلعه لر اوتله | صانکه فشنک قلعه سی باروتله
قلعه کرد دوت دیسم اکه لحق | اولور عدو قهری ایچون بریرق
دیوه دونوب قلعه لر ایله بوت | عکسی دونوب آبه اولور برج حوت
جنت انک قصر درسنده در | حاصلی السنده بالا وسنده در
عهد کوتی سور صفایه دوش | اتش ایشی کوستر اول قلعه لر
هر انلت مهرهٔ اتش بون | کاه جهتده که اولور غوطه زن
کلته اوج شعله اولوب برو بال | طالع ایمز فعرینه بحر مثال
قلعه بت سنکدلی بی امان | ابغنه یوز سورر آب روان
کوک صو ایله بحر و کلی صانه سن | ایش پشیمه قومش اینه سن
پابوسی یرنده اوبوشمش بدن | خیلی صفا ایلمش اینه دن
ایکی حصار ایکی بت دلستان | اولدی بدن کوهر حوق الستفان

مهر

سیرینه کلسه تولا دنیا انک
طوبوغنه چیقدی دریا انک

هو بوی بلقیس ولا را کبی
بحرا کا صفحهٔ مینا کبی

صبح که مشاطهٔ مهر جهان
جانب رومه اوله پرتو فشان

سوده سفیداج سورر نورینی
بللرا پر شعشعهٔ خوردنی

یوسه یه عزم ایلسه دریا اکر
نازیله بو کیمی بو وقار و طوپر

اولدم اولور قرشوسی ازمکا
کعبه کبی پوششی ظلل سیاه

پرده چکوب فرق فلک سایه نه
زلف کبی سایه ایدر پاینه

چونکه بولوب رتبهٔ قدر کمال
رایت خورشیده ایرشه زوال

حاصلی دور فلکی بیقرار
عکسنی اظهار ایدر آینه وار

بحره کورنکلر که ایدر رخ بتی
حل ایدر اول کفچه ایله شربتی

وبزده ملون کورکت هر قایق
صانکه سماطا اوزره خوان قیقنی

اول یره مخصوص صلوب از حق
اولدی بوغاز ایچره مکرر خلق

انده طورن هر بری کوه کران
ابرو سفید اولمش اکا باد بان

اولدی دریا قسله شو دکلو نزار
سر بسر اعضاسی اولنور شمار

هر بریدن قصر چمنزاری وار
روضهٔ جنت کبی انهارلر

شمسهٔ ایوانک اولوب عکس آب
طارم نیلیده اولور آفتاب

قبه لعلی ایله کل مبیخ زر
رنک شفق برله نجومه دونر

روی یمه زورق دریا منیر
اولدی طرازنده چو نقش حریر

بیغلی ماهیلر وار کوه وار
طولرسه بوغازینه محیطک نوار

هر بکادن طولر مزار اولره
اولدی اوبندرده متاع سره

جنس خرد اشک در و لعل شکک
نقد دل اسباب طرب عشق شنک

بحر غزل کبی یمی پر صفا
موجه سی کویا سخن آشنا

معرفت اربابی کزر سو بسو
جنس معارفله سفینه طولو

بلبلی قربادہ سر آغاز ایدر
مست اشیدوب نغمه یه آغاز ایدر

شوق طولو قلب غم اندیشه
جام بکف دلبر ایسه پیشه ده

وصف چمنزاری ایدوب دور و پوش
فکر خطا یار یله ایلر خروش

دلبرینه قرشو اولور نغمه زن
خال خطی نسخهٔ فن فتن

عارض پرخال و خط دلربا
ایکی سفینه ورقی کویا

اول نمکین بحرله روشن فضا
بر یوزینه دیدهٔ بهجت فزا

بیکی بیل اولور رسق قلم همزبان
بیکده بر اوصافی اولنمز بیان

مهر فلک کبی جهان دیده لر
منفق اولوب بونی تحقیق ایدر

کیم دخی بو نقده دلکش زمین
اولمدی پیدا ولی ماء و طین

میر علی شیر او فرخنده ذات
ایتدی کتابنده که ذکر هرات

اولسه اکر ذره بو روضه نک
خیرتنی ایلردی زیاده انک

وصف اولان اسباب صفا بالتمام
اولدی پسندیدهٔ خاص و عوام

لیک بنجه خاصه سی وار خفی
دیدهٔ اشخاصه اولور مختفی

بولدی بنجه خاصه دن امتیاز
انجق انک واقف ارباب راز

سمت اما طولیده کی باخصوص
فیض ایله پرچون دل صاحب خلوص

صبح صفا کم اسه باد صبا — نفخهٔ نبی اولور نفس آشنا
ارض مقدسده اوجار فتوح — نفخهٔ مسیحاوش ایدر نفخ روح
خاکی دلاویز اولسه گچن — جانه ویرر شمهٔ بوی وطن
ویرسه فنا تو له جهان غمه — بوی فنا کلمه‌ده در آدمه
آب روان اولدی دوای الکروب — باد صفا بخش جلاء القلوب
خضر ایله موسانک اوده مجمعی — وارد خبرال زا نزا اولوب بو شنی
ماهیء یوشع کبی اهل حضور — جانی ایدر غرقهٔ دریای نور
هیچ وکل بر بری حالی انک — قطع مراتبده رجالی انک
هر طرفی مطلع انوار قدس — گوشه‌لری مخزن اسرار قدس
بنجه بنم کبی حقیر الوجود — گوردی بنجه لمعهٔ نور شهود
کوششی ایدن کمال اشرف الناس — کوردیکی الطافی اولنمز قیاس
مدخلی تأثیر وعاده عبادات — فیضده اولمقله زمان مکان
بو حکم اسفارده مسطوردر — یعنی مؤثرلکی مأثوردر
اولدی بیهوده بره جام زن — حکمت تدبیر منازل یازن
بعض بری ایلدی رب غنی — گنت امانه وده عاجز منی
شهدا کا یثرب بطحا یتر — هر برینه اهل خرد جان اتر

طوت سوزومی دیگلمه افسانه هیچ
کیمه الم کل بری بابانه هیچ

داستان خواب شاعر بیتاب که حصار بهشت آثارده حضرت

رسول

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جانب شریفلرندن تشویقات حلل عنایته مظهر اولوب واما بنعمت ربک فحدث مضمون کریمنه امتثالا زبانزد زرخامهٔ مشکین رقم اولمشدر

احمد حمدا وثناء للمنن — من علینا بجمیل المنن
ثم صلوة وسلاما علی — روضة ختم الرسل المصطفی
ثم علی الصحب تحیة ثنا — هم تجب خلق وساداتنا
شکر سپاس الکا کیم اولدی غنی — ایلدی بو دولته مظهر بنی
ایر مشیدی بر دم بیر مهمنه — خمس والف ایدی حساب سنه
موضعم اولمشدر قریب حصار — مسکنم هر طرفی مرغزار
اولمشیدم مظهر نور جمال — چون دل عاشق دم عید وصال
سینه که مرآت مجلا ایدی — جلوه که شاهد معنا ایدی
کمسیه ال ویرمیه بویله صفا — بنجه مهر ایتسه اکرم حیا
حقهٔ قلبمده عیان اولدی تاب — قوندی اکا صانکه مهر افتاب
ایلدی بر نیر پر التماع — سینه‌می صندوقهٔ پر شعاع
اولدی بشیر اثر ابتهاج — دیدهٔ جانمده اولان احتلاج
گرچه کمر الحجره بالیم طاق ایدی — جلوه گهم عالم اطلاق ایدی
خانه‌دوار اوب بر گیجه کاشانه‌ده — دونمشیدم گنج اوویرانه‌ده
دیده‌دکانت قیوب حاصلی — یا قمشیدی شوقله شمع دلی
ظاهر اولوب اول گیجه انوار قدس — اولدی او وحشتکده گلزار انس

فیض فتوحات ایروب اول آن غائب ایدم عالم اشیادن
لجهٔ انواری عیان ایتدی موج جان اوینه طولدی همان فوج فوج
ایلدی انوار الهی مقام دائره‌می بینه که بدر تمام
شعشعه‌دن خیره اولوب چشم جان صکره بوزم نورم اشتدی همان
کوردم او سلطان صفا بنیا صالدی کونش کبی او لجه ضیا
دولتله عزتله شوکتله بیرو اولان زمرهٔ یاراننه
کلدی او شهنشه بزم حرم صالدی ظلالی مثال علم
ایلدی بن بنده‌سنه التفات مژده ایدم صانکه ایرشدی حیات
قت قت اولوب قصر مروت اساس ایلدی اعطا بکا اوچ قت لباس
کاهکشان کبی جواهر نگار هر برینک لمعه‌سی یان بنده‌وار
شهد شهود رخ الحبیب برعسلی خرقه‌ده اولدی نصیب
ویردی بکا ثله فخر جهان سور سلیمان کبی نام و نشان
ذوقی دل خاک نهاده‌ده‌در داخی بو کوکلکی کبی یاده‌ده‌در
جامه‌لری خلعت شاهی میدر بارزهٔ حفظ الهی میدر
حلهٔ پیرایهٔ عارف میدر حلیهٔ انوار سعادتمیدر
یا حلی معنی و صورتمیدر شرع و طریقتله حقیقتمیدر
شکل کمر صورت قوت یتر بنده نکه بندی اشارت یتر
هر بری اولدی بکا لطف نهان قوللغه بل بغله‌یغمدن نشان
سور ایلکی ارتردی بنم غیرتم قیلدی مکرر کرم همتم

کسوه ایله قولنه امداددن ظاهر ایدی اولدیغم اولاددن
وار ایدی اصلمده سیادت بنم شبهه‌یی دفع ایتدی بو خلعت بنم
بر کرم ایدی بو که اولمش دکل وصف ایده‌مم مثلی کورلمش دکل
سر بسر الطاف ایدی احسان ایدی نعمت بی‌منت منان ایدی

اولامز انعام الهی حساب
حاصلی تعبیر اولنمز بو خواب

نقل اولنان دسته نفسیده لبان دشت حسرت و فیض طلبان و خروشان جکرکاوان و خون پاشان ایلکن مشارقه شمعهٔ عشق جانسوز طولمغله باقیهٔ خمخانه فنا اولوب ساقیٔ وحدت الذتن دوستکانی قبضله دوستکام اولدقلری

ای که قیلوب قهر ایله تذلیل نفس ایتمک او مان فضلله تکمیل نفس
مالک سرمایهٔ همت اولان سالک شهراه حقیقت اولان
علمله اولمز بو معانی بیان باشقه زباندر بو در بول ترجمان
قوش دلنی الکلمق آسان دکل الکلین آنی سلیمان دکل
کوردک ایسه منطق عطاردن شمدی قوشه بکزه‌دکن ارجوجغی
کرچه طولی در ایله کنجینه‌لر صاحبی وار هر برینک بسته‌در
اولمیجق لجه‌سنه آشنا یوق یره اورمه یوری وار دلت پا
شوقله دور ایتمه‌ده پیمانه‌لر کمکم او ترخم کبی خمخانه‌لر
جاهله دیوار رودری نابدار جرعه ایله خاکی دخی حصه‌دار

ساقیا صهباسی کوم کانیدر / ویردیکی لعل تر رمانیدر
باشمزا و سر بزمه ولی بادایق / کیجه تنک مبلک ایده بر طبق
شعله رخشانی کورب جامدن / کندینی اوراکه دریا مدن
چون کوره فانوس صفت تابدار / دوراید راطرافنی پروانه وار
فیض الهمزا که اچلمیه در / کندوسنی یوق یره اهلاک ایدر
بولمیجق رهبر یول بولمز / هر کشی ویس القرنی اولمز
اله مکر برک نیازی اله / سالک راه اوله بولندن کله
ساغر اخلاصی بویله پاک ایده / قابل فیض می شفاف ایده
چون واره دریوزه یه اول درکهی / کاسه سن البته قومزلر تهی
املره لایق کرم شاندر / کارلری لطف فراحساندر
تربیه ده هر بری مهر جهان / تربیه یه لایق اوله کور جهان
بولسه اکر تربیه سندن زمان / توسن کردونه چرخ اولور رام
سندن اکا تحفه قلب سلیم / اندن اولورلر اکا عطا عظیم
نیجه عطا لطف جهانذر جهان / سلطنت دهر کران تا کران
قلبکی ده المز الندن سنک / بلکه اولور ذره طلو مخزنک
هر بری کنجور کنوز اله / هر بری بر مملکته پادشاه
هر بر بته کنج دفاین اچق / هر بر بته باب خزاین اچق
وللری دریای کهر ریز جود / هیچ کرم حقه کلور می نقود
واریدر بر مرشدک اول طالبی / کرمه بیانه بوری عجبا کبی

معتزله کبی طوتوب غیر راه / ایتمه کرامتده صقین اشتباه
بنده مقبوله فیوضات حق / معجزه وش اولدی کرامات حق
بلکه کراماتی بو مخلصلرک / معجزه سیدر بنه پیغمبرک
معنی ده اربیرو خیر العباد / معجزه انکاری اولور بو عناد
هر بولیسی صدر کزین نبی / هر بری سجاده نشین نبی
حضرت پیغمبره خیر الخلق / جاه وراثتله قرین شرف
ایتمکه تدبیر امور جهات / هر دم اولور عصرده صاحب زمان
منقطع اولمزدم فیض اله / هیچ تهی قالمی بو بارکاه
ایرمسه ال ایتمکه خدمتلرین / طوت یوری دامن محبتلرین
استر ایسک خدمتنه واسطه / اولمز ارادت کبی بر رابطه
پاک اولاتی کوهر یکتا کبی / جذب ایدر اول کندویه دریا کبی
خدمتی جوهر شکن کیمیا / همتی هم خاصیت کهربا
پرتوی خورشید کبی مستمر / همتی دورایله نزدیکه بر
بولمق اولورلر تفصیله وصول / باد صبا کبی همان بولده اول

استر ایسک قولمه روشن دلیل / سکا یتر قصه شیخ جلیل

داستان صحبت جد فقیر با شیخ کبیر کلشنی قدس سره العزیز و شناختن شیخ ورا بی سابقه معارفه و نواختن و ارشاد کردن بعد از مکالمه بسیار بر طریق مکاشفه

مصر سوادینه ویرن روشنی   بلبل گلزار جنان گلشنی
نامی صالوب شهره صدر بلند   اولدی کرامات ایله چون شهره بند
حسن ارادتله قلوب اعتقاد   ایتدی مرید اولمغه دنیا مراد
مهر یبی بولدی نظر ایله کمال   مهر جهان تابیله گویا جلال
بحره دونوب حاصلی هر قطر آب   صاحبدر فیضی مثال سحاب
اولدی وراثتله او شیخ بنام   صاحب سجاده فخر الانام
یک دل و یک رو اولوب مهر بیان   هر طرفه اولدی توجه کنان
وارث اولان اوغلیله محرم کماننه   فیضی دریغ ایده حق باراننه
مادح ایله بکلر اولوب آشنا   لطفیله یاد ایلر ایدی دائما
ایتسه توجه کیمه خورشید وار   ایلر ایدی ظلمتنی تار و مار
هر بریله اول مهر سپهر بلند   صالمش ایدی شعشعه لینون کمند
کشتی دریای سکون ایدی اول   جذبه سی قلاب اکا صاغ و صول
وللری جذب ایدوب او مهر هدا   اولمش ایدی همچو کم و کهربا
خیره لنوب دیده انواردن   ایتدی کیمی کندونی دیواردن
بر نو خورشید کبی بی خبر   باروق اوجیدی بجه افتاده لر
گوش ایدوب اول جذبه بی جمله انام   او جمعه عزم ایتدی مثال حمام
والده کی والدی ابن فتوح   پیر علی سالک صاحب فتوح
بر گون ایدوب جذبه همت اکا   ملغره دن ایتدی عزیمت اکا
تابه دوشوب ایلمه مهروش   باشنی الوب گتدی مثال کنش

طالب بجا اولدی جواب روان   ساحل استنبوله گلدی همان
حالمنی گوردی خسرو گیتی پناه   شاه سلیمان فلک بارگاه
گوندروب اول پیره مقدم خبر   ایتمش ایمش قصد زیارت مگر
جاذبه لطفی کمند ایلمش   دعوت درگاه بلند ایلمش
نامه ایله گوندروب اکا پیام   حرمت توقیرینی ایتمش تمام
غنچه وش اول نامه بولنجه وصول   آچمش آنی دولتله نیم قبول
مصردن آهنگ سفر ایلمش   لجه دریایه گذر ایلمش
بولنجه اول دولتله کشتی شرف   اولدی صو اوستنده گهر و صدف
صالدی صو اوستنده که سجاده فلک   فلکده دریا ایدی دریاده فلک
فلکی دومنده دمی وار اژدها   قوپوب عشق اولدی الله ناخدا
اولدی مگر شیخ بلند اقتدار   عرض کرامت ایدوب اژدر سوار
ایتدی کمی خلقی رعایت اکا   گلدی نیازلر رموز جذبت اکا
موجه توفیق اولوب راهبر   ساحله گلدی او درخشان گهر
روحه گلوب دولت ایمان کبی   ایتدی نزول اول یره قرآن کبی
غافل ایدی جدم او احوالدن   کوکب بخت ایتدیکی اقبالدن
ایتمکله سودا کری وجد و حال   مصره ایدی نیتی زورق مثال
گوزلر ایدی کشتی دریا گذار   زورق جانی نته کیم باده خوار
ایتدی اول اثناده مگر اتصال   ساحله بر کشتی دریا نوال
ایردی همان غلغله گلشنی   گلشنه دوندردی او پیر شنی

یوسف مصر کبی اول پیر عزیز / ایلدی شوق اودینی دللرده تیز
ایتدیلر آهنگ یم بیلکون تن / نجم هدا اولدی اکا رهنمون
ادمه لطف حق اولنجه کبی / پرده بولور کوکده ارزکن مهی
یولده یول اولوب مهرله زره شال / واردی الن اوپمکه جمله رجال
جدتی دخی بیک جدله ایتدی خوله / بولدی دل صافی صفا قبول
ایتدی مه نو کبی قد نیجه لام / ویردی تواضعله عزیزه سلام
دوش رهمان بانه شبنم کبی / دستنی بوس ایلدی خاتم کبی
بیرکه خورشید پر انوار ایدی / واشتعل الرأس نمودار ایدی
صبح وش اغزمشدی بی جدال / قوت قدسیه‌ده مانند زال
ایتمشیدی حاجبی چشمی نهان / شعشعه‌ده شنه که مهر جهان
قالدروب ابرو مبارکلرینی / اجدر کوزین حاجد سنجی کبی
لطف خطاب ایلیوب اول صادقه / سویلدی بی واسطه سابقه
عینی ایله ایلدی نامیتی یاد / دیدیکه ای سالک پاک اعتقاد
مژده سکا باعث بو رحلتی / اولدی سنک جاذبهٔ همتک
سر حقیقتدن اولوب نکته سنج / درجنه درج ایلدی بسیار کنج
اکا تنوجله ایدوب نصح پند / مژده ایدر بر ولد دلپسند
والدک احوالنی ایله بابه سن / کسب معارف قره که سرمایه سن
عینی ایله جدته اعلام ایدر / صحبتی بو وجهله اتمام ایدر
حاصلی ایدوب ولد معنوی / والدک ایلر ولد معنوی

کورنه ایش مرتبهٔ اولیا / واقف اولور عاشق اولان اصفیا
پرده سنی قالدروب انوار حق / ظاهر اولور سر لبسر اسرار حق
ناظر اولوب لعبت نه جادره / صلب پدرله رحم مادره
فهم اوله مز رتبهٔ اهل کمال / حال کرک وصف ایده مز اهل قال

اوعارزه اعلام ایده رب کریم
عاشق دلتشنه سبوی حق علیم

نفحه بعد از نشینان سرادقات قرب الهی ولان اولیا زنده دل فرمانده تخته گاه آب وگل اولوب عالم صورتدن ارتحال له تصرفلری منقطع اولمیوب بلکه موجب صندوق حیات الیحره درمایر کهرریز رحمت اولدقلری اولیانک تحت قبابه مفهومی اوزره خاک عنبرناک قبرلری لمعان فیضه هائل اولمیوب کل خوشبوی مشکنا فلدر رشحات رحمتدن نشر نفحات الانس در حکمت ایدوکی بیانندهدر

ای که اولوب معتقد اولیا / مرقدی خاکنه ایدن التجا
خاک دکل طیبه حکمتدر اول / جوهر اکسیر سعادتدر اول
خاکده تن لیک اجی نرکسی / هر بری بر یوزنک کوزجیسی
صیقه که افنا ایده مردان حق / زر کبی پاک ایدوب اولور صافی پاک
اینه روحی بولور صیقلی / تا که صفت جوهره ایر الی
دفع تب ایلر کهر تربتی / ذره قدر جانده قومز علتی

خاکلری مزرع تخم مراد   خاک بسر ایتمز ایسک اعتقاد

کیمیسی برجانقه ابداع ایدر   اهل طریقت کلور احیا ایدر

ایشکنی سکن ایدرم هر گدا   اهل طریقت کلور احیا ایدر

ایشکنی سکن ایدر هر گدا   تکیه لنور انده کلوب دائما

دل کبی پرشوق ایدر خانه یی   شنلکنا ایدر کوشه ویرانه یی

غلغل خلقیله طولر او مقام   شه کبی دیوانه طولر صبح و شام

چیقمده مهمانلره خوان نعم   کندوسی مهمانسرای عدم

بولمشیکن خاک وجودی فنا   عشقیله سلطانلق ایدر بر گدا

حاصلی هم حال سلیمان اولور   انس و پری تابع فرمان اولور

هر واران اکسیر سلامت بولور   تربه سی صندوقه جوهر اولور

مرقد پیر مشهد سر عظیم   تخته سی تابوت نجات کلیم

پوشش صوفیه سر سبز باغ   نرکس دکل هر بکه زیبا چراغ

پوشش سبز ییم اخضر کبی   تخته سی صندوق سکندر کبی

قبه که صندوقه سی ویرش شرف   اولسه نوله برج دعایه هدف

حرمت عشقیله بولان قدرت   قبه نک النینه کلور عاقبت

زر علمی کون کبی ایلر درخش   بلکه شه سرفه اولور تاج بخش

قبه چرخه علمی وار نما   دل اوزار دوب طعنه ایدر سزا

کیمیسی نه قبه طونر نه بنا   ظاهر ایدر صورت و فقر و فنا

ایلر او وادی ایدوب اختیار   خاک تها داولر یعنی اشکار

بوعلیه

بو علیه بازار حضرت ابن کمال   یعنی ارسطو ایدیجک انتقال

حالت تحصیلده هر فیلسوف   بولمشلر مسئله یه کرو فوف

جمله تلامیذی واردی اینه   خلقه اولوب دائره قبرنه

حال حیاتنده کی کبی همچنان   اولور ایمش جمله توجه کنان

اینه قلبلرین صاف ایدوب   سینه لرین مه کبی شفاف ایدوب

حضرت استاده هر اهل هوش   فیض ایچون اولور ایمش چشم کوش

روحی ایدرمش مدد معنوی   صالوب اول آیینه لره پرتوی

روشن ایدوب لنبه لمعانلرین   الور ایمش جمله تسلالرین

کل که فنا بولسه اثر در گلاب   خوشه انکوره خلفندر شراب

جوقمیدر انسان کبی اصل لطیف   فضلله اولسه کلی ملائک لطیف

علمیله چوق عالم کبرا اوله   لوح دلی نسخه اسما اوله

نادر یا فضله بایه قال اوله   تا هر دسکهء اجلال اوله

موتنه حکم ایلیه هر ذو فنون   نقل ایدر معنی بل ینقلون

رد سلام ایتمسی بالکلام   قول پیامبرله علیه السلام

کیمسه طوییه منکر اولوب کبر و کین   بلبسون اننی قبر ایچو تدر کمین

حکمی که هر عنصره جاری اولور   خاکده ده حکمی ساری اولور

دست تصرفلری بی پاکدر   آب و گل او دیشی یوق پاکدر

هر برینک عرصه غیر اشعار   قبضه قدرتده براوج غبار

استنسه برباد قیلور سر بسر   انجم رخشان کوزینی کور ایدر

چونکه کشتی روحله انسان اولور
بنجه ولی وارکه اولوب فضل رب
مهر صفت شعشعه ویرقده
کوندکبی منزقده ایکن هر دلی
جسمن ایده چونکه ریاضتله پاک
محو وجود ایله اولوب آشنا
رتبهٔ اشراقه چو مهر منیر
نفسیله چون ترک فتور ایلیه
کوروی غرا ده بنجه اهل شهود
جسم مثالی ایله ایده سان
حال شهادتده کی کبی بینه
همتا و قادر ایله ایلر قیام
صنعه که وقت اولعقیله محو اولور
خاکی جمزاری فتوحات اولور
شمعهٔ غیبیله اولور روشنا
هر بریکنک مختلف اسراری وار
اولدی بو وادیده روایات چوق

موت وحیات انلره یکسان اولور
مه کبی بولور برت مکتسب
غربده ایکن کوربنور شرقده
غوبه کرامتله ایرشور الی
بستر بالینی ایده کنکی خاک
کشف قبور ایلر ایمش دائما
قلبی اولور مشرق سر ضمیر
موتله اثبات وجود ایلیه
اولدوغنی روح شهید انجقود
کوکده موده غرق اولورمش عیان
صالر ایمش دشمنک الایه
عرصهٔ عالمده بو کهنه خیام
خاکه کیربجه دخی قوت بولور
مهبط انوار فتوحات اولور
هر کیجه زین ایدر آن کهکشا
سترینه کوره هب اثار وار
یازیلوب اوقنور روایات چوق

بنچه بیان ایلیه بیس ساکتین
کوردیکم انشد یکم احوالدن

داستانه

داستان استیلای اشقیای قزاق بقصبهٔ بابا وانب
السباب تکیه وفرار صاری صالتق بابا وکرفتار شدن آن
کفرهٔ فجره بدست غازیان وظاهر شدن کرامات قدس سره

بلدهٔ باباده بو عبد حقیر
فصل بهار ایرمش ایدی کلشنه
کلدی قزاق بصدد شهر تمام
عسکر طاعون کبی اول قوم شوم
شیقه سی وار شیقه سی کبی سیاه
هر بری بر قلعه سلاح ایچی
بحره کذا ایلیه مانند رود
کاهی قدرغالره اولوب دوچار
بایکنده اولوب شعله افروز طوب
قلبنه سرعتله اولور برزمان
شیقه‌لی چونکه الور انتقام
ظاهر اولور ایله عزم غریم
اولدی ستون جنبر ایله برنکار
ایتمه وش صاف اولوب سینه سی
حاصلی آندن قجوب اول اشقیا
صبح تحستیتی ایدی وقت ظلام

قاضی ایکن اولدم بو امر خطیر
کافله غین ایدی حساب کسه
اولدی بیام اور روز قیام
هر بیل ایدر غارت اطراف دوم
صانکه بیلان ادسی بر کیسه خواه
جالمغه اعاکه طلیا تمز قیچی
ایده کورک سلسی دیشی کبی
زورق می کبی بولور اطلس اد
شعلهٔ دخان کاه ایدر رفتی ود
صانکه قدرغه بالعبید همان
ماهی سک کبی ایدر التقام
هیئت ثعبان عصای کلیم
کیم قله زولقی رسانی تاروار
بحر یبس ویسنک آینه سی
ساحله کلمشدر چو موج بلا
ظلمله اولمشدر هوا قیرفام

اولدی او دم هر طرف آتش فکن | گیردی شرر گبی در و بامدن
بولمدیغنی قالدیروب ایتدی ضرر | اقدی هان یول یول او سیلاب شرر
اولمشیدی اول نزهت فزا | تکیهٔ پاک صارصالتق بابا
تکیه ولی رشک سپهر اثیر | اولدی چراغ رزی مهر منیر
ماه فلک یا شمعهٔ ال چراغ | یوردکی باغنی ایدوب اولدی داغ
غارته تکیه نک ایتدی شتاب | برکجی نک عسکر اولان کلاب
پوشش سبزن الوب اول قوم شوم | سبزه کبی باره طوقندی هجوم
آلدی چراغن بر ایکی دربدر | نرگس کلزاری تلف قیلدی خزر
کیمی بساطن دوروب الدی هان | دوردی وله دفتر عمرن زمان
الدی او انی نه بنجه ناسپاس | چرخ فلک باشنه کیدردی طاس
مست کلوب غارت ایدوب تکیه لر | بلمدیلر کندوله نتدیلر
صکره احاطه ایدیجک مؤمنین | اولدی عدو زهرلی فعل کینی
کوردیکه جنک ایلمکه چاره یوق | حادثه خار ایده نه باره یوق
باشن الوب شهردن اولدی دوغ | آتش اولوب توتدی مشالع خان
شیقیه جان اندی عدو پرورش | صالدی ایله بر سودن خنجر بروش
اول کون اولوب روز هوا روشنا | فلکه هم ایتدی روشن آشنا
شیقه اولوب بوجله حرم حسلاط | بحرا کا کوستر شیدی انبساط
تکیه متاعی ایله غارتکران | جمله سی بر قافله اولدی روان
کلدی هان بولمنه چون دود آه | قیلدی احاطه آنی ابر سیاه

نازل اولوب نته که ابر عذاب | بغلدی تا که یولینی اول سحاب
بلمدیلر هیچ نیجه کندوکلرین | کندولره بلمدیلر ایتدکلرین
انلری کرد آیه صالوب روزگار | دوندی یوریدی خطاجو فرار
جمله رفیقانی اولوب بادلیر | کوردی اول ابر سینه قامی غیر
حاصلی اول شیقه اوروب ساحله | راست کلور عسکر دریا دله
بینه ولاتیلی غزات دلیل | چقمشیدی صید و شکاره جو شیر
جمله سیتی اخذ و اسیر ایتدیلر | باغلدیلر خوار و حقیر ایتدیلر
نه سفر و بحر نه زورق نه جنک | کندوبی اتدی قره یه اول نهنک
بونده چکوب بار غنیمتلرک | بو کلدوب انلاره غنیمتلریتی
اهل غزا کلدی بو آیینله | تکیه یه اول دشمن بجدین ایله
حشیله هر رفیقی نیم جان | تکیه یه قربان ایدلر اوبا همان
جرمی جز اسینه او قوم شرار | هفته سنه وار مدی اولدی دو چار
زال زراب صارصالتق بابا | قوتن اظهار ایدوب ایتدی غزا
چرخه چیقوب غلغله اوتین | ایلدی کلبانک ثنا بر طنین
سند دلاکوش قیلوب قصه یی | قصه ده وار العارف بسک حصه یی

معتقد پاک روانی اول امام
قدسنا احمد بتر الکرام

نقشه نامنه وار سوزنده اثر بوی محبت غر عشق شوله
بلمدیکی دکل بو دل دیوانه نهی مضمونیجه ملاو میوت

شکلنده اولان اصحاب حالدن استفاضهٔ انفاس
مشکبار ایتمک بیاننده در

ای عمل صالحه مسرور اولان / زهد و صلاحیته مغرور اولان
جاننا ایلر چاه خطر ایمن / شرع کبی اولمیه حبل متین
بدرقهٔ مسلک الله اودر / مشعلهٔ گمشدهٔ راه اودر
جزء قوی نشوهٔ حکمت اودر / اصل هدی رکن عبادت اودر
ایله هله مرکب عزمک قوی / صکره قیل آهنگ رهٔ معنوی
علم که اولمیه قرین عمل / هب عملی نقره کبی بی دغل
شرعه موافق اولیجق بر طریق / گیر که خدادر سکه خیر الرفیق
اولمایجق شرعه عدد الحذر / دیو رجیم اولور اودم راهبر
ظلمت الوب پیش رس سالکی / چاه ضلالتده بل اول هالکی
شرع شریف اولمه گر بال و پر / اوچمه دخی اولمیه کرکس قدر
سنت احمدده اسلمدر اول / جمعهٔ صفی شارع اعظم اولا
نیجه مرادجی که کرامت صنر / منتظر المز آنی اهل بصر
کیجه سی یدیلردن اکر اکثری / کیم صایار آدم یرینه انلری
زاغ صفت روسیه و بی خبر / غیب بیلور صنمه بیانه اوتر
هیئت مجذوبه ده سوزی صاچه / کاهی ایدر یوق یره کشف هنوز
طوری ایدر دعوی طی مکان / اوجر ابلهلر انی هر زمان
دعوی کشف ایلمز اهل هدی / مدعی کشف کرامت مدعی

سویلر رموز

چونکه

چونکه وکیل عارفه دنیا مراد / ایتمیه عرض خوبلره اعتماد
کیمکه کرامت صاتهٔ دلالدر / کشف ضمیر ایلسه دجالدر
بحره و وتر کجل خیل رجال / پر گهر اما ولی حبرله لال
اولدی ورق باد له جنبش نما / ولی کسیلو ایرسه خزان فنا
جوش خروش ایله کیدر بحره رود / طشره یه ول چیقمز اولور بی وجود
اولدی شریعت بزه اصل الاصول / انک ایله بولدی بولانلر وصول
گرچه طریقتله حقیقتله حق / معرفت اولور سبق بر سبق
جمله سنه باب شریعت مآب / بینه شریعتدن اولور فتح باب
راه شناسان اصول فروع / باب شریعتده ایدرلر شروع
لیک صفق طعن عباد ایلمه / شو الهیده عناد ایلمه
حقک اولور نیجه عباد خفی / قربی قبابنده ولی مختفی
باقمه انک حال پریشانینه / ایرمز عقللر شرف شاننه
نفرت ایدوب دغدغهٔ خلقدن / طشره کلور دامکه ولقدن
ایتمیه تا کشمکش خلق چاک / دامنی آلوده ولی قلبی پاک
صورت مستیده ایدوب روپوش / مثله ایدر خم کبی جوش و خروش
چشمی عشقله پر خون ناب / باده دن آماکه نهی چون حباب
کثرت خلق اولمیه تا فتنه خیز / کنج مغاندر اکه جای گریز
گوچه ده ویره اولور مجنون / تغلی زرا فتله ایدر بازگون
مسکنده عشقده غزلک نشین / شکلی ملامتده سلامت گزین

بجو اوله نهارنی قاندریسه ... خار وخس دهر بولندرمیه
حالنه طعن ایتمه ملامیلرک ... رنکنه الدانمه صفت ساغرین
کسنی متاعی نه بلورسک ده ... فهم ایده مز کیمکه دکل رنکده
هر کشی قلبنده بر ارسلان یتور ... کوشه ویرانده سلطان یتور
حصه بیتر قصه مثلا روم ... ایتدی هه بدر افق شمس علوم
شول سخنی کیم ایشیدن طاکلید ... سویلیهلم عارف اولان اهلیه

نجه نکاتی بر قصه بیان ایده یم
کوردیکم احوالی عیان ایده یم

داستان عرق حصیر مرد ملامی و امداد خارق العاده ان عارف

وار ایدی بر عارف کوریده حال ... میکده ده جرعه کبی پایمال
کاه اولوب صف امامیلیله ... همدم اولور کاه ملامیلیله
فضلی ولی ظاهر ایدرکن کبی ... عقلی ارسطو ایشی مجنون کبی
صفحه شعری صو کبی پر صفا ... نقش بر آب ایتسه بولوردی بقا
بادی شطرنجده خود بی بدل ... فیله اتن بکلر ایتسه عمل
طفل دلن الکلر اوفر خنده زات ... دبدم الور اله انجدن آت
هر بیت ایله صنکه قونشمودلر ... وصلت ایچون وفق مربع قورر
خانه شطرنج مربع بساط ... اولدر یا خود بر توسقف رباط
نای ایدوب تربیه سی نغمه خوان ... نه دیسه اغزندن الوردی جهان
نایه که فیض دم عیسا ایدر ... بر نفسیله انی احیا ایدر

برمبتلا

بر مبتلاشی متلون مزاج ... ایرمده هر رنکه مثال زجاج
قوس قزح کبی تلون مدار ... بلکه تلونده تمکن شعار
صو کبی هر وادیه رهوار جهت ... عارف ایدی حاصلی هر فنده درت
بر کون اولوب چرخ حوادث نما ... ایتدی بیتی داغ غمه مبتلا
خصم اولوب بر الکی بو رجیم ... ایلدیلر نکرت مکر عظیم
هر بری اماده یه مطلق وکیل ... بلکه عزازیله معین ودلیل
دامن ازاده یه چنکال خار ... پای دل عارفه پیچیده مار
ایلدیلر شرکله اتفاق ... بر طرف اولوردی جهانده نفاق
شیطنت ایتسه اولایکی شرناس ... خاطر خناسه وشوده وهواس
قصد ضرر قیلدیغنی ایتدکده کوش ... کندویه طاعنلر علمدار هوش
ملهم اولوب ایتدی دل مبتلا ... ذکر اولنان رنده همان التجا
تجربه سی کسب ایدن ارباب دل ... ایتمشیدی شهرتی مضمحل
واقف اولوب سیرت احوالنه ... باقمز ایدیم صورت اعمالنه
بولدم آنی بی تعب وانتظار ... کوشه میخانه ده مست و نکار
خم کبی پادر کل وساغر بسر ... کنج خراباتده کنج کهر
جرعه وش افتاده خاک حقیر ... آنده بر اوقشدی بر الکی حصیر
اوزکه حصیر اولکه کچه بلمیه ... اغنته ماهی زمین ایلمیه
نار ایله پود ینه ایروپ انفکاک ... سینه مجروحی کبی چاک چاک
ایله مشی ترکله اول پاک زات ... انه ایق باغی دیو التفات

حاصلی کوکلمجه فناسن کوروب — بو بله فنا ایچره صفاسن کوروب
شوق درونیله جهان نه کبی — دوشدم ایاغینه انکْ می کبی
دردم اکوب عرض نیاز ایلدم — کشف سر حقهٔ راز ایلدم
کرچه بنی دفع ایچون ایتدی بکا — دیدیکه ای ساده دل بی نوا
اغلمه بنم دیدهٔ خونبا شمه — اولسه مدد ایلریدم یاشمه
بندن امید ایلمه درده دوا — وار یوری اولمش اوله جق سکا
کوردیکه پیچ دری اولمدی رجا — دامنی بیجان کف التجا
حاصلی کندیکجه خونشدن نیاز — اولدی مسلسل دم اهکداز
شفقت ایدوب حال پریشانمه — دوکدی سوز دل نالانمه
اولدم اسوب سر طرهٔ هنگام فیض — اولدی رجا دور قدح ایام فیض
غالب اولوب حشمته تا جلال — تاکه ایرشدی اکا بر اوزکه حال
صوندی جهان نته که لبریز اجل — چکدی حصیرلق ایکی دانه نکل
هر بریکی پاره لیوب اول دلیر — ایتدی ایکی یارنه مانند تیر
ایتدی او دم باکه بشارت جهان — ویردی اشارتله اجازت جهان
شوقله که رقص ایدوب که سماع — دستخوش اولوب ایلدم اکا وداع
اوج کونه قالمادن اولدی لئیم — اولدی سفر کرده راه جحیم
اولدی او یوزدن بکا بو لطف عام — اولدم ایکی خصم قوینده خلاص
کرچه که میخانه ایدر اولمقام — مست کوربوزدر خم اورنز بنام
لیک انک کوردیکنی کورمدم — باعث کیفیتی صورمدم

سوزلری جمله حکم ایدر ایدی — قولی مؤثر نفسی تیز ایدی
سنده مجوب زرقله طامادن — چکمه الک رند خراباتدن
جانب شرعی کوزدوب هر زمان — ایتدوکن ایتمه دیدوکن طوت همان
سوزلرین ایشت باری صدقن ایتمه ظن — فرقتمی ایلیه دخی تب و لعن

چونکه بلنمز مشی اهل اسرار هیچ
بلمدوککی ایلمه انکار هیچ

نتیجهٔ تاسعه سخا وکرم عموم نفعی وغیره سرایتی جهتندن علم دیدن افضل فضائل بشریه و ما عندن بلا امساک محسنک فلوریلر ایله لطف ایتمک بزم رندانه اولانلر ایمک بلکه ادنی مسکه ایله ماکلی کل خندان کبی دریغ ایدن کرمای محتاجک تنایسنه تسکین دم اولوب دفع و ناجر اولانلر الایمک قدح ووجهی بیانندهدر

ای کف دریا شله خاتم کرم — الرفق لله بیذل النعم
نقد قفان اول کف بیضا کبی — سیم کشا اول کل خندان کبی
بذل نثار ایله شال نسیم — آچه درجنی دست کریم
کل کبی آچ دست سخا پروری — خلقه کلر یوز نثار ایت زری
مهر منور کبی شام وسحر — بذل ایله کاسهٔ دستکده زر
نه که طوترکاسه‌سن اکه مدام — اینه وارز ینه ایلر تمام
غنچه صفت کیسه‌یه اورمه کره — چرخ سوکا اولسه دکردن دزه

نیلدی کور غنچه یه بر شبنمی / حرصیله اغزینه الوب درهمی

نیجه دونی جون مه چرخ اثیر / کرچه یالاز ششته الجنك پنیر

محنتله قامتنی لام ایدر / دوشمن اولور کندوینه بو نام

نوخ ایدر کسب طعام جحیم / سك کبی جان بسلر او نحس لئیم

صالمده تحصیله دنیایه شور / وهره نه ویردی اله مزجی حضور

صالکه زر وسیمی اول وریدر / بر دخی دنیایه کلور خرج ایدر

صقلار سینه ده جانی کبی / کیسه مهور وهانی کبی

آتش دوزخ کبی التونی / اوجاغ الجنده کومه قور اولنی

سوخله بو جهدن الوب لذتی / خلقه صاتر ماللہ کر منیتی

کاه تجارتله اولوب کام زن / باتغن الور شوقه کیدر عزمدن

کاه چکر نیجه قطار یله یوك / کاه طولر سکه سر خیله لوك

کیمکه متاعن اله ایلر زیان / قاره بویه کوك جوبیا اولور

کاه چکر نیجه قطار یله لوك / کاه طولر سکه سر خیله یوك

کیمکه متاعن اله ایلر زیان / قاره بویه کوك جو بیرا اولور

هند متاعندن اله تنك تنك / تا که نیجه یاده دله ویره رنك

بر نیجه یا بنده که متاعی الور / قند که بابا اوله اویره قالور

غارت ایچون عالمی دکان اچر / سوزه کلنجه در و کوهر صاچر

نامنی ایدر شهرده حاجی فلان / کعبه یه ایما شنی دکله همان

کرچه ره حجده رونده اولور / معنیده اول مار کزنده اولور

شیره کبی

شیره کبی اولدی شرابی حرام / کولکه حرامیلکن ایلر مدام

قنقی فقیره که اوله بنش زن / آنی ایلتمز کنشه کولکه دن

دردی جهان دنیه ده سیم وذهب / بر برینه قائمه ده دنیایه هب

برایکی پول المغه بیك دام تر / خلقی دولاندرمغه الور صاتر

بینیه بوتن صاتسه ایدر باقیه / کهنه ئی کر باسنی زریا قته

صاتدوغی حله جنت ایدر / الدوغی اسبابی ملامت ایدر

عرض شرا ایلسه اهلی کرم / ناقصه الور الطفله بر تاج درم

قدرت عمرنده که خرجی تمام / طرف ره جنتی مالا کلام

لقلقه نادره شکل غریب / جمله سی سرمایه ایله قریب

خواجه لر ایچره دجاجی حسام / دل زغرم تیغی کبی بی نیام

وای او فقیره که اوجی ایلدی / حاجی حسام اولدوغنی بلدره

نامی تجارتده که بدکار اوله / حیله ایله شهرۀ بازار اوله

یعنی متاعینه ایلشو کرسه / عقد بیوعاتی بوله جنو فساد

اقچه سنی جمله ربایه ویرر / دینی دنیاده هوایه ویرر

صورت شرعیه سی هپ اوربوش / عرضه کن کندم و ارزن فروش

طولته لم اول صورته جملمی اکن / قننی سن بعده اولوریك بیك

خلقی دولاندرمغه بر پا ایدر / دور ایله ابلهلره دولاب ایدر

بولدیغی صفر الیدن سغنبو ایدر / یا نته بر حبه قوسه اوتی ایدر

هر سنه ضعفیله مرابحه اولور / حاصلی شطرنج حسابی اولور

قرضنه بر کره اولانک دوچار — دغدغهٔ دنیا اوله روز شمار
الله زکوة اکسک ایدر قنقار — وقف چیقار جمله نقود و عقار
نیت خیر ایله سعیده اولور — لیک اثر سوء نیته موقوف اولور
صاحب خیر اولمغیچون لاف ایدر — خیری انک فائدهٔ سیم ایدر
طورمز ایدر دعوی خیر اولوب — سائله هب خیر ایله ویرر جواب
لیک درونینده اولا غیر در — تابی طولو فکرت لا خیر در
کیمسه انک خیرینی کورمز کیدر — دوشنده کورر خیر ایله بو در کیدر
وقف نقود ایلمسه اول نابکار — خیره دکل قصدی ایکی فکر مدار
بیری بو حرصدن او صد لئام — کیمسه یه میراث ایله ایتمز نکام
بیری ده بو بوریوب الموتنی — حشره دک اجرا ایده قانوننی
بونلری فکر ایلمیکن اول دغل — تاکه اسوب صرصر باد اجل
عمری نهالینه ایرر بر کلیز — قانی اسوب صاورر اول بی‌چاره
مالکی جمله دوکر قور کیدر — دهر اکه بر حادثه وارث ایدر
لابد اولور مالکنده بکار — سنت معتاده میراث خوار
غیره قالور اول درم بی حساب — ایلر ایدرر وقف جکر اول عذاب
جار زر و سیمی اولور بی نیاز — یا کف ساقی یا دف نغمه ساز
جانه کبی طوتدوغی همیانه — ال اوره نک کالای دکر جانه
ایتمسه نظر عودت ایدر جانکنک — زهره سی چاک اولور اولدوغی
هلاک
دوشله شستیدی او حائل نوری — وارمیه خانه بو ملیحه کوزی

روحی تعلقدن اولوب دردناک — نائرهٔ حسرت اوله زیر خاک
مال و عیالینه بقه دورت تا — الیغوبه جنت ایله حوردن
قلبنه فکر درم بی حساب — خار خلیده کبی ویره عذاب
نار تحسرله مشوش اوله — هر بری تسبین بر آتش اوله
بند تعلق آنی نار سورر — جنته ده کیرسه چکنور طورر
اسنه اولماوزره بو ایمش — هیچ اونتمن اکمه قرار کوریمش
اهل سخا حالنه ایله نظر — وینکی دنیاسنی تعمیر ایدر
حال خیاتنده بو اعتبار — اولسه دخی نامی اولور پایدار
هر نقدر رجوع ایتسه ملک اجل — خار و خسیل اوله دریا مثال
صانمه که قلبینه تغییر کلمه — یا و غرور ایله تکبر کلمه
ایتسه بو ایوان فنادن خرام — یا عجبا اردینه چوقدر تمام
نخل خزان دیده و بی بار اوله — داخی سلکه کیده شاد اوله
بجمک اولوب چادر بنی درم — ویردی که درخاکنه دردل زدم
هیچ مروت کبی خصلت وار — خلعت کرم کبی کما متی وار
اهل سخا مرد اولور مرد اولور — وار ینی در ملده جوانمرد اولور
مرد در البته عطا ایلین — جانه قدر مالنی سخا ایلین
کرچه که فضل و هنر صاحب — یازدیلر اخلاقده نیجه کتاب
خلعه سرایت جهتندن ولی — جود و سخا جمله سنک افضلی
غیرده ده کرچه وار ایثار سود — لیک ضرر ویرمز او دیله جود

ایله تعلیم علوم و هنر   صاحبی سرمایه‌نی ایتمز ضرر
فقره ویرر فکر دقیق نکات   حیله شرعیه ایله ویرر زکات
زاهد کورور صوم صلاتیه هیست   حج زکاته کلیجک لیک لست
لطف سخنله جلب ریا لا قیدر   مایه‌سی یوق هپ جگه خفا قیدر
خیره دلالت که کوزل حاللر   قدری ولی رتبه‌ده والالر
لیک سخا دیمز اکا که مدام   ایلر آنی ارذل قوم عوام
المغه بر منصبی با حزم تی   جائزه نامیله ویرر رشوه‌نی
جاهل اولور حاکم شرع مبین   خرسز اولور مال غزاته امین
عیبنی ستر ایتمکیچون دائما   ذل طمع اهلنه ایلر سخا
نحن المثل اول ظالم جبلی کرم   بلمز او مجهوله ذنه و مبدم
اجرتی ایله ایده متاع سبیل   بذل ایده خلقه اوده اجر جزیل
باعث خیرات اوله مال زنا   قوری یره کوبری یپا دائما
مظلم درمه حاصل راتبی   قرمه جیبدر دفتر ایدن کاتبی
جیب رعایادن اوله خیرلر   صرفله یا ننزت انک نه جوق
ابرکه بجدن اوله سرمایه دار   بقمه انک بولدیغنه درنثار
بذلنی جیبندن ایدر هیچ بیم   چلمز او دونانی کبی صکره ندم
همتی ده لطفی ده تقلیددر   دولتی یوق نکبت جاویدر
طعمه شاهی یه اورنسه کلا   شهد ایله زهر اولور اکا اول غدا
خجله و خلی که تدنی بولور   معنیده اولی حب سلاطین اولور

اهل سخا اولدر ایده کسب و کار   الدن ویره اوله کوهر نثار
خاتم اولور روهرده خیر یله یاد   بیک بیل ایکن ایلیه‌لر خیر یاد
سنده جی بذل ایله دلا قورنک   خیرینی کور وار یوری بو همنک

دکله بو د برشاعر شیرین سخن
سوزینه کلمز نشک اکر اشته بن

داستان کرم حاتم طای و جان سپاری آن فدائی

حاتم اولوب جود ایله بر شهریار   حب و صد اسیله بر اولدی دیار
اجودی یو الطفله درواره‌لی   صالدی بونه کنبده اوازه‌لی
شهره شهر اولدی جو طابلیجی   ور دوزبانه اولدی فدا بیلیجی
اولدی کرم کستر خوان نعم   بر عرب بری ایله مغتنم
سفره صالوب جوزه معن زائده   هر کلمنه دونذی عملان مائده
موج صفت کلدیلر دائما   ساحل جودندن ایرردی فنا
طولمش ایدی بنه کم انوار برق   شعشعه لطفی ایله غرب و شرق
ایتدی حسد شهرتنه شاهلر   حسرتیله ایلدیلر آهلر
وار ایدی اول عصرده بر پادشاه   اولمش ایدی اکه بن تختگاه
شاه جهانگیر جهان بخش ایدی   ماه فلک قدر و فلک رخش ایدی
ایتمش ایدی عالمی غرق نعم   بولمش ایدی شهرته جود و کرم
لیک اولنه کرمنه ثنا   حاتم تائی دنیلوردی اکا
دائم او معنی دلن ایلردی تنک   حاتمه تشبیهنده الوردی رنک

فضل تقدّمله جگرخون ایدی　　نامتی کوم قیلمغه مفتون ایدی

صرو اولان البته کلور غیرته　　عار دکلمی شه پرخشمته

همسایه باد اوله صحرانشین　　اوله طفیلی شه روی زمین

دیدی اگر خاتم ایدوب بذل نان　　چکلدی ایسه مردم صحرایه خوان

دست کهربارم اولوب زرنثار　　برتی ایدم بحر جواهر کنار

ایندی بو بخشیله سوز وکلو سخا　　اولدی گدا پادشه وشه گدا

کتدی خزاینه اولا سیم تاب　　بزّ بر آب ایلدی بحر سراب

بلدیکه هب ایتدیکی سودا خام　　سکهٔ خاتم بینه برنام وکام

نار حسد یاقدرو جاننی　　ایجکله قصد ایتدی انک قاننی

کوردی تحمل بوکه همت وکل　　کوز کوده اولدرسه مروت وکل

ایلدی ترجیح بو افکاردن　　چاره طلب اولمقی اغیاردن

وار ایدی بر دکه طرار شنک　　صلحله بکانه زباندان جنک

واو کبی جورده طونمش کمین　　عمرک الوردی ایغن وقیاکین

حیله سی جان داروِ معجون شر　　سوزلری خواب آور چشم سهر

تاج زرین قیمغه چو شام تار　　دیدهٔ خورشیده اوروردی غبار

بوی کلی قورتره مرزوِ صبا　　یولنی اورردی پریشوب وآما

فتنه ور اغوش کمند مدام　　مکر وحیل مرغ کبی پای دام

غمزه کبی تندو فدایی منش　　خنجری بانتیز که کورکور وحش

شاه اکا وعدهٔ احسان ایدوب　　خاتمی قتل ایتمکه فرمان ایدوب

ایندی

ایتدی نهانی انی بر صبحگاه　　تیر قضا کبی همان رو براه

دوشدی او صحرا اره تا نتد جو　　ایتدی قبائلده آنی جستجو

کوردیکه بر خوب شمائل جوان　　بولوه طورور منتظر میهمان

ایتدی اکا بعد سلام وکلام　　خانه نه تکلیف ایدوب اعزاز تام

باب کریمانه یه سد ایلدی　　انی سلامی کبی ردّ ایلدی

بلکه ایدوب خدمتی چاروکش　　جان کبی صدرنده یر ایتدی جهات

حاصلی اوچ کون انی مهمان ایدوب　　هر کونی عید ایله بیرام ایدوب

اولقدر ایتدی کرمی بیشمار　　ایلدی مفتون انی بی اختیار

آخر اولوب سوزه دولت پناه　　ایتدی اجازت طلبین مرد راه

قیلدی تضرعلر اکا میزبان　　تا که طریقنده اوله همعنان

کوردی اشنا بیله چوق افکارلر　　بلدیکه بر مطلب دشواری وار

عهد ویمین ایلدی مهمان بیله　　کار نیک تمامنه بیک جان ایله

کوردیکه مهمان سوزی مقبولدر　　تارکی معقول اولان کولدر

چونکه طریق اولدی طفیل رفیق　　رهبر عالم دیدی ثم الطریق

تا رکه بر مور ایدر تارمار　　شیری جگر بنده بهم اولسه کار

شیر که تنها کره تجنیر اولور　　خلقه که مجموع اوله زنجیر اولور

آخر اکا حالی بیان ایلدی　　محرم اسرار نهان ایلدی

شاهک اکا وعدهٔ احسانی　　خاتمی قتل ایتمکه فرمانی

بر بر اولوب عرضه کن پیشگاه　　دیدیکه ای یار صداقت پناه

چونکه بو خدمتده بکا یارسن / همت سلطانه سزاوارسن
بخشش شاهنك اولوب طالبی / بخش ایده لم ایکی برادر کبی
کوشش ایدیجك قیلدی تعهد همان / اولدی مهمساز دل مهمانن
اول ایدوب پیشکش اعلا سمند / صالدی اکوچکلکی کش سینه بند
زینت ایدوب خلعت کلکونله / جبهسنی پر ایلدی التونله
زاد و سفر نقل شکر بیکران / بلکه می صافله رطل کران
ایردی او کون راه امیده دار / حاصلی طوتدی یوکینی اولواره
کندیده بو شهیه اولدی سوار / قامتی سرو ایدی اته جویبار
اسب صبا سیر قیلوب همعنان / ایلدیلر طی منازل همان
ایردی جهان یوللری بر وادیه / هر یکی پر هول و خطر بادیه
راهنما ایتدی جهان بی فتور / دیو تنزل ایدوب اکا بیور
نزل نعم حاضر و آماده در / خاردن امید کلی باده در
آشنته او دیدکلری خام بنم / قلقمه جان وردکك ادم بنم
کلبری چك خنجر براننی / اولمدین آل کام دل و جاننی
ایرەلی تشخیص مباحث کود / برکشی کوندرمهمشم نامراد
سندخی لایقمی ایدوب قصد کام / شمدی قومدت کیده‌کن بیمرام
صنمه که انسانه ستماد قلدلر / نواسه کرکس ادا اولورو قالور
بونده ده کلمکده بودر جوش مرام / نیم اوله میسر کمسیه بو کام
طویمیه برفرد بو اسراردن هیچ / اولمیه او تا زامل هیچ هیچ

سعدر

سعدرتم واریب سلطانه / بوبیله تعب وبرده مهمانه
بوبله دیوب اول کرم سنی جوان / کوردن تسلیمی وزانده همان
قیلدی او خونریز بو حاله نظر / دوکدی کوزندن یره خونی جکر
خاممی باغرینه باصوب جان کبی / سینه‌ده جا ایلدی ایمان کبی
بوله جلوب خاطر کمراهنی / خاتمه قولا ولدی قویوب شاهنی
سندخی انصاف قیل اول همتی / حاصلی احسنت لو کرمیته

کرجه که جانن ویردی ولیکن فلك / ایلدی احیا ادینی حشره دك

نقل غاشوه اول جعل هیئت وطفل سنطارت مضحك عالم اولان بینوانك دفع مکاره احوالنده مجمل کوداینیدر

حیف که مضحك لك اولوب معتبر / مسخره لق اولدی جهانده هنر
لعنت او مرده که اولوب عشقی / کندوین بر مقلده خانم کبی
حارقیده مسخره ایچون ریش وقاشی / شمعه صوقوب دینیه شبنای ریشی
رنك ویره واره رخ الوزه / ایلکی جهانده اوله یوزی قره
اقتصیه یور بیه تماشا ایچون / آغزین اکه بر ایکی دنیا ایچون
مسخره‌ده هو تبابعی اوله / هادم بنیان الیهی اوله
مسخره لردن جمله غربا ودا / خنده سغزور ایکن الله مراد
سمدی نیجه نکبتی خواننده لر / فضل سعار فله سعنف نجر
نا من اکابرده مصاحب ایلدی / مسخره ایله قطع مناصب ایدر

واررا اولور عبیر و زنبره بوزه
صورر ایسك نه سنی نجل عزه

شیشهٔ عارینی جالور بوزلوه
عرضه جكر وار سبنه بریره

ابهتی حشمت سوئید كبی
عرقی لیسه امانی مقلد كبی

كندین اوجا همیله ایدر پهلوانیم
مسخره لق پایه سی ایله ندیم

اكثری تریاكی قفقس نما
زهر لبنداق ملال غدا

حقهٔ كیفنده غدار كمین
حب كری شكل بسیط زمین

الور ایسه كورلنه كیرسه قحن
بوستده مجنون ضعیف البدن

قبضنه وار خیلی دلنده عتب
منقبض اولدوغنه بودر سبب

نعره دروغندن اولور زور ولاد
بوزینه اورر جیقوب اندن نجاد

كوزینه چوپ ایلیه مز ترك خواب
قهوه جیدن اوله مكر فتح باب

رند محاشا مه ایدر طعنه لر
ها روش اغزندن انك زهر اقر

كوكلی بیوك مفلس عالی جناب
زعمی بر نده شكیبت ماب

طاتلی بولنمزسه یوزین اكشیدر
غارت حلواده عجب اكشیدر

حرقهٔ ده كیرسه طرب سازدر
خرقه سی جون حرقه طا سازدر

حقتیله جانه وورر تقلتی
جورجنه بازی روش لعبتی

كاری كهی لعبت مهجوردر
انك الجون دائره سی دوردر

كیمسی بر مذهب اشنق یشه در
بنكله حلوایه بر اندیشه در

جمله مردانه فصاحت كنان
كوتو برهنه كمری در میان

واردر انكا برده اعم عوام
انكری صانور سبب احتشام

اول حربی سغر و سك كنده بوت
نا منی ایدر شهرده درویش بوت

خانه سنه الور ایدر احترام
خانه خراب اولدوغن الكز ملام

قصدی بو تعلیم غلام ایلیه
نسخهٔ دوراری تمام ایلیه

بر ایكی اوغلانی و یر ریانته
ضرب وصولی اوغره درا اوغلانه

تا رنه الجبده نیجه لیش اولور
وای اول بوانه كه درویش اولور

اوله نسود درویش كه بی معرفت
باب اكا برده بولور منزلت

معرفت اربابی طفیل اوله
انكیچون قدر جلیلی بولمز

نیجه اكا بر صانمن نكبتی
ایلمزاونا وانله جان صحبتی

غلظت طبعیته علامت اولور
ثقلتی ستوجب رفعت اولور

لازم خلقتی اولوب لجیر
اولمق اكن قوه تی پیاز ایله سیر

بلكه یاعن جدا و ده تقارونی
بولشیكیت انك ایله بوروس

قتوتله حوالی ذكر كوش ایكن
ضربت سخته ایله جكر خون ایكن

كار كل وسنكلده نا ساز ایكن
حاصلی ازغاد جیب اندلجه ایكن

بو ملغ ایله بر ایكی كون كشتنی
تربیت لطف سپهر دنی

قند نباتات اكه كه خوارش اولور
نازله محتاج جوارش اولور

بالش زركاردن ایلر نفور
بستر سموردده ایتمز حضور

حله جنت ایلسه جوامه خواب
سازه نوا سزایده مزمیل خواب

مالش اطرافده بر قاج غلام
كیمی مكس اللغ ایلر مدام

كیمسی افسانه دیر اكلندرر
كیمسی افسونله دكلندرر

کندوی بلجزاری عارف صنور   هرزه و هذیانی لطائف صنور
نبضنی کف دست طبیبا بذه   قبضنی ولی کیسه وهمیا بذه
مسخره لر طور مزا اولور هزله کو   کندوسی نازیله اولور خنده کو
هر بری بر خفّته تقلید ایدر   کندی ایسه دولته تقلید ایدر
هر بری نافرله تبسّم ایده   قبله اولور بو که تکلّم ایده
طوتکه طوغوب بویدی اغزله   غنچه صفت نعمتله ناز ایله
مهد ملونده صارلدی حریر   دامت صبا ایله صالندی سریر
باشلیجق خنده‌یه بی اختیار   کف سحاب ایتدی گهر انثار
شبنم انك اوجه طاقوب باشنه   صوندی شکر لعل گهر پاشنه
سویلیجك نغمه بلبل کبی   سرو لر آزاد اولور قول کبی
دایه خدامنده اولنجه خبیر   سایه صفت یاننه صالدی حریر
کوش قلنجه پدر و مادری   ایتدی تصدّق قلری قربانلری
باعث جاه اولدی لیاقت اکا   دولتی جذب ایتدی ورانت اکا
بویله اولانك سوزی مقبول اولور   مردم اولور قائل معقول اولور
جمله اوضاعی کورینور حسن   وای اکا شخص فرومایه‌دن
هر بری نو دولت و کهنه بجل   الکبدن ایش باره‌لکی مبتذل
مردك دلشنه ایکن نازنین   اسفل پیشینه مسند نشین
سیر ایدن اولا بلهی تحقیق ایدر   دولته تقلیدینی تحقیق ایدر
مسخره لکم طرب افزای اولور   لطفنی اولوب ماله کدا اولور

اولشکت

اولشکت اورته‌ده هر ناتوان   نقله ویرنجه ایله سوکرانن
جان اولوب صکره چکر اکسل   کار طبیبان کبی اتمز عمل
جائزه‌سی خنده تحسین اولور   چونکه اثر شربت تلبیت اولور
خفیف صد افسوس که عمر عزیز   دائم اویولت طوتیدا کچوتر
اوله هر اضحوکه ایچون خنده زن   مسخره دن مسخره‌ده خطا ایدن

قوللی دلستور تحمل ایله هب
سویلیه‌یی بر سخن بوالعجب

داستان مضحکی که بعد از فراغ روسیاه شده بسبب این روسیاهی حالش تباه شده العیاذ بالله تعالی

وار ایدی بر مردك مسخره کار   شخص سیه روی و سیه روزکار
مضحك ایدی خیلی او بیلك تمام   سیرینه خیر ایدر ایدی هب خاص و عام
اولمشیدی کیفله زار و زبون   فسقه ایله اولور آیدی سرنکون
کلدی روب انوکله جهانی تمام   چرخ آنی کلدی مزا ایدی صبح و شام
اولمشیدی مسخره لق مایه‌سی   چهره اضحوکه‌سی سرمایه‌سی
بوزینه کلسه بو له خلق جهاد   چهره‌نه چهره ایدی کورینك هاج
عاقبت اول کار او شخص غریب   اولدی ولایتده امام و خطیب
عرضه چکوب جبه و دستار ایله   کیردی عجیب شکله بو اطوار ایله
غالب اولوب جاهته عرض وقار   اشیری اتدی هلّی اول نابکار
کوزلی دولبندی ایتوب ترتنه   وای حمان طعن ایده تك بانشنه

اولمشیدی یعنی هوادن محجوب | فاضل عالم علمادن محجوب
صحبت یارانه چلکنمزدی هیچ | منبر ایله کورلیدن ایمزدی هیچ
وعظ نصیحتله قیلوب خلقی رام | حاصلی هنگامه یه ایتمشدی کرم
عجب وریا بیله ده ملا کلام | مسخره لق وکلو چقارمشدی نام
طعن ایده نه پیشه سی آزار ایدی | کاری سلمانلغی انکار ایدی
خلقه ایدرکن طعنه زبانن دراز | اوبنا در اولدی ایلی اول کنده باز
پشمغنه طعن ایدرنه اتفاق | کفر ایله حکم ایلر ایدی اوچ طلاق
لیک اکا بر ده که تنها اوله | کیف اوله احسان اوله حلوا اوله
طشره ایدوب صوره ده که صونه | بینه الوردی النه صنعتن
برکون ایروب موسم ایام عید | روزه محجوب کلدی وقت عید
عید نمازینه ایدوب اهتمام | جیقدی مصلایه شیخ خاص عام
حاضر اولوب صبح غازه خطیب | جامه کیوب خامرنه کلدی طیب
دهن زیاده سنو قرار اولدی غرق | کسوی دخی تیغی کبی اوردی برق
کبر و عجب کالبه حیله مثال | صالدی رضا کرده نه نه جورت و بال
دخلله شانه لتوب ریشنی | جوزدی خطک عقده کشوب ریشنی
یاقری بن ریشنه سنولد کاعود | شال صفت بوریدی دود کبود
وار ایدی برخاص معرق کلاه | عطر عبیر ایله ویرلشدی تاب
انکه ایله جهریه ویروب جلا | رویته وریشنه ایتدی طلا
لایع کورکم مجلسه ایله همان | قمقمه ده ایتدی غلط ناکهان

ظلمت

طلمب کنب الیجره خطا ایلدی | قاره مرکبله طلا ایلدی
ریح حماقتله مثال زکام | ایتمدی تفریق کلابی شام
غفلت ایدوب تاکه او مختل دماغ | جهل مرکبدن اولوردی داغ
جهل مرکب کبی اول روسیاه | غفلتله کازیتی ایتدی تباه
صبح دوم اولمغین اوسعید | اولدی محرابده ایکی برید
چونکه سو منبره ایتدی محال | منزل برجبنده اولدی زحل
کوردیکی اول شکلله مانند دیو | برادن عالمه دوشدی غریو
قهقهه یه باشلدی بالا و پست | کمتدرنه تکبیره نه خود ابدیت
طوبدی نه حال اولدیغن آخر خطیب | اولدی غم حجابه نا شکیب
حمل ایدوب ایمانی قصده عوام | ایلدیلر قهرله رسوای عام
کندی جهتلر دوا ایلدی | ششنی جهتی دود سیاه ایلدر

مسخره لق شوم اولوب ایتو
عاقبت اولدی بینه یوز قره

نقطه حاوی عشر طعن و تشنیعی پیشه ایدن ستم ظریفلرک بوی سیر کبی مجلس کنده ایدن لطیفه لرین یاران بیباز ایله حسن دفع ایتدکلری بیاننده در ذکرانه

ای دل سرنیزه دلدوز آکاه | طعنه خلقیله بوا موزا ولاه
قهر کیدرکا فرجنکی کبی | ایلکره اولشمه فرنکی کبی
خلقی نشان ایلمه طعن اوقنه | بلکه دونه بینه سکا طوقنه

قنغی زبانکم ایده خلقه زیان
ویره اصرغان دلکنیز نشان
بی سبب جرم اولیجق لاجرم
تا محل و بی مزه اولور ستم
مسخره لقدر مزه لنمه مدام
طعنله طاغوت کبی اولمه بنام
مسخره کیم ایلره تقلید ایدر
کندوبی اصحوکه جاوید ایدر
چرخ ویررکن پنجه در لنواله
بینه جفاسینه تحمل محال
نازکتور هر فنی آینار دهر
نازی الچونه ایلدی تبرای دهر
با مجدر چاره م نه ایا سنه
حرمتی یوق حاصلی بابالنه
اول عملک صنعه که بی بهره یوز
شهر ایسک بر ذوقجی جمعنه یوز
اولمه صقن غیبت ایله نکته ور
کاغذی اردی نذن اوقور جوابجه نو
نکته لک قدرینی طویمه کران
بر بوله المز ظرفا ر زماق
طویمه ایکن الکسنی عالمک
عرضنه نقصان ویرر اول ادمک
اولمه بونی غفلتله مرتکب
شهرده الکسکدی اولور محتسب
طویتش مهک الکسنی کرچه عدد
بیخلری آنی قولغندن بپهر
مهره دخی ایر تیسی ایردن نوا
اولوری یوتی بیره دوکشوب پایمال
شعشعه دن قیل جودو ایلدن
چرخ انی اختر دک ایتدردی دور
شبدکی مهره لر ایتدی کوره
رنکلیوب ایلدی یوزین قره
اولدخی شبدیزه و زبو درعنی
اول بو بانکه چکیدر ابزاران غمی
یاره لر اچدر اکه ایتدی هجوم
تیغ وحدتکیله شهاب و نجوم
صدقله روشن دل اولوب صبحگاه
اولدی هیچ الکه بر رنکه راه

کوردی قرالدر اصه مز لاجرم
ابر کبی صاو بلور ایدی ظلم
جهرا یدعه لا یدایلشور جفا
راه صداقتده ور الحق صفا
خلقه ویررمه که اول افت بو
طعنه ترک ایله ظرافت یودر
طعنه ایدر آدمی حور و حقیر
هیب ویلی اوجنون ایلمز فقیر
الکسنی طوتغیله محتسب
خلقده هیچ وار ایدر الکا محب
کادر نذر شحنه سی ایله بجمک
یا کیمه ایلک عیبنه نه الکسمک
طعنه الچون ایلمه خلقه کمینی
طوتقوز اخرسکه ده تیر کبی
بلکه کوز قسک نه سک دشمنکه
اولمیرک او دراوده کلی سنک
قازدیغی قیویه دوشر حسمناک
جوغنی ایدر کندی تو فنکی هلاک

ساکه بتر هند جواهر نصاب
یا ورده مفتی حاضر جواب

داستان مفتی کامل با طغان جاهل باطل

عارف اهل دل مشکل کشا
بیر محمد چلبی سابقا
بلده اوسکوبیه دربواب تاب
اولمشیدی مفتی حاضر جواب
گرچه کلمش بصرینه خلل
اولمش اکالیک بصیرت بدل
دارا ایکی ایکی کوزی مانند ها
صفروش ایوشید ربینه فنا
گرچه برکوزلی ایدی مهروش
سوزنت افکاده ولی رشته کش
اهل نظر عارف ایدی حاصلی
رشته دکل فرق یار دایدی قلبی
شاطر ایدی شوخ ایدی دانا ایدی
چشمی کبی قنده ده یکتا ایدی

وار ایدی اول شهرده بر ساده دل / بلکه جهالت ناقل ایله قل یقل
عارضه کبی اکه عارض ایدی / هر نه جواب ایتسه معارض ایدی
بو دخی اکه دوقنوب صبح و شام / طورمز ایدی کورلک ایدردی دوام
بر کون اولوب شهرده بر بزم خاص / دعوت اولنمشدی سراسر خواص
حاضر اولوب ایکسی انده بیله / ناظر ایدی بربرینک عیبنه
دشمن عاقل کوزه در فرصتی / صبر ایدر هر جاهل ایدر حدتی
مفتی اولوب طالب اصلاح بین / ایتمشیدی خلوت اغماض عین
کورسه ده کورمزلنوب اوضاعنی / فارغ ایدی ظاهری و باطنی
مجلس علم ایچره خصوصا او بزم / ایتمشیدی هر کشی بر بحثه عزم
بر برینه سویلر ارباب هوش / نرکس و کل کبی طوتوب چشم و کوش
لیک او نادان سفاهت مآب / اولمیوب اول دائره ده بهره یاب
ناوک ولدوزن ایدوب در کمان / مفتییه فرصت کوزه دردی همان
حرف اتوب ایلردی اذیت اکا / کورمزه اوردی ایدردی جفا
الوب اله بر ایکی فتواسنی / لفظنه باقردی قودی معناسنی
تا که اولوب نسخه ده سهو قلم / لفظ کوتک واوسی اولمش رقم
ویدرجهان حیقلر اسلمین / کتدی خراب اولدی بو کونه علم و دین
اولمیه فتواده که املا صحیح / نیجه اولور بویله یه فتوا صحیح
مسخره ایدوب مفتی شوخ خطاب / دیدی بکا بو مشکله وار می جواب
سویلیه ای مفتی مشکل کشا / نیجه مادرش کوتکی اولا

ویردی

ویردی جوابنی او رند جهان / دیدیکه کوتنک یازارم همان
شهره شهر ایدوب آنی اول ظریف / کوش ایدیجک قلدیلر بو تعریف
کندوسنی ایلدی رسوای عام / خنده زنان اولدی خواص و عوام
صقله خدایا بزی فضلکله سن / ایلمه طعانه ایله لقاتدن
عیبنی منهم ایدنه اولور عیب پوش / بوی میی طویمز اولا باده نوش

عیبمی ایت دیده یه حائل بنه / بقمیه لم عین وش ایل عیبنه

نفحه ثانی عشر رائینه مغرور اولوب بصر بصیرتی کور اولان اشخاصک مجلسده ایتدیکی حرکت باعث رسوایی اولوب دفعنده عبرت افزای ملا دشکین سواد بیاننده در

ای کچنن عقل و ذکاده فرید / فکرینی عقلنجه صنانلر سدید
عقلنی مردود امل ایلیت / رائینی دستور عمل ایلیت
ابله خود رائی و خود آرا اولان / جهلی ایله عالمه رسوا اولان
بویله فراست سکا ایلر ضرر / چونکه بصیرتله بر اولمز بصر
پند پذیر اول رای عقلائه هات / نکته لیس الخبر کالعیان
رائی سخیف ادمی محزون ایدر / ایکی جهتدن بله مغبون ایدر
اول محروم ایدوب او کرمه دنه / آخر ایدر مسخره انجمن
خط مثنا سکله بلنمز سبیل / لازم اولور کعبه یه لابد دلیل
سنده دلیل السنه بودر اولوب / راهنما واقف الدن قوم

عقله بولنسه اگر راه دین — ایت ایله کلمز ایدی مرسلین

عقله اویان نیجه فلاطونلر — وادیٔ تحقیقده مجنونلر

فلسفه‌دن اسفله دوشدی حکیم — اولمدی ره پروهٔ سمت سلیم

وعدغه عقل اولوب اخرعقال — اولدیلر افتادهٔ چاه ضلال

چشم خرد کمره اید ر طالبی — شبهه ویرر دیدهٔ احول کبی

اولدی بزه هادیٔ راه قویم — مهر جهانتاب کتاب کریم

اکه اویوب عقلک ایله فراغ — مهر طورر کن نیه یاقار چراغ

انوک ایله بولدی هدایت سلف — مهر نکیه‌دن کوشه کلور لا تخف

عقلکی جمع ایله ولا تنده کل — ایمه فراستله دمادم عمل

عقل همان اولدی بو کاره دلیل — کیم بوله سن رهبر خضر سبیل

جان کوزینی اویاره سن خواب‌دن — اوطاره سن شعله شیتاب‌دن

ورکه سلطانده چوماق اکر — حاجبه الیته مدار اکرک

اویمه صقین فکر دل صائبه — اولمیه تا کیم بر ایکی تجربه

تجربه بنزر اوله هر کار دل — رستم ایسک قیل نیه او قاتر

تجربه بنز علمله طب اولسه کر — کمسه طبیبه ویرمزدی سیم و زر

جوعنی فراستله تجرا اهل فن — آدمی آلشه بو درایا اولدرق

رائی عصا ایلین اعما صفت — غفلت ایله چاهه دوشر عاقبت

عاقل ایسک رائیله قیلمه عمل
وکله اینا غزنک الحرب دل

داستان مفتی سابق الذکر با تعزیٔ صاحب رائی در

مفتیٔ سابق که بلا نور چشم — اولمش ایدی نکته ور و شوخ چشم

برکون اولوب اشراف ناسی — بذله‌یه بذل ایتمشیدی بی قیاس

ایلر ایدی طوره محل خواتلفق — قوقو ایدی حاضر لی شیطا نلغق

برکشی کیم عصرده مشهور ایدی — عینی ایله مفتی مزبور ایدی

اولمشیدی بلکه او فرخنده زات — فضلا چاق همسر عین القضات

برکوزی انوکله مثال حباض — اولمشیدر قاره صو ایتوب بیاض

نقطهٔ شکلی کیدروب اوله فصیح — نسخه‌سن ایتمشدی بیاض صحیح

کرچه کوبی شعشعهٔ نور ایدی — کوز دکله شیشهٔ بلور ایدی

مفتینک اما کوزی بغلو ایدی — صانکه باشی اورتلو و غرو ایدی

همسر اولوب بر مزه اولکون اکا — ایکسی بر آدم ایدی کوییا

نقره چشمی ایکی اهل نظر — بزم حریفانه چیقاریش مکر

کلدی اودم برکشی فتوا الچون — انک ایله حقتی اجرا الچون

مفتینک اولوب خبری اولزمان — اولدی همان مجلس خاصه روان

بیلدی نشانن چو او اهل سبیل — غره اولوب اسمعدی هیچ دلیل

اولدی اگرچه کوریجک انزبند — مشکل ایکی اولدی دیبور دردمند

یک بیک انلاره یقوب بیجاب — حکم فراست اکا کلدی صواب

کندوسنه ویردی او اهل زکا — بغلوسی جائز کی رعددن اولا

کوز کوره کوری قیوب اکا اکر — وار ایسم بنده ده بو قدر نظر

فكر ایده رك عاقبت العاقبه — حاصلی طوغرلدی اوبر جانبه
طوغدی اکا روی تمناسنی — صوندی جهان صورت فتواسنی
واقف اولوب معنی شیرین جوا — اچدی رخ شبهه‌دن اولدم نقاب

دیدی جهان اکه اورند ظریف
هر کوری معنی مرصع سوز حریف

نفحهٔ ثالث عشر عنیف اولان نفسه رد ویرلک و سحاقه لك ایدن کنده بو یرلک دفع مکارهنده کلا بدان تحاشی ایندر

ای کیم بو نفس خبیث هوا — اولدیلر انده نور قمر بلا
نفس کبی ایمکده بزه مکروفن — عاقل ایسک وار ایور بو خنده‌ده
عشقله روح اولمشیکن آشنا — اوته بلغم براغور داغی
سنو ملغی عالمه غیرت ویرر — ینجه مسلمانه خجالت ویرر
سنظره وش دیده کی بند ایله نا — باحمیه غیرتک سر منذف یکا
حرمت ایروب ننه که بیت الحرام — ایله حرم صاحبنه احترام
یعنی جوارکده اولان مسلمین — اهل و عیالی ایله اولسون امین
کنج تهانیه ایا اوزاتمه الک — اوله حواله حرمته الک
عفتی فلکینه اولوب رخنه کر — تحته دلوب ایتمه حرامه نظر
السکسه ده تحته اوطرزبان — سنده اولورینه جور کلک جهان
پرده ده بو غیله اوده اکر — باقمغه پرده جشمک بیتر
تحته اولوب بنجه کراغ قفس — یا مه چیقوب کاه مثال زغن

دائم

دائم اشارتله اولوب فتنه کر — ایلمه همسایه‌لره کج نظر
کل کبی مستوره‌لری مکروفن — غنچه وش آخر چیقار باشندن
اولسه یاشی طشره دخی برهوا — وارمه انک یاننه سایه مثال
آشمه صقن خانهٔ نامحرمه — کو بریده اولورسه صقن غمزه‌مه
چقمغه دیوارینه دروان کبی — صالمه جهان عاشق بیجان کبی
اشمغه یا منده انک تاکه وش — بند کمند ایلمه فتراک وش
صاحبی قتل ایتسه طوبنجه سنی — مفته کیدرسن کبی اکشتنی
بر کیجه تاکه طلوع ایلوب همچو ماه — عالم الجنبده اولاسن رو سیاه
خلق دوکوب کلب زبانلکارونی — چهره‌نی اوکاره ایده دنیاروشی
حاصلی دنیاده بجاب عظیم — عالم عقباده عذاب جحیم
اکثری دنیاده خراش بولور — کندی دخی بورنده مفتون اولور
جورله آزرده ایکن همجوار — ایتدکلری آینه ابدر روزکار
عاقبتی شیر ایکن آهو اولور — یرتیجی شهباز ایکن تیهو اولور
خالی زغن کبی اولوب منقلب — اولوب او نامردلکی مرتکب
مکر زنا ایله اولوب طرفه کار — سحر ایله اخرآنی ایلر خمار
کندوبی هر نکته‌یه عارف صنور — سوز کلیجی ایشیده رک اوکرنور
شاغلنور صاحب فتانه زنه — اهو ایکن یعنی اولور کرکدن
شاخی اولور طعنه زن قصر کاخ — خلق جهان اکه ویرر برک شاخ
اولمغه بو عارضه سرد تراش — شعدر کرک خیلیجه دولتلو باشی

منغو خوه صونمين اهل مذاق كل كبي هم النجا حق بوزي آق
بوله سكندر كبي قدر جليل ليك اوله هر قرنده غايت قليل
مشكل اولور مكر زناندن خلاص مرد كركدر كم اوله اندن خلاص
نيجه طيربل وار كه كيروب دخمه عورت اوغلانله كيدر عشرته
بو غنجه سي باري ايله زار زبون خجلته بولده اولور سرنكون
كيمي شوحاليله مباحات ايدر نخوت ايله عرضه وارات ايدر
صانكه نغار يقله اول بادكار زاله صفت دوشه دله وجهي وار
نزهت ايجون باغه كه تنها كيدر سرو كبي ارزني جلوه با ايدر
اولدي ملامت زده مكر وفن عورتنك بو غنجه سني بگلين
مهلكه ور آينه ولا وركرك عورتي ضبط ايلمكه ادرك
جون اياغندن اصلبور هر غنم سن يوري تجريد ايله اول مغتنم
نيجه قوجه نكبتي عنين لر پربت رعناي الور حس ايدر
زوج اوله جون بو بله فلاكت زده مفلس اول اولدقجه بو اورته ده
اني باقوب خاطريني يا بمبه آتش سوزانه صو سپميه
طتميه انكستله پرورده سن ميلله اجميه كوزي برده سن
خيفكه اول كلين نا ديده اب ايليه دريوده فيض سراب
سست وعمل مانده اولوب خوار حلقه ورونه زني ايلر فكار
دام بلادر او خرگنده باز نيجه كلوب اوينا يسين اول كينداز
اشنه بودر عورتي رسواي قيلن بونده ايدر ناله يا ننه يا قيلن

مخنثه مزكوره يه مزكور ايدن شهره ده مستوره يه مشهور ايدن
آك يوسي كبك دري وش دلير بري بريله اوله بالا و زير
لعل ايله مرجانه بنا شدرميه حقه لرين طورمه قپاشدرميه
انك ايله نيجه سي صبر ايده مز عفتيله نفسنه جبر ايده مز
ارده بر حادثه احداث ايدر كندوسنه تسليت ايراث ايدر
خلق صراحي كبي كردن فراز طلوبين ايچمه نيجه سرمست ناز
جنبش مردانه سي قوجه نياركن دغدغه سي غالب اولور زنلرك
نفسي لقوزدر افندي زنك حرصني فكر ايله زن تازه نك
عشري ايكين اسن اوله هرسنك ايكن صبر ايده مي نا قصة العقل ديني
جانثه يا نيجه يه دك ايده جبر فكر ايده نفسنده كوچ اولمز مي صبر
عصرده سحاقه لرك كثرتي عالمك اولور سبب نفرتي
نيجه زنبقجي زن بيچاره لر خواجه قدين نامنه سحاره لر
بللرينه بند ايدوب اول آلتي عادت خلق اوزره كورر خدمتي
قمقمه وش ايچي طولي اولسه نه سر برانكاله ايچينه آب كرم
دغدغه نفسني تلبين ايدر آتشين آب ايله تسكين ايدر
زوجي اولان كبي كهنه پولج يا چلبي يا كوملن يا اوچلج
ايليوب اول فاجره يه اعتماد كوزينه كيرميه ايلر عناد
خواجه قادين ديو رعايت ايدر جان عزيزي كبي عزت ايدر
كلفته جوره وير ميوب اصلا امان اوكرده سن اوتسنه وير بو جهان

نفسه اویوب قوللنور انلر که کند … مردکا اولور انلره اویوب معک

عرض ورعله قیلوب اهل وقار … پرده در ایتمه بزی قیل پرده دار

صنمه عطای سخن محض قال
دکله بو افسانه‌یی ده عبر ال

بو داستان عبرت‌نما مفتی زاده انداره نلازکندن صحیحه اولان ماجراسی دیو اثناده حلیله عنینک حق زوجیت دعواسی و اندازه‌نك محکمه‌ده قولاقماسی بیاننده در

بلده‌ده کوبده ایتدم سؤال … مفتی‌نك چشمه اولیدر بو حال

وار ایدی اول مفتی‌نك شوخلك مکر … برخلف شاطر پرشور و شر

اولمش ایدی اول خلف برخرد … مظهر سر اب خیر الولد

بر کوزی اوطاعن او نور بصر … عیبی کورنمزدی اکا قیل قدر

وار ایدی همسایه‌سی بر مه جبین … مردم دیده کبی خلوت‌نشین

قونمز ایدی خاکه مثال هما … کورنمز ایدی هیچ ایزن اهل هوا

دختر رز کبی فسون ساز ایدی … مایه عشوه‌ده مه طناز ایدی

منظره‌سندن چلبی کاه کاه … فرجه بولوب اکا ایدردی نگاه

جامدن اولاجی اولوردی عیان … شیشه‌ده پری ایدی کویا همان

کبک خرامان کبی حسن جلی … ایاغی حنالی کوزی سورمه‌لی

طرفه تذرو ایدی او شوخ جهان … اولمز ایدی چقلقه هم اشتیاق

حسنه عشق ایله اولوب بدکشان … قویمدی بر بصیدقه همسر لباشی

نافه خونینی چو ناف غزال … غنچه تر بسته گلنار ال

بربچه دن ناجوب او شاهین ناز … کور ممشیدی ستم جره باز

لیک او بت نافه‌کشای مشام … اولمش ایدی سحقله رسوای عام

یعنی زغن کبی اولوب خصلتی … باده بزم اوغماغ ایدی عادتی

بار ایله لب برلب اولوب غنچه‌وار … ژاله صفت مهره کش روزکار

زیر و زبر اولوب اوغلان کهر … که قنق اولوردی کهی جام زر

حقه مهوریته ایدر تو لبستی … مهرینک اوستنه قیاردی قپق

شوخ خلقی سیر ایدیجک دخترک … غالب اولوب شوقی اونیک القرک

یم دوکوب اول کبکه بر ازغوه … ایلدی تورکیشه دام فتن

آخر اولوب باشله آشفته حال … بلدیکه اولماجه الا بر محال

صحبتنه رمز ایدوب اوبیلکزک … بو زنبق آتدی اوبینه دخترک

پنجه زنبق دور تمار صفا … شیره قمر وانه مردم ربا

منت قوی بیته اهن بن … معطرقه کلیچه پر سیم وتن

سور صفا طبلنه زنبا بجکه … عیدکه وصلده صور به جکه

صف شکن طرفه تذروان صید … همسر دسته بابا عبید

زهره شکاف کس خونین جکر … کیم وحی توکنذن انک قادر

سیر ایدیجک انی او شوخ جهان … جبینده بیلان بولشنه دوندی همان

کرچه که وهم ایتدی کوردی هیئتی … سکره الشدر دیلو بوجعمان

فکره وارو ایدی عجب تبسم … جان کوزینه ملحه قر ایلسیم

صنایع اولور جو طیانمز یورک   ایتسم آنی قصر صفایه درک
حسنه کوره جانی اولیدی جگر   حق بو کیم اولوردی عجب جانور
واله اولوب دغدغه شوقدن   ویرردی براز داغی بوکونه بختی
بلکه بو مفتاح در گنج اوله   بویله بولان مقصدینه یول بوله
بلکه بو برنلوک پران اوله   جنگده بیکانه قزل قان اوله
بلکه بو تاج شه ایران اوله   یا بن سوینجه مرجان اوله
عاشقنه راست کلورسه اکر   زهجکری روم خراجی دکر
ازیلور دلکیجو لعل ناب   بویلجه بر منقب الماس ناب
بویله گهر کیدر الر ایکان ت   صحبتانی کیزله ده در جهانت
سویلیلور ایلده بو مثل بیجا   صبر ایده مز سویلیه در بینی مال
کیمده اولور تا او قور حوصله   جقمیه دل طشره انکیم قیله
خاکه گومرسم آنی مانند گنج   قرقتی اولور الجمه کیزلی رنج
طشره ده طوتماغه ای چاره یوق   انی آرر دردلی بیچاره چوق
کیم بیلور اول عیش صفا مایه سی   قینغی فقیرک اوله سرمایه سی
کیمک اوله بیقید عجب بو نگار   سنده الیی ویردی بلکا یادکار
بلدیکه اولمز بو قضیه نهان   شمعک اولور شعله سی لا بد عیان
دیدی همان باری پریشان حکایت   قول کرک یغرمه طاشی نقصه
بزلن نشان دیله قلا بن عمل   بلکه بو ملم بیرینه نعم البدل
فکر ایده رک نیجه انک گبی کار   رائی بونک اوزینه ایدی قرار

سیم

کیم و ابرو اولدی دختر زهره جمال   حضرت مفتی یه ایده عرض حال
تا بوده صد ناله و افغان ایدو   تا بو گبی چاک گریبان ایدو
قصه سی دکنیه صونه نامه و نشان   اهلیه خالندن اکه خامه وش
کیم بیلور اول مفتی مشکل کشا   بیلدیکی گبی ایده درده دوا
بویله دیوب قیلدی او دم عزم راه   حاله ایدوب برقعن اول شکل ماه
مفتی یه ویردی خبر تازه یی   صوندی انک دستنه اندازه یی
گوردیکه بر طرفه معلق مجلد   اوجی کمکشده یبی فرنکی جلک
دیکدیکی ازینه که شطر قلق   یاتمز اوتوردی قوسک ارقیق
قول گبی بر اوزکه محنا بنان   باشی لعل بو گرکه بلکز همان
سیر ایدیجک حیرته وارد جریف   دردن انکا دیدی او شوخ ظریف
واقف اولوب ایلدی عزم دوا   تسلیت ایدوب دیدی ای دکربا
بولاسن اول نا خلفی واره بن   چاق بونک آیله باشینی یارمه سنا
هر نه جفا ایلسم اکه روا   نکک طور ایکن بکا ایتمش جفا
اکروب وعده گنک اولیه حجاب   دردیکی دیو شدیدی ایتمش عذاب
بویله دیوب صاقلدی اول قصه یی   عورت ایسه دونوب الوب حصه یی
لیک بو وضعینه پشیمان اولوب   ناله لر ایتدی دوری گریان اولوب
دولتمی ایتدم الملله هبا   بن بکا ایتدم بو ایشی بن بکا
حکم ایدم غم برینه او شه بحر   قورقدم اودر ا برینه تا که ضرر

وارە تحوزلە اورە باشینە … برنیلە یا قیرلە یا اشنە
صانع اولور زادە دە اول شاه علم … دوغر اوتر طبیعه بونارک مزاج
بوغم ایله ایده رک آه وفغان … قالدی تحیرله تأسف کنان
صکره بق اماکه تماشایه بس … کوردینه ظهور ایلدی اول قصه دن
وار ایدی یومردک عنت شعار … المشیدی برمه عذار عذار
کهنه یوکلو برسونیه نکبتی … صورتنه بکزر ایدی سیره تی
ایسلی ایدی یاسلی ایدی کوم ایدی … صانکه اوجاقده دونمش بوم
ییراغزمش ایدی اول قلتبان … کوفلی بذیر برواغی کبی جهان
مفلس ایکن بق بو قزومایه یه … الاوره انک کبی سرمایه یه
ایرکوره مزدور چند ازکست … بیشردن منزل کام درست
قفل طلسم در کنج خلیل … قالمشیدی بسته چو مال بخیل
آب زلالک سو قدر ما قیلے … جمشیدی تشنه لکندن دلی
آخر ایدوب والدی شفقت اکا … سز علیه تفریقنی ایلر رجا
امر ایله مفتی سوکلی اولور … قاضی یه دامادیقی دعوت قیلور
بری بریسیله ایدوب کفتکو … مفتی حضورنده اولور روبرو
بولمدین اولکی فضل فذلکه … راست کلور اول دم بو معرکه
کرم اولوب ایکی بکادن قال وقیل … هر بری دعواسنه سویلر دلیل
عاقبت اول مفتی نغز مقال … برسنه یه وعده ویرر اول زمان

ایدی

یعنی که

یعنی که تفریق اولنور بی جدال … برسیله دق اولمز ایسه اتصال
چار فصولندن دبوب حکمتن … سویلر او دم مهلتک علتن
اسلمیوب مهلتنی قزجا بنی … دیرکه ایا فضل وهنر صاحبی
بکلر ایدک اولسه اکر البتی … اولمیاجق نیلیه لم مهلتی
برسنه الجبوه منال خیار … حاصل اولوبهم بولمدی انتشار
جانمه کچدی قزیمک نالشی … خارشی یوق نیلسون اول عاشقی
آخره ایرشو بوراده قیل وقال … صبر ایسه سن تمکزوام محال
دردمه چونکه ایدرسز دوا … مشکلمز حل ایدوک اولا
قول قول اوزره اوطرفه کچک … باری هیچ اولمزسه نه کلور کوک
حکم کتاب اوزره کشیده ذکو … سویلمه نه کلور کوک ای بو هنر
کوش ایدیجک مفتی حاضر جواب … قالمدی هیچ صبر درونده تاب
ویردی کدر اکا اوناد انکز … کیردی او دم الجبه شیطانلر
حادثه چلدی چقار درجهان … دال زنبق اولدی حریفه همان
دیدی اولنجه ذکر بو العجب … اشته بودر کلور کوک ای زنجلب

حاصلی طوتون چو سغه کلدی دوش
قیلدی تعجب اشیدنلر اهل هوش

نغمه رابع عشر جرب زنانلق ایتدی ایلر اصطلاح طوطاسی اولوب او مجلسی تلویث ایدن ناقبول کغنه خوار زکک تطهیر قذرنده آب لکه آب زلال بیاننده دینلمشدر

ای که چالوب لاف دری بی دریغ — ایلین الفاظنه سعی بلیغ
دبدبه انداز رواق کهن — لقلقه پیرا ادای سخن
هر سوزی اینه شکل کذاف — هردمی ژنک کور معنا صاف
سمت آوازه کوزدی طمطراق — اولمه طمطراقله فلکنه رواق
اولدی قبا طورنه کبی بیمجال — غنه تجوید ملمع مقال
بوزغه اصول سخنی ماحصل — بیشتر اولمق بروده دوزکل
زورنه دوزر سوزک ای بی هنر — معنی سی یوق قوانه کار کدر
اهل بلاغتده بودر اعتدال — کاوله مقامینه موافق مقال
مصطلحی جاهلک اولور کران — بونفسن نغمه سی کبی همان
مغتو سخن ذوقنی بلمز کدر — دینقوزه دینجوزه دینی بی هنر
سوزده کرکدر سخن آشنا — کون کبی معناسی اوله روشنا
برنجی برنجیله اولوب ملتئم — سلک گهر کبی اوله منتظم
سوز قاجروب سویلمه بیگانه وار — باده کبی طوتر ظرفای دیار
فی المثل اولور عجبا نه عجب — صحبت روحی کلمات عرب
سوزده ایدر لفظ حروفی شکست — بوسنه ده بودر اناطولیده توکت
شغری اوقور مخرج تجویدله — ترک ایده هر ترک آنی تقلیدله
یاغلی بوغزله ایدیجک نغمه لر — مخرجنی بوزمق اصولی بوزار
خنده ویروب خرخرین خاری — چقر بغه چورله چقارر الی
وارکن اراده عدد دکلو فرق — قافی ایدر غلوطه که غینه غرق

قافی

قافی صالرقله قافه صدا — بلکه ویر رقبه چرخه فنا
مخرج صوتیله تجن دیر دال — صانکه طبلبازته اورر دوال
ایتسه مجن حرفه دهانی فراخ — برطلوعجق پردهٔ قصر صماخ
هر الفی اولدی بر دسته چوب — ایتمکه تعزیر اولور کوش کوب
هرزه دیسه کوستروب اوابلی — عذرله دبر بوزینه کلاو بلر
کاه ثنا نلر کبی ایلر خطا — مجلس سخریه اولور دائما
مدحی ایتسه قرعله ممقام اولور — مدحی دکل بوسکه دوشنام اولور
قنانته سعی ایلسک اولمز بعید — بوزیله ممقام دیسه اول بلید
ذوق ایدر انی شوکه طالب اولور — معنی یه الفاظ مناسب اولور
مطرقه دردینسه کمال آله آد — ذوقنی اولات ایلیه‌می اعتماد
کیم اینانور کمر دیسه جمع کثیر — برکوزه ملک آدی ایمش مخطریر
صنعته سیماسی شهادت ایدر — اسمی مسمایه دلالت ایدر
خطده دخی ذوق اولنور خلاف — هیچ الف اولمه‌می مدلول قاف
اولمیه جان سخن دلفریب — قطر قراطیس محطو الطبیب
حرفی یوتر جمده اوربازوش — همزه لنک هر بری مهمازوش
نقطه لری صاچر چوروم سلاح — طوبطلو اغزی صقطله اصطلاح
سوز ایدر رمز لحاظ سوزی — سوزه سی فحر وقلط کوزایلر کوزی
باشی طولوم کبی سوزن هزلنی — کاه اوزاور کاه قبارد رهنای
ویرمکیجوق سوزلرینه انتظام — ملکز اولور مصطلح اولانه عوام

لفظ غریبین جاهلشور صانمغه — سعی ایدرلر که صدد اوزانمغه

جاهل اولورلر دل شناه اصطلاح — کهنه بولجه مائل فکر سفاح

ضایع اولور زحمت بیهوده سی — جانلمه می هیچ صو بالوده سی

جاهل اولان سوزده کرکدر خموش — خبر ایده می مقلدی کوهر فروش

ایتمه خدایا بزی جهلیله زار — اوله خصوصا که حماقت شعار

فضل و معارفدن ایدوب بهره‌ور — جوهر ادراکیله ویر زیب و فر

ایتمکه جانه جهالت کزند — عارف اهل دله یتر بو پند

داستان ترک فضول که بر مجلسده نشئه غریب اصطلاحات غریبه نقل ایدوب یاراشن برای مصطلح اشنك دیلوب مفتضح اولدیغیدر

بر کون اولوب مجلس اهل هنر — بر یره کلدی نیجه صاحب هنر

سوزلری هپ لؤلؤ لالا کبی — منتظم اولمشدی ثریا کبی

وار ایدی بر مصطلح روزکار — قافیه چلادی خرنا بکار

نی سبب اولشرونا کم سلام — نا قفله ایمان و تبرع کلام

اولمشدی رابطه دن بی وقوف — کیم دهننده دو کیلو روح خوف

بو خلی خطا فکر ایدوب دائما — قوقودر ایدی تته کم خنفسا

هر سخنه زور ایله ویروب تعب — بولدر روا ابهامی غنچه لب

جوشه کلوردی اوصفادن همچو — خسته که بر بیضه ایلچوت ماکیان

عقلی بو غیدی سوزی معذور ایدی — کلک معنات یاوه یه دستور ایدی

ولیسه لطیفه صانوب اول بی‌شعور — هرزه درالق صددنده بیور

حظلنوب اهلنه دل بی غمی — صرصر ایدی قهقهه دن عالمی

لیک عجیب شخص مشکل ایدی — ردیفی اوزون تبسمی مکحل ایدی

جاملکه اجقمز ایدی ططره کو — شانه لمزسه صقلی سربسر

شکل مربع قیلوب انی او ترک — ایتمشیدی اصلی بر تخته کورک

جلکسه غلاف که اولوب نشتری — اولور ایدی بر ابوکوت منبری

حاصلی اول مردک نقلت مآب — ویردی او یارانه کلوب اضطراب

اول غرکایوس اولوب جالسی — ماکه آغر بصدی هما مجلسی

کوفلی قوقو نکته لرینی بهات — تیز طوتوب هر یکجا ایتدر روان

دوکشدی بنجه واویه اول غربو — کیم اشکن یاوی قیلان اوغرافر

عاقبت الامر اولوب قصه خوان — باشلدی بر قصه یه دیدی همان

بر وار ایمش بر یوغیمش بی بقا — عالم فانیده بر اهل بقا

یعنی که بر شیخ کرامت پناه — واصل حق عارف بی اشتباه

رغبت اظهار کرامت قیلور — بر کشی بی دعوی قاضی قیلور

مرتبه یا دیشوب انکه اودم — دعوی ملکیت ایدوب لاجرم

محکمه یا بنیده دیر اکه همان — ارخته اشك اشنه بکم نردبان

منکر اولوب صاحب خرا بیندک — قاضی دیدی دعویه یعنی کرک

کوش ایدیجک شیخ معلا جناب — ایلیوب اول قاضی عدله خطاب

دیدیکه یوق شاهدم اما اگر … سویلسک امر ایلر ایسک ساکم

سویلیه که رقیب ایدوب اعتراف … ملکم اولورمی بو اشک بی خلاف

اشیدیجک بو سوزی حیران اولوب … دیدیلر اول حکمتی جویان اولوب

دیدیلر ای شه چونکه الکن کلم … گرچه دکل کوردونکیز مسئله

خرد کل ای خسرو عالی مکان … حلم سنک امر سنکدر همان

تخت دله کلدی سلطان نغز ایت … سویلت او حیوانه سلیمان نکات

قیلدی اودم وعده انجاز شیخ … ایتدی کراماتی نه ابرز شیخ

ویدر اکا سویلیه ای بی زبان … ایله بو اسراری جهانه عیان

گوش قیلدی و اوج دلپسند … باش کوتروب ایتدی صدای بلند

قیلدی کرامتله بیان فصیح … وقفه ایله اوزره ادا صحیح

بو سوزی اولدی معلق لق … انکرا صو انکا ایتدی ادا

مصطلحاتک جوزو ابنا نحا … زینت ایدوب سوزکه وکاغنی

گرچه خرا غوغا ایدی اول جواب … لقلقه یه ویردی عجب آب و تاب

برده صالوب طنطنه طمطراق … اولدی تزلزل فلک نه رواق

دیدیکه خر قاضیه ایدوب خطاب … ویردی بو تعبیر ایله بی ارتیاب

ای دم جان بخشی عیسی نفس … عدل شریعتخانه سی فریادرس

ای نفسک باغ دل جانه فرح … صاحب سجاده قاضی شرح

باطله حقه ویروب فیصله … اولدی سوزک همسر تیغ علی

عالمه مهر سخنک بر کتاب … حلمکه دینسه نوله فصل الخطاب

بحر گهر ریزدر انک سنک … سلک درر در کلماتک سنک

مهر الوب دلشته زرین قلم … بویله ایدر وصف شریفانک رقم

دولت برازنده نیک اختری … بیت کدا زنده ظلم اوری

گوکیه بخشای اساطین دیت … لخلخه ورسا رقوانین دین

سلسله پیوند اقانیم شرع … مرسله بند گهر اصل و فرع

راست روش حاکم اقوال حق … پاک منش حاسم هر وق و حق

بیلکه بو عاجز ضعیف البدن … بیلکه بو پامال شکسته رسن

هم بو غبان پارچه بخت وکار … هم دخی بو بیچه بی آب و تاب

بنده سوز حضرت شیخک تمام … صالحه بینا شه برنی ایشنک تمام

گوش ایدیجک مجلسک ارباب عجب … بویله مصحح سخنی بو العجب

هر بری ایدوب او حریفه نظر … دیدیلر ای مصطلح الجی بو خر

اول خر الا نفهم اولوب مفتضح … نامی انک قالدی خر مصطلح

نکته خامس عشره زنباده بجه قوالرک مذمتی بیاننده عنبر فن ذی ملکان شکنین ارقه ودریاغی اولندر

ای سنک نفسنه هوا راولا … قرب ابلیسی طلبکار اولا

دعوعده حوصله بی اختیار … جسمنی تب لرزه طوتوب هرزه کار

بیجه برای بند کمند هوا … بوله نور او جقورلکا دام بلا

دائم اولوب زخمزن لوح تاج … ابلیسن بولدوغلی اتاغاج

اوله زنایکا و چو کلب عقور　　مظهر قهر اوله صقن تک اولور
محصن ایکن ایلیه میل زنا　　قیلدی بودر فانی شرع خدا
کلدی احادیثده قول صحیح　　اولدی بو مضمونله نقل صحیح
بر قول ایله جاریهٔ شترا　　بر بریله ایلیه تصور زنا
ایتسه ولیسی کرا و لحا نگاه　　عار ایده غیرت چکه بی اشتباه
لیک بنه غیرت نوع بشر　　اولیه مولای حقیقی قدر
اولکه بیان ایلدی کیفیتن　　بویله یازر غیرتنک حکمتین
ایم ایدوب احکام الهی ظهور　　امر خدا بیله بیلندی امور
ملک حدود ایله اولوب پاسبان　　حدینی بیلدی کوتوری اتن جان
خلله حرمت سچیلوب بی کمان　　ظلمت نور اولدی مفارق همان
بلدیلر احکام خدا سیدینی　　بلکه تجاوز ایده مز حدینی
اولدی سزا و ار خدای مجید　　نعمت مشیت صفت ما یرید
اولکه اولوب تابع نفس هوا　　استدیکن ایلیه صبح و مسا
اولمش ایکن اول صفت بد　　مشترک اولمق دیلر اول بی ادب
اشته هانی باعث غیرت بودر　　مظهر قهر اولمغه حکمت بودر
شهوتنا اولور آدم نفسنده شوم　　نفسه اویان اولدی چو مظلوم
فتنهٔ قابل اولملغا شکار　　اولدی بو شهوت ایله خوار زار
اولمغه غنی بند کمند هوا　　بولدی ملک دولت قرب خدا
لیک ایدیت نفس هوایه زبون　　رتبه ایله صنف ملکدن فزون

سکه

سکه کو مفسد دیدی جنس ملک　　تهمتی دفع ایتمکه همت کرک
دامن پاکیله چو سرو روان　　اوله کوزاز و قیود جهان
کافر نفسه شو که طوتساغ اولور　　خوی صفت پالمی سجاغ اولور
جرم زنا ایله کیمی باخصوص　　اوله سرافکنده مثال لصوص
ذل یهود ایله اولوب مبتذل　　کذب و حیله ده اوله ضرب المثل
خاین اولور چرخ ستمکار وش　　تیره باقر الجم غدار روش
اوده بولان چهره سن اولکارش　　هر نه قدر لت لیسه انکار ایدر
هیئت ممسوحه فور اول ناکسی　　هیچ اودکان کبی اولور اوتسی
سکشی اولور کربه و سن اولدوبه　　صبر ایده مز بنه او غورلق ایدر
فسق اولیجق وقتنه حاضر اولور　　عرصه ده نفسیله بها در اولور
از ویرا اوبوزلنور ادر بولور　　بول بول اولور جسم فرنکی اولور
چهره دوز دوکلوب آخر صقل　　قولق اشک حایه سنه فی المثل
ایکی کوزی کور اوله ثعبان کبی　　بورنی دیرک سهر قاله شیطان کبی
خایه دونه ایکی چورک حنظله　　جمله قوه بیلکه الیته کله
بوله دوشوب اوله عملوق بری　　چشمه کبی اقه جراحتلکی
راه ده ماغی دلنوب جا بجا　　نای کلودن کله موحش صدا
نیجه برای نکبتی بدکمان　　هاون دریده الجوف بو هوان
درهم ایجمله طوللدی سما　　کلمدی بریره زنا و عنا
بو مثلی بنده و اززاده در　　زانی اولان بنه زنا زاده در

عقلی اولان ایتمز اکا اجترا — لا ابد ایدر حضرت حقدن حیا
کندوی کبی عاجزه قرشو کیتی — ایده می دایه مخالف اشتی
حاضر ایکن ناظر ایکن ذو الجلال — ظلم ایده انصاف اولورمی بو حال
کارک اوله بر عمل ناسزا — یوزدکک اوله اکا اوده جزا
بولاه بتن دوحهٔ الماصفت — خاکه قیوب طشله ایه عاقبت
همسری شیطان ایمش اول کوذنک — کعبهٔ ثوابی اوله رجمی انک
طشره قلان شاخ کبی برامان — قطع ایدرسن عضو خبیثی همان
اشلمه کبی باشنی یاره سن — تا که صفت بردرکه صاره سن
بلکه الن یغلیه سن چون نهال — اصمه قویه سن انی خوشه مثال
ایتمه خدایا بزی مکاره دوست — مغزه ایرشدر قومه مغفون بوست
اینه قلبی ایرو تابناک — جسمنی قیل ملکیتله پاک
قورقلو درفتنهٔ خاک بدن — طائر قدسی قاچه کلمیه دن
نخل وجودی اوطرامش بابدار — اوچه سفال ایچره سنجردن وار
طالب دنیا کبی درزن پرست — خور ایدر قدرینی هر پرده بست
کورسون اول ساکه وجه صبیح — پرده که کوزدن کنیه اولور قبیح

دکله بو افسانه بیهوده عارف اول
هزل دیمه نکته سنه واقف اول

داستان دنیاده حریص که بر زن فاحشه مبتلا اولوب جاریه سیله صفاده ایکن اسیر دام بلا اولمشدر

وارایدی برجام هوا ایکت — نفسنه مغلوب خوزن پرست
حادثه سی نفسنه طوتمش زمام — استدیکی بیره چکردی مدام
خانه ده بر نخل بوروب سرنکون — سقفه اوروردی ایکی بوی ستون
دردی مکان حقهٔ لعلی فراح — وصفنه ویردی انک برک شاخ
خاطره کاسه لعلی ایله — نقش خطا بیلر ایدردی دله
ایلر ایدی بوسه جحیمه سفر — اورمغه کلکلونه لعلین اکر
قنده که زن الشیده اول بیچاره — اولور ایدی قطره زن بر شتاب
باشن کوتروب دسته هاون کبی — اغزی صولانوردی کس زن کبی
کید کبی حیله الاجه بونیا نه — چنبر دستاری مثال زنان
ایرسه الی بولسه اکر بر ساعد — ایلر ایدی قوس قزحدن لباس
ـب بخنع عالکوره دونوب کوبیلا — صاد قرایدر مقعده هر بکا
هر بریجی بولسه قرار داکر — تک اکر خوشنجه قرق دیه لر
چقشری یا نیده کونلی بجکی — قوجه زنبقجی کبی هب بر برق
سیم قوشقله کوته کوسدر بلک — بر مغی یوز کلی صغانمش بلک
معلم ادی غلط انداز ایدی — زنلر ایچون اورکه فتن ساز ایدی
یول ادار اولنجه بو بولاده درست — بر نیچه صو یغونت ویروب اولمشدر جست
چابک ایدی خیلی مثال غزال — باصقین ایدهب الما فکر خیال
صحرا ایدر کلسه اوکه داغلر — یرتمش ایدی نیجه نیجه اغلر
شهر استنبول ایدی اکه وطن — بولده زنان لبری ایچون راهزن

کوزی ایله ایتدیکی افعال نجوم   صابله مزدی چو وبال نجوم
بر بت سیمین تن ایکن هر زمان   بکلر ایدی چارسوده زرکران
سبت کونی حضرت ایوبده   کوچه کذار ایدی بو اسلوبیله
اوکیین الوردی کلور ایکن زنانه   عید صبا لغنجحی کبی همان
عرصه کیروب ایرسه کر فتح باب   برالایه وجه ایدردی شتاب
وار ایدی بر انا الیتی بیره زن   پنجکن عمر دوصد کوهکن
زال فلک کبی جهان فتنه‌سی   نیجه جهان فتنه‌سی جان فتنه‌سی
اب فشان دل هر کلمه خشک   باد صبای خبر عشق و مشک
کوش ایکوشی کل رعنای ناز   محرم اسرار دل پر نیاز
ایستسه ماهی کتوردی بی کمان   قاپویه کورد و نه‌سی ایله همان
ایتسه فسون نازی مهر و وفا   زهره‌یی کیوانه ایدر مبتلا
عزبه کوی مظهر ایدر ایسته   صبحی شبه همسر ایدر ایسته
اولسه اکر عازم افساد بین   نفرتله ایر بیله لر فرقدین
مهره اکر ماه ایچون ایتسه نفاق   با قمر ایدی یوز یوزه ما لاتفاق
طولی یوکی چوملکی هر توجیهی   کور صوبه یه دونمش ایدی اوجیهی
فتنه‌یه قینتمده هر صبح شام   سویلر ایدی چوملکه چوملک مدام
الده عصا ایلمش اول ناتوان   مار منقش کبی برجیز ران
بیشه کویه نیته زال کهن   دختر رایی کتوررهندون
دتره مه ده ضعفله کرچه بابشی   اوینه مه ده مکرله کوزی قسنی

وست

دست محتاسی ایوب فتل علم   ایکی الی فنده ایدو صبح شام
دختر ایدی بر فجه صد ساله‌یی   قیز چیقارر دله محتاله‌یی
حط ارجامه اچوب شهراه   مکری ایله حال بکارت تباه
بندنه دونمشدی انک پنجه جود   الداملرق قومدی عالمده فرد
واصل اولویه چفتنه مصراع باب   چوق قپویا بمشدی او خانه‌خراب
ویدی او عوقعته بند ایلیوب   بندله اول ابلهی بند ایلیوب
جانم اوغل نیجه بیده ک بو هوا   اوطرز ایمش جمع زنا و غنا
کوره‌می راحت بو زن ارکن بیکت   اتمکن ایت بر لقمه‌سن داخی بت
کل سکا الیویره بن بر کلنق   جنته کیر کوز کوره الوب الق
سنونده برای مردم مهیاده وار   عشوه و نازی پر اشق شیوه کار
انجق اولور حاصلی خوب جمال   عفت و اصل و حسب ملک مال
کرچه طوتلمشی جالاجه قرو کل   قیزلر اکا اوکنه مزبزد کل
الوب اقی باری کل ایله حضور   دیده‌یه صال نور ور کوسرور
کوکلنی ایدرسک ایره‌سن بو بلوغه   واصل اولورسن توبه نخو للغه
حیله ایله الدار اوزنیاده بیج   الیویرر بر زن بکاده بی
صفحه هر ده کسبی مهره لر   یوزیکی یازار انی دوزر قویشر
تللی صحن قیلدر اوطرفه جلیل   انحنی قالمش یکی سوکمش فتیل
کهنه بهاری کوکش اولوب رنک زر   رخطری اولور ایکی قزل برک تر
چنبر ایله چهره بی نور و فر   برچکه سی بغلو اولوبه دوشر

ال طواق عیبنی ایلر نهان / انی باشی اورتلو صانر همان

پرده‌سنی قالدرنجه دیر نغود / وهمله اوقور برایکی قل اعوذ

صکره که قیلدر ایکی رکعت نماز / حقدن ایلک فرقتن ایلر نیاز

خرصی بوکلو ایکن اول بینوا / اولدی او فرتوته زنه مبتلا

برد عجوزی کبی هر یری سرد / هر کنه هرک ایدر و درد دینه درد

قصه‌سی چون کوزه غسل ایدی / قارنی ایسه قبهٔ تنجال ایدی

قاره قوری اقا ورق زشت ایدی / سوزلر آتش دشی الکن ایدی

چاق زن فرهاد کشنک بلمدیشی / زال بیهرک اولوقرقودشی

صاغ سکزله کمک ایدر همان / قامتی خم کشته سکر سک همان

سرمه‌سی طشقن کوز صاغ جیق / بوزه قارشمش ایکی مهمل جنق

وسمهٔ ابرولری ماه محاق / یاصوه‌سی قوپمش ایکی کهنه طاق

بکری صارمش هم اغرش طودق / سفره‌سی چقمش کوته بکزر قولق

ایته‌سه خنالی طوبغن اشکار / صان دریست یورمش ایدی اوزکار

کف محنا ایله کویا بنان / سول قزارن بینکیجه بکزر همان

اسکلی سم کبی خشن ایلری / یورغون اشک خانه‌سی بستانلری

قاصغنه بر تبر اورمش قضا / انوک ایچون قانی اقردی دما

بر کچی بصدره سیدر بی نمک / کیم جکرنی بیله قورمش فلک

قابوسنه وارسه قچی کیم ذکر / برماغنه صانکه طوقدی چکر

فکری الف کبی هب احلیلده / میم صفت ایکی کوزی بیلکده

غالب فرسوده ایدی سوبلیر / روح حلولی ایدی انی ذکر

یا رسغنه او دکجروب یا هان / شمع ایدی اشنبه فرزده عیان

زوجنک اوله زوجه فرتوته شوم / اولدی بیقیق کوکلنه مانند موم

ماکه او غورلق ایده دیوارلی / اولیقوی کوردی عجب کوزلری

زیر لحافدن اولوب دیده باز / بیضه‌یی کوزلردی کشف [illegible]

کوررایدی الحق اول نابکار / صانکه یتیم المش الندن خیار

وار ایدی بر جاریه بی بدل / عورتنک بدلکی دکلو کوزل

اینجه بلی قد کوزل اعلی طوبغی / یوقریسی آزاده غبغبی چوق

ایکی مه دستخوش سیم ناب / آب حیات اوزره یا ایکی حباب

ایکی کشش حقه ایدی کویا / لعل ایدی اینونه حمرت نما

یا رمه بلکلی او جره‌سی بربغت / صمصقی ات هب یا قنتق بالقنی

یومری ایدی کرد ایدی هم تورت / یا شمع بیک قادینه وررد ظلوت

قصعه قوح الئی کبی یومر طشق / طوقشوب اولشیدی [illegible]

خلقه صفت نیزه‌یه جاف کبی / اوکوه ایدی زخم بها در کبی

خصمته کوز دیکده یلم وکانت / دیو ویوی جشم کبی شق راست

شهوته اول جذبه زراقه سنان / اللّه قولاج بردن ایدردی روان

اولوب او مردک اکا کرم اشتها / حوت حوت ایدر و چکه‌سی دکما

آه جکر سوزنی کرم ایلدی / شمع صفت کوکلنی نرم ایلدی

لیک اولوب سخت عزیم اول عجوز / دربه ایدی همچو بهار و تموز

ویرمز ایدی انلره هرکز امان / وصلنه بو طرزلر ایدی برزمان
عاقبت اولدقلو بولور وصلتی / کیم اولور اول اوده زنان صحبتی
مجتمع اولور نیجه منکاره لر / اولرینک دیمنی سجاده لر
بر قوجه بیقوش ایدی عجوزه زال / قونزینی معموره ده ایتلک محال
جمله لرینک دغدغه سی دردکیر / سوزلری چوق کرچه که مضمونی یر
شاه جهان اولسه اری فخر یوق / قوتش وار ایسه اکه یتربر ولق
کبر میجک اده یه بر تر زبان / ایلیه مز تسلیه جمله جهان
کیمسی دیر وار ایله دیرلکم / غایتله طتلو هله دیرلکم
یوقفه الکرچه که یوقیدی اوده نان / طتلو دلیله طبور هر زمان
کیمسی دیر کرچه کسوب یجه ده / نیجه سی یاغمزه یبوب ایجه ده
هیچ رعایتده ده اتمز قصور / نیلیه یم ایتمدی جانم حضور
کیمسی دیر کرچه بنی ده سور / جاریه میلی وور آغا کدر
الکی کوزم کبی طوتردم انی / باقمسه یابانه کوزنته بنی
کیمسی دیراه که اوغلانجیدر / کندویه بورقنی کبی یلانجیدر
کیجه لری خرلدر ایله صبح و مسا / دیرلکم ایت درلکیدر دائما
ارلک الجنده قوجم بکدرر / انینک الجوبنرکه بلی بکدرر
نوبت ایرنجه الکی اولیله / باشلدیلر ناله و ویلیلره
خاین ایمش دیو ایدوب بد دعا / ایلدیلر لعنتله الاکتفا
شیوه زنان اشیدوب اول سوزلری / اغزی صولانوب سوزیلوب کوزلری

جمله سی ارجانبنی طوتدیلر / باشن کتوروب دیدی کلی قمر
بلمدیکز قیمتنی ارلرک / قدرینی صراف بیلور کوهرک
بر کوزیمز اورسه چیقار کیدر ار / ایتمز ایدک بر ذره اکری نظر
اولسه اوتومز ایدک صبح شام / هب یدلین فرق ایدردک تمام
بری حق امریله کیر بجه بره / کرچه که فرقنده واردق اده
طوتمز ایدک هیچ مزاحم یته / دوکوت الشن مرد اولانک فرقنه
کلدی بو وجه ایله اتوزی بله / حرمتله عزت اکرامیله
صکره جورک راضیه اجدر دهان / طولوی بخار بجر بله جهان
دیدیکی اوکلی اری ادمک / بکره بچرمش بر بته محرمک
یوزنیه طونیجه نظر قیلمدم / تازه ایدم قیمتینی بلمدم
ایدرلی فاطی دیدیکه هی دوسکلر / پاک اولا نه حیف ولمه تا پاکلر
اول ارم خسته و دلکیر ایدی / جاننه کوچ کلمیه بک پیر ایدی
اولمشیدی ضعفله حالی تباه / اللی طقوزیجی ارم واه واه
باشلدی کورعیبنی ده اخر سوزه / جام طرب شوقله کلدی کوزه
دیدیکه هب ارلرم اعلا ایدی / قوتی یرنده توانا ایدی
هرنه اولورسیدی اولیدی بوکز / طوغریسی بودرکیم بونی یازمز
کاشکی اولکنده اولیدک ارک / کیره ایدیک النته کاره یرک
کشته لرن عدا ایدوب اول سوزلر / خیر یله انکلدی او مرحوملر
لقلقیه مشتغل اولوب جمع / کیمی زنان اولمشیدی کیمی سمع

بو اراده اول ایکی حیرت‌نمان   وصلت ایچون فرجه بولوب اول آن
بنجه بنجه حیله که فکر ایتدیلر   قوللی بونک اوسته برک ایتدیلر
جاذبه ویدی طوبه‌بن سالکه تن   قاپوا راسنده یقوب پرده‌دن
اردیمه کج سن بنم ایله صفا   لیک او شرطیله بولنسدن اولا
واصل کام اولوب ایکی پرمحن   قوردیلر اول پشوقلا اعلا دوزن
قرشو کلور اول یوا اولور زحمه‌زن   قوج طقوزر کبی ایکی باکه‌دن
طالعی کورکم فلک بی امان   جوق کورر اغاره یوزونی همان
وار ایدی برکیش قوی البدن   قوج دکله کوه صفت کرکدن
چرخه که برصدمه اوره اولقیوند   ایلردی خاک صفت چالقیون
صدمه‌یه اوکرمشیدر آنی ار   بو غنچه وبالین طوتوب اکه سپر
ایدیجک آمدشد راه صفا   بو غنچه سنی کوردی تحرک نما
دعوت ایدر صدمه‌یه صاندرنیه   بر ایکی خطوه چکلوب آرده نه
ایلدی بر حمله ده آنی زبون   ایتدی او کث اوره‌سنه سرنکون

زنکره اول مردک اولوب مسخره
کوته اچلدی یوزی روشن یره

نفحهٔ ست عشر آتش عشق پاک مجمرهٔ قلبده پیدا اولوب
سویدای عنبر خوشبوی ایتدیکی و بعض بو نفسلر بلوث اغلاظله
عنبر کبی بدبوی و بدخور اولدیغی بیاننده‌در

عشقدر آرایش کون ومکان   عشقله وار اولدی بوغیلکن جهان

عشقدر آرایش کون ومکان   عشقله وار اولدی بوغیلکن جهان
عشقدر آسوده که جان ودل   عشقله آبرش ایدر آب وکل
عشقدر اول میل طبیعی مدام   کیم سریان ایتدی جهانه تمام
عشق ظهور ایلدی الوانده   سنک ونباتاتده حیواننده
سنکده اولدوغنه عشق هوا   شاهد هوی اهنکش ایله کهربا
نخل تر وماده که اوله یقین   لابد اولور بری برینه قرین
نشوه‌سی حیواننده مقرر مدام   عشقه زبون اولدی عوام هوام
نخلهٔ موسی کبی قدنکار   جانه اولور مظهر الفت نار
یعنی قلوب عالم ارواحدن   فتنه قوپر ملکت اشباحدن
مهر خیله حالا فاقه شور   عالمی ذرآتی کبی رقصه قور
طاهر ایکن رخنده محلّ طرایش   ماه کلفدار کبی نور پاش
لمعه نوری ایلر نهان   خطی ایدر حلّه کویا همان
پرتو ماه اکدرر اول رخلری   شعلهٔ مهر اوجشراوه پیکری
سیر ایده نی واله شیدا ایدر   غرقهٔ انوار تجلا ایدر
تا رخ خط وزلفی اولوب رابطه   عشق حقیقی‌یه اولور واسطه
قشری قلاب محبت اولور   قطرهٔ تا حقیقت اولور
عشق اولوب عاشقه نور نظر   کوکلی کوزی اچیلوب ایلر نظر
اولمیه تا سالک راه مجاز   خانقه عشقده اولمز مجاز
عاشق اولور غرق وجد وحال   اغزن اچوب ایسته‌مز انفصال

انی یاقر بارقهٔ سوز و تاب — ظل سیاهی ننه کیم آفتاب
اکا اولور باریله وصلت محال — مهری نیجه سینه یه چکسون ظلال
زلفنه خطی کرچه اولوردی پسند — جاذبه یه انی درآما کمند
حسنله آن اولمیجق توأماق — باراولمز فتنه کر عقل و جان
حسن که بی آن اوله اولمز صفا — شمعه بی لمعه اولور کوییا
پرتو انوار خدادر جمال — بارقهٔ نجم هدادر جمال
سنده دلا کورلیوب آیین عشق — اولمه تبه کردهٔ تمکین عشق
قانع دیدار اولوب اینه وار — سینه یه چکمه ننه کیم جویبار
خفت ایروب ننه که برک کیاه — دلبره بار اولمه مثال کناه
دوشسه الیکا ویمکه فرصت اکر — غلغلت ایروب اسمه کا دیکر
دائره دن طشره کذار ایلمه — آرزوی بوس کنار ایلمه
سوبلشرک وصلن ایدرسن رجا — سوز سوزه چور کوت اچو دائما
نفسه اویان فاجر بی ننگ نام — کندویه عشق ادیتی ایلدی حرام
حیف که بو نیجه یوزی قاره‌لر — عشق بناسن ایده زیر و زبر
بکلیوب اول قیئه لیل و نهار — اولوسنی کوملاده هر تربه دار
خوش چکرلر بدر و ما دریتی — بسلیه بر دلبر سیمین بری
کوهر اشکی کبی صبح و مسا — انی کوزندن صقنه دائما
تا که او معصومی بولوبچ کناه — ایلیه‌سن جورله حالن تباه
ایکی بوکوب قامت زیباسنی — خاک صالوب عارض رعناسنی

نغمه

نغمه اویوب ایلیه‌سن شو یله کار — کیم اوله خویشانه دخی شرمسار
ایلیه تحریک علاوی رجیم — دورلیه بر بویله بنای عظیم
بلکه او تحریکله ایروب کزند — زلزله ناک اوله رواق بلند
محشری یاد ایله صقن ای لئیم — زلزلة الساعة شیء عظیم
عالم بالا پسران دوتا — عالم بالادن ایندر بر بلا
اول عملی صنعت ایدن دربدر — فکر ایده نه قاپویه حدت ایدر
ایله خدا یا دلیمز درد پاک — دردمز اولسون نظر عشق پاک
پاک نظر عاشق ایدوب صبح و شام — جام محبت کوره کلسون مدام

پند بیترا یتمکه ترک هوا
آدمه بو قصهٔ عبرت نما

داستان محاوره معلم مغبون با فاجر ملعون که بری الزام و بری رسوای عالم اولمشدر

وار ایدی بر مدبر اعلام دوست — ریشنی مقعدلره ایتمش پوست
دلیش یله لیوب هر بته شرکیر ایدی — برکوت ایتی صالچی خنزیر ایدی
پرده در عفت و کونیاز ایدی — خاین ایدر خانه برانداز ایدی
هر بویه شمشاده ایدرد قصور — ایتمکه طوبایه قدین سرنکون
یا نیکیدن کامرتشنه ایدی هب — هر سوزی کج دار و مریز ایمز عجب
نخل قریادی ایدوب قطره — اوررا ابوی فورو عقنی قنطره
الینی وزکار اخضر کبی — الاری مردار مخنثر کبی

لوط دروغیسی اولوب آشکار بو زنیه اورمشد صوحقن روزکا
کوهکن فسق اولوب اول بی‌حجاب بنجه کوشی قیدی ابتدی خراب
کوزلک ایله ایومسه عیش دمه قابل ایدی ابتمکه کوزلکلمه
ایلر ایدی بیتی او رسوای عام کوردیکی اوغلانی کوزیله تمام
کوز طلشغن اورر ایدی ازماکی شهوته بورنندن ایدررد روانی
جاه کن وقلبزن وتربه دار بر فتن وثقب زن صوصم کار
طولنور اغلردرویرد ربیکی وکده کی وسک سلکی وچل چلکی
حیله کرو برده درو فتنه جو کینه درو ذله برو سخت رو
ملتزم ماحصل قوم لوط عامل کار وعمل قوم لوط
که چکه که بادهٔ حمرا ایله که زر وسیم وکهی اسما ایله
کاه ایدوب دیرلکی لوبونجی کار کاه اینوب بنجه وسبرو شکار
رام قیلوب بنجه پری پیکری صید ایدر ایدی بنجه کبک دری
باری هیچ اولمزن چکوب زحمتی ایلر ایدی دلبره زن صحبتی
چقت اولوب برقوجه بیقوشله عاقبت اولوردی قوشی قوشله
کاه دکشدو قوش ایلر دلبره طوقشور ایدی کتوروب بر بره
بربری اوستنه کسوب بربها ایلر ایدی کل کبی قیم صفا
ایلر ایدی ایتمه برکلکی رام قویروغن الوب اله رسوای عام
بادهٔ حرصیله اولوب بی‌خبر کندویه دوززدن بولیدر اکو
بری ایکن کیرسه اله فرصتی بوغیدر شیطانه دخی عفتی

زن

زن دیو المزدی دله انه سن کندوسی کون زاده ایدی اصابتی
بر صنکزی در بدر آنی بولور بیش قرملکده معارضن اولور
اکسیوه فننی تحقیق ایدر دفتر اعمالینی تطبیق ایدر
دیولکا کیم سن نه بودرکانه مرد وکل آم بیچ زنباده سن
کرچه که اغلاملما ر قلتبان فرقی انک بوخلی لسه کلی همان
بلمه میت قبر عذابه سکا بول طوقیمقدرت اولور دائما
کندیکی لایقمی او ده انه سن وارسه دیک ساقحی سنه بانه سن
دوشمه کسه ده یه اربچ خرد قان قیو سید صقن ازن مرد
بو مثلی خوب دیمش بر فکلم عالم الجنبنده اراو مدار سیکه
فعلنه شیطانی رفیق ایلدک کندیکه مرتد طریق ایلدک
نفسه اولوب ابکی کرا نابکار اولدی زنا ایلدککک آشکار
برزنه اردن ایدوب یعنی کار بر پسره چفته دن اولور نمود
طوتلم اول چفته دکلمش انک از قبا حتمی الکا بکزه مک
بنجه معارض اوله سن بکا بلدرزن حدیکی بر کون سکا
الوی اله چونکه انی اول بلید الوب النی اولدخی اولدم مرید
جاننه او وصالدرولی بو جفا کوزلر ایدی فرصتی دائما
سغلم سهو دبولوب برغلام ایلدی کام المغبوث اهتمام
سینه مجلا رخی زیبا ایدی اوله تنی بلمزین اعلا ایدی
بولیوب اغاکه وصاله محل وعده الوب کیجهیه قالدی محل

حکمتی کور بنجه مسافر کلور | ایکسن اول کیجه آرایه الور
دائره اولوب اوجه اله‌وار | ریخ خسوفی اوسیه روزکار
خوابه اولوب مستغرق اول [illegible] | اولور او درد ایله اسیر فراش
دردی انک وصلت دور و دراز | بونلرک ایسه نظر پاک باز
قولی انک فضل سکوت مدام | بونلر ایسه وجوبیه ایلر خرام
واقف اولوب مسئله‌یه اهل بزم | اولدم ایدرلر آنی تشهیره عزم
آخر اولورکی اولوب هر ظریف | شمعه جهان تیغ زنا اولور اول

حریف

هر دمی چوق کوزه آهنکران | سنومش ایکی شمعه ویر تازه جان
کوردیکله هر کس مشوش اولور | حاضر او مهپاره ایسه طوربور
دلبر بوسن ردف کوه ذنک | بنجه اوروب خاکه مثال پلنک
قور معنجون چادر عیش صفا | فلکه سیمینی طولور بو هوا
یعنی که اول وعده لطفی بلوب | عاشقه آماده یاتور سر بلوب
طوتمش اوسر نیزه‌یه قرشو کمر | برکشی اینه‌لی چرخی سپر
حشلیه رقا ولور و ازوب دوش | بیری یاررد دم خنزیر وش
بولدی بیا غنوه سنک هرزه کار | شیر میان آهوی مردم شکار
شاب شابه اولوب قور ایلدی | جمله سوا ایلدی سیمین بریق
ایلیوب اول قصر بلوری جلب | حوضنی مردار لدی سوء کلب
خاکه صالوب قهرله سنبل جکن | خارستان ایدی قرنفل چلکن
انی نکون سر ایدوب اول شرزه شیر | صالمه فواق ویلدیرن کشکیجی

حاصلی بر ضربله اول پرستیز | اوردی اول آیینه‌یه پیکان تیز
خاکه صالوب قهر ایله رخساره‌نی | خارستانه ایلدی اشباره‌نی
غافل اولوب حیله‌دن اول بدکمان | طوره‌مه ویروب اللده ایدر جهان
اولدی خبر جباورا اوچاقره | باش کوتروب اولمشیدی دائره
دائره‌ده هرکشی ایتدی قرار | شمع کنارنده کی دلداده وار
بیرسی بر شمع یاقوب ناکهان | ایلدی بر طرفک ایچنده نهان
غافل ایکن کلمشیدی با ننه | ناظر ایدی صحبتک ارکاننه
وقت ایریجک قیلدی جهان آشکار | کلدی ظهوره اول ایکی یادکار
مجلس اولوب عرصه محشر نما | قوبدی چالشمش ایکی اهل ضلال
کلدی او بالاده مرور ایلیت | ایکی زنا بیله قصور ایلیت
یعنی غلانک باشی اک اعلمی | مستغلم مزبورک اولان همدمی
عید سرور ایلیوب اول بینوا | بو خبر نادانه دیدی مرحبا
سرزنش ایدوب دیدی اول کشتی | خلقدن اخفا ایدر صنعت انی
یعنی که چون ایله روی کار | قارده یوری بچه‌ایزک آشکار
بو خبر محرد عملی کلاب وخر | بزدن ایو یا شر ای دربدر
ملزم اولوب ولدخی ایتدیکو | بو زن انک فضله‌سی بولدی شیوع

قتلنه عزم ایتدیلر اول کودکک
ارتیه قالدی ایوسی قصه‌نک

نفخهٔ تسع عشر تا کم ملعون موجبنجه استمتاع بالید ایدی

نفوس خبیثه نینك رسوا ایلقلری بیانیده در

ای اولوب نفس خبیثه مدام / ایکی الی قانیده اولان صبح وشام
سینه سی افکار ایله مالی اولان / صفحهٔ دیوانی خیالی اولان
بلغم فاسد ایله اولان بدمزاج / مرهم شیطان ایله ایدن علاج
دستخوشی دلنك مردار اولان / دسته تن هاون افکار اولان
یعنی تو بیلنچه صغیوب و فنا کار / فتنهٔ نفسینه اولان دستیار
فکر فجور ایله دغلباز اولان / فاجر و جلاق و جب انداز اولان
مرغ کف اموزی طوتوب صبح وشام / خلقهٔ دام ایلمه ییند مدام
کندی هواسنده کزوب برابور / اولمش ایکن حسن ایله زاده کرو
گنج خیاله کوروب دائما / ایتمه سن اکه هزاران جفا
قامتنی ایکی بوکه سن انك / یوزنی صوین خاکه دوکرسن انك
خانهٔ جسمینه ویروب زلزله / بوم غلمه توکوب الوب اله
دائم ایدرسن انی انکشت حلال / کارك اولور زهرهٔ شکاف حلال
بلسنك انك جرم و کناهی تدرر / جرمی یوغیسه بو بنامی نور
گاه خلاده اولوب فتزوی / آب و هوا سیله اولورسنك قوی
ایلمه حمامه کیروب صبحگاه / اوسته خلوتلرینی تکیه گاه
هر بت سیمین تنی فکر ایلیوب / قبه کوروب دنیه یه ذکر ایلیوب
المه همان دستکه ملعونلکی / یعنی باشنی الده اوکلکونکی
یوق یره تلویث بنان ایلمه / نفسکه ارخای عنان ایلمه

ذکرنه و لالی کوروب دائما / ایلمه اول کنج نهانی رجا
نیجه صوتلمش او خم پرزه / تیغ طلسم اولمش اکا اوستره
نیجه دغل عرصه ظلوب سیم وزر / اوبله متاعی النغیدن دوکر
ایرسه وصلنه او سیمین تنك / کوجی همان کندویه حزانك
انکرك اولدرمکا الحیونه مشتله / دوزمه اورر ضربه بش انکشتله
کوجرکه عقلنجه صفالر بولور / لیك او ملعون نه جزاسن بولور
سوخته لر اکا دوشنور بنکله / یعنی طوتر ماهی یه خرچنکله
قالب صابونه اولور کوبیا / کردن عوج اوزره دولکلی قبا
خلقه جبینك اولوب طالبی / دوقت ایدر صابونه حلوا کبی
دائم اولور لجه افکاره غرق / گاه میانه باچه ایدر گاه لوق
جاذبه فکری که درکار ایدر / استنود کمن اوکنه احضار ایدر
صنف صنف اولوب نیجه خم اولمش اکال / دونه عرب اوبنه صحن خیال
گاه دوکاه ایلیه گاه چارگاه / سیر مقامات ایده اول روسیاه
اخر اولوب جمله سی خواب خیال / زائل اولوب غفلتی قاله وبال
ایتمه خدایا دل زاره عذاب / حوصله شهوتله صالوب اضطراب
ایلمه ضحاك کبی دائما / کندو وجودمده کمی مار بلا
ایلیه عطائی یه قناعت نصیب / تا کی شعاری اوله صبر و شکیب
حرصی مجنکلم کشی یه جان ایدر / کندوسنی عالمه رسوای ایدر
حوصله او لمه حمی خلقده ن / فرقی یوق انکده ولا جلقده ن

ضبط ایده کوروار دل حیوانی
طوت قولغک دکله بو افسانه یی

و استماق جلاق خبیث بر اخلاق سوء عملی ایله رسوا اولدیغی

وار ایدی بر جلقوزن بی امان / عضوی خیال اکزنبی ایدی جهان
ناکح ید صنعتی بد بر لعین / اهل هوا حاصلی کوته بین
فاسد ایدی فکری کبی مشربی / کاسد ایدی کاری کبی مذهبی
زوالنه خیالیله ویروب المدده / صولاغنه طورمه طاول جالمده
فکر ایدوب اول چشم سیه جردتی / نفسنی کوردی کوزه دردودی
تنکه چکوب فکریله سرکله یی / بیشنها و ایتمشیدی ذلونه
چون اوله الون آغزه احتیاج / مرهم شیطانه ویرردی رواج
ویرمکه منکوحه سنه زینب نام / دستنی حنالر ایدی صبح و شام
اولسه بوله تجبتی ستره موی / شغلی ده زیرا انکی اوتلی ایدی
الکیری یوق کم سوره حوجه دیو / کیری ایدی الده آوچه ده صحا
بغلیوب اتی یاننه بی درنک / ایتدی دلکلی صابونی بالهنک
ایتیجی بر کافر شوکیر ایدی / صابون اکا بلغمی رهگیر ایدی
الده ایدی الت تیزنک دربو / صانکه کسک قولتی قابجندر دیو
هر دم الوب دسته ایلکلی کنک / سلکر ایدی سفره فسقه ایلنک
جفت خیالی ایله دورمز دنک / طوره ماضاعز دربحسن اول اینک
اوسته یوز تقله قیلوب قصه نک / دوشمشه ده اوسته کلمز دوشر دن انکا

دونر

دونر ایدی سخت ایدوب آهن کبی / میلنک اوستنده دکرمن کبی
آرز ایدی متصل اول فتنه باز / خلقه هنکامه کر و حقه باز
قنده که بر مجلس ایده قصه خوان / قعقه دن اول حقه الوردی همان
آردینه کیرردی کوزل بولیجق / یعنی دیار دیار اوتهماله طیق
قنده که بر قرمزی چقشیر کوره / جیلر آجردی اکا سوره کوره
اولمشیدی اول حزه کشت امید / عرصه که جامع خان بایزید
واقف اولوب برکسی انک حالنه / ناظر ایدی سر بسر احوالنه
ایتمک ایچون حاصلی رسوای عام / اول حزه فرصت کوزه دردو ملام
بر کون ایدوب ذوق صفا صحبتی / المش ایدی بیته اله صنعتی
کوردیکه بر مجلس ایدوب حقه باز / ایتمش اتی دام تذروان ناز
سیرینه مهر سرو صنوبر خرام / صالنی صالنی کیدردی مدام
بر بکادن کون کبی اولدی عیان / نامی قول اوغلی بر افندی همان
اینجه بلی راهزن هوش ایدی / اورته قوشا غیله سیه پوش ایدی
قرمزی چقشیرله قبادر صارق / مست ایسه جبینی ایدی اویجه قوق
کمندی قلیچ وار ساغی طوپوقه دک / اوکنه کیم طوره بلوردی عکر
بوریمه ده دتر ایدی هر بری / دتره مه طوتمازایدی کوز تکری
قدر کوزل حسن ایسه مغلم پسند / یعنی ایتینه طولی مالا بلند
خلقه جمعیته اولور روان / بو دخی اردینی بعضو ایردی همان
شعبده نک سیرینه مشغول ایکن / کجدی انک آردینه اول بر فتن

کوته ایدی حیلی اوبه ننک تمام / اول سکی یه ایرلیشه مزد و تمام

ایره مدی طاقته اول قحبه نکث / تنکنه کشتی صاله مدی بیچه مکث

عاقبت اوزاندی شال بیلانی / پرمغنک اوستنه کلدی همانی

ایبغی بورننه بصوب و قتکار / ترک قاطر اولدی همان اول حمار

اوغلنه بو عنیدی مجال کوربو / تنک ایدی خلقه بروسی تنوز

طوبیدی رشیه اوغرادیغی بیلسون / جان کبی افلاکه می عزم ایلسون

صبر ونی اوزکه بو عنید جاده سی / کیتدی خراب اولدی بو دوراده سی

اول سکث ایشنه قلمه معروح اولور / کوزلری دونمش دلی جغشیق اولور

بو اراده فرصت اولوز ناطهان / ایبغی چیلاق بولسوز اولز همان

اول کوزه دن کمسه الوب ایکی قمر / غافل ایکن هشمتی ایچنه قور

اول طباننه داغلنه چی نخفی نجم / با صبحی او دلشوقی ایلر هجوم

فالقیوب اجبله برندن همان / ایبغی طاشله طوقنوز ناگهان

اورکشوب آنده بولانیر خرافیف / صر تنک اوستنه دوشر اول حریف

دیکنه دیکث اتوب مهلی نجم کبی / قیارایدی دوره شد روان کبی

اله کوروب ارد بنه بافر همان / دامن باکی صاقوب اول جوان

کورد بکه کلبرک ترا ولمش انک / کرمش اوکلشنده سمو کلی بوجکث

جوبی صفت دوشدی بوزی یرله / بیر یار ایلیوب کیر ایدی یره

هر بکه دن زور تله صقلی رواج / کیتدی کورتنه بقه رق اول جوان

اوستو بری اول نکبتک باشنه / منت و للکه له کوزنیه قاشنه

بوم وغیله ایلدیلر آنی لش / اولدی ذنوبی الت جلاق وش

یعنی صیرتی صیروب هر برین / ایتدی روان خونله بوی سرین

خنجرله ایلدیلر زخم دار / صحرا دلی قانی چشمه سی فواره دار

اولدی سمک کبی بخونه غرق / باشنی بالقلرینه اولو نوردی فرق

الحمد که زخمینی بین غنچه لر / برابکی جامه دکشن ورد تر

باد قبلوب کیمی خیابانلرین / کیمی حیالیه اهانتلرین

طانلدی اطفال او شوب اول کسی / دوندی ایشق طوربه لیبه جهرنیسی

نقلیه نادر عشر محتقت اولان ملوث نامردلک حالات عجیبه سی ذکر نده کلک و دوات انکشت در دهان حیرت اولدوغی

اه کیم بو قحبه زن دهر دون / ایتمه دوداربابینه مکر و فسون

مرد او ور کیم و یره اکه طلاق / دشمن دیرین ایله خوش ترک فراق

نعمته الوانوب انک صحتی / ایتمه کرانیاریدن زور قیتی

معتدل احلاطله قوت بولور / زورقینک صفوه سی صفرا اولور

لیک قجنکلم بو کی غالب اولورا / قعر به طالمغه طالب اولور

نفسه اولیوب ایلمه تن پروری / جسمک اولور باشقه حلکوشکری

وای اکر حالنه قورسک انی / ایده سنی دوزخی و کشتنی

کاه دماغوکه صالوب شر و شور / قلبکث ایده نسج کبر و غرور

کاه کلوب حاطره مال و جاه / دینی ایدر نکبتی دنیا تباه

گاه قیلوب معده یه کرم شهها ساکر ایدر مال حرامی غدا
چاره ور نفسله جاهل مدام اکه غدا سم وهلاهل مدام
تقویت ایتمز انی اهل صلاح کافر حربی یه ویرلمز سلاح
طعمه قوی سه جوارح اولور نفس خبیثک ده جاج اولور
شهوت ایدر آدمه شویله هجوم کیم اولور حشیتی نفس ظلوم
نفسی اولدر مکه شام وسحر آدم اودر کیم تلف نفس ایدر
تابع نفس اولمده در مرد وزن هر بری قورتقده اکا بر دوزن
آدم وحوا اکله لی عالمه اولدی مسلط بو مرض آدمه
ایلیه حق عفت عصمت نصیب جمله حزه ویره فرار وشکیب
لیک ظهور ایتدی براوزگه عجبا عادت مألوفه مخالف مرض
عکسنه دور ایتدی سپهر دغل عاطل اولان اولدی محل عمل
فاعلی مفعول قیلوب بونلره فالدی عملدن خرد خرده کار
حال جهان شمدی دیگر گون اولوب نیجه دخی ابشت ومابون اولوب
اینکه برکور بوزاریله صفا عورتی اوغلانی ایدرهب فدا
اولمغیچون یعنی ازلراتی دیبدم اهولق اولور صنعتی
اکه دکر هر کشی ملعونتی تجربه قاپوسی ایدر کونتی
حالت انزالدن ایدر صفا یورکنه صوسپلور دائما
خلق بنزر اکا اشکلر کبی طورمه چاتنمقده کوبکلر کبی
حالنی اول رنجیدک کیم بیلور قاپوسی ایکی غروشه اچیلور

حقنه

حقنه وش قیلیه ایدر انفراج ایتمکه ضیق النفسنه علاج
راحت بولنت اولا اول التمیدر کوت کبیجی سینه یا کفار ثمیدر
گاه اولور دلبر ایچون واسطه گاه اولور زنلر ایچون رابطه
مدح ایده رک کرم اولیجی اشتها کندوسن ایلر سبب اول بیبوا
دائم ایدوب فکر خیال وکمر قالبی بیلا ایچون قیتوسته دوز
اولما عنیله انده ده محضا دخول بولسه اولور تابع اهل حلول
اولدی قارق بابه دینلمک اکا عاقبتی خیر اوله دیبو دعا
کیمی اتک مائل اعجام اولور وردی جهان شدت اغلام اولور
بلمز ایکن عرف نکاتن تمام نکته دکلکب ده جهة غیر کلام
تورک وتاتار یدن ایدر ابا سیلی غلات عجمه دا عنا
بلمز اوسر دفتر معقولنرک وردی قرقون بولنشا اوقابونلرک
تاج ایدیلوب هر بر شاخ درشت کندی دکلکشا طیرر داخی بولنشت
فهم ایده حزالجش ایکن شربتن روم ایلی طورلاغلر بنک قیمتن
تازه ایکن حیز که مفعول اولا اخر اولور اوبنه ایله مبتلا
حیز اولان اخر ایله اولور حزه چاره دکل ابشت اولور یا بوزه
لابد اولور صاحب خلق درشت حیزلی خلات ایدیکم اولورم بو
اینته تقیید اولنک کمده بوت ناس ایدر گرچه که محبوب دوست
خلق بیلور اکه اثنا عشر جهان کندی کوتنه ضرر ایلر جهان
عاشق مردانه ایله محبه رتت بیلو اولور آدمه بر میلدن

چون حرکا بتله ایده کشف راز — فاعلی و مفعول بولور امتیاز
مرد ایسک ابشت دیه مز الکا — لکمیه خاک که اوله افترا
عاشق اولانا تازه ورعنا سور — صنمه که دزمان و توانا سور
تازه مزلف دخی مقبولدر — کیج اربیسی ولکنه معقولدر
بونه تجاوز ایدن اولور ملول — راست کلور بر کوتی قللوبیه اول
ظاهر اولور ایلیه دنی احتقان — زحمت معهوده اکا بر جهان
سنده فقیرانه کورت ننک و نام — ایلمه تقلید اکابر مدام
هر برینک عقلی وار ادراکی وار — فکر ایلیه ز غنجه وله باکی وار
اولمیه بو عارضه مشکل مرض — بندی بو مرد اره حوسنه غرض
حکم الهی ایسه یارب بوکار — عبد ضعیفه مددک ایله یار

سبحه صفت الده اولوب بو مقال
باکلفک شکرینه قیل اشتغال

داستان مأبون دربیده کون که طبل کوزنا ایله رسوای عالم اولندی

بورسه ده مشهور ایدی بر نابکار — اولمشیدی شهره شهر و دیار
حسنه دل آلت مأبون ایدی — شخص قوی هیکله مفتون ایدی
حکمده اولمشدر درون فکار — اومار ایدی هر کشیدن بیشتر
ایلدر دوکدرمک ایدی کار اکا — وقف دبیک اولمشیدی تام اکا
قبلوجه حوضنه کیرر صبح شام — انده مالق صیدینه قورشدر دام
خیلی آجوق قحبه تام مرد ایدی — کوتی دکز قوجی کبی سرد ایدی

صر

هر کشیه دو شوب اول بر فتنه — سور ملی کوزلر مستو برینه
ذل تواضعله ادر دی تفلو — شفقت ایدر دی کورنلر اوله
کورمکی کیرا کسه لر اول اهل درد — ایلرایدی درد له بر آه سرد
چقشره ال صوقسه بر ناکهان — کسن کبی اغز صولور در همان
حاصلی مانند جیب کرم — چقشری جیبندن اومر درم
فاعله مالیله اولوب عذرخواه — اولدر بنجه مفلسه پشت پناه
تازه اکیج الدیغی سیم و زری — ورمشیدی حجی ایله هیبه کری
بودینه بیقلادر اولوب قفا — اولمیخره قنزمه ایدی کویا
کتدر اوزاید قحبه اول رشتی — ارده نه ش کوردرسن ناید رشتی
خصمی کبی دوکلوروب اردینجه — ایمشیدی بر کوتی کولسندر ایلک
رولیجه اتر اتشیده دو دونانه نوار — چهره خر اتشیده چو شوبان کار
کسب جمال ایکن اکلد مراد — اولمشیدی حاصلی خوره قتاد
هر بویله شیشمانه ده چو برک خزان — دوتره یه رک عرصه کیرر و معان
صالنسه بر آهو یه مجنون جوک کورا — بر صنا توب ایدری اوکندن فکر
طلوق کوتیله او سنک هر سری — اولدرایدی کیر مقلق سری
سنعلم او دینی طاقوب اول بینوا — فاعلنه ایلر ایدی افترا
نیجه سنی مجروح ایدر اول قحبه — ایلر ایدی خاطره حکروفتن
بر کونه اوخق ایلدیکیم دردمند — عاشق سرد سته بالابلند
کوزی قرارا حکم بربار اولور — یعنی کوتندن طوتشوب زار اولور

آلتشینه قطرهٔ باران ارر — شهری کزر درونده درمان ارر
بر کیدر بولده کوروب بحر را — الداتوب اولده طمع خام ایدر
همره اولوب منزل مقصودکه — دائما اولور یکیدک اول کوبک
وصلتی قوواتوب ایلر نیاز — ارغور نفقینه اولور فتنه ساز
تا بلنوب آتش کرمیتی — آخکر سوزانه دونر السنی
جانتجا تا یدر دوره علدن وشری — کوت کوت ایدر کبی مقلق سری
ابشه ابشه خاک کبی اولور جهان — سربزمین کوزن بهوا قدکمات
یروه یوزی شخص مرایی کبی — کوتره صقی طوب هوایی کبی
الدی دیزینی التنه قپلان کبی — ترم ولی ینیه دن ارسلان کبی
قوش باشی توکلا اوبقو شهر — ذلهسی بوراحنه کیرر کیدر
برقوی نصحت کیابی کمان — بر تیه وار بجه کومیلور جهان
قونستی قیوسنی قپایوب کوییا — سوردی سحر قندیلنی اوله بینوا
خانه آنی قاپوبه وک کوتورر — ذله ایله قارشوکاوردی دوتورر
بحر متی ظاهر ایدوب جزر ومد — قوبن اوجاغینه صو اول بیخود
کونتی اول طفل ایدوب مهد ناز — جلقمه باشلدر اول کنده باز
غفلت ایله دوقلنورکن حریف — واقف اولور قصه یه برتاج ظریف
بونجه مهتر کتورورلر جهانی — پرده تنک آردنده ایدرلر نهان
حالنه معهوده طوتوب چشم وکوش — سورنه ارای الد طوترا خموش
دیدیه صدمه اولوب اشکار — پرده برونی اولیجق اول تعشق کار

برآره

برآره دن نوبت خرجی مثال — غلغله دن طولدی یمین وشمال
طنطنهٔ طبل ودم کرنای — قهقهه وهی هی ایله هوی های
چنکل وجغانه عربانه قدوم — نای دف ونعرهٔ اهل هجوم
زلزله تاک ایتدی جهانی تمام — دولشدی یوزی اوزره اورکوا عام

شهرهٔ شهر ایتدیلر الای ایله
کوتن اچوب طبله بوزنا ایله

نخچه تاسع عشر متاع دنیادن قطع ید ایتمیوب مال حرامه پنجه حرصی باز ایدن دست درازلرک مقراض خامه ایله قطع بایننده

ای که اولان طامع دنیا پرست — مال حرامه اوزادن طورمه دست
اولمه ایکن کوردوکه دولت باز — جکدی الکی کیم کسیلور هر دراز
بیلدیمی کوردوکی قارتو مال — الکه که محشرده پنجه اولور مالک
اول زر بی تاب که چون ور وباغ — حسرتی ایتدی رولک داغ داغ
قیرمغه کیردکده سنی دیرکور تاب — جسمکه یا صلسه کرک قرذ ورب
چونکه اولور یوشنک آخر کفن — صو بیوت ابدال اوله کورصاغلکی
صاقلمه زر غنچهٔ رعنا صفت — کیسه کی چون ایلر آچر عاقبت
عبرت الوب غنچهٔ سرابدن — جکدی الکی درهم برتابدن
بر کل تر وارمی که خار اولمیه — قانی او کنجینه که مار اولمیه
اولمه مکر بستهٔ جاه ونعم — حوصله ایتمه کمرک بردرم
چرخ صفت خرقهٔ زردوخته — بر کون اولور نار ایله افروخته

نیجه یاقوت کوردی حسن زرکری
سیمی الچون اسکی سرسرلری

جسمنی ده اویله یاقوت ذوالجلال
غل و غشی تاکیده اولنجه قال

سیمسز اولمغله کهنه سنه ز
فارغ اولور صاحبی اینکده رد

همت تجریدایله اول بی نیاز
صبح صفت بول نفسی نوه ساز

ایکی جهان دولتیدر طوغریلق
فرق مهی سینه فتراک قیل

دوغریلره همت اولور بالیقین
باغ و بهارا کبی بولور امتیاز

راستلقی سروی ایدر سرفراز
تیر صفت هر کوز لطافتنه کجر

بید که زیب چمن باغ اولور
کجلکله بالمی الجاج اولور

تاک ویرر کن ثمر بیکران
طورمدینه کسمده در باغبان

اکری اولان کندویه زیان
دستکش عالم اولور چو کمان

همنی یوق نیجه دنی تکیسی
سوس وش اوغریلق اولور صنعتی

کاه اولور خانه لره نقب زن
کاه اولور جیبلره چاک زن

قومدوغی الده صبح و مسا
الده ایکن پرده بتر دائما

ویریسویب اینار سیله حضور
یولده طورور تشنه که کلب عقور

عکسی اولورسه اغیار الور
کربه مکار روز با مکار اولور

کاه طوتیلور مه شیر و شال
ماه نو آسا جقرر ادوال

هر کم ضایع اولان پر محن
اکه پیلا نار قونشور کینه دن

عاقبت البته جزاسن بولور
ما صدق حالی بو دستان اولور

داستان دزد بتهکار که حرصی بلاسیله آخر شکار مار اولمشدر

وار ایدی بر دزد بی جنکال دست
اولمشدی صید الچون انکشتی شست

قحبه خرکوشی اولوب پیشوا
اولور ایدی موش تلره رهنما

دزدی یم بردرنا پابدن
کیروب الوردی ره کرد ابدن

قصر حیا به کر اوله نقب زن
طاقته ایرمزدی خلل نقبدن

سوره کوزدن سیلکوب اول حیله کر
ماه کلفداره بولوردی ظفر

شعشعه تاریله جیقوب خاکدن
تاج قپاردی سر افلاکدن

بولمز ایدی دستن سندن امان
نقد کواکب کمر کهکشان

وار ایدی تاج زر مهره خطر
وای اکا احشاد قلورسه اکر

جیب کبی چاک قیلوب مهرسان
ژاله نقودینی سیلردی همان

رشته مهر ایله ایدوب مکروفن
ساقی الوردی دهن غنچه دن

بر نیجه یاران ایله اول نابکار
بر کون ایدر جانب دشته کذار

فصل بهار اولمغله طرف کشت
اولمشیدی غیرت باغ بهشت

سبزه لرا لجره بولانوب اب زرد
لوحه ایدی هر طرفی لاجورد

نخل پر ازهار قیلوب خیمه گاه
ایتمشیدی سبز ملبه اوردو شاه

دختر طناز کبی نخل تر
اولمشیدی چادر ایله جلوه کر

صالمشدی شاه چمنزاره خوب
مدرسه و تکیه قپوسنده جوب

جای ایدینن سایه ورد طری
بیلر ایدی قصر زر اندر زری

ایج سینه کل کبی جام نبید
اوسته طوروب عصا شاخ بید

جوی روان باغدن ایتسه ابا   سایه‌سی چیرالت اوردی اکا
فرشه نه حاجت که دوشنمش چمن   ربشه‌لی قالیچه بر شیمدن
نرکسله حلقهٔ زنار ایدی   صاری یایتوق باشله زرکار ایدی
سبزه اولوب یعنی یم موجزن   طولو بطلو اولمشدی بط باده‌دن
کیمکه او دریایه اوله آشنا   هر طرفنده قیق اولسه روا
کرم اولیجق نته که مهر فلک   صاغری دوندردیلر اخشام دک
شب که ایروب اصدی ملمع نقاب   طالعی کور اولدی شب ماهتاب
ایرمکیچون عشرته وایه‌یه   ایلدیلر شمع بدل سایه‌یه
تا سحر اولنجه چو بدر تمام   اول کیجه دور ایلدی مجلسده جام
ناله دوشوب هر بری بی عقل و هوش   اولدی سرک بالشی پهلو و دوش
لیک او طارکه بیدار ایدی   صبحه دک انجم کبی بیدار ایدی
وار ایدی بر شخص بلنده کمر   سیم و زر ایله طولو فاخر کمر
خوردی میانندن انی ایدی دور   قودی باشی الته ایدی حضور
وزد جهان کوریجک انی همان   ایلدی حیله کمری درمیان
اولدی کن یننده جیب خیل   قیلدی تراکنکله آنی در بغل
الوب آنی اولدی بیلان ایغی   یعنی که قالدردی همان آیغی
ایتمکه پنهان انی اول کینه‌خواه   ایلدی کرمیله عزم راه
خارغمی ولدن ایدوب رفت و روب   اولمشیدی چرخ زمان پارکوب
بو اراده کوردی او خاین مکر   دوشمکه دورر بیلندن کمر

ایتدی

ایتدی عضیله انی بر پیچ و تاب   پیره هنی ایجره قودی پر شتاب
اوخشیه‌رق دیر ایدی کمرده اکا   قاچمه بو افکندن دن ای دلربا
عشقکله جانه صالوب اضطراب   شمدی نیچون چاق بو قدر اجتناب
بویله شطارتله اولورکن روان   بیلدی کور شعیده باز زمان
کیسه صاتوب الدیغی بر مار ایمش   کندی کبی مار زبان کار ایمش
سبزه‌ده بر پیچ ایدرکن صفا   بوزمش انک قالبنی ایتمش دوتا
طشره‌یه بر واحتی ایدرکن گذار   سخت طوتوب ایلیجک تا بدار
ایتمش انک دستنه اول پر ستیز   نیشنی دندان طمع کبی تیز
ناله کنان معذره کویان همان   مجلس اربابنه اولدی روان
دیدی ایشتی ناله و ویل اولدوغنی   هم مثل حاطب لیل اولدوغنی
ایتدی علاج ایچون ارتشن عود   وهم سرانیله همان قطع ید

اولدی جزای عملی مهملی
دست دراز ایدی کسلدی الی

نغمهٔ عشرت سبو وش غرکبی کنده دهان اولان باده خوار لوکک مذمتی بیاننده در

ای می غفلتله اولان پرده پوش   ساغر خالی کبی افسرده هوش
شیشه که اوارهٔ جام صفا   کوکلی کوزی سیده اولان دائما
ایلمه تقدیمنه ادراکی کم   قفلنا یدوب بکنده جیب حم
ویرمه می آلیله کندیکه رنک   اولمه ره حقده صقن کستانک

هیچ دوشنمی عقلک اوغاکه — مالکه خصم اولەلسن جانکه
بصلنه‌سن روز و شب مجبوب شراب — اوله صلاحیته حالک خراب
بی غرورنیت جم کامکار — فاشنغر اغزیلک ای نابکار
اینه جام کیدرر عنبتی — اوتمه بو صورتله صفتی جبنتی
وارمی عجل باب حقه وارحق — یوزکرکه حضرته بلواره‌جق
عقلنی وعنوراکشینک جام می — آدمی یقدن الوردام می
دیمه اولوب دوره جامه اسیر — احسن اشکال اولور مسندبر
ذره قدر وار ایسه عقلک سنک — اوغرامه هیچ دائره‌سنه انک
صنمه آنی شیشه رحشنده الملی — شاشله قاروره شیطاندر اول
قیل یرقان غم ایله امتزاج — بول شیاطین ایله ایتمه علاج
خون جگر نوش ایدوب اول غصه‌دار — شیشه جلوه‌سیا وله صفتی سیکسه
الله اله مشعل جام جمی — مکرایله بولدن چیقاررآدمی
ایتمه او منحوسله هرگز قران — بلجه اوپارسه قرلیور کاربان
شیشه سبزه ایدیوب کوکسار — زهرلنوب اوله صفتی باده‌خوار
ایجه‌سن اول شوبتی مجنون صفت — کم دکلک لازم اولور عاقبت
کیمکه اویه میکده‌ده تماشه — تازه ایسه وارانک یا تشنه
گرچه ایدر ذوقله جام شراب — گر اوکی معموریسه رو خراب
قوم شیاطین قچن کرم اولور — مردکه دیرشنده آز قوربلور
انکه که خر کبی بنجه کوددی — یورغله دربرابکی دوتدولی

کاهی بولوب بربهانه ارغادنی — سنجره ایله خاتم ابرآدنی
غنچه ایله خاطرینی نرم ایدر — یعنی که در لیتمکیجون کرم ایدر
صنکره طویرصبر وقرار ایدر هر — نیجه زمان دفع خمار ایده هر
اویمه هوا اهلنه طنبوروش — دوشمه چه جام سیه کوروش
رخنه ایدوب دفتر زرینی جلا — خانه‌سنی یقدرحیابک هوا
نوش عرق ایلمه زهراب در — سوده الماس یا تیزاب در
زهرلنوب بردخی انی بیته — انجه کی صرف ایتمه کوشش صونه
تازه عصیر سخنم کوش قیل — باده دیرینی فراموش قیل

باده کبی خالص ایدوب هر کسی
جام صفت خلوته بوسوزه کونکلی

داستان باده نوش پادشاه حرم پوش

وار ایدی بر مدمن اوکاربت — دردمی آلوده کبی قدر پست
برمه اولوب فرقی شکسته قبق — ایلدی پرزخم انی ضرب طبق
نقد دلی جامه ویروب فردپای — چوکمش ایدی خم دبنه همچولای
عرضنی چون شیشه صهبا رال — طوقنوب ایلرایدی پایمال
روز و شب آلوده ناخفته رو — کنده دهانی ایدی مغال سبو
چهره‌سی اوکارالی رعشه‌دار — قان چباغی کبی کوزی پرخمار
شام وسحر مست می ارغوان — خوابده کورردی خمارجهان
شنبه و آدینه کوردی شراب — موسم تعطیله همان وقت خواب

بالشی کاهی خم ایدر که سبو / بی غم فرد ایدی اول تند خو
اولمشیدی کردنی زرّاقه وار / میله الوردی نفسی اول باده خوار
بولسه صراحی یه محبی دلت زرین / المز ایدی ظلورنه زن استغنی
یعنی ایدوب دور تسلسل هوار / آره یره هیچ کیره مزدی خمار
اولدی آکا صنعت جر ثقال / رطل کرانه طولی صهبا آل
جلکم ایدر دورنی اصلا کدر / ساغری الکاسنه ایلده مکر
گرچه که بی شوکت دارا ایدی / بادشه ملک خرابات ایدی
ایده لی تشریف سریر خمی / کورمدی بر یرده ایکی درهمی
رخت دل میده ایدوب غرق آب / قالدی کورنور ده همان بر حباب
صحت و امان حسنهٔ درد هوا / نذرن آکا ایلر ایدی دائما
حصه ویرردی اکه هر محتن / ثلث وصیت کبی غساله تن
خانه سی کهم بر دربی سقف ایدی / پیر مغان اوجعنه وقف ایدی
حاصلی در یوزه سن ایدلدور / هب نظر بیره ایدردی نثار
حسنه اولوردی رمضان ایریجک / عذر ایله مخموری ایام ثلث
روزه ده شربت می ارغوان / دردی حقیر صغیر هر زمان
شاهدی روح فتوح اولمیه / دونه اولر لایقی بو کونی اولمیه
بادشه عصریده عیاش ایدی / خسرو جم مشرب قلاش ایدی
عالم آب اولوب اسکندری / الده ایدی آینهٔ ساغری
جامکی اولوب تشنه دریا کشی / دختر عقه ون حالی و کلدی باشی

یعنی

یعنی وماغنی ایدوب ابتخار / اولمشیدی درد سر آکا خمار
برکون اولوب دولتنه اقبال دوش / راست کلور یولده شه باده نوش
صنعتنک پیری ایدیکن بیلور / مشکلنی شاه آکا عرضه قیلور
دیر آکا ای مرد ارسطو مزاج / واری اوله درد خماره علاج
اولمز ایدی جام کبی ورد تر / خار خمار اولمسه کر کار کر
ویردی حکیمانه جواب صواب / کیم نیجه در اوده دردهٔ شراب
صکره نه چاره دیو ایتدی سؤال / ویردی ینه ساغر صهبا آل
حاصلی اولدقجه دوا طالبی / ایجکی سوق ایلدی ساقی کبی
آخر ایدوب مست خرابه عتاب / مشکلنه ایستدی شافی جواب
دیدیکه یوقمی اونه سی ایچمنک / نیجه یه دکدر بو علاجک سنک
عاقبتی ویردی جوابن روان / دیدیکه چاق باکه دو نیجه جهان
سنده عطایی اولنود عشرتی / مانی ولدر کیدر اول نکبتی
پند ویروب خاطر عیاشنه / عقلنی جمع ایله یوری باشنه

خامه بو افسانه ایله دائما / ایلدی دولت آخر بزم صفا

خاتمهٔ کتاب مستطاب

شکر خدا کیم بو عروس کمال / ایلدی بیک جانه عرض جمال
اولدی ظرافتله عدیم النظیر / اهل سخن خوب کبی دلپذیر
احسن طواعینی بوزکی مقال / جلوه قیله تا که عروس خیال

حرز تحتیله یازلدی یوزی   سرمهٔ سحر ایله بر افسون گوزی
بجدی بنه خامهٔ سحاره فن   شاهد معنایه عجب بیره فن
گوی گرانمایه‌سی لها قلمدیق   بلکه دخی یاقه‌سی اچلمدق
با فتنهٔ دست اها نیدر اول   رشتهٔ ابکار معانیدر اول
نقشی گوزل دلبر رعنا مثال   اولدی خطی زیور حسن جمال
لوحه‌سی تاج زر گردنکشان   جدولی زرین کمر کهکشان
لوحه قیاس ایتمه اولوح زری   سحر ایله ایتدر مه انوری
نور معانی که زرافشان اولور   هیئت سطرا ایله چراغان اولور
اولدی سخن صفحه‌سی دریا نمود   عنبرینی ایتمده موج سطور
معنی ده دریا کبی عسکر دراولا   ویردی قلم هر برینی صاغ و صول
اورته‌سی صحراده اولا رهگذار   ایکی یکا طوردی صف نیزه‌دار
رمحی که صیقل زده آیینه‌در   تیغ طلسم سر گنجینه‌در
مار سطوری که قروب بند ایدر   شعبده باز اولدی براعه مکر
سطری گورن بری برندن جدا   عرقچه کلسیدر عدونك روا
سطر ایله مابین مخالف اثر   بر برینه کیردی بو شام و سحر
اولدی بری برینه کیرمش نهان   بنجه طوتر ازنکی ایله رومیاد
خامه‌دن اولدی ورقه سایه بیم   ایلدی سولك نقشی دیبایه بیم
سطر عجب گلبن پرشیوه‌در   نکته ورق انجره بر میوه‌در
طبعم اولوب همسر نقاش چینی   ایلدی بر بتکدهٔ دلنشین

خامه

خامهٔ تر دستی نگار ایلدی   هر طرفین نقش و نگار ایلدی
اولمسه بیم غمله لرزه ناك   ایلرایدی داخی نیجه نقش پاك
سیلی بی دربی چرخ دنی   آه که سویلتمکه قورقدی بنی
خاك مذلتده قیلوب پایمست   ایتدی بنی تنکدل و تنك دست
گیردی کوجیله اله بر فج قلم   اولدی حریر ایله جهان پر نعم
نای قلم ایلدی دلکش نوا   گوش قیلان دیدی نفسی روا
والله لام اولدی چو غنیه قرین   اول سنه‌ده جقدی بو گنج دفین
حلو نوبیده اولدی بو چند ورقه بر   از ایسه هر طرفی محصولیدر
دغدغهٔ فضل قضادن مدام   عیبی دکل عارفه جای کلام
فکرسا فو نیجه اولشور کت   اوله بول اورزه دیکلن شاد
همت ایله بنه یتشدی بوراغ   اولدی صفادن بکله داغ اوستی باغ
صفحه چمنزار رخشنده‌در مکر   نافهٔ مشك ولدر آکا نعطر
خطی ریاحینله گلزاردر   نامی انك نفحة الازهار در
پاك نظر اهل دله الصلا   هر ورقی صوندی کف مرحبا
بودر امیدم که بو سلك گهر   وار ایچی ایلرده اوله معتبر
دستخوش زمرهٔ یاران اوله   اهل نظر زینتی گردان اوله
سبحهٔ صنعت نظمنی یرایکن   دست نظردن گچروب پاك بیله
خیر دعاده بنی یاد ایده‌لر   خاطر محزونمی شاد ایده‌لر
اینهٔ صفحهٔ روشن جلا   اوله نظرکردهٔ اهل صفا

قدری تفصیله طوتلمایه یست — ایتمیه رقیمین الک شکست
هرری باقوب نظر صاف ایله — ایده توجه اکه انصاف ایله
سوزلرمز صنعه که پایابنده در — اهل سخن زمرهٔ پایابنده در

اهل دلک اباغی طبراغیدر
جاهلک اما جکری داغیدر

حکایه برتمثیل سبیل

عصر کرمده نیجه اهل همم — ایلدیکن بحث سخا و کرم
ایتمکه بر معنی ایله فائده — صورت ایراسی معنی زائده
دیدیکه کوردوکمی ایا برهم — کیمسه هیچ کنندیکه غالب کرم
ویردو جوابن دیدیکم برزمان — کوردوم ایدی بر حبشی باغبان
بوکشیه بندهٔ فرمان ایدی — راتبه سی کونده ایکی نان ایدی
کوردیکه برکلب کلوب ناکهان — طعمه قراقیله اولوب ناتوان
دولت بیابانی کزوب سربسر — کلدی اکا ایتدی تملقلری
ایلدی ایثار او کرم صاحبی — عنفله رد ایلمدی طالبی
کندوسی اوکوت ایلدی ترک غذا — یک بیک ایتدی اکه سنده فدا
کوروم انک همتنی بی ریا — باغی ایله ایتدم انی اشترا
کندویه آزاد قیلوب اولزمان — باغی بغشلادوم اکا رایکان
لیک بنه اوله عدم دونک اکا — غالب ایدی فضل کرمده بکا
حاشا ایتدی رضا اول ولیم — بیلکه بر شیء ایتمدم اما فقر

قصه

قصه ده بو حصه اهل سخن
خاصلی یاد اولملرین وین ورن

تذییل

ای بو نهال اوزره اتن لشکر طعن — کندوکی ایتمه هدف کتب لعن
سنده کتوروا رسه برشعر تر — بو خسه قودر طعنه دکلدر هنر
واریسه توافقه ارك کوزه بین — کلبری سنده هنرك کوردین
اولسه توارد لری کر خیطله — ساده سوز اولسه سبب ربطله
ایتمه هماندم طعنه زبانین دراز — حقیقی قوتگا اوطورار کنده باز
بو سخن عاشق و درویشدر — ماحضر نعمت درویشدر
نعمت درویش قودر نان اولور — بونده نه غلوق نه الوان اولور
ساده ایسه عذرین جر العاده در — جامه سی درویشلرك ساده در
دخل سخن عرض ظرافتمی در — یا غرض اظهار فصاحتمی در
اکلمیوب نکته سنی ایتمه جفا — طوبیاك اگر بنده نه دردم سکا
بر ایکی بیت ایله قیتی زخم قو — صانمه ایکن کندو کبی باکیزه کو
فغله کتورور ایسه طبعکده تاب — سو بلشلم کلبر و اشته کتاب
قوت طبع ایله اولور بوشمار — پاره لسک اولور نه بیلک غزل
ش و ساحر بحبو رسکه اگر — فغلم اکا معجزه موسی بتر
سحر له حیاط خیالیق هماث — محو ایده بو آزدر اتش فشان
هزل یوزز نه بازیلات مضحکات — بالکه دکل باعث نقصان ذات

بنده ایچون انلر دخی یارنجا لیدر — جوغی سنک بیلدرک حالیدر
قصهٔ اخلاق ذمیمه یازن — اولدی سکا رهبر خلق حسن
ایمدی کف خامه یه تحریردن — صقلمدی براوغ خنزیردن
بونجه طبایع له اولور مختلف — صدیله هر شنه اولور منکشف
کوش ایدوب احوالی هر بیٹا خبر — نیلیه بن سویلیه حکم علوتر
نته که بر شیخ کرامت نما — خیر ایله اشاره ایدرکن دعا
عذری بوکیم اولمیه لر اشقیا — علکسنه سعی ایتمز ایدی اتقیا
عبرت الوب حاللرندن کیمی — همت ایدر ایتمکه بد اشی
ایللر ایچنده بو مثل سویلنور — عاقل اولنلر دنا دب اوکرنور
کاتب اولانلرده وار منشتم — ظاهر و باطن بودر انشیتم
یا رتبهٔ مصراعلرینی نا تمام — اویدره مانندهٔ تیغ و نیام
منتظم ایده سخن تازه یه — بو رفیه لطفا ایله اندازه یه
وای باشنه شعرک اولورسا اکر — کاتبی بربد کهر و بی هنر
ایلیه ترتیب نیچون اهتمام — نظمک ایده نقصلکارن تمام
لفظنی معناسنی تزییف ایده — مصحف نثاری کبی تصحیف ایده
خاره ایله روی سیاهی کبی — نامهٔ اعمالی تباهی کبی
ایلیه هر صفحه سنی اول قبحی — چهرهٔ معکوس شغلد کبی
هنت خطی ایده اول پر کزند — تخته سی قویمش چو بزمش تخته بند
تنسف ایده اوراقه مداد رقم — بوریدکنجه کجه پای قلم

صفحه‌ده هر سطره صالوب اصطلا — صوده سولک کبی ویره پیچ و تاب
سطری ایده بری یرغت دراز — بوز ایله ظلم ایله بو قانون راز
وعده اولوب نظم خجسته تمام — کلک عطایی دیه تم الکلام

صفحهٔ روضهٔ سینه تزییلک — سایهٔ شهپر جبریلک
بسمله وصفنی ایدرسک تکرار — ینه بسم الله ایله کلک فکار
زر کتابیله اولوب زیب کتاب — سالکه آندن اولور فتح الباب
صانکه تحریری شعاع خوردر — نقطه‌لر آنده نیلوفردر
بسمله نقطهٔ باییله همین — اولدی چوکان ایله کوی شکین
صالدی انکله دل نورانی — شاخ دسخنه چوکانی
چمن معنی‌یه آنکله وارر — میوهٔ تر برینه سوز قوپادر
ینه چوکانی کلکون زبان — ومیدر قیلسه انکله جولان
مدّی کوباکه صراط ابرار — اولور اوستنده مظفر برق کذار
سرخله یازسه‌لر انی فی الحال — کوسترر ردی جلال اسم جلال
اولدی سرخیله بو سطر زیبا — شاخ مرجان کنار دریا
ارغوان شخیدر اول بیکر آل — کوییا سطر سیاه اکه ظلال
صفحهٔ مرآت شکسته مرآت — ایتدی هرپاره‌ده عکس اثبات
قهر ایچون دیو و دد و مردودی — اولدی غداره خون آلوده
لاجورد ایله او سطر جلکار — ایتدی رمز شجر اخضر نار
دیو و دد و قهری ایله ساکندر — سوزنی اوستون قلیچ اسکندر
مدّ ممدودی ظلال تسنیم — موج دندانه‌سی انهار نسیم
بایله سینمدر آنده عجب — باتبسمده می دندانله لب
باء زیباده کی نقطة الحق — حال لب کبی ویریدر رونق

کتاب صحة الأبجاد

ایده‌لم بسمله‌یی هادی راه — یوروسون قافلهٔ حمد آله
سالکه اولمغه چون راه نما — ایلری کلدی بو سطر زیبا
طوتدی اول شمه مشام جانی — طوبه بوی ساحی جانی
سبزهٔ دلکش جنات نعیم — سایهٔ رحمت رحمن رحیم
سطره سرشتی و بستان جمال — رسم توقیع مثال اجلال
سمن و سنبل ایله صفحه ریاض — افقه دوندی سواد ایله بیاض
صبح اولوب ایردی دم فیض اله — سجبلورسه نوله اول جبهگاه
نقطه‌لر صید معانی ازیدر — صبح صادقده سحر یلدیزیدر
ابر رحمت کبی ایتدی پر نم — اولدی فیضی ایله سبز و خرم
سترایات شفایه سطر هر — نقطه‌لر آنده سویشمش اخگر
لمعهٔ نور سیاه بکزر — رتبه‌سی اوله نوله بالاتر
اولدی یاجوج فتن طرزابند — ایتدی شمشیر کهرباریسی سد

جوی مدّ اولدی چو سیمه پیوند | لوله چشمه کبی ایلدی بند
الفی دوحهٔ سرو د شمشاد | دامنی خاردن اولمش آزاد
لاملر طفله ال ایر ایتمش | چرخنی الکشته زهگیر ایتمش
عین ها زیور خطّ تازه | دوندی مرآت سیمه پرواره
سنده نمی صفحهٔ براق اوزره | خطنک شانه سیمی طاق اوزره
دالوی غرّهٔ ماه رمضان | ابر مشکین اره سنده رخشان
حاسی چون بسمله رونق بولدی | تاج سر سورهٔ حامیم اولدی
حرم حرمت حق جلوه کهی | حسن بی حدله نگارکلهی
نو نید رسرّ علم ستر شرف | نقطه سی آنده مدوّر مصحف
سینه دار عقدهٔ موی محبوب | لاملر طره سی قلّاب قلوب
گرچه اون حرفدر اول سطر لطیف | لیک معنی پنجه بیک عید شریف
فتحه و کسره سی زیب تنزیل | دوکلدی پر سوره ده گویا جبریل
اره ده اوج الف اولدی عیان | اولدی اوج جلر کبی کوزده نهان
وصفنی ایتسک تقدیر یارانه | جامع جملهٔ قرآن عظیم
اولدی بو منتخب سفر کریم | طیبا نورسن یم بی پایانه
نظرک ایله عطائی والا | بونی فهم ایله یوری اجمالا
اسم سرّی بیلوب ایله تکرار | اجیله تا سکا گنج اسرار

ختم باب سبحهٔ انشک کاهی
قیل کتابه اکه بسم اللهی

در ستایش جناب خدا عز شانه و تعالی

الحمد لله علی نعمائه | بعد شکر الولاء آلائه
فائض چشمهٔ جان بخش وجود | قاهر قادر وهاب ودود
مشعل افروز دیاجیر علم | رایت افراز تباشیر قدم
برقع انداز جمال لاهوت | نسخه پرداز کمال ناسوت
شمع پیرای شبستان بقا | رونق آرای دبستان فنا
موجه کلدی یم در پرور جود | عدم ایتسه نوله اثبات وجود
حکمت کامله سی بحر بسیط | قدرت شامله سی بحر محیط
عقل اقی بلمکه همت ایده مز | کور دریاچه ساحت ایده مز
بارک الله زهی قدرت پاکک | ایره مز دسته ذیل ادراکک
لوح حفظه لوحه ایدوب وضع قلم | قیلدی فهرست تباشیر قدم
چون قضا یاری حکم اولدی تمام | حفظ اولندی و سجل احکام
فصل مجموعه سید ر چرخ اثیر | یازوی هر صفحه سنده بر تصویر
شیشه صندوقله چون اکنور | سیر ایدر قدرتی بحر یا خضر
کوستروب عشقله بیچاره لکن | بر قرار ایلدی اول اوده لکن
جامع چرخده ویروب قندیلی | یا قوی معقود لوندن قندیل
ماه رخشانی کور اول هاله ایله | جمره در شعلهٔ جوّاره ایله
سر کلکیله عطارد قودی عود | کوتوری بو مجمر پر اخگر دود
حجله کاهنده عروس ناهید | باش کوزاو کور شمال خورشید

دستگیر اولمسه لطف ازلی / رعشه دن طوتمز ایدی مهر الی
سیف مطلقله اولندی اکرام / قلیجن صالسه مجمیجی بهرام
ایلدی محکمهٔ چرخ مبین / شاهه بو محکمه بر حبس امین
پس پیناده ایدوب پیر جلی / دور بینا ایلدی چشمه زحلی
باغ صنعتده بو طاق کاشی / اولدی بو حجره بکتاشی
ایتدی اول طاقی بر چیله جلا / اونا ایکی ترکلی تاج ابدال
ایلدی شغالو مهری ذهبی / ماهه ویردی بونی مکتبی
چشمهٔ مهرله اول فانوس نور / ایلدی شمع عسلدن کافور
قیلدی بو ساعت چرخی شفاف / قیلادی عقربه بللور غلاف
اولدی مفتاح ید صنعی مدار / بی خلل دور ایده تا یوم قرار
چشمهٔ مهرک ایدر تربیتی خاک / شب تاریکی زمین کلناک
اولمسه تربیتی کونجه بیل / اشهب صبح قاله یا در کل
ایره کرد ونه کرد و شکست / قیلمز چرخی زمین انجیره شکست
کاوه بو کلفته نوله بار زمین / بارینی کاوه صالادلت قینی
ایتمکه کنبد نخلی خلکار / ایلدی فصل بهاری معمار
صکره کیم قیلدی قبابن تزیین / اصل آوردهٔ سرخ وزرین
ایدیشوب غلّه‌سی فصل تموز / صالادا اول کنبد بزینته نوز
قومایوب چوبلرک آبنی تاب / ایچه کورسوزه سوزه خنجر آب
دم اولورکیم ایرشور درد خزان / صرارر چوقله روی بستان

داعیدر قهرله هنکامه سنی / نقد وقت ایلر الوب جامه سنی
ایرشنجه اکا حیلی بهمن / بیره هنله قالور اشجار چمن
تاب خورشیدله چون نور شتو / برف و یخ اغرا یدر محو وجود
هر ورق اولدی بر اجال لکا / جمله‌نک عاقبت کاری فنا
کورمین فرق فنادن ورقی / هیچه طانشندن اوقور دنی ورقی

ماهه نقصان ایرشور مهره زوال / قالهجق نور خدای متعال

عرض سوختگی ومناجات بدرگاه قاضی الحاجات

ای خداوند عمیم الاحسان / خالق الخلق کریم المنان
مرکیم لنک وطریقم پر پیچ / مدوا بیلم عدوم قالمدی هیچ
عملم اولدی کنه صبح ورواح / اهل زهده نه سلام ونه صلاح
شول بلوذن کبی بن اهل هوا / طوتارین قولاعمی اولسه صلاه
جمعده جونکی جوانی کوره جم / بر نفس ایوه طوروب اوتورم
کوبیا غوطه زن بحر روان / طوره مم سجده یه وارسم بر آن
کوی وش بو سر بی سرمایه / قالمز ایندوکی کبی بالا یه
اولدر افسانه ام شویله دراز / شب یلدا اولهمز دفتر راز
کوش قیلسه اوله جان بر تاب / صدده کیرمزین الوده خواب
ماه تابانه خطاب اقسم اکر / طورمیوب ایلیه سو عکله کذر
جکه مز بار غمم ارض وسما / طوی بر سوزمه چرخ مینا

اوله لی مبتدی مکتب عشق / کورونین نسخهٔ درد عشق
دیلوری هیچ اوو درس جانکاه / که اول فاتحه سی بسمکاه
السنوی عشقله خاک بدنم / برسبو اولدی می سنوقه تنم
دلبرک جام لبن کورسه اگر / اقیدر اغزی صویی دیدهٔ تر
بنجهٔ زور ور عشق هوا / اولدی دراعه در ازرق وریا
قاره کیسه بوله مانندهٔ آه / اولدی ماتم زده بو بخت سیاه
دلده اندیشه وزاید سودا / خط دلبر کبی سر جمله خطا
یا الهی بنی قیل اهل ورع / تنک چشمه ایله چون عین طمع
ایلمه منتظر راه امل / کوستروب دیدهٔ حرصمده دول
منزلم آمنکه عزت قیل / شهر بند حرم عفت قیل
اولمسون خار علایق بو نز / پایمی قیل نه دامانه بند
ایله قدم جمعی زهده طراز / تا که خم ایده انی برک نیاز
جای ابرو یله روی عملو / اوله سجادهٔ محراب نما
استانکده فرج باب ایله / سجده کاهم در محراب ایله
ایلمه بنده کی ارباب قدره / داش الوده در میر و وزیر
قید دنیا ایله قلبمه مقهور / ایلمه مفلس اقبال نمون
ولدی تعز حریص خودکام / ذلت منت نعمای لئام
حرص ایدر انی قفاخور بلا / سیلی یائسه محل اور رجا
ایتمز افتاده مکس ترک نعم / اورسه بیک سیله مکران ستم

طولسه کر عشقیله کر صحن زمین / قوتنسه اوستنه طقوز چرخ برین
سیرچشمان قناعت انی / کورمیه بر نکهه ارزانی
کوچه عریانلغله چرخ دنی / کوبه قویدی بنجه افلاطونی
ایتمدی شیرهٔ خم کبی خروش / آچمدی راز دلکندن سرپوش
سکا معلوم خدایا که بنم / روز و شب لقمه‌یه یودر سخنم
دیش و برو المه صقق دنیایی / سو دریوق کاره کیدر کودنی
خلق بی فائده در دهر دنی / کندین الدرمه کوروب دکله بنی
نه دوا شمع خدایی قویمش / طفل نادان کبی غفلته ویمش
صابلنوب قالمه خزلنک اسا / بولده قور ادمی بو جسر فنا
تاج لعلینا یله دل رنجه اولو / اتشین طاسله شکنجه اولور
کیسه درویش مخدون افسر / فقرله اولا فنا سی سوبر
سیه لر سکه بر الون اخر / تخت کهنه و تاج فاخر
اهل جاهه اکیلوب یوقسه سلام / بت پرستانه خشوع ایله مدام
قبله کاه ایدیکی انی بیوسته / دام تزویره اوله بسته
ملتجا اولمق اولور می جائز / بر دنی کیمسه اوله ننکی عاجز
شاهزا صاحب عز و تمکن / بعنیده مسخرهٔ شیطان در
عزتی مانند خمار می در / نکبتی حی ابدی درپی در
بو قدر زتره کوروننا شکال / اولدی کویا صور ظل خیال
اوبنا در ایکی کون کرچه فلک / جکلور پرده غنیه کبیه رک

چونکه حالك اوله حقه معلوم — بی تخلف کله رزق مقسوم
بیننا تیله اولور کن اثبات — بلکه فهم ایلر ایکن حیوانات
حرصله مطلمه اندوز اولمه — رزق ایچون مرغ کف آموز اولمه
جرز مدّویم فیضی بنجه کول — ایلیوب واعیه ردّ قبول
سکا حق راتبه سن صبح و مسا — ویرمده ایتمه بیك درلو جفا
اشوره نازیله استغنا یله — باشته تنك قیله دنیا یله
ابعد الله زهی خلق ذمیم — لوحش الله عجب جود عظیم
اولدی نفس بداندیش جهول — قابل سکهٔ تمغای قبول
مال خولیای خیالات محال — اولدی زنك آور آیینهٔ بال
عاشق ساده دله جمله رنك — کوستره کوزده هزاران نیرنك
بحق که پادشه عالم ایدر — شاهد مقصد ایله همدم ایدر
نقش ایدر بیك صور شعبده — دهری بر دلکش ایدر المه
کندومه کلسم ایدوب حالمه نظر — کوره محو کندمی بر ذره قدر
عدم صرفدن وهم وجود — اولدی هب منشأ نقصان وجود
یا الهی لمعانك حقی — ذات بحتکه صفاتك حقی
اولدیغی صبح قیامت فاشی — ایله بیننده بوبن خفاشی
اودارین رهبر اولوب فخر انام — ایده انوار هدی دفع ظلام

نعت کزین موجودات علیه افضل الصلوات

صبح خندان هدایت کنشی — سنهٔ کونین بنجی قرشی
نور پیشانهٔ اجداد کرام — لوح دیباجهٔ آیات عظام
باعث خلقت خاك فانی — احمد آباد ابدن اول ورانی
حضرت شاه رسل هادی کل — مصطفی نوری هدی شمع سبل
اولیا صدری رفیع الدرجات — انبیا فخری علیه الصلوات
ملکت فضلته ایرسه موسی — کوده جك اولور ایدی اکه عصا
اولدی عیسی کبی صاحب کلمه — بابه فضلنده انك بر کلمه
اوجه چون توکسن عزمن کوردی — مشکلی جمله نبوتی کوردی
اوله لی شهر مدینه وطنی — اولدی بالطبع هر انسانی مدنی
ایلیه سنلکی نوله یالا هنك — نخل بر میوه یه قور ار جون لنك

خط لعل لبی سرّ جا نور
ذات پاکی شرف انساندر

بیان معجزات باهر البینات حضرت سید رسل علیه افضل التحیة

کو کلیمه سنده اولدیسه عصا — کلمات ایلدی کفنده حصا
فلکك اولمغه ظلّی کران — سایه بان اولدی سحاب نیسان
ایرله قد سرافراز بنی — شمع رخسار یله پروانه کبی
مهرله مهرهٔ ظهره پر نور — کوییا عقد کهر در منظور
اهل ارضیله سماواته امان — اولدی اول مهرهٔ زرینله زمان
قامتی نخل برومند جنان — سایه سی اولمز ایسه ظلمی عیان

محض لطفندن او نور سبحان   ایتمدی خلقنی کمه بی عیان
نورده غالب ایدی خورشیده   جسمی بیننده ایدی چون دیده
کورمزه پیش وپس اولوب یکسان   اوده بیله یا قمر یدی شمس جهان
نوله بی سوی اوله نور بصر   کوزده قیل اولسه ویر جیلی کدر
وار ایدی سینهٔ پاکنده همان   بر الف نیته که صف قرآن
اولدی مانند شکاف مه بدر   اول الف صانکه الم نشرح صدر
نور بخشیدر او کیسوی دوتا   کوییا شعشعهٔ نور سیاه
ایتدی اول نیر اعجاز نسق   بر هلال ایله مه بدر دوشق
جام لبریز درت اولدی تمام   بنه انکشتدر بر رتبق او جام
کلیجک ملک وجوده او شاه   اولدی کفر اهلنک احوالی تباه
طاق کسری کبی اینجه معوج   حقه طوغلدی همان ایتدی لج
اولدی چون ناقه کش اقبال   عرض حال ایتدی او سلطانه غزال
خاکپا یتق اولوب وایه نشانه   کینه مشکنی بر قیلدی هبات
سویلدی بوهٔ بریان اکه هم   جکر خصمی کباب ایلدی الم
زهر نیجی دوکدی چون ایتدی شکوا   کامران نغم اولدی رسوا
جاهلیت ظلمانیله همان   لیلهٔ ماتمه دونمشدی جهان
قیلدی عیسی کبی انفاس نبی   ذکر وتسبیحله احیا او شبی
اولدی ماتمزده بر صاحب حی   ایکی فرزندی اولوب بیچه وری
ایتدی مانندهٔ خضر وعیسا   بر نفسله ایکسنده احیا

بولدی قرنوری ایله هفت اختر   اولدی اجزای وجوده جوهر
حوض حکمتده ایدی غوص بحار   اولدی وصفنده غریق افکار
نقطهٔ مبداء ارواح اولدی   خاتم حکمت اشباح اولدی
دفتر حکمت حق اولدی تمام   شاهد ختمنی او زینده مقام
زور میزانده یتر نرخجه عوش   ریزه سی کشنک ترازوی دوکوش
چونکه دنیا اکه هم سنک اولدی   حاغلی وکلوکنه دنک اولدی
یا الهی بجلال سرمد   بجمال رخ آل احمد
آل واصحابله عزت حقی   شب اسراده که صحبت حقی
بونلره فیض مدام اولدقجه   صلوات ایله سلام اولدقجه
جمله احبابله هر صبح ومسا   کرمک ایله عطائی یه عطا

کونور احیانله اول محتاجی
رتبهٔ قرب اوله صوک معراجی

صفت شب معراج وسیران سراج وهاج در

بر شب ایدیکه نور مهتاب   ایلدی عالمی غرق سیماب
اولدی تابنده اوشب جرم قمر   شبنه کیم بدر کونی کونش طوغمز
شب تاب اولمغله ماه بنه   آصدی قانونی کردونه سنه
نورله عرصهٔ شب مالامال   طاشدی نهر اللبن خلد مثال
بدر کامل که صفا خیز اولدی   کوییا کاسهٔ لبریز اولدی
کوردش دورله ایردی دم شام   طوغدی مهرک بر یکی بدر تمام

اولدی انوار اشعه پنهان
صانکه روشن بو بادن زلال زمان

ضایع اولدی بنه بر گوهر پاک
شب تاریکک دوکرسه نوله خاک

زورقن بحر فلک ایلدی گم
بابلی دوندی رصد اوزره انجم

دود خیزنکه دماغی طولدی
صانسکم کیمسی غرق اولدی

اباغی طوزی ایله شام سیاه
ایتدی اولشکری دیده ماه

طولدی مهتابله شهرک بامی
غرقاب ایتدی سوار شامی

اول کیجه حضرت سلطان کرام
اتهامی اوپنی قیلدی مقام

ناگهان اولدی وجودنده پدید
ازمرده جامه جاوید

نته کیم شعشعهٔ مهر جهان
موجریز اولدی خلیج خلجان

اختلاج اوزره ایدی چشم سرور
ضربان اوزره ایدی عرق حبور

کلدی بیک غزلته جبرائیل
ویردی پیغام خداوند جلیل

دیدی دعوت قیلاوب ای بدر سما
اولدی نعمتکده قدسه صلا

دولتیله قوپوب نه طارمه بای
شمع رخسارک ایدین ارجه رای

منتظردر سکا سکان فلک
هب دوتوب طورمده ارواح ملک

ایله جان صحبتنی بی منت
شب مهتابده خوشدر صحبت

قوپدی شوقیله پرنده کرم
نته کیم نفخهٔ دلجوی نسیم

ایتدی عزم سفر دورادور
نته کیم پرتو مهر پرنور

باشلیوب خدمته بیک رحمان
چکدی بر رخش فلک سیر جهان

رخش رخشنده بدن یعنی براق
برق وش غرّه سی ماه براق

معتدل

معتدل تن متناسب اعضا
برک کل طولی حریر زیبا

بویده چون قلم جست قدم
بر آدم اله وجودیله عدم

ایرو ایدی قطع مراتبده روان
صفر ایدی خط محالیده همان

تخت زین اوزره جلوس ایتدی او شاه
کلدی کویا که شرف برجنه ماه

اولیجق منزلی اولدی اقصی
رسل ارواحنه هب ایتدی صلا

قیلدی انلرله صلات اولدی امام
دوندی هر جانبه ویردی سلام

منبر چرخه رواق اولدی رحیب
کویا عید نمازنده خطیب

صخره کیم پایهٔ اولی اولدی
تکلفا بنه مصلی اولدی

ایردی نه کنبد چرخه فی الحال
لوح آینه یه کویا تمثال

ایلدی لطفله ماهی خرم
مهر کسب ایلدی اول کان کرم

کاتب چرخه ایدوب فیض عظیم
ایلدی کلکک عصاسنی کلیم

کوردی کیم مهر صفت ایتی یوزی
شرمله زهره کتوردی قپوزی

صالدی خلوته جنبش رخشیله سپهر
طاقتن دوشدی یره کمانه مهر

یاقوب ایتنه تیغه بهرام
بلدی اول شهسواری چرخ خرام

لطف اکسیرینه مقرون اولدی
مشتریک ایشی التون اولدی

عفلت ازاد قیلوب ویردی فراغ
ایتدی کیوان فروزنده چراغ

کوردی سیاره نک اولدی آیدین
بولدی جمعیت خاطر پروین

باصدی کرسیه اول شه کامن
جلوه کاه ایلدی عرشک بامن

ایلدی طی ره ملک و فلکی
کچدی سرعتله طقوز قات فلکی

طبقاتینه جلالک کو یا ‌ وادئ افکار دل عقده کش
سدره ده قالدی رفیقی بر یلد ‌ منتهی ویتشده قالدی اکه بعید
بیلسن رفرف ایدوب تخت روان ‌ کندی الحاله وسلطان جهان
عاقبت قالدی اوده حد سدرن ‌ صدقنی ایلدی جدا ورحدن
حرم قربه ایدوب وضع قدم ‌ هیچ فرد اولمدی اکه محرم
ایردی بر عالمه اخر کیدرک ‌ نکته تنها نه ملک وارنه فلک
اسدی باد نفس رحمانی ‌ کندی جمله حجب ظلمانی
نفحه شوق وصال اولدی دلیل ‌ قیلدی روشن یولنی نور جلیل
اولدی اوزنیا محبت معراج ‌ چکلدی الدی جذبات امواج
اولدی خورشید عنایت تابان ‌ صالدی قلب شعاع احسان
چونکه دنیا ایله عاینج اولدی ‌ لازم اولان اکا قوسین اولدی
کوشیجا نه ابرشوب اوتعال ‌ کوردی تجلای اولو نادره جمال
میم امکانی اره دن کتدی همان ‌ احمده نور احد اولدی عیان
مبحثک نکته سنه ایله نظر ‌ خطا فرمانی تجلی فرق بارز
کیرمدی اره بره حرف وصدا ‌ سویلدی لطفله اول شاه خدا
حرفه صغمز کلمات پاکه ‌ ظرف اولورمی بیم الشتاکی
نوله ایتمز صدایه محرم ‌ اولمی شاهد هیولی محرم
فهم ایدر بو سخنی عاقل اولان ‌ ترجمانی بیلدر اهل دل اولان
اولدی چون حکمت معراج تمام ‌ دوندی منزلکهه او لشاه کرام

نه کیم پرتو مهر رخشان ‌ وارده سی کلمه سی بر اولدی همان
لنشک جرمی ایله سرعتنی ‌ فکر ایدن فهم ایده ماهیتنی
عزم ایده ایکی جهانک کشتی ‌ شاه لولاک بنی قرشی
نه توقف بر یدر اهل دله ‌ نه دلیل استیه نه شبهه قله
علما کیم ورثه اولدی اکا ‌ بولدی معراج در ایله علا
هیچ سؤال ایلیه می عاقل اولان ‌ شرف ذاتی اولانلره زمان
قلدی چون بر یره اول حجره منبر ‌ ایتدی اصحابه بو لطفی تقریر
حال اسرائی ایدوب شرح بیان ‌ کوروب الندوکنی قیلدی عیان
ایلدی مژده فرمان صلوة ‌ حشره دک روحنه اولسون صلوات
اولدی دیوان حقه چونکه صلا ‌ جیقدر نه کنبده کلبانکه صدا
مؤمنینک که او در معراجی ‌ اولدی تکبیرلی دولت تاجی
یا الهی کرمک شانکدن ‌ برمی دور ایلیه دیوانکدن

نور ایمانی بزه رهبر قیل
سالک مسلک پیغمبر قیل

ستایش سلطان اسلام مد ظله مدى الايام

ویدر دستینه اجوبه نامه ‌ سجده شکره واردی خامه
که دعا بیله ایدوب عنوانی ‌ یار ذوق اوصاف شه دورانی
نیجه شه پادشه دریا دل ‌ اختران موکب خاور منزل
تاج بخشنده زینت کلهان ‌ باج کیرنده اقلیم شهان

درة التاج سرابلجانی | زیور سلسلهٔ عثمانی
اهل دین دوولخان مراد | مقصد السلطنه سلطان مراد
قیصر روم شهنشاه عجم | حاکم الوقت سلاطین امم
ظل حق روشنی روی زمین | قوت قاهرهٔ دولت دین
خان بن خان شرف اقران سلف | گوهر مرتبه بخشای صدف
اخ عم و پدر والاسی | عصرینک خسرو بی همتاسی
نسلی چاق آدم دک شرنابا | زیور دولت دین و دنیا
سو بسو پادشه عالمدر | دولتی عالم ایله توأمدر
کوکب بختی کونشدن والا | کوزینی اچوب انی کوردی دنیا
حبذا کسوهٔ انصاف آیین | عدله زنجیری اکا عروهٔ دین
قصری خود جامع رشنوده قباب | کمر طاق رفیعی محراب
دولتی عهد شباب عالم | عید پرشوق و بهار خرم
صالدی اطراقه عدالت نامه | دوندی هر نامه گل بادامه
ویرمکه عدله آفاقه نوید | لایق اسکندری ایلدی برتید
قوللری ایلسه آهنک وغا | اوله محتاج مدادا وارا
کلسه دیوانه همچون خورشید | تاجینی دستنه الور جمشید
اولمغه جرعهٔ لطفه مظهر | جامنی کاسهٔ دریوزه ایدر
سایهٔ عدلیدر اول دادارک | عینی اورتن فلک غدارک
ابر باراندهٔ عدل و دادی | سوردی هب خار و خس بیدادی

آب تیغی قومدی فتنه ده تاب | دوردن باقسه نوله زهره سحاب
ملک پرسایهٔ رأفت ممدود | عسکر اماده رعیت خوشنود
ذخمهٔ خسرو و کنج جمشید | کم غلامیتهٔ مرسوم عبید
فتح ایدر تیغی بنجه قلعه‌لری | نه کم غنچهٔ مهر سحری
دوشسه یاورلره تا غضبی | یانه خالی قاله هب لاله‌لری
اوله‌لی نیر بختی طالع | نقطهٔ کوکی قودی بخت شعاع
شش جهاتک نه ستیناسی | قولیدر التی بلوک اغاسی
کندویه الکرایی عز و شوکت | ایتسه جمشیدرس اهل خرف
شاه هلر بندهٔ فرمانیدر | دولت جاه سلیمانیدر
اده ده قالمدی ممتاز بخت | صفحهٔ مملکت اولدی یکتخت
شفعه دعواسنی ایتسه لایق | مملکت مغربه اهل مشرق
ملکه بوانی کوربوب مهراسا | مستغنی جامه وکشند ظرفا
بو بله جم کلمدی هیچ دورانه | سر بسر کشور عشرت خانه
دیره دف زهره فلکده بازی | رقصه قوریده قوچ پروازی
صوندی کویا که شفق بادهٔ آل | قوپروب کیدی عرقچینی هلال
لاله و نرکس و کل اماده | هر بری چاق اولیجق افتاده
یا الهی طوره تاکم عالم | باغ عیشی اوله سبز و خرم
متصل جامنی معمور و ایله | سایهٔ عدلنی ممدود ایله
کف احسانی زر افشان اولسون | تیغ برانی سر افشان اولسون

عمر بیک سور بلند آبادی   اوله حاوی ابدالابادی

سبب تألیف کتاب

برزمانکم دم انفاس بهار   ایتدی مجموعهٔ وردی بیکار
شعشعه خامه ایدی قدرتدن   سبزه برقطعه ایدی جنتدن
برک کل زیب ورونق اولدی   باد صبحک ایشی کلکشت اولدی
کل تر خرمن اخکر کبی   بلبل آتشده سمندر کبی
جمره‌لر دوشدی چمن تازه وتر   لاله بر آهنه صالدی شرر
غنچه‌لر کرچه که خندان اولدی   بلبلک کوکلی پریشان اولدی
صفوت قلبی قیلان سرمایه   جوی وش اقدی همان صحرایه
کول طوشماسی ایدوب فصل بهار   اوقودی کلشنه ازهار هزار
کنج کاشانه اولوب وحشتکاه   اولدی هم محمل طری برخرکاه
خانه‌دن اولدی رمیده عشاق   نه کیم زلزله‌ده اهل رواق
خلله‌ردن دل شوریده رمان   سایه‌دن نیته که کودازده کان
بزدخی اودن اولوب آواره   دوشدک ازهار کبی کلزاره
برایکی یار سخن پرور ایله   نکته پرداز غزل کستر ایله
ایلدک صحن چمنده مجلس   غصه بیکانه وشادی مونس
چقاروب چونکه براهل سخن   شاه کل کبی همان قوینندن
دیدیکم سبحهٔ جامیدر بو   رشک انار نظامیدر بو

فال ایدوب اجدر اودرج هنری   صاحبدر بر عقدله بزمه کهری
لیک برایکی ظریف رومی   مسئله اولمایجق معلومی
دیدیلر سویلمیورز بزه کتاب   ترجمان اولسه بر ویرسه جواب
بچسه الکسون سیاه خامه   بوعجم شوخنه رومی جامه
اکا اول طرز تکلف مسلوب   ایلیه‌یدی دخی محبوب قلوب
بن دیدم ترجمه اولمز مقبول   ترجمان اولمغی کیم ایده قبول
اهل دل ترجمه‌دن عار ایلر   عاریت صاحبنی خوار ایلر
وقف معنی کشیه ملک اولمز   سبحه‌یه اویله کوزل سلک اولمز
اوریجق بیت صفابخشه بنا   کشی‌نک ملکی کرکدر معنا
کسه رین خامه الین اینسه دراز   کرچه عالم طولی کنجینهٔ راز
اولیجق بزمه کهر دیز بیان   سوزنومی جمله بکندی یاران
عاقبت دوندی بری دیدیلر   بلمزین آنی بوفن آقا
حمد لله طولی کنجینهٔ دل   کهری عمسه‌دن المالی وکل
سعدهٔ لفظ ایله کنوز میدانه   سبحه واری کهر شهدانه
دیز بو رسمه بنجه دو کهر لشهوار   ایله اویزهٔ کوش ابرار
مخزنی چونکی تتبع قیلدک   طرح‌ده بنجه تصنع قلدک
بونیده یاشقه چه برکنج ایله   باری کنجینه‌لرک بنج ایله
دیدم ای یار معارف کستر   سوزارک نظمه دکل جانه دکر
طوته‌لم نظم اوله بنج کتاب   حضرت شیخه کوچ اولمزم جواب

بنج کنجه ظفر امید محال — مالخولیا بله بر نقش خیال
رسم تصویر علی الماء در بو — هب سیه خامهٔ سودا در بو
کیمیا کبی خیالات انجق — فهرس فن محالات انجق
مرحبا رکف خورشید انجق — طمع خطبهٔ ناهید انجق
طلب صحبت بهرام انجق — فکرت عربی اوهام انجق
کنجه‌دی ایتدی بو کنجی پیدا — برایکی مصرعی شمشیر نما
قیلدی اول شیخ کرامت پیوند — تیغ الماسله ابوابنی سد
خسرو اول دخمیه کیم اولدی — ذکر و تسبیحله لاحول کنان
اجدی افسون نیازیله دری — الدی کوکور دیکی دکلو کهری
اولدی جامی یه دخی فتح الباب — بولدی وافر کهر عالمتاب
کیمیسی سبحه ایدوب ابراده — تحفه ایتدی کیمیسی احراره
اولدر اول کنجه نوایی ده روان — ایلیوب پیروی استادان
ایتدی منظومهٔ پاکی تخمیس — دیدی حقا که عجب عقد نفیس
صکره ویسی داخل اولانلر کنجی — اولدی پس مائده‌سنه قانعی
قالدی رغبته صالح کوهر — بولدیلر سیلکن سپوردی الکر
لیک بو معتذرتم ایلدی رد — دیدیلر کیم فیض خدایه یوقدر حد
یعنی کوز کبی دکلمی ظاهر — نکتهٔ کم ترکوا الا خر
نام استاد ایله قیلوب حرز امان — ایلدی طور که سنکر میدان
چونکه ایردک شرف خدمتنه — طاغلری طیانور همتنه

کنج

101

کنج معنایه نه لازم تیشه — پیدی قات پرده بولوردی اندیشه
عاقبت ایتدم انک پنجنجی بن — زیب دیباچهٔ دیوان سخن
قیلدم آداب سلوکی درکار — ایلدم دلده دعاسن تکرار
طولندم آخر او کهنه دخمه‌یه راه — ایتدم اول بحر فراوانه شناه
نیجه دریا که طلسم معنا — موجه‌سی تیغ طلسم اولمشدی اکا
طبعمه ریزهٔ حکاک سخن — شق الکشت قلمدن دوکلن
کرچه کوکتردی یره دخمه کهی — چون حباب اولمشدی ایچی طاشی تهی
کاوش ناخن اندیشه ایله — بلکه نوک قلمم تیشه ایله
بولمغه کنج دفین کهرک — التینی اوستنه کتوردم اورک
عاقبت اولدی ضایع املم — ایروی کنج اثر اوازه الم
وبرور اولدی کلو غنا کان سخن — صاجدم اطرافنه دامن دامن
دست اندیشه‌ده افشانی اولکی — دهر بر کوهر رخشان اولدی
فیضله عالمی یکسان ایتدم — توده توده درغلطان ایتدم
بو قدر دست رس کنج مراد — دکله الا که ببین استاد

لازم اولدیکه او نام نامی
هم یه قورسامی

سپاس کذاری حضرت شیخ الاسلام فیض اللّه افندی

سرفراز علمای اعلام — رکن دین حضرت شیخ الاسلام
وارث واحد علم نبوی — باعث زنده‌لکی شرع قوی

قدوهٔ طائفهٔ اهل یقین
عمدهٔ قاطبهٔ مجتهدین

ملتقی الابحر انواع علوم
مرکز دائرهٔ اهل رسوم

ناصح ملک ملل ناصر دین
مفتی دور زمان ماه زمین

محیی سنت عدل وانصاف
یعنی کیمیای فتوت اوصاف

قضاتک مجری دکل قدرتما
حکمتنده متحیر عقلا

اولمه مغرور رکووی دلدار
کوهرک نه هوس ساحلدر

اوله می صاحب قاموس وسیط
همسر قالک دریای محیط

بحثنه کلسه اکر علامه
اقصه دور آنی مثال خامه

فکرت نکتهٔ والا کهری
سهره وردی یه ویرردی کهری

ایلسه انجم افلاکه نظر
اوله لر منظرهٔ راز قدر

نته کیم دیدهٔ شخص خاین
بربا قشرده بیله هیبت رتبه

طویلوب ستر قضاء سرمد
اوله تقویم کهن حکم رصد

دل صافیله نگاه والا
نظر عبرتنه دور نما

منکشف طبعنه باب الهام
مندفع پردهٔ شک واوهام

رهبر فکرت پاکی توفیق
قرشولر مسلک حقنده تحقیق

کورسه آثارین اکر نجم الدین
کندو تقریرینه ایلر رویت

واعظ کاشفی اولوب حیران
سیر باطن ایدردی پنهان

کلک فتواسی ایدر دفع فساد
اجتهاد دنده ایدر اثار جهاد

مسلک سطرنده اولان نظم درر
جمله مفتی بهٔ نقل سطر

اثر کلکی اولوب قول اصح
چکلور خامهٔ قدرتدن صح

اجتهادده واریکن قوت فر
اقتدا ایلسه غیره نه ضرر

محض لطفندن ایدر هب تقلید
سلفه ویرمکله جاه جاوید

هر سؤاله ویرر احسان جواب
بارک الله زهی لطف خطاب

کاتب خط فتواسی مدام
نقده قادر علما واعلام

اولسه محتاج سؤاله فقرا
مشکلاتن حل ایده بر قاچ فتوا

همتی اولسه اکر مووه قرین
بوستنی قورتره مرزنیر غرین

اولدی قوروش کبی محترمی
شوقله قویدی سماعه کرمی

کل کبی پر ذهب ایلر کفنی
مطربک نغمه که ملا و تغنی

لطف مخصوصنه مظهر فضلا
نته کیم معنیٔ خاصه شعرا

شاعره همتله اقبالی
ایلدی رتبهٔ شعری عالی

شعرنک قدرین ایدوب شوایه
اولدی عشق اهلنه بر سرمایه

غزه لی تاب ده سیاره
مفرد قطعه سی آتش پاره

قیلدی تأثیر جلای اعجاز
اولدی تحقیق نما لوح مجاز

حق بو کیم اولدی کراماتندن
بکا فیض ایلدیکی باب سخن

جرعهٔ همت شیخ الاسلام
طبعمی ایلدی رشک آور جام

ایلسم تولمه دعاسن هر بار
وردی کبی دلده تکرار

اوره نظم نظمه دعاسیله بنا
فارسی قال به آمینا

صحبت اولی فضائل عشق دلسوز ومنافع مهر عالم افروز حقنده ترغیب اولنمشدر که جوهر اکسیر اثر کیمیا سعادتدر

عشقدر موهبهٔ ربانی | عشقدر خازنهٔ سلطانی
عشقدر گوهر دریای وجود | عشقدر صیقل مرآت شهود
عشقدر جوهر اکسیر کمال | عشقدر لمعهٔ خورشید جمال
عشقدر شعلهٔ بزم قدم | عشقله گلدی ظهوره عالم
عشقدر سلسله جنبان هوی | عشقه وابسته اولور شاه وگدا
عشقک دائره‌یی وادی | عاشقک گردنه قلادی
عشقی زنجیرهٔ زنجیر جنون | ایلی پابنده ایکی طوق جنون
دل و دلبرا که پیوند ایدیجی | گوردن جانی دله بند ایدیجی
بری عذرا بریسی وامقدر | جانله بر برینه عاشقدر
بر عجب بربرینه ایدر میل کنان | اراده رابطه در رشتهٔ جان
حسندر پرتو انوار خدا | رخ دلبردن اولور روی نما
نور خورشید گبی پارچه‌در | دل آیینه‌سنه محرقه‌در
پنبه وش جسم تزاره صاله | عاشقی ذره قومز سوز جگر
پرده چونکم طوتشوب جمله فنا | ظاهر اولور گوزه که نور خدا
دقتیله رخ جانانه بق | سبق مهر و وفا در بو ورق
حکم فانظر هپ بودر هپ | تا که تعلیم الهی در هپ
گوریجک مهر محبت درسن | عشق بیلدوگی فهم ایلرسن

معنی لذت ده عشاق الحق | زاهد همسیرهٔ زهادک الحق
گچ ایسه کام دلک نیجه کمالات | عشق ایدر انده دخی بلوات
عقل تخشند تکی پاک ایلر | قابل سکهٔ ادراک ایلر
نقش اولور خاطره انواع رسوم | کشف اولور ملکده ملکک نیجه علوم
رفع اولور پردهٔ اسرار قضا | گوزلدین مسئلهٔ ملکوتک اولا
نفسه بویلک گبی الک اولمز | آدمه بویله ریاضت اولمز
رایض گورسن همتدر اول | قاهر حسنک طبیعتدر اول
راه حقده گیدر وحشتنی | رفع ایدر وصف بهیمیتنی
ایلیوب همت استادانه | تربیتله گتورر منزلنه
عشقله سالک حق منزل الور | بلمین یولنی یا بلنده قالور
ارلوه قنطرهٔ دور راه مجاز | اوغرار البته انکا اهل نیاز
خط جانانه اولور مفتون | طفل دل ایتمکچون عشق جنون
غرض استادک اولور املاسی | بو غرضه مشکل اولور معناسی
عشقدر واسطهٔ ذوق ابد | عشقدر جاذبهٔ بحر سعد
جنت آتیره عشق وهوا | که انک گوره کشتی سینه اولا
جیقه‌ده ایلدوکجه مهر آه | واهمندن گتور الووه دخان
هر شراره اولور بر نجم هدا | دیده خورشید فلک گبی ضیا
اجیله دیدهٔ جان عقلندن | نور توله سالکک دل نخلندن
سبق معرفته قابل ایده | عقل بالغ نظری کامل ایده

کسب ایدن عشقله استعدادنی … جذب ایدر کندوسنه ارشادی

ای زعشق وطرز وصف بیان
دکله بو قصه‌ده اکا همان

داستان عشق برزجوددن بهرام وطلبی اوستاد خوابشاه

سوزن نظمه چکن تار بیانی … رقعه دوزلرده پارینه زمانی

کسدی دیبای سخندن حالا … شاه بهرام قصه‌یه بو رسمه قبا

دونه دک لعب چرخ دولت … کلدی بهرامه ده چونکه نوبت

عدل وداد وکرم همت هوش … بزم قدرنده اولوب دوش بدوش

قودی بو طاق فناده بر نام … نتیجه قصر فلکده بهرام

اکه ویرمش ایدی تیغ لوا … کورتکبی تیغله طوغدی کویا

شاه چوبینی همایون مقدم … اکه نسبت بر عجوبه آدم

وحش طیر اولمش ایدی رام نوری … بر وحشی ایتمز مسخر کوری

دوامغا ایلر ایدی میل شکار … اکثر اوقاتله بو علید خواهشی کار

صید ایدرکه طرفه غزالان خطا … کاه انواع وحوش صحرا

اولدی اول کلبن تر نخل خطا … دوحه تازه عرق طاهر

طوغدی بر اختر برج اقبال … یعنی شهزاده اراده نهال

جدنی تا ملیله اولدی اکرام … بر نو جود اولدی وسهراعه نام

کلدی چون رتبه استعداده … ویردی تعلیمه انی اوستاده

نجم ایلکی نیر رخشان اولسون … بن شوب نخل خرامان اولدی

لیک مانده سرود شمشاد … نو بر فضلدر او که آزاد

عقلانک بیتمز ایکن نقصانی … ویردی اول بر کوزله پنهانی

خواجه چون حال زکالین کوردی … بو بلا هستله هوایش کوردی

عرض ایدوب حالی حضور شاهه … دیدی اول پادشه آکاهه

قابل تیغ وکل شهزاده … هیچ قدر اکا اولان ارشاده

کندوده بویله ایکن عقل ذکا … نه بلا باشنده بو عشق هوا

بر بوی سروده هوادار کبی … شمدی باشنده قواق ایلی سر

کالبیجک عرضه عرضه بو کلام … کوله رک دیدی ادیبه بهرام

سخنک ویردی دله راحت جان … یار جرده دیسه کم ای نادان

عشقدن چونکه اوله ذره اثر … آخرانک ایشی التون ایلر

عاشقه طعنه کیدر عار ایله … بودر وار عقلنه تیمار ایله

نایبش عشق عجب اتشدر … قنغی دلده که اوله بیغشدر

چقدرش عملک سخنی آخر کار
ضایع اولمادی اودر مشهور

صحبت دوم طاعت وعبادت لازمه عبودیت اولوب
خصوصا عماد دین اولدیغی بیاننده نزیبی

ای کوکل ایله عبادت دائم … کیشی قوللوغنی بلمک لازم

قصر اسلام که اولدر والا … اولدر بش نسنه‌نک اوستینه بنا

ایکیسی رکن شهادتله صلات … اوچی صوم رمضان حج وزکات

سنو بیدر ایکیسی ار کل تر — ایکیسی روح کبی عمره سودر
حج اسلامی براز یازدی کتاب — بودر اول ایکی عبادتده نصاب
اغنیا بیتشیدر حج و زکات — فقرا حصه‌سیدر صوم صلات
جمله‌نک اولدی سرافرازی نماز — کیم اودر همدم ارباب نیاز
سحری خوابدن ایلر بیدار — شب تار ایچره اولور مونس یار
مونسه مرکز ایمانده ثبات — ایکی اقرار ایله اولدی اثبات
دل و جان مرده‌سن ایلر احیا — بر نقدره او کلام زیبا
حج که فرضیتنه وار آیت — لازم ایفاسی بشرط قدرت
تلمیعه چاره تب عصیانه — بره پرور دل سرگردانه
فرضدر تا که اولنلره زکات — ویرر اموال غنی‌یه برکات
عشر امثالنی ویرر الله — ارتردر بزلله انوارینی ماه
خم ابروی هلال رمضان — بیلده برکره اولور خلقه عیان
چکر انک سایه‌سنه وار رنجه — حرمتن هر کیشی مقداریجه
حبذا رتبهٔ پنج اوقات — عمل صالح فرحتده صفات
برشور دینه عماد اسلام — طورر انکله الی یوم قیام
فخر عالم سفر اسرادن — کلدی اول تحفه ایله مولادن
دعوت اولدقچه رسول عربی — اولدی احبابه ره آورده نبی
چونکه دیوان خدا اولدی نماز — اهل دیوانیدر ارباب نیاز
نه شرفدرکه بو قوم بیتاب — ایده بی واسطه مولایه خطاب

ظاهر و باطن ایدر اهل صلات — حالنی عرض سمیع الدعوات
ایدرلر السه محبن اهل عمل — ماسوی اللهدن ال یودا اول
مضمضه رمزی بو کیم اغزینی یور — ایچمکه ذکر خدا و نذغفور
نه بیوردی کوره شاه مردان — اوی امامه سوزینی دکله همان

داستان حضرت علی کرم الله وجهه در حق عبادت

نقطهٔ دائرهٔ صدق و صفا — نکتهٔ دائرهٔ مهر و فا
فانض چشمهٔ علم ازلی — منبع معرفت لم یزلی
در علم نبوی مشرق جود — مطلع نیر عرفان شهود
سنه کل ولد بو طالب — اسد الله علی غالب
سرور صورت و شاه معنا — خصه الله بلطف رضا
ایلدی چونکه او خورشید اثار — چار مین تخت خلافته قرار
نقد وقتی ایدی و ایثار ثواب — اولدی محراب دلی صوب صواب
کوندوزی افضل طاعته ایدی — صبحه دک کیجه عبادتده ایدی
ایلیه صبح نمازینی ادا — برطرف اولور ایدی خلقه صلا
کورمکه مصلحتی خلقی تمام — اهتمام ایلر ایدی تا دم شام
هر کیجه وقت غروب ولیقتنی — کون کبی اولور ایدی پیداه نیتی
اول اشدی ایدر و حقه نیاز — شمع محراب ایدی تا وقت نماز
کاه ایدر و سجده که ایلر و قیام — شب قدر ایچره سحر کبی مدام

یعنی اول مهر سپهر عزت   هیچ قرار ایتمز ایدی بر لحظه
کیده رك اولوی ریاضتله نحیف   لیك محموم وش اول ذات شریف
ویردی بر عالمه بی باکی اکا   نه روا جان عزیزه بو جفا
عالمك جانیسن ای شاه نجف   نقد کوننیتی مودا ایتمه تلف
برایکی ساعت ایدوب خواب و هجود   سائرین قیل بنه کاره مجهود
گوش ایدنجه دیدی اول سرور پاك   بونه سوزدر قنی عقل و ادراك
اونوتدی راحت اولورسم بر دم   قاله عاطل بو قدر کار اهم
بیچه رخوابه توجه ایدیجك   حقه طاعتلر قالسه کرك
ویت آدمه طاعات خدا   خلقك احوالی امانات خدا
ایلسه‌ده وحی اهمال محال   لا بد اوبیله گچر ایام و لیال

بو قدر عمرك الچنده آدم
هیچ حضور ایده بیلورم بر دم

صحبت سیوم ماء الحیوة مرد دلان علم عرفان حقنده ترتیب اولنان مقدمات ایله زینت اولنمشدر

طله ای سالك راه عرفان   طالب چشمهٔ آب حیوان
شب و روز ایتمکلیگن کسب کمال   جسمکی ایله ریاضتله هلال
دیده جانه چکوب کحل سواد   قیل نظر کور نه هر نقش مراد
جسمنی تزیین جمالیله اولوا   نفسنی تکمیل کمالیله اولور
لیك انوار جهان تاب جمال   دائم اولمز بولور البته زوال

پرتو مهرك اولور اخشامی   لمعهٔ بدر منیرك بامی
حال رخساره که بو حالی کورر   آتش اوسنده طورر کبی طورر
خط گستاخ عجب حال ایلر   عارضك عرصه‌سنی پامال ایلر
قاللر آیتی زلف پرچین   کتورر قوقوسی خال مشکین
سحردن باتی اولوب غمزهٔ یار   دفع ایدر زخمی چشم بیمار
ایرمز آفاته کیم بی‌جمروات   حلیهٔ علم کماله نقصانات
بولوی بو عالمك اهل خردی   فیض فضلیله حیات ابدی
عین علمی بودر پرنور ایله   هوسك دیده‌سنی کور ایله
کسب ایدوب مه کبی نورانیت   بول سودا ایله بنجه خاصیت
طالبه چون ایرشه فیض خدا   قطره‌یی موج ایده موجی دریا
بحر اشعار کبی کامل ایدر   لجه‌وش پرور و صاحب دل ایدر
اهل دل هرزه‌یه اینمه کذار   نافع اولور نته کیم ابر بهار
هرکیمه ایلسه لطفیله نظر   قره طپراق ایسه جوهر ایدر
دفع ایدر جهل و هوا ظلمتی   بیلدرر آدمه ماهیتی
براش ایتله ایدوب اهل ضمیر   سترهودن کیدرك اوله خبیر
کوشنه حجره‌ده بنجه ناچیز   نسخه وش علمیله طولو اوله عزیز
سرفی کوهر ایله در صدفك   بو خزانه فرقی وار اندا خرفك
کیسه موبیت اوله باخود کربیان   زر اولنجه ضرر ایتمز کربیان
جای ایدر جانه زر تار ریوه   بلکه صندوق صدفکار ریزه

بو غیلن قدری بولور کهنه ورق — قطعهٔ میر علیدن رونق

آدمی آدم ایدن عرفاندر — اوقیه باز کیم شرف انساندر

گر فلان بن فلان اولسه غنی — ساده لوح اولسه اولور بر چلبی

صوریه بو هر نقدر صافسه وقار — اهل دل انی صایر سنگ مزار

علما اولسه صورتده حقیر — یینه اغزینه بقر میر و وزیر

اولدر اعزازله اول قوم جری — جمله قومک اولوا الامرلری

بلمیوب علمه ایدرسه جهلا — بلدرر حدیثی ضرب علما

گور فناسی گوروب ایتسه انکار — گلور انک سوزینه آخر کار

شرف علمه نسبتیله بو بتر — کفر اولور زمره ده اولسه دختر

عالم و جاهل اولور می یکسان — بس دکلمی بزه نص قرآن

لیک اول علم دکلدر مقصود — که ایده آدمی دخال عنود

اوله خلق الحجره مثال ابلیس — مفتی ماجین و اهل تلبیس

دینی اوگرنمکیچون کندویه کار — قهر له سلمی ایده الکفار

رحمت اول عالمه کیم اوله دائم — ایلیه تزکیهٔ نفس سلیم

ایلیوب کندویی حقه تقریب — ایده اخلاق ردیدن تهذیب

گوش ایدوب بو سخن بو العجبی
کیجه گوندز قومه الذ طلبی

داستان مباحثهٔ شیخ اکمل الدین با حکیم مسیحی

افضل نکته وران اکمل — یعنی علامهٔ اعظم اکمل

ایلیوب

ایلیوب نوع براعین انیق — ایتمش اجرای زلال تحقیق

اجوبه انفاسی ایله بر کل تر — اربعینه انی قیلمش ایور

نوعروس سخن پر حکمت — اولدی کلکیله بو رسمه زینت

یعنی شویله که سیاحت دوشی — بر مسیحی ایله صحبت دوشدی

علم حکمتده قوی فاضل ایدی — هیئتی ناقص ایکن کامل ایدی

ایتدم اثناده نبوتدن بحث — صکره ختمیت حضرتدن بحث

اره ده سوزلرینی منع سبیل — مدعایه دله دی یعنی دلیل

ذکر ایدوب نیجه دلیل عقلی — ایلدم عقله ملایم نقلی

گرچه بعضی ایده مبهوت اولدی جواب — استدی لیک حکیمانه جواب

ویدیکیم اولسه دلیلی عقلی — زائل ایتسه شبهات نقلی

خصمک عقلنه اوزلوب انواع قال — کلمدی جلوه یه حبال خیال

عاقبت کندو ایدوب فتح کلام — ایتدی بو وجهله تحقیق مرام

که نبوت بر اولور دولتدر — محض حکمت سبب عزتدر

حکمت ایسه ایکی قسمه مقسوم — علمی ایله عملی در معلوم

اولدی چون حکمت موسی علمی — ایردی اکسیر فیوضاته الی

ایلدی انی خداوند جواد — مظهر حکمت احکام عباد

دیشمی دینی ایدنجه اغراق — جلدر دین اوغرینه انواع مشتاق

ابتلا گاهی اولوب چار جهات — هفتخوان اولدی الکانه آیات

عالم فانی یه بصد قره قدم — اولدی تا بو تله القای عدم

ایلدی گرچه طالب علم لدن | بلدیکم یوغیمش اول لجه‌یه بن
اوتی دلیسه گوروب لیل نهار | قیلدی گوه اوزره امید دیدار
بلدیکم یوغیمش اول شعله‌یه تاب | نظون طوردن ایلدی سیراب
حاصلی شربنه گوره حیات | ایچدی بو شربه آب حیوان
بولدی عیسی که حیات ابدی | حکمتی حکمت علمیه ایدی
ایچدی صهبای تصوفدن جام | بولدی اطلاق تجرددن کام
ظاهر و باطنی انوار اولدی | بدنی روح مصور اولدی
قیلدی خورشید کبی چرخی مقام | اولدی انوار معارفله تمام
ایتمدین رهبری خضر سدد | بولدی علمیله حیات سرمد
عین علم ایلدی فضل هادی | کلمه اولسه عجبمی آدی
بو بیتی ایلدی طور اوزره کلام | بربیتی ایلدی افلاکه خرام
ایریشوب فیضی خداوند کریم | اولدی بیری کلمه بیری کلیم
حضرت فخر رسل صدر کرام | ایکی حکمتدن الوب فیض تمام
مشربی مورد نهرین اولدی | حکمتی جمع بحرین اولدی
سیفله قاطع کفار اولدی | علمله مرشد احرار اولدی
دینی اکمال قیلوب بحر انام | لولوی منطوقه احکام نظام
ایلدی اول واسطه العقد گهر | سلک علم و عملی بر گوهر
بخشک اتمام ایدیجک حکمتی | اقتضا ایلدی ختمیتی
چونکه حکیم ایدی کلامی اتمام | اولدی جام سخنی مسک ختام

حضرت شیخ سوزینی ایلدی قبول | گوردی تحریرینی وجه معقول
اومیشیدی سرایله دولا | برمیشیدی سوزینی ایلدی املا

شرق علمی قیاس ایت اندن
الی گور فیض یم عرفاندن

صحبت چهارم تواضع کرام با خصوص علمایه الکرام وسیله مرام ایدوکن مقالاته تخصیص اولنشدر

کلمشدر روزه ناپلی چوخ کهنا | هیچ تواضع کبی یوقدر حسن
ایرسه باشنی گوکه گون کبی مدام | یوزینی یرده اولور البته کرام
بودر ارباب کماله الیق | قدری عالی اوله گوکلی الچق
خاک تن که بر آوج طپر قدر | هپ بو قاردن گچن الچقدر
روزگار ایله گوکه چیقسه غبار | ینه بولور یرینی آخر کار
سرکش اولورسه نه دکلو آتش | محو اولور ذره‌ء سرکردان وش
برک تر در اوزادر افلاکه | عاقبت یوزده الر یوز قور خاکه
تا قصک اولور بری صف نعال | صلوتله کم اوله همتاسی هلال
صدر عالی که جلی مرحله در | چونکه فراشه قونه مزبله در
قپو اوکنده اوتورسه کامل | سن آتی ارقه‌سی مجرا بیله بیل
چون ملکیت اولور مکانک شرفی | قدر در تحوش ایلدر صرفی
خلقه برنم قناده هر دم | زیر و بالا گوره دیرمی آدم
عین غیرتله اولور سک نگران | کاملی منزلی صدر اوله همان

هب توجهده در ارباب عقول
اگه فرق ایلمیه صانع الله اصول

اوله مهرک بری زیرو بالا
آنون آیرمز گوزینی مهر گیبا

چون نشان گرده لیدر معمارک
قطب ثابت قدمی پرکار دک

نره ده اولور ایسه حکم کامت
چکلور جوره سنه حلقهٔ ذات

یعنی کم حلقهٔ جمعیت اولور
نقطهٔ دائرهٔ شوکت اولور

نافهٔ مسک ایدر منفعتی
بولور افتاده ایکن منزلتی

یوز اوروب دامن صحرایه
گیده رک آب چیقر بالایه

گوهر البته بولور عزتینی
قالدررلر بیلن قیمتینی

آشغیدن دخی طوتسه دلال
مشتری آلدورر آنی فی الحال

جامل سبواه نو باده صفت
بر ایکی کونده بولورسه رفعت

ایندرر رخته بازار قبا
بلمدر حاصلی مقدارین لکا

هیچ تواضع کبی خصلت اولمز
بوبله سرمایهٔ رفعت اولمز

نقد صاحب هاد اولسه کشی
چونکه کل باعث اولور انک ایشی

انی بر اهل کرامت ایلر
گیده رک شاه ولایت ایلر

توکل الحقلقن ایتدی برشاه
گورنجه مرتبه ویردی الله

داستان سلطان سبکتکین و الطاف سید المرسلین

شاه غازی ملک ملکت جود
غزنه نک حاکمی سلطان محمود

خسرو جم منش و عادل ایدی
کامل و فاضل و دریادل ایدی

عصر

عصری اولمشدی بهار حرم
روز بازار هنر عهد کرم

دولتی شاهد عدله میعاد
رانش تاریخ تورث شداد

گوییا صیقل تیغ هندی
اجدی شمشیر ایله هند سندی

سومنات صالنوب اول آرز
هندی هب بوتکرینی سرتاسر

نور ایله جهان پر لمعان
کیجه کوندزه قاتدی زندان

رایت فضل ایروب عیوقه
سایه صالدیره زنجوقه

صاف ایکن قلب کدورتدن هرآن
اکه اوج نسنه ویرردی خلجان

بر قاغه دغدغه دن اولدی صاف
بو مثلثله او جام شفاف

بری بو اصلی وصافی گهرک
نطفهٔ خالصی مبدر پدرک

برینی دائی بوکیم روز جزا
محو الطف ایده می اگه خدا

بربده قول الصحیحی آیا
انبیا وارثی اولمق علما

بو تفکر ایکن اول معدن حلم
گلدی دیوانه بر طالب علم

اکا اعزاز ایله اکرام ایتدی
شرف رتبه سن اعلام ایتدی

شاد و کام اولدی او ناکام فلک
گتدی ذوقیله دعا ایلیه رک

او گیجه دوشنده شه صاف صفات
حضرتی کوردی علیه الصلوات

ویدی سلطانه رسول یزدان
بودی اسمی ایله یا ابن فلان

ایلدک وارثمه لطف و کرم
سکا اکرام ایده رب عالم

اویانوب بختی کبی شاه جهان
غنچهٔ خاطری اولدی خندان

بو تواضعله او فرخنده سیر
اولدی اوج لطف عظیمه مظهر

قالدی شك شبهه انك — اولدی خیر الخلق ابا انك
ثانیا اولدی فؤادنده قوی — سند پاك حدیث نبوی
ثالثا ایردی بشیر اكرام — بیلدی مغفور ایدوكن روز قیام
مخبر صادق اولوب مژده رسان — بولدی اوج دماغده دن حكم امان
بارك الله نه گوهردر بو كرم — ایلدی حضرت فخر عالم
قدری علمی بور ادراك ایله — اهل علمه نظر پاك ایله

مظهر لطف اولور ارباب علوم — انبیا وارثی ایتمز محروم

صحبت پنجم جد و جهد ایله اكتساب فضائل و اجتناب رذائل اولنوب نار بوته اجتهاد طبیعت تیز تبادن غل و غش اخلاق ذمیمه دن خلاص ایتمكله قابل سكه اعتبار و نقش پذیر تمغار اخلاص ایدوكن بیان ایجون عقد اولنمشدر

جد و جهد ایت یور انك اوله كور — قابل سكه عرفان اوله كور
سورش بوته سعی و اخلاص — جهل جركندن ایدر قلبی خلاص
وسخ مس كبیدر بد اخلاق — دفع ایدر شرینی لابد احراق
اجتهاد ایله اولور مردم پاك — زر سنجیده مهم و ادراك
ایلدكجه غلبه نفس لئیم — سالم ایلر كشی طبع سلیم
طبع عاقل اولاتن غش اولور — كندودن بوی سمن دلكش اولور
هر كیمك كه اوله قلبنده مرض — جد و جهد ایله ایدر دفع عرض

وقع درد

دفع درد و غمه ایلر ظفر — محی كلونت مروقله دوا
بوزنولور سه دم فاسله مزاج — شیشه چكمكله اولور اكا علاج
اولسه سودا ایله محتاج علاج — سنقیه ایله ایده تحصیل مزاج
قوتنی هر شیره بر خاصیت — كه اوله علت دفع علت
صنعه كم رخصتنی ایده هبا — ایلین سعی ایله تبدیل هوا
ایتمسه آب و هوا دفع حزن — ولی اولمادی یه بیابانده وطن
اولدی بو قوله برهان قوی — حال القما ایله طیب نبوی
علم ایدرق او سلطان كریم — علم ابداندن ایتدی تقدیم
تندرست اولمیه دلخسته بسست — اوله هر كار عبادتده درست
ایتمسه كشی مزاجن اصلاح — اوله هر طبیعه پذیرای صلاح
دماغده ویرسه مزاجنده فتور — اولامی جاده صفا دلده حضور
لیك وقع مرض جسمانی — سهلدر اولمیجق روحانی
لوحش الله كه اولوب پژمرده — اوله دل مرده و جان افسرده
سره یان ایده دله علت جهل — قلبنه كوسكو نوری ظلمت جهل
چونكه تاریكی جهل اوله قوی — ظلمت كفرك اولور تیره روی
جهلدر مصدر هر شر و فتن — طوغرا اخلاق ذمیمه اندن
ارامش جاده بنی مشاوفن — نه سفها یازمش انه نه قانون
جاده سی طبع جلی همت — علمه سعی ایتمك ایمش حكمك
دفع اولور علمه هر خلق ذمیم — نور ایمانله جوق نار جحیم

قلب ماهیت ایدوب علم کمال   نتیجه بد شکلی ایدر خوب خصال
کوریجک حسنی اولان جانانی   حسن خلق اهلی اولور سوانی
اثر نرق اوله خاص و عامه   ناصح حکم قیامت تامه
هر کیمک که اوله قلبنده فساد   بیل جهان هیئتی بینش و نهاد
تابع صورت اولورش سیرت   تیره دلدر عجب بد صورت
لیک انوار ریاضات علوم   اولدیلر واقع خلق مذموم
دیده جانه ویروب نور قری   راست بیت ایلیه هر کج نظری
سرفراز ایتمسه علمک تاجی   ترکک اصلمق اولور معراجی

صدق و دعوامه بو چه تمثیل
اولدی بو قصه بر حصه دلیل

داستان افلاطون الهی

حکما یه اولیجق افلاطون   مشعل فکر ایله راهنمون
اولدی آیینه صفت اشراقی   پرتو حکمتنک مشتاقی
قیس سرگشته کبی شاه و ن   اولدیلر لمعه فیضنه مفتون
ایلدی قله کوه اوزره وطن   طوتدی بر غارده تنها مسکن
سر بسر طالب علم و عرفان   دامن کوهده طوتمشدر مکان
بیر دق اولمیه تا کیم دستور   کیمسه اولمزدی شرفیاب وصول
کیمه کیم رهبر اولوردی توفیق   بو ایدی حاصلی دستور طریق
جمع ایدوب بر نیچه صورتکرچینی   ایلدی حضرت نقشه تعیین

هر بری مانی رسم صورت   کوسترر ایدی بو یوزدن صنعت
آرزو ایتسه بری خدمتنی   نقش ایدرلردی همان صورتنی
عرض ایدرلردی چکنجه فی الحال   اوله انکله ایدوب استدلال
باقیجق صفحه ده کی صورتنه   اشتغال ایدر ایدی کبره تنه
یعنی بر وفق شمائل تامه   هر قیافت که یازر اول خامه
منطبق اشکالی کبی اولورکل   اولمشیدی اکا دستور عمل
کمسی واعظه منع وصول   کمسی صورتی قوار قبول
صفحه مرآت سکندر آسا   صورتی بیلک و بدانده پیدا
اولسه اول حرز امانی داخل   منتج خیر جو شکل اول
باقروغی کبی همان تصویره   رخصت اولوردی حضور پیره
فهم اولنمز ایسه اکر استعداد   حاصل اولمزدی اودر کهدن کشاد
اولدی بو قصه شود کلو مشهور   که اولان طالب عرفان دستور
یازدیروب صورتنی آیینه مثال   دلیب خدامه صونردی فی الحال
ویرمسه صورتی اکه چهره کشا   ایلر ایدی دو توپ اظهار ذکا
واردی بو لوقته اکابر بر صورت   قیلدی رخصت طلبنده غلظت
کوریجک شکلنی نقاش جهان   دیدی بو شکله دوشرمی اذعان
بر مقوی قوری قالیدر بو   صورت جهل مرکبدر بو
قید ویرسنک دل آسوده مزه   دیلیمه زحمت بیهوده مزه
چونکه خلاق ازل نقش بری   ایلدی فهرست اخلاق ردی

شکرلیم دیده عبرت ایله بور   چرخ مرکوز یوزکون اقریور
ث هد قصه اولوب رونما   سوزینی تمام ایدجک چهره کشا
بدنما ایلدی اغاز بیان   بوزینی الوب الله ویردی همان
کرچه تسلیم ایدرین سوزینی هب   لیک دفع ایتدی ازه علم وادب
ایلدم تزکیه نفس لئیم   غلبه قیلدی اکا طبع سلیم
بولمشیم نا وریا خشله خلاص   قلمشیم عشقی قرین اخلاص
کیمیا جوهرین ایتدم حاصل   قلب ماهیته اولدم واصل
قتی یا بانه ده ایتمک جوهی   هله بر تجربه یه دکمزمی
کوش ایدوب حیرته واردی خواجه   قلدیلر حضرت پیره اعلام
پیر اکا ویردی اجازت آخر   ایلدی صدق کلامی ظاهر
بیلیده کلبه وکل قاعده سی   یوق ایمش صنعتنک فائده سی
ایتشه اوردی همان تصویری   قیلدی دکسوزی عمل تقریری

محک تجربه اولدی درکار
کوهر معرفت اولدی معیار

صحبت ششم فضیلت سعی ودم بطالت ایچوندر

سعیدر بدرقه کعبه جود   سعیدر منصدر انار وجود
سعی ایله غافله‌لر منزل الور   ترکله راحله یا یا یده قالور
سعی ایدن اولمیه محروم ابد   متفقدر بوراده اهل خرد
زاهد صومعه تجار ختن   سعی ایدر هر بریسی بر لونه

اولسه کر نخل کسل بیخ آور   سعی آنی اره سیتن ایله کسر
سالکه مسلک قدر عالی   سوموری طائفه بطالی
سومزین تنبلی ابدال ایسه   کوجک ستید بطال ایسه
دوشه‌مز آدمه اولمق تنبل   عیبدر کاو دخی اولسه کهل
ایلمه حکمت حقی الغا   سنی بیهوده می خلق ایتدی خدا
کهله چوق کهل اولور مردار   ایتمه اول حصلت مذمومی شعار
یک یاپیشی حکمت اسبابه صقن   ایتمه اول تنبل اشقلر کاری
نامنی ترک توکل قورلر   غافل اولمه اوته سی جره جیقر
زر سرخ السنه نقلت ویرمه   کل رعنا کبی یوز قیزدرمه
قانع اوطاغی بیلین نفسه شرف   غیره ال اجمیه مانند صدف
ایتمسون طبعکی کرد ایکسل   خرلتا بیله نمود اروحل
کسب وکار اوزره اولور اهل حیا   اقیدر الّتی ورین ابراب
بیعضه زاله کبر فائده در   حادثه لوکلدن ایتر مائده در
شعشعه تاری که پرتاب اولدی   الت عالم اسبابه اولدی
دیده عبرت ایله ایله نظر   جنس حیوان وجماد ایله بشر
جمله سی کارده در حکمتله   طلب نعمت بی منتله
ایتمکله کسب رطوبت هربار   صار قیدر سونکرینی ابر بهار
وت قدرته اولوب افسرده   فیض الور قالب خاک مرده
ایلیوب عادت فیض جاری   خاکده واصل اولور دواری

قائلم تاك رزقك همتنه / کورشو ضعفیله چقن نعمتنه
نحل ثابت قدم عالم هم / اولدیلر بذل نثار ایله علم
ایکی یردن قوشانور قوشاغی مور / اولدرر کاهلی لابد زنبور

سندخی اولدو رجاك اولمه چقن / دکله فاروق جلیلك خبرین

داستان حضرت عمر رضی الله عنه بطائفه بطالین

مشرق معدلته صبح دوم / ثانی نیّر چرخ جلام
سرفشانده ارباب خلاف / کل فشانده عدل و انصاف
یعنی زین خلفا شمع سبل / صاحب حضرت سلطان رسل
تیغ برّان کلارنده خطاب / یار ثانی عمر ابن خطاب
حشود کشادوحه اولشوز خونش / اوله الحبابی ایله صدور جنان
برزمان ایلرایکن عزم سفر / یولی بر طائفه‌یه ایتدی کذر
جمله بی دغدغه فکر عیال / نه غم شام و نه فردا و نه حال
کسب و کاردن قورتلمش اهل حضور / ایلمش ذوقنی فتوحه مجبور
وجه مالدر مال زکات / خرج و مصرفلری نذر و صدقات
کوردی اول طائفه بطالی / برنیه صورده رجحانی حوالی
دیدیلرکیم قوم سبکبارز بز / راضی قسمت جبارز بز
زحمته دوش تحمل طوتدق / مسلك صعب توکل طوتدق
قانعز مرتبهٔ مختصره / قانعز راتبهٔ ماحضره

زحمته

رزقیمزی تعب کسب سفر / غیبدن واصل اولور شام و سحر
ایتدی فاروق اصحابه خطاب / قهرله قیلدی او دم رد جواب
دیدی ای قوم بطالت معتاد / بو میدر امر توکلده مراد
کرد خوانك اوله سز معتادی / لوت و بوته اوده سز دونوانی
فقرله قانع ایکن خشك و تره / طلعتلو طوطیسه بکوز آتش زره
کسبه چکمیه زحمتلر / بیهده کوسترده سز ضعفلر
بجنوب فارغ آزاده بته / صاله سز باری کلك کردنه
ایل چکه بارکی الجوق دردبلا / سفره کرده اولا حاضر حلوا
باقمز ایل دستنه اهل غیرت / عار یوقمی قنی انسانیت
صنمه کز کیم متوکلدرسز / بی حمیت متاکللرسز
متوکل اکا دیرلر که مدام / ایلیوب رزقی ایچون سعی تمام
کوچه اسبابه توسل ایلر / لیك الله توکل ایلر
مثلا کندمی صاچر خاکه / تخم انجمله دوزر افلاکه
روز و شب منتظر رحمت اولور / قانع ماحصل قسمت اولور
ملك سیندن کچنور بی منت / بلکه ایلر بنجه بذل نعمت
کرجه اول ذره الا اولوردن / جمله دن دست سخا دربرتر

کورمه و مهر جهان آرایی / ایله ترجیح ید علیایی

صحبت هشتم موت واسطهٔ حیات ابدی و باعث نجات

سزه‌لدی اولوب امدن حذر بیهوده و تحصیلی استعداد
ایدن آسوده اولدوغن اثبات ایچون جمع اولنمشدر

ای اولان بسته‌ٔ تار امل سبکلای الم دام اجل
موتدن قاچمق ایچون تخییل کونده بیک کره اولن تخیله
بر کون آخر دوشه‌جکسن بنده بلمم قنده قچرسن قنده
هیچ الفنمی ایدر چاره افساد اولور البته ارا برده فساد
مستعد اوله یوزلاغ مزاج اقتضا جه ایده مزکمسه علاج
احتراز ایتمک اولورمی ممکن خانه ده اولسه ایچروده خانه
اخر ایلر دونه‌کن چرخ دنی کوسردن جهته لباس بیلقی
قلمه سن غره بنی تاب و توان خواه ناخواه بیقر زال زمانه
کیرله صنغمز ایکن دنیایه لجنورکن فلکه همایه
ایلیب کوشه قبر ایچره نهان بیلدرر حقتی آخر دوران
ضرب ایدر بو خاکه ید قهار خود خشخاش ایده جسم زاری
موت ایچون ویره صقین کندوکه غم عدم صرف صانوب چکمه الم
موتدر واسطه‌ٔ بزم وصال موتدر بدرقه‌ٔ نور جمال
موتدر پرده در روی نگار موتدر تسلیمه بخشش دلدار
موتدر مشرقه نور احدی موتدر یعنی حیات ابدی
هر کسک جوهرینی ایلر ظاهر سجیلور انده خبیث طاهر
کیمه کیم رهبر اولوب نور خدا ایده بو نشوه ده تحصیل فنا

اولدر بو نفسی تا بوله فلاح موت ایچون جان چکنور اهل صلاح
سعی ایدر تا اوره عقبایه اولوی دنیا ویدیکی سرمایه
درد عشق ایلیه جانندن بیزار اولمادن اول اولور عاشق زار
ایلیه قوت روحانیت آشنای یم روحانیت
چونکه نقل ایلیه بو عالمدن قورتله واهمه ماتمدن
ویره کردونه تجرد له طلاق اوله سلطان سریر اطلاق
چونکه جان عالمنه رجعت ایده کور جانانه کیدر کبی کیده
انتقالی شب وصلت کبیدر سکراتی دم عشرت کبیدر
کلبه جان ناغره کورمز آزار اوله چون بوسه لعل لب یار
قبر انک روضه انوار اوله نورلر وکلک ازهار اوله
باغ خلده آچیلوب پنجره‌لر اکه هر الستدیکی کوسترولر
شمع ایمانی ضیا کوستر اوله قصر جنت کبی روشنتر اوله
الا الکلنجه اوله فکر لقا مونس همدم اوله لطف خدا
انتظار دم حشر و میزان اوله کوزیو سوب اینجه کوز آچان
خاکیده مرزغه همت اوله بلکه جان دارو هم علت اوله
عرش قندیلی ایدر بو شعشعانه برج خورشیده دونر توره خانه
غیبدن لمعه‌لر اولوب پیدا بکزه یه لاله لی کوه سینا
توده قبر ایکی سیل فزار مسجد بالطله کویا و دینار
اوله هر بیلی اولو مجه نور طرف محرابده شمع کافور

قیله چون جلوهٔ صنعی عرصات / قدرله اوله رفیع الدرجات
فکر اوله منحصر فکرت و حال / خاطره کلمیه هیچ فکر و خیال
بولونه لذت جاوید ظفر / قیله دنیایه تعلقله گذر
اولمیه بدرقهٔ انوار قدم / اله بیش و پستی ابر ظلم
اوله محجوب جمال رحمان / قیله مردود انی حجب حرمان
مو قدر نامزهٔ حسرت اوله / حشو دائرهٔ محنت اوله
اول ایکی مبتلا طولوب ایکی نار / ایکی اوجقلی اوده دوقم مزاد
فکر دنیا که آذر روشن اوله / صار اله سلسلهٔ آتش اوله
ور دله منتظر محشر اوله / سنه دن نار کونی افزون اوله
ایلدک بسط کلام اجمالا / حق بیلور محنتی روز جزا
سن دخی سعی ایدوب افشا اوله کور / لایق رحمت غفران اوله کور

وکله بو واقعهٔ زیبا یی
الکله اجمال دم عقبایی

داستان واقعهٔ دیدن شاعر و حالت نزع و صورت نفس ناطقه را ستاجده کردن و بر موجب بنغمهٔ ربک فحدث برای تشویق احباب سمت املا یافت

بر ایکی اهل خرد یار صدیق / اولمشیدر بکا غمخوار و شفیق
سر بسر عارف و آگاه ایدیلر / طالب موقت الله ایدیلر
هر برر همدم و همراهم ایدی / یار هر شام و سحرگاهم ایدی

برکیجه

برکیجه بزده بر عارف جان / ایلیوب گفت و شنید عرفان
ایتدی طوطی کبی شکر شکنی / بحث اوخلا اجدی سخنی
ایدوب اقوالی سراسر تقریر / جان نفز العقله قیلدی تعبیر
کلمهٔ لیلک تسلی جانه / وغدغه دوشدی دل نالانه
فکر ایدوب دائم اکا حالتنی / سعی ایدوب بلمکه ماهیتنی
دیر ایدم اول انوار لطف خدا / بکا بلدرسه انی اجمالا
نه گوهر در عجب اول نور بسیط / کاوله هم گوهر و هم بحر محیط
هم اوله کون مکاندن عاری / بونه هم اوله حکمی جاری
نه تعلق بونه تدبیر اولور / نه حکومت بونه تاثیر اولور
امر حقیله عجب حال الحق / حکمت قادر فعال الحق
کیمی اجزاء لطیفه دیرانی / کیمسی دیر بونی نورانی
نته کیم فحله اودکلده کلابه / جسمه ساری دیو یازمش اصحاب
عجبا جسمدن ایتدکده گذر / جان اصلی یه نه شکلیله گیدر
کیمی دیر کیم اوجه مانند طیور / کیمی دیر کیم اوله مثالی ذی نور
منهم اولنمادی نه مبدا و نه مآب / بلمدک هیچ نره یه گیتدر جواب
کور دیلر ایدیکا ظن و گمان / عجز ایله خبر نه واردی یاران
انکله نلمادی بو معنی کوردم / فتح اولنمادی معما کوردم
ولده افسانه‌لر قومدر تاب / گلدی بو دیده غم دیده یه خواب
صید مرغان خیاله بالذات / بوهدی شهباز نظر یعنی قنات

ظاهر اولدی کورونمه برعالم — صوکی حرم اولکی ماتم
احتضار اورزه کوروب کندوزنی — اما طولیشتم درکه حقه یوزونی
اوزانوب بسترم اوزره بدنم — المشی اطرافمی احباب بنم
دوکنوب دورمی بزم حیات — دل سرسته ابرشی سکرات
نه جهاندن فکرتی نه ملک ونه مال — نه غم وجاه نه یاران نه عیال
ناکهان روح بدندن چقدی — دیریلوب مرده کفندن چقدی
قالدی برقالب افسرده بوتن — چقدن اما بنه عینیله بدن
چاک اولوب خرقهٔ خاک فانی — چقدی آندن جسد نورانی
جسمی خاکی یه اوزاقدن باقدی — بو قدر خاطره اولدی الجق
بونجه ییل حذمتمز ایتدی بدن — باک اولوب یاد رجالسیدر کفن
سرو پا اولمه کوی چوکان — بیمی خم قالمه ماننده کمان
لیک ابواب صفا اولدی کشاد — صانکه مرغ اولدی قفسدن آزاد
کورینور اولدی نه کیم قلبه کلمه — کیبر اولدی کورینن جمله اله
هیچ اول عالمی تعبیر ایدمم — ذوقنی شوقنی تقریر ایدمم
یا الهی کشتی ایلرسه اکر — صوک نفس بویله صفا بیله کذر
نیلر آدم بوده ویرانی — جان عالم سفر روحانی
اوصرز جوهر ایمانی ویره کتاب — تیغ وش ایلیجک ترک قراب
اجلا ماتله ای رب مجیب — رحمتنک ایله عطایی یه نصیب

بند محمدت ای ازاد ایله

روحن احب نکیلت وایله

صحبت هشتم توبه وانابت اصحاب نفس اماره یه باعث نجات ودستکری پیران طریقت با درکل وادی حیرت اولان اوازه یه سبب ترفیع درجات اولدوغنی اظهار ایچون وضع اولنمشدر

کلاهی پرده ورخلوت راز — وادی عشق مجازیده مجاز
یعنی دلبستهٔ زرین کمرات — یا جمال قد بالا سیران
نیجه پرشیقته لک شیدالق — سکدی قالدی معمان رسوالق
اولمه دیدارده موی پرچینی — عقلکی باشنه جمع ایت سکین
زلف پرعقده چکرسه تاره — یک باشنی سبحهٔ استغفاره
جرعکه نادم اولوب قیل تکرار — توبه باده لعل لب یار
غمزه یاری کوروب دل ویرمه — کوز کوره او غمزه یه یولی کورمه
دیده درعشقه ویرت فتنوه مل — قیلنور کورمیجک درده کوکل
جامه دانک کبی اچمه آنی — بغله بری برینه ضرکانی
نظری حفظ ایده کورلم ایکنه — بوخنسه صیر کیم اوم عاشقلک
کچمیوب سیر وصفادن خاطر — نظر حیبه دکاسک قادر
دامن پیری طوتوب شام سحر — یعنی دست هوادن قورتر
دل خاکی چوق ایده عزم فراز — اکمن طوت یودن ماننده طراز
الک الورسه اکر لطفه پیر — سکه اطفال اولمه مرد دستکیر
پاک ایدر لوث هوادن جانی — فرلنوک فیضنی هم عرفانی

عزم صادقله اولوب ملتمسی　　کوکلمی ایله مجاهد کیسی
ایلسه لمعهٔ ارشاد ظهور　　اربعین الخیرهٔ نارکمی نور
لیک اولمز نظر پاکی بساغ　　کلسه با قسنه نه خطا بلبل باغ
عشق وشوق اهلی اولمز محو بطر　　حب آثاری ایله نتیجه اثر
شمعه ده لمعهٔ دیداری کوروب　　ذره هم مهر یرا انواری کوروب
کیدرک واسطه اولور بالذات　　عشق ذاتی یه تجلی صفات
عشق برجذبهٔ روحانیدر　　رابطه رشتهٔ نورانیدر
جوهر روح که برکاندندر　　میلی ذاته اداده جاندندر
وحدت مبداء روح انسان　　بری برینه ایدر میل کمال
برلکه یتمکه ایلر طلبی　　اشنادر ایکی همشهری کبی
تازه اولسه بوله شور انگیز　　صله دن تازه کلن اولدوغی تیز
اتحاد استر ایکی روح لطیف　　وصلنه مانع اولور جسم کثیف
دیر توب غرق جبت عصیان　　ایدیجک سهوله ظلم وطغیان
بلحبوب اوزکه خطا ایلرتی　　جانه تعذیب جفا ایلرتی
رمزله روح دیرای کودن　　دیدوکم وصل بو سیدر اندن
اوور اول حزن ندامتله هب　　کیدر اولکی اولان شور وتعب
بنی اسلرسک اکر ایله حذر　　اوله افتادهٔ الوده نظر
رشتهٔ قبل تار شعاع بصری　　دیک هم پردهٔ چاک نظری
نفس خائن صفتهٔ ویرمه وجود　　خانهٔ صبره الکله قوه اود

اوزله

اوزله تحت کذار کذر ایت　　اوجهنم دره سندن حذر ایت
نفسه اویه صقن اوملکدر　　دوشنه حیف جهنملکدر
هیئت شومی نصیحت بسدر　　لوط قومی سکه عبرت بسدر
ایدر اول قحبهٔ سیمینه نکاه　　کوز کوره ایلیه طفلر جه کناه
کورش طوت بندیه علام ایدنی　　سنی معقول ایله الزام ایدنی
سوریت دیرسک او سیمین برکی　　دشمن ایتمز کناه ایدنلر کی
طلادوب خاره او کلبیره هتی　　یور نفس انته بندرمه آتی
نه نیاز ایله نه عرض درم ایت　　باصمه قوجو قوزوغی یره کرم ایت
یدرو حاوری برغنچه بلی　　سینه ده بیلر ایکن جانه کبی
پاره یه چالوب اوجانی پاره سنی　　دوشورسن یره رخساره سنی
طفلدر بلمز اول انک ضرریت　　اسب چوبینه سوار ایتمه صقن
ایتمه اول غنچه یه زور و ستمی　　نفسه عرض ایله سکا خوش کلدی
حق کا تتله سکا ای ناداق　　دوزه یه عرش عظیم رحمان
اوله با داش عمل اخرکار　　حاکم شرع ایله سکا هدم جدار
نه دوا عضو خبیثن بیوبه　　برقارش بوی ایله قرشو قویه
انی فکر ایله که محشرده سکا　　اولنور اودلو طبوز اله جزا
بندمی جانله ادعا ایله　　سعی ایدر کندوکه احسان ایله

ایله توجیه نجات معوله
کل کور ایمدی بو عجیب واقعه یه

داستان عارف صاحب دلکه بنیت کار بد ایتدکده اوستادی مدد ایریشوب متنبه اولمشدر

برایکی موغ گلستان صفا   ایلدی فصل جوانیده نوا
دیزیلوب مجلس اوزکه عالم   عشق و شوق اولوب شکین دم
هر بری اولدی نوادر پرداز   جمله مضمونی ولی ناز و نیاز
ویردیلر بر نیجه عقد فاخر   قصه دن حصه آلندی وافر
کیمی مجنون ایله لیلایی اکوب   کیمسی وامق عذرایی اکوب
ایلدی آغاز کیمیسی فاله   کیمیسی باشلدی حسب حاله
هاکبازانی ایدوب خیر باد   اوردیلر قصه یه باکه بنیاد
انتخابا ایدی سوز هر برینک   برکتاب ایدی سوز هر برینک
بزله رنکین سوزله بنیجه ادیب   ویردیلر مجلسه لاله کبی زیب
ناکهان اره ده بر مرد بنام   کیسه رزدن ایدوب فتح کلام
دیدیکیم تازه لکیم جاغنده   بر کلک بلبل ادم باغنده
قاشلرچی غمزه دجی تازه بهار   غمزه سی فتنه دوچشمی سحار
ایتدی شکیت هیجینی بند جنون   بنی کوزدن کونه ایتدی مجنون
یولده کوردم اوشه خوبانه   کوییا ایتمش آیق دیوانه
اوپدی ایلدی شیطا بنیت   حرکت ایلدی نفسا بنیت
صفحه سینه ده بر کوستردم   یوزم الوب اله زر کوستردم
یوز یره قودی تواضع ایتدکه   اریته وعده لر ایتدی کندی

اوگیجه باشیمی یره قودم   مالیخولیا یه ایله اولوب مادم
کوزلرم یولده ایدی شمع کبی   دیریجی چیقدم سحره شمع کبی
ایلیوب وسوسه ابلیس لعین   ایتدم اول شب نیجه درلو تخمین
اوزاتوب فکرت قدسوزون   اولدم افکار دراز ایله زبون
صدف دیده دوکرکن کوهر   بو مولوب خوابه اولدم بیفر
وارایدی شهرده بر اوستادم   قول و فعلی سبب ارشادم
خوابده اولدی اودم باکه عیان   دیدی ای بنده بند عصیان
بنیتک نیدوکنی بلدکمی   صفحه حاله نظر قیلدکمی
سنک نفسک ایلدی حیوانیت   نه عجب اشلره ایتدک بنیت
ایتمسه اول فعلی عیاذا بالله   بر سنک دوزخ اولاندی اهل گناه
جمع اولوب ایده ملائکه فریاد   دیه ای پادشه عادل داد
حضرتکده نه قباحتدر بو   الله الله نه جراتدر بو
سنله کندو حزایتمش مانوز   اوله ایدی بو فعلی بر اوتانورز
امر ایدر سنک اکا بر ضرب الیم   که بزادلمشه دوبیزده ظلم
حضرت حقدن اودم ایره ندا   عجله ایلمه دیه هذا
بلکه تائب اوله دیو اولشیم   قیله امهال خداوند کریم
سنده فکر ایلیه ای اهل ضلال   حاضر و ناظر ایکن جل جلال
نه یوزکله اکه اقدام ایده سن   کندوی کوز کوره بدنام ایده سن
هیچ خوف ایتمه یسنکم ناکاه   خاکسار ایده سنی قهر اله

توبه سز عاصی و بدکار اولکن | یعنی اول حالده مردار اولکن
خوف قهر و توبه یورک همچو بهار | خوابدن کوز آچوب اولدم بیدار
واردم اوستاد حضورینه اودم | ولوله صد توبه و خاطرم نادم
ابتدای اول مهر جلی قدر خطیر | نور اشراقله اشراق ضمیر
کشف ایدوب مهر محبت سخنن | آچدی درج در و گوهر شکستن
دیدی بو واسطه بسط سیاق | صنمه عاشق نزی محروم فراق
صید ایدوب بو بت سیمین بدنی | قومیوب آده بیره بیره هتی
او به رکز او خشبه رق هر بانن | سینه یه چکمک اول آدم جانن
صنمه کیم ذوق ایدوکن بلمیدز | اکه عقلیله هوس قلمیه وز
لیک بیم غضب سبحانی | منع ایدر اکه هوسدن جانی
اولدی بو واقعه بر عبرت | پاکه هادی طریق عفت
بیکک قلمقله ایدوب ناله و آه | ایلدم توبه نا کرده گناه
یا الهی قومه قلبیمده لکه | ملکیتله بکا ویر برملکه

جوهر عفتمی خاک ایتمه
دامن عفتمی چاک ایتمه

صحبت تمام رحمه الله اجراء عرفت قدره وهم بتجاوز طوره موجبنجه هرکس مقامینی بیلوب حدندن تجاوز ایتمامک ایچون بیاننده نصیح بند ایچون وضع اولنمشدر

سنت الله که اول قادر پاک | برزه لطف ایلدی عقل و ادراک

قبض

قبض ایدوب درهم من عرف | تلمیز قیلدی معارف صدفن
قیلدی میزان عدالت کارن | هرکسی بلمک ایچون مقدارن
باده کبرله اصحاب جلال | یوقیمی طوتسه اکر کفه مثال
روز میزان عدالت کارن | هرکسی بلمک ایچون مقدارن
روز میزانی اکا دولتمند | اشغی قورنقدر اولسه بلند
رحمت حقه اوکس واصل اولور | که بیلوب مرتبه سن کامل اولور
حدینی یعنی تجاوز ایتمز | طوغری یولی قیوب اکری کیتمز
ایلینی طورینی تغییر ایله بد | خلق ایچنده اوله مذموم ابد
پست ایده جهلی ایله رتبتنی | بلمیه قدری ایله قیمتنی
کوته ایتسه لباس تطویل | دامنی باصه دوشه اوله ذلیل
تاجی بولوتسه قصیر القامه | شهره شهر اوله خاص عامه
عذر ایدن کرچه که توجیه بولور | اوده خی سخره دیوانه اولور
اولدی تشهیره کیبی معنی | قمر عالی یا بیچ شخص دونی
نامناسب کیچک جامه ذر | سخره اولور کیشی تقلیده دوتر
سالنه ناظر اولان عارف اولور | کندو اکسکلکنه واقف اولور
راکبی کندینی اراده تا تمز | جاجا اکبر اولانه حرفا تمز
ایده مز رخنه اکا ذره قدر | یوق یره کندوسنی تذلیل ایلر
کون کبی روشنا ایکی نو معنا | هوس ایلر که بعض سفها
یعنی برمرد خلیل القرتیه | نزرت و شورله ایتسه غلبه

اسنوبه داعیهٔ شهرت اوله — خلقی تخویفه بو بر علت اوله
خبری یوق ایده بحث ثمره — جهلله ننجه اوزلر شهره
کیمه کیم حق ویره فر و جلال — ایلیه دولت و عزت اقبال
قرشو قورسه ننجه بی عقل و حیا — ایده کندیی هدف تیر بلا
لایق اولماسه نه بولمز ایدی — نائل عز و شرف او عاز ایدی
اعتراض ایتسک اویوب شیطانه — که بو نعمت نه دوشر نادانه
اولا اکله بو نه احمال لا — بیله سن بلمدوکک حال اولا
ننجه سروارینک انواعنده — کندوده یوغیسه اتباعنده
طوتلم کیم یوغیمش استعداد — لطف حقله نه مناسبی عناد
سن اولو بلدوکک اهل دنیا — حق یا بنده نجه با ننجه اولا
اولمیجق دائیه‌سی ناوانک — نه قدر قدری اولا دنیانک
لطف حقه نه لیاقت نه طلب — نه بها نه کرک انکا نه سبب
ملکینک قاهر بو رب غنی — بیقه هر کیمسه خدایا بو دغنی

خاطره کلدی ایدرکن املا
اشته بر دلکش قصه مثلا

داستان خاقان چین با اسکندر رومی ایله

قیلدی اسکندری ربّ متعال — منظر کوکب بخت و اقبال
اولدی نائل که هفت اقلیم — جمله دور ایلدی مانند نسیم
واروغی مملکته کیردی بی باک — ننه کیم پرتو مهر افلاک

حاصلی

حاصلی اولدی سوار آفاق — کون کبی زیر نکینی براق
سربسر کارکه آب و کلی — ایکی اللنه الدی اوولی
آچدی صندوقهٔ دنیا ایله راه — چون حباب ایلدی دریایه شناه
جملهٔ شاهلر اولدی بنده — سربسر تخت نشین افکنده
کیمنک کسدی خراج و باجن — کیمنک قهرله آلدی تاجن
قلعه‌لر کیم طوفنه همتنه — دویمدی زلزلهٔ صولتنه
برج بارولری ایتدی ویران — ورق لالهٔ مانند خزان
کوکبه باصدرق هر شاهی — علم چینه ایرشدی راهی
کلدی خاقانی هدایاسی ایله — بنده اولدی بکی باشاسی ایله
ایتدی سو عسکر ایله استقبال — که محیط اولمیه صحرا و جبال
عسکر اکاکه چو بحر مواج — کوک دمور ابجره صفوف امواج
فیللر بارچه موج شکن — قولغی بلکن و خرطومی دومن
کورنور هر بریسی قلعه مثال — که جیقه اکا طوتلمه ایله زلال
ایتمکه آتش حربی افزون — ایلمش کیسه باروتی نکون
سور ویلر اوردی کی اسکندر راه — ننه کیم قطع ایدیجی بحر سیاه
کوریجک جوششی یم منکرینی — کرچه سد ایتدی طور و عسکرینی
شاه شطرنج کبی ایتدی وقوف — بر برین چکندی اماکه صفوف
ایلدی حقه سکندر نازی — قلبن اسبابدن ایتدی عاری
وهم ایدوب طورلکن آنده همان — کلدی ایاغینه دوشدی خاقان

یازوسی

گرچه اسکندری شاد ایتدی | لیک بو جنبشی جبران ایتدی
هم صفاته شوکتله کرمت | هم ایده عرض خلوص و خدمت
ایتمیوب بری بیرینه توفیق | ایتدی بوسنی رجا تحقیق
شاه چین ایتدی بو فتی فرمان | طبق عرضه گهر ریز بیان
که ایدن بنده یه سکه منقاد | صنم خوف اوله یا ضعف اجداد
گوره جک گوکیکك گوکبه سن | الکدم دولتنك مرتبه سن
بخت ایدن بختك ایله کوندر | مددك عالم بالا دندر

خصم اولان شاه فور بخته
قرشو قورکار قضا و قدره

صحبت وجهی ادبار دولت بیاننده قصه پرداز خامه در

بخت دولت که اوله آدمه یار | چرخ اولور گوکینه جانب دار
بخت ایدر لوح جبینی پر نور | مطلعندن بیلنور نظم امور
شب تاریکده چون پنجه خور | یاپشوب طپانچه التون ایلر
اولدی بالموهبه بی منت | نیر و بخت شعاع دولت
کوکب طالع والا سیری | اولدی اننده صباح الخیری
طره بختی شب قدره دونر | طره وجهی ضیا بخش قمر
ساعت سعده طوغیسی همان | اولدی سیمای صلاح برهان
کیم بقر طالع مولوده ولی | قوتلو کوت جاق طوغسندن بللی
ایتمسه بخت سعادت یاری | وارمیه باشه فلکسینك کاری

چین

چین پیشانی ایله ادبر روحی | النك اوله قره بو یاسی
قوت بخت و سعادت مسند | وای حاله اگر ایتمزسه مدد
طاس چرخی باشنه تنك ایلر | روز شب بختی ایله جنك ایدر
کله چرخده نجم اقبال | ایلیوب ابر بلابی ارسال
براش رنك قیلور قرم دماغ | تیر باران ایلر افکار
برودت اولده ایدر آهه جنك | دود شعله بر و پیکان حزنك
ایلیوب شیشه گردونی تباه | منزل تیره وار ناوك آه
هر اوقی شصت سحرگاهنده | اوپنر البته جگرگاهنده
ایلیوب جاه جهانتابی کسیر | کوکب بختنه یته ایتمز اثر
چکیلین زحمت اولور هب ضایع | بلدوکندن یته قالمز طالع
تیر تزویری وارر کار ایتمز | الی ایرمز اکا کوچی یتمز
انه چون ارقه کنه الدنکك | کوچ اولور طالع ایله سوبلشمك
گاه ایدر پادشه دهری گدا | بر گدایه گاه ایدر آنی فدا
یا نچه هیچ اصل و نسبله حاله | کیمه قارشو قوبامز اقباله
لیك ادبار ایده جك بر مهلت | نکبته منقلب اولور دولت
عسکر ملك و مال اولمیه سد | سد اقباله طپیمز مسند
اولدی افسانه و لیل نکبا | فکر بیهوده و ژاژ ایدر سودا
نیچه کورینکی بیان قلاشی | بوغیلن کاسه سی بحره تشی
کندوزن اعلم اولور اکرم دلو | که فقیرانه نه عالم اولور

مالخولیا ایله اکلر کوکلن / فوری سودا ایله اکلر کوکلن
ننه کیم غمزهٔ چشم بیمار / منعقد اولمه طالع بیدار
دولتی آخر اولوب خواب خیال / اوله مروان خماره همحال
بیغن کسمز ایدی بالطه ولی / ویردی سفاحك الینه صقالی

داستان نباهی دولت بنی امیه وظهور آل عباس ومغلوبی مروان بدست سفاح وقتل شدن ذهب الدوله ابوله

ایلیوب افسر بختی افسار / سرفراز اولدی چو مروان خمار
قاید دولت اولوب راهبری / سوررك چكدی كمی تورو ایلری
امویونك اولوب اول خلفی / ویردی شوکتله او صنفه شرفی
مرد ایدی جاهی کبی قوتله / هم غالب ایدی غایتله
جمله الملکیدی عبد حمید / رای تدبیر ایله اولمشدی فرید
ابن عمرو اولمشیدی سالاری / جنك جویانك اوده سرداری
جمع اولوب حاصلی ارباب نظر / بوعبیدالکلی هیچ ذره قدر
ملکت وخیل وحشم سازونسب / غره اولدوغی قدر وار ایدی هب
لیك توفیق خداوند کریم / اولمش اقبالنه قسمنده قسیم
اولمشیدی نعمت احسن رتبه / قونمش حصهٔ غائبده نصیب
کیم بیلور عاقبت احوالی / طوته لم اوله مبارك فالی

حضرت

حضرت حقدر اولان بی شك ریب / عالم السر ایله پردهٔ غیب
اولدی کویا بو سوزك باسی / رشك مشکین علم عباسی
خواه وناخواه مثال شب تار / ایردی اول شقه وقت اظهار
چونکه ابومسلمك اولدی یاوری / اول شبك غرهٔ عید ظفری
وقت ایرشدی که اوله چو مهر نکوت / رایت دولت مروانیوت
اثر زلزلهٔ صولتدن / یلدزی دوشدی ایدی وقت فتن
ویردی دریا کبی عسکر لرم اسی / دریا کیرهٔ ابجر عباس
تیغ برنده دم سفاحی / اول یمك اولمشیدی تمساحی
کندوسی کرچه کور عنز اما / فلك اعلا سیدر خصمه فنا
یوریدی فتح ایده رك بحر وبری / نو ظهوراته چو مهر سحری
جوش ایدوب نیجه بحر عمان / قارشو کلدی اکه خیل مروان
حاصلی غره اولوب دولتنه / کرم اولوب طنطنهٔ شوکتنه
کیم بیلور دیمه اولوب حالی تباه / دیه اولا امیه اماه
نیجه شیرنره قارشو واره / خاتم دولتی الدن چیقره
اولدی آراسته عسکر بصفوف / باشلدی صف شکن اولمغه وقوف
اکا خسته عدونك واری / آز اما که برآوج آردی
کرچه او قطره ایدی بو عمان / قطره اما کم مجلا بیکان
ناکهان ایردی تقاضا بوار / ایندی صودکه مروان خمار
اینجك بندیکی رخش سرکش / قاجدی صحرایه همان آهووش

کوریجک خانهٔ زنبجی حالی
عسکرک مضطرب اولور حالی

شاه وه شور وبومید انده همان
دوشدی عسکر ایچنه ز افغان

اولدی اقبالی قرین ادبار
طونتدی یوز قاچمغه خیل وسالار

اولدی دوران جلالی معکوس
رایت دولتی قیلدی منکوس

تاج واورنک ممالک نه که وار
اولدی برآنده نصیب اغیار

اسکیدن دور سپهرک کاری
گاه غمخواری وگاهی خاری

برینی ایر کورسه اگر افلاکه
برینی قهرله اوررخاکه

ایندی دولاب سپهر غدار
ینه آیین قدیمک درکار

کوریجک عبرتله اهل نظر
کیتدی بو بولیه دولت ویدیلر

صحبت یازدهم در راشی ومرتشی ده مجلس‌رای قلندر

مرتشی یه ویره حق دردوبلا
ایلیه ایکی جهانده رسوا

اولدی عالمده غرضله رشوت
کلف چهرهٔ دین ودولت

ارتشا ویرو ایکی عالمه شین
سبب لعنت وذل دارین

نه روا بر ایکی بطال وشقی
مال ایچون ایلیه ابطال حقی

حاکم اولان بوکه اکاه کرک
دله اورروت الی کوتاه کرک

دین دربوینه مانند طوق
که امانتی ایده اهلنه سوق

غرض الود اولیجق دار وعرش
عملیدر بو یه وارمز ایش

قدم وسند واصل وفاقه
قاتلدن برو استحقاقه

محض عرف اولدیر سیف وقلم
حفظ ظاهرده قالیدر آدم

کیمنه مستند اولور بابسنه
جبر ایدر کیمسنه پاشاسی

کیتور رکاهی شفاعت ایلری
بونیجه قوجه کنهکارلری

یازیق اول قوم پریشانحاله
که قاله کلمیه نقدی قاله

حصم اوله صاحب علم وعمله
تکبات وکلمزات وجهله

کلدی میدانه نیجه مسخره‌لر
حاصلی مسخره‌لق اولدی هنر

نه روا انلره حرمت ایده‌لر
حاکم الوقت شریعت ایده‌لر

یولده بر مقلد بنک اوغلانی
کوستر بر متی ایله یارانی

ایلدی لطفنی محصول عمل
خائنات عمل دین ودول

یتره عالمه کیتدی ورردی
نه بلاخلف صفا پروردی

ولد صالح نوسه لری
سعک ومصحک وکوسه لری

خانه‌شن یاپمغه اولمش عازم
نیلسون اکا علا رم لازم

قوللنوب دهره صالوب بنیادی
اقچه سیله بر ایکی ارغادی

هر بری صورت عقلیه سیدر
اثر قوت جهلیه سیدر

بوقسا محلهٔ واللان رجعت
اهل رشوتده بولیدر فرصت

نه سبحه ارلیسه ویرر بر شوتر
اولور انکله یا قاضی یا امیر

منصبه اقچه ویرنجه والی
نیجه اولور فقرانک خالی

التزامیله نیجه اهل عمل
اولدیلر رخنه کر دین ودول

اوله‌لی رشوتله میر لوا
ظلمله اولدی ممالک یغما

بکره مزا اهل غزایه ابدی — قلیجی صالسه نه دکلو سنزی
بولمی هیچ مهابتله جلال — طوته لم تیغ قوشانمش ولال
خلقه صاتسه نقدر زینت فر — کوله رک نیجه یه الدک درلر
شول رعیت که اوله میر لوا — متسیدلره بکزر مثلا
نافذ الامر اولمی حکم پذیر — عبد مملوک هیچ اولسونمی امیر
ابعد الله که اوله حاکم شرع — نه بیله اصل نه فهم ایلیه فرع
النزاعیله اوله خلقه امین — حاکم محکمهٔ شرع مبین
منصبه نیجه دشمنی جاهل — جون فرنکی ویرو اولو اهل
لاجرم حقی قویه مبطل اولا — یابیله ظلم ایده یا جاهل اولا
اسز اول خامه با مبطل یا محق — ویردی مقراض کبی حلوالق
رانی عاله وار بو افسونه حرز — ویرو دوکن اوله جقا ریولتر
بو تغامله اولان بی پروا — حیزک ومعلم بکزر بنله
مرتشی اولدی حیاسز اوغلان — اکیلور اقجه یه کوردکده جهان
اولدی دولتلو اطفال صفت — اوغلان اولیوبخشی اولدی دولت
وقت اولنسه اکر دولتنه — ذلتی دکمز انک عزتنه
نقدر قدر بولورسه بولسونت — هله اول ذلت انکله اولسون
یوکلو ایتسه برمال اشکی — قالمز الترده بکرهب دلکی
حرصی غالب ایله مغلوب ایلر — شوم اولوب کندینی مغلوب ایلر
بوزاری قاره اوله صبح ومسا — غضب الله علیهم ابدا

دیکله بو واهبهٔ کبرایی
کورندر روسیهی رسوایی

داستان خواب دیدن وخواندن این بیت زمان دولت ارباب جاه واهل جو عمرسایه وکیف شراب مخدمت وتباه شدن حال مرتشی روسیاه بونه پناه

بردم ایتمشدی سپهر غدار — جاهلیت فترتین اظهار
رایت جهل اولوب عالمگیر — بولدی ایامنی فلک تزویر
علم علم نکون ومقهور — اولدی طومار ورق منشور
محو اولوب صفحهٔ ابجد خوانی — سکهٔ رایج ایدی نادانی
مکتب ومدرسه ویرانه اولدی — قهوه لر مکتب عرفان اولدی
لوح تعلیم عمل مائده ایدی — اقجه نک تختهسی میدانده ایدی
منصبه علم ایکن اول معیار — شرط واقف کبی جهل اولدی مدار
ایتدی بو حالی کورنجه ظرفا — اقجه سی اولمیانی اظهار ذکا
یعنی بو مرتشی نادانی — ایتدی صدر العلما چرخ دنی
عقل فعال وجنون شرت — روح حیوانی جهل رشوت
شکلی مسودهٔ قانون غرض — بدنی دفتر اجمال مرض
خلقی مجموعهٔ حکم اضداد — طبعی فهرست قوانین فساد
تن که اولمشی بترا ایله جریح — لوح تعلیم علوم تشریح
مرض بتره قیلوب جمعیت — ویرمه جراح طبیبه خبرت

بحث اعراض وجواهر کبی حق | عاجز ایتدی او محل سبق
ناشنیده پنجه سی نامی کبی | جننك اول عرض عامی کبی
تولدا ابلیس اکا اوله کوچك | شیطنتده بو درلو کیجه‌ك
ایلدی کذب حیله ده تسلیم | اکا ایناندی بریك دیو رجیم
عالمه جور جفاسی حسبی | کذبی امی وجهالت کسبی
جهلك اول مرتبه سی سهل اولمز | کسبیز حق بوقدر جهل اولمز
اولدی بو جهله میمون اختر | سند اولدی اکا دوت اکبر
پنجه دب کورسه بوزن اولکه | یورکی دب دب ایدر اوتیز غولنك
ناکهان نعره ایدیدی لحق | قورقوده بو حرکت ابوالهوسی جی
دیو ایکن صدر سلیمانه ایکی | عقل باشنده پرینیانی ایکی
قوللری له صارئعی دو توجهان | شده مرواق ستون اوپیه جهان
اولدیلر بر بریله پست پناه | اداده حال جهان اولدی تباه
قنغی مظلومه کم اقن صاکد | بری مالق بری جانن الدی
فتنه هم یکرز ایدی شیطانه | طمع ایتمزدی ولی ایمانه
منصبك امجا ایدی معیاری | الره محترانه ایله قنطاری
اقچه لی تورك قوق کوکمز ایدی | طوق اولان قرننی اج طوتمز ایدی
اهل دل ایتمشیدی یاسی پناه | سر بسر منتظر لطف اله
جمله دت داعی افلکده فقیر | یا ئسیله اوقشیدم غزلت کبیر
خوضا ایتدکجه دل زاره کذار | دیرایدم تسلیت ایدو جهر بار

مقت منصبهی ویررا ودنی | بیم یاوی قیلدیکه بن بولم آنی
صبر ایدن مقصدین البته بولور | بوقرا کوزه کجو برکون اولور
سرفرو ایتمك اکا حیرانندر | یینه سا که قلاجیق حرما ندر
برشب اول فکرله افکار وحزین | خوابه واردی دل بیغوله نشین
پرده غفلت اولنجه بستر | اولدی اشکال مثالی ظاهر
صوندیلر دستمه بر جوب کتاب | فضلی وصلت کبی فتح الباب
خاطره کلدی همان فال ایتدم | نیت عاقبت خال ایتدم
کلدی بر بیت لطیف زیبا | بلدیکم شعر ایدی هم اولکویا
اویا توب قیلدم اوبیتی تحریر | کورهمتم انی عمرعده فقیر
فارسی لفظین اکه بیتله بن | ترجمه ایتدم ایدی بو یوزدن
مدت منصب دهر محتال | وقت معزوری اصحاب جلال
عمر ظل نشوه می کبی روات | منعدم اولدی حقیقتده همان
حکمت غیرت حق ایتدی ظهور | ایتمدیت اره ده بر هفته مرور
ظلمت ظلم ایدی دفع اولمغیچون | اوغره دی ایکیسی اوج کونلکده
ایتدی حق بنت بناهی معزول | یتی معزول بناهی معزول
کلدی بر فاضل افضال پناه | کون طوغوب کیتدی ملك شام سیاه

اولدی انوار عدالت تابان
قالدی یوزی قره سی اکه همان

صحبت دوازدهم ظلم حکام فراج عالمه مرض حائل و

وحمایتی زهوقاتی اولدوغنی بیان ایچون موضوعدر

شاهلر مملکته دولتدر — سایهٔ حق اثر رحمتدر
مهر رخشان کبیدر آثاری — ابر نیسان کبیدر ادراری
دور بینی اوله غله انجم وار — نظر ایلدی اکثر اثمار
نخل پیرا چمن کبی مدام — عاجزی قیلدی نوازشله تمام
شاه کیم مظهر اوله مرحمته — باغبان در چمن مملکته
سایه ده تا که ضعیف اولدقلر — قیلسه فرقنی برک اشجار
کنبد چرخده مانند هلال — باغبان بولدر اول تاکه کلال
تربیت چوق قایه قور لشنی — حبه قیه ایدر بستانی
شخص ناچیزه ایدن استعلا — بلکه حق التقنه السه مثلا
قطع ایدوب عرقنی ایلر زائل — اره‌ٔ قهرله شاه عادل
کلشن دهر کیا کبی هیچ — لطفیله بار وانک اهل زمین
نه کیم دوخته بر غنچه خوب — هب توجهده دراز انکلوب
لاله وش درکه حقه عالم — باش اچوب پره دعاسیچون هم
کف براوروه نمود اخبار — اوله ارشام سحر سبحه کذار
ظالم اولورسه اولور بر عذاب — مملکه آتش اوور اول خسرویه
نیر بخت جهان افروزی — برق وش ایلیه خرمنسوزی
مملکت اولور زلزله تا که اشما — طوره مضطرب اولور فقرا
چوق یشاتمز انی افقرا — یبقله قالیه دین و دنیا

ویره

ویره بو خادم کرونده زوال — یرینی الننده قاله تا که شنال
لوحش الله که اوله بی اذعان — کار ظلمی یه دوشر ظالمه حمان
خلق ظلم ایلیه اندن ایللو — کندی خود بلمیه نه خیر ونه شر
انی ظلم ایدیجی اول ناوقی — قهر ایده مملکت اعواتی
خلقه بونا کبی نکبت ولمز — مملکه بر بویله مصیبت اولمز
یاد ایدر خلق بوکه نسبته — ظالم عاقلی هب رحمتله
نتیجه یاد ایلمشو اما خرد — اولدر بو ظالم صد ناباشد
کندی ایلرسه ایدر عاقی الوان — غیریسی ظلم ایلیکاک وار حرمان
حاصلی غیریه فرصت ویرمز — ظلمده کمسیه نوبت ویرمز
شخص نادان متغفل آقا — طور وغنچه اولدو نیایه بلا
جمله باشی قالدر اهل طغیان — شاه عادلنه دوترا اولنان
کوشه کوشه اوله جلب نخا — قالقه هر ناحیه شر غوغا
صاغ اوله تجه وجود هر دم — بر فساد اوله مزاج عالم
جسم انسانده مثال نقرا — ظاغایه دور زمینه حشرات
اوله اموال رعایا تاراج — حشره قالقه همان اسی تاج
عالمنده اوله کند هر دم — طوتمیه کیم بیقلورسه عالم
ایلیه بستر غفلتده صفا — اوله بر خواب چو بخت فقرا
هر اصول ایده براهنگی — نه کیم نغمیه دوش زنکی
اولوب آهنگی کبی نسبه تاتی — انشعیا اونیادر اولی حیونی

بکزه مز ظالمه غافل اولان / برمی بر ظالم ایله بیک ظالم

سکا تمثیل روایات ایده یم
شاهدم وار بونی اثبات ایده یم

داستان قره قوش حاکم در مصر قاهره وحماقت وی

برزمان مصرک اولوب حال تباه / اولدی کوداز ده بخت سیاه
نیر معدلت اولدی کمنام / روز فیروزنه ایردی دم شام
حاکم الوقت قراقوش اولدی / خلق وحشی کبی مدهوش اولدی
نه قراقوش که بجز لکی زشت / زقبا ایله بوده ایله قبر سرشت
دلما زیانه کوزی اخکروش ایدی / باشنی بو تو نبره آتش ایدی
اولدی قورق دوده سی موج بلا / دشلری کف غیظ اولمش اکا
کله کویا سر قطوانده حباب / جوزه قهوه کبی تنوز خراب
بینی اطلس سوراخ نما / بر جوزک بقلیه بکزر شلا
پنجه سی کج چو باز معوج / جعفر مساق قاره ذکرنی بنکج
سو بیا اول که کرو دد حدید / ایلیه ازمرده تمساحی قدید
اکه نسبت اوله اکسو حریر / بارن زشتنه اولمایه نظیر
خلق بکزمش اکا قوتولوزی / عنبر تندن کتوربدر قبوزی
رتبه عقلی ایشای فوقه / بولکه فرق ایمیه تخت و فوقی
هیچ طوغروسنه بایقلمز ایدی / کندوکی اینده ده بلمز ایدی
کامدر دیوانه برکون اینک / برفلاک زده سی دوراتک

نعره

نعره قیلدی نیجه سن حاکم اینلا / خانمی اشکله نمناک ایتیدی
دیدیکیم دادو پادشای جهات / خانمانم بنم اولدی ویران
عورتم دوکندی بوی ظلم ایتلا / حملی اول ضربه دوشدکتدی
کویا جیب تکوندن همیان / حاصل ایلمیوب اولدی عطشان
کوش ایدوب خصمنی احضار ایتلا / صوریجق جورینی اقرار ایتدک
کوردیکیم قانه برابر صوجیدر / بویله قالورسه فقیره کوچیدر
حکم ایجون قانه برابر صوجیدر / بویله قالورسه فقیره کوچیدر
حکم ایجون فکره واروب نیجه زمان / ایلیوب عقلله فکری میزان
حشمله دیدیکیم ای ظالم بد / جورینه کوره بودر ظلم اشد
یوری وار عورتی حامل ایله / حملی اول رتبه یه نایل ایله
شویله که اولمیه ایقاع ضمان / کیرینی باشکی واالله همان

اشیدوب اولدی کلام ملکی
دادخواه برابکن مشکل ایکی

صحبت سیزدهم انسانده فراست علامت سعادت باخصوص حکامده باعث احکام مملکت اولدیغیدر

اولدی انسانده فراستله ذکا / لمعه بارقه نور خدا
ایلین عین بصیرتله نکاه / ظلمت وهمله اولمز کمراه
مؤمنک اولدی او نور هادی / شعل افروزده ارشادی
دیده جانی اولوروله کشاد / کویا آنده سویداسی سواد

فالدر بردیه دست الهام   حائل اولمز اکه شک و اوهام
کیجه کیم اوله فراست فرسی   رایض عقل اوله فریاد رسی
تو للنور رخشنی خیال جبال   خنک عقله اوره مزلبه عقال
ویردی اول فایض انوار ذکا   بصره کحل بصیرتله جلا
نظری ایلدی تیر بر آن   اولدی اول تیره فراست نشان
اولمه کرازی اول تیرک   حکمی نافذ اولمز تدبیرک
کورسه تیر قراسته اثر   اتقوا دیمز ایدی خیر بشر
اولدی اول جوهر تابنده ضیا   زیور خنجر تشحیذ ذکا
کورسه بر شخصی محک اهل نظر   حالنی نور فراستله طویر
فیض حکمتله اولوب نادره فن   بیلور اسباب علاماتندن
سره سیماسی دلالت ایلر   چشم و ابروسی اشارت ایلر
نظر ایت صورت خاص عامه   اولدی فهرست قیافت نامه
دیمش ارباب خرد القصه   بویی اوزون اولانک عقلی قصه
باشی سوری اوله قدی قصیر   اوله سرفتنه دهر و شریر
کندی اغر اولانک اوجی سبک   یوزی کوچک اوله نک بوینی بویک
قویه حیدرده پنجه رندانه   فطنتن کوسیج نوشروانه
اولدی انسانه فراست زیور   باخصوص اوله شه دانشور
حکمته اوسه فراستله بنا   بولمیه ملکی تزلزل اصلا
نظرین ایلیه جاسوس قلوب   مملکتن جهلدن ایلر مسلوب

حیله کو قسنه یه صورت اولمز   صورت او غیریله صورت بولمز
حالنه شاهد اولور افعالی   طویلور سویلمدین احوالی

وکله بو قصه یه رخصت وار ایسه
قدرینی اکله فراست وار ایسه

داستان نوشیروان با شخص کوته قامت

قسنه فشنده بویک علامه   یعنی بو شخص قصیر القامه
زبوه بر واغی سم طولاسی   بودر اوغلی بو ورک اعلاسی
والوله صالمغیچون دیوانه   داخل اولمش در نوشیروانه
دیمش ای شاه عدالت معتاد   بکا ظلم ایلدی بر اهل فساد
حاضر ایت خصمی و ادم الیویر   وکله شکوامی مرادم الیویر
دیمش اول خسرو پرواتی ویر   ظلم اولنمق سکا غایت بعید
یوری اوزغه خطادن حذر ایت   قامتک کبی سوزک مختصر ایت
قدو قامتده که ایتدرسن سن   فتح خطا لمجه بکزرسن سن
بویله دور حکم قیافت نامه   که ایده ظلمی قصیر القامه
شخص کوته دیریو اول لحظه جواب   دیمش ای خسرو سیاره جناب
حلمکه لازم اولان طاعتدر   محض حقدر سخن حکمتدر
خصمک قدرینه نسبت اما   سرو قامت دیسه لر بکا روا
خصم یاجوج وش خلقتدر   جثه باز ستم و شر تردر
جوجه لکجره فتی ابتردر   بنده قوت هله بش بدتردر

وجهی وارمی سوزمك یاركورك كوره جكدر حاله دعوت بیورك
كوش ایدنجه سخنن شاه جهانك انك احضارینه امر ایتدی هاقانك
خصمنه چونكه برابر كلدی پای عوج كبی اقصر كلدی
همسر اولوب دوقصیر القامه كوییا اولدی محرّق خامه
ایدیجك بربری ایله دعوا ایتدی بر قوقلهسی ذوقی ظرفه
عاقبت چقدی بو فن ظاهر اقصری ظالم و خصمی قاهر
اولدی اوله فراست لامع اولدی حكم قیافت ضایع

وقع ایدوب ظلم قبیح آثارن
آكا بلدردی همان مقدارن

صحبت چهاردهم فضیلت و علو همت بیاننده در

اولدی ایمانه دلیل قوّت عزم صادقله علو همت
بخت كیم مرغ هما همدر عزم همت اكا بال و پردر
كوجه دولت سبب فتحیدر اكا باعث كشتنك همتیدر
همته اولدی شجاعتله سخا ایكی شاهدكیم ایدرسه دعوا
مالی جاندن دیمش ارباب نظر حاصلی ماله قیش جانه قیر
مرد میدان دراید بزله درم بركلور اكه وجودیله عدم
باش ویرر دوست یولنده كویا آشنا سینه صوقز برالما
جوهر جانی ویرر تیغه روان خنجر خونریز كبی جوهر جان
همتك شانه عجب زیوردر قلیجك یوزی صویی جوهردر

نظر

نظر ایت كوهده سنك وخاكه باش چكر همت ایله افلاكه
شهپر عزمله بر ذره غبار كاه اولور كیم ایدر افلاكه كذار
ال صونر شاخ چنارك كاهی چرخدن المغه سیب ماهی
شخص دون همت اولور عنقا قدر جمله دن كیم نه حجر درنه شجر
همت اهلنه یورر یولداش اول یوللرنده سورنوب غرائب اول
همتك بو غیب اصلكده اكر آنلرك بر نظری ساكه یتر
نفس ایلرسه اكر همتله اوجررلر فلكه دولتله
همت اربابنك اولسه نقصی بوك دمنده ایدر فریادرسی
اوماز لطف ایره پیران طرق همتی حاضر و توفیقی رفیق
همت اربابنه خدمت ایله كمدوكی لایق همت ایله
هركیمك كیم اوله استعدادی خاك ایكن جوهر ایدر ارشادی
همتی دون ایدن الجقدر قدرت حقی از عنقدر
مرجعی چونكه اوله رب غنی از ایله قانع اولان اوله دنی
نیچه لر شاه جهانگیر اولدی شهپر همتی شمشیر اولدی
نو عروس تتق ملكه ولا اولدی تیغ آیینهٔ روی نما

همتك قیمتی مردوجری
بیلدی منكوش ایدیتوب كهری

داستان لیث بن یعقوب صفاری بیاندر

عصرینك شاه جهان سالاری قدوهٔ طایفهٔ صفاری

یعنی شبل الاسد یوم حروب / ولدلیث بها در یعقوب
ث هلکدن بوغیلن نام نشان / اولوری چونکم بیتوب تازه جوان
ویری پند ایلیوب اکا پدری / پدرک ای پسر پر هنری
تیمک تابی دلک درجانه / کوزیمک نوری بابانک جانه
روحمک لذتی گفتار کدر / عمریمک حاصلی رفتار کدر
تازه نخل چمن عزت سن / غنچه وش پرده لی عفت سن
لیک مانند شراب پرتاب / حکمتی ویرسه کرک فصل شباب
بوزکی ای پسر ماه لقا / کل کبی جمعه یاتلاو هوا
گرچه صاف آینه ادراکک / متحرک قتی طبع پاکک
صو کبی قلب لطیفک سیال / اتنین طبع سن اما میال
قورقرین کیم بولا یوب نفس هوا / عفتک دائره سن رخنه قلا
نفس اماره عجب زوردر / ضبطا یدت آنی دلاوردر
سکا مقصدم بوکه ای جان پدر / جفت ایدم بو در پاکیزه کهر
حسن و خلقیله جهان ایجره وحید / عقده لایق اوله بودر فرید
حدودن افزون تر اوله مکتبی / حسبی ظاهر و طاهر نسبی
لیک خرج ایتمک ایچون ما حضری / ایده لم ملک تجارته سفری
بوتجارتده نه کیم اوله سخا / بر بری یه ویره لم اوزنما
کوش ایدنجه سخن پیری پسر / ویری بیهوده یره جلمه کدر
بولمشم عقده لایق ذتی بن / اوجادین فضل و کرم مولادن

مهری جود

مهری جود همتکزله حاضر / اولیکوز دغدغه دن جوش خاطر
کوش یره طوتنجه بو سخن / صوروی چونکم کوله رک اصلندن
برق خاطف کبی اولدم دلیر / عرصه قیلدی بدره شمشیر
ویری بن استدیکم همسر خوب / خطبه عصمته لایق محبوب
نوعروس تتق دولتدر / دختر حجله که ملکت در
مبلغه لایق او درمرد انک / خطبه در خطه عقدی انک
بیلورین حاصلی بن حیف دریغ / عقدنه مهر معجل در تیغ
کندمه انی سزاوار ایتدم / التندین لازم احضار ایدم
واقعا ایلدی اول شه دلیر / قبضه سنغله ملکی تسخیر

بدر اولوب ماه نوا قبالی
عاقبت اولدی مبارک فالی

صحبت پانزدهم مقابله اساءة بره احسان بیاننده

قوم الدن کرم احسانی / بذل احسان قول ایدرانی
اولوری احراره فتوت عنوان / دینلر فساغ عبید الاحسان
عدل احسانک اولور ایانی / شهلرین خلعه کبی دامانی
ایلسه دعوی مردی عقلا / عدل احسن ایله ایت دعوی
مرد کلدن امتی انکر لیولور / شاهد عادل ایله ثبت اولور
سنده کندین اکا شاهد ایله / غلغلت تجلی تو احسان ایله
حسنا تمک اوله تا خیر حسابه / عشر امثاله دیمه ره جواب

ایتمز اول خیری وار ایدی نیته / یازیلور در همه‌نه اون حسنه
عدل بر راست و ستیزه آنوک / کعبه‌سی عذر حق احساننوک
کعزا الفی اجر روز شمال / دیو اولکون که گوزلرنده نوال
همت ایله یوردر وارسنوه چنان / اولمز آنک الده شفاعت حالنی
غرقه جبر تا اولوب هیچ حوصلت / اولمه اول حسرتله کف بر کف
چونکه دیوان جزا در عرصات / چکلور تحفه خیر صدقات
اوله سرمایه جزان حسنات / کام بخشنده خیر و احسانات
کیمده کم شاهر همت اوله / حضره‌ده کش مروحه راحت اوله
ایلیه جنت اعلاده مقام / بادبیز اوله کف بر دو سلام
باخصوص ایده مسنه احسان / اوله عز مرتبه‌سی شرح بیان
قیم کرکسه ایده اهلینه عطا / هنر اولور که اوله جرم جزا
ایده احسانیله تقریره شکایت / ویرمیه یوزینه ادر مقله
سرخ اولوب قالمه حجاب الننده / رنگ می کبی حباب الننده حجاب
مجرمه لطف عجب همتدر / خصلت واهب بی منتدر
ذی سعادت که شه عادل اوله / مقبل و محسن اوله عادل اوله
جمله چون خیط تغید طارم / مجرمک خط خطاسنه قلم
قول ایده عفو خطا کرده‌لری / بنده ایده دل کبی پرشرزی
کوره کسرای عظیم آن شهی / وارلق کفر ایله طغیانی

حضرتک خبریله بغداد اولنور

لاجرم ایلک ایدن یاد اولنور

داستان خسرو پرویز با سالار خویش

صالدی چون ملک عجمده خسرو / نور رأیله جهانه پرتو
کسرینک مملکت ایران اولدی / نیجه ملکلر شه شاهان اولدی
عدل ایله ایلدی قیلوب دولتنی / ایلدی داد ایله بر مملکتنی
وار ایدی بر بکی غایتده عظیم / سرحد مملکده اولمشدی مقیم
مرد هشیار دلاور ایدی / لایق سلطنت و افسر ایدی
بکلک اولمشدی سرو داری / سرحدک ضابطی و سالاری
نقطه برکوتا ایدوب عزم نفاق / دیدیلر ای شه ملک آفاق
قیل تدارک نه ایسه افکارک / طوتوسی غرله دکل سالارک
ایلدی رایکه آهنگ عناد / قورقرین کیم بیوبه صکره فساد
جمله ناکه علم استقلال / اوله باعث خلل ملکه بو حال
سرکش اولورسه ابتدادن / طوره عز فارغ و بیلور شر و فرد
چکسه اژدر ولی تیغ برتاب / صکره کیم ویره بیلور اکا جواب
نامحل اولمادن ایسه نادم / شمدیدن اکا تدارک لازم
فکر ایدوب شاه و وزیر ای کار / وردیلر رایه بو وجه اوزره قرار
کتوروب لطف خیل برله همان / اونه‌لر کردننه بند گران
وار یجق امر جلیل التشریف / کلدی دیوان همایونه حریف
اول کونه بیلدی کرده غماز / حاصل عمر کرانی قوردر از

مژده لر اولمشیدی یارانه   یعنی هپ حاضر اولان پیرانه

انی رام ایلدی چون دام حیل   فهم ایله اول قرک ضرب مثل

حاصلی جمله اولوب دلده کش   اولمش ایکن مترقب اعدا

کوردی چون شاه جهان سالاری   دعوت ایتدی او جهان سالاری

منصب خاص وزارت ویردی   الله مهر صدارت ویردی

کیدروب کل کبی بر خلعت نو   یکیدن آنی قول ایتدی خسرو

اولیجق شام ایرشوب مجلس خاص   فسخ عزمت سببن صوردی خواص

دیدیکم اولدی بو نیت تغییر   چونکه بندانک اولندی تدبیر

بند آهن اوریلورسه نه قدر   انی سوهان تدارکله کسر

بر عجب بندکران اوردم بن   که اکا کارکر اولمز آهن

قلبی کیم اولدی رئیس الاعضا   انی بند ایلدی احسان و عطا

چون سکا خلعت بکوشی اوله کوکلی   سر کیده جقمیه بو بندن اوغل

بنده یی بنده چکن احساندر
بو جهه زنجیرک ایشجیاندر

صحبت نزدهم برکت صداقت و فضائل محبت بیانندهدر

صبح وش اولدی محب صادق   یوزی آق صدقله الی اجق

صدقه مانند خیط سحری   رشته جانده قومز عقده بری

مهر رخشان کبی یار دلجوی   روی دل کورسه اولور خنده روی

کشف اسرار دل زار ایلر   هر نه سی وارسه اظهار ایلر

بر صفا ایشه اوراکی   آب صافی کبی قلب پاکی

صدقله باقسه اکر اهل نظر   کوره هر روی ریا ذره قدر

بر غبار ایتسه اکر زنک ملال   هیچ کتورسومی انی آب زلال

اوله چون جوهر پاک شفاف   حامل ناظره چشمه صاف

ایتدی هر مخلص دیرینه عشق   دل درونی کنجینه عشق

بر متاع اولسه اکر ایدی یک   آنی صقلر ایدر جاننده بیک

کرچه هر تحفه یه جان مائلدر   جمله دن خوب خلوص دلدر

هیچ محبت کبی جوهر اولمز   بویله دل اینجی دلبر اولمز

اولدی دل مهر و فا طوماری   نور عشق ایتسه نوله خلکاری

اوله چون نقش محبت عنوان   همان بیچاره اولور حرز امان

دلدر اول طرفه محبت نامه   خوف فسقه نقطه قومز خامه

نه دوات نه قلم وار نه مداد   ایتدی بر نقطه ده اجمال مراد

اولدی مانند داغ عاشق   انده اول شکلی سویدا یانق

اولسه قلابه محبت درکار   جذب ایدر کوهره اولسه دلدار

روز عشقده طیبا نور محبوب   یتشنجه دل او قلاب قلوب

نه کیم شعشعه بدر منیر   فلکه مهر ایتمک اولمز تأثیر

بری بریله شعاع بصری   ایلدی حاصلی محفی نظری

نظرات جام وصل حیده اله   یول اولور چونکه کوکلدن کوکله

وصف عشقک اولنجه پایانی   اوغلا او نوع صانعه انی

مثلا صدقله لله ایکی یار — ایتسه لر میل و محبت هر بار
اولسه لر بربریله دولتخوار — هر برینک ویره کامن الله

چوق کرامت بازار اهل حکمت
دکله بر واقعهٔ پر حیرت

داستان دو یار صادق که برکت محبتله هلاکدن خلاص

ایلتدی تیمور شو دم که سفر — ایلدی هند و اوزره زیروزبر
رای هند بوزوب ایتدی تدبیر — رای تدبیری نته حکم تقدیر
بجروش اقین ایدوب کشورینه — قتل عام ایتدی اوردو عسکرینه
عالمی یغماسنه قیلدی فرمان — کوییا گلشنه سلطان خزان
زر سنجیده که ارزان اولدی — سنج زر کفهٔ میزان اولدی
عسکرندن بریسی فرقت یار — اولدی ناگاه ایکی یاره دوچار
اولمشیدر ایکی غمخوار انیس — شیشه و جام کبی یار و جلیس
یار و قیش همدم یاران ایدیلر — یار و حمام و گلستان ایدیلر
سیلمش آیینهٔ دلدن زنگی — ازوه مصقلهٔ یکرنگی
غم وش دیده اولوردی یکسان — اول ایکی غنچهٔ بی خار خزان
ایلیوب تار تعلق پیوند — انده اول شکلی سویلا بانق
اولسه قلاب محبت درکار — جذب ایدر کوهره اولسه دلدار
روز عشقه طلبا نوزم محجوب — نتیجه دراو قلاب قلوب
حاصلی آینهٔ عالمده — شخص تمثال کبی هر دمده

بری

برلیسی ایلسه تصور خیال — متمثل اوله آخر فی الحال
برینه ایرسه اکر زحمت جفا — اول برلیسنده قوپه واویلا
برلیسی الجسه اکر جام شراب — شو قله آخر اوله مست خراب
ایتسه بر مهره سویدا ایکی کز — برینک حقهٔ قلبنده مقر
مهرهٔ شعبدهٔ بی حر اولور — انده قونسه بره دخی ظاهر اولور
یعنی اول ایکی شفیق همدم — انتظار اوزره ایکن قتله اودم
گلدی اولدم اوره یه برنا تار — تیغ سو تیزله چون غمزهٔ یار
قتل هر دمده قضادن بی باک — تیز و تر دست و اجلدن چالاک
ابتدا قیلدی بر بنه آهنک — ایتدی اول بریسی صبر و درنک
دیدی اول بنی قتل ایت باری — گورمین صورت قتل یاری
ایلدی چونکه نیازینی قبول — آخری قتلنه اولدی مشغول
بو وضعی دردله ایتدی فریاد — دیدیلم ایلمه ظلم بیداد
بردم اول آیروب جان تنی — فرقت یارله اولدرمه بنی
دو یه رحم گوز گوره بوجه پریشی — جاندن آیرلمک ایرمه اندن
قلمه رحم غصهٔ هجرانکده — سهلدر اولمک انک یاننده
یاره جان ایرلغی مشکل اولور — سنده فکر ایت کم قاتل اولور
اولدی اولدم متحیر ناچار — تیلمشواره ده قالدی ناچار
تیز ایکن خنجر برآن اجل — بولدی تار تردد و فیصل

قیلجه فاقلکش ایکی جانه نزار قیل یارکن دم تیغ خونخوار
ایردی ناکاه مساوی اماته اولدی بیچاره له چاره رسان
سغره تلال صالوب آوازه انلره ویردی حیات تازه

اول ایکی یار جلیل الاخلاص
بولدی صدقی برکاتنده خلاص

صحبت هفتدهم کذب و دروغ چراغ بی فروغ کبی آدمی گمراه و آخرتده احوالنی تباه ایتدوکی بیاننده در

باعثیه واقف اولان کیمسه‌نه صورت اوغریلرینک صورتنه
دلی قیل جلوه که صدق و صفا نیلر اول اینه ده روی ریا
صبح صادقله صفا جیغز دوکلو نفسی ناوک سنتیز اولور
کاذبه کذب ایدر آخر رسوا قالجق یوزی قرا ایدر اکا
زور ته زن کبی او محرم لافی ایله مثقا لله یه اطهرا فی
دونوز جیقمز صوقوقه کذب و حیل اوته سی جیقمز اوبولدن دوکل
بر قومز کاذبه کذبه اصلا تنک اولور باشنه بلانجی دنیا
سوزینی سوز ایده حز اولیجق و دود عدمه نیجه ویرر کسب وجود
ال اورور ویرمکیجون اطمینان دامن مصحف ایجانه همان
ایله حز واقف اولنز تسلیم عهد شرطی اولیجانته عزیم
نیجه کاذب طوبلوب الا اوی انی برکیزله ظرافت صانه

اولمه سخره یه بیهده کو کذبدر سخره لغیمیدر بو
ایلاین مشعلی دوغ دوروغ ویره مز شمع جلا و کلو فروغ
نقدر تیز سخن اولسه اکر بوله مز کار دیکر وکلو اثر
نفس ضایع ایدر نیجه نفوس اولمشو بوق یره مانند کوس
اولدی چون لقلقه بی معنی صوت لقلقه بر اولور سخنی
عادتا نفسی دخی اوله تلف خاندانندن قاله یوم خلف
بیعقله نابود دوغی طاق عالی دهر اوله غلغله سندن خالی
کذبه هر بنکی اشق کیم طالدی نفس اوغلنه کورملی قالدی
کذب ایچون تازه کیدن کوونور کرچکلم هر بری بر بولنور
کیمسی اوله تمدح پیدا ایده بیهوده هزاران دعوا
ملا عاسنده ایده کذبه ظهور کندی شاهد اوده ولجد اوده نور
کیمسی بر خبر ایلر پیدا بوغیکن داعیهٔ خوف رجا
عرض ایدر بر مره فا سغلیقنی بالانکه وانته عالقلضنی
کیمی احوالنی ایلر مبحث وار ایکن کغف نشنیدنده حدث
نقل ایدر هر سوزینی تائید ایله برا ایدر بزمی دیرم دیدر ایله
کذبنک انواعی چوق اما که ریا دورخه اولدی ره راست نما
اولمسه معنیده کفرک خلقی نا منه ویحمز ایدی شرک خفی
خرقه و تاجیله نیجه ابتر دعوی کشف کرامات ایلر
کندورنی ایتدی صورتباز کبی خرقه سی جبهٔ طاسباز کبی

حقهٔ شعبده درناجی انک
هپ تنزل اوله معراجی انک

اکا مسواک و دهان برلاف
اولدی فراشه و جاروب گزاف

مقبره بکجیسی نامن طغنور
میتی بری برندن صاقنور

یوق یره بکلر اودنا تش دتی
کیم اینانور اکا تازه کفنی

اکل ایچون شکلنی تغییر ایلر
کربه عابدی تصویر ایلر

اچیلور کشف کراماتندن
طوبلور کذبی حکایاتندن

بربسین داهیهٔ زرق وریا
کورنجه ایلدی اخرسوا

داستان مرد مرائی کذاب
عرض ناموسنی بباب ایتمشدر

ایتدی برشخص فرومایه مکر
طلب رزق ایچون افاقه سفر

چکه حقافه شتل صرافی
جاهلک ملکنی ولغا نی

سینه انبان و دهن کیسهٔ لاف
طبل بر دبدبهٔ لاف و گزاف

سبحه ده دلتی عصاده برالی
دیده مکحول و مصیقل سقلی

بغلمش قلیمقه شئ اللهی
باشنه کسوهٔ مرمرشاهی

باصمش اوسینه فراوان کوری
کورانا کی لسان النوری

عزم ایدوب ملکت نیشابوره
بولشور حاکم اولان منصوره

کاومیش نه نکا حیله تمام
ویرر اول دیده سوسن کبی لام

بی مساس اولور اودم لقلقه‌لو
ادی ویررامدن لقلقدن

شاشدی حاکم کیریجک شخص دغل
کوردی برطرفه صحلق هیکل

مرحبا قیلدی تعجیله اکا
دیدی خوش آمدی اهلاً سهلا

نره دن دوشدی بو لطف تشریف
ایلدک رنجه قدم بی تکلیف

ایله اجمال بیان احوال
نره دن مقدم قدرت اقبال

اعز اجدی سوزه اول اهل ند
سوهیان خیل اولادکن د

دیدیکیم کعبه دوشمشدی سفر
ایلدک سعیله حج اکبر

اولنوب تنجه بشا هلده صفا
نور محض ایتدی بری لطف خدا

صدقله قطع مراحل قیلدق
یلکبی طی منازل قیلدق

ایتدک اوچ کونده بو شهری مسکن
حاصلی اولدق ایرشمشلردن

سوزینی حاکم ایدنجه اوغان
یادکار ایدوکنی بیلدی همان

مقتضای کرم اوزره اما
ایتدی تصدیق تحقیق نما

سویلدوب سیر عجایب ایتدی
کندو یه آنی مصاحب ایتدی

برکون اخر ایرشوب حکم قضا
اولدی بر صحبت خاص ظرفا

جمع اولشدی ندما و شطار
بلکه هر مسخره بذله گذار

اچیلوب مجلس پرشور اولدی
حاصلی باده یه دستور اولدی

قیلدی اضحوکهٔ هرگوینده
مجلس گلشن ورد خنده

شخص معهود اولوب اهل وفاق
نقلنه ایتمشدی بلوب حقق عار

بیودیجو بونغا کرام و وفاق
فسکه یه کلمشیدی استحقاق

اختیار الدی قالورمی الحق
مسخره بویله محلی بولیجق

بربیسی قاقدی شماته دستاری
ایتدی ازادی بوزدو بازاری

کلبی اچلدی بیقلدی ناموس — مجلس اولدی فرنکی فانوس
باشلدی نعره بی باکانه — باش اچوب کیردی حکم میدانه
قنی اولکی سکونیله وقار — کرم اولوب صاحب شعبده کبی نار
ویردی ای حاکم پروانه داد — بکا ظلم ایتدی بو ظالم فریاد
عرضمی ییقدی حضورکده سنك — بك ایدی بو بنوم بحرزسنك
اتمسه غلطان کسرلی دوکیمی — هزلله قهقهه تنك کسوکمی
ویردی اول حاکم صاحب غاق — عم یه عرضك ایچون هی نادان
اولنز مانکم دیمش ایدك بکاش — کلدم اوج کونده بو شهره نجدن
کلاب ایدوب کوزکوره دیو بکمده — عرضکی سقمشی ایدك بانمده
زحمته کیرمه چون اولدی اولمجق — چلمه غم انك ایچون هی احمق

حدث اولور اینتی اهل لافك
عرضیده بس پاس اولور لفافك

صحبت هشتدهم حسن تعبیر غیری تغییر ایتدوکیدر

اولدی چون جوهر روی تعبیر — ولده سوز سوزده کی حسن تعبیر
خضر اولوب کاهی نیجه عیسی دم — جان بولور بر سوزیله مرده غم
وارمی تاثیرده سوزدن بتر — تیغدن کسکین و خنجردن تیز
سوزدر کلمئی شرفی انسانك — بلکه حیوانله فرقی انك
سوزیله کون مکان بولدی وجود — تحفه قیلدی سوزی وهاب ودود
حاملو سوزله ایجیلور حسن تحقیق — دو بر طاغی کلام شیرین

اینیدر

ایتدر مرغی شجر شاخندن — چیقر افعی سوراخندن
سوزدر کلمئی شرفی انسانك — بلکه حیوانله فرقی انك
سوزیله کون مکان بولدی وجود — تحفه قیلدی سوزی وهاب ودود
شاهد عادلی بو دعوانك — متکلم صفتی مولانك
سوزدر اغازه قانون الست — سوزدر آوازه هر واله ومست
جمله الملك معانی سوزدر — بلکه فهرست امانی سوزدر
عابده شمع هدایت سوزدر — عارفه لمعه حکمت سوزدر
دلبرك ساغر نازی سوزدر — عاشقك جام نیازی سوزدر
اولدی سوزلجه بر درعدن — دل دلبر حقه مز بر سوزدن
اولدی سوز واسطه وصلت یار — اولدی سوز رابطه کلب فکار
سوزدن اعلا کهر اولسه ایدی ول — سوز بریته اولا ولوردی نازل
قبل نظر قطره کوهر زایه — کیمسه یا قمز صاحبیلور دریایه
سیم اریطولسه اکر کونده کمات — هپ بدخشان کبی لعل درخشان
کنج جم کنج بها پاینده باتور — سیم وزر معدنه پاینده باتور
سخنك مرتبه سی بوکه مدام — قادرشور اللذی اله حاصله عام
اولمز او غلی کشیه اولدی سخن — نامتی زنده ایدر مرده ایکن
یاقشور لعل لب شیرینه — قیمتلو لمز سخن رنکینه
آب و تاب المغله در سخن — چشمه خضر دم عیسادن

نکتهٔ نادرهٔ سحر اسلوب　　اولوری سوز رشتهٔ قلاب عجب
حسن تعبیر ایله مانند خواص　　بیم جاندن نیجه‌لر بولور خلاص
حال جو قدر سخن نا یقده　　صنعت اماکه محل جوانلقده
اهل دل کاهی ایدوب شور و شغب　　بر لطیفه ایله اولور لطفه سبب

دکله بو نادرهٔ زیبایی
کوره‌سن درحال سخن آرایی

داستان حاکم بامراهد وجواب خرده کفتکر

فاطمیون الا بندن حاکم　　مصره مستولی ایدی و قائم
اولدی ظلمیله او ملک معمور　　زار و بی برگ مثالی طنبور
نسبی کبی مزخرف حسبی　　ظلمیله لعنت ایدی مکتسبی
شتو سفاحتله یکم اولور عیان　　قیلدی ابلیس لعینی حیران
یازدی تاریخ نویس ایام　　دوریتی سال نو فتنه اعام
جمله‌دن بر او شخص جبار　　شبی روز روزی شب تار
اصطلاح اولدی بوننک نوزده　　کیم خطا ایلر ایسه حرکا
شهره تنبیه و ندا ایدردی　　جمله آفاقه صلا ایدردی
سحری خلق مثال انجم　　هبا اولوب کوننه کاش نه کم
کیجه اولدیغی کبی شب دوار　　هر کیمی کار بنه ایلردی کذار
هر کیمک روزه اولوب اختامی　　کوننه طوغردی کورنجه کشی
کیجه‌نک جانی محی وار ایدرهان　　کوتوردین جان کبی اولمایه نهان

مرشد روز نهان اولسه کو　　قتل ایدردی بولنجه طشره جحو
بر کون اول ظالم تند و بدکار　　پاسبانلرله ایدوب کشت و کذار
کلدی ناکاه سر بازاره　　خلقه بیهوده یره آزاره
کوردی بر رو سیه رود مکر　　مهروش شمعه یاقوب وقت سحر
حجره‌ده قاپوبی دیوار ایتمش　　رشته و سوزنی درکار ایتمش
کفشکر لکله اولوب ست نغم　　عالمه تخته قاقردی هردم
کورنجه حاکم انی ایتدی غضب　　دیدی کارک نه دکل اچه بو شب
چوق بساغم یتم اولتدرتنه　　ایتمدک کبی کلامم اصغا
نه یورکله بوکا اقدام ایتدک　　سحری محشر کبی اختام ایتدک
شب تار ایچره نه آرزستن　　شبهه سز سارقه بکزرسن سن
مرد نازک ایدی اعنک خطا　　حاکمه ویردی تر اکتله جواب
دیدی بر مرد فقیرم بو حقیر　　احتیاج ایلدی بنی کاره ذلیل
دهر سرمایه‌سی افنا ایتدی　　دیده بختیمی اعما ایتدی
بخت اولور بن جگرم بیداری　　ایلرین صبحه دکین بیکاری
یوخسه نه یوم نه خود شب یره یم　　کیجه اطشره چیقوب نه ارده یم
بو بلیجه نکتهٔ خوش طبعانه　　خوش کلوب حاکم بیجا دعانه
ایتمدکوز کوره معقول عنایه　　ذره منداولدی ستمدن آزاد

طبع سوز ایتمه مکث اولمز تاثیر
طاشه کار ایلیه حسن تعبیر

صفت نوزدهم رای وتدبیر وزیر بیاننده ذکر اولنور

بولدی سررشتهٔ عقلیله نظام — سبحهٔ دین کهسوکار انام

عقلدر واسطة العقد امور — عقلدر عقده کشای جمهور

عقلدر پرتو انوار خدا — عقلدر مشعلهٔ راه هدا

عقلدر حافظ دین گوهر تیغ — عقلدر مستند جان مقصد بیک

کیمکه هم یار اوله عقل وتدبیر — اکا نه تیر گرک نه شمشیر

قوت عقل ایله بر مرد بنام — فتح ایدر حاصلی بر ملکی تمام

ایتمز اول کاری هزاران عسکر — بلکه فکر ایلمیه هم اسکندر

لازم اولماز اگر کیم تدبیر — آصف اولمازدی سلیمانه وزیر

اولمسه رائی قلیجدن کسکین — خسرو اولورمیدی بر آنه قرین

قوت حکمتله افلاطون — قیلدی اسکندره دارایی زبون

زور ایله اولسه اگر کیم تسخیر — قهرمانلردن بیک اولورمیدی وزیر

ملک ایرانده چالشدی رستم — دفع خصم قیلمدی تیغ عجم

گیتیی الامادی دارا ایک — قاتنه گیردی همان سپهر ایک

کل کوز اسکندری کیم اولسه روان — انی اوکیجه یوروردی خاقان

الدی هر مملکته برخانه قودی — اول نه ایرانی نه تورانی قودی

اولدی دستوریه مقارن اول — حکما قولی ایله ایتدی عمل

عالمی ایتدی سراسر تسخیر — اولدی تدبیرته همسر تقدیر

اولدی دستورده که اوسطرلابی — فهرس کارگه دولابی

سربسر گوندی اکا باحال اولدی — اینه دفتر اجمال اولدی

قاچ بوچاغ ایدو گیتی ارض سما — رهبر عقلیله بولدی حکما

شاه کیم عاقل اولور کامل اولور — همدمی آصف دریادل اولور

آصفک رأیی ولایتلر آچر — ناوک فکری نه افلاکی گچر

عسکری ایلمدی جمعیت — فتح ایدر آصف صاحب همت

حق بو کیم اولدی وزیر عاقل — قوت بخته گواه عادل

وگله بو قوت فهم و رائی — گورنه درکار جهان آرائی

داستان گرفتاری ملکشاه وتدبیر نظام الملک وزیر

اولدی اقبال ملکشاه فزون — طولدی تا میله رواق گردون

صالدی بو قبه یه زر پروازه — عدل وداد ایله عجب آوازه

چون وزیر ایتدی نظام الملکی — بولدی ایام سعد فلکی

بنه وزیر اولکه شه فرخ دم — پادشاه وزرای عالم

خیده آصف جم استعداد — کمترین عبدی اکا ابن عباد

ایتدی تأیید خداوند قدیر — خاتمی پرتو نقش تقدیر

بر زمان ایلدی شه عزم وغا — که ایده قیصر رومه غزا

ایتدی بو جیشی گرانله سفری — زیر پا ایتده اغربا صد پری

ازقالدی کاوله صحن صحرا — غور ایدوب چرخ محدب

سیر ایدن دیدهٔ سپهرک طبعنی — شمدر بولدردی چوقلک فتحنی

کوشش ایدوب اولدی مهیا قیصر
قارشو کلدی بر ایکی مرحله یر

خیلی بنج آور اولوب فزع یکین
کشت زار اولدی ارا حیله زمین

کلدیلر اول ایلچی دربار غریب
اولدی مابینلری خیلی قریب

هر طرف اولدی طلیعه پیدا
نور خور کبی افقده مثلا

قیصرک اولدی قراوللری حجت
عسکرک بولنسه‌لو جکدی دولت

شاه کیم تازه ایدی غافل ایدی
غرهٔ دولت مستعجل ایدی

بر یکیا چیقدی شکاره تنها
شیروش ایلدی عزم صحرا

اولدی ناکه قرا اولده کفار
بر ایکی ادم ایله شاه دوچار

قاچدی یانده کی خیل خشمی
طوتدیلر شاه ایله برقاچ خدمی

قصد ایدوب کندویه بدقدش
صاندیلر انی پراکنده سپاه

بو بکاجونکه وزیر اولدی خبیر
ایلدی حزمله حسن تدبیر

ایتمدی هیچ بو سری اف
اولدی کتمیه کنجینه کن

کندودن قیصره یازدی نامه
بو ایدی ورد زبان خامه

بعد ایثار دعاهای کثیر
بودرا انهای کثیر التقصیر

تازه در خسرو دارا عظمت
تازه سلطانه کوچ اولور خدمت

شیر دلدر فتی اول شاه دلیر
شیر لابد اوله هر بچه زنجیر

غضب ایتدکجه عیاذا بالله
اکا یکسان کورینور کوهله کاه

سوزینی هر شوله‌مز کوه کران
طوره‌مز حمله‌سنه شیر ژیان

کاسر الظهر اکا سردر بو
خان ملکشاه بهادردر بو

بن

بنا بسیم حضرتک ایلر پیرم
صلح ایچون حیله کر تدبیرم

سز کله کوزه دوب سمت حقوق
استمم کیم اوله فی الجمله عقوق

صالنور سبزه نو سیل روان
ملک ویران اوله عسکر تالان

اوله سز چونکه مقابل شاهه
کاربکز قاله کرک اللهه

بو کهن مخلص او کاری کوریجک
رحم شفقت جگرم دلسه کرک

شویله فکر ایتدی بو عزت خواهان
که مناسب بودر ای شاه جهان

صلح ایچون نامه‌لر ایلکه ارسال
ایده‌لم تا زنیانی اشعار

بلکه قالقوب آره‌دن نار فساد
محو اوله فتنه خلاص اوله عباد

واریجق قیصره بو رسمه خطاب
تا چن آندی کوکه مانند حباب

اوی ویروب نامه انک جانبندن
کبشن ایلدی عنوانندن

ایلدی ایلچی بی ارساله شتاب
قیلدی تنویر رجانی پرتاب

کلدی چون نامه بر قیصر روم
آصفه اولدی قضیه معلوم

شاهه عرض ایتدیکانه آنی
کوره تا کیم نه اولور فرمانی

خرج ایدوب آره‌ده چوق لطف جمیل
ایلدی خیلی حکیمانه محل

عاقبت دیدی وزیر دانا
مژده کیم صلح ایچون اولدی رضا

قیصرک جرمنی عفو ایلدی شاه
زاده ایتدی نجی عفو کناه

ایده‌لم صلحی بو رسمه بنیاد
که اوله جمله اسیری آزاد

دیدی ایلچیکه طلایه سحری
طوتدی بر نیچه سپاه نوکری

ایده‌لم عزم حضوره ایصال
بلکه بز بونده طورر کن فی الحال

واقعا ایلدی اول امره روان   بر ایکی خادمی اندن همان
کلدی کافرده اولان جمله اسیر   حرمت شاهه کلوب قوبدی نفیر
ایچلرنده کوریجک سلطانی   غلغله طوتدی همان دیوانی
وزرا ایلدیلر استقبال   ایتدیلر پایینه جمله رومال
شکر ایدوب باریه هر عبد شکور   صولادی یوللرینی اشک سرور
کون کبی خسرو سپاه حشم   تخته کچدی واوتوردی اولدم
کوریجک نامه براو الحالی همان   قودی دندانینه حیرتله بنان
دیدی اول الچیه شاه اسلام   یوری وار قیصره ایله اعلام
عقد صلحه عبثو کرچک ایدی   غرضم کندومی بلدرمک ایدی
جزیه مالن اکر ایتمزسه ادا   حاضر اولسون دمنه واردم اکا

الحجه ایتمزه بالکز صلح وصلاح
جزیه یی ویرمز ایسه تشنه سلاح

صحبت بیستم فضائل انجاح مراد بیانی ایچوندر

ایله دائم یوردی مانندهٔ میغ   مصلحت ایتمکیچون سعی بلیغ
نافع اول عالمه مانند سحاب   نیر فیضکی قیل عالمتاب
زاهد خشک کبی طالحدر   عرض ایدن تن عمل صالحدر
ایله انجام مراده اقدام   دائم اول بدرقهٔ راه مرام
سالک اهل فتوت اولدر   جنت عالیه دوغری یولدر
همت اربابی مروتلی اولور   کرم اصحابی کرامتلی اولور

بوندن اوزکه دخی دولت نتیجه الور   بو ایله اظهار کرامت نتیجه الور
قیلسن شفقتی دستور عمل   اولهسن مزرعهٔ تخم امل
کله بیک عجز ایله بر اهل نیاز   ایلیه کشف سر حقهٔ راز
عرض حال ایده عذار پرتاب   اوله غرق عرق شرم حجاب
ایدهسن تسلیه اول نالانه   کله بر باده بر ینه جانه
شوقله کل کبی اقبال ایدهسن   روی دلداله انی خوشحال ایدهسن
کوستروب مصلحتنده اقدام   قیلوب اتمامی ایچون سعی تمام
انی شبلرسک ایدهسن یعنی   سعینی ایتمیهسن بی معنی
انک اوزکاربنی ایله اتمام   بو دمشو بوینی قرشوبره ملام
هر کس لطف وکرم اولادر   سعی قیلسن ویریجی بولادر
نه صفادرکه ایدوب بذل عطا   اولهسن واسطهٔ لطف خدا
اوله توفیق قیلوب رب کریم   سنده ظاهر صفت خلق عظیم
کرما اشرفی دراشانک   سببینه رحمتیدر مولانک
کفلری مهر ضیا کستردر   هب ید قدرته مظهرلردر
تیاب کوکل کعبهلرینی بت بت   انی بیل دولتی دارینه سبب
طوتدیلر بو یولی هپ اهل سلوک   اولدیلر اهل سلوک ایچره ملوک
شیخ اکبر کبی عالی سرور   بیلدی بو مسلکی حج اکبر
آدمه نفعدر انسانیت   منع اولندی بونده رهبانیت

عاردر نفعدن اولمق عاری

کوره بو شیخ شفاعتکاری

داستان شیخ شفاعتکار با حریف صاحب انکار

اولدی بر شیخ قوی الاستعداد
ملک بغدادده مشهور آفاق
کون کبی بی عیوب استحقاق
فیضی پایلشیدی آفاقه
بریکا کتمز ایدی باد وزان
بانمغی قلمایجق حز اماتی
ایدی بر عاشق ارشاد طلب
شرف خدمت شیخی مطلب
ایلدی عزم در فیضکهی
قطع ایدوب کوزکبی یکماه رهی
چون درمرشده روما ل ایلدی
دیدیلر بابی امیره کتدی
کورش ایدوب اغلدی مانند قبغ
بو قدر زحمتنه ایتدی دریغ
دیدی اندن نه اولور اهل خرد
شیخه کیم درکه میرا اوله سند
بو املادولتوب اولاواو
کره دک کلدی سوبازاره
کور قضا ایله اوشیخ نداقی
نقب ایدوب بر نیجه مرد خانی
کاری اول قوم قباحت ترک
بوره کن دلمشدی شحنه ارک
بکزر ایمش قحتی بیچه خلق کهان
بری زندان دله نک اکده همان
میروق کلمش ایمش نامه قهر
جو سنو جو اوزره ایمش شحنه شهر
کوریجک ویرمدی کفاره امان
بوقارین الدی انک شحنه همان
کتوروب انی حضور میره
طبنلورکاری سر شمشیره
کرچه انکار ایله ایلر فریاد
اوله مردغه ساز جلاد
ایرشوب شیخ کریم الاخلاق
امر ایدوب ایلدی وردی آنی اطلاق

درکه

درکه ایلیهک ایدوبدر نوعر
جرمی مقداری اولنه تعزیر
واقفا حاله اولنه قده سؤال
غلطا اولدوغی طوتلمز فی الحال
بی کناه ایدوکی اولدی ظاهر
باشی قورتردی بلادن آخر
باغنه الدی انی شیخ همان
خانه سنه اولدی رکابنده روان
کوشنده دیدی انک بنهانی
ایتمه تعجیب صحبت مردانی
وار مسه باب امیره صلحا
ظلمدن بی کناه اولمزدی رها

ایتمه اوضاعی رجالی انکار
نیجه سر بلمدوکک بر لر وار

صحبت جنست ویکم ذات عار مرده اولدوغی بیانیدر

ای اولان مائل رخساره زنان
اولمه عفت اوینه آتشی فن
زنه میل ایتمه زبانی جوقدر
قری دنیا کبی رحمی یوقدر
اول تجرد له مسیحا زمانه
خر کبی جلکمه یوری بار کران
دل ویروب عورته مفتون اولمه
قیس وش کوزکوره مجنون اولمه
نه صفا در بوکه معزول اولسن
جان کبی پاک مجرد اولسن
قلمیه فکر معاش اواره
صالمیه سحره ایدوب بازاره
زار اولوب حکمیه زنبور اسا
بو اوغول بالی ایچون درد بلا
در یکتا کبی اهل تجرید
اولدیلر کوشه وحدتده فرید
اولمدی دامه غفلته بند
نه غم خانه نه فکر فرزند
المه طوز طوربه سنی بو شکنه تن
یورینه طوزلی صولر قورغم زن

دوشورر قیده چوق ازادلری
بنده ایلر نیجه افتادلری

ولد اولمزسه آجرسن ماله
قویه حرصن انی بیت الماله

چونکه ناچار اوله ترک دنیا
زینت عمرک نه ایمش فرقی بلا

سنک خاکه قویه جقسن چون باشی
قالمسون صکره یه بطالش اوزرینه طاشی

ولد اولورسه اگر خیر خلف
بیکده بر کورمدی اباء سلف

ناخلف اولدقدن کنجی بیزار اولور
اولوسی دیریسی مردار اولور

بدربخت اوقور چوق جلبی
بولسه ناره اثر اول بولهبی

کورت اجدادینه دک لعنت ایدر
باباسن کوزکوره اول دوزخه قور

عبرتا اهلینه بر حصه تمام
قصهٔ خضر نبی قتل غلام

اولمه افتادهٔ دام اولاد
الکه بو مزرعه ده تخم فساد

قانجه اول بابی که اوله بیدا
نیجه عریان ایدرک وا ویلا

طوته لم کیم کیمیش اوله کریم
نادره حکم عدم ویره حکیم

مکر مبتلا اوله کرجاندن اعز
عذر خواه غم مادر اولمز

لوحش ایدر زن شوهر مرده
قالب مرده کبی افسرده

کوره چونکیم خوکا تنده فتور
بوله یا خود حرمانده قصور

اوله سن اکه کله افغانه
ایده کاشانه کی ماتم خانه

اغلمش صورتنه ایده نکاه
ایلیه تا نیجه استکراه

اولسه فرضا که علی وفق مراد
بلکه دعا ایدرک رحم زیاد

بربرندن متفاوت کورجک
دخی اعلاسنی ذکر ایتسه کرک

سنبلی

متسلی ایده حزن آنی مدام
بربره کلسه جهان خلقی تمام

باخصوص اولسه اگر اولادی
اوله سر فتنهٔ ما در زادی

البجق جانک ایچون شهد و شکر
اولوسی جانی ایچون صرف ایلر

سن چکرسن آره ده درد و بلا
اولور اطفالینه آخر حلوا

دردله اولسه بیک کره اری
شفقت ایتمز اکا ملعونلری

بیوه زن مردک نصابه دونر
اولوکوده کوره قصابه دونر

خلل ایرشسه اگر تازه سنه
حاضر اولور یئه بر تازه سنه

عاقله فکر ایدیجک ظاهر اولور
اره عورت زنه شوهر جر اولور

اولمه بیهوده یره بیچا بیچ
خیر ایدرمی اکا ال عورت هیچ

مال ایچون ایتمه زنی همخانه
مال جانندن دیو قیمه جانه

طمع و حرص قیلوب رسوایه
باشکه آلمه غم دنیایه

باخصوص اوله عجوزه مکار
نیجه مکار وغریم خونخوار

چشم عاشق کبی دملر سورمش
دهرده یاشی یاشنمش ایشی کورمش

مالی اوستینه متوکل جیزلر
هیئتی شکل طلسیم منکر

صرف ایدوب غفلت ایله سرمایه
نیجه لر سرو ویرر اول سودایه

اولدی کیسو ایکن هر تاری
بی کمه نیجه فقیرک داری

بیوه زن بنده نه ترک ایت طلبی
مام در ماه کلفدار کبی

باقمه یوز کورمش اولانک یوزینه
شاعری دکله کلورسن سوزینه

داستان عاشق پادشاه مصر وحیات جاریه معشوق

واردی شامده بر والی پیر / برکوزل جاریه یه اولدی اسیر
شب وروز ایتمشیدی بونی جان / نته کیم زهره سنی زال دهقان
حسنله شهره اولوب فائق / ولوله صالمشیدی نه طاق
مصر سلطانی ایدوب وصفنی گوش / نیل وش عشقی همان ایلدی جوش
چونکه محبت قودی دلده قرار / ایتدی تدبیر طلب آخر کار
صالدی اصرار قیلوب فی مانکه / پای تختنده کی سر قیلانک
نامه نک حاصلی بعد التعظیم / یاری قیل نامه نمایه تسلیم
پهلوان دخی بو اولدی خطاب / که مفید اولمیه هیچ عذر جواب
یا سرینی ویره یا خود جانانک / یعنی یا باشنی ال یا جاننی
حاکم شام طویوب اقلامی / بلدیکیم نقض ایده مز ابرامی
کلیجک ناوک دلدوز قضا / سپر اولمز اکا الا که رضا
حاصلی قصه دکل منفرده / کر عناد ایتسه کیدر اکسیده
ایتدی تسلیم او دم جانانی / کوییا قابض روح جانی
کلدی چونکه بریته امر مطاع / پهلوانلر ال اولوب ایتدی وداع
ایتدی ناکاه خطا بیله نکاه / ایلدی صبرینی بر غمزه تباه
نوک تیر مژه سی جانانک / اوینادی چاق جکرنده انک
جاریه دخی کوروب بی تدبیر / یال پالیته انک اولدی اسیر
عاقبت ایکی کوکل بر اولدی / شیره آهو بره نخجیر اولدی

جادر ایجره اولنجق همخوابه / اولدی دستور قرار و تابه
ال اوروب مغزینی بر تابه همان / چونکه کلکونته ویردی میدان
ناکهان اوزکه تماشا اولدی / اننده بر عربده پیدا اولدی
خلق صاندیکه شبیخون اولدی / خیمه نک جمله سی بر بر اولدی
سوینر عسکره دوشدی افغان / انده بر حمله خطا کجدی همان
کوردیلر یورده کیرمش بر نر / شیر آکاکه بغایت شریر
بر توب تاقده [illegible] / صانکه دکانچه نفسی کربانی
قوپدی عسکر یجی صبر و شکیب / پهلوان جادرینه کلدی قریب
جادری لعبت شخص عریان / شعبده جادوی ایتمشدی همان
چقدی اول حالده طشره بله رک / آلدی شمشیرینی [illegible]
دستنه سی کرز بریان کبیدی / شکل قنطارده بطمان کبیدی
لطف باری اکا یاری قیلدی / شیری بر حمله ده ایکی بولدی
دونجک کارینه تیز انور تیز / قوجمشدی انی رحم سیز
جاریه کوردی بکیدر اول آن / دیو ایدی [illegible] ضرب زمان
بره دنیا لذت اولمیه آلی / رنج ایدر دم [illegible]
اصلی کوکی فتی اعلا دخی / کنج جم [illegible] داراد دخی
اوزکه کبریت مجرد دیمش / باینه روح [illegible] ایتمش
طرح ایدر جوهر اکسیر حیات / قالب مرده یه ویرر حرکات
والی شامی اونتدی کافر / بیری شاها [illegible]

عاقبت جاریه‌کم بولور وصول / حرم یاره دخی ایلدی دخول
کوریجک شاه آنی سرور اولدی / بو وصالک حذینی شکور اولدی
یا پیری اسباب نشاطی فراشی / اولوبلر شوقله افتان فراشی
شهد ذوقه کلوب اولدیلر قلم / ما ایشی تعلقه وصل اولدیلر ام
شاه ده کیردی همان میدانه / چکدی سر دلسته درویشانه
متر حاضر هدف اماده ایکن / حاصلی قصد بورا ده ایکن
ناکهان کردی چیقوب دیواره / سقفدن دوشدی بره بر فاره
دغدغه ویردی شهه حالت موحش / سوزیلوب بیدی نثار اومرخوش
صالنوب دوردی ایکن بقیه‌سی / وهمله دوشدی همانک نیزه‌سی
کوریجک جاریه ده قالمدی تاب / کلشن خنده‌یه ایتدی شتاب
شاه چون بو حالی انده کوردی / خنده شنک لبیندن صوردی
بهمت انکاره چیقوب سوزره بیله / ایلدی اقراره نتیجه وعد وعید
جاریه کوردیکه اخفاسی محال / باشلدی ایتمکه تفصیل مقال
شاهدن عهد ایله چون بولدی امان / دیدی بیلک شوکله چون اولدی فلان
پهلوانی ایتدی دوپاره اسوی / صاحب ول انده بورا سن دیدی
سکا مردانه دیبوردی الحق / حمله موشله چوق قالدی برق
زنلریچی چونکه اکا فرنظری / اول ایدی باعث اولا خنده‌ری
ایتدم اوج مرد صفاسن اما / پهلوانک کیدی اولمز همتا
اولی واله ایدی آخر شاه / اورته‌یه خبر امور اولدی کویا

رشحی

انشجی مردانه‌سی کبی الحق / اورته‌سی ایدی همان قوللنه چوق
انشیدوب شاه اکا حیران اولدی / ایتدوکی کاره پشیمان اولدی
ایتمدی کیمسه بنجه بو کناه / دیدی ور درد دل ایله ایلیوب آه
غیرک اولدم خرمته ناظر / بکا ده اولدی خیانت آخر
شاهده سرکشی اولنجه انکز / معترشی هی قوللغنه کیرمز

جفتنا ایدوب اول سکی بر جداره
کنزوسی باشلدی استغفاره

صحبت بیت ودم مذمت باده ده نصیحت اولاد

حذر ایله حذر ای تازه جوان / اولمه سوست شراب رخشان
راح ریحان وشراب کلکون / رنک وبو بینه که ایلر مفتون
انر بوی زکام خبرت / آخری رنج خمار محنت
ایتمش کوزه کرچی کمال / اولدی مردانه لره حیفی جان
نوم ایدوب نیرمی تاب باده / قهرمان اول ایدر کنداده
خوبارشه سروران در / شهلره لازم اولان احتراز
کیف باده یله اولوب شاه / خم اولور دولتنه بر کجی چاه
بو صفا اوزره ایکن اهل نیاز / ایتسه‌لر کشف سرابرده راز
ویرر البته مرادین قد قت / سلطنت عرضنه دوشمز حجت
بوزی دوغرا وکل کلزارک / سوزنی رد ده مرا زارک
حسنه‌سن غمله هلاک اتسونکی / بنه بو نیت بوره‌رق کتسونکی

رحم ایدوب عرض نیاز ایلکلر / حسنه کراکا بك اغلا اکلر

حاصلی یوق دیمز اهل سخا / جبلی قفتان کبی عذرا اولمزکا

باده در جوهر اکسیر فساد / اکیلور اولسه لابد بولاود

وصلنه باعث اولور خوبانك / باده در واسطه سی رندانك

اشلادر جام می آل ایلر / آتش شوقنی اشعار ایلر

خلقه بزمی اولور دام بلا / طوتیلور اناغنی ایله عقلا

دختر رز له خوش ایلر باشك / اسکی سرمایه سید رقلاشك

ابتداسی نه کشتور ایلر / صکره باشیله برابر ایلر

وار ایسه ذره قدر ادعانك / اوغره مه دائره سینه انك

لوحش اسدا اوله اس تازه عذار / دخی بول بولمیه کلزارینه خار

نظر ایتدکجه او بر دردة کوته / اشقیانك چکه سی جان جان اوله

که سکا بنده خالص کجنه / کاه محبت متخصص کجنه

کله بر تلاه ایله صحبتکه / انه کی بلده طوره حذر ایتکه

بلکه بیدا ایده بر طرفه لقب / انی اکر قچا ایده شور و شغب

ایللره سویلر ایکن شیوه ایله / دستمالن کتورر میوه ایله

خیرخواهك فکه هرکارك / قلیجك بنده جانی دارك

صفحه کم نا نله نغمت کوزه در / توجه بزاز کبی فرصت کوزه در

هیچ حقیقتمی کلور ناجردن / الحذر الحذر اول کافردن

بابا دوستی کجنه بد مذهب / دردی سکا بابا بالنمقدر هب

بذل ایدوب بر غرضا نه بندی / کند ندن اتابک ایلر کذبن

ایلرن آیرمغه شو تلی ایدر / سنجابخشه بینکلر ایدر

ایلیوب ستره لوث عملی / ایکیده برده سوزر آف صقلی

درد ریو کتمه من یا یانه / هب نصیحتلر کی بابا یانه

النه کیرسنك اکر قیم تنها / توجه اولرنلر ایشلر سکا

ملکیدن اورب دم نتیجه لر / که سکا عاشق صادق کجه لر

بیلکه اوبدا وجبیز ملعونك / یاقجه افسونه اول مغبونك

مکر و تلبیسنی صادق صانه / های واللهی صقن الدانه

ایلیوب جرم وکناهینی جزا / قورو باجاغنی کسک دیمثلا

سنی کوردکی کبی شمع مثال / یاتش ویره بینه برلقه زوال

حاصلی تازه بر جوان اولمز / اولیله کالا یه امانت اولمز

کیزله اسبابنی بر کوجه کوتور / بند ایدوب اوغجه کاوبسنه اوتور

هب امینی اکلادوغک رهزندر / دوست صندوغک اولور دشمندر

تنك اولور عرضنکه ایر کوره سنك / عبرت ال حاصلی بو حادثه دن

داستان جوان ساده دل که مکر شوا ایله حالی تباه اولدو

اشقیا وت برالای جان اکرا / ایبدیلر وبر خرابا ته شتاب

بولدیلر بو بیت اراده دلی / یعنی بر ساده رخ ساده دلی

مدحت بزم شراب ایلدیلر / ذکر آهنك رباب ایلدیلر

دیدیلر حیف او نهال شاداب | اولدیلر باده تردن سیراب
رخ کلر نکله ای غنچهٔ تر | می کلکونله ویرر زینت فر
زن کبی اولمه مقیم خانه | مردسن سنده قارش یارانه
خم ابرو کبی عالم یکسر | غمزهٔ سنکله افکنده بحجر
کشتهٔ تیغ مژه‌ک چوق دیرلر | قلیجک اوزره قلیج یوق دیرلر
دلربا سوزلرینی کوش ایدیجک | طنلیجه کلدی اکا الکی دیجک
ایتدیلر اخر او ماهی تسخیر | قوردیلر مجلس سیاره نظیر
جامدن رطل کرانه واردی | کیدره رنک قصدی جانه واردی
طلوع قالدرمده اول اهل صفا | ویرایدی لعلی تجیلیله اکا
کیمسه لر ایلیه جز تقلیدک | یوخسه اوز اوغلی بیلیس جمشیدک
کیمله بحث ایلر ایسه ملزم اولا | ذهنی لرده مکر رستم اولا
جرعه کبی چلیمدک آلتنی | بر دده صولتمز ایدک عمانی
کورمدی منکلی بر داخی فلکک | بکتا ولنجه سنک کبی کوکک

الدی نوزیب ده دخی اول رنکه | بویانوز حیله ایله تیر تکه
دوشنوب بیهوش اول پرورنک | نقش مقعد کبی سیدانه همان
نجلتی شا کامه بکسان ایلر | سیوهٔ وصلتی ارزان ایلر
اولور اشخاصه کوزرکاه عظیم | قادلدی داغلر کبی اول فهیم
فحشا اول رستم دستان عنز | سیخ وشمع جکرنده او نیار
صبح اولورتا که کیدر خواب خمار | قالدیرر باشنی کون کبی او یار

عقد

145

عقد ایدرلر نیه بو بزم صفا | بنه بر سیره کلورلر ظرفا
لیک دلبر ایدوب اظهار ملال | غم جکر شبهه ویرر بعض خیال
اشقیا ویرمکه اکا رغبت | وصف ایدرلر می نابی قت‌قت
کمی در حالص ایدرهم شفاف | هیچ کورلمش دکل اول باده صاف
ایچمه سی بوسه کبی روح‌افزا | تازه لر قلبی چو انفاس صفا
روح کبی بدنه ساری ایدی | حکمی هر زاویه‌ده جاری ایدی
بو قدر اولمشیکن مرد افکن | ذره یوق شمدیلک آثار زنن
فتنی اولکی خمار سحری | چکیلور درنیجه باشی اغریری
کوش ایدوب سوزلرینی اول تازه جوان | دیدی بیلک حیرتله ای یاران
واقعا کرچه یوق درو سوزی | لیک معناده مخالف اثری
اولدی هر قطره کویا اخکر | مقعدم طور مدین او دکبی نار
حکمتندن ده طبیعه صورام | بر کوجم وارکه طور بو او طورام
بو ایسه اخر بزم عشرت | لعنت اول عیش وصفایه لعنت
روح محض ایتسه ابا رتنی | نه بوزی اکا هوس ایلیه‌ تی
ساده ول مخلطیه الدانزی | او حرارتمی نابلک صانوزی

ایشلدی اکا فتیل سوزان
باده تک کیردی کناهینه همان

صحبت بیت وکوم سوء الحریص محروم وفي البخل مشوم
مضمون نتیجه لئیم مبتلا عذاب الیم اولدوغی بیانندده در

شوم مدر خصلت حرص غدور   صاحبن عاقبت ایلر محروم
عالمه نعمت حق بیکسندر   حرص ایدن جو صفتدن اندر
حصهٔ غائب قسمتکه بس   حوصله ایلمه تکثیره هوس
اولدی چون سفرهٔ دنیا نوی   قانع اول هر نه ایسه ما حضری
شکر ایدوب فیضیم نعمتنه   غرق اول نعمت بی منتنه
حوصله طالب امر موهوم   حاضردن بیله اولدی محروم
کسب ایله اولسه مقدر افزون   خارکنلر بوله کنج قارون
عقلا اولسه اکثر مال   اولمیه شخص مبصر دلال
کسبده مدخلی یوق تدبیرک   کیمسه رسمن بوزمز تقدیرک
اعتبار ایلیجک اهل خرد   بولنور بو سوزه بیک دانه سند
نیجه ایله که صایرسه بیک کز   کندی الکشتی حسابک بیلمز
قبه ریش اولمشیکن حمقنه دال   بو حماقتله مرقه احوال
نیجه وار اولور افکنده   کوشهٔ قهوه‌ده یا کلخنده
نقطه دوکسه بیلیور بی تعلم   طرنغی اوزره حساب الجمل
قوسه هر خانه‌سنه شطرنجک   درهمک ضعف ایله ارکن برنجنک
بیلینور نقطه ایله بو نیجه عدد   کندوسی نقطه کبی صفر الید
خانه‌سی خانهٔ شطرنج مثال   جبه‌یه فقد له محتاج عیال
بو قلمک بویله اولان بی غرضی   باعث نکبت اولور حسدی
حسد و بخل عجیب علتدر   درد و حسرت مرضی نکبتدر

نه

نه بلا وار ایدی نه ذوق وصفا   سکا اوله ذوق وصفا اوله جفا
غرق اوله خرقهٔ انوار نعم   سنی کرداب جفا ایله درد و الم
نیجه بر بی خرد نامرد دی   حقده بولاکه بو دوکنمز دردی

سوزم افسانه دکل حکمتدر   بو مثلدن غرضم عبرتدر

پادشاه کریم با نعم و بخیل دنی و لئیم بیانندهدر

وار ایدی بر شه جمشید خصال   لطفی مشهور ایدی خورشید مثال
ابر بارنده کبی شام وسحر   عالمی ایلر ایدی غرق گهر
غرقهٔ بحر بلا کیم آچه کف   بر اولوردی کفی مانند صدف
بذل ایدی کندو ایله کاری   شاه شیوه‌سنه کیم اظهاری
سایه وش حاجتنه اول نخل روان   خاکسارانه ایدردی احسان
کاسه‌سن ایلدی پر زر رنکین   شاه نرکس کبی بیک خاک نشین
نوربخش فلکک همتا ایدی   لطفنه کالازم ماهیت ایدی
عدل و احسان ایله اولمشدی مثل   طبیعتی ایلدی خلاق ازل
باغبان چمن لطف و کرم   صرصر کلیکن دینار و درم
طرح ایدوب قاعدهٔ معدلتی   بخش ایدردی کبی بر مملکتی
برندیمی وار ایدی محرم راز   شاه محمود ایله مانند ایاز
نته کیم جام می غمم قرب   صحبتندن انکا ایلردی صفا
شیشه و جام کبی القتده   دیر و باغ اغزاغزه صحبتده

کوبیا تازه سبوی خمار　　ایچدوکی پرو کیدردی خمار
قیلسه بلبل کبی شیرین نغمات　　شیشه‌وش ایلمه رنگین کلمات
کوش ایدن کل کبی اولوب خنده　　جام وش اغزی صولانزدی حیات
لیک بر اصل بد زاتنده ندیم　　حسد و بخل ایله اولمشدی لئیم
جوش ایدر کوردی خبث جبلی حروم　　لطف شاه آنی ایدردی برغم
بر کیمه نصیب لیلی اسکر بار　　طتلو جاندن اولوردی بیزار
بر کوشه اول بزله بزم آرا　　ویردی بر نکته ایله بزم صفا
بکنوب شاه محل نحو انلعتی　　نقل بزم ایتدی سخندان لعتی
سنجیله هم بیکه آنه سحری　　ذره خورشید وشی اوندن یوزه رزی
چونکه صباح اولدی بتکلدی بزم　　اولدی هم صحبت سلطان کریم
شاه اکا ویردی کوکلدن بو خبر　　کیم ویرم بر کیسه اون همیان زر
کوش ایدوب آنی ندیم نا واقف　　اولمدی واقف راز نهان
خیردن منع ایچون ایتدی غرضا　　قیلدی پیدا کری اخبث نهاد
ویدی شرعا اولور اسراف دیکل　　اولمسون مال خزینه پامال
شه که اتلاف ایده بیت المالی　　آخرتده کوچ اولور احوالی
شاه ایشتدی بو سوزی وقتا کیم　　اولدی اکرام بتدبیره نادم
ستر سر بسته سخا ایتدی عیان　　قصد ایدوب ویروکیین قیلدی بیان
دو کوزی زار و پریشان اولدی　　ایتدیکی کاره پشیمان اولدی
طوتیجک حوصله یه حاله مدی　　کندینی اول دغدغه‌دن الدی

ویدی قهر ایله اکا شاه کریم　　ای فرومایه متاع لئیم
خبث مرکوزنی اعلان ایتدک　　بخلکی مایه خسران ایتدک
صحبتک مائده‌ده مشئوم ایتدک　　فضل و احساندن محروم ایتدک
کوروکیم شوملر ارباب حسد　　ایلدی شاه آنی مردود ابد

یعنی شکرانه تاج و تختی
سوردی درکاهدن اول بدبختی

صحبت بیست و چهارم فضائل رفق بیاننده در

عقلدر جوهری نوع بشرک　　صبر ایمش یوزنی صوبی اول کهرک
جوهر عقل که قلمایه مدد　　بولمز اکسیر کرامانه جسد
نفسنی بلمکه سعی ایتدر خواص　　سندنی سعی قیلوب فتنه باص
صبردر کوره کش بوته خاک　　امتحان آتشی ایلر انی فال
صبرله بولدی بولان مقصودی　　اجدر مفتاح ایله کنج جودی
هر بلاده کلسه تحمل یکدر　　قدرت حقه توکل یکدر
رفقدر چاره کر رنج ستم　　خوش طوتر طبع ملایم مرهم
اکیلوب بولدی سلامت مرفق　　اولمسه رفقی اولوردی ایکی شق
تازه ساخی که اکر باد شمال　　قد جکر دلبر نورسته مثال
شجر کنده که کندیش ابرمز　　صرصر آنی قولاینه بولمز
قریلور جام درشت فغفور　　دامدن دوشسه اغرمز سمور
اعتبار ایتدوکی اهل نظرک　　یوزی یومشقلغیدر دو دونرک

ایدر اول ما صدق خلق عظیم / کرم اربابنه بیحد تکریم

اولدی هر مرده کریم الاخلاق / وارث حال نبی خلاق

حسن خلق اولدی عجب خصلت خوب / که ایدر آدمی محبوب قلوب

ایله اخلاقنی تهذیب همان / طینته شر کیر اولورسه نادان

شخص شریره اویرمی آدم / دفع اولور شری اولورسه الیم

کیمسه غالب اوله مزبد نام / آنه او بونجه بو بوره هنگام

قهرمان اولسه عدوی جانی / صبر ایدن کیشی بکرمش آنی

عوعو ایتدکجه بولوروز سکلر / ساکت اولورسه اوده ولورکجه

قارشو قودقجه سکان شریر / سعی ایدر اولمغیچون داشکیر

ویرمه شریره خشونتله جواب / عبدر آدمه تقلید کلاب

ایتمه بولسن لق اگرچه مثال / سنده قرشو قومه تنده جدال

او بلند ایلرسن زیر ایله / آنی احسان تعزیز ایله

کوش ایدرکن بو سخن الهی
نه بیوردی کوره عیسا نبی

داستان حضرت عیسی علی نبینا وعلیه السلام با شخص شریر

برزمان حضرت ابن مریم / یعنی عیسا مبارک مقدم

ایتدی بر خطه‌یه توجیه عنان / آب جانبخش کبی اولدی روان

سایه‌سی سته که ابر رحمت / دوشدوکی خاکه ویررودی برکت

باصدوغی خاک بولوب خضرا / باصمه نقش ایلردی صحرا

کو بیا نفخهٔ دلجوی نسیم / نفس ایتدوکی اولوردی برسیم

قنده کیم لطفله اولسه نازل / اولدی بر منزل و نعمله منزل

قالب مرده‌یه ویررودی حیات / کتوررلردی کورنلر صلوات

کوررلر طوتر ایکن الده عصا / اجیلوردی کوزی نرکس آسا

اولسه کر جامه‌سنده کلقی / رفع ایدردی تکسی دکسه الی

راست کلدی آکا یولده ناکاه / بر عجیب ترک لئیم کمراه

سیرتی سک صورتی آدم ایدی / روستای خر لایفهم ایدی

ایتدی بر نیچه سؤال بر تاب / لطفله ویردی مسیح آکا جواب

قائل اولمادی ولی اول ناساز / ناسزا سوزله ایتدی آغاز

سک کبی عوعو ایتدکجه بلند / غالب اولدی بروت لطفله پند

حاصلی شیشهٔ جور و ستمی / ایتدی متغیر اولکان کرمی

بر مسلمان کوروب اول احوالی / دیدی ای جوهر پاک و عالی

صبر ایدهسه وصف ایدهم انجق اولی / هله احسنت کرم انجق اولور

بارک الله زهی وسعت صدر / ذره فرق ایتمیه مانند بدر

نور محض ایکن یا روح لطیف / ویرمیه هیچ کدر اول شخص کثیف

هر سوزی اولسه ایکن خار جفا / کل کبی سبز اولهسن عقده کشا

نا قبول حجرا بستر ایکن / تیره دل اولدیغی روشن تر ایکن

باقیوب صورت استعداده / بینه سعی ایلیه‌سن ارشاده

ابر رحمت ایده‌می طاشه اثر / بیته‌می صخرهٔ صماده ثمر

سائله وردی جواب عیسا
کاسه ده آب باخود جوک ومدد
بکا لایق کرم شفقت ایدی
ضایع اولمز حکمی خلاقک

ویدی صنمه عرض اولرتمکه ولا
هرنه اولسه اوترشیخ ایلر
اکا لازم سنم سنرت ایدی
مقتضاسی ویربلو ازخلاقک

کوسترر نکته شناسان قضا
خار وکل هر نه ایسه احسن قضا

صحبت بیت وپنجم زنباره ذکر احوالی بیانینده در

اولدی زنباره اکر حالی نیا
اوله چون فسق وفجور اطواری
شخص زن دوست عجب کوردن اولور
شومدر فعل زنا غایتله
اکا رغبت ایدن افتاده اولور
ابریا نله ماننده شتا
طونا نوب بنجه ورق زنباره
دوشیجک نکبته مانند خزه
کیسه آرقلسه ناکاه اکر
صفرا ولجیه انی برمقدار
خصم فاجه ودشتار اولور
برزمان کرجه سکردر اما

سرمه لی دیده کبی بخت سیاه
ایلری وارده جی انک کاری
یوز کوره کمز وزنه دینمی اولور
اهلنک عمری تجرد لتله
اکثرا بابی زنا زاده اولور
اولدی جمع زنا ایله غنا
آللرکیسه دونوب کلزاره
صوراکنده کلکونه قفتان
جامه نک بریتی البته قام
دوش دلاله دوشر آخر کار
کیده رک بیک بلکیار اولور
طوتیلو آهو تنی سا

باصیلورسه کوره سن سیرانی
زن کبی زنلری شوم احمقدر
فی الحقیقه قتی عاجز القدر
صرف ایدر مالکنی ساده قالور
بقه ازانی شوم وبدخو
سنده انصاف ایدو فکر ایله
اولسه برکاره تدارک قابل
جونکه ممکن اوله بروجه حلال
مسلمه لازم اولان عفتدر
عفت وعصمتی وار ایله بنیاد
بولمغه برزن بی پروایه
ابا عن الملة سعی ایتمه هما
الدانوب روی دل ساحره یه
اقانغی پرده کشی ناظر اولور
حمرتی کرچه اولور پیرایه
باصیلورسک بریکجه بهتان
کتورور ابا یشوب واحانه
دوشمه قات قیوسنه غفلتله
قورقرین کم اوسلاح شرار

سیر ایدر عاقبت اول زنلرانی
خلق ایجنده یا للی ایجقدر
اوزکه بی فایده خرینر القدر
کندی با شنبنه بلا صاتون الور
نه دنا ءت نه قباحتدر بو
ایتدو کک یوزقراسن فکر ایله
مسلم اولوری خواجه مایل
اختیار ایتمه وایدو راه ضلال
ترک عفت سبب نکبتدر
اوله افتاده کرداب کناه
فسقله آره لمه دنیا یه
بو بیتو که صالمه صقن بار کران
التفات ایتمه صقن فاجره یه
صکره یوزی قره سی ظاهر اولور
جملته اولدی قوی سرمایه
اودرله باصیله صنمه آتی
نغمه اویوم دیه رک میدانه
کیرمه قاتلی قیویه زلتله
هم فرنکی اوله هم جوهر دار

کوزلرین خلقه لنه زاغ کبی — بوللرک مهرلنه داغ کبی
اوله اعضای وجودک فاسد — دوشه مانندهٔ زخم زاید
قوپاروب فتنه آرایده جذام — سلمشو یوزنکی مانند زکام
ایتمه جز آنجه حقارت نظری — بلکه محتاج اوله سن دوشه‌یدی

مرغ زیرک طوتیلور پا بنیدن
کورنه سویلر قلم نادره فن

داستان گرفتاری زنباره بدام مکاره

بربوزی قاره سک آواره — بوم وش کیجه قوشی زنباره
اوسکداره وارروب ایتمز مقام — خیلی سعی ایلدی ولنجه جذام
رشته بر پای ایدی مرغ پای — قوشی ایلیلی ایدی انک نامی
لقبکی صلتی ایتدکده سؤال — بو بله نقل ایلدی بر اهل مقال
که اوزانی زنانکاروفی — زنا ایچون بولور ایدی آوراهنی
دائما ایتمکله کشف عورت — پرده‌دارانه ایدرمش غلظت
کورسه هر قنده که دیوار حرم — انده فرجه کوزه درشی هر دم
قپوده خلقه کبی کوشی مدام — شه نشینده کوزی مانندهٔ جام
قفلدیوارده که کورسه سوراخ — ماروش اوراییمش اول کستاخ
مجسه بر تحته حرم پاینده — دم اوده بوز غنچی دکانندن
برکون اول دربدر بی سروپا — شهرده بر بوله کندی تنها
تحته حولی آراسنده ناگاه — کورنشور شمع صفت بر ایکی ماه

شکل

شکل بر و بیننده بر قاج دختر — نیجه دختر که فروزان اختر
غمزه سی سوزن دلدوز خیال — طره سی تاب ده غنج و دلال
اوکینه صفحه لرینی کورمش — یازمش اوستاد قباله ویرمش
طورمدن بربرینه نقش کجر — صوره سورنلری دائم ایشلر
بری بیر پیشه اهلک اولمش — زهره اول دائره یه چنکک اولمش
کورکجک آنی دلکدن بو دنی — اولدر اول تحته نک اغ فقنی
فالمیوب صبره همان ایلدی عزم — که لطیفه ایله اوله داخل بزم
قصه‌سن الت هنکامه ایده — صونه طوطاریتی چرنامه ایده
بولدی بر کهنه بوداق سوراخی — صوقدی اندن اوربده شاخی
قیزلوک بر کوروب دیدی به بق — کیمک اوله بو قنالی پرمق
بریسی دیدی عجب بوم میدر — یوخسه برآوجی قزل موم میدر
بری دیدی اقیز اول موم دکل — بارمق اولدیغنده معلوم دکل
نه قوش اولدیغنی بلیم اما — برجفته بوری یه بکلر دمثلا
کیمی دیر باری براولتو ایده لم — الالم قوقله ایدوب اوینادهلم
کیمی دیر کورنیجه اویناه هر دم — کورملا ندر بن اکا یاپشه محرم
انجیلر نوت بری کیم عارف ایدی — یعنی بو قوشی دلنه واقف ایدی
مغلطه ایتدی تجاهل قیلدی — آنی اغفاله تغافل قیلدی
حاضر ایتمشدر کندی بر تاب — بند ماهی یه بریشم قلاب
دیدی وهم ایلینه هی احمق — نیجه اولورمش بن اکا یاپشجق

شیوه‌لر ایتدی او شوخ شاطر   صغادر آنی توتیجه وافر
بو نزاکتله همان ایلدی بند   ایپلکی ایلمک ایدوب آندن کمند
چونکه بند ایلدی اول مار بدی   تیز طوتوب کلّه‌سنی ایکنه‌لدی
قره‌جی طوطینی کبی مثلا   یکجری بر نقش که اولمز اصلا
کوردیکم قوربته‌م بر جکسه اکر   کسکین ابریشیم انی ایکی بولر
ایتدر بنک دردله بیچاره فغان   طورمایوب قیارایدی کلّه‌دن
طوتیجق کلدی سکردوب طرفا   اوشویلر ماخاقا ده اکا
کهدی قیزلر که اوزاندن فریاد   ایتدیلر جانینی قوشیجه آزاد
اولدم ایکنه بیشه دوندی کوبکی   سپوری طوتری ایپین سوروب دک

بو قضیه اولوب افشایه سبب
قالدی اولدم بو زماندر بو لقب

صحبت بیت وشتم فضائل مداراة بیاننده ذکر اولکر

استین کنج سلامتده حضور   ایلسون رفقی سر جمله امور
اولدیلر ما حصل خصلت وخو   لطف احباب مداراة عدو
رفقله قیل بو ر اعدایی شکار   ایله هر امره مدارایی مدار
نازایدرسک کتورر یار صدیق   هضم ایدر شیوه رفتار رفیق
اوتوولمز ستم انسکده حقوق   ایلمز دکمه بلا ایله عقوق
نفقدر قلبی اولورسه ویران   خاطر کدن نیه جهمر یاران
لیک خصمک بد اولور اخلاقی   قالور البته جراحت باقی

طوتالم نازک ویرا اوله سخن   قوجنور لاجرم آندن دشمن
اولمز انکله لطیفه جائز   طوتقان نکتنه یی اکمه هرکز
دوستی لطفله احیا ایله   دشمن دونه مدارا ایله
دوست بی شبهه محبت ایلر   سیلکه قلبی شهادت ایلر
بیلنور راه محبتده ثبات   هیچ لازم دکل ایتمک اثبات
هنر اولور که ایدوب مکر فسون   ایده سن کندو نه خصمی مفتون
قلبیجک صاله هوادارک اوله   حفظ عیب ایده قضادارک اوله
اعتماد ایتمسه هر ایده حجاب   هیچ اولمز سه قیله ترک عتاب
نیره‌لکدن دلنی صاف ایلر   بقر او قناعته انصاف ایلر
نفعی ده اولمز ایسه دولتدر   شره‌نی دفع ایدوک نعمتدر
باخصوص اوله عدو قاهر   که اوله قهر وجفایه قادر
کندونی قیده دوشورمک نه بلا   حرجی ترک ایله مکرر اولا
لاجرم اکا مدارات کرک   ترک غوغا ومعادات کرک
خصمه چوق حیله دیمشلر عقلا   جمله‌دن اسلمی ترک غوغا

دوستلقدن کیمه ایرشدی ضرر
اعتبار ایده نه بو قصه یتر

داستان اردشیر در حق امیر دلیر بیاننده

اردشیر اولمشیدی عالمگیر   ایلدی توسن ملکی تسخیر
ربع مسکونه اولوب تمغا زن   حصه‌سن الدرزن دنیادن

یدی اقلیمه شه کشور ایدی   کوکب و کوکبه ده اولکر ایدی

جمع اولوب یاننه بر کون وزرا   دیدیلر ای شه اقلیم کشا

منت الله که سو جمله جهان   اولدیلر خلقه بکوش فرمان

مشتلو کوکب عالیشان نک   کلمه کوبک سو بیلر کیوانک

سکا تقلید ایله در خلق جهان   اوده شیرانه کرک ماه توان

لیک بر شبهه لو بزده حالا   اولدی جمله متحیر عقلا

اصلنی حکمتنی شاه بیلور   جکلن زحمتی الله بیلور

شاه صوردیکه ندر شبهه عجب   بوقدر زحمته نه اولدی سبب

دیدیلر حاکم جنک آور روا   نقدر سرکش ایدوکی معلوم

خاروش تند ایکن اول اهل کین   صالدی نار غضب شعله تیز

کل کبی خندیه دستور اما   زخمی روشنق قلیجه اولدی خطا

قوت قاهره بو حدده ایکن   نه روا اولمنه بر کنده دکن

یوغیکن قهرله قلعه‌سنه نقب   نه ایکی بویله مدارایه سبب

اکر اولورسه بو رسمه اهمال   قورقرز کیم ویره ملکه اخلال

کوش ایروب ایلدی اهنک عتاب   وردی اهل غرضه بویله جواب

مرد کیم اوله خصومتده قوی   اولور البته محبتده قوی

ادمک بو ایکی خصلت هر آن   غیرت همته اولدی نشان

همجنک هیچ وجودی اولمز   حبله بعضی تفاوت بولمز

دشمن اولسه نه ضرر ایده بیلور   دوست اولمایوب الندن نه کلور

چونکه

چونکه خصم اولسه اوله قادر شر   دوستلقده اوله خیره اقدر

ملکی اخلال ایله اولنجه قدرت   خیرخواه اولورسه ویرر خالت

بویله اثبات وجود ایلیجک   مرد ایمش آکا مدارا کرک

ایتمدیم دائم آنی دشمن جانک   دشمنه صالمسه اول شیر ژیان

تیغ اعدایه اورر کن عالم   قلیجه کندی اوررمی آدم

طوتالم کیم اوله سرباز عنود   حیف در ضایع اوله اویله وجود

ایندی اول پادشه نیکونام
حاسدی کندی سوزیله الزام

صحبت بیت و هفتم سماحت و کرم بیاننده در

ای اولان غلغلت طبعیله مثل   قرش اهل دله سنده اجل

صف غلطنده اولندی تغلیط   تند اولوب اولمه صقن فظ غلیظ

نه روا جور حشونتله مدام   اولمه‌سن خار جفا کبی بنام

سنی ایللر صقنه مار کبی   قجه اکرن زبان نکار کبی

سبب لعنت باران اولمه‌سن   قلبه طوقنمده پیکان اولمه‌سن

یرسی جانلکه کلمه همان   جانله‌سن ویرمیه‌سن هیچ امان

جانور کبی کورنسک هر دم   اورکه طورمیه خلق عالم

سنده فکرایت نه شکل انسانک   خوکه در بو ایله یکسانک

کیدر اول خصلت مذمومک   اولدی هر کونه قباحتدن اشد

سخت رو اوله مثال مرات   چونکه یوقدر عالم صورتده ثبات

آدم اولدر که اوله خندان رو / خلقیده حسنی کبی اوله نکو
غنچه وش صارمیه وراق ذی / کل کبی دوکه صاحة ماحضری
کیم بقا ایتسه نوکلو انعام / اعلمش صورته مانند غلام
کیمده کیم اوله اصالتدن اثر / اوله مانندهٔ نخل بربر
قیله لی وعذغه رزق وریا / لطف پنهانی بذل فقرا
اشته احکام فتوت بودر / مغز معنای مروت بودر
ایتسه عزم جمع نعمت ناز / بر پریشان بیرا غیله اهل نیاز
ایلیه همت بی اندازه / میوهٔ لطف اوله هر دم تازه
بوک ترلاسنا کلورسه اکر / ایله اعزاز ایله قدرین برتر
کوستروب تحفه سنه رغبتلر / قیله عیوبن کورجک غفلتلر
سنده بر بکادن ایتمه اشغال / درومنده یتره نتره سؤال
قیل جوانمردلکی اندیشه / هیچ سماحت کبی اولمز پیشه
کرم اولدر که اوله بی منت / نه حجاب طلب و نه خجلت

دکله لطف وکرم مأمونی
نیجه اولمایه کوکل ممنونی

داستان سماحت مأمون درحق اعرابی بیابانده

اولدی چونکه صیت وصدا مأمون / دلور انداز درایی کردون
عدله ملک ملل امن آباد / غرغهٔ لطفی خلیج بغداد
اولدی مستعل علم عباسی / سیلدی آینه مهدن پاسی

صالدی آفاقه سماحتله صلا / کلدی خوان نعمه بای و کدا
قحط اولوب بر سنه ده بر عرب / اولوبی تقسیده لب مغز طرب
الدی نعمتلرینی چرخ دژم / بربرین یردی المدن عالم
ریک بر تیره ده اولاد عرب / خشک لب قالمشیدی تنه که ضب
ایتدی اول عجزله بر اعرابی / فکر دفع مرض بیتابی
کوردی بر ابله بر طرفه غدیر / صوبی چون آبله پای فقیر
ماء راکد متعفن مسکن / نوح طوفانی کورنشلردن
کوبیا مغسل قوم بوسا / شافعی حوضی بانند دریا
کورجک آبی اودم اعرابی / اندی جان اکه جو مرغابی
چشمهٔ حضره ایرشدی کوبیا / صاندی اسکندره صو استغنا
عمرده کورمدیکن کوردی فقاعات / کیردی جاموس کبی اکه روان
نائل چشمهٔ خورشید اولدی / واصل دخمهٔ جمشید اولدی
ویدی وصف ایلیوب اول آب عجب / ای کزین شیرهٔ انکور طرب
شهد شکر کبی بر لذت سن / تازه نهر اللبن جنت سن
هر نیه قوفسنک ایا آب زلال / قلب ماهیت ایدر وک فی الحال
لازم اولدی بر ایدر بو قرابه / غرق ایدم شاه جهانی آبه
کور مرشد ربو در نایاب / قنده کوردیکه وار انکا آبی
هیچ بونک کبی هدیه اولمز / بو بلیه شاهانه عطیه اولمز
چونکه بو فکرته بنیاد ایتدی / قربهٔ تحفهٔ بغداد ایتدی

اولدی بختی عربه راهنمون — سیره جقمشدی او سمته مأمون
کوریجک پادشهی اعرابی — بیلمش جکدی همان اول آبی
عربه لطفله اولدی مائل — صو کبی اقدی شه دریا دل
دیدی بو تحفه دکل آب حیات — جانفزا جنتی شیرین جو کات
بس ایدی اکا صفا و لذت — عطوه بیهوده جکلمش زحمت
جامعه کوردی و قویدی یرینه — وردی حفظ ایتمکلیکن جاکرینه
ایتدی احسان و اوکا شاه — اوراده قیلدی اتی رو سیاه
نه عرب شطی کوروب جکدی حجاب — نیمسه نه آبی کوروب ایتدی عتاب

بارک الله زهی لطف و ادب
که نه منت نه خجالت نه تعب

صحبت بیت و هشتم سلامة الانسان فی حفظ اللسان مضمونی

بو زبان اولمه صقین مار کبی — طلامه بولدوغنی خار کبی
دلی او جندتا تادلر نیتری — دل دمر بنده قودی شمشیری
بولدی دلدن بو قدر فتنه ثبوت — اوره هان قاپوسنه مهر سکوت
دلی جون مار کزنده غلاق — ایلدی مایه زهر و تریاق
کاه اولور نشتر نیش جفا — کاه اولور مرهم راحت بخشا
دوبدی اخلاق ذمیمه ماره — شهمار فزانک اماره
جمله نک نشتری اما دلیدر — دلده زهر اولماجق نابلدر
سویلشلمز اولیجق زهر آلود — کسوه در اکا علاج بیهوده

طولا شور فرجه بولوب ازارم — ارزه دریا شیمنا نمک جاره
اولدی باران ستم پروازه — هزل جدکوته زبان تازه
استعاره لی اولنمز تحقیق — تیکم تازه زبان تیر زیق
کیدر اول نکته و رطعنه زنی — طوقنه کسمه کبی هر سخنی
حرف اتوب لیلیه خلقه ازار — اورمه اغزی بو قفیله هربار
باده کبیرله اولمیه سرمست — ایتمه ساغر کبی هم قلبی شکست
طعنی ترک ایله که عذر اولمز اکا — اولیمز زهرلی پیکانه دوا
مرهم اولمز ستم و آزاره — اعتذار ایله اوکلمز یاره
ولی دریا کبی قیل اهل سکون — سیل وش جوش شنک ایتمه افزون
سن کن اهل وقار اول یعنی — اوله کوهر تارک مالا یعنی
اولدی حاصل بوکه ناپاک زبان — لحم زاید کبی عیب مردان
برالجم صوابه اولور کابسند — سوزده کم اوله لطیف باره
اولیه مشرب که بلنمز برکس — آب حیوان ایشه قیلمه هوس
ایلمز تا زنحمل ظرفا — جشمه حضره ایدر استغنا

سکتت قیل بوری مانند زلال
بس دکلمی بو مثل سنا که مثال

داستان خواجه نصر الدین

خواجه عقدک نصر الدین — اولدی بر چشمه کنارنده مکین
آب وصافی جو دل شوریده — اولدی بر بوزینه نور دیده

باشنی چاق قله چرخه پرش ایغنی قور زفینه کیرنش
هر ترازوسی بونه طاق عماد بلکه الواح زفینه اوطاد
آب دلجو ایله سبل ستمور صبح صادقده عمود پر نور
ایلمش باد لجت همت که ترازو واره کیرش قرقت
قولاغی یورسجن خلقک الی ایله طوقمز ایدی اغزد لی
دهنی اوپسه اگر عاشق بالی دهنی اغزینه ورردی بی باک
گاه صو سرپجکن الوب اله اولشوردی اله بو عشوه ایله
اتلبوب ایلرایلر طلز وقتن اوف بیلانی کبی سور اشعرن
صحرروی یوزینه غافل ایکن گاه قوپتونه کیرردی بقه دن
ولنی طوتمز یعنجوت هر بار ومعنی چوبله اولمشدر فکار
خواجه کیم تشنه لب راحت ایدی تاب گرما ایله بی طاقت ایدی
کوریجک چشمه راه اوزره روان چشمه وش اغزی صوییه اقدی همانه
دهنی یار کبی بوردی لطیف لولسنی او یلکه قصد ایتدی حریف
چکلدی چوین که ایچه آب روان پتروش اویسه ایلدی همانه
ایتدی تقریر لسانی او بنا تدی خواجه حاصلی پاک اصلندی
اقدی صو چیبه دستار زدن غضبه گلدی اودم عار زدن
حسمه په اسدی عتاب ایله خطاب خشمله اقدی ممدن زهراب
ویدی ای حدیثی بلمز جاهل بنی الهمشدی سکوتک غافل
چوهرنی زحمته رقت ایدوب بانه تکلمشیدی آدیم شفقت ایدوب

وثنا

دائما ایلمسک خلقیله لج کوتوکه صو گحر ایدی کمسه اعج
بو لطیفه سکا اولدی تمثیل پرتو عقلی بودر ایله دلیل

ولکی حفظ ایده گور سالم ایکن
چشمه وش تا که یا شک اولایکن

صحبت بیست وهم فضیلت سخا بیاننده در ذکر اولنور

هیچ سخا کبی فضیلت اولمز بو بلیه عیب اورتوجی خلعت اولمز
اولدی هر شکل ایچون عقده گشا عنبرین شامه ایله سین سخا
کیجه گوندز قومه مانند سعی الک ایردیکجه سخایه الدند
طاش طبراغنی و کلی کانک در گوهر دیدوکی دنیانک
باب گوکل کبیه سن ای اهل سخا بر اوج خاک کله اوجوز معنا
یالکز بونه دگر دنیاده قول اوله لطفکه هر افتاده
اعتماد ایلمیوب دنیاده قیل توکل کرم مولایه
کرم اهلی کبی اولمز درویش فکر فردا اکا ویرمز تشویش
غیب گنجینه لری وافردر اعتماد ایلمین کافردر
ایلمه فکر معاشه وقت بو لیه وقت ایدنلر برکت
ماسکده بو تکلفه نه بلا مصرفکده بو تصرف نه بلا
ملک حقدر گتوری خالق فلک نک وارارده تصرف ایده جک
خانه ایکن آدم اینور تب غنی ماه وش کاسه تهی قورمه سنی
کوره احوالنی هر نادانک مهلانی ویرر دنیانک

خلقه ونشانی اهل دنیا کوزدر چاه غزاره کویا
حبیب در موردی شیء اللهن چوغلور حکمه دن آنی چاهک
کوکل آیینه سنی صاف ایله چوق وکلمی کله انصاف ایله
بو قدر عمر ایچون اولدقلر لطف حقه بو قدر خصلتلر
سهو ایله مصرفه زنجور اولمق ایلک مالنه گنجور اولمق
مهر وار سن کیمک ذره سن عجبا نه کوننه صقلرسن
خلقک طوتنه سکا رحمت اوقور الک الورده سنی جنته قور
دیه صوکنده ایدوب اوقافی تلفی باری قالورسه کافی
اینمه تقلید کروه سفها سنسن اول ایله الکله عطا
فلا حق سکا هب اولا حساندر غیر لیسی دغدغه شیطاندر
ایلمه کیمسه سنکچون کرمی سن سکا ایتمیجک ایل ایدرمی
اراده حاملک اولور ملالات اوتوردر سنی بیچاره همان
طوقنور وارثه ده بلکه ضرر تک طورورکن آنی شوربوده ایدر
خیر ایچون صقلدوغن سیم زر الت فسق وفساد اولور هب
طاشی طاشی ودزده قومز مرد جواد یا یرین صاندر یقلدر شداد
دور دادغله سپهر دوار بس وکلمی بزه الموزج کار
ایرجک دست فنا سیلابی سازکار اولمیه هیچ دولابی
خاتم اولدی مثل وارد یار نه زوالی نه عمارتلری وار

قالمیه عالمی ایتسک آباد

بزه بو قصه یه ترجیعی نهاد

داستان معامله خاتم طی با قیصر روم

خاتم اولمشدی جهانه مشهور شو قلعه نیته که مهر پر نور
اجدی طالکبی کف همتنی صاحدی سیم وزره منتنی
خلق اولوب خلقه کرد خوانه بدر ایدی هاله الجبنه ماهی
اولدی اول واسطة العقد قوم کوما صفتنه قصص خاتم
کوییا نقش نگین پولاد قودی ایوان فلکله بو آد
اوقوکور لوح عذارین نه نژاد لطف ایدن سکه مرمرده قرار
ایتدی اولت ده سوار طالعه تربیه خرکله دن برطالعه
یغشوب کلدی اوپری پیکر قالدی اردنجه چوق آهو نظر
رنک مویی که سیحلوچو حریر اولدی صورتنده همانا تصویر
تنی الوان طوبه بکزر ده انما انی تحریکه ایانجی حوکمان
کرونه غلغل کمان رستم ایلمی قان زهیله تودن محکم
رنک حنا ونزاکتله همان نو عروس ایدر اور خش خندان
لطف نرمی ایله وقت تکدو اولور مانند مهر برتو
کوه شکل ایدی قرار ایتسه چون حمره عرفی قلی سبک زلزله‌دن
قیلسه آثر کبی نوله صهل کر اوله غلغله دن کوش سهیل
وشته نواقی سلیمانه غزیو قره زنجیر بنی اور کوب هر دیو
برک کل دکلو دکلکش به شنک نظری قیمت خا عذره فلک

اولدی چوکانی فرخنده لقا … دل ویرر شفقتنه کوی ربا
کسب ایدردی اولوب اکا ناظر … فرح سینه صفای خاطر
طولدی چون میلی ایله قلب جهان … اولدی سیاده مؤجی رکبان
ایلدی قیصر دومک بو پیام … بو سنی توقیفی اقترده لجام
دیدی خاتم که سخاک سرور … امتحان ایلیه جک برلرودر
بر رجا نامه اولنسون تقدیم … عجب اولمز طلب لطف کرم
کوره لم اینمز ایسه انی دریغ … فضلی ضایع اوله مانند میغ
جای جان ایچره ایکن بیهانه … جقاروب ویره ملوک انه
بیلیورلر یوق بوغنیش باننده … ویرر اول بانشینی ده جاننده
قیصر اول فکره اولنجه جازم … اولدی ارسال ببامه عازم
ایلدو دن برابر و خامه سنی … یازدی غزله دعا نامه سنی
صالدی بر قاصد فرخنده لیام … قیله تا کیم بو مهمی اتمام
طی مراحل ایلیه رک لیل نهار … ایلدی منزل مقصوده گذار
خاتم طی کوره جک مهمانی … درمیان ایتدی همان دامانی
ازادی مطبخ کبابور نزه … هیچ شئی بولمدی انبار ترده
شویله بر ال ایلمش اول رشک بهار … اولمش اول خانه دکان عطار
کفچه و تابه سنک الدر بوش … مکسی نوحه کر مردهٔ موش
سونکوت طنجره خالی نغ غاق … شکم راهبه و مخشه همان
کوسفند و شترک گله لری … جمله ویرمش بولنه کله لری

غیرتین اسمکله غیرت وار … بلکه نه وقت نه جود رخصت وار
رخشدن غیره چون اولمزدی ماق … بی تردد آنی ایتدی قربان
اولدی قاصد اوشب نامه گذار … کزلری آنی مثال شب تار
احمدی کل کبی مضمونتی هیچ … غصه وش خاطر اما بر پیچ
فکری بو السه فراستله خبر … ویرمسم بو یله جوانمرده کدر
صبح کیم تیغ کشان کردون … ایلدی رخش شبی غرقه خون
میرزبان جقدی بنه مهمانه … کلدی اسباب طرب میدانه
قاصد اول نامه ایصال ایتدی … اوپدی باشینه قودی اجلال ایله
دویدی مضمونتی اولدی مبهوت … اوردی خاتم فمنه مهر سکوت
نامه بر اول کوری کوردیکی دم … صاندی آت ایلدی بلوی غم
باشلیوب تسلیه بر دیدی نوار … واسطه جونکه اوله کار گذار
ویررز لطف حیل برله جوابه … نه کدر اوله اراده نه حجاب
لعلنی خاتم ایدوب کوهر بار … ایلدی نقش ضمیرن اظهار
دیدی اول استدیکک رخش بونی … شبی ایچره دونوب ایدی جولان
کیچه المشدی حضور گذری … اول ایدی سفره کجه ما حضری
قصه دن غافل ایکن یعنی همان … مقصد مطلبوب آنی ایتدم قربان
توخته طالب بو ارادن بوشمز … اولان اولدی کسلن باشن بتمز
ایلدی قاصده وافر احسان … ویردی رخشیله ایکی رخش روان

نامه بر خسرتله دوندی آودم

قالدی بو غصه چو نقش خاتم

صحبت سیوم تابع نفس اولمنک قبایحی بیاننده در

ای بیلن نفس و هوای دشمن / خصمکله ایله تدارک ارکن
قهر ایله نفسکی تذلیل ایده کور / روحکی دا ابنی تکمیل ایده کور
کاری نفسک شو نشکلدر / انقیاد اکا مخنثلکدر
عقل مردانه اولوب فالعدر / نفس زن خلقت و خوطا معدر
قطع الله طواشی کبی اول / حرم پادشهه ایتدی دخول
ایلدی قطع عروق افساد / باب حقده بولور البته مراد
نفسکیم موجب ذلت اولدی / آدمه باعث ذلت اولدی
ایلدی آدم و حوایه فتن / اول دکلمی چیقارن جنتدن
ایتدیلر صکره ندامتله فغان / انا بابا کوتی ایدی او زمان
ایلمه فعل زنا ایله مدام / کندینی شهره ایدر سحره عام
شرع لا بد اولوب اکا جزا / ایاغن فالقه ده ضرب عصا
لوحشی اسدکه اوله لوطی شوا / اوله سن بیر و قوم مذموم
لعنت اول مزبله جی کافرنه / خفقا کبی بنه بر بر نه
الکز اول فعلی ایدن خانه خراب / قیلدی شهرکسن افسرده حجاب
توسن تندکه قیل صبر عنان / بندی نفس آننه شیطانه اوبان
بیدر اول عضو خبیثکه سنی / فابو فابو ایله در نفس دنی
تاب شهوتله اولوب لا یعقل / نشوه شو قیله اولسک قانزل

دوشوریده عقلکی باشه کاهی / ایله فکر ایله اوکنده چاهی
نفسکی کورمک ایچون محضا / دوشمه هر چاهه مثال اعمی

سکا ذکر ایلیه یم بر قصه / عارف اول قصه دن آلوب حصه

داستان عاشق شوریده با دختر پادشاه یعنی که دغدغه نفس شوم ایله دختر صحبتندن محروم اولدوغی بیاننده در

بو بله نقل ایتدی صحیح خبرک / بر کیسنی عاشق اواره لرک
که او دملرده که ایتمشدر خواب / عقل سرخوش می فصل شباب
کر می وقت شبابی بر سر / حالت جام جوانی بر سر
جام وش دیده ده نم سینه ده تاب / بر هوا کلدی نمودار حباب
چلکی جذبه زنجیر جنونك / منزلم ایلدی سمت هامون
سیر ایدرکن ره ولنت و دیکر / شب ایروب قوردی سیه چادرینی
ایلدی شعبده پرداز خیال / دل سودا زده یه عرض اشکال
ظاهر اولدی شجر سواوار / کورنه بوبکادن شعله نار
اوزلبوب اول طرفه جان علیل / طوتدم ای ره معقصوده دلیل
کوردم اول شعله شمع روشن / کوریتور بر حرمک جامندن
طولنوب ننه که مهر سا نل / اولادم اخر قپوسندن داخل
ایچی بر کلشن جنت مانند / کوریتورن اوته ده بر قصر بلند
طاق نذ کنکره پر انوار / قرقدان قرقنه تاج زر کار

روشنا جاملری ماه منیر / ساغر باده سی سیاره سیر
ایچی مهپاره لر ایله طولمش / توده روح مصوّر اولمش
جمله سی دختر اختر سیما / جمله سی طعنهٔ ناهید سما
صدر مجلسده بری نازنده / لمعی خادم عیسی سازنده
نای ودف غلغلهٔ نوشانوش / ایلمش طاقنی پرجوش خروش
شمع جمع ایدی او نخل زیبا / شیشه فانوس کافور والا
جذب ایدوب شعلهٔ شوق غالب / جامدن سیرینه اولدم طالب
بقارق دل اوبت رخشانه / دوندی پروانهٔ سرگردانه
کوزنی الشدی بقرکن ناکاه / بکا مانند خدنک جانکاه
برینه امر ایدوب اول مه طلعت / ایلدی مجلس خاصه دعوت
بو زم اوزره سورنوب آب کبی / دوشدم اباغنه مهتاب کبی
طور در بیلکه ناز ایله اول نازنهال / یاننه الدی بنی سایه مثال
بیلک خوشنود اوله ایدوب دلبسته / صوندی خوش کلدی طولوسن دسته
بر عجب بزم ایدی اول بزم لطیف / که مهیا ایدی اول جنس شریف
جام فیروزه و لعلین باده / در غلطان کبی بیلک افتاده
بی تکلف الجلوب حلواری / فرزه صونوری بزه شفتالوری
قرازوب تا ایله کلنار کبی / دوشدی مهر زهره وش ازهار کبی
طاغلوب رزه صفت مه نوش / قالدی اول مهر سپهر مجلس
جامه خواب اولدی مهیا اولا آن / اولدی اول روح مصوّر عریان

اچوب آینه صفت سینه صاف / دیدی کل کور نتیجه اولور شو الطاف
لیک شول شرط ایله در وصله رضا / اوله مهجور ایدر نفس هوا
قانع لذت دیدار اوله سن / ایدی وصله سزا وار اوله سن
رخصت اولمیه کزنده ماه / ایتمیه وصله کزنی اما ره
دیدم ای پادشه حسن بها / هوس تخت ایده می رند کدا
جان و دل بنده فرمانکدر / هر نه کیم لطف اوله احسانکدر
کرچه وار دم ایدرک بزم حجاب / جامه خوابه وارنجه قالمدی تاب
بوسه اویردیکه جانه لایق / صوندی لعل لبی شهد فایق
چشمهٔ خضر ایله هم شرب اولوب / سینه بر سینه و لب بر لب اولوب
هر بریت اوپوب ایصردم وافر / بولدی تسکینه اما خاطر
ایتدی اول قولی حمام نفس دغل / شرط فاسد کبی منسوخ عمل
دیدی همت سیدر اربی تزویر / اولاسن بسته دام تزویر
نه تردد بو یریدر ای دلریش / تیردر شصت نشانه درویش
فوت ایدن فرصتی نادان غلط / کچورر عمرنی پشیمان غلط
زن که زوقندن انک اکه در / پاک دامن کچنن ابلهلدر
ایلدی طبع تقاضا بیوند / شیخ نجدی کبی بر بیوزد ت
اول پری بکره تعلق ایتدم / یعنی تسخیره عزیمت ایتدم
دیدی ای حادمنی دیو لقا / بوغتمش اوزره قدر سنده وفا
سکا بو دکلو کرم قیلدم / داخل دخمهٔ کوهر قیلدم

بو قدر لطف قناعت کرکه   فتح انصاف مروت کرکه
بنجی صانعه که زن بری ایم   دختر پادشه پوتی یم
کرم ایت قیلمه بو ابرامی بکا   ابجه امثالم الجینده رسوا
ایتدم عذر و نیازین مقبول   مقصده ایلدم ابرام وصول
بلدیکیم طوتدره مز عاره قسوت   هر نه شیطان اولورسه اولسون
غضبه کلدی دیدی ای نادان   بوزارت چهره کی واللهی همان
دیدم ای شوخ اولورسن حاضر   اغزنی اکر یلرینک بنده بری
حاصلی رنکلرله زحمت ویردم   اکدم اول نخلی جناله کیردم
کوردیکم صانع اولور هپ سحری   ما دمان کبی ایدوب چقده زنی
ایلدی عقلیمی بکدن زائل   دوشدم اول لحظه بره لا یعقل
جمع ایدوب کندومی طوردم سحری   ایتدم اطرافه تحیر نظری
کوردم احوال بر نیشه اولمش   منزلم برّ و بیابان اولمش
زار اولوب درد له کریان اولدم   ایتدوکم کاره پشیمان اولدم
چقدی الدن اثر اولمادی پدید   ذوق بک لحظه یه عیشی جاوید
فکر اکلنجه اولوب شوم و سحر   اوبری حاصلی کوردم اوجر
ای نفس دنی طبیع لئیم   منزلم جنت ایکن قعر جحیم

حشره دک ایلرسیم ترک هوا
اولمیه نفسمه کوکلمجه جفا

صحبت سی ویکم فضائل عمل صالح بیاننده ذکر اولنور

قومیه

قومیه سکه کارنده دغل   ایلین نذکبی اخلاص عمل
روز شب ایله خلوصی لازمنه   قلب خالیده اولور غل ایله غش
مصلحت صاحبی آکاه کرک   کشتنک هر ایشی لله کرک
نیتک خیر ایسه اطوارنده   حسنه یازلور هر کارنده
وجه مشروح ایله اولماز کات   نیتنک خیر ایله اولور حسنات
بر عمل کیم ایده سن حکمتله   محض خیر اوله همان نیتله
فقرایه ایدیجک بذل عطا   ایتمسون خیریکی ابطال سکا
ویرجک لطفله محتاجه سلام   ایلمه منت ایله قدرینی لام
کرمک قهرله درد اولور اکا   بر طوطم بال ایسه زهر اولور اکا
عملک مرجعی چون مولادر   سر پنهانک اکا پیدادر
الغو ایدوب اول عملی عجب و ریا   بول بولور خاطرکه کذب و غا
غره اولوب عملیته طیا نور   حق یاننده انی بر نسته صانور
عابدک بدرقه اسلامی   عارفک فرقه افدامی
شاه شو ریسالکی ایلر کراو   نجم هادی کوزینور زرتو ماه
اوله چون تابش محشر پیدا   بوزی قاره قومیه ارباب ریا
ایده کور سعیله اخلاص عمل   اوله خاصیت اخلاص بدل
بی غرض حاکم اولنلر هرکاه   هر ایشین ایده رضاء لله
بونه دولت نه سعادتدر کیم   علمله عامل اوله بر حاکم
سالک راه هدی اوله مدام   قاتمیه ادمینه هیچ حرام

ایتدیکی جمله عبادات اوله ‌‌ ‌ ساعتی بیک سنه طاعات اوله

بو حکایت که کتوردی خامه
یتره حاکمه قانون نامه

داستان افضل بنی امیه حضرت ابن عبد العزیز

پسر عبد عزیز اولدی که ‌ ‌ ‌ عدله تازه کن نام عمر
عین عدلیله اولوب خلقه عیان ‌ ‌ ‌ کوزه دردی فقرای مرآن
اموتون اولوب جبر خلق ‌ ‌ ‌ اولدر عذر آور تقصیر سلف
خطبه سی آیت عدلوا احسان ‌ ‌ ‌ کاری بالاکن ختم قران
بر سحر شاه دیوان ایتدی ‌ ‌ ‌ عدلنی نیر رخشان ایتدی
قیلدی بر مجرمه اهنگ عتاب ‌ ‌ ‌ ایلیوب شعله اجرای عقاب
کلدی جلاد اودم میدانه ‌ ‌ ‌ کار ایلدی اوستادانه
تازیانه ایله چو قانون ادب ‌ ‌ ‌ ایرلادی ایتدوکی بر بر عیب
باشلیه اخ اوستو بر جهان ‌ ‌ ‌ تازیانه کبی اوزاندی زبان
صولت کرینه مغلوب صفت ‌ ‌ ‌ باشلدی یاوه یه اول بی دولت
دکلدی چونکه خلیفه انی ‌ ‌ ‌ ایتدی تخلیصی ایچون فرمانی
اولدیلر حاضر اولنلر حیران ‌ ‌ ‌ دیدیلر جمله ای شاه جهان
ایشیدرکن او سکک شرتنی ‌ ‌ ‌ بو بله وضعک بلمدم حکمتنی
ایتدیکی قانه برابر ایشدر ‌ ‌ ‌ خاصلی اکرم بکلشدر
شاه عادل ایدوب انلره جواب ‌ ‌ ‌ لطف ایله سائله ویردی جواب

ویدیکم شعله اول شخصه جزا ‌ ‌ ‌ حق غیر ایدی اولندی اجرا
ایتدی اولدم بکا کیم دشنام ‌ ‌ ‌ نفسمه تیزی دکل جای کلام
بلکه ممتد اولیجق صکره جزا ‌ ‌ ‌ حظ نفس اوله درونده پیدا
ترج اولوب حکم خدا ایله امل ‌ ‌ ‌ لغو اوله اراده احلام عمل

نه روا صائم اولوب لیل و نهار
باده نایله ایتمک افطار

صحبت سی و دوم فضائل امانت بیاننده ذکر اولنور

ای اولان مصلحت خلقه امین ‌ ‌ ‌ ایتمسون مکر و خیل دلده مکین
کلمسون مکر و خیانت سندن ‌ ‌ ‌ ایده کور کوشه قلبی مامن
قلبی مهبط انوار ایله ‌ ‌ ‌ دل کنجینه اسرار ایله
دل مؤمن نوله اولسه عیب ‌ ‌ ‌ اولدی کنجور نهانخانه غیب
صادقانه ایدیجک عهد و امان ‌ ‌ ‌ خلف وعد ایلمز اهل ایمان
ایکی قات اولسه بلا یاراندن ‌ ‌ ‌ مرد اولان دونمیه اقراراندن
باده بزم الست اوکارے ‌ ‌ ‌ اونودرمی کوره اول اقراری
جسم و جان اولدی طلسم عرفان ‌ ‌ ‌ تاکه حفظ اولنه اسرار نهان
بو امانتله جاندر کنجور ‌ ‌ ‌ سر مهر اولسون او ستر مستور
اولمیه مسلمک اقراری یلان ‌ ‌ ‌ حق دیمشلر بونی اقرار ایمان
مرد اولانلر سوزینک اوله ری ‌ ‌ ‌ چاره وارمی که سخن دونه کری
بر نفس کیم ایده مقدار رخنه ‌ ‌ ‌ دونمیه صوکره نقض وارجه

بویله در قولی جوان مردلرک / بقمه انکارینه دم سودالرک
پند پیران طرفه‌تر بو / راه مردان حقیقتدر بو
کرچک ارلر بو بوله مائلدر / اهل دل بو سوزه هپ قائلدر
بولدی صدق برکاتنده وصال / عاشق و صادق فرخنده جمال
لیک بو نکته ده معلوم کرک / صفحهٔ خاطره مرسوم کرک
اولدی دوره کیرلون هر ول / چوق سخن صادق و چوق حال
کیمده کیم چوق اوله عهد و پیمان / آز اولور راستی قول و پیمان
عهد و پیمان ایله خلقی بیله در / وهنی لاف ایله دیشن کیله در
تجربه اهلی بونی بویله بیلور / کیمکه چوق سویلیه اول چوق یا کیلور
اهل دل فکر ایله سویلر سخنی / سویلمز دورمه زبانه کله نی
قطب ثابت کبی ارباب وقار / دونمیه منقلب اولسه ادوار
ای خوش اول مرد که ایتسه پیمانی / کردن همتنه اوله عنایت
هر تکلم قول اولنه پنهانی / قودوغنک یرده بولاسن آنی
هر نفس کیم قیله دلدن بر تاب / اوله مانند خدنگ بر تاب

حسنی بونادره دن ظاهر اولور / که اکا بر ده بکیم سوز بر اولور

داستان پادشاه بلخ با باغبان کسیر پیر دربیان

برزمان بلخده بر شهزاده / سرو وش عمرنه اولوب آزاده
ایتمکه عالمی محفی سیران / اولدی بر سمته صبا کبی روان

کوردی بر پیر دیکر باغه شجر / شاخ قدنی ایکی بوکمش کبر
بیله زنار ایله اول اشکسته / حالنور دورمه شکسته بسته
بلنی ایکی بوکوب باد فنا / کوییا اولمشیدی بیل دوتا
اکیلوب خاکه نوجهده همان / قالمامش آره ده چوقلق میدان
سیر ایدن ویریدی بو حالتده انی / حسته کندویه ایدر کورکنی
تاک پیچیده کبی طول امل / ایلمشدی آنی مشغول عمل
کفی لرزان ایدی خورشید آسا / قلمی ایتمز ایدی یته خطا
دیدی شهزاده ایدوب بره خطاب / نه رای کول بو بیهوده عذاب
طوته لم کیم بیتشه میوهٔ تر / سنده اول وقته بیتشمک اشتر
چونکه غیره قالاجقدر او نعم / بابنه زحمت ایلجون بونجه الم
تربیت ایتمک ایچون اولدی احق / بر ایکی شاخی ساکه طوتدرمق
پیر دهقان کوله رک ویردی جواب / دیدی ای تازه نهالت دادا
ایللر ایتدی بزه حاضر حلوا / بر ده غیره ایدرایسک نه خطا
ایرته نک ایتمی وار الحق اما / ایر کوره اولکونه ده بلکه خدا
دیدی شهزاده ایر رسک اکا سن / اوچ طلاق بوشنه اوله زهره بندن
سویلیوب بو سوزی اول نخل نوان / کچدی عمری کبی سرعتله همان
دونه رک تخت روان ایام / اولدی شهزاده شهنشاه بنام
کچوب اول آره ده بر نیچه سنه / سیر ایچون وارد خیابانینه
خاطره کلدی او دهقان ایله باغ / هم انکله اولان سحره ولاغ

کوردی اول باغ بهشت اساسنی … بحث ایدر جنت ایله رعنالغی
شاخلر تازه یا قسمش خندانی … رونق باغنه اولمش نگران
اوخشار اوغلی بیشن بریکی … ذوقی سیبی عذار عیسی
بیریشمی کوروب اقبال قیلور … کرچه نه شاه نه شهزاده بیلور
اول اخره غفلتله مکر … کتورر سنجه طبق میوه تر
شاه ایدوب هر طبقه لطف کرم … دعوت ایلر اتی یا بقیه اودم
معذرت خوانلق ایدوب شهکه بیر … دیرکه فرض اولدی بکا میوه صبر
صوریجق اصلنی شاه جم کاخ … وبردی نخل سحته برکله شاخ
دیدیکیم باغی دیکرکن بو ضعیف … کلدی بر پاره جواهر و لطیف
بیله هر میوه دیو عهد ایتدیکین … ایلدی شرط طلا قیلمه یمین
اولمادی پری کرچه یایم … قنغی یرلرده در اول کان کرم
کوزه دوب لازمه عهد قدیم … یه‌دم میوه دوا ایدی عظیم
ایلمک جونکه حلالیتی حرام … کمر فر رکنی مروتده تمام
یوخ حسته دکلم بن ناچیز … که ایدم میوه یه دائم پرهیز
اشیدوب سوزلرینی شاه جهان … واقع حالی ایسا کا ایتدی بیان
کوردی چون کار امانتده دلیر … ایلدی قوجه کونهکار وزیر
اولدخی حکمت شاه کوردی … کسدی زناری اوجاغه اوردی

ایلیوب باغه اوان همتنی
دوزدو ازکونده شهک ملکتنی

صحبت

صحبت سی وسوم فضائل وشجاعت بیانینده در

دار ابسه وله شجاعت کهری … یوری شمشیر کبی وارایلری
قولتوغه سیکمه مثال خنجر … قارشو دور دشمنه مانند سپر
بویله تحقیق ایدوبدر حکما … که مسلم طوتر آنی علما
ایکی قوتدر ایدنلر اثری … عملیه بری بیری نظری
نظرک مرجعی علم و عرفان … که اودر جوهری نوع انسان
عملی اولدی دو نوع قسمت … غضبیه بری بیری شهوت
جمله سینک وسطی اولدی مفید … که اوله افراطله تفریط بعید
ماء تریاق کبیدر مشکله … زهره در زهر یانی اورتاسی دوا
نظرک جربزه در اکثاری … ابلهک ناقص اولور افکاری
علمدر رتبه عدل و مرغوب … حبذا المقصد و نعم المطلوب
شهوت ارتق اولیجق فاجر اولور … اولمسه جامد اولوب قاصر اولور
معتدل وصفی انک عفتدر … صبر و آرام دم قدرتدر
جانبینی غضبک اولدی جهان … متهور بریسی بیری جبان
اعتدال ایله شجاعت اولدی … صفت صاحب حکمت اولدی
بو صفتدر بو که ضمننده نهان … نیجه اوصاف فتوت پنهان
اولین لازمه سی صبر و ثبات … ثانیا ترک سر و بذل حیات
ایلین عمر کران قدره سخا … کوستره مسلک تسلیم رضا
اعتماد ایتمیه درع وسپره … اعتقاد ایده قضا و قدره

صدقله دینه توکلت علی   دشمن دینه اوله تیغ و بلا
کیمده کیم اوله بو وصف علوی   بی تردد اولور اجالی قوی
بوبله تحقیقا ایدر اشراف امم   که کرامتله شجاعت توأم
جنکده مرد شجاعت پیشه   اوله ما نکر هنر بر پیشه
صوکنی فکر ایدمز اهل وغا   بوریسه دینه باتمز مثلا
جسمه زخم ایرسه اظهار ایتمز   جونکی دشمن اکا تیمار ایتمز
غیرته لازمه همت اولور   خصمه ضعفی سبب قوت اولور
آز و جوق بلمیه اولسه بر هیچ   خصم آدم بربنه صایمیه هیچ
حق ظنی کرم مولا یه   آدمی غالب ایدر اعدا یه
کثرته باقمه که صوکی بو قدر   حقک آز نسنه ده لطفی چوق قدر
قلت عسکره غم چکمه صقن   بیزده آیت کم فئة
قلب کاهنه صالیجی مرد هنر   نوک تیغی جکر توزه اوینار
قوت قلیله صاغ و صولده   مرد اولان غالب اولور هر یولده
قدرت حقه توکل یکدر   لطف باریه توسل یکدر
ایتسه اول حالده روحی تسلیم   کیده اجا تله اول مرد کریم

کرچک ار اولدیغنه مرد هنر
بو سخن پرورش آرای کسر

داستان حاکم اصفهان منصور در جنک تیمور

برزمان صالدی تجمم ملکنه شور   عسکر مور شمار تیمور

یعنی

یعنی طوفان جلال ایتدی بروز   فتنه دور فتنه هان روز بروز
هب بودر بیقادر سیلاب ستم   قالمدی بر یری سبز و خرم
قیلدی توز اغنمه آخر نیت   اصفهان ملکنی ده تحمل صفت
عسکری ابر شوربار عذاب   بی کناه ایتدی اوقلیمی خراب
خنجری قطره سیماب مثال   جامه جسمی لوده فی الحال
نار حدت که شرر ناکی اولکی   زهره حی شقه ارک جانکه اولکی
اولدی جون واقف خان تیمور   اصفهان حاکمی یعنی منصور
قالدی بر پنجه توکوله تنها   دخی سلّه بمدین قلب قعا
شهر دن چقمغه عزم ایتمشیکن   کوردی بر بیوه آنی باشندن
نته هم زال سپهر کج باز   باعدن ایتدی جفایه آغاز
قهرله اکا ایدوب طعن زنی   دیدی ای شاخ جهان عار قنی
برایکن رایته مملکتی   پهلوان ایدک اوده لرده قنی
بر مهابتله دلاور ایدک   منهم اول شاه دلاور در ایدک
مرد ایسک قنده کیدرسک شمدی   برنی قور قنده کیدرسک شمدی
ماکدیا نرکه عیال اولدر بکا   حفظ ایدوب غیره بر رحم قطعا
حرمک کبی ایکن ملک اکم   ویره می غیره عیالن آدم
کوش ایدوب شاه بو مرد آسوزی   دوندی غیرتله هما خصمه یوزی
برق اوروب دولده شجاعت کهری   بر ماننده اتلدی اجلبری
نیزه بر دوش اوموردیر تاب   اولدی شاهین تر ادوب رکاب

دیدی همراهنه ار مرد نبرد ... دشمن دونه زبون اولمزورد
اوررین کندومی بو دشمنه بن ... حال خالی دکل آخر ایکیدن
یا دوشه سایهٔ دولت باشه ... یا قوته زاغ و زغنلر لاشه
کیمه کیم خوف و خطا ایده خطور ... قلمسون سنجدیدن اکا دستور
بنی بو قدرسه اکر کیم یارات ... بو قلمسون بی تعب ظن و کمان
یا سر تخت فلکی سجاده ... خاک خون ایچره یاتیر یاده
یار اولوب زیرلر اولوب پیوند ... دشمنه سوردی حریفانه سمند
دیدی بسم الله یا اهل وفا ... بیزه بو نعمت حقدر بو غزا
الوداع ای سر بالین صفا ... مرحبا قبضهٔ تیغ هیجا
مرد میدان که چکلن تیغ جدید ... اولور البته یا غازی یا شهید
شه هلاکو ایدیجک بو سخنی ... ایتدیلر حمله کوکل بر کجی
اوردیلر دشمنه مردانه سیوف ... مسطر شوریده دوندی صفوف
یم امواج صفوفی دم جنک ... یاردی بحری نیجه کم او نهنک
ایلدی خصمانه مردانه نبرد ... قالمدی خشمندن بر فرد
ایتدی اوج کز اوسی بازولر ... فرق یتموره حواله شمشیر
بو ماشیله اکا بولمدی ظفر ... طوتمدیسه قرشو سلحدار سپر
کوردیکی شیر صفت حمله‌لرین ... قلبکاه ایچره دکشدردی یرین
بولمیوب خصمی بر نره آخر ... دونوبی اول مرد هنر پر قهر
عاقبت بولمیجق راحت جان ... اولدی بر کوشهٔ تنهایه روان

کم ایدوب کنج نهانی یرین ... بند ایدوب طوردی ایکی پاره‌لرین
ناکهان واقف اولوب اهل فتن ... انی بند ایلدیلر غافل ایکن
بیر و شاه شهیدان اولدی ... یعنی حق یولنه قربان اولدی
اولدی شاهان جهان ایچره تمام ... خصمی خفیه ویفیله بنام

جان ویروب ایلدی نامن احیا
عفو الله لمن فی العقبا

صحبت سی و چهارم فضائل اشعار ایرادلی شعار الجوهر

ای قیلن غوطهٔ دریای سخن ... طالب کوهر یکتای سخن
ایت یوری خام صفت غواصی ... قیل عدن ساحلی نزم خاصی
سخنک رشک دم عیسادر ... تا ایده نفخهٔ روح افزادر
خامه اولدی دم عیسا شیوه ... یا قدای خامه نقشی با نیزه
رشتهٔ نظمه دیزوب دررلرینی ... کوستر اهل سخنه جوهرینی
عقدهٔ باد صبادر او کهر ... کره رشتهٔ جانه بکزر
سوزدر اول نعمت خوان ملکی ... که انک وزنله قونمش نمکی
اثر ایلر دله هر سطر لطیف ... نیر ورکیم اوله بیکانه ردیف
نوع انسان که سرافراز اولدی ... عنبرین نطقله ممتاز اولدی
نظمله شولکه سخن پروردر ... جمله دن رتبه سی بالاتردر
شعردر غنچهٔ تربستهٔ راز ... شعردر تحفهٔ ارباب نیاز
شعردر زمزمهٔ طائر روح ... شعردر اوّل آثار فتوح

شعرودر نادرهٔ عالم غیب
شعرودر عقده‌کشای لاریب

گاه اولور واسطهٔ لطف حبیب
گاه اولور ترجمهٔ شوق غریب

کوکل اکلنجه سیر اهل دله
اکلنور عاشق اولا افسانه ایله

ایدیجک مقطعه عمر شاعر
اکلدر نامنی شعر فاخر

زمزمه ایله بر ایدر ا فارغ
اثری حشره دک اولور باقی

قلب الهامک اولور جلوه‌گهی
صنمه کیم شاعر اولا اوله تهی

بو معانی یوغیکن بولدی وجود
اولدی غیرتده ارباب شهود

نره‌دن کلدی نظر قلدیکمی
سو رمز قنده کیدر بلدیکمی

بو کرامت شعرایه بسدر
پایهٔ همتی کردون زبدر

ایتسه دعوای کرامت علما
شعرو انشا ایکی شاهدر اکا

یازویلر مهر بریتک اوصافی
بلمزین قنغی بریتی دیه‌یین

فرقی اماکه دکل جای مقال
ماء رکدله بر اولورمی زلال

شعرا غرق یم نعما در
آیت لطفله مستغنا در

ذوالفقار اولدی چون آلادکلا
کسدی آرای کلام مولا

کیدر انکاری ایانند عنود
ایتدیلر قدرله اثبات وجود

اولدی اجلا الله قوم شعرا
نازپرورد گلستان صفا

اولدیلر محرم راز ملکوت
قلدیلر سیر سرای لاهوت

اچیلوب پردهٔ شک اوهام
ترجمان اولدی اراده الهام

شعرودر چونکه شعار ابرار

ایده لم شمه حالت اشعار

داستان قزل ارسلان با شیخ نظامی قدس سره

قیلدی چون گنجه‌ده گنجینه‌کشا
حضرت شیخ نظامی پرخدا

اولدی ارباب دله هادی ره
قدس الله تعالی سره

شعرله قدری ایروب شعرایه
وردی فیض شعرایه وایه

چونکه کوش ایتدی اتابک آنی
عصرینک یعنی قزل ارسلانی

جانمه مائل اولوب صحبتنه
ایلدی دعوت آنی حضرتنه

دیدیلر شیخ ایرو خلوت خاصی
بحر وحدتده اولوبدر غواص

عقلی وار کلمز انک دیوانه
خلوتندن اوله غربیگانه

کوش ایدوب دیدی شه فرخ فال
طاغ کلمزسه یوریسون ابدال

ایتدی کرچه طلب عز و حضور
خاطرنده وار ایدی کبر و غرور

غرضی کورمه‌زمی خاصک
امتحان ایتمک ایدی اخلاصک

یعنی آثار ریا وارمی کوره
حالی احوالینه اویارمی کوره

شیخه کیم منعکس اولدی احوال
قصهٔ انوار کرامتله همان

عالم غیبدن ایتدی اظهار
زرهٔ نموذج فیض انوار

شاه کوردی بر اولو طاق رفیع
قلب مومن کبی غایتله وسیع

اهل دیوانی مزین صف صف
جامه‌لر زرکش و انواع طرف

اورته‌ده تخت مرصع پایه
فرقدان فرقنه صالمش سایه

زر کوهرله اورلمش بنیاد
سنجاق اولمش اکا رکن عماد

اوسته گجمش اونورش بربیر … لمعهٔ وجهی ضیابخش منیر
فرق پاکنده مرصع برتاج … کرسی اوستنده سراج وهاج
دیده‌لر شعشعه‌سندن خیره … عقل هم دغدغه‌سندن تیره
کوریجک حشمتنی شاه جهان … بی تردد ایلیه دوشدی همان
ایلدی شیخ اوخالی زائل … کوزینی سیلدی شه دریادل
کوردی برغارک اوکنده بربیر … پوست اوزره نته کیم مرد فقیر
کنج غار ایچره طورر آماده … طشت وابریق وضو آماده
نسنه یوق هرکز اوکنده الّا … مصحف ومجبر وتسبیح وعصا
بلدیکیم پادشه معنادر … تارک صورت لا یعنی در
ایلدی صدقله اظهار ولا … ایستدی همتله خیر دعا
شیخ ایدوب شاه جهانه اقبال … ایلدی همت نظریله خوشحال
نامه یازدی انک پنج کتاب … ایلدی شهرتینی عالمتاب
اوکه رتک کوکه چیقاردی آنی … شیرچرخ ایلدی قزل ارسلانی
اولدی اول شهرتی خورشیدنظیر … پنجهٔ خمسه ایله عالمگیر
بارک الله هنرپرور ایمش … باشی دولتلی شکرگذار ایمش
که اکا شیخ کبی نادره سنج … اولدی گنجور گهرخانهٔ گنج
اولمدی هیچ بوکا لایق برشاه … کیملی تاج زراندود کی ماه
کوش ایدن بوسخنی عارف اولور … شاعرک رتبه‌سینه واقف اولور
اوکرامت که کوروبدر آنی شاه … نظمنه نسبتله برکهٔ کاه

بزه

بزه یتمزمی بوشرقلم هربار … اکه تقلید ایدوز طوطی وار
طعن ایدن کندوبی ایلر رسوا … عوعو سکله بولانمز دریا
بوره‌دن بیل سخنک رتبه‌سنی … شاه عشقک اوقونن حلیه‌سنی

شعرا اولدی محی معنیه حرم
رضی الله تعالی عنهم

صحبت سی وپنجم قضایه رضادن غیری چاره اولمدیغیدر

چون قضا توزین آته قوس قدر … نه بصیرت مدد ایلر نه سپر
کلمینجه کوریتوب سهم قضا … قاچنوب طور سنغله اوته دوا
ید قدرتدن ایریشنجه خدنک … بلمیون خصمی ایله ایلر جنک
سپر آسا یوزین ایلر پرپیچ … بنه اوغرادیغنی بلمز هیچ
ناوک آه کبی فلکه نشان … ماکهات اوردوغنی دوبه همان
کیم صورر لطف خدادن غیری … نسنه یوق الده رضادن غیری
اوله کورهرنه کلورسه شاکر … جبر کسر ایتمکه مولا قادر
شوکه انصاف ایده اهل دلدر … هرکیمی نوبتنه قائلدر
کیمکه حقدن بیله هراحوالی … قلبنی ایلیه غمدن خالی
الحذر صومی نقدر چلسه خطر … آشنا وضعنه هیچ عارفلر
ایریجک جاذبهٔ حکم قضا … چاره‌سی جانله تسلیم رضا
شیلیه فکرتله رأی سکا … آنکره قالور ایسه وای سکا
دست قدرتده در اقلید امور … آنی فتح ایلیه مزهمت وزور

ایرنجک حکم خداوند قدیر   ویره جان نقدینی بر مهر تقدیر
ایلدی چونکه خدای علّام   لوح محفوظی رونس احکام
باشنی بیک کره اوررسک ملالک   نه یازلدی سه کلور اول باشه
ای کچن بحر فناده غواص   دست و پا اورمغله اولمز خلاص
چکدی قعره نیجه سن بو کردابه   کوریپور فرق سری صانمه حباب
ایره مز وقتی تجاوز بر کس   که عدد له النور آنده نفس
بی عدد در بویم تیلی رنکک   که کورنمز کلیجک آنده نهنک
نیجه جانیا زکیم اوله درکار   ایلیه تار شهاب اوزره گذار
اوغراسه سکنه دست قدره   پسترندن دوشه بو بینجه یره

اشته واردم دیمز ایردکجه قضا
بر دلیل استر ایسک اشته سکا

داستان زاهد اهل دل با هدهدان گرفتار

ایتدی بر زاهد پاکیزه نظر   سر بازاره قضا بیله گذر
ایلمشدر دلنی اول شیخ فرید   بلبل گلشن راز توحید
منطق الطیرک اولوب نکته وری   حال مرغانه کوردی خبری
کوردی بازارده بر صیّادی   ایلمش بند نیجه آزادی
بر قفس ایچره ایکی هدهد وار   هر بری جلوه‌ده ایدر ناله و زار
آشیانه حسرت ایتمش محزون   کبک کهسار کبی کوزلری خون
کوریجک ایلدی زاهد شفقت   ایتدی مرغانی خلاصه نیّت

ویردی

ویردی صیاده ایکی درهم سیم   اوده هدهدلر ایتدی تسلیم
کتوروب شهر کنارینه همان   ایلدی ایکیسین پرّان
بر خرابه وار ایدی انده مکر   قوندی دیوارینه اول هدهدلر
اولوب آزاد اول ایکی بیچاره   بر بیسی کلدی او دم کفتاره
دیدی ای زاهد فرخنده قدم   بارک الله نه کرمدر بو کرم
کورمدک بویله خصال ملکی   ایلدک بذل بزه ما ملکی
ظلم بیدادی کوروب داد ایتدک   قورتیجه جانمزی آزاد ایتدک
عوض اولور می بو لطفه دنیا   هله معذور بیور اجمالا
واردر بر کهر دُرّ ثمین   زیر دیوارده بر کنج دفین
کیمسه‌نک مالی دکلدر بو منال   بوری بردن سکا بر وجه حلال
دیدی اول زاهد پاکیزه سرشت   نفسک وار اولدی مرغ بهشت
لیک بر شبهه اولوبدر لاجح   لطف ایدوب آنیده ایله واضح
زیر دیوارده کنجی بیله سن   دامدن نیجه تغافل قیله سن
مشت کاه ایچره اولا سود و نا   سکا لایق می ایق باغی اولا
دیدی اول مرغ که لطف مولا   ایتدی بو حاصیتی بکا عطا
الکمه نقشلو خلعت ویردی   باشمه تاج کرامت ویردی
سر سر دفتر مرغان اولدم   محرم سر سلیمان اولدم

لیک پاینده اولیجق حکم قضا
بیدبلور بر قلیله اهل رضا

صحبت سی وششم تربیت خدم واولاد بیاننده در

ادب انسانه عجیب زیوردر — بوزدن تاج ضیا گستردر
لیک اول کسوت والای ادیب — باشی دولتلو لره اولدی نصیب
اوله مز هر کس اول جامه لایق — کیشی تقلید ایله اولمز عاشق
اولدی سرمایه سی فیض ازلی — قابلیت گرک اولماغه ولی
اولسه ذاتنده اگر استعداد — کسبه محتاج دگل بیل مراد
حذ ذاتنده شوکیم اوله ادیب — غیریه اوله سعادت تأدیب
بودر اهل ادبک برهانی — که مؤدب اوله همراهوانی
لاجرم اهل عیال واولاد — اوله لر آداب ادبیه معتاد
بونلرک ظاهر اولان احوالی — کندونک اولدی دلیل حالی
قدر عالی ایله هر صدرنشین — اولدی خورشید ضیابخش گزین
الی آلتنده اولنلر هر بار — تربیتله اوله لر برخوردار
ایلیه بر فیض جمله محدود — گون گبی ویره اوزرآته وجود
تربیه ایلسه دور ابنایی — الکدورر زحمتله پایانی
ویره مائنده آثار جمیل — ولد صالحه حق عمر طویل
تربیت ایده شوکیم خدامی — خیرله یاد اولور انک نامی
صوکنه سکه ارشادی قالور — بو مثللر دار اولور اولادی قالور
لوحش الله که اوله بد اخلاق — سبب لعنت اولور بنده عاق
خدم انسانه جوارح گبیدر — بد اولان آلت جارح گبیدر

شوکه عقلنجه

شوکه عقلنجه ایده انی چراغ — یاقه ظلمیله دل عالمه داغ
نه سعادتدر او کیم عاقل اوله — ادب ودینی اوله قابل اوله
برندار کله ایده مشکلی حل — نامی دللرده قاله ضرب مثل

داستان مرحوم مرحبا افندی ونزاکت کتخدا

علمادن بری بونزدن اقدم — الوی بر عبد مبارک مقدم
عبد انک کارینی تأیید ایدی — شکلی گوردیکی دم عبد ایدی
منسوب اولدی اونخل حرم — استقامتده نزاکتده علم
در مولاده انک بخت سعید — ایتدی کیوان گبی قدرینی فرید
گیده رک خادم مخدومی کریم — جمله الملکی ایدر ایتدی تکریم
دور ایام ایله اول مرد بنام — اولدی ملای حکومتله شام
کتخدا بکده اولوب خدمتده — اولدیلر دولت ایله عزتده
اذ دروب آب هواسی شامک — اولدی مخدوم اسیری جامک
خسته عشق ایدی قیلماغه دوا — گویا ایلدی تبدیل هوا
بز ملک اسبابه بشرط اخفا — عهده سنه ویردی انک صحبوصفا
سربسر بسته جام رخشان — دل گبی قت قت اولوردی پنهان
شیشه وجام اولوب اشراقی — قلقلی اکلیه مزدی ساقی
یعنی اول بزم حریم حرمت — ایتدی زر دختر اهل عفت
کتوروب برسخن بیحاله گبی — زن ایدردی کل پژمرده گبی

یعنی مینا و طبقله قت قت — پرایدی طبله‌ٔ عطار صنعت
بنه برکوت او تورر کن تنها — ویردی کلسون بری اکیابه صفا
کتخدا مشتغل خدمت ایدی — کوییا حکم قضا غفلت ایدی
بر مهیله اکا بی هنگام — کلدی بر محتشم کشور شام
عزهٔ دانش خادم مخدوم — حال ایسه اکا دکلدی معلوم
پیشخوان طوناوب اولدر روان — پیشکش طبله‌سنه دوندی جهان
لمعهٔ شیشه‌سی عالمگیر — صانکه ختا کیجه‌سی شمع منیر
اولدی بو حالله ناکه پیدا — نه دم عذر و نه تاب اخفا
حیرت اول شخص ایدوب دغدغه‌ناک — حاکم اولدی بو حجابلقله هلاک
کتخدا خالی ایدیجه اذعان — قیلدی بو آراد بر حیله همان
قپودن کلمه‌ده ایرکلمدی هیچ — اولدی مخدومی ایله بیجا بیج
ویردی خانکده فلان ایله فلان — فتوی ایدرلر دیو ایتدکجه فغان
غرضه حمل ایدوب اینانمز ایدک — بنده کی راست سخن صانمز ایدک
اشته بو دفعه‌ده وارمز انکار — ایلدم مجلسی ایله احضار
بلنوب مغلطهٔ بی علامه — کندیده قوردی عجب هنگامه
کوردی حاکمده چون آثار غضب — دورمدی کتدی اوملا عرب

بوزرا کلکه ایدوب دفع کدر
قالدی دللرده بو احوال سمر

صحبت سی و هفتم فضاحت نقض عهد بیاننده در

یوری ای عهدنه طورمز بدمست — ایتمه پیمانه پیمانی شکست
کیمکه اغزندن اله اقراری — نه ایسه یوق دیمه بذل ایت مالی
وعدک انجازنه قیل سعی بلیغ — چکسه دندانکی ده ایتمه دریغ
خامه‌وش کردننه آلنجه — سعی قیل ایکی دلیشن قالنجه
ایرسون ساغر پیمانهٔ زر — اولسه اشکسته اکر کاسهٔ سر
اولمه چون عهدشکن مست خراب — که کهی اندازیجه کاه بادهٔ ناب
دونمه اول رند قدح پیما نه — نقضله عهده اوله همسایه
ایله پیمانه بر اولنجه مدام — نقض عهد ایتمکه سعی تمام
ادم اولورکه اوله عهده ثبت — کلمه بک طوغنه طغنی دوره دولت
جوزمیه عقدهٔ تار سخنی — بند بر بند کسلکه بدنی
ایتدی جرعه‌کش بزم الست — عهد اولده کی اقرار شکست
کوزلیوب انجم بیدار کبی — دوغدی کردشی دوار کبی
کرچه اردر او جوانمرد کرم — که ایده صدقله جانن تسلیم
عهدنی لازمهٔ عهده بیله — باشن ویره ویرمیه سررشته اله
کذبی ترک ایتدن مختال کبی — خلقی قو کودکن نوباله کبی
عروه ترک پاکر زر صیدانی — اوغلانی او یونجنی صنم اتی
عهدکی ایله درست ایتمه کلاف — حیز اضعفیدر سوزده خلاف
نه صفا ورکه ایدیک عهدامان — اعتماد ایده کا پیر و جوان
اوله سن کار امانتده مثل — ایده اقوالکی دستور عمل

سوزنی اقرارینه اولسون وثوق کافرک اولسه اگر عهده توق
ویره سیه انبیا نور همتنفسی دین دردمت مرده وزنده سی

نقض عهد ایلسه ده کیم تالور
کندوسی یوزی قراسیله قالور

داستان ابن قرمان وجواب رهنما

قرمان اوغلی اولوب اهل نفاق دائما اولور ایدی عاصی وعاق
آل عثمانک اولوب مقهوری بنده وش اولمشیکن مأموری
گوزه دوب فرصتی عیار گبی کیرینه جست وزیانکار گبی
رومه ایتسید غزا شاه جهان اناطولی یه ایدردی ویران
رجعت ایتسه ینه شاه منصور عجزه دن عجز ایدی اول مقهور
کوچ اولور کیشی ده عار اولمیجق عهده قول وقرار اولمیجق
نیجه کز گورمشیکن اول قهری ایلمش ملکنی ویران شهری
ینه معقول سوزه اویمازایدی باصیلورکن کولشنه دویمازایدی
عهد وپیمانینه یوق ذره عمل قرمان بخششی مشهور مثل
ملا خنکاره گواه عادل چشمه جود قابل انکار دکل
حاصلی شاه ایله ابن قرمان نیجه کز ایتمشیکن عهد وامان
ینه اقراری هبا اولمشیدی ملکه براوزکه بلا اولمشیدی
صقلوب ایلمیجک آه وفغان عفو ایدردی صوچینی شاه جهان
ملکنی ینه ایدوب کندو خاص عبد مخلص گبی بولوردی خلاص

ینه برکون شه منصور لوا جانب رومه ایدوب عزم غزا
واردی افلاق ایلنی ایتدی غارت قرمان اوغلنه وکلدی فرصت
بروسه‌نک شهرینی تالان ایتدی دل عاشق گبی ویران ایتدی
اولدی چون شاهه قضیه معلوم شیروش ایتدی او وهاپه هجوم
هیچ وتا ایتدی اولوب استعجال دولندی ات یونینه مانند لجام
تجارق دولندی یوله کهسار راه فرقت گبی سنک خاره
هر شو دکیم جیغز گبی بیلک ویردی نوباکا فاخلع نعلیک
نعل حتی اوکش ایدر انشیرک بوبلادن اباغی ایلدی برک
شدت راهله تقسیده لبان رهنمایه دیدی ابن قرمان
سمت وادیده ایکن راه عبور بوبله صعبه نه ایچون اولدی مرور
وار ایکن راه که زیر قولدن کنمدک حیف ودریغ اول یولدن
رهنما کیم او صاغوب جانیدن زار ایدی حال پریشانیدن
زخم برزخم اولوب اکه بوخطاب شاهنه ویردی بو وجهله جواب
دولتکده وار ایکن داخی زمان نیچه فوت ایدرز ای شاه جهان
آل عثمان ایله دشمن اولیجق الکنکا ولمز بره دائم فی حمق

بر قاجنده دخی آندن گیجه لم
سنز اول یولدن الملم قجالم

صحبت سی و هشتم فضائل استقامت بیاننده در

استقامت براولو دولتدر تازه سرو چمن عزتدر

تیرویش دوغری اولان قزل الور / اكر يلر ياى كبى بند ايچره قالور
مستقيم اولمغله نيزهٔ تيز / دل اوزادر كيمه كيم ايتسه ستيز
استقامتله اولان تيز لسان / سوزى كچكن اوله مانند سنان
كوش ايدن ديركه سوزينك يرى وار / بهاى اوراصلنده انك جوهرى وار
طوغريلق مرتبهٔ والا در / طوغرى سوزى ديدين اعلادر
سوزيلين لانه قراقوش كبى / يالمى ايچى اولور سوس كبى
منفعت قونمغى ايتدى كندويه كار / كوزديكن باز كوزر شكار
شوم اولوب خرمن آنى آج ايلر / ايلرك دستنه محتاج ايلر
بازكم كار ايدى خوارلقى / چوق يشا تحرزانى غدا ريغى
كاو دهقانه خيانت نظرى / كربه دن بدتر ايدر ننرزى
خانهٔ غيره كيدن بى مذهب / نه ارار قومديغى يرده عجب
بولدوغن الور ايدى طغيانى / صناسن قوش الیله آرنى
يره باقمقده در اكوب سرينى / كوزه در مكر ايله فرصت منى
بلنور دزد مزخرف صنعت / نه دوشر اوستنه ذل ونكبت
التفات ايتمه تبصبصى كاره / اوغريدر حافظ ياز نياره
كربه جت كبى سكسى اولور / بركون البته جزاسنى بولور
استقامت كه اوله طبعه ملاد / طوغرى يولدن چيقمز جيدوار
سرقهٔ شاعره ده نكبتدر / چوغنى جرآرد نه همتدر
اهل طبعه هيچ اولورمى لايق / عذرا يدوب ديه طبيعت سارق

الى اوزون اولانك نانك شال / بوزى بيرق كبى اولور پامال
بلكه قهريله بوكولر بلنى / قوميوب صكره كسرلر النى
اعوجاج اوزره ايسه شاخ اكر / صاحبى نار ايله اصلاح ايلر
بوجفا كيم اولنور شاه تره / عاقل ايسك سكا عبرت يتره

رمز حكمت ديو طوت بو سخنى / پنده ميلن وار ايسه دكله بنى

داستان اعتبار عيار از كلام زن بى عار بيانندە در

برزمان مصره واروب عيار / چشم دلبر كبى اولدى مكار
كوزيجاك ملك بقادن كيسهٔ زر / جامهٔ جسمه چرديى يقه لر
جيبه ايتمكده اوجست سرباز / اولدى چون زلف كيسه دست دراز
جيب دركيسه بروشطار ايدى / كوكل اوغورلمغه قادر ايدى
خنجرى خار صفت الده ايدى / كوزى يولده الكى بلده ايدى
بركيجه ينه آيدوب عزم شكار / سيكدى بر كوشه يه چون غمزهٔ يار
كوردى ناكاه كحر شحنهٔ شهر / باصقن ايتمش برايكى قحبهٔ دهر
سوروب آنى عسس يولكشتن / دورمه دور ديله ايدر آه وفغان
شحنه دن شفقت ايدوب اولانانه / ديدى اى والى قاهر فرياد
نه سبب وار بو قدر بيداده / قانلى خونريز دكلم دنياده
بكا بو جور ندر بلمم / شكر الله حرامى دكلم
كوش ايدنجه بو كلامى عيار / ايتدى پيكان كبى چاق جانه نكار

قلد ایدوب خالقی اوزونه ناکس — ویدی حقانه هولسدر بو هوس
لعنت اول کاره هزاران لعنت — که ایده قحبه‌لر آندن نفرت
اولالر شهرهٔ شهر و بازار — سنلهٔ عالم اولوب کاو سوار
اشکه بندوکی اقرار ایده‌لر — آنی الدقجه ولی عار ایده‌لر
وار ایمش توبه‌یه استعدادی — اولدی بو سوز سبب ارشادی

اوغرینی اوغرینی چکلوب خانه‌سنه
اولدی ناصح دل دیوانه‌سنه

صحبت سی و نهم میل شاهدبازار سرمایهٔ فصاحت و دکار

ایلمه شاهدبازار ایله کار — سنی جاسندن ایدرلر بیزار
اولمه افتادهٔ هر نخل خرام — که انک قوش قونه اوستنه مدام
کاکل دلکشه اولمه مائل — ویره هر صاچی کسک فجه‌یه دل
ایتمه صارقندی رخ جانانه — طوه وش بایلی چک دامانه
سنی بالله چقارر ال ایلر — سر زلفی کبی پامال ایلر
پاک دامن کچن جیز دنی — دامنی قالدرجک کورسک انی
صنمه براهنی زرتار بدر — اولوب الوده چرشکاریدر
برالجیم ضوابسه دخی چک ال — نیلر آنی چون اوله مستعمل
باصمه اول طرفه غزالک ابزینه — که چوکه سک صنعتانک دیزینه
تیر السه اله هر دیوانه — برکشی خلعه دیکوب میدانه
خاتمی ایده نشانه تیره — کچوره اولوه اوقنی زهکیره

معلمان عاشق بی نابیدر — حیز ناپاک فازق بابیدر
اولدی چون پیر و نفس مغبون — فاسدک اونه او جیدر ملعون
عشق اگر بو بلیه ایسه واویلا — سک صحرا اوله قیس شیدا
کوتوررسه بونی عشقک نامی — کچه پایان اشکی بهرامی
حاشه لله که اوله بونلر عاشق — سکه عقد کهر اولمز لایق
خیف صد خیف که بو قوم لئیم — ایتدیلر برهنری جرم عظیم
جلدیلر نامنی عشقک بو فریق — تنک طورر کن وارب آزندر طریق
عشق پاکه کیم ایدرسه بهتان — صورلسن ویره قیامتده همان
داغ یاقسه قولنه هر ابتر — بیلی همان صاغ دکلدر اول غر
کیمسی شرحه جکر سینه‌سنه — زسته پاره‌یه انک نه سنه
کیمنه وسوسه ویرر شیطان — شرحه‌سی کبی بورر کوزینی قان
تلف نفس ایدر اوخ سوررک — وار در حاصلی چوق اولدوره‌جک

جوغنی یوق بیره صانلدر کندی
ابلهک بربیی ده کورنمدی

داستان عاشق بهشت بافردی عاشق کشی

وار ایدی شهر ستنبولده مکر — برستم دیدهٔ الوده نظر
کوزی بازیچهٔ غلمانده ایدی — دل آواره‌سی پابنده ایدی
صدمهٔ عشقله پامال اولمش — درد ایله مضطرب الحال اولمش
ناکهان برمه فرخنده لقا — صالدی شهر الجره عجب جنت صدا

شیوهٔ قدی قیامت قوپدی — سوی دلجولری آفت قوپدی
الف قد صفا پروردی — عالم حسن وبهانك فردی
دریکدانه ایدوکن بلمش — مخلص پاکنی فردی قیلمش
قد موزونی نهال کل حد — حسن مطالعه دوا بروغود
لیک حدنده جهان آتش ایدی — تنداً یدی شعله کبی سرکش ایدی
غمزهٔ مستنه انجمنك بیك قان — قان بلاسی مقله کلوردی یکسان
کوکلی بی رحم ایدی جنبش خونریز — طبعی تیر مژه کبی تند تیز
مبتلا ایلدی آخر دورانك — بو ستمکارهٔ او ناشاد جهان
عشقدر جاذبهٔ حکم قضا — اکسك اولمز دل عشاقه بلا
حالنی عشق دیکرکون ایتدی — انی کوزن کونه مجنون ایتدی
سوزش بن ایلرکت دلده نهان — شعلهٔ آهدن اوج ویردی جهان
بولدی شهر الجره محصل شهرت — دوندی ارباب نقاقه حذمت
کیده رک سعی حسودیمکر — کوش جانانه یتشدی بوخبر
تند اولوب صالدی کره قشره — قصدی خود طاغلره طاشلره
کورقضاینکه کچرکن اول ماه — ایتدی اول خستهٔ سودا زده آه
اه سرد ایله او دل خستهٔ غم — ایتمیوب دفع حرارت اولدم
سایه وش اوپدی ایدوب ناز انداز — ایلدی عرض نیازه آغاز
دیدی ای شاه جهانم فردی — کنسنه لایق اولورمی سردی
سن نسه عالم ونن رند کدا — ایتمه بیهوده بیره استغنا

عشق

عشق ایسه بن قوله کرز بخشش شاه — غمزهٔ مستك اولوبدر اولکناه
استمزسك اکراه وافغان — غمزهٔ مستنی ضبط ایله همان
سینه کی کردکدردن صاف ایت — الکی کوکسوکه قوانصاف ایت
صوچ کیملکدر ایده لم کل اثبات — حکم اولنسون ارامزده مرات
ملزم ایتمزمی ایدی بیوزلسزی — ویبه ال عشقکی ویرکوکلوزی
آتش اولدر اولکل اندام بوکز — ویدی ال بکانه ویردی المز
نظره قائل ایز ابرامه نه بورج — خلق عالم ده به بونامه نه بورج
قهرله سویلدیکی کبی همان — کوی وش ایتدی فقیری غلطان
پیچ وتاب ایدوب الکا اوردیلکد — سوردی بالجمله مانند غد
سنده اوردقجه او تند وسرکش — چقدی پایش بر بنه کوزدن آتش
طوقونوب خاتم الماس شکن — شیجر اغیتی اوشوردی کوزدن
ایلدی خانهٔ انکشتی خطا — صفحهٔ رخنده بوزلدی اول ماه
چونکه بردیده سی پرخون اولدی — چشم ها سرخیله کلکون اولدی
تا نظر قلمیه غیرك بوزینه — یارمهاوردی الیله کوزینه
غرق خون اولدی چون اول اوره — قالدی بر پاره ندامت یاره
بو نکا عاشق پرشور و سنغب — ایلدی شوقله اظهار طرب
یارده مرحمت اثاری کوروب — حقه حمد ایتدی یوزین یره سوروب
بوحقوق ایله بهانه اولدی — داخل بزم شبانه اولدی
بر رفاه ایتدی مروت کارینه — محکم ایتدی دل غمخواریته

عاقبت یاره کوز اچدرمز اولوب   کوزلرندن کوزیشی ایرمز اولوب
عیبکاشانه جانان اولدی   برغله خیلی کران جان اولدی
اچوا غزبر ایدوب یارانه   دیدی ای حسن وبهانک جانی
نه روا بزه کله بویله خریف   بدنما یدرک وبدحسن وکثیف
عمریمز حاصلنه بر کودن   داوعمر اوله زوایدون ایکن
امر ایدرسک آنی ایتسون یارنه   کوزی کبی قپودن طشره همان
جونکه ازاره رضا ویردی حبیب   صوردیلر طشره همان بی تقریب
لیک اولمادی خلاصه امکان   ذره کبی باجه دن دوشدی همان
دفع ایچون بریره کلدی بنجه خس   منع اولنمادی اول افتاده مکس
شب که مانند طلسم جمشید   اورسه ار قاپویه بیلک یرده کلید
همچو پروانه شمع رخسارنه   باشی اوجنده بولنوردی همان
عاجز اولدی او قمر رخساره   کوردی یوق هیچ خلاصه چاره
کوکلره چیقه الرماه کبی   یول بولوردی فلکه آه کبی
دوشدی جان خوفنه آخر جانان   باشلدی لطف مدارایه همان
ایلدی ناز قویوب عرض نیاز   دیدی ای عاشق وحبت سرباز
بلدم افتاده لکک سایه مثال   چاره یوق دردنه الّا که وصال
لیک بر پاره تأمل ایله   عجله ایتمه تحمّل ایلیه
ایلر ایچره بنی بدنام ایتدک   عرض وناموسمی رسوا ایتدک
چکله سنده بنی بیچاره   چکرک قوللنه ظلم بر پاره

قول ایدوب کزلوجه بر حال ایده لم   بر زمان عالمی اغفال ایده لم
صبری قیل توسن ارامه عنان   نسنه فوت اولمزه اولدیغی جهان
کرچه بند ایتدی نوا به کیردی   کندویه یوق یره زحمت ویردی
هیچ الدر یسوب اول اواره   ویدی افسون یاره مز بیچاره
طاقتم قالمدی یوق صبره مجال   منحصر در ایکی شقه احوال
یا سریم شعله غلطان ایله   چشم خونریزکه قربان ایله
یا چکوب شعله خارا شکنی   تیغ غیرت نه بنی قورنه بنی
بنجا اولدر بوری یول سنده رها   بنی قربان ایله ایت دفع قضا
عاقبت قیلدی او خونخوار قیام   عاشقک ایتمکه کارین اتمام
ایتدیلر حاصلی بر قول وقرار   که اوله کوشه تنهاده بوکار
عاشق اول وعده ایله ایتدی صفا   کویا وعده وصل اولدی اکا
ایلیوب نغمه شوقله صفا   واردی احبابنه هپ ایتدی وداع
دیدی بر یوله عزیمت دوشدی   قالمز صورت رحلت دوشدی
ایله کز جان عزیزم خونخوار   آخرت حقی ایدین باکه حلال
دیدیلر طشره ده غمخوار کبی   بنه دیوانه سفروار کبی
یا قدر یازدی محبت شوری   صبره آخر بدل ایتدک سفری
عاقل اولانلر دیدی وارد ره حال   فکری بیهوده دکلدر بو مقال
اولمدی هیچ بریسی واقف سر   سوزلری اولدی بو رسم آخر
وارایدی طشره ده بر قویه دور   بابا نقاش دیمک ایله مشهور

شهرك اولمشدر تفرجگاهی / خلق شهرينه واردر گاهی
بر مسيره وار ايدی اكه قريب / شرف منظرى نظاره غريب
چشمه سی چشمهٔ خورشيد كبی / كتمز اوراده سی ناهيد كبی
اولدی القصه اول ايكی همراز / بركشادگاهده كيجه دن تهيه ساز
سحری چونكه سپهری خونريز / شفق مهر له كوستردی ستيز
اولدی اول عاشق آواره همان / كوی جانانه صبا كبی روان
اق ساده يله طوتانمز بيوه تنك / اولمردن كيدی الیله كفتنك
بندی كردونه اول سركردان / كتدی بر قالب الجنيده ايكی جان
ايتديلر چشمه كنارين منزل / اول پری ايله بو سوداززده دل
كلدی اسباب طرب ميدانه / صوندی پاره بر ايكی پيمانه
چونكه يارين كوزينه كلدی شراب / ويردی تيغ مژهٔ تيزينه آب
كوردی سوداززده بو احوالی / عالم اغياردن اولمش خالی
دوشدی پايينه اودم ناله كنان / ديدی فرصت دميدر و يوم امان
اغليوب دردله مانندهٔ ميغ / برق وش چكدی چيقاردی بر تيغ
اللهه ايلدی يارك اول آن / ديدی كل عهده وفا ايله همان
مرحبا ديدی او نيز آفت / الدی خنجر اله مريخ صفت
زخم اوروب بوينونه قانن اقدی / صانكه ياقوت قلاده طقدی
ظالمه قيلدی او ناكامی شهيد / صاحب لعلی كسيلوب حبل وريد
كوزينی ديكدی رخ يارده همان / جاننی ايتدی بو حالتله همان

ذوق ديدار له اولمش نظر / طويمدی جان ايچسن ازره قدر
ليك في الحال پشيمان اولوب / ماتمن ايلدی كريان اولدی
اشك چشميله ايدوب خاكنی تر / بندی اوستنده اودم نركس
الله الله نه تماشادر بو / لوحش الله نه تقاضادر بو
چوق زمان كچمه دن اغزی پر خون / چكدی پهلويه اوسيمنی تنی خ
سرّنه محرم اولا يار اتمی / عاشقی يا ننه كومدی آتی
شمدی اول خاك زيارتكهدر / غم عشق اهلنه حاجتكهدر
بر زمان دوشمشدر انده كيزر / صوردم اول ايكی مزاری بيلر
بر سی فردی عاشق كشدر / بری قربانی لولاتی بهانه كشدر

شمدی اول چشمه پاكه ايلر / ناميله فردی بكاری ديرلر

صحبت جل تلبيس عجوز فرياد كشدن حذر بيانيندهدر

زن مكاره دن ايت خوف و حذر / قوجه بيقوش كبی عجوز كه فوتر
طوغرا اندن فتنه دور انك / اخوت انا سيدر شيطانك
زال چرخه جفاده اورتق / چرخ بد مهره وكيل مطلق
اولدی سرمايهٔ كار تلبيس / مكر و تلبيسده نقد ابليس
همه نفس بد انديش لئيم / نفس اوغليدر انك ديو رجيم
بو كسه قدرين ستم دور انك / ايكی قات اولسه ف در انك
اكر هر قابل اصلاح اولمز / يشادقجه كچ اولان دوغرلمز

روزکارله اولور هیچ بهیچ | کیره جك برنجی فکر ایتمز هیچ
باشی اکوب طالسه بم عصیانه | حیله تعلیمنی ایدر شیطانه
صاغه و تر زنا پیشی ماننده‌ٔ بید | سبقت بلمسه ایلر تهدید
یوزا غرور دیمه شاطرلری | شیشه سی مجلس دیوانه پری
یوزینا چر نیجه مستوره لرك | عیبنی اورتر کمی شهوه زنك
قزا ایکن دله مختاله ایلر | یوزینه کیر کتوررال ایلر
هر زن تازه یه کیم اوله قرین | ارقه سی اوزره یاتور دلوعین
شوهر شیر ایکن اولور آهو | دیرهماق عفت و عصمت یاهو
آدمی یا خواجه یا خود حاجیدر | اخرت خاتونی برباجیدر
ایلیمك بر کیشی خانه خراب | کوپری یاپمق کبی یانینده ثواب
کیرجك دسته سمور شته‌ٔ کار | ییدیلور برقلیله تازه نکار
ایلیه حیله و مکر بله مدام | زمره‌ٔ ناقصة العقلی تمام

رسم تمثیلله ایتدم املا
بوفنی کوش ایلدیکم کبی کما

داستان مکر پیره زن و افشای عروس فتن

وار ایدی برزن محتال مثال | دله صانعة بلکیم دلال
کوزینك پر فیبی اولوب جامد | اولدی شیطانه معلمه برشاهد
دیده‌ٔ اعوری طرح اولمشیدی | زور شاهد کبی چرخ اولمشیدی
واحد العین ایدی دجال صفت | بو عیبدر بر کوزی اولمسه حرمت

بکجه بر خانه اوکندن مثلا | حشره دك جقمیه اندن غوغا
کیرسه بر قاپویه تا که اول شوم | مژده ایلردی همانی بانته شوم
ایندروب سحرله کوکدن آیی | زهره‌یی ایلر ایدی زنوی
اولدی چوق معنی بکر شاعر | دختران الجیره بکارت نادر
وضع حمل ایدرته ایتسیدی علاج | حکمتی اولمز نیجه کون ایلاج
اجنه فسونی و فنی ایله مقال | فتح اوله نیجه طلسم اشکال
ایلر یدی اوریجی سبحه یه دال | سر المشکل صد عقده حل
ناکهان برزن زنیبنده جمال | اولدی محلوله کم کشته حلال
نیجه لر طالب اولوب وصلتنه | ایرمدیلر حرم خورمتنه
برحلال استر ایدی دولتمند | همتی قوری کبی اوله بلند
عجم الجیره نیجه کیم حاجی قوام | روم ده مثلی بولنمایه تمام
کلدی محلول اشیدوب انده همان | برفلاکت زده قلاش جهان
یك بیك صنعتن ایتدی درکار | اول همان املا اولا دستکار
عاقبت دوشوره حریفه غیرت | ایتدی اول دله عمره منت
بو بینته الدی کنه کبی همان | اولدی سرعتله قضا کبی روان
واردی اول خوروشه ویروب سلام | خاطرین صوردی ویروب بسط کلام
دیدی بر آه ایله گریان گریان | حق صبر ویره ای روح روان
یورش همی کبی الدروك اشك | بوقدر باشده نلر کوردی باشك
اجرم سن بت مه سیماکی | جکه مرشن بودمردن یانکی

طوللغك رحمتنى بن بلورش | آتشى حسرتنى بن بيلورش
ايت قدر رغبتى اولمز طولنك | بيلمزى دوشكون اولور ميوه لكك
نه صفا ور كشنك اجكرى | يار اولوب جنت اوله اوجكرى
خانه ده چفته كوزجيتى كيجه‌م | اوله ياورولرى ايله حرم
طوللغك صوكى اولورمش قنى كم | التون ادين باقر ايلر آدم
ايتدى بو رسمه هزاران نيزنك | انيره اغلدو اولوا هنك
صكره دن ايتدى نجا جملكه سؤال | كه فلان كسه‌نك اشتدم بر حال
طلب ايتمش سنى ازرمه جواب | طويدم اكا نه ورلدى جواب
ديدى جانا نه ايدو عرض جلال | اوله مجهولى نزنه بكا سؤال
شخص بيگانه نه يه كوردكمى روا | برمناسب بوله مادمى بكا
كوش ايدوب آنى او محتاله صنعت | ايتدى اظهار سرور بهجت
ديدى اى دختر اختر شانم | شكر كيم يرينه كلدى جانم
القا يوب بعض بريله خرفا | هله غفلتله اولمادى خطا
كوجه كيم مال ومنال فرونذر | بره بجستو طوتالم قارو نذر
ويرلكى واخى برتره ديرلر | نيليين آب حيات اولسه اكر
نقدر اولسه سپاهيلكى چوق | عوره نه ورده قدر فائده يوق
قارينك بو سخن بو العجبى | ايتدى حيران اوبت غنچه لبى
ديدى اى مادر شفقت پيرا | يانه ور رغبتى بلسك عنلاد
ديدى آه ايليوب اول غنچه دهن | ياور جقسن نه بيلورسن دوشن

ابريشيم كبى بكتدر كندي | جانفزا درلب شكر خندى
طبعى نازك سخنى نرمى حرير | صورت دلكشى كويا تصوير
ليك برحالى عيادًا بالله | جانم اوركتدى طوبنجه ناكاه
بنده ويردم اوراسنى ولكر | هيچ سكا اولمز دير بونكلكبى ار
ايتدى بو حيله نگارى متال | باشلدى ايتمكه دخى سؤال
اوبرى يه ايدوب افسونى اثر | كيردى اولدم الجنه شيطانر
قوجه ابليس ايسه اصلندو ديدى | بشبين يه اغاجن صورعه ديدى
چون قرشدردى ارى نار فراق | ديدى اخر اشيد نثر دوت ايراق
قروياجاغى عجب عبرت ايمش | اوج اياقلى كبى برحكمت ايمش
سنك اول كل كبى نازك بدنك | هيچ وتا بنه طيانمز لونغى انك
كوش ايدوب بو سوزى اول شوخ جهان | سخت اولوب باشلدى انكاره همان
ايتدى بروجهله گفتارى تمام | كه نه تصديق وته بارز كلام
قودى اول حالته جبر نده انى | بره كلدر ديدى مژده قنى
قوتلو دملر بو زمان حرم | كوندرك شمدى نكاح آدم
وارجق اسلمكه اهل رجا | ايلدى استه ملرن عرض رضا
هبه كاسندت اول اولدى | مژده سى مهر معجل اولدى
ديديلر اسنمبوز هنكامه | قالمدى سور صفا احشامه
ساعتنده اولوب داماد مراد | مكر مختاله ايله اولدى داماد

واردى سوز اخره بو قصه ايله

ایردی مقصودنه اول مژده ایله

خاتمة الكتاب

منت اللهه تمام اولدی کتاب   دو عذر دلدن بو مه عالمتاب
شب یلدای سواد ارقام   اولدی بر روز مبارکده تمام
سبحه وش نظمنی هموار ایتدم   نامنی صبحة الابکار ایتدم
نه کیم صحبت خاص احباب   ساغر فیضله اولدی برتاب
بنه ترتیبله اوقوندی خواص   قیلدی ابکار سخن مجلس خاص
هر بری ساحره بابجتدر   جدولی دائرهٔ دعوتدر
معنئ بکره صفادر وصلت   انی تسخیرده اما صحبت
اله کیرنجه بو شوخ دلجو   ایتدی هندوی قلم چوق تک و پو
کورمدی نادره بنیان کهن   بویله جمعیت ابکار سخن
اولمنوال براغ برکار   پرنیان بافت ملمع اوتار
پراشور اولسه بو منسوجه راز   نوعروس سخنه پای انداز
صفلر دوندی خطوط مسطر   نکته لر بو صویه کیرمش عسکر
کورینور دنکه کورنمز چوقدر   کیزلی معنالرینه حد یوقدر
دوندی بر مزرعه یه صفحهٔ راز   که اوله حاصلی چوق بازیسی آز
کورینور صفحه لری شانه کبی   هیئت سطرلیه دندانه کبی
صفحه کیم خط سیه وار انده   قالدی بر عقده اولان تالانده
صفحهٔ اینهٔ اشکال نما   کورینور انده نقوش معنا

روشنا لفظه

روشنا لفظه عند التحقیق   کورینور مو کبی بو فکر دقیق
چکدی هر سطری عدویه ساطور   باغلنور زخمی حسددن ناسور
صفحهٔ نظمی کبی سرتاسر   حرف کیرانی ایکی پاره ایدر
تنگ طورای حاسد افسرده دماغ   دم سر کمله سونیمز بو چراغ
اضطرابک بنه امداد ایتدی   آه رشکک انی ابقا ایتدی
اولدیبکه نکته یه هر نقطه مدار   خبرک یوق که طونشدی بوکرار
طوقنورسه نفس عشاقه   آز زمانده یایلور آفاقه
لاف اوروب ایلمه بحث معنی   یوری وار سویلمه مالا یعنی
همسر اولورمی سها سهیلیله   زحمته کیرمه سوز اکلر ظرفا
حاسدر ایتدی بو کلک خوشدم   عاقبت کندی سوزیله ملزم
تیر اوردق جکری حاسده تیر   بسدر اکلرسه بو دکلو تعزیر
حاجت اولمز ستم اوستاده   کندی دردی یتره حساده
حاصل ایتدم بو بت تازه رهی   کوکلمه دوشدی سیاحت هوسی
الدی کتوردیکی دکلو کوهری   اختیار ایلدی عزم سفری
جمله سی درکران قدر و ثمن   کندوسی یکلی بهاسی سنکین
اهل دل صحبتی ایچون محصنا   عزبه دوشدی بو طفل زیبا
اومارین کیم ایده یاران اقبال   اولمیه معتکف کنج ملال
الهلر العلفله کوکلینی اله   اچیلوب شوقله گفتاره کله
نکته ورلکده نظیری یوقدر   سویلدرلرسه لطایف چوقدر

گاه رندانه محل خوانلق ایده / گاه عشاقه غزل خوانلق ایده
هر طرفدن ویره احبابه خبر / پرشور ویشه ایا قلو دفتر
اولدی حاصیتی دفع تب غم / نسخهٔ حسن المغه طالب عالم
حفظ ایده انی خطادن بارے / باخصوص انکی بلادن باری
داد و فریاد انکی شخص نادان / اولدیلر دشمن جان عرفان
بری اول کاتب تصحیف نویس / که ویره معنی یه حکم تلبیس
ناسخ نسخهٔ اصل اوله مدام / قوم منسوخه دونه جمله تمام
هابزارسه دونه عین بقره / باشینی باده کوزینی جیقره
فصلی و وصلی اوله نابرجا هب / بلی بال الکلیه کاهی ابی لب
قلمی کافه کشیده جکیجک / اوله کویا کف کافرده تفنک
الفنی کم کج ایدوب یازسه دعا / صارغی الملش ایدر عزم وغا
که سیاقت وش ایدوب ترک نقاط / که رقم کبی یازه تعلیق قعقط
بنجه اولمایه معلم نادم / دردمندک آدینی ایلر مغلم
سطرینی اکری ایده یای کبی / اوله به زیر و بم نای کبی
یازه مصراعنی اکری اکسک / بیوه دندانی کبی اوله کدک
دونه خیاط حیانت کاره / هم بوزه هم چاله اذن پاره
ولی چالوب قلمک هنروار / اوله جون دست پریشان گفتار
سبحهٔ تار گسسته کبی هم / اوله به بر برینه حرف رقم
بری اول طائفهٔ ناموزون / که ایده نظمک ابیاتی دیگرگون

کیره بر صورتله شعر فاخر / که آنی بلمیه کورسه شاعر
کهنه جامه کبی لفظی سوکله / حرفه دن زر کبی معنی دوکله
صیقه اشکنجه ایدوب مصراعی / کیره بیری بیرینه اضلاعی
حرف زایدله دونه قوش دلنه / آخری قافیه سندن بلنه
چکله جور ایله محبوس کبی / اوزکه شکله کیره جاسوس کبی
بواغوله بنه عارف بجنه / نکتهٔ نادره واقف بجنه
بکر معنایه تصرفلر ایده / دوزه هم بوزه تکلفلر ایده
کل کوروب ایلیه فریاد هزار / خط سبزی قازیلوب ایلیه خار
قصد ایدوب حسن تناسب یعنی / شاعرک قصدی اوله بی معنی
جمله آثار یمزه اوله پناه / شرلرندن سفهانک الله
ناودان دل فواره نشان / ابندی سرچشمهٔ حیوانه روان
سرقلمدن بنه طبع دربار / برشاخ هنری ابتدی نثار
اربعینی ایرجک اتمامه / فرقلر منزلی اولدی بو مقام
کثرت و قبض و نثار معنا / اولدی غیرتده طبع دانا
حفظ بحر دری و حفظ افزونتر / بحر جوشنده و بن تشنه جکر
لیک خامه قلم جدول وار / باشلدی جزر که سرعتله کنار
قالمدی حاصلی اقبال عمل / صحبتک آخری در کلدی کسل
شهر تر حاله ده بو نظم تمام / بیک اوتوز بش سنه سی اولدی تمام
یعنی نزهت که اثر زاده / اولدی بو کنج هنر آماده

ال اجوب بو اثر بی همتا   اولدی دریوزه کر خیر دعا
اهل دلدر بیلن آنک دلنی   اهلدن غیره آچمز دلنی
اوعاریتن کیم ایدوب الکا اکرام   خاکدن رفع ایده دوشدکجه کرام
خیرله ناظمین یاد ایده لر   جان محزون غمزی شاد ایده لر
صنمه کز کیم غرضم شهرتدر   بلکه بذل سخن حکمتدر
ای قیلن خاکی سیاهی جوهر   ویر عطایی سوزینه قدر گهر
ناز پرورده حریم لاهوت   قیلدی چون عزم قرانینه هبوط
هر که اقبال ایده بولسون اقبال   اولسون اول نامه کبی فرّخ فال
نیّر قدری فلک سیر اولسون
آخری عاقبتی خیر اولسون

کتاب هفتخوان

ای لسی ساز باغ هفت اورنك
نقش پرداز لوح رنكارنك

کنبد افروز مهر نورانی
خانمان سوز شام ظلمانی

جامه فرسا لوح لیل و نهار
نقش پیرای صفحهٔ کلزار

مهره کردان حل سیم نهار
صیقل افزای تیغ برق و بهار

طرح ایدوب بو رواق بی بدلی
کلك رسام صنع لم یزلی

ایتدی رسم زمانی الکلیون
قیلدی نقش زمینی بوقلمون

ماه بهمنله فصل فروردین
محو اثبات خط لوح زمین

اثر صنعك ای کثیر العون
اولدی رنك تعینات دوکون

خلعت خاصی کیدی هر موجود
اولدیلر جلوه ساز باغ وجود

بر قلمدن بو نقش کونا کون
قدرتکدن بتر نمونه نمون

نخل سبزی کشیدهٔ قلمك
کلکی هر هفت کردهٔ رقمك

ایتدك ای خالق جهان پیدا
یدی قت چرخی مهر چهره سرا

طبقات زجاجیٔ شفاف
چشم خورشیده هفت پردهٔ صاف

اولدی

اولدی کحل الجواهر شب تار
دیدهٔ ماهه فائض الانوار

قلمك طاق عرشه ویردی جلا
لوحك ایتدك کتابه سن والا

اولدی پنجم رواق ازرق فام
قصر فیروزه کونه بهرام

کنج حکمتله نه فلك طولدی
تیغ بهرام اکا طلسم اولدی

هفت کشورله اولدی بو اکوان
هفتخوان معارف عرفان

طاس کردونه هفت جوش ایتدك
کوس افلاکی پرخروش ایتدك

یدی دریای بی سکون افلاك
یدی کشتیٔ بی ستون در خاك

هفت کشورده حکمتك فی هر
هفت سیاره اوستنه ناظر

حکمت بالغه کره زار و زبون
هفت ساله صبی وش افلاطون

ماهیٔ ارض طویدی حکمتندن
یدی قات یره لجهٔ جلتدن

حرمتی درکهکده هر کائن
متحرك نمی یمی ساکن

یدی دوزخ سکز جنان سندن
یدی قات یرله آسمان سندن

اولدی رونقده زمین زمان
ذات انسان و انجم رخشان

بدیلر و بردیلر شرف خاکه
هفت اختر ننه که افلاکه

کلدی رونق بو قصر رنکینه
طوتدی هر طاقنه بر آیینه

نقشی هر صفحه نك بر اختردر
یدی مجلسه هفت منظردر

عیدکاه اولدی عرصهٔ میدان
بندی دولابه انجم رخشان

کعبه مانند اولوب سپهر برین
درزنیك اورتیدی زنك مشکین

مه نو خلقهٔ مطوقه در
یدیلر سبعهٔ معلقه در

ظاهر ایتدک مراتب عددی | اول واخر ایلدک احدی
اولدی هر رتبه واحد ایله تمام | یا نه در بونده کثرت اوهام
فی الحقیقه بو کثرت اعداد | اولدی انجق تکرر احاد
کوشهٔ شهر قدرتکده سما | بدی قلّه حصاریدر کویا
ایلدک ای کریم بنده نواز | ابری فتاح وماحی افتتاح
ذکر مهردن الوروا یه | هفته جنکی مه فلک پایه
ایلدک هفته اولدی ایجاد | بر بکر اوزره قصر سبع شداد
استسه اما ابر وزمان جلال | صرصر هولناک سبع لیال
جیقه افلاکه کوی عرصهٔ خاک | بری بر بینه طوقنه افلاک
کاه اینه کاه اوله هوا پرداز | او بنیه همچو کوی شعبده باز
قاولیوب لاجورد طاق کهن | پاره پاره دوشه بو کنبددن
ابر واخر دوکله میدانه | قوبسدن صانکه پنبه ودانه
بدی قات خاکدن نه بر ذره | نه کلستاندن نه بر شرّه
جونکه لا شکلیدر بو رقم | جمله سی فی الحقیقه عین عدم
عدد زایه جون موافقدر | اکر زاید دینلسه لایقدر

شش جهت نه فلک قمو فانی
وجه ربدر بقایه ارزانی

مناجات حضرت باری جل شانه

مدد ای غافر الذنوب مدد | مدد ای ستار العیوب مدد

بنی دلخسته ایتدی عشق هوا | مددک ایرمزسه وای بکا
وسوسه ویردی فکر شیطانی | ایله بن خسته حاله درمانی
دلفکارم هجوم سودادن | دادو فریاد هب سویدادن
غرقهٔ موج حیز عصیانم | موج وش کف بذیل غفرانم
اولدی روی سیاهم کف زن | سیلی سیل اشک خجلتدن
ایرمسه لطفک ای کریم جواد | کیجه فریاد ایده دلم ناشاد
عدله قالورسه وار حالیمزه | اهل دوزخ کولر ملالمزه
نه یوزم وار که نیاز ایده جکم | نه سوزم قالدی کشف راز ایده جکم
بنجه افکار اولور نمازمده | ایل نمازنده بن نیازمده
خاطره بیله بیلوب انک خطرینی | خجلتمدن طوروب یره بقرینی
قولایه بغلودر دیو صلوات | مستقل قالمده قضایه صلات
عمرکم کجدی خواب غفلتله | روز شبدر ظلام خیره تله
بو بیله ایام عمره صایلمز | کون حسابنه کیجه قاتلمز
بنی دور ایتمه صف طاعتدن | بردم آیرمه اول جماعتدن
ایله محراب مسجدی مأمن | رهزنان طریق ایماندن
صدق واعانه بکا رهبر قیل | هر بریدن اوغروی برادر قیل
ایتدی قهرک خروس عرشی روان | دوکنوب ایلرسه عجیبی فغان
ذکر کیله بر ستور ناشاد | بایلی بایلی ایدر فریاد
ذکر کرد نکه آله مالدر | تیغ عشقکله بتم بسملدر

سمکک سوز غمله وار هوسی
ایکی یاننده ایکی مروحه‌سی

عشق شوریده قیلدی عمانی
بغرنه باصدی عکس جانانی

الیشوب یار سیم برلر ایله
ساده پهلو اولور کوزللر ایله

نه گناه ایلدی عجب آدم
سیل کذرمله الدی بحر الم

اولدی هر دانه‌اکا کوه گناه
حبه‌یی قبه ایتدی بخت سیاه

داغلاکاری جرم عصیان‌در
دار دنیا یاشنه زندان‌در

برنفس بونده راحت اولمیوب
کیری اوزره اقامت اولمیوب

هرفنوس کار گنبد فاخر
آه افسوس ایله طول آخر

بو سوز ایله جهانی وار ایتدک
بی‌طلب لطف بی‌شمار ایتدک

نوله بیک آه وناله یارب
اولسه بر ذره‌جه عطایه سبب

ابر باران رحمتک هرآن
عابد وعاصیه اولور یکسان

بونه لطف عظیم اولور یارب
بونه فیض عمیم اولور یارب

قول گناه ایده‌سن عطا ایده‌سن
عفوتی بخشش خطا ایده‌سن

هر قلم تنده بر زبان اولسه
هر بن موی بر دهان اولسه

اوله‌مز شکر یتی ادا حقی
نعمتک قنغی برین دیه‌یم

اولدی حقا که نعمت ایمان
جوهریت لطف حضرت منان

یا الهی بو خواندن هربار
قیل عطائی زادی راه خوار

انجق اولدر جهانده دلخواهی
کیدیجک هم زواده راهی

خوان احسان بی‌کرانک دور
انی هم بر فقیر کنوز در

اول غریبی قومه حزین وملول
ایله مهمان خوان فضل رسول

ابتداء آفرینش

لوحه نور باش نه جدول
آخرین رسم نسخه اول

نقطه اولین خامه جود
مبتدای خط خوش اقلام وجود

مهر پرنور عالم اشباح
فیض بخش نقطه ارواح

لی مع الله تختنک شاهی
قاب قوسین برجینک ماهی

نسخه هفت جلد دیباجه
فخر کونین حضرت خواجه

شاه یثرب سلاله هاشم
ماه ام القری ابو القاسم

نامی احمد حبیب رب ودود
مصطفی ومحمد ومحمود

لجه جمعه کونی غرق ایتدی
مقسم چشمه اولدر فرق ایتدی

نوردن خلق اولدی سرتاپا
ظلمت سایه یاره کوزمی اکا

ظلمت کونی ایلدی زائل
نیجه بلکشسون اکه ظلمت ظل

ایچدی کندر اول کرم کانی
قره کوزلکده آب حیوانی

ظلمته مائل اولمغله مداد
ایتمدی صفحه اوزره رسم سواد

قلم انکشته اولورمی بیم
نخل بربارده اولورمی قلم

یازمدی صفحه‌یه خط فاخر
الینک کوکنه‌سی دکل ظاهر

ایتمدی دولت جهانی پناه
فلکه آرقه ورمدی اول ماه

فقرله شاه کامیاب اولدی
خادم خیمه‌سی سحاب اولدی

سایبان اولدیلر اول پاکه / گوییا سایه صالدی افلاکه
خاکدان زمین پر اکوان / قصر جاهنده کاسه ریحان
ایتدی ترتیب هم مجنکه خمیس / قیلدی صف ملائکه تخمیس
صفلری باشقه بر سواد اولدی / سطر مصرع مستزاد اولدی
مه کبی ایتدی عالمی پرروشن / روز پیدا آینه سپرلردن
ایتدی بر مشت خاکیله اطفا / آتش تیز خصمی روز وغا
اوده اولدی نور پیشانی / بیشر و قیلدی عالمه آنی
نوری فانوس شمع اولوب رخشان / قیلدی نوح نجیی کشتیبان
اولدیجی زیب ابروان خلیل / اولدی محرابه نوردن قندیل
طالب فیض حکمتی موسی / جان سپار محبتی عیسی
خضره کیم معرفت شعار اولدی / خوان فضلنده آبدار اولدی
عالمک سرور یگانه سیدر / عرش و کرسی کتابخانه سیدر
غره مه رکاب داریدر / فیض قدسی کتاب داریدر
کلدی قرآنله برید خدا / خواجه‌یه طفل لوحخوان آسا
ماهی شق ایلدی بنجه جلیل / شقه کیم صدرینی انک جبریل
معجزینه دلیل اررسه دبیر / ماه ایدر مدعامزی تنویر
برج قدرنده هفت سیاره / یدی سیاح دهر آواره
جمله انبیادن افضلدر / اکمل اولیای اکملدر
اولدی مانند نقطه پرکار / گردش خلقه دوکونه مدار
جمله‌یه خاتمه او سروردر / صف اوّل الف مؤخردر

نقطه لر گرچه گورینور اقدم / خطده اما الفدر اصل رقم
سجده ده چون امامه فاخر / اولدی بو عقده اوّل و آخر
وردی حقا بو سبحه‌یه نور / چاریار گزین پاک گوهر
اولدی اوچ بندی زرّ صافیدن / حضرت فاطمه حسین و حسن
اولدیلر جمله صاف معنی یم / رضی الله ربنا عنهم
جمله سی رهنمای خیل سبل / جمله سی راز دار ختم رسل
اولدی اول جمع شمع پر انوار / شب اسراده کشف اولان اسرار

معراج حضرت رسول کبریا صلی الله و سلم

بر شب انکه که لطف ربانی / بوردی چهره برد نورانی
عزم ایدوب خاکه مهر اوج شرف / نور مهتابه ایتدی خیر خلف
سفر ایتدی بربع روشن چهر / طلوع ایدر ماه فلک چو نور الدهر
ایتدی پرواز مرغ زرین پر / بیلکلشندن دوکلدی ازهرلر
بیضه جرم مه عیان اولدی / شکل ماه نو آشیان اولدی
علم اخفایی ایلدی اظهار / سیمیا ایله هندوی شب تار
قیلدی روشن رخ شب داجی / ماه مشاطه‌سنک سفیداجی
اولدی پر نور چهره شب تار / آشکار اولدی عالم انوار
گوییا احول ایدی چشم جهان / شخص روز ایکی گورینوردی همان
ایتدی حکاک چرخ فرسوده / گوهر مهری چون شب سوده

آسمانی انجم روشنلر ایله / گلستان ایتدی شب گلزار ایله

اول گیجه حضرت نبی امین / کعبه‌ده اولمشیدی رکن رکین

بر برا قیله گلدی جبرائیل / قیلدی عرض سلام ایله تبجیل

دیدی عزتله یا حبیب الله / چوق سلام ایلدی سکا الله

ایلدی بزم خاصنه دعوت / اولمدی بر نبیه بو عزت

خاص در خاص صحبت دیدار / لیس فی الدار غیره دیار

اولدی ابواب فیض جمله گشا / طولدی یردن کوکه شعاع ضیا

قیلدی خدمت رسوله پیک خدا / ایتدی حق رسالتی ایفا

قولتوغنه گیروب حمائل وار / قیلدی آنی دعا ایله سوار

چوق براق اوزره اوله براق / مهر گردون اولدی حسنله طاق

پایه بخشنده رکاب اولدی / برج جوزاده آفتاب اولدی

رخش خنک براق برق عنان / آب صافی روی صبا جولان

مه نو نعل اکا کواکب میخ / گوش سرتیزی خنجر مریخ

بولسه گر میخ نعلنی انجم / چشم پر نوری ینه اولوردی گم

ایتدی دیوان او سرور ابرار / حرم قدسه سلیمان‌وار

قیلدی جانیله خدمتن اولاج / ایتدیلر اول گیجه سلام صباح

ویردی محراب سجده زیور / طاق ابرویه صانکه نور بصر

انبیایه امام اولوب او همام / قیلدی چونکه صلاتی ویردی سلام

ایتدی نه سلمه عروج همین / صخره‌ء قیلدی پایه زرین

یدی دریای چرخ پیوسته / گچدی مانند جوی یخ بسته

بعد بیت مه رکابنه یاپن / پشت نه توسن ایلدی چاپن

اولین چرخه چونکه ایتدی نزول / مه رکابنده اولدی مشعله‌دار

سبق فضلنه ایدوب تدبیر / گوده چکن ایلدی یراغنی تیر

اولدی انوار فیضنه امید / همسر ماه و توأم خورشید

طربندن سماع ایدوب عیسا / طوقوب دوشدی خاکه جام طلا

رسم دیدار حقه ایدوب بهرام / اولدی پلکشی قرنیه جیتن حسام

چونکه شتم چرخه رعنا اولدی / مشتری عبد مشتری اولدی

اولدی نور بیله شکل نقطه حل / هندی آیینه نمای زحل

عرش کرسیسنه اولدی چونکه عابر / ایندی سر عقله ایکی منزل بر

قیلدی چونکه بروج چرخی سیر / ترکلی تاجنی ایلدی تکبیر

اونلر هب شفاعت ایتدی نبی / اون ایکی پایه نکوده اربابی

اولدی چون اول افقه نکاه / گلدی پاینه تختی او دم سرطان

اسده لطفله نگاه ایتدی / گندی جنسنه پادشاه ایتدی

زهره نخی عودنک ایدوب ترکن / قیلدی آنی مثنیه افلاک

سدره‌یه وارنجه دخی جبرئیل / سایه‌وش قالدی رخش جبرائیل

اوراده قیلدی رفرفله عروج / خور رخشانه ننده گم نور

ویردی زاتنه شریفی زینت / اولدی لو حدده نشانه گوهر

صانکه جسم لطیف شاه امم / برگ گل اوزره قطره شبنم

عاقبت اینده قوب تنها / ایلدی عزم طارم والا
لامکان منزلن کچوب پاک / اولدی مهمان حق شه لولاک
واردی بر منزله که یوق فصل / کچدی بر پرده وکه یوق حائل
ایلدی بی حرف وصوت بیچه کلام / نه دهن آشکار ایدی نه کام
خامه کیفیتنی ایتمز ادا / هم مقالمک مقالی وار زیرا
مجلس خاصدن چون اولدی بکام / ایلدی خلقه کلدی دعوت عام
بنجکا هپله ابدا ایدی / نعمت رحمته صلا ایتدی
یا الهی قلندو غنچه صلات / روح پاک محمده صلوات
آل واصحاب وتابعینه مدام / اوله واصل تحیت ایله سلام

در مدح شهنشاه زمان سلطان مراد بن احمد خان رحم

بنه ای خامه قیل درافشانی / باره وصف شاه دورانی
خان ابن خان شه فلک مسند / وارث مملکت اباً عن جد
کشور افروز عدل ورافت داد / خاقان وسوز بدعت والحاد
شاه خاقان سپاه جم سالار / ماه کردون پناه مهر آثار
یعنی عثمانیلرنک سرافرازی / خان مراد ابن احمد غازی
اول خدیو عمر صلوتکم / تیغ وبش اولدی حاکم حاسم
شمشیر قهرمان هاشم بکضرب / خنجر قهرمان قاسم حرب
قهر ایله چون حواله ایلیه کرز / دشت قبچاق اوله کوه البرز

هرقولی رستم دم هیجا / هفتخوان اولدی هفت کشوراکا
شاه شه عم وشه برادر در / حاصلی سرور او علی سرور در
حادم پیشگاهی حور وملک / برفسوس کاری پشتخته فلک
برج قوس اولدی یایلق کویا / ترکش تیر اشعه نما
کهکشان سته سیله لب بر لب / کمر طاقنه فلک قالب
اولدی فرقنده بر معلق تاج / کنبد چرخ شبچراغ فراج
کوهر انجم بلورین درج / اولدی بر کنکره اکا هر برج
دم عدلی جهانه راحت زین / قالبا دمه مثال نفس
خصمه مردانه در مکافحه سی / هپ مصافحه در مصافحه سی
تیغی بیدا ایدوب تکرطه لر / نی تیرله صالدی زمزمه لی
ایتسه شمشیر انتقامی ملا / قزل الما ایله طوله سرحد
تیغ اوروب کافران اوباشه / دونر در آینده قزلباشه
ایلیوب حکم شرعی عالمکیر / شاه ستانی ایلدی تعزیر
مبغ سرتیز طعنه ایتسه اکر / دل دشمن ایدر مداهنه لر
بزم رزمنده تیغ خونه آشام / کوفته ایتدی قلب خصم همام
حسن تدبیر ایله اغارت / بحر ملح اوله چاشنی پرداز
ایلسه دولتله عزم شکار / نسر واقع دوشر در شبیره وار
ایتسه باز هما شکاره عدا / ایده ثابت وجودنی عنقا
نیزه وتیری اولدی سیخ وجوش / ایلدی کبک وغزاله دوشی بوش

ایتمدین باز قدر صیده شتاب
جا شنکاهی طوتردی بوی کباب

موج خون ایتدی تیغ خونباشن
کسدی سیلاب فتنه‌نک باشن

اولدی دورانده دوری بر دولت
بولدی خلق الحذر لطفله شهرت

ترک ایدوب خلقه جور و آلامی
کیده کیده اونتدردی نامی

رایت شرعی سربلند ایتدی
شرعک اربابن ارجمند ایتدی

ابر شفقه کف حما تنده
قودی چرخی حجاب التنده

ایتدی حفظی حصانه‌لن ماوا
بیضهٔ دین و ملت بیضا

کون زیر نکین لطف رسان
خلق تحت الشعاع امن و امان

ملک محروس اولوب بو حصن خراب
اکا بحر محیط خندق آب

ایلمز صید کبک ایچون پرواز
باشین چکدی حرقیه شهباز

پرده کوشمدی کورسه خوبی
مقفص اکلن بر پرستوبی

ایلدی قانع سیل فتنه‌یه سد
قیلدی سیمرغی حافظ سرحد

رای هندستان داور جیتی
برایکی سخنه‌ها کوجه نشینی

دختر رز کبی جهان بیجا
خیلی عقله اکیلور رحا لیا

جکرین خون ایدوب حمک درهم
اولدی اوتاری مطربک درهم

دلربالرده ایده حربید اد
دکلنور اولدی ناله و فریاد

غمزهٔ مست اولوب صلاحه قرین
دل و جان اولدیلر ستمدن ایمین

ایلمز اولدی عاشق ناشاد
دل من جان من دیو فریاد

اهل طبعی ایدوب غریق نعم
خلقه شمدی طبیعت اولدی کرم

شنلک

شنلک اولدی خرابه‌زار عموم
فرح آباده دوندی ملکت روم

حشره دک دولتله وار اولسون
پایهٔ قدری اوج دار اولسون

زیل طومار عمری اوله دهور
نشر عدل ایده تازمان نشور

دولتن بر دوام قیل یارب
عمرونی مستدام قیل یارب

ستایش شیخ الاسلام المسلمین اطال الله عمره و...

همت شامه شاهد عادل
صدر سنجیده داور کامل

حاکم الوقت ملک جود و کرم
حاسم العرق اهل ظلم و ستم

صدر برجیس قدر عالیشان
زیب دار العدالهٔ دیوان

یعنی قاضی القضاة عسکر روم
کام بخش ولات کشور روم

نامیله دهرک ارجمندیدر
اخی زاده حسین افندیدر

قلب بحر محیط فضل هدا
اولدی محفوظی سربسر دنیا

ابر نیسان خامه‌سی گهربار
صفحات اوزره اولدی عنبربار

دوله ما بین دفتین کتاب
صدف آسا بنجه دُر نایاب

ترجمان الفصحا حدر قلمی
سلک دُر الرشا خلدر رقمی

بکر فکرین نو عروس ایتدی
خامه پیشنده خاکبوس ایتدی

چکدی دنیایه خوان احرنج
عالم اولسه تولنتا خواقی

کرمک ظاهر اولدی انواری
هنرک ایردی روزبازاری

چقدی سوز ترخ دُر مکنونه
طار تیلور اغو بجه التونه

كفته كف كوهواف قافنی — طوتر ال اوزره اهل عرفانی
عدله میزانك ایلدی در كار — اغر اول سنكه در اسندر معیار
چار پا درهوا ایله جهله — بیلوب اكسكلكنی ایتدی چله
پاك كوهر له طار طیلن احجار — اولدی سنكك فلاخن ادبار
دوحهٔ لطفی ایتدی مدّ ظلال — فقرا سایه سنده فارغ بال
دل صافیسی منبع عرفان — كف كافیسی مقسم احسان
معدن لطف دركه كرمی — خرمن فضل صفحهٔ حرمی
حل اشكال وقطع اوهامه — شُر مقطعوه كزلك وخامه
برییی قاطع عروق ضلال — بری وتدان عقدهٔ اشكال
تیغ فصل الخطا بیله اكثر — مقطعا برمدین نزاعی كسر
حلمی كهسار با تمكندر — علمی بحر محیط بی بندر
نیل عرفانی چون رقیق تحقیق — میل مقیاسی ازوهٔ تحقیق
عمری عدل وخیدری عرفات — برمكی بذل وجعفری احسان
كیمه دیوار لطفی اولسه پناه — قالدرر خاكدن چو سایه راه
خدمت حكم شرع وتعلیمه — صالدر هر بنده سن بو اقلیمه
یوق كل كلشنده بوی غرض — قالدی روز شماره فكر عوض
فتح اولدمكه هب مراد فواد — الیتورمیدی اولمیجه مزاد
منصبه كیمكه مستحق كجنه — پاپیشورلردی اقچه تختنه سنه
سینه كوبان دردخرما نه — یعنی تختنه قاقردی رنزانه

السنوب هر تنی ایله راشی — اده ده اهل علم ایدی ناشی
منصبی اولكه رایكان اسر — دردی عمرم اكا زمان اسر
حمد لله كه دفع اولندی ظلام — شعشعه صالدی نیّر اسلام
سند عدل داوری بولدی — اولمشیدی محل یرین بولدی
قیلدی شرع مبینی حبل متین — ایتدی نظم امور دولت ودین
كاری دائم عباده رافتدر — عملی فضل عباد تدر
عدل اوله چونكه ولاة حوینیه — عدل بك عمل سبعینه
اول حسابا اوزره اوله بسط سنین — حشره دك ایده نظم دولت ودین

اوله یارب بو جاه بنده نواز — دامن اخر الزمانه طراز

سبب نظم كتاب وموجب تحریر شكیل خطاب اظهار تحدر قصور

بر سحر كه نور اولوب جوشان — بحو سیمایه عرق اولدی جهان
سحرك باب فیضی آچلدی — ذرّه وش خلق طشره یایلدی
بنجهٔ مهر كیم عیان اولدی — منظر ندن سمن فشان اولدی
قیلمغه تازه بیر دهقان روش — صحن باغه عصایه دكدی كتش
ایتدی مژده دری بهار قبول — باد صبح اولدی كارینه مشغول
ابر بارنده قیلدی تازه طرّی — چهرهٔ ابدار ورد تری
كل قدح طوتدی لاله شمعه — فیض بر فیض لمعه بر لمعه
شاخده نغمه ایتسه بلبل باغ — خاكده قالمدی شوقله زاغ

صالنوب نخوت جمالیله سرو / کولوب اویردی طوره کلبانگ و نو
برطلیعه ایله فتح ایدوب خورشید / کلّهٔ غنچه دن کل اولدی پدید
روز نوروزی ایروب سعادتله / کلدی شاه بهار دولتله
ایتدی نرگس بهاره استقبال / چیقدی سبزه مثال باد شمال
اولدی اهل سواد سودایی / اوزلدی قیس وش صحرایی
اولکون ارباب طبعدن نیچه یار / ایلدک سمت باغ وراغه گذار
هپ بهار و گلستاده یارانم / یار گرمابه و گلستانم
دل و طبع اهلی پارچه جانلر ایدی / نکته گویلر و قیقه دانلر ایدی
دل روشنله فکر سوی شقاق / بادهٔ صاف و ساغر شفاق
دور کل حکمتی ویروب آخر / جام گل رنگی ایلدک دائر
بهمن وهمن صفت یاران / قالدروب بو بربته رطل گران
کلدی شولدم کلوب بزمه آشناس / فلکک حیله کاره دوننده هراس
ساقی دلال لعل ناب اولدی / دور ایدوب می قراری بولدی
اولدی بزمه شراب ریحانی / بادهٔ صاف و پاک روحانی
ایتدی جانلر مزه ویروب یاران / وصف لعل نگاری قوت روان
نقل بزم اولدی معنی خوشتر / نیجه معنی طبق طبق گوهر
ایلدی تلخ کام ساغر غم / ذوق نو باده نهال قلم
وصف لبیده دهان گوهربار / دل بیچاره دانه لردی انار
اولکده حال زقنده سوز خوش بادر / سبب مشکلک جگردکن چقارر

ناگهان

ناگهان آچدی بر فرشته حصا / برکتاب بدیع فرخ فال
هفت پیکر حجسته نامی ایدی / ناظمی شیخ فن نظامی ایدی
نه نظامی که خمسه سن گوروبن / هفت سیاره دن ییکدن اوزون
اوقیوب بو گوزل حکایتنی / وکلهوک عشقله روایتنی
اولنوب موحسنده حق ادا / اولدی نظمی مسلم ظرفا
لیک بو داعی دقیقه گذار / بولدی اوج گونده اغلفنه مدار
اوج سؤال ایلیوب فقیرانه / بیکی بیک دیدم آنده یارانه
اولا شاه عاشق عالمگیر / اولدی بو طرفه نامه ده تحقیر
ملح بهرام شاهه ایتمش میل / ایلمش پادشاه عشقی طفیل
عشق ایدر کوه قافی افکنده / عشق قنده اولی نوا قنده
عشق اولور عاشقه دلیل فنا / عشق ایدر پادشاه دهری گدا
عشق ترک سرا منیدر / بلکه محو وجود فانیدر
عشقه بودر علامت صادق / یار اتشنه اردکیدر عاشق
آتش اولور خیال دلبری / قانده قالدی وصال خاطره سی
عشقمیدر بو کیم اولوب تنها / ایده محبوبه سیله ذوق صفا
کاهی زیر لحافی ایتمه مقر / قوره ایکی در کلی برچادر
یا ایدره نیجه گنبد والا / صالله گنبد سپهره صدا
یار حاظر زمانه بی تشویش / تیر و رقیصه و هوف و ربیش
گاه گنبده ذوق فوقانی / گاه اینه سیر ایده شادروانی

غافل اولوب چو طفل کند زن … حرکاتی غریب کند دن
ویره میدان ایدیجه نفسی کند … اوله کند زمان اوتوکسن تند
عاشقم دیو ایده دعوی زور … قیله چرمن اوتوبا تمدین مشهور
بو بلیه می کوزلیه اولوا الباب … درکه شاه عشقده اداب
حصه دار اولوب اولنمه برقی … عشقی میمونی وحمار یدن
بری عذرا عذاره واقف ایدن … بارکش ابدا دیده عاشق ایدن
قتل کوده بنجون جکرا امکی … ایتمز اول ایدوکی بیانی اشکی
ولاشفته حاله دوشمز بو … عاشق بی مجاله دوشمز بو
بلمیه حسن حال روحانی … ذوقی فوقانی عیشی تحتانی
ثانیا محنت محبت زن … عاشقه بنجوت اوله دغدغه زن
اهل حکمت بو قوله قائلدر … زنه قائل زنانه مائلدر
الحمه عورت عقللو مجنونی … که اوله ناقصات مفتونی
اوله بند کمند محنتاله … ایده عشق زلاله دون ناله
خانه کمی یه خود اولمزا اول بارنی … مالکیان الدا اورمی نهبانی
کوزدن ایلر و باله اهنکی … بنجم غداره دیده شنکی
اوله قویر قلبی سرمه اهربار … فتنه جو لکده کوکب دقدار
سینه آجسه ابنز کیدر شکمه … قلبحدری بک کبی اول ایکی محمه
دوندر ایبان عمروه جاه نکون … بنجه رستملرا نزه سست زبون
ایتمه اول فرجه بی تفرج کاه … که اوله غرقه کاه اهل کناه

نام عشقه بنجه اولور لایق … کوتره بش کز کوزل سون عاشق
غرض اول حالت تماسلدر … صنمه عیش ودم وتواصلدر
ایلیه کیمکه دق باب مراد … جبیقه عریانلر ایده رک فریاد
عصمت اهلینه ابتلادر بو … امر حقیله بر بلادر بو
ثقل انداز جان وتن انجق … حاصلی راحت بدن انجق
حالت جانکداز اهل قلوب … دکل الا محبت محبوب
دلبر شیوه کاره عشق اولسون … عشوه جان شکاره عشق اولسون
عقل وصبر وقرار وزهد وریا … حسنی بر قاعده جوانه فدا
اولرشه جمال با تمکین … نازنین اوله کوزلیه آیین
اولمیه کیمسه ایندوکلنار … غایت ذوق لذت دیدار
سلطنتده جمال روزافزون … ایتمک استر رعایت قانون
اولور ارباب عشقه عید سرور … بلده بر کز اول او بجکه دستور
بر اشارتله غمزه بی باک … کاهی بیک دردمندی ایلر هلاک
لعلی دفترده یوقلیوب جرده … جان بوله کاهی بنجه افسرده
کوزلیه چشمی لطفه استحقاق … بیلینه هب مراتب عشاق
مستحق اوله عاشق بیمار … کوشه چشمی عرض ایده تیمار
دربیانی ایده جانه عاشق زار … ایتمیه عرض شهوته زنهار
ازه ارغام انفله مارین … نفس اماره بیله مقدارین
قلج اولور او غمزه خونخوار … عرضحاله کیمک زهره سی وار

نیجه ایتسون هوای نفس هوس — عاشقه قالمیجه تاب نفس
نالهٔ عشق اولنجه آتش تاب — عاشق زارک اوله خالی خراب
قیس شیدایه دونر اطواری — بزه ده قالدی عقل معماری
ترک تجرید ایله اولوب نابود — ایدر افنای چار طاق وجود
یقیلوب کر خراب اوله عالم — قوننیه دامنه کرد الم
دل اهل فنایه برلر اولور — هفت کنبد بره برابر اولور
بزه بنزرمی کنبد سالی — نوبهار اوله ارغوان نخلی
اولدی هر کنبد زبرجد کون — برک سبزه یله دوحهٔ موزون
کنبد پر شکوفهٔ بادام — قصر کافور کونهٔ بهرام
لب دریایه کل حبابنه بق — اولدی مانند کنبد ازرق
لالهٔ زرد کونهٔ صحرا — زعفرانی خیام در کویا
علی خرقه‌یی سینه‌سالی — باشنه جلسه عشق ابدالی
ایلمز رشک طاق زنکینه — کنبد صندلی و مشکینه
چون و کل سن نه زهره نه بهرام — نه یرار بو کونه کونه خیام
بلکه یوق الده دخی حاجت — اولدی بر قاعدهٔ زمرد کون
ایکی کوز نلک سافره کردو — نکا بنزرمی طاق کافوری
فلک وقت صبح پر نوری — کنبد لاله کون دلکشه بق
رنک سرخیله زینت ایدیجه شفق — رزد کونه رواق بی همت
اولوا ایتدیکجه آفتاب طلا — رزد کونه رواق بی همتا

وار ایکن خانهٔ بلا تمت

کلکه

کلکه ایرکبود نوروزی — برجلا شفقن ایده فیروزی
اولور ایتدیکجه ظلمت دم شام — کنبد اوراز مسکلی بهرام
ایرنجک ماهتاب منزل ساه — صندلی رنک اولور بو فرجه‌کاهی
سبز باز ایلمش قضا قدری — هر کشینک نصیبی ما حضری
بو درا حبابه بندین اجمالی — نه بنزر بو قبهٔ عالی
کوش ایدیجه کلامی ظرفا — اولدی جمله مسلم الفحوای
وید یلر کرچه سوزلرک معقول — لیک جمله دلیل بی مدلول
هنر اولدر که ایده سن اثبات — اولمیه مختفی ادعا کلمات
سوز سنکدر سخن اول کونه کرک — بزه اما که بر نمونه کرک
ایلدم سوزلرن قبوله شتاب — دونشدم اندیشه بحرینه بیتاب
ایتدم اول بحر آتشینه شناه — آه دلسوزم آچدی قعرینه راه
بحر بر کوهر ایدی اول غواص — بولمدی لیک انده کوهر خاص
قعری کردابی کوره بر تاب — کوهری اخکر آبی آتش تاب
یعنی تاب نفسله عاشقلر — ایتمش اول بحری کشت زار شرر
ایتمیوب دلت بودینه اقدام — دوندی غواص فکرتم ناکام
رشتهٔ فکره ویره لکه رونق — بولمدم بر کهر ایتیه اوره چق

عاقبت مست ایدوب مئ حیرت
چشم بند اولدی پردهٔ غفلت

در بیان خواب دیدن شاعر این سخن بشربت دوستان

انهان بی کشنده خوش نمیکرد دوران بیانینده در

بر کیجه کیم سپهر پر اختر — اولدی بر توده گوهر ازهر
توده سرفرازی همسر طور — ریزریز ایلمش تجلی نور
عرق نور اولدی سر بسر آفاق — جبلی توده دوندی طاق رواق
اسمان اولدی صانکه چشمه — چشمه ده تکحل ایدر ماه منیر
اولدی سیاره نک کوزلری دیدین — قوردی انجم ده انجمن پروین
خم فیض اجدی بر چرخ دوتا — چنبر ماه نو علامتکا
دزدی بزمه نبات پروینی — کیمدی قار یوز قاپه عرق چینی
بو ملر بختی کبی کوزلری اغیار — کوزی اچقلره اولدیلر بیدار
خواب طوتدی دو چشمه کریانی — بغلدی بر بریته مژکانی
خواب آقا که رشک بیداری — ویدهٔ جانی اجدی انواری
جلوه کاه عرایس غیبی — نقش بند نکات لاریبی
پرتو انداز رسم صفحهٔ راز — کیمیا ساز و سیمیا پرواز
سلطنت بخش اندیه سر و پا — کنج قارونده کمینه کدا
رسم پا در هوای محتشمی — دل سوداینک سیه قلمی
صورت ارا ذوی ارا محال — پرده دار خیال بازیشال
روح بخش علوم غیب وجود — لوح مرآت صاف کشف شهود
حاصلی غوطه کاه بحر خیال — صدف کفهمی پر اینده لآل
جان کوزینه اجدی نور ربانی — آتدی حجله حجاب ظلمانی

اولدی صورت نمای مرآتم — سبب بودو علت ذاتم
باعث نقل عالم ارواح — رهبر سیر ملکت اشباح
پیر راهم کفیل ارشادم — پدرم پنجه فنده استادم
رهنماسی طریق توفیقک — چهره ریزی رحیق تحقیقک
شاه معنی سپاه فضل پناه — نوعی نوعی افندی طاب ثراه
علم و فضلی مسلم عالم — نظم جان پروری خود دیم
فایض چشمهٔ معارف ایدی — رایض توسن لطایف ایدی
اولمه حرف کبیری ظرفا — ایتمک اولوردی وصفنده ظرفا
ناکهان ارتحال ایدوب او امیر — ایلمشدی بنی واقعه اسیر
اول کیجه واقعه ده بکا بهتن — ظاهر اولدی او مهر عالم جان
ویردی لطفیله تلبیب اقبال — ای نهال نو حدیقهٔ بال
ایلمشدم بنا بو خانه دینی — بر افق چشمه شیر صافیدن
انی اجرا یه ایله سعی جمیل — ایتمه اول خیری سن اول تعطیل
ایلدی چون وصیتنی تکمیل — اول صفا ایله کوزمی اچدم شادم
اوبانوب ایلدم بونی تعبیر — که اوله فیض معرفت اولکثیر
چشمه نامیله ایتدیکی اشعار — اولدی غایت سلاست اشعار
اولدی بو واقعه بکا هادی — سلکمه اولدی اخر اولاده
ایلدی شیر طفل وش اولادی — چشمهٔ شیر پیاله سی تبلیر
دستبار اولدی روز استعداد — ایتدیم اول کاره همت فرهاد

ایردر بستان فیضه دک اولی   چکلدم اول چشمه دن نیجه جدول
فیض همتله کلدی بر قوت   ایلدم نظمه صدقیله نیت
پدرک حسب حالنه باقدم   شیوه ٔ بی مثالنه باقدم
اب وتاب سخنده چون او کتاب   اولدی بو حجره پرور نایاب
پیرو اولدم او پیرو دانایه   بکزه مک خوشدر آدم آتایه
گرچه اوستادلر ایدوب ایجاد   اوردیلر هفت گنبده بنیاد
هر کتاب اولدی رنکنک سبعیات   سبعه ده حاصلی اوطرز نکات
ایتمدم مشق او وادیه بو تحریر   ایلدم حسب حالمی تقریر
حسب حال اولسه داستان دیجک   کیمه یالان ایله بکا کرچک
سوده اولدی کرچه شاه کدا   اثر خاص خامه ٔ یحیی
اولدی چونکم سوز زبانزد نوع   بولدی الفاظ اشیای شیوع
عاشقانه سوزنده وار حالت   عاشقه درد و سر دکل صنعت
اهل عشقه ویرر تسلی لر   دل سنکین یاره ترحم ایلر
بو اثر اول کتابه لازم اولور   اوقیون دلربا ملایم اولور
لیک اولورلکه ده بو سوز وارد   عشقی اثبات ایچون یازرلر
ذکر نام جوان شکر لب   اولدی ارباب عشقه ترک ادب
لایق اولدر اجلیه اول راز   بولمیه سوز حسودله غماز

او مارزکم سخن بوله رونق
رب انطق لسانا بالحق

سرآغاز

سرآغاز کردن قصه ها

خامه فرسای صفحه ٔ غرا   چهره پیرای شاهد معنا
کیمیا کار عصره جوهر قال   سیمیادار نقش لوح خیال
قیلدی اظهار صنعته همت   ویردی صنعتله کارنیه صورت
طرح موزون دل شکار ایتدی   سوزی بو لوزدن آشکار ایتدی
وار ایدی بر اسیر آواره   مبتلای بلای همواره
متلون صفت پریشان حال   مبتلاسی مشوش الاحوال
خلف صدقی قیس شیدانک   نقد وقتی او زار و نالانک
شهر قسطنطنیه ایدی یری   بولدی اول کانده تربیت گهری
شهر اما که رشک دار النعیم   تختگاه شهان هفت اقلیم
آدمی ادی وهم شهری   ماه رویانی مهره همشهری
بربریه اولمش اولا شاد   روز و شب کاری ناله و فریاد
روی زرد خزان دشت هوا   خاک جسمی غبار کوی فنا
اختیاری هوایه ویرشیدی   نقد قلبن فنایه ویرشیدی
عشقله دائم اولوب حیران   بی سر و پا ایدی و سرگردان
آه واه ایلیوب محبتله   روزگاری کچردی محنتله
نام معشوقی یاد قلمزایدی   نیه اوغرادوغنی بلمزایدی
یوللر اوزره ایدر درد و بلا   قوری بر عشق ایدی کیدر اما
اراده دلربا دکل ظاهر   دل مست جان مست ولی وافر

سوزی سر جمله قصهٔ جانان　　لیک جانانی کبی پنهان
کرچه شکر و شکایتی چوغیدی　　اره ده یاردن اثر یوغیدی
صالدی شهر الحجره عشقی آوازه　　ویردی آفاقه رونق تازه
عالم ایدی کتاب حکمتنجه　　دقت فکری انجه دن انجه
ب بقا کرچه اول زبون و بیکار　　برقوی فاضل ایدی اهل وقار
شیوهٔ جود و سخا ایدی نزاکتده　　فرد ایدی وادی ظرافتده
نکته دان و ظریف و عارف ایدی　　لجهٔ کوهر معارف ایدی
صحبتنک باعث فتوحی ایدی　　سوزی خلقک غذای روحی ایدی
حاصلی جمع اولوب حصال ملک　　هر ایشه رکن ایدی هر اشه نمک
ناکهان ایردی اکه بر حالت　　ویردی میزان عقلنه خفت
کوره کسب اولدی یا داه درون　　ایلکر صبر ایتدی طوق جنون
منزلی صدر ایکن تراب اولدی　　ولی کوکلی کبی خراب اولدی
قیلدی ویرانه لرده مأوا سن　　اولمه دن طوتدی کندینک یاسن
چاک ایدوب دردله کریبانن　　آشکار ایتدی راز پنهانن
کوردیلر عشقله پریشان حال　　طعنه طاشینی اوردیلر اطفال
اولدی مانند قیس اخرکار　　شهرهٔ شهر و سخرهٔ بازار
برکون احبابی الیوب البیر　　خیرخواهانه ایتدیلر تدبیر
ایتمکه راه عشقه ارشادی　　کورمکه واردیلر اونا شادی
ایتدیلر جست و جو ده چوق تکابو　　کلدی احباب بولمغه هر سو

عاقبت

عاقبت بر محبت درمانده　　بولدیلر اول زاری کنج ویرانده
کوردی افکاره اوکوز دل و زاری　　جمع اولوب مائه پریشانی
درد عشقله حسنه حال اولمش　　بار محنتله بی مجال اولمش
مست مدهوش جام عشق اولمش　　کامی بند لگام عشق اولمش
یوق یوزنده حیات آثاری　　ملو اهیله چشم خونبازی
قالممش بلکه قدرتی آهه　　ضعفله کاری قالمش اللهه
طوبیجق هپ درلوبلر احبابه　　کوره نی حیرت ایلدی بینابه
درولشدر باقدی محنتنه　　حسته اولدی واردن عیادتنه
دوو آهیله خلقی اغلتدی　　هرکوردن بحر حیرته باتدی
چشم و نظاره برله اول بدحال　　بیلدی مرده کوزهٔ غسال
آهنی کوریجک ایدن ناله　　طرف افتاده دوندی اطفال
کوردیلر عشق جاننه یتمش　　عقلن الوب ایشینی تمام التمش
عقل اول کنج ظرافتده　　قیسی کچمش طریق محنتده
اه افسوسی ترک ایدوب آخر　　چاره فکر ایتدیلر اکا وافر
ابلهانه کمی ایدوب پندی　　صادقانه افر ایتدی کوکندی
هو پندی تأثیر و دا و بندکراک　　سحر واعظان عمره هادان
کمی کشف ضمیره جلوه ایلک　　الدی خوبان شهری یک بر یک
یعنی اول عاشق شکسته ضمیر　　کوش ایدوب ایده وصفنی تغییر
بیلمکم فتنی نام ایدر ازان　　ایلیه چاره تب هجران

لبيك اولدر وقوف حال مجال   قالدي خجلتله مردك مختال
كيمي ديو قيم سفر مباركدر   كرچك ارلر كلامي كرچكدر
اولوي افكار الجنبده زاد سفر   همچو رنك سياه بالا تر
الب احرام عزمني دوشه   سوز يوز كعبه سيه پوشه
حتي عقلدن د كلدر دور   زائل ايتمك بو ظلمتي اولنور
بو غيب ضعفدن كر اكا مجال   ايلسون بوي مال خاك رجال
اوليا دركهن مطاف ايتسون   فقر الكعبه سن طواف ايتسون
قرجه احمد مزارينه باري   كتورك بر كيجه بو بيماري
اوقار زبوله سمت صحت راه   اوله دود چراغي نور سياه
كيمي ديركه قرف ايلدي نيجه زار   ديره لم اول ضعيفه قوت وقر
دفع اولورسه بو ضعف بر كانه   صار ضالتق بابا يه بش قربان
كيمي ديو سير سبزه خرم   اولدي غفلة زمرد وار قم
چونكه بر سبزه خطه عالقدر   بوكا چاره همان خضر لقدر
كيمي در اشك ديده كلكون   كوكسته ربقوي اولديغي پر خون
اوله لم صندله مدد جواب   كرچك اردر قزل ولي سلطان
كيمي دير اولدي زخم نابهبود   تن زار دره كنارن قي كبود
طشره ونزر بو جوز بيدادي   كوك صنوبره قوبالم اونا ش دلي
كيمي ديو صندله قبوبيا تنها   نوش اولنسون شرابه صندل
ضعفله چون دماغي مختلدر   بوكا چاره شراب صندلدر

كيمي دير عزم اولنسه نيماره   بره بر و رهواسي بيماره
اق بابانك اجو رسه اين   تيغ بر آن كبي كسر تا بن
قيلديلر نور عقلي راهزني   ايتديلر خيلي فكر كوناكون
عاقبت جسم اولميوب چاره   دونلدي افكار عاشق زاره
دل پر عقده بر له هم غمخوار   قيوب آتي جوزلدر آخر كار
قالدي اما اسير كويب آتي   محرم سوي اولان اخواني
كتدر بر غش اولان ريا اهلي   قالدي مانند زر صفا اهلي
يدي همرازي وار ايدي انك   هفت سياره كبي دنيانك
اول عزيزك ايني هم حالي   كيمي همشهر كيمي همسالي
چونكه بر بر ينه دوچار اولدي   جمع اولوب هشت يار غار اولدي
باقوب اول خسته حال پر سوزه   دود آهي كبي سيه روزه
بلديلر علت سويدادر   زخم شبخون عشق سودادر
بيقمش اولنار عشق بر افكن   تنخ قاره بره دوكنمكدن
آتش عشقي حدتن انسمندر   ديره دن چاق دله اولاكنه
جسمه اولمش سواد چشمي بلا   بو ماشي اول قرابي بر دريا
بر بلاي سياه عشقي سواد   بلكه عين زبان مادرزاد
ايده مز دردينه طبيب دوا   كوروبكي بلديكي دكل زيرا
داغ دلدر باقي اول اتشناك   قلب قاليدن اولمز باقي
ايرسه قلب صنوبري يه خلل   نيليسون اكا شربت صندل

اوریلوب سنکلدل جوانانه
قان اولور تش درونی نالانه

مشکل اولور علاج خسته دلی
رکِ جانی قصده اولمز قابل

دل مجروحه کیم باتر پیکان
واری باری جقارمغه امکان

کوردیلر سمت عقلدن مهجور
اولدی درمان اکا نفوذدن دور

قالدیلر بو زمانه محاوره ده
مبحث عشقدن مذاکره ده

سوندی ناکاه شمع طاق برین
اولدیلر تار شبده پرده نشین

قصهٔ کفتن ملا سیاهی

شبکه مانند کنبد بهرام
اولدی کردون رواق غالیه فام

شمسهٔ طاق غرفهٔ خضرا
قاولدی لاجورد ایله کویا

کلدی سوداکر سواد فتن
طولدی بو خانه مسک عنبردن

اولدی پرسقفه دک بو نه حرکات
تنک افسونله حریر سیاه

چکلوب فرقهٔ بر در نوری
ایندیلر فرش راه سموری

شب تار ایچره هفت بارکزین
انجمن قوردی نته کیم پروین

اول کیجه هفت عارف آکاه
عاشقیق دودهنی ایتدر پناه

شحنه خوفیله جمله حیله کزاد
اولدی مانند شیر وعیار

انلره اول دخان شعله فکن
سایه اولدی بو برج شش جهدن

طلمیوب بیله او هفت سمیر
اولدی شهرنک بجز بانه نظیر

لیک وحشت یوروب اوزاده اثر
کوردیلر ناله ایلمک استر

شب تار وسکوت هرمونس
ایدی محروم انس وهم مجلس

وهمی اولنلرا ایدی خیلی کلال
سوکدی بر بربنه قسلدر ایله

کوردی اخراوهفت اواره
الکلمدر زمان انی چاره

معتدل پرده دن ویروب آواز
اده بر حکایته آغاز

اوله مضمون قصه سرتاپا
تسلیت بخش عاشق شیدا

کوکل الکلنجه سیله اول غملین
خفقانک برازایده تسکین

بریکیم فضلله سیاهی ایدی
مخلصی شعرده سیاهی ایدی

اول فریقک دقیقه دانی ایدی
نکته سنجی سواد خوانی ایدی

نکته کاه عجایبک دده سی
قلبی عنبر تنها مسوده سی

بو بلیه نقل ایلدی سنا قیدن
کوردیکی بیلدیکی عجایبدن

داستان سیاهی شیدا

برزمان اولدی بربلند مقام
شهرشام ایچره نافذ الاحکام

خاکپای شمامهٔ عالم
شامه معقدیله شکین دم

شهرجنت شعار خطهٔ شام
بوی خلقیله بولدی عطرشام

طالب علمه ویردی قوت وفر
کسب وفضل ایلدی دمشقیلر

مرحبا بیله اسم سامیسی
فلکک فضل ایدی سامیسی

سربسر دفتر افاضل ایدی
فهرس نسخهٔ فضائل ایدی

اولدی قاضی شریکله همسر
بلکه اندن محاسنی سربر

نصرت ایتدکجه مذهب پاکه   جیقدی الله بنصرک افلاکه
شمع نور افکن مجامع ایدی   جامی پا محکمه یه جامع ایدی
ایردی بر دمکه روز آدینه   شهر ایچی دولدی شهر آیینه
اولدی اهل صلاحه جمله صلا   قوپدی هر جیده صوت حی علی
ایتدی عیسی دمان نغز ادا   هر مناره منارهٔ عیسی
شامده همچو شمعهٔ کافور   اق مناره اولدی شهر فانوس نور
سوبسو خلق ایدوب نمازه گذار   قبله یه دوغری اقدی اولا انهار
اولدی مقصوره لرده که علما   شکل بر جیش کنبد والا
هر طرف ساکنان فوقانی   هیئت هیکلانی نورانی
محفل مقریان نغمه سرا   اشیان ایچره بلبل گویا
ایتدی فرمان حقه استعجال   کتدی یوز اسوره وجوه رجال
فوقدن قالدی صوت مقرن شمع   اولدی جامع مقام جمع الجمع
کتدی قاضی افندی شوکتله   دل وصافت وخلوص ونیتله
یولا چوب اورته دن اکه صفلر   دوزدی تحریر نظم ایچون مسطر
قیلدی سجاده لنمزه وارد نماز   طرف محرابه اولدی شمع نیاز
چون تمام ایلدی نمازی امام   مرحبا یه توجه ایتدی انام
قیلدی بر بر مصافحه اشراف   اولدی مظهر نوازش اطراف
کلدی تا کم ال اوپمکه بر خوب   بینهٔ کفی زیب داغ قلوب
کوردی بر دلبر ظریف سمات   باشندن ایاغه عشوه و حرکات

تمتی

قامتی دور دو غنچه آفت ایدی   یوریسه شورش قیامت ایدی
هر زه گرد فتنهٔ زمان و زمین   غمزه‌سی کافر آفت دل و دین
رخی آتش نگاهی غارتزن   جذبهٔ حسنی مرحبای فتن
یا قدی انی الیلها او مهوش   مرحبا یه صالندی بر آتش
کرم ایدوب تاب عشق بازاری   اولدی بیلک جانله خریداری
ایتدی دریای عشق جان هجوم   اولدی پایدار دستر علوم
میلی حقت حصارینی بوزدی   عشق وضع وقارینی بوزدی
بر قدم سیره قالمدی مودی   دستره وی دستی پایی لنکه‌لدی
بر قفا ویردی اکا عشق جنونت   اولدی دلدن سواد عقل بروت
دوشروب کندینی اول پریشان دل   طوتدی مستانه وش ره منزل
یدی بر زخم کیم اولنجه بتر   زخم اما که نه اولور نه بتر
دودواهیله صحن کشور شام   اولدی مانند طارم اخشام
راست کلسیدی ویردی قیس اکا   مرحبا بالوفاق مولانا
جونکه هر جمعه بو ایدی کاری   کار عشق اولدی هفته بازاری
خلق ویردی عجب نه حلمتدر   هفته حمامی اوزکه علتدر
جامعک پا ایلی یری واردر   طشره دن پا اولاشر واردر
وضعی تغییر اولنمز مثلانک   قنی او کلی حالی مثلانک
جهد ایدوب بوزز طوتیدر معوام   کچدی اول حال الله نیجه ایام
عشقک ایتدی اخذ آثاری   ظاهر اولدی او مهرک انواری

عاشقك جذبه‌سی اولوب غالب   ایتدی مطلوبی کندویه طالب
برکون اول دلفریب ماه لقا   پدر و مادرندن ایتدی رجا
که ویره کندویی بر اوستاده   رهبر اوله طریق ارشاده
نظری کیمیای دولت اوله   خدمتی مایهٔ سعادت اوله
ضایع اولور کهر وجهی کانده   چقمیان طشره قاله بیابنده
کوردی چون عقل و دانشی پدری   خیلی معقول فهم ایدر بوزی
بیلدی قاضی افندیدر الحق   همتنه کوره مراد الجق
الن الدی پدر او جانانك   پنجهٔ آفتاب رخسانك
قیلدی شول شرطله انی تسلیم   که اوله مزد خدمتی تعلیم
مرحبا به سعادت ال ویردی   بخت یوز طوتدی دولت ال ویردی
اولدی تا که او ماه تابنده   قولی اولان افندیه بنده
اکا بر حجره ایلدی تعیین   خانه اوستاده کتدی جا یقین
ایتدی تعلیمه بسمله آغاز   هب مرایا درس ناز و نیاز
مکتب عشق ایدی او حجره همان   مکتب اماکه مکتب عرفان
لوح مرآت صافی ایدی کویا   ایتدی تعلیم طوطی کویا
هرکون اولوردی مجلس خاص   اول مرایایی اکلمزدی خواص
نازکانه کچردی چوق حالات   هب سؤال و جواب دقیقات
ایتدی فیض نظرله صدره بنام   آز زمانده او ماه بدر تمام
کسب سرمایهٔ کمال ایتدی   خواجه تحصیل وجه حال ایتدی

اولدی بربرینه

اولدی بر برینه طریق نمود   بری راه جنون و بری فنون
خواجه دل سوخته اولوب بی تاب   سوخته بولدی خواجه کبی نصاب
کیجه ار شمعك ایتمیوب اطفا   شغل ایدردی او طفل ماه لقا
خواجه‌ده شمع اهله همسر   ایلر ایدی نیجه مطالعه‌لر
برکیجه حجره‌ده او غنچهٔ باغ   اولیوب غیری او یاره چراغ
عادت اوزره درن ایدوب دیوار   ایلدی فتح دخمهٔ افکار
ناکهان کوردی بر زن زیبا   کوشهٔ حجره‌دن اولوب پیدا
بی تکلف ایدوب سوزه آغاز   یاننه کلدی ایتدی عرض نیاز
انی کستاخ ایدوب خیال حبیب   دولت قربه ایردی بی تقریب
ایتدی ال او بیننی شال نهالا   منفعل اولدی بونده اول کل آل
یوزینی الوب الینه آخر کار   دیدی ای طرفه دلبر عیار
بزم ایله نور سنا سنك   سخط اولوب عرصهٔ ملامتنك
کل ایسکده بو پرده جود روش   سنبل ایسك بریده کیسوسن
اوقوماد قسمتی یازله ایکن   بویله کستاخ اولورمی کندی کلن
مشفقانه بو بندی دکله مله   کلدیکك یوله قیل یوری عجله
عفوی یوقدر کورنجه بی ادبی   خیلی کوجدر افندینك غضبی
بندن ایسه سکا یقین درماه   روز فیروزك ایتمه شام سیاه
بو محالی اولور بتر صنمه   حرمتك الده ایکن الدانمه
کوش ایدوب بو مقدمات نکار   کوله‌رك دیدی ای پری رخسار

بزی قورقمه هیچ جلالکله / دفع غم ایده کور جمالکله
سکا اولدمسه جان دلدن اسیر / صانمه حکم ایده بکا قاضی میر
قادرم صالمغه جهانه فتن / نوجوانم بنی نه صاندک سن
سرفراز گروه سربازم / بنده جنیدا بجره ممتازم
کوه آتش ایدی دختریم / آتش معرکه سمندرییم
بزه ابشحور اولدی عین جنات / جای پرشوق روشنا ظلمات
ایلوز بر نفسده جلوه کنان / قاف تا قاف عالمی سیران
حائل اولمز بزه در و دیوار / جسم ایچون جانی آزردی اغلار
اکنه مانع وار ایسه نزلده / ایده لم ذوق جاه بابلده
بو خسه سنور رحش اولوب محضا / وصله مانع اولورسه استغنا
شو بیله قهر ایده ریسنی که جهان / دشمنک رحم ایدوب اولور کریان
کندوکه شفقت ایدوب خشونتی قو / اغر اول تازه سن بو حقتی قو
دور بنی اول اگرچه سرکش ایسک / بواتش اول پرنه و کلو آتش ایسک
ابر شور صکره بر پرپش نی / اصتی ایتمز اودم پشیمانی
طفل نورس اولنجه واقف حال / دترەدی باددن شال نهال
کوردی یوق چاره اوجه دلبر / رام ایدر همچو مرغ فرمانبر
کرچه عرض ایلدی رضای وصال / کوردیکی بلدیکی دکل اول کار
صارلوب عزم جامه خواب ایتدی / پردهٔ عصمت ارەدن کتدی
صبح اولنجه اودله پرفن / اتدی اودلبرک زنا لذتن

کیجه‌ی اول حالله نیجه ایام / دونزی ماه نوه او بدر تمام
بدن نازکی اولوب بیتاب / کلرخنده پریله قالمدی آب
صفحهٔ روی اولدی خلکاری / صولدی کون کلدیکنجه رخساری
بیلدی ملا که واردر بر حال / آنی تنهایه چکدی ایتدی سؤال
بیم شرمله ایلدی اخر / اکه درد نهانی ظاهر
دیدی هرشب ایشیم کشاکشدر / بدنی سود و بوی ناخوشدر
باعث سستی ایدن اولدر / بنی بو صورته قویان اولدر
بو که برچاره اولمز ایسه اگر / چوق یاشامز بنی هلاک ایلر
واقع حالی طویدی چونکه ملا / جست وجو ایلدی بو درده دوا
دیدیلر بومده واردر بر پیر / اولدی راه هدایه شمع منیر
شیخ سعدی طریقنه مرشد / هم خلیفه عزیزه هم جاهد
بوکه درمان اولورسه انده اولور / ازدر اولسه دخی فرو کنا اولور
عاقبت قیلدیلر بونی تدبیر / ایتدیلر روی مال درکه پیر
نقل ایدوب حضرت عزیزه کلام / واقع حالی ایتدیلر اعلام
رحم ایدوب حالنه او نا شاکرد / شفقتله ایتدی طریق ارشادک
برمریدی قیلوب اکا همراه / ایتدی بو رسمه انی او درگاه
که اولوبش ده جنتیانه روان / استیه بو علیله بردرمان
کشت ایدوب هر کجا اول ایکی رفیق / هر بله جز بنی مزار عتیق
واردیلر برخرابه زاره اودم / تار و موحش سینه پرغم

ظاهر اولدى اوقوم خونخواره / دونمش اول عرصه اوردوبازاره
كوزك ايتدى اول ايكى همدم / بر اولوبار كاهه وضع قدم
طورمش ها نه برله ديوانى / رشك ذر خيمهٔ سليمانى
قورشوده هفت مسند زرين / يدى تخت اوزره هفت شاه گزين
شبچراغيله تاجلر برسر / هر برى شمعهٔ ضيا كستر
هر طرف نيجه كرسى زر وسيم / اوتورر داوران هفت اقليم
شيروش نيجه ديو اولوب غرانه / پاى تختنده اولدى سرقپلانه
دوشده جمله گرز سركاوى / صالغانك ويرمدى انك راوى
واردى سلطانك جنابنه وزير / ايتدى نقل سلام عرض نويد
شيخدن چونكه عرض اولندى سلام / يدى شه برلر منت ايتدى قيام
شهلره وصحال ايدوب طالب / هر برى قوشدیلر بر حاجب
قنغى ملكدن ايسه اول مكار / اول شهك حاجبى ايله احضار
بزروش هر طرف اولوب پران / بولمديلر نشانه نيجه زمان
كوردى بركوشه ده اوغول نشين / پس سنك مزاره كزلنمش
اولمسه همت عزيز اكر / بولمزايدى او ديو شيطانلر
حاجبه بر اشارت ايتدى همان / بيتنك شاهه كتوردى ديو كتانى
قهرله ديدى شاه اوكاره / بر دخى جرات ايتمه اول كاره
شويله كيم بردخى شكايت اوله / سكا عبرت نما سياست اوله
اغليوب زن بوكا وداع ايتدى / بوايسه شوقيله سماع ايتدى

شاهلر ايليوب هزار اكرام / شيخه كوندرديلر سلام پيام
اوزنبيله دونوب مريد رفيق / طوتديلر خانقاهه طوغرى طريق
ال اولوب شيخدن اجازتله / كلدى خسته يرينه صحتله
دفع اولنجه اوغصه‌لر غملر / سورديلر شوقله نيجه دملر
اولدى چوق كيجه دن اومرد بنا / بورسه حاكم بلند مقام
اهل شامه وداع ايدوب اولدم / كون كبى جقدى شوقله حرم
يارى طالع وستاره ايله / يوله كيردى او مهپاره ايله
دوشديلر راهه دلك هامونه / ايرديلر تاكه جسر جيحونه
ايريجك كوپرينك ميانينه / باقدى اول خوب جونكه يانينه
كوردى اول فتنه جو نهانى / جنئى شوم و دشمن جانى
ايتمش آنى دليل بخت سياه / ناكهانى بلا كبى همراه
ديدى حدتله تند وپر آتش / نيجه سن شمدى اى بت سركش
سنى غرق ايده‌يمى جيحونه / انايمى باطاق كردونه
چونكه ايتدك تباه كارلكى / سندخى كور هزار پاره لكى
حسرت ايدوب ياربع مسكونه / صلايتمى ديار ميمونه
اوله تاروز شب سكا ماوا / نيجه شير وكام اژدرها
باقيوب آشيان عنقايه / ديو ايله ايليمى همسايه
نهره دك حكم ايدردى سعديه / شمدى يوندن صكره اوقحبه بالكه ظفر
سوزلرين كوش ايدنجه اول كل آل / نوبه كى قوپه باردى غنچه مثال

زیر لبدن بر آه ایدوب آخر / اعتذار ایدی خصمنه وافر
دیدی بر بنده گنهکارم / سرمسار جناب دلدارم
گرچه اولدی خطا ایله برکار / لب هجر کله اولمشم بیمار
اولان اولدی نه کیدن گلدی / حسرتک شمدی جانه کار ایلدی
رحم قیل حالمه شکسته دلم / بکا شرمم یتر که منفعلم
عشقی غالب ایدر او فتانک / عذرک قبول ایدی او جانانک
ینه اولکی حاله عود ایتدی / اوکل تر صولوب صولوب گتدی
اولیجق بروسه ده نشیمن ساز / ینه ایرا مله طویلدی بو راز
چاره فکر ایدیلر ینه وافر / بولدیلر بر عجوزهٔ اخر
قدی خم فکری خام و گندهٔ دهن / نفسی باد و بیرز دیک فتن
رشتهٔ اس تنی اولشمش ایدی / کرم پیله کبی بو دشمش ایدی
مکر تلبیسلک یاننده همان / خیرخواه ایدی آدمه شیطان
قیدوب فتنه مکر ایدر نیرنک / چاه بابلدن اورردم دینک
ربو دیو الکه کوره شهد شکر / ساوی سحر ایسه محض سحر
نیجه کز صاغمش ایدی بو ایله / شیره سیر ایلمش ثریایه
گتوردو اکه منت ایلدیلر / بو مهمی شفاعت ایلدیلر
بو یینه الدی زال مکاره / حسنه الدی کتدی نیچاره
گلدی چون خانهٔ عجوزه بسر / برج عقربده اولدی شکل قمر
گوردی بر جن بناغی کنج مغاک / بوی بادی نوید بیک هلاک

چاه

چاه دوزخ مثالی هول آثار / گورکافر کبی محلّ بوار
مطبخات اشتی هادم اللذات / یوکی جوالکلر ایله نارنجات
برقرنی وار ایدی یاننده انک / عکس آیینه کبیدر بیره زنک
انایه غایتله بکزر ایدی / دیو کورسه انا جغم دیر ایدی
گورهٔ نار مکر ایدی بستان / دیشی قاره گوهر زبانه زبان
یوکی جوالکلر یدی ایکی گوزکی / دل ز قرنار دوزخدی سوزی
سحله قطران الکی مجمرسی / جوشنش و یک مار زمزمه‌سی
همزال دهر ایدی مادر / نقد وقتی ایدی انک دختر
الدی مهمانی یاننه اول غول / پیره زن اولدی سحرینه مشغول
چون تمام ایتدی مکر ایله ربوی / دیدی گل جانینه کور اول دیوی
دامنندن کسوب گتور اما / اکا زنهار سویلمه قطعا
نه خطا بیله اکا ایله خطاب / نه خطاب ایلیه ویر اکا جواب
گیردی چون خانهٔ او برگشته / جنی کوردی زار و سرگشته
طاقه اصمش آنی صاجندن / طورمه چرخ اورمه ده چو طاق کهن
دلبره دیدی هی مروتسز / عاشقه رحمی یوقیا حقیقتسز
عجبا سکا نیلدم نتدم / اشته بو دوده گلدم گتدم
سومدن غیر ایلدمی گناه / سن صانورسنکه طوتمیه سنی آه
گورین بکا ایتدیگک بو کین / بر جفاکاره مبتلا اوله‌سن
اغز اچمدی دلربا برکز / دامنندن کسوب گتوردی برز

ویردی زن بینه پاره یی یدینه　　دیدی وار بر یهودی شهرینده
انده دخی ایت بو پاره بی پاک　　دیرن اماکه دونیجک چالاک
اردینه باقمه ده خطر واردر　　بلمدوکک هزار بر واردر
سویلینجه اغز الماسه کرک　　باقینجق چشمی کور قالسه کرک
واریجق اوی اوزره اول جایه　　اوغرادی بنجه شور غوغایه
بنجه آواز اشتدی بی تقریب　　کیمسی اشن کیمسی عونیب
کیمسی موحش کیمسی نقش هوا　　ایتمدر هیچ بر سینی اصغا
ایدوب اتمام او کاره دوندی ینه　　کلدی وار البوار بیره زنه
کوله رک دیدی اول زن سحار　　مژده کیم دفع اولندی اول مکار
لیک مژده الترین بو حضرته بن　　مژده آقا بهاسی جانله تن
ماله یوق ذره دکلو رغبتمز　　کاره ده خود کورلدی قدرتمز
چونکه مخصوص اوغلم اولدک سن　　سمدی کلدک بو عالمه یکیدن
استرینکم سنی ایدم داماد　　سن دخی عاقل ایسک ایتمه عناد
کوکلی دوشمش کریمه بانونک　　وردی بودر که اوله خاتونک
اولوبن هب او دختر بدخو　　کیمنه هوا مدر کیمنه تیهو
خواولانلر بیلم ادایه قتر　　هب الی اشیدر یوخ کلدر
نازلیدر خیلیجه نیاز الستر　　طتلی دلله براز نیاز استر
بلمزین نیلدیک اول داده　　سکا جانیله اولمش افتاده
اکر اولمز نسه مهرله پیوند　　جسم وجان اده سنه کیره کزند

کوش

کوش اولنمق کرک بو فرمانم　　جیقه‌جم بن قوندت اوغلانم
وکلدی چون عجوزه او جوان　　یته اوغراو یعنی بیلدی همان
لیک عرضی رضا بیله ناچار　　قیلدی سمعا وطاعه بی تکرار
ایتدی اولکون نکاح ایچون عجله　　مهلت الدی شب زفافه یله
چقدی زندانتن اول مه کنعان　　کلدی منلایه ایلدی خندان
خائل اولدی حجاب پرده ای　　اچمدی اکا بو قاره خبری
بری خندان بری پر غم ایدی　　انده سور بریده ماتم ایدی
بو اراده او فاضل عالی　　ادرنه شهرینه اولدی والی
اعتذار ایده رک وار دلبر　　بیره زندن برای مهل ستر
اوده بیک نازیله ویرر دستور　　دیرکه بو وعده ایده چونکه حضور
عهدک اونتمه عهد ایما تور　　اونودرسک علاجی سانذر
اوپری قورتلوب بو دائره دن　　یعنی کرداب بحر خاطره دن
اردینه باقمیوب دنوب کیدر　　دونه رک شوقیله سماع ایدر
ادرنه شهرینه اولوب واصل　　کولوب اچلدی ایکی غنچه کل
بر کیجه بستر ایچره تنهاده　　یاتوریکن او شوخ ازاده
خاطره کلدی وعده سحارک　　آتی باشی دیدوکی او مردارک
چونکه غواص بحر خواب اولدی　　کندو بی شهر بورسه ده بولدی
باشی اوجنده مادر ودختر　　زهرخنده ایله مرحبا دیدیلر
کوریجک ایتدی آه درد الود　　الف آه ایلدی محدود

بیلدی یوق واردن امید خلاص	ایتدی عرض محبت اخلاص
آه واشکن او خسته رنجور	کوستروب آه حسرت اشک سرور
قالقوب ایاغه اویدی اللرینی	قودی چشم ایاغنه سرینی
دیدی مشتاق روی بانویم	خسته حال دو چشم جادویم
مبتلای کمند طرّه‌م	جان سپاه نگاه سحارم
چونکه کون کیجه لیدرای مهرو	عشوت ایچون صلا اولوب هر سو
ایدوملر عیش و نوش تا دم شام	باری اولسون بو کون بلیجک برام
شوقله زنلر ایلدی خدمت	ایتدیلر سوره عالمی دعوت
کوربلوب برک عیش نوش تمام	اولدی سور اهلی جمله مست مدام
شیشه و ساغره ایرشدی شکست	اولدی کوچک بیوک اویانق مست
سغره اوزره روان اولوب باده	دونکدی قلقانه قعر باده
کله کروات سرکران ایدی هپ	پای کوبان وکف زنان ایدی هپ
کلمه قار عروس داماده	زهر اولوردی اول ایچدیکی باده
بیک بیک های طوتوب اول اسراری	حقه توفیق ایلدی کاری
ناکهان قوپدی بر صدای غریب	زلزله صالدی جسم جانه نهیب
کورو ییلر منهدم اولوب دیوار	قالمش السنده اول ایکی سحار
بر بلکه بیندیلر اول ایکی رفیق	بر بریندن اولمدی تفریق
باصیلوب پرده خاکسار اولدی	هر بری صورت جدار اولدی
بیقلوب اول خرابه زار وفنا	اولدی بنجه دفینه پیدا

الدی میراث دشمنی جانی	بولنه کیردی او یوسف ثانی
هر جهتدن خدایه شکر ایتدی	ره مقصوده رقصله کیتدی
بو بکا چونکه اولدی بیکر	غائب اولوب طوبلمشدی خبر
بهر کنعان کبی چکوب غمنی	طوتدی مثلا افندی ماتمنی
ایردی ناکاه بر پیام سرور	کلدی اول شه مظفر منصور
سوکنده تن چون ایلدی تقریر	اولدی عبرت ده صغیر و کبیر
اونودوب اول کچن فلاکتی هپ	روز و شب ایتدیلر صفا طرب
قیلدی چوق کیجه دن کیهر دنی	طعمهٔ مار و مور اول ایکی تنی
جام مرکیله اولدیلر تا زل	دوشدیلر روی خاکه لایعقل
اولدی الایش جهاندن پاک	عشق پاکیله اول ایکی چالاک
لذت وصل ولیب فاخر	مرحبا ایدی اول و آخر
دفن ایدوب خاکه اول ایکی پاکی	ایردی واما نه سینه لر چاکه
ادرنه شهری پر خروش اولدی	جمله خلقی سیاه پوش اولدی
واریجق وادی خموشانه	دوندی اول شهر سیاه پوشانه
چون سیاهی کلامن ایتدی تمام	چقدی ناکاه شاه کشور شام

بولدی اول خسته سلوت وافر

اولوب آثاری تسلیت ظاهر

قصهٔ کفتن حضرت مولانا بدرالدین افندی

وهره پرتو صالوب مه غرا	صندلی نکه کیردی روی سما

دهری برجامله مه روشن | سبز قیلدی شراب صندلدن
جلوه قیلدی نجوم نه پرده | تاج زر برله صندلیلرده
بولدی شب نور مهله قدر جلی | الکنه کیدی جبهٔ عسلی
خبشی خادم ایلیوب انی ماه | صندلا غایه دوندی شام سیاه
ماه تا قعر سپهر ازرقده | صندل ایدی درون زورقده
ایتدیلر لوح ماهی فرسوده | طولدی بوکاسه صندل سوده
قالدروب پردهٔ شب تاری | طولدی آفاقه ماهک آفاقی
اولدی اول ساکنان کنج مغاک | عاشق خسته نک غمیله هلاک
آخر اول خسته ارتوب زاری | پرصدا ایتدی کوی بازاری
ماهه یا قدحه ایلدی فریاد | ایتدی محبوب ماه پیکری یاد
بنه ارشده همت ایلدیلر | تسلیتله نصیحت ایلدیلر
لیک ممکن می عاشق شیدا | شعله ایده ترک واویلا
حقّت عقلا اول آواره | اولدی مانند طفل کهواره
کوروبلر ضایع اولدی پند ادب | نه نصیحت بیلور نه خود نادب
اکه تدبیر عاشقانه کرک | نه فسون یا خود فسانه کرک
چونکه یوق وصل دلبره چاره | باری اکلرفسانه برپاره
سخن عشق اکدروب باری | اولور اولدرکندین ایلمز زاری
ایتدی آخر او فرقت دلریش | فکر اتمام رسم نقش العیش
الجلرندن بنه را اوستادی | سوره بو رسمه اوردی بنیادی

پرتو

پرتو انداز آسمان یقین | نیر فضل یعنی بدر الدین
شوق مهتابله اولوب جوشان | ایلدی نقل قصهٔ ماهان

داستان شاه چین ماچین

چین ماچینده وار ایدی برشاه | نعل سم سمندی افسر ماه
انجم ایچره مثال ماه تمام | شاهلر ایچره سرفراز بنام
نامی خورشید شاه ایدی انک | جم و جمشیدی ایدی دوراننک
تاج زرله میان شاهانده | شاه ایدی پای تخت ماهانده
لطفی مانندهٔ سحاب بهار | قهری سوزندهٔ رواق نهار
تیغ زرینی فتنه کیم اوره برق | ایده سیلاب خونه عالمی غرق
اولدی اول شهرشاه با تأیید | ماه ایچنده مثال یوم سعید
شهرا ایچره اول دیار لطیف | اولدی مانند ماه روزه شریف
خوبلرله بهشت ایدی برخود | بیت معمور ایله طولی برسور
ماه رویانی هر طرف تابان | وجهی وار دیسه انکا ماهان
برکون اول پادشاه عالیشان | کون کبی سیره جیقدی جلوه کنان
کشت ایدرکن حوالی شهری | اولدی برخوش جوالیه دهری
صفحهٔ دلکشا چو سینهٔ صاف | سنبلی مانند کوهر شفاف
سنبلی بیعدد کلی خودرو | خاکی عنبر کیاهی عنبر بو
ایتدی ماه الهی ایله نسیم | غنچهٔ زنبقی سبیکهٔ سیم

برك كل تخته عقیق یمن　　فرقی یوق شاخنك زمرددن

اورته سندن چیقار بر آب زلال　　دل دلبروش الجمله سیال

بی تفكر طوتوب سیاحت روی　　رند شوریده وش كزر هر سوی

منبعی حوض سنگدر چو مهر　　اولمش آیینه جمال سپهر

هر طرف تازه نخله طولمش　　ظلی برك انده خرده نقش اولمش

ماهیان لطیف سبزه شعار　　سایه برك بیدون بسیار

منزل دل نشین و تازه چمن　　خوش كلوب شاهه ایندی رخشنده

لب جویه قوردلر خرگاهی　　بن كوهه صالدی بنكاهی

اوج كون اول عرصه جانشكاه اولدی　　رشك میدان عیدگاه اولدی

وار ایدی بر وزیر نادانی　　شاه ماهانك اولدی هامانی

بوم وش شوم ایدی او خانه خراب　　خاین و مطبخ ایدی همچو غراب

لیك محض عطای سبحانی　　بر اوغل كوردی اكا ارزانی

آب خضری عیان ایدوب ظلمات　　یخرج الحی ایلدی اثبات

پدری فهرس رذائل ایدی　　پسری جامع فضائل ایدی

قدر انداز ایدی بها در ایدی　　قبضه فنده مثلی نادر ایدی

ناوك سینه دوز سوزان وار　　چرخ اطلسدن ایلر ایدی گذار

تیر تیزی مثال شصت قضا　　چشم سوره جكردی سیل فنا

نامی بهزاد و حسنی عالمگیر　　نقش زیباسی گویا تصویر

خم ابروسی طاق عرش برین　　دیدیه شمع رواق علیین

غمزه مستی ایلیوب ادمان　　دل عشاقی ایلر ایدی نشان

زلفی قلاب تاب داده ایدی　　قد خم گشته لر پیاده ایدی

رتبه منتهاده ایدی قبحی　　دل شكسته بسته دولت گیتی

عاشق اولمشدی جانله آكانك　　هر دم ایلردی زیر لبدن آه

لیك بلمزدی میلنی جانانك　　بلكه واقف دكل ایدی بر جان

چونكه خورشید گلدی اول جایه　　قوردی بر چتر آسمان پایه

بولدی خرگهله زینت آب روان　　اولدی حوضك كناری شادروان

ظل خرگهده خسرو اولدی مكین　　سایه بوس ایلدی اوكنده زمین

نیجه بیكلر مقام حضرتده　　دوندی خورابه باغ جنتده

قد آزاد ایله ولی بهزاد　　سرفراز ایدی نته كیم شمشاد

نظر شاه عالمه قطعا　　حائل اولمزدی غیر ماه لقا

اولدی خورشیده اول قمر پیكر　　هدف ناوك شعاع بصر

عكس اولوب جویه روی پری زاد　　لوح جوی اولدی صفحه بهزاد

شاه كیم رویته نگاه ایتدی　　گاه عكسینه باقوب آه ایتدی

رایت عقلی سیل عشق جنون　　ایتدی عكس نهال گبی نگون

جذبه عشق عقلنی الدی　　لجه حیرته طالوب قالدی

سبر ایدوب بو مقدماتی وزیر　　بلدی عشق اولدیغن نتیجه پذیر

دیدی اوزكه بلایه دوش اولدم　　ناگهانی قضایه دوش اولدم

در و دیوار دهر ایدوب فریاد　　دیه رسوا ایلق مبارك باد

غيرت اهلينى اولدررا ولعار
ليك فاش اولميحق بورازنهان
بى تردد بنه اولور اولاجق
گرچه طبيعه بو حال مشكلدر
خاتم دولت اولدمانع لكا
احتياطنده ايتميوب تقصير
دائما اوغلنه ايدوب تهديد
مانع ذوق اولوب شك سر ير
سربرده ورمهوا حبيب
قولتوغنه گيروب ايدر اضلال
بزى يارب رقيبك صاقله
قولى قوربانيم اوجانانك
كيده رك سوز عاشق ايلدى اثر
اولدى دلگرم غنچهٔ رعنا
لجهٔ عشق پاكك امواجى
گوردى بهزاد حالت شاهى
مغرق نقش غمزهٔ پرفن
بيلدى جام لبى گورملوسيدر
اجدى فكر و فنن خم تازه

اختيارده گيمك نه زهره سى وار
قهر ايدر قور قرينگه شاه جهان
دولتم گتدكى قاله الجق
بيم سر ترك مال مشكلدر
قالدى مهر يله آخر اول اقطار
چشم گوش اولدى ايلميوب تدبير
محكم اولدى وقمه ايلدى تبعيد
راه وصلنده اولدى انگيز
جمله دن مشكلى جفاى رقيب
اولدى طاغوت اكبر اول قتال
سوزنه اويان حبيبڭ صاقله
اوبميه مكرو ريوينه اهمك
اولدى گودمند پند پدر
خدمت شاهه شمع بزم آسا
چكدى الدى اودرت تاجى
والهانه نگاه بيگانه
بيلك بلوردر اوترى باقيجدن
چشم بيجا رنگك اولملوسيدر
بنه ايش دوندى غنوده تازه

جام وصله شرنك غم قاتدى
ابر فرقت ارايه يول بولدى
ازلى كارى بودر اطفالك
يوزينه طوغريا قتدوغى بر
اول كارى عرضه كا لا
اه وزارك قولاغنه گيرمز
عاشق اوينه دوندروب احوال
هپ بوانا زعشق فتاندر
شاهلق صيغمز امده اوز اولمز
دلبرك مقتضاسنى گوزلر
ياردن هرنه گلسه اولور شاد
پادشه گرچه اسير عشق اولدى
اولدى گون گلدى يكنجه شوقى زياد
باقيجى حال عاشق زاده
دوخته لطفى سايه گستر اولدى
بر گون اولماه روى بستر ايله
گيرمكه حوضه اولدى عريان
مهرز پيلكون اولوب بسته
بيره هم چاك اولوب سحاب

گندو يرنش مه طلتوجه صانگى
برق وش كاهى گورينور اولدى
خسته ايلرده صورمز احوالك
اوجنى ايلشدر رنجه در فرگانك
صكره يازاده گلمسه استغنا
بقه غم وار دير ولى ويرمز
اوينادر بورارادى اطفال
شاه و درويش انده يكسان
بندهٔ عشقده غرور اولمز
هرنه ديرسه رضالنى گوزلر
قهر اگر لطف هرچه باداباد
سينه سوراخ تير عشق اولدى
طوبيدى ما في الضمير نيتى بهزاد
مرحمت دوشدى قلبنه لدرز
التفاته بهانه استر اولدى
همسرى ماه سيم برلر ايله
لب جو اولدى گوهر دندان
اولدى بر كيله بغلو گلدسته
اولدى بر قطره مرد ريكتا

اتیلوب صویه هر در نایاب
اولدی کویا کهر نثار سحاب

حوض ایچنده او سیمتن خوشاب
هر بری بر انجم صویدی حباب

کل زنبق میان غرغره ده
برک سوسنده ایلیمش پرده

ایدی میرزا ایله هر دلبر
شبنمه ده سنبل ایچره غنچه تر

کاهی کستاخی نسیم شمال
غوطه آچدی برک غنچه مثال

اوینایوب لعبتان سیمین بر
غایبی میرزا ایچره کزرا

تنلرک نوری طشره یه اوردی
میرزک کوزلری نلر کوردی

ایتدیلر بربرینه چون نازی
زهر آب ایدر رنجه بازی

آز قالدیکه غنچه زنبق
آق کل ایچره اوله مستغرق

غنچهٔ سینه ایچره کزلیه لر
اوره طاق عیشه بر کل تر

یعنی سیمین بسیکه فی الحال
اوله کلچینی شهنشین وصال

هله حق صاقلدی بو خاطره دن
صفری تخلیف رسم دائره دن

کلدی خورشید سیره اول جانی
کوردی عریان او ماه سیمانی

بلته دکلو برده بیلی رنک
نصفنه دک صانکه بویتش انی

کوروب انی هلاک اوله یازدی
غنچه وش زمره چاک اولدیلر دی

اشک و آه ایتدیلر هله چاره
برده اولدیلر اکا بر پاره

جنبشی دلبران بر آفاک
بورکینا ویدی درد عشق تنک

کل کبی پاک دامنان جهان
پاک بازانی ایتدیلر حیران

دمبدم سیر ایدوب بو حالی وزیر
دود آهی اولوردی عالمکیر

نهنک

لحظه

لحظه لحظه ایدردی اول خاین
کونه کونه خیانت الخائنین

کوردی اظهارنه مدد بو قدر
بیم جانه او بولده حد بو قدر

فکر ایدردیکه ایلیه تسمیم
شاه ایله اوغلنی او مار نیم

خلقی اولماسنه خنکارک
کرم ایدی ملکه حرص لارک

بونی فکر ایلر ایکن اول غدار
کورنه لعب ایتدی کردش خونخوار

وارامش جوده بر عجب کرداب
چاهی بابل کبی دبی نایاب

دیو اولورسه اولوردی انکه دوچار
راه ارضه لقمه غائبدن

بنجه اسکندر انده ناپیدا
هر حبابه اولدی حجره مینا

قیلدی چوق سرفراز افکنده
تا جید ر لمول جناب کردنده

غوطه ده عقل دوربینی ناکام
عاجز ایدی ساحت اوهام

نظرک انده غایت سفری
آخر اولجه رشتهٔ بصری

عمقنه ایلسه هوس بر کس
نصفه وارمزدی رسیجانی نفس

دوشدی کردابه ناکهان اول ماه
جاه بخشیده قیلدی منزلکاه

اولدی کرداب اول مه هاله
اولدی مانند شعله جواله

هر طرف اولدی ناله و فریاد
کیتدی دونه دونه او دم بهزاد

تیغ موج ایتدی صفحهٔ فرشینه
محو قیلدی او نقش زیبایی

نه فغان ایلدی نه چقدی سسی
اولدی غرقاب دریسته هم نفسی

طالعی کورکیم عقده او بار
بو نجه انجمده ماهه ایلدی کار

چقدیلر طشره بو نجه در یتیم
دل سوراخ غم درونی دو نیم

بریکا درد و فرقت بهزاد بریکا بیم خنجر و جلاد
خلق کوزدن اقتدی سیلابی ایتدی پرخون اوقیله گردابی
کوردی چونکه غروبن اول ماهک قالمدی صبره طاقتی شاهک
ایلیوب عزم داخل گرداب کندوبی قیلدی ناگهان پرتاب
خلق ایچنده عجیب ستیز اولدی نسخهٔ هول رستخیز اولدی
کیمسی جامه چاک کنج مغاک کیمی قیلدی غوطه کاه هلاک
اولدی افکنده هر طرف غواص کندی هر سویه چاره جوی خلاص
شول قدر دوشدی اکا چاره طلب قعری اولمش اولوردی لب برلب
اولمدی کمسه مطلبه رهیاب چیقمدی طشره یه مگر که حباب
بونیکا اول وزیر روز افروز کوردی یوز طوتدی طالع فیروز
چرخ بی مهر ایلدی دیو کین پرده بولدی فلکده اسکندرکین
دهر خورشیدشاهه جور ایتدی خاکه صالدی غریب دور ایتدی
طولدی سودای سلطنتله دماغ اوغلنک ماتمندن ایتدی فراغ
خاتمه بند ایلیوب اوتمز عید دیدی ماتم اولورمی هیچ مقید
کیمسه کردوندن المدی کامی کوره ایا تمدی بهرامی
چکدی سهرابک اوسته دشنه بنجه اسکندر اولوردی کشته
اولدی افکنده رستم و بیژن اغلمز بو جهانده کیمسه دوشن
آه و ناله هرکز ایدی بیتمز داغ دل آب اشک ایله کیتمز
اولان اولدی بوکا چاره کرک چاره جوی آخرینکا ره کرک

سلطنتدر بو دشمنی چوقدر فتنه کنجنده رهزنی چوقدر
کیرسون ملکه شاه بیکانه اتش اولور سپاه بیکانه
جمله ارکان ملک آخر کار ویردیلر دولت وزیره قرار
متعین اولوب اکا دولت چار و ناچار ایتدیلر بیعت
شاه اولوب کچدی مسند جاهه قالدی مظلومک ایشی اللهه
بونیکا چون اول ایکی آزاده اولدیلر کرداب آبه افتاده
بنجه کرداب کام اژدر ایدی ایکی زهر هواسی آز ایدی
هب نهنکنه ایدی رهنمونه انک جاه مار ایدی دروغ انک
غور ایدوب آب آسمانه پایه ایکی دوکلوردی دریایه
ره دور ایدی زهره چو غیدی مار و تمساح و اورتی چو غیدی
دوشدیلر بوله اول ایکی ناشاد یعنی خورشیدشاه و بهزاد
حفظ باری اولوب مددکاری اولدی اول ایکی بیکسک یاری
بیک بلا بیله اولدیلر واصل لب دریایه سست لایعقل
نیجه دریا کناره ظلمات اولدی اکا نسبت آب حیات
غوطه کاه نخست مرک انجام اولدی انلک باشنده غوطه آشام
دست پالر اولوب عمل مانده غرق اولورکن دروغ عمانده
اللری ایردی بر درخته همان اولدی راه نجاته فلک دوان
اول درخت اولدی باعث وصلت انلره اولدی بستر راحت
کرچه یوز بیک خطر مقرر ایدی هلریاره نظر میسر ایدی

اولدی معشوق عاشقه همراه / اولنو ولدی بو دکلو شدتدن راه
اولدیلر اوج کون اوج کیجه جاری / ایده رک آه و ناله و زاری
هر طرف بو نهنک اژدر دم / شعلهٔ چشمی شمع راه عدم
کوه پیکر طورب نیجه ماهی / سبع کسمشدی اول کذرکاهی
نره دیو ایدردی نیجه هلاک / اره سی تخته سپهری دو چاک
نیجه خرچنکی وار ایدی انک / بو غریبه طور ردی دریانک
نیجه سی کلبتین ایتسه دراز / میخ زرین انجمی ایده باز
اشک ریزان اولوب روان ایدیلر / بیم جانیله نیم جان ایدیلر
اولدی سیر عجایب احوال / بر طرفدن ده فکر ملکت وصال
بولشه غشک و کوشهٔ راحت / بردخی ال ویره زهی دولت
کیده رک اولدیلر شو دکلو خراب / ایتدی ضعف کرسنکی بر تاب
جان کیر بندن اولوب بیزار / موت نعمت بیلوردی اول الکی زار
ناکهان دوردنده و بهزاد / اولدی شنلان کوروب بر آز دلشاد
سوره رک اولدیلر کناره روان / چیقدی طشره ایکی دو تر غلطان
کوردیلر بر کنده شهر عظیم / نعمتی چوق مثال دار نعیم
قپوسی روی بحره دیده کشا / لذت خلق قطرهٔ دریا
اهلی جمله غریب پرور ایدی / میهمان دوست آدمیلر ایدی
کلدی بر پیر لطفله ایلری / کوستروب مهر و شفقت پدری
خانه دعوت ایتدی انلاری / قودی دار الشفایه بیماری

هربرین

هر برین سیر قیلدی نعمتیله / کلدی کتدی ینه اجازتیله
نیجه کون بری ایکی بینا ب / کورمشدی حظور بله آب
کلدی بازاردن او پیر کریم / بر لفافه مثال باد نسیم
هر برینه کتوردی سرتاپا / غنچهٔ کل کبی حریر قبا
کلدی صد برک وش ایتدی نثار / بنیجه سنه پنج صد دینار
کوریجک بیردن جوانمردی / حیرت الدی اول ایکی پردردی
دیدیلر بو کرم کرامتدر / غربایه غریب همتدر
کرچه لطفکله کامیاب اولدق / لیک طبع شریفه بار اولدق
اعتذار ایده رک دیدی اول پیر / انی یا غندن ایتدم بو فقیر
همره اولان درخت صندل سا / عود ما وردی ایدی سرتاپا
ایلدم نقد ایدوب سزه ایصال / نه ایسه صرفدن بقیهٔ مال
بولدیلر چونکه مال بی سنت / ایتدیلر شکر واهب نعمت
بزم انس ایتدیلر کلکله اول پیر / هر بری ایتدی حالنی تقریر
چونکه بونلر شکر فشان اولدی / پیر انکشت در دهان اولدی
بر برینه اچلدی همرازان / لب کشا اولدی غنچهٔ بزمان
میزبان دیدی کیم عالمدر بو / پای تخت شهر یمندر بو
شهر ماهانه کیمله مانندر / بوره دن هفت ماهه منزللر
بیلده بر قافله کیدر هر کاه / سزی انلاره ایده یم همراه
چونکه بیتسه اوله وصول مراد / بنی ایلک دعای خیرله یاد

اولدی حقا علامت توفیق | موسمه راست کلدی عزم طریق
کوردیلر چون لوازم سفری | قافله طوندی سمت رهگذری
میزبانه وداع ایدوب اولدم | کیدیلر بوله هر بری خرم
بر ایکی ایه واردی چونکه سفر | بیمجال اولدی اشتر واستر
سد راه اولدی بر عجب دربند | براوه روزن سپهر بلند
سنکلاخ ایچره بوره باریک | تنکدستان دلی کبی تاریک
شاخلر بغلیوب او دربندی | صالمش اول درکهه سمرقندی
راه سوراخ مار ایدی کویا | کسمش اول یولی بنجه اژدرها
قوم کافر دلان خونخواره | خصم بی رحم ودرد بیچاره
جمله قطع طریق ایدر دزدان | هب زبونه قیجی دشمن جان
سربسر جسته رهرک زن | بلکه جلادی بی‌کهنه دشمن
هر بری چکدی تیغ برانی | خجیل ایلر طبیب ناوانی
کوزلری تارشیده شعله قر | کوکب کاربان کشه بکزر
قافله خلقنی قیروب اولدم | ایتدیلر رهروان ملک عدم
طوردی مردانه شاه ایله بهزاد | ویردیلر تیر سینه دوزه کشاد
قویلیوب تیغ ایله ایکی بی باک | سینه خصمی ایتدیلر صد چاک
زخمله یول یول اولدی جسم دغل | بولدی دهلیز قلعه راه اجل
آخر انلر ده اولدیلر بیتاب | اوشدی بر شهبازه پنجه غراب
اولدی زرین حدنک دشمن چال | جسم خورشیده اشعه مثال

قالدروب جمله بار بنگاهی | اولدی دیو براقدیلر شاهی
کوردیلر بال وبال بهزادی | بغلدیلر او سرو آزادی
انی اضلاله همت ایلدیلر | عرض مال غنیمت ایلدیلر
ظاهرا قیلدی کرچه عرض رضا | لیک قلبین مثال اهل ریا
کیمسه‌یه اچمیوب غم و محنتی | دل زاری بلوردی جکدیکنی
ایتدی عیارلرله اول الفت | دوستان زمانه وش الفت
ناکهان چیقدی بر امیر دلیر | بونلری جمله ایتدی در زنجیر
آهنین بنده اوردی بهزادی | دوندر زنجیره سرو شمشادی
کوردیلر کوردیکن او بنده محل | اولدی زلف مسلسلینه بدل
بویکا خسرو ستمدیده | شاه خورشید بخت کردیده
سیر ایدوب بشته اوزره صحرایی | کوردی بر شهر جنت آسایی
بند ایدوب زحمتی صارندی پلاس | کیدر بولوب بر ایکی کهنه لباس
یاد محبوب نوجوان ایتدی | اولولره قاتوب فغان ایتدی
یاس غم ماتمیله او خسته زار | اول محل خطردن ایتدی کذار
شهره واردقده کوردی خلق جهان | اوجامیاری ایلدی سیران
طوردی با قدر او قوم خونخواره | کوزی دوش اولدی ناکهان یاره
کوردی زنجیر ایچنده زار و اسیر | اول مکان ایچره بر جوان شیر
درکه میره کلدی نوبت تیغ | قوبدی ناکاه بر فغان دریغ
دردله عاشقانه قرنادی | جکنجکنه اوتردی طاس پولادی

والی شهر اهل خیرت ایدی / فارس عرصهٔ فراست ایدی
قیلدی تأخیر کار جلادی / در نیام ایتدی تیغ بیدادی
نعره‌نڭ اصلن ایتدی استفسار / مرد نالانی ایتدیلر احضار
کلدی خورشید زار سرگردان / واقع حالی ایتدی شرح و بیان
لیک مستأنه اچمیوب اسرار / بیم غدردن اولدی مانع اظهار
چونکه تقریر اولندی شدت و باکما / خرده دان ایدی بر نکته شناس
اولدی تفصیله بر نظر خناس / اتقوا من فراسة المؤمن
شکل بهزاده ایلینجه نگاه / منظری حسن حاله اولدی گواه
کوردیکم مهر نگاهی تیر وگذار / جبهه‌سنده نشان دولت وار
قیلدی اظهار عدل رأفت داد / ایتدی اول نخل دلکشی آزاد
کوردی خورشید شاه محزوننی / غرقهٔ خون درون بیرونی
عقده وارئ بخت برگشته / ایلمش مهر کبی سرگشته
کلف چهرهٔ قمر واری / رخنده ظاهر غبار ادباری
منخسف گرچه نیر طالع / لیک نور اصالتی طالع
کورجک وضعله وقارین / بلدی اجمال حال زارلرین
دیدی قالسونلر اول ایکی دستان / اوله‌لم واقف دقیقهٔ راز
اول غریبک غریب حالتی وار / انده بر سلطنت علامتی وار
طرهٔ بختی گرچه کم بر پیچ / لیک زائل دگل مهابتی هیچ
اول جوان ایسه تازه سرو چمن / یعنی حالی دگل اصالتدن

واردر

واردر البته بونده بر قصه / اولور بلکه قصه‌دن حصه
بونلرڭ حالی اوزره حکمتدر / لیک تحت الحجاب عفتدر
چونکه گیتدی عوام بلکه خواص / ایتدیلر بزم انس خاص الخاص
میر مهمانلره ایدوب توقیر / اولدی صیقل کش غبار ضمیر
دل نوازانه ایتدی لطف سؤال / منکشف اوله تا حقیقت حال
دیدی لطف ایدوب ایتمک انکار / بزی نامحرم الکلمک زنهار
بلکه حبل مؤلف الفت / اوله کشتی کش یم خیرت
بزی بیگانه کرم صنمک / خدمته حاضرز نمک و صنمک
حالیمزجه ایدوب جهانگردی / طوتمشز دره جوانمردی
همت میری کوردی مهمانلر / اولدیلر لطفنه ثناخوانلر
چون بلندی صداقت دمساز / قیلدیلر کشف مضمره آغاز
ایتدیلر ناله چرخ گرد و ندت / طالع نحس و بخت وارونت
دویدی فعل تعجب آثاری / وردی خیرت بو کارڭ اسراری
حاله واقف اولوب امیر بنام / ایتدی اکرام اهتمام تمام
چونکه دفع اولدی زحمت اسفار / دلده حب وطن قومدی قرار
گوروب آخر لوازم کاری / ایتدی همراه نیجه آگاهی
چتر و خرگاه خسروانه ایله / بار و بنگاه بیکرانه ایله
ایتدیلر خیرباد میر کریم / قیلدیلر عزم تختگاه قدیم
مرحله مرحله گیروب راهه / قالدی ما بین چونکه بک ماهه

ایتدی ارسال پیشگاه وزیر / شاه خطیله نامهٔ تبشیر
صاندی شو قیله ایده استقبال / دیدیکیم تقلب ایلیه حال
واصل اولدی چونکه وزیره پیام / مضطرب اولدی خاین خودکام
قلبی تصدیق ایدوب دل تکذیب / ایتدی خلقه هزار مکر و فریب
جای ایدوب دلده حب سند شاه / جانه جبر جفر ایدی دلا نجاه
حفیة صالدی فارشویه عسکر / که واروب جمله سن هلاک ایلیه
هیچ دل جمعیه اول طائفه دن / اولمیه کیمسه رازدار فتن
امر له بوله رهرو دلجو / ملکه حاضر او قوم فرصت جو
شبکه خورشید پرده اولدی ظلام / ایتدی شبخون او تیره بخت لیام
غافل ایکن سرور ایله بو فریق / چکدیلر تیغ او قاطعان طریق
هیچ فرد اولدیلر اودم آزاد / شاه خورشید ایله ملک بهزاد
اولدیلر بیته ایکی بیچاره / وطنه کلمش ایکن آواره
واردی عسکر مظفر منصور / اولدیلر قهر خصمله مغرور
عسکر الحاصل اول ایکی جوان / شاه و بهزاده بکزر یدی همان
باشلرین کسدیلر رمحه انلرک / کوکلره اغدی طوبی سردارک
اول خیالیله اولدیلر شادان / کوی مقصوده اوردیلر چوکان
کتوروب باشلرینی سر عسکر / ایلچی با بشارت کوندردی فتح ظفر
مژدهٔ قتل خصم و استقلال / اولدی آثار دولت و اقبال
عاقبت اول ایکی زبون افکار / اولدیلر پایشد فدای وار

قیدون قورتیلوب اول کار دونا / ایتدیلر شو قله عیش نو نشه صلا
بلدیلر او سکک خیانتنی / کوزلدیلر محل فرصتنی
بر کیجه ایلمشدی اول غدار / قلعه اوستنده شهنشه قرار
خواب نوشیش کوروب اول آماده / فکره وارمشدی یعنی تنهاده
شاه بهزاد کوردی فرصتدر / فوت فرصت قوری حماقتدر
الدی بهزاد دسته تیر و کمان / ایتدی بر تیر سینه دوز روان
کوردیکیم ضرب تیر ایله بیقدی / طاق قصره کمند الوب چقدی
کسدی باشن او سرور بی باک / ایلدی کوی خلقهٔ فتراک
آب تیغی سوروب او وفا پاکی / ایلدی پاک عرصهٔ خاکی
کلدی مریخ وش او ماه جبین / الده کلّه بر الده خنجر کین
بیک یشاسن اول آدمی دلبر / که ایده عاشقه فدای پدر
بو بلیه ور عشق پاکک اثاری / خویش ما دردن آیر یاری
عاشق صادق خلوص آیین / پدر و ما در مدن اوله یقین
خوب عاشق پرست شهزاده / ایتدی قتل پدر له عاشقی شاد
کلدی ایکی غریب بی بهره / متوکل اولوب در شهره
دیدیلر چونکه دفع اوله شب تار / کندیمز خلقه ایده لم اظهار
سوره لم پای بخت دولته رخت / جهد اولنسون پای تخته اوله بخت
پای قونه باشه طائر دولت / پای اوله بوم خانهٔ نکبت
باشدن گچمش الورمی مراد / ایده لم سعی هر چه باد اباد

بویکا حارسان درکه شاه | حالدن چونکه اولدیلر آکاه
ییرویلر قصر شاهه ناله کنان | قلّه چرخه ایردی آه و فغان
شهره دولندی بو کفت کو اولدم | کیمی سور ایلدی کیمی ماتم
کلدی درکه شاهه میر و وزیر | سلطنت اوچون ایتدیلر تدبیر
کیردی آرایه کار مکر و حسد | ایتدیلر بو بری کلامنی رد
چونکه بتغ ایلدی وفاقی نفاق | بو کلام اوزره ایتدیلر اطباق
درکه شهری چون کشاده لر | کیمکه دروازه ده بوله سحر
بی تردد آکا ایدوب بیعت | ایده لر خسرو فلک رفعت
چونکه دروازه سحر اجلال کلید | کون کبی طوغدی قپودن خورشید
باینه ذره وش اولوب ریزان | ایتدیلر دست بوسی شاه جهان
محض توفیق اولوب بو وضع غریب | ایتدیلر شکر بارکاه مجیب
تخت پیشینه شاه دیرینه | کچدی آمر اولدی شهر آیینه
صاحبی بولدی مسند خاقانی | یرینه کلدی عالمک جانی
چون شرف بولدی مقدمیله سریر | ایتدی بهزادی نوجوانه وزیر
مجروس عیش و نوشیله ایام | عاقبت بولدی دوره سی انجام
عشق پاکیله اول ایکی چالاک | اولدیلر کنج نهان دخمه خاک

چونکه راوی کلامنی ایتدی تمام | قیلدی اول خسته دل براز آرام

داستان گفتن ملا کبری

شاه به فرستری فرهنگ | مهر انجم حشم سپهر اورنگ
درة التاج دولت مسعود | در بحر سبکتکین محمود
غزنه ده صالدی تیغ برانی | هندی غرق ایلدی دشمنک قانی
اول سپه افراز آسمان پایه | ایتمدی خاص بازی همسایه
کندوسی نوجوان اندک سالی | وکلا پیر خانقاه ضلال
کندی اندک شنیده نادیده | وکلا دیر و تازه و زر دیده
کوک باراد کشیده میر و وزیر | شاه ایله کرم و سرددن دلکیر
سعی ایدرلردی باشلیوب اله | شاهی اغفال و ملکی اخلاله
اشک چشمی فغانی اینوزارک | عینه کلمز ایدی انلارک
شاهه اسباب عیش آماده | بونلر اموال ملکی یغماده
شاه واقف کرکدر احواله | وکلایه قالورسه وای حاله
دعوئ صدق حیله و تزویر | حصه استر وکیل اولان شریر
شاه حکیم نونهال دولتی | غنچه وش پرده کی عفت دلته
هر طرف کلّه رحیق سرور | لوم اولمز اولورسه مست غرور
نیلسون عزم ایدیجه طغیانه | بر ملک خود بود کلوشیطانه
فتنه لر آرایه الوب شاهی | دوروب باقدیر خیرخواهی
حائل اولمزسه قهر سلطانک | هر بری کندویه جکر انک
خسروک بیم تیغ برانی | خدمته جهت ایدردی ایرانی
طوغمیه باشلدی بو فتنه شه | بیلدیر بویله قالورسه حال تباه

برشب اول فکر ایله فکار حزین / خوابه واردی اچلدی چشم یقین
ایلدی صیقلی نور هدا / دل و جان دیده‌سنی دور نما
اولدی نقاش صفحهٔ اوهام / دست تأیید و خامهٔ الهام
یعنی مرآت صفحهٔ رؤیا / روبرو بیردی او حله کویا
رسمن الوب قضا ایله قدرک / عینینی کوستردی خیر و شرک
کوردی بر سبزه زاری مانند / سایه‌ده جولر ملون قند
حوضه دوشمش کوا ظل شجر / ایتمش انی شراب نیلوفر
هر طرف باغ و راغ بی همتا / شنلکی شفاف و طراغی نوبا
انده بر قبه وار زمردون / ایچی طاشی حباب وش روشن
صاحبی بر مه خجسته خصال / جامهٔ سبز ایله فرشته مثال
یعنی بر پیر روشنا منظر / شبهه‌سز خضر باباکا همسر
جامه‌سنی سبز و تر فلک واری / نیر پر اشعه دیداری
کوردی چون شاه واجب الاکرام / واردی عزتله پیره وردی سلام
روی دل کوستروب شبهه ولی پیر / بانته الدی ایلدی توقیر
کوردی باغ بهشت رونق شاه / ایتدی چشم تحسر ایله نگاه
فیض اشراق ایله او نورانی / ایتدی اشراق قلبی سلطانی
طویدی چون رغبتن کلستانه / باشلدی نصح و پند پیرانه
دیدی مقصود ایسه بو نیمه محل / سزه باغبان کرک اول
یکیدن ایلمک کرک ترتیب / وضع مطبوع و طرح اوله غریب

بکی

بکی طرح ایده کهنه‌لر نیلر / باغ بوزده قوری شجر نیلر
خس و خاشاکی ایلیوب کنده / بی ثمر شاخی ایتسون افکنده
نرم ایدوب مشک سوده وش نجاکی / قیلسون اماده صفحهٔ جاکی
طرح ایدوب تازه نخل شطرنجی / طولسون اول خاکه میوه‌لک کنجی
هر طرف رسته نخل کونا کون / اولسون ارکان کعبه وش موزون
زینت ایلیوب جوانب تخت / اوله مثمر نهالی نیک بخت
طاق برطاق اولوب نهال شجر / جبهه افلاکه خوب کنبدلر
ازدمانده او باغ رشک بهشت / اوله رشک قرارکاه بهشت
کوش ایدوب پند پیرینی دانا / الدی اوپدی لطفن ایتدی رجا
پیر روشن ضمیر ایدوب احسان / بر جوانه اشارت ایتدی همان
دیدی بیلم الشته ای شه عاقل / سکا بر کاردیدهٔ مقبل
بر جوان قوی دل چالاک / عقل و رایی صاف و دامنی پاک
باغبان بو سری ازادی / سکا طرح ایلسون برای دادی
کوردی شه بر نهال باغ جمال / باشدن ایاغه نوردن تمثال
باغبان کلشن جمال کندی / باغ وحشت نهال بانی کندی
سیر ایدوب روی آتش اندازن / آتشه اوردی دفتر رازن
سینه‌سن عشق داغ داغ ایلدی / آتشین کلله زین باغ ایتدی
باقدی اول چشم ناوک اندازه / بر نظرده اورلدی شهبازه
خوابدن اولدی اچلدی دیده کشا / صان کلا بیله دیده رهنما

چونکه شه زخمی نگاه اوکی / غمزهٔ خاطرنشان شاه اوکو
محی دوشینه‌دن اولوب مخمور / صالدی جانانه نور دماغنه شور
مرحبا قیلدی درد عشق نگار / الوداع ایتدی عقل صبر قرار
اولدی گوکن گلی کنجه اواره / چقدی که دشت گاه کهساره
بجرده باد ایدی پرده / گوکلی اکلنمز ایدی برده
برگون اول خسرو همایون‌بخت / شاه مه‌پایه مهرزن تخت
اولدی اسب صبا شتابه سوار / سحر قیلدی عزم صید و شکار
چقدر صف صف سپاه جم آیین / رزم و زیورله چرخه دوندی زمین
خاک برک زمردین چمن / خوشنما ایتمش سپهر خضرده
هر طرف شاخ لاله و زرین / مشعل ماه هیئت پروین
ال صالکوا اهل عیشه برک شجر / گوز قپز نوشکفته غنچه‌لر
قطع اولندیره نشیب فراز / اردی برسبزه زاره راه دراز
صدف گلده ژاله‌لر لؤلؤ / عنبر بحر سبزه عنبر بو
گل رعنا سرخ و زرد اوراق / صفحات موصل وراق
سو قبسو سبزه زارک انهاری / جدول سیم لوح زنکاری
ژاله‌لرکه شعاع مهره جهان / سلک الشقته گوهر غلطان
خطهٔ سبز جمله ال ورق / قومش برمحل ایچون بصه حق
ودکلوب شاه میوه دار نهار / ایتمش اوراقه سیم ایله گلکار
شاه فرمان ایدوب شکاره همان / دوندی گرد ابه بحر جیش روان

زینبا

زینب اولوب سوردلکشیله چمن / اولدی دیوار اکا بدنلردن
زرقبا ماه سیمبرلر ایله / دوندی دیواره یه گوهرلر ایله
سوزیلوب بیشه‌زار دشت خیال / اقدیر کلدی شکاری سیل مثال
بند فتراک اهوی درهم / چشم بیمار و زلف خم در خم
بندن قورتلمق افتاده / هدف اولوردی تیره صیادده
دوندی آهو دو چشم گریانه / شاخ برخونی شاخ مرجانه
دلبرانا زپرور ایدی غزال / یوزدرنده ناشی قتال
هر بریله گلوقا چوب ایدرسه ابا / سگ ناساز اوبوزلنوردی اکا
بری بلزز رقیب فتنه گره / که نه کندی بیه نه خود بیره
گرچه خرگوش اولوردی صحرامه / چشم گوش ایدی داه صیاده
گیردی اوکوفلو مهابکه گوله / الولر طورنه تللی باری قوله
شه هباز ایتدی چونکه نگوه / بورقی بیره دیکلدی اولدی زبون
تن خلیس ایتدی بار انداز / دوشتوب ایتدی حلا صیحی به نیاز
پرده گوکده سباع درنده / نه جرنده قودی نه پرنده
ناگهان شاه اوکنده بر آهو / کندی برجانبه دیوب یاهو
گوریجک آنی شاه جوینده / بی آهوپه اولدی پوینده
دشت کهسارده غزاله مثال / کم ظهور ایتدی که طولندی غزال
شاه ایسنه شکار ایله جویان / حومندن جدا دوشوب پویان
نشروشی کتدی اولغر ایله شاه / عاقبت چقدی برقبیله راه

جمله صحرا نشین وبادیه گرد — قیس آواره کبی دشت نورد
سبزه زار ایچره طارم احشام — چرخ مینا نما وپردهٔ شام
کله کوسفند ایله هر تل — زیب زینتده رشک برج حمل
شاه کوردی اول آهوی بویانی — کیردی بر طارم ایچره اولدی نهانی
خانه دن چیقدی بر کوزی آهو — یعنی بر کوکجوان مشکین بو
کوردیکی کبی بیلدی جانانه در — عقلنی آلان جوان فتانه در
یعنی رشک غزال کنعانی — دوشنده کوردوکی یوسف ثانی
چشمنی غرق آب ایدن اولدر — بر نظرده خراب ایدن اولدر
شه وجوبکیم الکا نکاه ایتدی — حالنی برنکه تباه ایتدی
دیدی ای دلبر فرشته خصال — سزه خدمت ایدر کبی بو غزال
ره وصله دلالت ایتدی بزه — بو نزاکتله خدمت ایتدی بزه
خیلی بی طاقت وپریشانز — کر قبول اولنورسه مهمانز
کوش ایدوب عرضه قیلدی ذوق آور — دیدی شاه جهان پناهه بیور
خانه بی غیر وکوشه تنها در — مستمندانه خوان مهیا در
کرچه بیلم حالدن دکلدر خبیر — لیک خدمتده ایتمدن تقصیر
بزم انسی ایتدی شاه انکله بزن — چشمم باوامن ایتدی چشمم جز
اولا صوردی دلبرک آدین — صکره وجه معاش معتادین
دیدی خانم ایاز در نام — کوسفند اولدی مایهٔ کام
بادشاهانه عیش ایدوب هرکاه — وقتمه مالکم بحمد الله

انس طوتدم وخوشلنه هر شب — بی زبانلر مصاحبمدر هپ
اول غزال ایسه یار غاردر — نصب عینم انیس ویاردر
کوسفندم رعیتم کبیدر — سکلر اعوان ملکتم کبیدر
دکنکله یساقچی اولدی شبان — کیره مز کلسه عسکر کرکان
هر غنم بذل نزل نعمتده — بر طولم باغدر غنیمتده
سننه مایه وار کارمدر — پشتهٔ پشتی پنبه زارمدر
خانهٔ کرم وجامهٔ پشمین — لقمهٔ چوب وطعمهٔ شیرین
بونلرکله بهتر اولدی بکا — دولت وتخت یاور اولدی بکا
سالخوردی انیس بولد اتم — قوزیجقلاری سو وقزلرانم
طلب ایتسم فدا ایدر جان — قوچ بکت کبی اولمغه قربان
دوستان رخانه آفتدر — آدمیلک جهان حقیقتدر
یعنی بو فرقهٔ فرشته خصال — ایتدی بیدار یار دیو سکال
بار ایدن کیمن کرکدن شبی — بیلسون شاخدار زنجبلی
ایتدی تعدیم موشکاف کهن — دم بیشی بروت نا داندن
بنده قانم اولوب حمایتده — باید ارم مقام خدمتده
حقنی امرنده ایلیوب تدبیر — سرمو دکلو ایلیم تقصیر
بو غبیکن فرقی رنک حالی ایله — بیلوریب هر برین کمالی ایله
برییسی کرکدن کوروب بیداد — شب تاد ایچره ایلسه فریاد
بیلوربن عینی ایله یالانی — واروب آزاد ایلرین آنی

عرضینی فهم ایدوب صدا سندن
مرضینی اکلرین جز اسندن

غنچه‌دن چیقدی عظام رمیم
بکا اولوردلیلا مرغ عظیم

ویررین اکا بقمغیله مدام
زار ریزا دوشی نیجه احکام

صفحهٔ نانوشته‌دن هرگاه
اولورین نیجه قصه‌یه آگاه

استخوانندن ایروب مغزی
حاصل ایتدم بو صنعت نغزی

شاه عکسدن اولمسه آگاه
کندو ویرشاه بلمزانی سپاه

شاهی واقف بلنجه احواله
کیمسه اهمال ایتمز اهماله

بویله دررسم وراه اهل همم
شاهلق بودرای خجسته شیم

بنده طوتدم بودلک راهی
هرکس اولور حریمنک شاهی

شاه محمود ایدوب کلامنی گوش
وصف حالندن اولدی کندن خموش

لیک فکر ایلدیکه اول خالی
روشن اولوردی عشق مهپالی

ایلدی ماهتاب رخساره
صبری بیرا هنی صدپاره

قصهٔ خواب حیرت آثاری
حسن تعبیر ایدردی گفتاری

ظاهر اویدی صورت رؤیا
بندنار تعلق اولدی دوتا

اوجمال کماله ایتدی نگاه
جان ودلدن قول اولدی اول مه

بیلدی شاهانه همتی واردر
قدر وجاهه لیاقتی واردر

دیدی ای سرو بوستان کمال
نه روا جا بکا اوله دولت وجلال

ماه‌سن برج عزت ایله بریت
روحسن صدر دولت ایله بریت

خیفکم دور حسنک ایده تباه
آغل الحینه برسنک کبی ماه

رهنه کوسغنده اوله شبانه
سورالا به سمند عزمی عنانه

حق بو کیم سکا اولدر ارزانی
مسند آصف سلیمانی

کندوکه همتک بلند ایله
منزلک صدر ارجمند ایله

بویله دررخوب صید اینک الکثر
خیر خواخانه وعده‌لر ایلر

الادر کیمی لتحذ الغیله
کیمی دررلک کیمی اغتالغیله

نسنه‌یه قادر اولمینجه نشانه
دوسنوردامه بلبوب داماد

حاصلی پادشاه جم رفعت
ایتدی تسخیره باری چون همت

لیک رام ایتمیوب آنی ایرام
اولمدی رام اوماه سیم اندام

ویردی شاه بوگونه پاسخ کرد
که بو میدر نشان همت مرد

قیدگیده دوشه تسلیم ایکن
قول اوله پادشاه عالم ایکن

صدر دولتکه اجری لئدر
مهرلعلینی داغ حسرتدر

فکر ایدوب آنی مرد آزاده
عبد ماثور اولور می دنیاده

کوردشاه اول بلند پروازی
که آشردی نیازدن نازی

بلدیکم صید دام کید اولمز
مهره تا رشعه قید اولمز

بولدی راه نیاز ونازانجام
دوشدی بر عنبر سمته کوف کلام

ناگهان ایردی موکب شاهی
طوتدی خیل خشم چرا کاهی

شاه صانوریکه اول جوان دلیر
کوریجک ایده وضعنی تغییر

لرزه ویردر زمینه جیش گران
لیک صبار صلهدر اول سرو روان

ابتدادن اولیلری عتاب
خام دپر مدیکه ایده حجاب

طوروی حسن ایله الحاصل / هیچ بولنمادی شوخ دریادل
کوروب اول سروده ثبات قدم / طوتیدی آنی که شاه فرخ دم
کندوی بلمش اول فواستله / لیک طویورمامش نزاکتله
شه کچمکدن اول جواکاهه / قصدی تعلیم ایمش ملکشاهه
بیلیر اول سوزدکل قولا بینه / آفرین ایتدی حسن رائینه
اولدی آماده عشقی صدخندان / دوندی راه ایده رک شاه دوران
قول ایدوب کوکلی حکومت عشق / نطقه طاقت قومدی قوت عشق
بر ایکی کون محجوب بو حالتله / عشقنی کتم ایدردی غیرتله
عاقبت هجری جانه کار ایتدی / بر کیجه عزم کوی یار ایتدی
هیچ بر فردی ایتمدی آگاه / کندی بی کم گمان چو ناوک آه
عاشقه فکرت گزند اولمز / بیم سر اکا پای بند اولمز
رهرو عشق باشنی ایده گز / مست اولان فرق ایدرمی پا ایلکه
حاصلی پادشاه فرزانه / چونکه عزم ایلدی کوی جانانه
رهنماسی او یولده انجم ایدی / شب تار ایچره سایه وش کم ایدی
وار ایکن تاب مشعل آهی / خبر تنذن کوم ایلدی راهی
دولشدی پروادنی خطر تا که / دغدغه ویردی مرد بی باکه
دوردن کوردی ایکی شمع گزین / فرقدان کبی بر بریته قرین
ایتدی پروانه وش اوصوبه خرام / بیلدی آنی دلیل راه مرام
کوردی بر نره شیر و تند و دژم / کژدم و زهرناک اژدر دم

شاهه طوغری نگاه ایتمش تیز / اولمش آماده رستخیز ستیز
دم بیجان گهربار کوته / قلب طقمشدر شیر کردونه
پشته پشتی اوزره دم کویا / شیره بنمش مهیب اژدرها
چاک چاک ایتدی خاکی شیر غرین / شیر پنجه چیقارو صانکه زمین
دم اوروب تازیانه وش خاکه / یوریدی طرف شاه بی باکه
شاه ایدوب تیغی غمغمی عریان / ایتدی بر حمله ده آنی بی جان
چقدرا دو بحه بر پلنگ مهیب / هیبتی ننک صداسی غریب
مکر اول لاشه خور بی پروا / اغزنی قوقمصاحب ایدر اکا
حالت شیردن الوب عبرت / داغ داغ ایتدی آتش غیرت
اوردی پولاد شانه سن خاکه / خس و خاری صاوردی افلاکه
اولدی غزنه کلدی افغانه / اتدی کندین شه جهانبانه
پای برجا اولور او کوه وقار / چکدی مردانه تیغ آتشبار
باشندن ایاغه چاک ایدوب آنی / همسر ایتدی اول ایکی یارانی
ایکی خصم قوی بی ایدوب هلاک / یوله کیردی ینه شه بی باک
کوردی بر گوشه ده که مشعل وش / کورینور غار ایچندن بر آتش
اولوب اول ناردن قبس جویان / اولدی باد سحر کبی پویان
مکر اول شعلهٔ شراره فکن / کورینور ایش دهان اژدردن
کوریجک قالمدی محال قرار / یوریدی اژدرها آتشبار
دم چکوب صالدی شعلهٔ شبکیر / باش قالدردی چو منارهٔ قیر

وهنی مشعل ره او بار ... مهره سی شکل مشعله وار
تیغ تیز ایله دهانن همان ... سیخ ایله جاه رستم داستان
باشنی اولدی برابر افلاک ... کوییا چیقدی طارمه اسرناک
باقوب اول اژدر غضبا کم ... قاچدی اطفال انجم افلاکه
نزدبانی شعاعی چکلدی فلکه ... روزن آفتابی بابیری ملک
شاه اولدی مقابلنده دلیر ... مست وعشق ایدی همچو غران شیر
الا اوروب قبضهٔ کمانه همان ... قدینی ایتدی براوقیله کمان
اوق بلانی کبی اتلدی جونک ... عالمی قیلدی چشم اژدره تنک
زخم خشمیله کندی یرده کندکی ... کورزا ایله کلدی سنی خورد ایلدی
مکر اول نور وسحت خبیب ... کوی جانانه کلمشیدی قریب
جت جوبه کلورکن اول سوز ... راست کلدی شهٔ جهانجویه
کوردی جون پادشاه سرباز ... آفرین ایتدی قیلدی اعزازی
ایلیوب انی دعوت خانه ... عیش ونوش ایتدیلر لونداته
سوز عشقیله شاه بنده نواز ... آچیلوب ایلدی ایازه نیاز
که ایا آفتاب عالمتاب ... درد هجر کله قالمشم بیتاب
اولدی محمد ظلام شام فراق ... کوره بن کیم یوق اوله نام فراق
بکه رحم ایت که زار محزونم ... حالت عشقیله دیکر کونم
شاه ایکی مبتلای عشق اولدم ... درکهکده کدای عشق اولدم
قلبه قلاب جذبه طقدر تن ... بنی بونده اودر چکوب کتورن

قیس وش ایتمشیدی درمانده ... نه اقشم وارایدی بیابانده
کوچهٔ دل زار وبی قرار کذر ... هب کنه زلف تابدار کدر
رنک رخساره صالدی جان عنتاب ... عشوه غمزک ایلدی بخت خراب
حرکات نهال خوش رفتار ... قومدی دلده صبر وجانده قرار
چشم خونخوار آفتی الدی ... چارهٔ کار لطفنه قالدی
باکیا زمن شال سوج بهار ... کلمشو خاطر شریفه غبار
صاغنه بوس کناره خیرانم ... بر کوزل یوزی اسیری کریانم
کلدی بیک درد له دها انجام ... کلمدی قلبه فکر بوس دهان
اردوی کنار ایسه انجق ... بکا بسدر کناردن بقمق
سکا مافی الضمیر عرض ایتدم ... لطفک اولورسه کشته بی لتوم
چونکه کفتارشهه ایلدی کوش ... غنچه وش اول کل نرا ولدی خموش
اثر ایتدی اکا بو سوز درون ... سرولک اولدی سینه دن بیرون
کوردی او پادشاه صاف کهر ... بنده سی اولوب التفاته دکر
راه عشق ایچره مست بی پروا ... یولنه جان وباشنی ایتدی فدا
اژدها ایله جنکی تنها در ... بیجش اژدها وعنقا در
بیلدی آنی که پاک عاشقدر ... هرنه دیرسه سوزنده صادقدر
رام اولوب کرجی سنا وستد ... شمع وش باشلدی طلاطیفه
عاشق زاره مائل اولدی براز ... یعنی معقوله قائل اولدی براز
سوزه کلدی اجلدی قفل امید ... درج درده بلوردی لعل کلید

ویردی ای خسرو ستاره غلام حضرتکده چرخ اوله مرامنه رام
بن نه حاکم که رأی سلطانی کوره بو التفاته ارزانی
بنم الکلامی نما یا بذر بلورین تحفهٔ لطف احسانه
چونکه میدانه عفوک اولدی فراخ قیلدی بو عبد کمترین کستاخ
بر سوزم وار هله فقیرانه عرض اولنسون رکاب سلطانه
ایدرکه ایتیه صفت اقبال سویلدی طوطئ کلک ده مقال
دیدی بو شب بو زار و سودایی کوردی بر خواب بهجت افزایی
بر عجب باغ جنت آساده بلکه بر بیر سبز سجاده
ایتدی بر شاه خدمتی تلقین ایلدی باغبانلغه تعیین
طوغریسی بو کوره لاف ایدرم امرینی کوزدرم خلاف ایدرم
ایلیوب عهده طوغریغی جهدی بکلرین بنی او جهد عهدی
کوتین شاه ایرشدی جون بو خوابه قت قت اولدی علاقهٔ احبابه
کلدیده کوردیکن عیان آنلر قصهٔ خوابنی بیان ایتدی
یعنی لوح خیالده اول خواب عینی ایری بونک جو صورت آب
کوردیلر که بر برینه او یار فرخندت کورشدر اول ایکی یار
اولدی دلبر مثال کلدسته خدمت عاشقه میان بسته
ال اوپوب خدمتنی اختیار ایتدی عبد وصلیله کامکار ایتدی
جذبهٔ نور عشق مهر آثار کندویه چکدی بادر شبنم وار
رشتهٔ میل ایله جو غنچهٔ کل عاقبت محرم اولدی ایکی کوکل

آفرین اوله عشق بی باکه که تعلق ویرر ایکی پاکه
صبح کاذبدن اول اول صادق یعنی سلطان عشق اولان عاشق
بو بیننه کلدی مه کبی بر قمر یار همدم مثال نجم سحر
اولدی همسر اول ایکی نوبخت بولدی پاینده آسمانی بخت
اول جوان بختی جون وزیر ایتدی رشک جوق نوجوانی پیر ایتدی
قهر ایدوب هر قوجه کنه کاری ایتدی تعذیب شخص مکاری
رأی روشنله عقل پیرانه ایکی شمع اولدی طاق ایوانه
ویردی آفاقه رونق تازه ایتدی نامی بلند آوازه
کلدی تعبیر خواب خوب آثار روضهٔ دولت اولدی جنت آثار
شاه هم یار اولدی طالع مسعود آخرین ایتدی عاقبت محمود
آجدی مانند صارم هندی مصقل تیغ تیز ایله سندی
خصم عزتی عدو رلات اولدی فاتح دیر سومنات اولدی
رأی پاکی بت سمن سیما بت شکنلکله ایتدی ملک آرا
حسن عدلی بو طاق اخضرده خاص ایاز ایله قالدی دل آرده
ناکهان صبح صادق اولدی پدید قیلدی کنبد سرای چرخی سفید
طولدی کویا بو کاسهٔ بلور آب صبحیله سوده کافور
اسکیدی سقف کنبد والا نور صبح ایتدی اکه کحله طلا
زال چرخ اولدی زینته محتاج صبح کوردی بو زینته اسفیداج
طولدی نور سحر بو نه طارمه دوندی قصر سفید بهرامه

اقابیرا مبیلر سر تا پا | بهر بوزانی ایدی چرخ دوتا
نفس صبحگاهی ایتدی هجوم | بردم اجره سوندی شمع نجوم
ایتدی تا که جروس عرشی فغان | خوابدن هب اویاندی خلق جهان
ینه اول خسته شکسته عشق | صید فتراك دردبسته عشق
چکدی بر آه عاشقانه همان | دوکنوب باشلدی فغانه همان
یوز طوتوب بارگاه مولایه | دیدی ای شاه لامکان پایه
جمله عالم مطیع فرمانك | مهر و مه ذره نور رخشانك
لطف او مرحمت اهل کدا استدن | جمله درمانده یه کدا اولندن
صبح اولوب بولدی خسته صحت | بنجه اولدردی تابش فرقت
صبحی کوردم غمم زیاد ایتدم | دلبر سینه چاکی یاد ایتدم
چونکه اولمیه طالعم یاور | قره کوکلومه صبحدن نه طوغر
نور صبح اولدی سوز هجره دلیل | بقه مز روشنایه چشم علیل
بلکه صبح قیامت اولدی بکا | جنبه داغ حسرت اولدی بکا
ایتدی دربار شوقی جوش خروش | کلدی فریاده کمتر قوت و هوش
ینه احبابه بر بلا اولدی | جمله جوینده دوا اولدی
کوردیلر یوق اوزار بیچاره | قصه خوان لقدن اوزکه بر چاره
باشلدی صبحی سخن اور | بو العجب بر فسانه خوشتر
دیدیلر کیم بر زمانه بر سیر | استنا لفظ روشنا تعبیر
مجموع احوال عالمه حاوی

ویدی

ویدی العهدة علی الراوی

داستان صبحی خوش ادا و روشن بیان

کفشگرلر ایچنده بر اوستاد | اولدی مشهور کشور بغداد
تیره بخت ایدی تا حی بختك ایدی | دیو اکه شیطنتده کوچك ایدی
ایغنی المشیدی خناسك | یشمقی جالمشیدی وسواسك
بو عجیدی صنعتنده اکه نظیر | کفشی اندن کیردی میر و وزیر
ایلمشدی او بخت منزلکاه | بر قوی بخت نام قاهر شاه
اولمشیدی او شاه ماه محل | مهر و لطفیله عالم ایچره مثل
ماه نوله سپهر نورانی | اولدی پاینده کفشی کروانی
اسمانی ادیم دانه نما | موزه سندن شراك ایدی لوا
ورکه شهده مرد مختال | دائم اکسك دکلدی کفشی نعال
ایتدی صنعتله اول فرومایه | پای بوس شه فلك پایه
فهرشه هیچ اولدی فارغ بال | اولدی ایلی اسمان جلال
بیر نیه سوملشه اول ملك خصلت | واقف اولوردی شخص پر شوكت
طاق کردون رواقه اول مختال | کوشی اوربر وزنب هلال مثال
عالمی ایلر ایدی اول غماز | واقف و واقف دقیقه و راز
اول نظر دوزی منظر جامك | بر لوتین الور ایدی الهامك
سوزکه دل صفحه سنده مضمر ایدی | دست یارانده کهنه دفتر ایدی
هر سوزی نقل مسطر مضمر | بلکه ایلردی نتیجه خاطر کز

بار فکر ایله دونری حمّاله اولدی عین جمال نقاله
عکس اولوب اولدی شاهه کیز اغر ویروی آیینهٔ ضمیره کدر
هر نه کیم ویرسه محرم رازه شهر وبازاره صالدی آوازه
اولدی اسرار شاه نیکونهاد شهر وبازارده قصهٔ شیاد
ایتدی شاهی بو غصه غمناک نیجه‌لر تهمتله اولدی هلاک
لیک او مردک عزوجاهه ایتدی شکل صلاحی پیرایه
کیمسه‌لر احتمال ویرمز ایدی ویرسه کوش شاهه کیرمز ایدی
اخذ و نذر و زکوة ایدر جالی جوده کوستردی جرّ اثقالی
قلبی آیینه وار روی ریا شکل تمثال مکر ونقش دغا
اولمسون دیو مانع اوراد بی زبان وش سکوت ایدر اعتیاد
قوللنوب سوز یرینه ایمایی سویلمزدی کلام دنیایی
ایتدی منع وکنایه وتصریح دب ودب لب شقاشق تسبیح
اول سخن چینی مجلس شاهک کوز جینیسی صابلوری درکاهک
اعتما وایلیوب صغیر وکبیر همتن اسرار ایدی میر ووزیر
وار ایدی شاهه بر خجسته خلف کوهر شاهوار درج شرف
شوخ پری نهاد پاک نژاد فتنهٔ دهر نامی فرخ زاد
باغ حسن ایچره سرو آزاده چشم شهباز ینه بیک افتاده
کندی شهزاده غمزه شهرآشوب نیجه شهزاده پادشاه قلوب
اولدر اول نوظهور ملک جمال تخت دلده باستقلال

وار ایدی بر معلمی آنک فضلاسندن ایدی او وانک
طبعی نقاد پر معارف ایدی خواجهٔ کوچهٔ معارف ایدی
دلی دریا پر موج خیز هوا اسمی محمود و مخلصی شیدا
دلده سودای عشق بی سودی اولدر زیب خصال محمودی
سینه‌سی نقد عشقه کنج نهان رکلری شکل عاشق بی جان
خم اولوب قاف دیش نون زاری عین عشق ایدی چشم بیداری
کرچه اهل هوادن ایدی مدام مذهب عشقه اولمشیدی امام
ایتدی جان کونکلنی اول ناشاد عشق بازی حسن فرخ زاد
خبری کرچه یوغیدی یارک وورغیدی کونکلی دست افکارک
اوتندن درد غمزهٔ خشنیده برودن هب نکاه دزدیده
ایچکله صفحهٔ رخینه نظر هر سوزنده ایدردی نخشیه‌لر
سبب او ایدر اکا هر کاه آخر قولده اشارت آه
جذبهٔ عشق آخر ایتدی نگار اولدی آهن ربا قلب نگار
کوردی برک خزان کبی هر آن هیئتی زرد اولوب اولور لرزان
عارضی تابناکنه بقدیغی دم کوزی طولر مثال ساغر جم
مرحمت دوشدی قلب دلداره بلمش ایدی شمع وش اول مه پاره
نبضنی طوتدی دردنی بلدی دل مجروحینه دوا قیلدی
ای خوش اول خسته حال زار غریب که اوله دردینک طبیبی حبیب
دلربا ارغم قلوب بیلور دلزاده علاجی خوب بیلور

لتدر اداب درس طوردیب   اولوبی آیین خواجه طرز غریب
اوقیمق اولدر صوت کوییده   چالقسز اوینا اولدر چونیده
کرم اولوب اده برده نازونیاز   باشلدی واقف اولمغه غماز
اه افسوس عاشقه هربار   برکوز نظر بلا اولور اغیار
برایکی کون ایدوب عیش طرب   نیجه بلالر چکر بلا وتعب
چوق کورر جوخ وصال جانانی   لطفنه کوسترر نشانی
حاصلی بوکه بخنک غماز   ناکهان برکون اولدر واقف راز
کوردیکم نه سکینه وارنه وقار   خواجه اطفال ایله کوکرا ویار
ایشق اوینده شهزاده ایله   بکا اولوردی نشاط باده ایله
طلینوب ضرب طرهٔ دلدار   لب جانبخشی ایلدی بیمار
سحر ایدوب چشم جادو اطفال   انی که کرک ایدردی که غزال
شهزاده به ایدردی ولکن   بکلرک لطفنه بهانه کرک
التفات ایتمکه او ناشاده   بک اولوردی اوبونده شهزاده
نیجه وورلو حقارت ایلردی   دردمنده سیاست ایلردی
حکمنی اجرا ایدوب اوکرمایده   عدلنی کوستردی هب انده
ایلیوب صورت جفاده وفا   غرض التفات ایدی بحفا
اکا مخصوص ایدر مناظره سی   غیره صورر ایدر محاوره سی
کجدی بو لحیله نیجه احوال   بلدی قهر ایله بلا نشی بال
چونکه بخنک بوحاله بولدی وقوف   کوکب بخته ایردی رنج خسوف

واقف اولنجه چاق صغیر وکبیر   ایلدی لشه هر ایتمدی تقصیر
سوبلینور اولدر ایلده وولا   نقل بزم اولدی جمله محلده
بولدی تفصیل نکته مجمل   تاکه خلق ایچره اولدی ضرب مثل
بیم قهر ایله لیک او محتال   بولدی شاه هنر صنحال مجال
عاقبت خاکر ینی افکار   صفحهٔ مکره بویله صجدر غبار
که واروب بوله برسیه کاری   یازده رسم مجلس یاری
اوقوووب نقش عروا کاه   صنحال ایده رمزله شاهه
ایده وفاق رسم مکر شقاق   صورت وصلتی دلیل فراق
وار ایدی شهر ایچنده برلقانی   نام مانی بی ایلمشدر تراشی
نقش ایچمشدر نیجه وستاد   رنک ویرمشدر رسم بهزاده
قلمی موی خامهٔ ارژنک   کلک بهزادی ایلمش بی رنک
جلد ویردیکجه نقشه کلک نابه   صورت یوسفه نقاب حجاب
آینه نقشی ایلیدی بی مثال   سیوه افشان اولوردی تازه نهال
سست ماتی خلام آب حیات   نقشی ایلردی سایه وش حرکات
کلکلی مانند صور اسرافیل   نفخ روح ایده بار صورت قندیل
جان بولوب صفحه وزده غزال   صید ایدردی قاچوب فی الحال
واردی نقاشه بخنک غماز   ایلدی کشف راز غرض نیاز
که چکوب کلک صفحه یه بر ایچه   یازه شهزاده برله شیدایچه
رسم ایده حسن ارتباط اوزره   نقش ایده فرش انبساط اوزره

خامهٔ طغیانی ایده گستاخی　　ویره شفتالو اول وفاسی چکی
صفحهٔ نقش التفات صحبتی　　اولوری رشک نگارخانهٔ چینی
رسم بوس کنار جانانه　　دوندوره صفحهٔ شبستانه
الله الله نه ابتلا در بو　　اوز که محنت عجب بلا در بو
بوملیوب قوی لجهٔ رازی　　روز شب کار ایت اوله غمازی
اچه‌سن ناکشوده طوماری　　بایه‌سن راز عاشق زاری
اوله ازاده سر بسر عالم　　سن کیکی ناه فتنه‌ده درهم
سیم تنلرله ایل ملاعبه‌سنی　　سن بس پرده‌ده نهان محبتی
ایل جگر خسته جانانی　　قیوار درده سن نگهبانی
یار اغیار ده غمزه کار ایده‌سن　　جور محبوب غمزه کار ایده‌سن
مبحث کارخانهٔ احوال　　کندو کارنده ایده فارغ بال
سنی منفور خلق ایده اول کار　　اوله‌سن قنغی بزمه وارسه‌ک بار
بر یکیه زحمت ارتکاب ایتسک　　کارلک خیر ینی حساب ایتسک
خاصلی بخشک فساد انکیز　　سکا سرزه عدو جهره ستیز
ارتیوب اجه‌لرله بوللرله　　چوق امک ضایع ایلدی بویوله
یازدی مقصود اوزره اوستاد اول　　شخص غمازه اولدی نقش مراد
شویله کوستردی نقش بیجانی　　صانکه آینه عکس جانانی
ایلدی تصویری سوء اعتقاد　　شاهه آینه کبی پیش نهاد
آصدی بو تارله او شخص دنی　　منظر شاه اوکنده شاخ اوتی

سحری تخته تخت چون سلطانی　　تاج زرله مثال مهر جهانی
غرهٔ جاه و دولت جاوید　　میل کلبلی طلعت خورشید
جام کلرنک ایله صفالنده　　سیر ایلردی جهانی تماشانده
منظری اجدی بقدر کلزاره　　کوزنی دوش اولدی کار مکاره
کوریجک رسم کلک نقاشی　　بلدی مقصود شخص قلاشی
دوتدی غیرتله جانانه اتش　　اولدی چشمی دوات لعل وش
از قالدی که شاه اتشناک　　ایلکنده اوت ایده هلاک
ینه فکر ایلیوب ایلدی تاخیر　　تا بیاضنه چقه بو امر حقیر
صفحهٔ دلدن ایده محو نگار　　خانه کار ایلدی فکر لنیه چراغ
سوینی کتم ایلیوب همت　　کوزلدی دایم اکلره فرصت
خیره قتنه لب اولوب حیران　　ابردن نم قاپردی شاه جهان
کوش اوردی صدا الشینه الا　　زاغدن اوم ایدی خوشحه خبر
برکون اول غمزه‌لر اولوب حیران　　حوضه اولشدی دور و تکرار
منعکس اولدی حوضده ناکاه　　شاخلرده سنده صورت شاه
شاه کیم عکسی انکار ایلدی　　هیئت شاهی شاخده ایلدی
سایه قصرده مکر بختنک　　کوردی آنی صوبه نگاه ایلدیکی
خاطره کلدی شاه کرکوتی　　ایلدی اختیار خنده زنی
کور قضایه که قدرت اول آن　　خنده زن شکل اولدی شیخ عیان
بختلی دعوت ایلیوب فی الحال　　سبب خنده لنیدن ایلدی سؤال

طلوقنور زخمی اولنه کل تر قوجیتور یاغری اولان درلر
ایلدی کشف رازه چونکه کید کاه وعظ ایتدی وکاه هجو وعید
مرد غماز خود بهانه کرک شو سؤال ایدجک اکا نه کرک
اوقیدی کهنه و فتری غماز شویله کیم بر دقیقه قالمدی راز
بری اوندن ایتدی مرد وصف الید واردی یا شمقجی صالشه عدد
حال شیدایی شهزاده ایله سویلدی هپ نیجه زیاده ایله
یعنی تزویر ایله اول ظالم ایتدی تام معلمی معلم
غضب ایتدی بو حاله تا که شاه حال معشوق و عاشق اولدی تباه
کوتروب اول نهال آزادی یعنی شهزاده پری زادی
تنک و تنها قالوب انکله پدر دی ای روسیاه تیره کهر
قدرک الحق لغله فت ایتدک پدرک عرضنی شکست ایتدک
بو میدر رسم سلطنت خواهی فنی عرق حمیت شاهی
نخل آزاد حسب الاعراق ایرمی خار و خسله یخشی شاق
بنده می نخل کلده شفتالو سرو آزاده ویرمی الو
عشق و مشک و صلا بوس کنار خانه جانه صالدر آتش عار
بنی خیفا که ناامید ایتدک تا خلق اولدوغک بر بد ایتدک
کورمیدم تولیدی بوکونی بن کورمیدک باخود بودم ترت
عاقبت کرده نک بوکوغلی بوسه تیغ تیره ایتدر محل
کوش ایدوب بو کلام فرح زاد دره در بیدوش قرارکلدو

قاتلر اغلتدی بیم خنجر تیز غرق خون اولدی غمزه خونریز
جمع ایدوب کندینی اول بت فغان اجری مجموعه فسونی همان
جکلدی سوروی خصم خونخواره کردی خصمی حصیت و آفکاره
باینه اوردی اول دل دغل پیشه سحر له بیک کلید اندیشه
اسب جادوی فکرنی سوردی باینه نعل بازکون اوردی
اولدی بی کم کنان تجاهلله طفل نادان کبی تغافل ایله
دیدی ای خسرو زمانه پدر شفقت و عدلله یگانه پدر
بکنه بیلیدر کناهمی اول صکره قیل خشمله عتابه محل
عالمی عدلک ایلدی آباد بنمی بولدک ایده جک بیداد
جمله اولسون بو نکته معلومک دوبر رطانمی آه مظلومک
جرمی صوبده ایلدن ایله عذرا خیلی کوچدر جواب اوز حساب
هر سوزی کیم بیوردی حضرت شاه هیچ وجهیله اولمدم آکاه
عشق شکله دلیل منشق ندر سنکمی بیلدم ولیک عشق ندر
عجبا جانمی وارمی جانمزمی یری بیلورمی تا مکانمزمی
بو معما عجب معمادر نه چیقر بو بزدن ایرشه قادر
خاکلرمی باخود هوادمی ارضدنمی عجب سمادنمی
میوه قسمی سیدرمی یترمی اولر بوخسه بر بوزمیدر دینور مراد
کیم بیلور مهر ایی نه خود کام بلکه عمر ان دلنده عشق اوله نام
واقعا جهرده اثر واردر تا بشنده انک ضرر واردر

کیمله اول سوزه تابه به ظهور در / رو سیاه اولمسی مقرردر

هیچ دکل مهر دراو شور افکن / صقنور وایه اریشی اندن

لیک نام وصالی ایتدم یاد / که دیمشلر زنانله اوستاد

شرح صوم وصالی ایتدر حرام / اولدی ممنوع وصلت اوزره صیام

لفظ بوس وکناریله آگاه / آشنادر بو طبع روشن راه

اکاریق نام بوسه کاهی / کوریجک دشت دامن شاهی

شاه دریا دل ایلمشدر بیان / دلگشادر کنار آب روان

بو قدردر یقین ایله شبهم / حقه معلوم غیرسنی بلمم

گرچه بن بی وجود دشت خشم / شهر درج طوطی قفسم

چار دیوار الچنده جلوه گهم / قصر مقصوددر بنم تکیهم

بلد بکیم اوزره آسمان وزمین / اولدی صحن براق طاق برین

نوله اولسم رموزده ناداق / طفل ده ساله چوقدر اولاذق

ایل بو معصومی بی گناه بلور / ظلمله اولدر سنی شاه بیلور

آب وافسونله او ساحر چشم / ایتدر تسکین تاب آتش خشم

جوش ایدرجه بحر شفقت پدری / گریه لر ایتدی اجدی بصری

بسط ایدنجه مقدماتی ولد / خبر واحده قالورمی سند

قتلی امر تره ایلیوب تأخیر / آخر ایتدی بو وجهله تدبیر

میل ایله چشمی ایلدوب بی نور / ایلیه منزلن چه دیجور

اغرایدوب بر وزیر ملول کاری / دیدرال بومه سیهکاری

منخسف ماه کبی کوزلرینه / میل چکش میل سرمه‌دان یرینه

چشمنکدر بو فتنه وتشویش / ایله اول سستی میلله تعریش

امرث حیله آصف جم شان / بند ایدوب اول نهال نازی همان

کولدروب خصمنی اغلدوب لینی / ایلدی قهقهه‌اده زنداننی

کوردی چشم چراغ دولتدار / چشمنه بر نظر ضیا ننددر

بو نهاله کورملو دوخه شاه / آنیده کورا پدرسه حالی تباه

دیدی شهزادیه نصیحت ایله / که عمی عرضه قیل ظرافت ایله

نه بیلور زیر طاق نیلوده / شاه کوز قپدیغک قراکوده

بزه اقا طلوبوب ایدرسه عتاب / تعمیه ایله ویرلسون اکا جواب

قودر زندانده انی آزلیر / کلدی شاه جهان پناه وزیر

دیدی بربر احوال خدمتنی / ایتدی خوش دل ولی نعمتنی

بر طرف اولدی کار شهزاده / کلدی نوبت ادیب ناشاده

کلدی بس ای عشقه عاشق زار / یعنی شیدا او مست سینه فکار

بیم قهر و فراق وصل حبیب / قومدی دردمنده صبر و شکیب

اوغلنه شفقت ایتمین قتال / اکا رحم ایلمک خیال محال

کوردی اما ده تیغ تیز قضا / ویردی ناچار اولوب بقضا رضا

انی سویلقیبوب شه دوران / ایتدی دریایه الغه فرمان

ایتدرو بحر بیکرانه آنی / ماهیه ایتدر ماهیانه انی

کاه غرق اولوب در نایاب / کاه کورندی سری مثال حباب

شب تار ایدی خلق ایسه غافل — اولدی بر تخته پاره یه واصل
تخته آوازه اوپدی دل شیدا — مرده غسلگاه ایدی گویا
تخته پاره یله خسته بدحال — یانه یانه کیدردی شمع مثال
بنجه گون گندی آه زاری ایله — ساحله ایردی لطف ربانیله
چونکه کناره ایردی گوردی جبال — سجده شکره واردی موج مثال
دوردی گوردی بر لطیف دیار — ایچی شهر عظیم وطاسی حصار
شهر بر شهوری ایدی دنیانک — نافی گوهر نگین ایدی انک
گوملرسا او شهر خلد آیین — سیم دیواره ایچره فص نگین
جویلر انده نهر جنت وار — ایتدی تفسیر تحتها الانهار
گویا بر عروس فاخر ایدی — بحرک آیینه سنه ناظر ایدی
اکا حال ایدر اول خمیده کمان — اولدی مانند تیر تیز روان
سیر ایدرکن کنار دریاده — بولدی بر جامه جای تنهاده
اول خزان دیده جفا وستم — اولدی خلعتله گلبن خرم
مگر اتباع شحنه دن برکس — ایتمش اول برده شوراه نفس
غسل ایچون کندین ایدیجک بیتاب — اولمش افتاده چه گرداب
طلو عیوب حالی آشناسی انک — قالمش اول راده لباسی انک
اولدی شیدا اساده دل غافل — خبر جامه دن خبیره دکل
گیردی بازاره چونکه واله وزار — اولدی شحنه اونی بجا دوچار
تهمت قتل ایدوب اونا لاقید — قویدیلر دوکه دوکه زندانه

جامه

جامه ایچون بودی تنجامه — یقه سن یرتوب ایتدی هنگامه
اول کیجه شحنه بانو خیرتله — سحری نیت سیاست ایله
خوابده گوردی مرده بی ناگاه — ایلدی حسبت حالدن اگاه
بو تردد له شحنه مست و فکار — سحری اولدی خوابدن بیدار
سیتن اره بوردکن اعوانی — لب دریاده بولدیلر انی
گوردیلر زخمدن یوغ انده نشان — بیلدیلر اول غریقه عمان
شحنه نک شبهه سی اولوب برباد — بیگنه اولدی حبسدن آزاد
بو بلادن خلاص اولوب شیدا — ینه جوش ایتدی بحر عشق هوا
خاطره گلدی گیجه فرح زاد — درد ایله ایتدی ناله و فریاد
جذبه عشقله زبون اولدی — قیس صحرای جنون عشق اولدی
عاقبت قلبی اختیار ایتدی — شوقله عزم کوی یار ایتدی
دیدیکم وصله بو عینه امکان — دوردی بازار اولوری نگران
عزم صاوقله چونکه اول عاشق — اولدی صبر ایله وصلته لایق
ایتدی اثار عشق پاک ظهور — لطف حق اولدی مشعل ره دور
گلشن شاهه اسوباد اجل — اولدی انداخته نهال امل
بجدی شهزاده مسند پدره — اولدی نوبت او شاه ناچاره
بر جنه گلدی کوکب پرنور — اصفتی اولدی خدمتی مشکور
گوردیلر ایرسیوب گوزینه ضرر — کوکب بختی گبی تیز نظر
شکر ایتدی حقه خلق جهان — اولدی بر نور دیده اعیان

شهره کلدکده عاشق مأیوس   اولدی پرنور دیدهٔ اعیان
کوش ایدوب اولدی حرم حندان   ایلدی پای بوس شاه جهان
کوردی معشوق عاشق زاری   تسلیت ایتدی اول دلفکاری
بربریله کورشدیلر ایکی یار   اولنودلدی اوکوریلن آزار
هر بری سرکذشتن ایتدی بیان   کوش ایدن اولدی واله وحیران
ایلدی شاه ادیب دانایی   جملة الملک کشورارایی
مسند سلطنتده شهزاده   باشلدی چونکه عدالله داده
اولدی حلم شاه ظلم کداز   اولدی امر سیاست غماز
ایتدیکن بولدی بخت بدکار   بولنه کلدی ایتدیکی ازار
دائما سرفلنده اوله رقیب   اوغرایه بربلایه بی تقریب
اول ایکی پاک باز وپاک نظر   کامران اولدیلر نیجه دملر
عاقبت ایلیوب جنانه مقام   قودیلر بو صحیفه ده بر نام
ایردی پایانه غصهٔ غرا   تسلیت بولدی عاشق شیدا

کوردی وار هر فراقک اوراقی
کسدی برلحظه آه وافغانی

ظهور نجم شفق در دامن آسمان وخونریز چشم عاشق کرکا مجلس

صبح کیم کوریبوب افقده شفق   ویردی رنکی بو قبه یه رونق
رنک شنکرفده مکرر دون   اولدی بهرامه کنبد کلکون
روزن مهره کوییا ارژنک   ایلدی برکتابه کلرنک

صونیجق

صونیجق جامه نثر والا   کسدی دستان کناره بینا
ابتدی دامان چرخ غرق خون   همچو دامان عاشق محزون
باقیجق اکا عاشق ناشاد   اولدی خون درونی دلده زیاد
خاطره کلدی کوردیکی دملر   بزم وصلنده ساغر جملر
ویدی دردیله ایلیوب فریاد   واد وای کردش جفا معتاد
بنی رد ایلیوب دیار عدن   نیچون آیردک اوله یار مدن
قنی اولدمکه بزم صهباده   لعلی شوقینه نوش ایدرب باده
شیشه وش ساغر مله قوشو   قانلر اغلردم اول کله قارشو
رنک خجلتله کم نمایانسن   بلکه پیدادون پشیمانسن
انلرک سنده منفعل اولدک   ایتدکک کاردن خجل اولدک
جور ظلمندن اجتناب ایتدک   فلک ایدوب جرمنی حجاب ایتدک
برسنک کبی تند وبی پروا   کلدی انصافه چونکه ایتدی حیا
عجبا یار حالی بیلمز می   سوز دل اکا کار قیلمز می
قنی شفقتلو شهٔ عادل ایدی   عاشق دردمنده مائل ایدی
نولدی یاد ایتمدی بو زار حبیب   بلکه اضلال ایدوب آزدی رقیب
باشلدی آه وزاره اول ناشاد   طولدی دنیایه ناله وفریاد
تسلیت سز قرار قالمز ایدی   قصه سندن نسنه بلمز ایدی
بنه بر یره کلدیلر یاران   هر بری اولدی تسلیت جویان
نوبت نظم درآف نه   دکدی خون لعلی سخندانه

صدف لعلن ایلیوب دربار
ویردی بو رسمه گوهر اسرار

داستان نقل افسانه کردن لعلی

وار ایدی شهر ییده بر عاشق / نقد مجنون خلیفهٔ وامق
منزلی کوچه گاه وصنعتی آه / لقبی شوخ ناجی عبد الله
اولمشیدی او زار دلریشه / عشق پیشه وصال اندیشه
باده بیجا ایدی کداوش ایدی / شیشه می گبی پر آتش ایدی
بر نفس ترک جام قیلمز ایدی / میل بحر کمند مستی بلمز ایدی
بلیمیوب کندی کندینک کاشن / عاشقم ویردی صبور سلز نامق
ولی بند کمند کاکل ایدی / قنده بر گل اشسته بلبل ایدی
جام لب گلسه هر مجلس باده / مست اولوب باشلر ایدی فریاد
قلبی اولروح ثانیه قالب / بر خم ابرو وار لب بر لب
هر گوزل شوقنه اولوب مدهوش / بر بلا یو غیدی که اولمیه دوش
میل بالا هوای قاتنله / عمر واتم گجردی محنتله
بر نیجه وقت ایدیکه اول شیدا / اولمدی مبتلای عشق وهوا
وگمیوب دردمنده نوبت عشق / اره لق ویرمشیدی ضربت عشق
برکوت اول دردجوی واواره / گره وک وارد کوی بازاره
لولوب ازاده قلب خاطر ایدی / سیر ایدردی فراغ خاطر ایدی
بلمز ایدی که چرخ فتنه مدر / اوقدر رخصته بشیما قدر

چیقا

چیقار رخصت ان چرخ دوتا / بر بلالر گجن بلای قضا
هیچ فلک عاشقه امانمی ویرر / قصد جور ایلمه زمانمی ویرر
جور عاشقده ایلمز اهمال / بو سوزی خوش دیمش بر اهل کمال
عاشقه دلربامی اکسک اولور / اهل درده بلامی اکسک اولور
حاصلی اننده شوخ شیفته دل / سیر ایدردی سرور ایله غافل
نقل دل الده گمند سودا گر / ویرمگه آرز ایدی برد لبر
بر طرفدن گورندی موکب شاه / طوردی یولده سلامه خیلی سپاه
ناگهان اولدی بر سهی بالا / شه یاننده علم گبی پیدا
قدر رایت مثالی برتر ایدی / طلعتی مصحف مدور ایدی
بیلک زرتاج شاه عالم ایدی / اختر بختی گبی همدم ایدی
محو اولوردی خرامه گلسه اگر / جلوهٔ آب وسرعت صرصر
قیدی زرین کلاه خورشیدی / بادون الدی خنجر بیدی
مهرا ما که سیری ماه شتاب / ماه اما که سرعت ایتسه شهاب
چابک و وجست دلبر رعنا / ملک حسن الجره فتنه بر پا
چشم شهبازی گبی اول ابرو / فرقینه طقمشدر شهپر لر
لعبی غنچه کندی شاطر ایدی / طلعتنه وار کشاده خاطر ایدی
چشم شوخ اکه چونکه دوشدی اول طر / استیوردی بلاسنی بولدی
غافل اولان بلبل زاری / ترطوتوب قیدی قلب خونباری
ویردی بوکز هوابه غنچه دل / شاخ وش اولدی شوخ اکا مائل

ایشلدی جانه ناوك مژگان   كوكلنی قیلدی غمزهٔ فتان
بر عجب درده اوغرادی اولدم   درد اما كه چاره سی دشوار
طلب وصلی امید محال   بردخی كورمك محض خیال
عرض اولوب چشمدن اقن یاشه   باشنی اوردی طالعنه طاشه
یوز اوروب بارگاه مولایه   جوی وش اقدی سمت صحرایه
عمری كچدی بلا ایله اما   كورمدی عمری كچره بو یله بلا
بارگاه حقه نیاز ایتدی   طلب لطف چاره ساز ایتدی
ایتدی صحرایه سایه كبی گذر   قومدی سجده ایتمدك بر یر
كوی وش باشن اوردی هر یره   اولدی ماه جبینی قاره بره
عاقبت صبره قالمیوب چاره   كلدی بیش سرای خنكاره
دیدی بكیم كورمك اولمسه یاری   كوررك یاری یاپم دلیوادی
جان كورمز نه كوزینور سینه   انك ایجنده در او گنجینه
بونیجه سوز عشق ایدوب تأثیر   دوشدی تاب تبه او مهر منیر
ناگهان اكه بر خیال اولدی   مه تابان ایكن هلال اولدی
بی قرار اولدی اول خجسته جمال   طورر او طوره مزایدی شمع مثال
گیندی گون گلدی یگنجه تاب و توان   ضعفی ظاهر ولیك اصلی نهان
آه عشقله خسته اولسه حبیب   نه معرّم علاج ایدر نه طبیب
عاشقك تا به چهر بولسه كمال   اثر اولسه جوانه ده فی الحال
چاره انلرك مبتلاسیدر   صدقله عاشقك دعاسیدر

آخر

آخر اكلمیوب او مهر جهان   قصردن شهنشینه اولدی روان
طالعی كورلكه شوخ دلداره   كلیجك بولدی یاری آماده
جذبهٔ تاب شوق اولوب قلاب   كلدی طاقه او مهر عالمتاب
شهنشینده او شوخ گلرخسار   اولدی گویا قفسده بلبل زار
جامدن ایتدی عرضهٔ دیدار   مردم دیدهٔ اولو الابصار
بر رؤیته ایكی شعاع بصر   آب فسقیه وش طوقندی مگر
ذره كبی شراره ریز اولدی   آتش سوز سینه تیز اولدی
اولدی نار اشعه دن درهم   قیلدی نید علاقه یی محكم
شوخ چون شاطره نگاه ایلدی   سینه دن عاشقانه آه ایلدی
یا قدر قالدی او واله وحیران   اولدی مانند صورت بیجان
طویدی محبوب ماجرا ایشتدی   بیلدی دلخسته دردهوا ایشتدی
میل دل اولدی شهه عادل   بیلدی كندویه اولدیغی مائل
لیك بر مقتضای حسن و بها   كلدی ارایه كبر و استغنا
قیادی منظری او ماه عذار   یومدی گوزدن و كور اشك عاشقی زار
اولدی چونكه گسسته تار نظر   دیده لردن دوكلدی گوهرلر
آه فریاد اولدی پرده بروش   چیقدی طاس سپهره آه فروق
ایلیوب خون دلدن اشكی گذر   قتحی اجق بو باد دیدهٔ تر
كوردی شاطر كه كشف ایدر رازی   ایلیوب اشك واه غمازی
سوبلیوب صاحب جفا كاره   جهیده حرمان كورنو اولدی

ضرب مثلت ولکلله بر تقریب | اولدی مهجور اولکوا غریب
خار خاطر خراشک آزاری | باغدن سوردی بلبل زاری
زخم بر زخم هجر و جور رقیب | اولدی فریاده گل گبی تقریب
دیدی بارکه بیخون اوله بیداد | دادلق پادشاه عالم داد
شه قبوسنده عدل داد اولنور | زار و ناکام بر مراد اولنور
بکا محی قالدی شاهک آزاری | شمدیمی جقدی بو جفاکاری
دل کوکلی گبی اول آواره | باشلدی گشت و شد و گهساره
کسب محبوب وصل یارده طلبی | که گلور که گیدر عقلی گبی
سوزاجه دیبو غنچه وشی ولدر | سویلیتور یورر ایدی بلبل زار
بیلدرب حالنی که کنایت ایله | عرضه کیرودی ظرافت ایله
کیده رک اولدی هر کسی آگاه | عاقبت طویدی جاق بو قصه شاه
ایتدی فرمان که ناپدید ایده لر | شهردن شهر تن بعید ایده لر
قیلدی گردون جفا بو نیت اظهار | دردمنده کوردی ترک دیار
وار ایدی اصفهانده اول دمده | بر شهنشاه معدلت گستر
وای لطف همتک مردی | خسرو عالم جوانمردی
لطف مبذول ایدی سحاب گبی | فیض عام ایدی آفتاب گبی
قدر اولنش ایدی عالم گیر | لطفه ایلمشدی خلقی اسیر
فیضی دارا نهر سائل ایدی | تیغ قهری عذاب نازل ایدی
غرضه بو غبید انک حائل | سهل اولوردی اوکنده هر مشکل

عقده کم حلمی اوله فرض محال | انی واجب بلوردی بی اهمال
مهر انور یاننده ذره دکل | کوه قاف اکیب برکه تره دکل
کرچه جاه جلالی غالب ایدی | لیک ارباب فقره طالب ایدی
اتیمیوب مفلس وگداون عار | دعوت ایلردی پانیه هر بار
تنکدستانه اجق ایدر الی | التزام ایتمشیدر اول عملی
مفلسه ایتدی اولقدر احسان | حسرت اولدرکدایه خلق جهان
گوش ایدوب نامی او بیچاره | طوتدی بو زاول شه کرمکاره
دیدی شفقت بوزاره انده اولور | اگر اولورسه چاره انده اولور
اصفهانه واروب اوزار غریب | قرب سلطانه بولدی بر تقریب
بیلدی درگاهه رو بحال ایتدی | اغلدی اکثر عرض حال ایتدی
دیدی ای پادشاه عالیجاه | کوکبک کلکه کوب خسرو ماه
ایعنی طوز سرمه سار امل | خاکپا یکله چشم جانا کحل
مهر عدلکدر ایلین هر بار | اصفهانی طوالع الانوار
عالمه ولوله صالوب نامی | صید عدلک کم ایتدی بهرامی
نظرک عاشقه مدد درسدر | بنجه ناچاره بر مدد پیدر
همتک کوکبک عاجزه ولی | تسلیت بخش عاشق شیدا
شهر یدن بو بنده مکدر | ایوادین اتیدی ابتدر سقر
شاه ری ایتدی بکا ظلم عظیم | عدلکه گلدم ای امیر کریم
وار یاننده بر افت جانی | قیدر کوکلم نکاه پنهانی

دل زارم بانده بن مهجورم
اولدی بو وضع بدخودن دور

بونی کیم کوردی کیم اشتدی عجب
خشم وکینه محبت اوله سبب

نه ویرر کوکلمی عنایت ایدر
نه الور باده شمع صحبت ایدر

الدی دل نقدینی ایلدی اخفا
بو خیانت امانت اولدی بکا

چون دولاندردی بنی دلفکار
بویله سرکشته ایتمه یارک

عشق ایچون ایتسن بکا جور و ستم
سومدن غیری جورمی بلیم

دلا وجندن بو حاله قویدی بنی
شهردن کوردی طوغری کویلیه بنی

عاشقم نیلیین قرارم یوق
جورمه اقراره اختیارم یوق

جرعه جام عشقم اولدی شفق
مه نو جرخه اصدیغم زورق

مست مدهوش باده عشقم
عقل برباد داده عشقم

کوه کنلکلر ایلدم وافر
بنی اجر محنت کورن اخر

باشمن یازوسنی بلمشدر
عشقه سوددن کچنی یازلمشدر

عرضحال ایدیجک او بی دولت
اصفهان شاهی ایلدی شفقت

کوروبکم عشق آفتن المش
تن زار بنده بر نفس قالمش

نی کبی داغی زخم کار پیدا
سینه افکار و کاری زار پیدا

مرد ایمز بس حالی پرتردد
دردله اولمه‌سی مقرردر

چاره فکر ایدوب او ناکامه
دیدی اول شاه یازه‌لم نامه

بره کوندرسون اول جفاکاری
ایتسون احیا بو زار و بیماری

روزه وار فراق و ناکامی
اولمدین کورسه یاری بیرامی

سوزنوم رد ایدوب ایدرسه دریغ
انده لم کاربنی حواله تیغ

شویله کیم فتنه یه ایده تحریک
بو مقرر که اوله قانه شریک

دیزدی بو رسمه رشته یه کهری
کاتب السر کلک نکته دری

وکدی قاصد الینه چون نامه
عزم قیلدی بو کاری اتمامه

از زمانده او بیک باد ورود
اولدی رهیاب منزل مقصود

شاه ری دستنه کروب نامه
اچلنجه بیودی هنکامه

قاشنی پرچین و تیز اولوب مژکان
قاصدی تیر قهره ایتدی نشان

چاک چاک ایتدی نامه فرخ فالی
اتوب انی طعنقدر بنیه مثال

نقش منسوجی بی وجود اولدی
یکیدن بنه تار و پود اولدی

فکر عاشق کبی اولوب پر پیچ
کلمدی ایکی حرفی بر بیره هیچ

جمع ایدوب نامه برینی
نسخه وش اوردی اقتنانی

لیک دفع اولدی تب غضبی
شعله صالدی زبان بولهبی

قاصده دیدی ایلیوب دشنام
ای فرومایه ابتر خود کام

ایتمیوب تیغ قهردن حذری
نه یورکله کتوردک او خبری

قتل قاصد اگر اولیدی روا
سندن الوردم عبرت اهل شقا

نار سوزان ایدوب هوا یلنی
کوستروردم سکا قضا یلنی

ایلیوب ذلت ایله دور براه
دیدی وار ایلنک معنی اکاه

کوزلسون راه و رسم شاهانه
ایتمسون خامه کبی طغیانه

شاهدن استورمی هیچ بنده
شاهلق قنده بو سخن قنده

صانسون کوم اولوب اجلال
بورر و سینه خنجر ایله هلال
طوتدی شمشیر مهره بی پروا
سنگ خارایه سیل ایدرمی قرار
بیگ کلیچ بالغیله دریایه
دکله مرسه اکر نفیحتمز
واررز بز جدل مقرر ایسه
قاصدینم جان کلوب بر شه
آنشیدوب آنی اول شه خونریز
کوره سوز حمیت شاهی
اولدی دریای غیرتی جوشان
اوقنوب هر محب با اخلاص
غرق آهن اولوب سپاه کزین
ایده جون شاه اسپنه مسند
اوده آماده ایتدی عسکرینی
بغلیوب جیش آهنین صفر
هر داهن دلان کیوب جوشن
بوریوب ایکی خیل خون آشام
ایلدی کرد عالمی تیره

عسکرم الجره اوله مز دلال
فترلوتل اولورمی هیچ جبال
تیغنی فارشو کوه پا بر جا
تیغ امواجدن چکرمی خطر
هیچ کرزابر بشورمی صیاده
طوتقوز تندویاد صولتمز
حاضر دلشو اوده همان ایسه
عرضحال ایتدی شاه کشوریته
چکدی نار غضب شراره تیز
پر شرار ایلدی بو خرگاهی
ایلدی جمع عسکره فرمان
تیغ عزمی حائل ایتدی خواص
بحر جوشنه غرقه اولدی زمین
اصفهانی کلاسی ایلدی دد
قیلدی بریزه تیغ و خنجرینی
طوردی مانند سد اسکندر
دوندی آینه جی دوکاننه تن
روبرو اولدی تیغ اینه فام
شعله تیغ کوزلری خیره

قوپدی تا که قیامت روز نبرد
مهره طوب قیلدی خصمی تباه
تفنگک مهره سی اولوردی همین
اولدی سوراخ بار زیره سام
نیزه لر کیم زرخون ایتدی گذار
جوشنک بندینی جدا ضرب حدید
تیغه عذاره کیم دوچار اولدی
اولوب آینه سیله چاک سپر
سوی بر حمله کلدی مغلوب
دشت و بیابان ابروب مردی
کیمکه راه کریزه صالدی سمند
دولاشوب کردوانه او خیل مبین
دوشدی تب لرزه یه عدو جبان
یاردی هر صفی اژدها تیغلر
بر برینه کیروب صفوف نبرد
ایردی هنگام قوت طالع
کیم بیلور عسکر اوله تباه
بو آراده اوله وشیدا
چقدی بر پشته اوزره سیرانه

سینه چاک اولدی اوستخوان خرد
غاردت جیقدر صانکه دیوسیاه
حبة القلب مغفر خونین
موج خون ایتدی سترزاه مشام
اجدی اندیشه ققلنی افکار
سینه صندوقه سنده قردکلید
چاک اولوب شکلی ذوالفقار اولدی
نیم هاله ایله اولدی نصف قمر
خاکه اورمقله بوکی جقمز طوب
تیغ مهر آیردیکن لعلنی ایدی
صاریلوب الیقوردی خم کمند
جان چکشمکده ایدی مردی کزین
ریسمان طفلی بو بنوبته مردان
یوللی جوشنلر ایله اوردیلر
پنجه کیر اولدی کوبیا ایکی مرد
یعنی وقت عنایت طالع
چالشور هر کیشی ویرن الله
سست عزم یعنی شوخ بی پروا
نظر ایلدی جنک جویانه

سمت محبوبه ایلدکجه نگاه … استمزدیکم شاهی اوله تباه
جوش ایدوب سینه‌ده حمیت عشق … اکه راضی دکلدی غیرت عشق
حقه ال قالدروب ایدردی دعا … دلت خصمه ویرردی تیغ بلا
شاه محبوبه استمزدی زوال … خصمه تعلیم ایدن سفیه مثال
یوز اوروب بارکاه مولایه … جوق نیاز ایتدی حق تعالی‌یه
ایتدی مانند تیر تیز اثر … عاشق صادقک دعاسی ظفر
بوزدی فی الحال خصمی حاکم ری … صانکه خیل بهاری خسرو دی
سرمهٔ اصفهان کبی اول آن … اصفهانیلری توزتدی همان
کیمی مقتول اولوب کیمیسی اسیر … کوچله قاچدی شاه ماه میر
طالعی کورکه خاطر غرا … چیقدی اول پشته‌یه تک تنها
شوخ دلداده اول اراده ایدی … طورمه فریادله دعاده ایدی
عاشقک چونکه اشتدی رازینی … طویدی مقصودینی اکلدی رازینی
بلدیکیم صدقله اولوب عاشق … اولدی بزم وصالنه لایق
صورت قهرله ولی اول آن … یوریدی اوستنه او مهر جهان
بغلیوب دردمندی قیلدی اسیر … سوریدی خاکه ایدی خور و حقیر
ای خوش اول التفات نهانی … که کورنلر جفا صنار آنی
رشک اول عاشقه که مظهر اوله … اهل عشق ایچره قدری برتر اوله
الحسد اکه کیم اوروب دلبر … زخم تازه بیادکی دیدرلر
لطف مخصوص صدرنیلور ظرفا … عارفه صورت جفاده وفا

بی ریا

بی ریا عاشقه بودر مقصود … اولدی بیلدز زبان و چشم حسود
قالدی چون بند ایچره بندهٔ عشق … اولدی نخجیر سرفکندهٔ عشق
درد له یادده کشف راز ایتدی … بخت اولدر دیو نیاز ایتدی
عاشقی پایمال ایدوب او نهال … سوریدی روی خاکه سایه مثال
واردی تنهایه چون ایکی همراز … چیقاروب بنددن ایلدی آزاد
عاشقک کوکلنی الوب اله یار … کیتدی دلدن نوازش ایله غبار
خاطرنی صوردی شفقت ایتدی اکا … جان و دلدن محبت ایتدی اکا
صاریلوب شکسته‌له ویردی الن … دلربا ایتدی عاشق ایره چکن
دیدی احسنت حسن سیرتکه … آفرینلر سنک صداقتکه
ایلدک بس بکا روا اولنی … بنده ترک ایتمزین بکا دوشنی
تا که ایرلمیه بو جان تندن … برنفس اولمیم جدا سندن
عاقبت دلبر محبت کیش … اولدی هم رنک عاشق درویش
چیقروب اطلسی کیوب زنده … یوله کیردی او جاده‌ده بنده
اولدی تصویر کلک مانی وار … اورقعه‌ده صفحهٔ رخسار
بند ایدوب جذبهٔ محبت پاک … برلکه بندر اول ایکی چالاک
روز جنکال عشقه اولوب درکار … ایتدیلر کنجشک برهمایه شکار
الله الله ندر بو شور و ولهٔ … جذب قلاب میل کوه افکن
حالت عشق دلستاندر بو … جاه مخصوص عاشقاندر بو
چوب شطرنجه دونوب بر کاهی … اوینادر اورتاده ایکی شاهی

شاهد کمتر گدایه ایتسه رقیب
شاهی قوریوز طوترکوا حبیب

وصلله عاشقی ایدر خوشنود
شهلر اولور وسیلهٔ مقصود

لطف حقدن اولورمی هیچ محال
عاشق زارده امید وصال

اله گیرمجه در او موی میان
الور ز دولت وصاله عنان

زلفنه اولمغله دلبسته
یاری رام ایده مژده خسته

طالب عشقی ایتمکه ارشاد
بو ایکی بیتی خوش دیمش استاد

کلملو اولسه آدمه دولت
بیر بلور بر قبیل ایله بی منت

کتملو اولسه ایلمش تدبیر
طوته ضرانی پنجه بیک زنجیر

حاصلی برگ عیش و اوا ایله
شوخ و شام اصفهانی خاصه ایله

ایتدیلر سیر ملک عالم جان
قیلدیلر قطع بادیهٔ عرفان

کیردیلر راه عشقه بی سروپا
طوتدیلر پنجه سترنا بیدا

نه بلای حسد نه خوف رقیب
نه جفای عدو نه جور حبیب

طوتدیلر راه کعبهٔ توفیق
قلدیلر حج اکبر تحقیق

اولوب آلایش جهاندن پاک
عاقبت اولدیلر مجاور خاک

چون تمام اولدی بو خجسته خبر
عاشق زاره ایتدی خیلی اثر

کوردی عشقک شراب بیغشی
صوصوب ساکن ایتدی آتشی

مجلس ششم طالع شدن خورشید و اضطراب کردن عاشق نومید

سحر

سحری چیقدی نیر اعظم
زرد گون اولدی قبهٔ طارم

ایلدی افتابک انواری
اتک صبح اوزره خلکاری

شعلهٔ مهر آشکار اولدی
ذال چرخه سلحدار اولدی

نیر سوسفید بالاده
زال زرد بر سغام عنقاده

اولدی مهر ایله چرخ مینافام
سپهر باده‌دن ترشح اولنمش جام

ایچلوب سقفدن مکرر روزن
دوکم زرله پر اولدی بو مخزن

شعشعه ویردی خسرو خاور
گل براق ایدی زر اندر زر

مهر ایدوب زین گنبد مینا
خوش باقشدر بو جام سبزه طلا

نجر سیما بدن جقوب خورشید
آشنا روشنا مهب اولوب پدید

مهری کوردی او خسته دل فنی
بیندو نتدی درونه تشویش

دیدی ای مهر زرد ولرزان تن
جوده عکسم کبی نمایانسن

بو غمه کوردیمی اول جفاکار
یعنی بالا ربا ملک یاری

قنی عالی محلده جایک وار
عجب اولمز کورنسه در که یار

عجبا نیلر اول بت رعنا
ممکن اولمزمی اخذ ایتی اویکا

حالمی عرض خیلی منتدر
صیقی اونتمه کیم امانتدر

بنه اولو بتدو غیبن الکوب اولان
کلیدن یاشلدر قوغانه حقان

بنه شهر الجره غلغله دوشدی
بنه احبابی باشینه اوشدی

تسلیت بخش اولوب بنه یاران
خیرخواهانه ایتدیلر درمان

خاوری نام برسخن پرواز
ایچلرندن سوزه ایدوب آغاز

دیدی کوردم دم جوابنده … داستان هار باستانینده
بو العجب بر فسانهٔ غرا … جمله موضوع بحث عشق وهوا

اولی زهر آخری تریاق … اولدی بو رسمه شهرهٔ آفاق

داستان دلستان خاوری

واردی شهر بلخ الجنه‌ده کر … بر دلاورا میر فرخ فر
فرقی مریخ برجدن چو غیدی … قلیچی اولسته قلیچ بوغیدی
آب رویی بلان روی زمین … تیغ برقه نامی سیف الدین
دل روشنله چو مهر شفقت … انی ایتمشیدی زیبهٔ اشرف
شدت قهری حدت سیفی … ایتدی تشهیر عالمه سیفی
قوت بخت عالم افروزی … بر اوغل ایلدی اکا روزی
سعد سندن اولوب بر خندان … اسم سامیسنی قودی شادان
بیوی چون او غنچهٔ تازه … حسنله دهره ویردی آوازه
نور رو فر ویردی بو کهن طاقه … کون کبی هب یایلدی آفاقه
عین زنبور نیش زن والی … نوش لب شوخ ایدی اوغل یالی
پدری تند اوغلی نیك اخلاق … اولدی کویا که مادرندن تریاق
مستعد اولدی چونکه ارشاده … ویردی تعلیمه انی اوستاده
خواجه سنه کتابله کلیجك … کویا صحفله ایردی ملك
نخل کل کبی الده جزدانی … غنچهٔ زنبق کشی قلمدانی

حسن بر جوره سنده ماه کبی … کبی مجمر بو نوردر لاله کبی
لوح مشقی مثال صفحهٔ سیم … که سواد ایتمش انده کلك دو نیم
از زمانده اولوب قابل … اولدی ماه تمام وش کامل
مالك مایهٔ کمال اولدی … بالغ مبلغ رجال اولدی
اولدی محفوظی سر بسر منقول … ثلثه فهم ایتدی اکلدی معقول
وار ایدی اول زمانده بر شاد … عشقه ذاتی جنونه مادرزاد
پر غم عشق ایدر ادی محزون … منصب عینی ایدی فنون جنون
بر زمان دانشه اولوب مشغول … کوز ایشیدی بر از کتاب اصول
روش بر آخر طریق عشقه اوزاد … ساده لوح اولدی شکله لوح بزار
یورینی صوب عشقه طوتمشیدی … جمله بلد کلرین اونتمشدی
بر کوت اول جام غمله مستانه … ناکهان راست کلدی بر شاه دانه
کوردی بر آفتاب عالمتاب … جذبهٔ حسنی دلکره قلاب
قوو بر ز رخلر تری نور جمال … موج اوردی جبهه سنده بحر جلال
طاق بیمارخانه اول ابرو … لبلری درد عشقه جان دارو
چشم خونریز و لعلی شکر خا … کوستر راهل عشقه خوف و رجا
نوك مژکانی تیر زهر آلود … حقهٔ لعلی مرهم بهبود
قدی موزون ماه سیم قبا … بر کتی سرو ایدی یورر کویا
کوردم مرغ شکسته بال نیاز … ناکهانی صالندی اول شهباز
ایتدی یتن چشم بره دار ستیز … تیز دونده راو غمزهٔ خونریز

بعده سن جانك ایدوب فغان ایتدی / عشقنی خلقه داستان ایتدی

باشنی اوردی طاشه اول مدهوش / آشیانندن اوچدی طائر هوش

دلزار اولدی دلبریله روان / دوره اول کوکستی دوکردی همان

قفس جسمه طاشلر اوردی / مرغ جانك حضوردن اوچوردی

سایه وش دوشدی ایده رك زاری / اولدی صاندیلر اول دل افكاری

بزم عشقك او سرکش طولوسی / ایتدی اول خسته غریب ولكو

کیمی صاندی انی مستانه / کیمی مصروع کیمی دیوانه

ایتدی بو حال دلبری حیران / یجدی عمری کبی او نخل روان

سر راه اوزره دوشدی قالدی او زار / سایه فرش اولدی اوزره قوبدی غبار

عاشقك صحبته راغب اولوب / کورمکه خسته سنی طالب اولوب

حالی محزون و زار و نالانك / یادشه کلدی چونکه سادانك

اوره دن بر بهانه ایله همان / دوندی یجدی ره او شوخ جهان

کوریجك دیدی یار شیرین لب / نه بلیه توریونده بو فنا دعجب

شو بلیه بکرز عزیزدر بو فقیر / کیمسه رحم ایتمیوب ایتمش تدبیر

دیدیلر خسته در او بی طاقت / ناکهان ایردی اکا بر آفت

سایه وش کندو لیراقدی همان / دوشدی قالدی او بی دل و بیمان

رحم ایدوب کل کبی اوکا سنجا / بر آوج سیم خالص ایتدی عطا

بربنه امر ایدوب او مهپاره / دیدی بر چاره کور او بیچاره

بر طبیب اول اکه حال بیلور / بو بلیه قالورسه بو خسته اولور

وار ایدی حاذق ادیب لبیب / عیسی مخصوص برکزیده طبیب

نبض فننده اینجه دن اینجه / حاذق ایدی کتاب حکمتنجه

خسته درد عشق و خسته غم / فیلسوف مجرب عالم

کتوروب امر ایتدی بربنه همان / ایلدی خسته یه طبیبه روان

طوردی بوینی بوروب او سرکجی / زار محزون شنالی بو تیمار

باقدی بیچاره طوبیدی محنتنی / نبضنی طوتدی بیلدی علتنی

خوش کوروب اول شکسته عشقی / ثابت قیلدی خسته عشقی

کفتکو ایلیوب مزاجنجه / دیدی ای دل شکسته حال بجه

کتم ایدوب ناکهان دل جانی / خسته یولوك بو درد پنهانی

بو مرض کیم هجوم سودادر / اصلی دل منبعی سویدادر

چاره تریاق لعل جانان‌در / چاره ترکیبی جوهر جاندر

بو که قان دوکه دن اولور درمان / کیتش جانه در فدا ایچون قربان

چشمنه چشمی ایلیوب سیال / اشغلسو داغ سینه شمعه مثال

کرچه کیم جان و دل هراساندر / دله پرهیز اولورسه آساندر

چونکه اول خسته حال بی آرام / شفقانه ایشتدی بویله کلام

کوز آچوب باشلدی نیازه همان / دیدی ای فیلسوف دور زمان

سوزلرك مایه فتوحمدر / حب حیك غذای روحمدر

حکمانك بلند قدری سن / اهل دردك صفا صدری سن

عاشقك یاوری ولیسی سن / فن عشقك ابو عیسی سن

مرهمم اولدی دردِ عشق و جنونك — کور مشدر بو فنی افلاطون
زهرِ غمدر شرابی مجنونك — او بجز اکا شفاسی قانونك
اولدی درد و دروغمه واقف — رک جان نبضنی طوتن عارف
کلمدم راست مرد آکاهه — دردله قالدی حالم اللهه
بکا اولورسه چاره لطفکدن اولور — بر تدارک بو کاره لطفکدن اولور
مرحمت قیل که زار و بیمارم — دردله مستحق تیمارم
ناکهان بر بهانه چاره بولدم — دشت عشقله مرحبا قیلدم
ناوک غمزه اوردی جانمه زخمی — اولدی پیدا یورکده زحمت ینی
طوتمدی یاره طشره ده بندی — غنچه وش طورمدین بو الدی
صبر ایدوب سرمی ایلرم پنهان — تا که دردیله کلدی اغزیمه جان
لطفک اولمزسه بن هلاک اولدم — بر سهی قد غمیله خاک اولدم
نیجه قابل اوله وصول مراد — بکا کل ای حقیر او شاه نهاد
یوره کی اجیدی طبیبک اکا — ایتدی فکر علاج و عزم دوا
دیدی ای تشنه وصال حبیب — روبرو کرده خیال حبیب
سکا بر چاره ایلدم تدبیر — ایلمه حفظ راز ده تقصیر
ایده جک روجال درکه شاه — سنی یانجه ایده یم همراه
خدمتکه اختیار ایدوب باری — بو بهانه ایله کوره سن یاری
صقلیوب لیک سر پنهانی — طوته سن جانده راز جانانی
طویلورسه اکر معاذ الله — قاره کیسوسی کبی بو بخت سیاه

ویردی محزون دخی بو قوله قرار — ایتدی هر کون در امیده کذار
کوردی اول آفتاب برنایی — نرکس کلدن الدی سیرابی
واردی سمت علاجه هر بار — چشم بیماری کورمکله بیمار
بولدی مجنونی وادی حیرت — حرم خاص لیلی یه فرصت
بر بهانه ایله بینه اول ناچار — ایلدی روجال درکه یار
کوردی جانانی صدر عزتده — طوردی کندو مقام خدمتده
غمزه یاره والهانه نکاه — او غزوه یه کوستردی یوله هر کاه
هر طرف واردی کلدی بیکلی غزا — دیده دن ایردی قلبه قاره خبر
دلبرک غمزه زبان داشنی — یکت نیک طویدی سر نهانی
دلبری قیلدی عاقبت آکاه — عاشق زارک اولدی حالی تباه
اکلیوب دیدی کوشه ابرو — تیر بینه غمزه ویردی زهرلو سو
قوردی یایک او ترک تیر افکن — کرم اولوب آخر انی توبخندن
باعث خشم اولوب غرور جمال — ایلدی چشمی سل تیغ جمال
میل دل بینه اره یه کیردی — عاشق مجرمه امان ویردی
واردی بر حریف باده ستیز — دانشی کندو خشم حدتی تیز
طبعی معوج دلنده جوهر زیوق — تیغ وش یوز راستی لوزن صوق
مسک شریر و ناکس و بدخو — واجبی و منافق و بدکو
بلمش عمری ایچره صوم صلات — اولو می ایدی اول حسناته
جاندن و دلدن او مجرم جانی — سوزایمش عقلکه جانانی

که انا بک محبوب کبی لالا   مانع ذوق ایدی اوکا دوبا
اولمسون همنشین جهانده رقیب   رقیب اوغراسون هر بلایه قریب
عاشق زاده ایتدیکن بولسون   درده دوشسون جوانمرک اولسون
حاصلی اول رقیب بدسیرت   هر زمان حاضر ایدی سایه صفت
اولمشیدی او باغ حسنه اوبوق   نظلوی هر نکاه ایلمش اوق
نعمه نک جانی بو نجید نظره   باعتا اولوردی نیچه شور و شره
پاسبان ایدی او حریم کهنه   کوزی دوشی اولدر ناکه اول
اولدی بر او ظالم قتال   رازدار دقایق احوال
نظلو عاشقانه محزون   ایتدی درد حسدله جگری خون
دلبرک اول نکاه خونریزی   نظلو تیز رنجش آمیزی
قوت قلب اولوب او خونخواره   دکری فرصت سکی جفاکاره
دیدی بو نلو بو بیخیا نیلر   درکه شاه وه کدا نیلر
خس براشمز بو سبزه تر ده   نیچه بندی الکلمک پرده
بو قرو مایه شخص کستاخی   سوله ایتملو کک که بر داخی
اولمیه فضله میلی ایله فضول   وارده اوز حالنه اوله مشغول
بولوی رخصت او ظالم غدار   ایتدی تشنیله چهره سن اوکار
بوزدی شکلن بورب یوزن یره   دوندی ناوان النده تصویره
باملدی او جیبی مرغ پربسته   دوشدی کوکلی کبی اول شکسته
نزدبان اوزره خون اولوب سیال   بغلدی موج همت سلسال

نکته

اف خنزیره دک او وحشی زار   اشتان طبیبه ایتدی گذار
کوروجی انی طبیب دانادل   ربوجای جام عشقله قانی دل
دو محبوب تار وصله ایلدک جوش   خام ایمش ست نوری بو دکلو خروش
اولدی تدبیر درد هجرانه   لیک دیر تمدک حکیمانه
سنو نصیحت کم ایتمش ایدم سکا   اولدک آیینه کبی عکسنما
یارایله چونکه روبرو اولدک   آشنا اولمدن عدو اولدک
چکدروب آده پرده بیجا بیجا   یاقمر یازدن شواب نار حباب
دردیکه آخر الدوا ایدی اول   اوحمه شمد تکرو اوماه وصول
کورینن سا که شمدر بوکه هجران   جان کبی کوزونه اولدن پنهان
دوداهک کبی کیوب قاره   اولهسن بادکبی اواره
طفریلوب بر نکابه راه کبی   بقمیه سن بوسمته ماه کبی
چونکه یا صبر یا سفر دیرلر   صبره خود چاره یوق کورندی سفر
بونده طورمقده چوق خطر واردر   سودلکو دانی یوق ضرر واردر
یارکیم مائل اوله اغیاره   کیمدن اولور یا عاشقه چاره
بو سوزی اول محب صادقدن   کوش ایدیجه کریه قویدی عاشقدن
خواه ناخواه عاقبت محزون   عشق شاه ایله اولوب مجنون
خسی امواج کبی بی پروا   طاغدن طاغه دوشدی بی پروا
اغلیوب اغلیوب سحاب کبی   باشن الوب کیدردی آب کبی
دوشدی بر کوهه عاقبت کزی   فصلی فیروزه کبی سبز و طری

کوه اما که عالم تمکین بر طبق سبزه سی کبی پروین
زهره یه منظرندن اورکمش ابر کلمش حواله سن طوتمش
چمنده نجوم ژاله کبی هاله پیرامننده لاله کبی
کوه البروز اولسه قافه قرین نقطهٔ قاف اوله یانده چنین
کوردیکم دامننده اژدروار سر راهه کشاده بر در غار
چاه بی آب کبی خبیث جیز کمر کوهه کیسهٔ ناچیز
آب صافی ضمیر روشن پریز اولمش اول غار ایچنده عزلت گیر
واردی محزون اویره دیرو سلام ایلدی موقف رجاده قیام
بوردی بو یشی مثال ناک زنان اولدی باشندن یاش کوزنی گریان
نور اشراقله او مهر منیر ایتدی اشراق سر و کشف ضمیر
دیدی ای مبتلای بند و هوا سوی وحشی باشدن ایدولودا
زلف دلبر کبی پریشان سن ابر باران کبی گریان سن
هیچ دکل عشقدر سنک اوزکک شاهد حال چهرهٔ زردک
اچیمش غنچهٔ دلک دوران قلب محزونک اولمش شادان
سویله ای دل شکسته حال نزار بو قدر باعث ملال ندر
ستر ایتمه صقلمه بلنلردن درده درمان ایرر ارنلردن
روی دل کوردی چونکه اول آشنا دودرای حجسته خواجه نهاد
بر حکیم ادیبه بکزرسن سوزکزدن طبیبه بکزرسن
کوردم بر سنک کبی مشفق لطف ایدو باکه ایله یا بالق

رشک

241

اشکی واهم دلیل حال فکار عاشقک بر بلنمدک نسی وار
بر پری ایلدی عقلمی زائل جام عشقیله قیلدی لا یعقل
بزمنه کاهی حاضر اولوردم دوردن یاری ناظر اولوردم
طلمشیوب ایلر ایدم اکا نظر مهره قارشو نته کیم هندولر
متسلی اولوب بو مرتبه دن هیچ بر نسنه استمزدم بن
نه دم بوس لب نه تاب رجا دلم اغزم دوقنمشدی اکا
عاقبت دست ردله بر ظالم ایتدی صد پاره جام امالم
دوکدی سوکدی جفالر ایتدی بکا بنجه دورلو ازالر ایتدی رقبا
طوتمق اولوردی جمله سن سوزی لیک دلبردن ایلدی بنی دور
شمدی غربتده زار مهجورم یاردن وار دیاردن دورم
اوماردیم شفقت ایلیه دلبر حق صحبت وار ارادهٔ بو قدر
دوکدیلر قارشوسنده بن زاری چوق حقوق اولدی ارادهٔ خاری
لیک اول یرمه ایلمز تقریب کوزه درسنک کبی قبوی رقیب
کیردی یار ایله مابینه دشمن بلمزنی نیلین بو ارادهٔ بن
ایلدی پیره عاشق نالات حسب حالی بو رسمه شرح بیانات
رحم ایدوب اکا پیر روشن دل دیدی ای راه عمده یا در کل
سنده بلدکه پاک عاشق سن سوزلرکدن طویلدی صادق سن
چکمه غم که بو نالهٔ فریاد کوه پولادی ایلیه بر باد
حائل اولمز جهانده اهل دله طوپرلر طاغی بر توجهله

سوز سینه که چرخی کرم ایلر — دل پولادی یاری نرم ایلر
نعل خونین سینهٔ بیغش — جذب ایچون اولدی نعل در آتش
سنی اعدا که غمزه ایده پاره — مژدهٔ وصلدر دل زاره
غمزه دشمن حبیبه رابطه‌در — انکل اگلرسن آنی واسطه‌در
دلبر ایله مناسبت بو ییرده — که سکا عشقی وار دیو دکلر
ایتمک یوقدر اوکا تأثیر — رحم ایدر عاشقه بهر تقدیر
بلمکه حال زاری جانی ایور — کوره‌ین نیلر اوله دیر دلبر
وصل ایچون قبله‌گاه حاجتدر — اوده اطفاله بر مرقو تدر
یوقلیوب حسنه‌ست ایدر درمان — درد حاصل اولدر رقیب همان
ایریشور بر لطیفهٔ غیبی — هنز اولور اوناگسک غیبی
مژده کیم آخر اولدی شام فراق — قیلدی خورشید طالعک اشراق
دیدی آخر او دولت بیمایه — یوری عزم ایت کنار دریایه
لب دریاده اوله سکا وصال — اولدر آیینهٔ رخ اما ل
صکره ال قالدروب دعا ایتدی — همتا که رهنما ایتدی
ایریلوب بیردن او سرکردان — دامن کوهی طوتدی اولدر وان
کاهی دریایه ایندی یاشی کبی — که قرادن طولشدی تاشی کبی
لب دریاده مرد افتاده — نوح وش طاشه اولوب استاده
زورقی چشمی اولدی بحر افشان — باتدی دریای فکره تنجه زمان
غرق امواج اضطراب اولدی — تا بی کندی زبون خواب اولدی

بویکا

بو یکا چون رقیب تنها عنود — عاشق زاری ایلدی مردود
خار خالی بولوب گلستانی — کوردی یوق باغبان دربانی
سوز بیوز اولدر یاری جانانه — کل خندان یعنی شادانه
اولدی چونکیم رسیده مرغ سحر — طعمه دولتی زاغ بد منظر
دولت میر شیر صولتده — اولدیلر ذوق عیش عشرتده
کام الوب آسمان و اختردن — چکدیلر لعلی ساغر زردن
لیک مست اولدو غنچه اول خوتی — متصل یاد ایدردی محزونی
عاشقی عشقنه او قاشی هلال — طولولر قالدردی مهر مثال
بر ایدوب باده مروقدن — می ناب الجسیم زورقدن
عاشقی یاد ایدردی اغلردی — خصمی نار حسرتله داغلردی
دشمن هار خصلته اما — زهر اولوردی او جام غم فرسا
هر دم ایلردی تند خولقلر — حق عاشقده هرزه کولقلر
دائما بیحضور اولوب جانان — آف ایلردی سنک جوره نشان
هر چنق باشنه ایردی طبوق — اوقاتوردی انک بلغنده قبوق
مجلس اولمزدی کیم او بد کسنی — اتمیه سر شکسته دستی
عاقبت ایتدی کردش ایام — دفع مجلس تدارکینه قیام
مکر اول بیره خصم دیرینه — وار ایمش بر عدوی پر کینه
ایلمشی اول نهنک بی پروا — جایکی چوق میانهٔ دریا
لجهٔ هولناک جای خطر — موج ایدردی ایدرسه اکر گذر

بحر الجنده جو کیند میتا   نامی اولمش جزیرهٔ خضرا
دوردن کوریتور طاق قباب   روی عمانده کیم مثال حباب
دائم اول بوج خیز مکر و فتن   اولوب اطرافه شر و شور افکن
کمیلر له ایردی کاهی کذار   پایمال ایلر ایدی نیجه دیار
صالدی امواج تیغ شفاقی   ینه قهر ایله اوردی اطرافی
طوییدی چونکیم بو حالی حاکم تیغ   کامی تلخ اولدی ماه عنبر میغ
صالدی کشتی کوه و قله رجال   صانکه قیامت قوپوب یوریدی جبال
برکمیده رقیب ایله جانانه   زهر بازهر بر قدحده نهانه
برکمیده امیر فرخ فن   آسمانه زورق زمین لنکر
تحتنی بادسوردی عمانه   دونتدی اسکندر و سلیمانه
ایلدی چون دیار خصمه عبور   جنک ایدوب ایتدی دشمنی مقهور
موج تیغ اولدی چون حواله آکا   دشمنی ایتدی غرق بحر بلا
کشتئ جسمنه قویلدی عمانه   دل جقاره‌دی عسکر جوشان
خون ایله زورق اولدی جام شراب   اولدی بر ییلده سر او سینه حباب
کسیلوب کلّهٔ فروماییه   دوندی دریایه دوشمش الماییه
اول کروهک بتر دیلر کاکه   نه سپر قودیلر نه سر دارن
کرچه شاد ایتدی میری بو فتح   لیک بر ناوک ایلدی مجروح
اولدی زخم شکسته جام اجل   بزمی تلخ ایلدی حریف اجل
خاتم ملک دلکوشادانه   اولدی ماتمکده طربخانه

ولدر

اولدی بو فلک لجهٔ ناسوت   برنیه تلخ و برنیه تابوت
ناکهانی قوپوب قیامت موج   که حضیض ایلدی جانبی کاوج
کف بر آورده لجهٔ مواج   قارلی داغلر کبی بوعدر امواج
کوه قاف ایلدی بوجه شقاق   تیغه اولدی کفی سیم غلاف
دور کرداب اولدی قعر نما   جابجا کاه چاه ایدی کویا
ابر غرنده بحری تمکین   آسمان حشم کبی زمینی برکین
کاردن قالدی مرد کشتیبان   کاه افتان اولوردی کاه خیزان
ایکی موج اره‌سنده ایتسه عبور   فلک تابوت ایدی منزلی کور
کلدی بر دانه موج کوه افکن   آلدی کتدی رقیبی زورقدن
محو ایدوب لوث دامن ملکی   ایلدی پاک تختهٔ فلکی
اوزرندن صالوب بخوستنی   برقالدی اتدی صاو ثقلتنی
کویا موج صفحهٔ عمان   دوردی طومار عمرینی دوران
چونکه کوردی آنی فدا ایلدی   روزکارک یاوزلغی کیتدی
اولیله قربانه پاره مرجان   اولدی جانانه بولنه قربان
وار ایچی قعره شوم شور انکیز   قویدی ماهیلر انجره جنک تیز
یلکنه اولدی باد شرط وزان   بخنی اجلدی زورقک اول آن
ناکهانی کوردی دریاده   چشم جانانه نیه اولدی افتاده
یوریوب دوریده باده   اولدی ارباب فلکه راه نما
طاهر اولدی کرامات عشاق   واقف اولدی لیک اهل نفاق

بو خیال اولدی اکه علت ضم
ایلدی اعتقادینی محکم

امر ایدوب سوردی زورقی اوکا
ساکن اولدی تموج دریا

شویله تیز ایلدی او شوخ وفان
که اولوب اول شکسته جویان

واره بوس ایلیه کف پاکن
قیله انزن دعا ثناسن

بر نفس اولمیه جدا اندن
تا نفس مژده رس اوله جاندن

اسدی تا که نسیم لطف کرم
بر نفسده کناره کلدی او دم

جقدی چون طشره دلبر چالاک
کوردی اول دل شکسته عاشق پاک

یصدنوب طاشه بیخیال اولمش
کوربنورده همان خیال اولمش

کوربجک اکا مرحمت قوبدی
اعتذار ایلدی الین اوبدی

کوردی محزون او ماه سیمایی
کوزلرندن اقتدی دریایی

جوش ایدوب هر طرفدن اشک کرم
صالدی بو سوز و کریه عالمه نم

دم وصلت عزیز حالتدر
دل مهجوره خود قیامتدر

مرهمک قدرینی شکسته بیلور
شربتک قیمتینی خسته بیلور

نه بیلور آب وصل لذتینی
چکمین فرقتک حرارتینی

قنده بیلسون نسیم احسانی
کورمین سموم هجرانی

الدی محزونی یانته شاداق
کیردیلر بوله خرم خنداق

کلدیلر تختکاهه بی تشویش
اولدیلر همکناره شاه ایله درویش

بولدی دولت انک دعاسی ایله
خوش کجندی او مبتلاسی ایله

بلکه معشوق عاشق اولدی اکا
همدم و یار صادق اولدی اکا

ایتدی قلاب میل جذب قلوب
همسر اولدی محبتله محبوب

تا که طی اولدی دفتر ناسوت
قیلدیلر سیر صفحهٔ لاهوت

حاوری چون ایتدی کلامن تمام
بو خوش آمدله عاشق اولدی غلام

غریدن سحاب وگریه ودن عاشق بیتاب

ظاهر اولدی فلکده ابر کبود
ایتدی بو طاق لاجوردی اندود

اوردی پیروزه صفحه سیله بنا
قصر فیروزه گون چرخ دوتا

شکل ابر و کبود و آب روان
ملک شام الجره اولدی کوک میدان

عکس ایدوب آب صاف سیمابی
دوندی هر جو عین زرقابه

چکدی قندیلی کوشکه پرده سحاب
کهکشان شهر کوکک صودن برابی

مهر برنزه طاق ازرقده
کوک دره باتدی ریک معلقده

شفق ابرکم خروش ایتدی
کوکره یادن جبینینی جوش ایلدی

قاروب همچو عاشق بیسود
اغلیاغه طوردی چرخ کبود

بر ایکی قطره اولیجق نازل
اجدی کوز اولا سیر شفته دل

تا قدر ژاله بهره ایتدی خطاب
دودی ای تیره قلب خانه خراب

سوز اهل دله بو مکر و فسون
صونک مهرک اولدی داغ درد

صاچدی قش نجوم پروینک
الدیکی دخی عجب کینک

تیر ایله قوسی ایلیوب همسر
سینه می ایلدک بلایه سپر

طورمشم بیک کمینی اولورسه داد
تیر بارانه مرحبا بادا باد

اوقومه قجمق بوزار کر یا بزن　　اصلینی غم جکر من باراندن
کوستروب صورتا به رفتنا　　اجیلدک اغلدن بها نهایت
کوزلرک یا کیتنی املات سیلاب　　نحیف اولدی تمالی سحاب
زحمتم کیرمه ملوان اطوارکز　　کوزنی یا سیلی دولوره غبار رک
اعتقاد ایلسونمی هیچ ائتک　　مهر قو جینده کوررک نکو
اغلمق یا که یار مخمور دمادم　　تحدی درد فراقیله ایام
جوش ایدوب یاشلک جیشم کوهر　　اولدی مانی صفحهٔ خنجر
عرق ایدوب خاکی تنیل خون　　دل حبیبز مادی بحر عماندن
اولدی تنور جشمی طوفان خیز　　کنندودن بحر آخر اولنا جیز
ایتدر احبابی تسلیت واقر　　دکدی نوبت سحابی یه آخر

عشق دستاننک نواسازی
ایتدی اغاز قصه پردازی

داستان کفتن سحابی زار

شهر قسطنطنیه ایچره مکر　　وار ایدی بر جوان بزه بر زرکر
یار اولوب اکا بخت فیروزی　　کارینک اولمشیدر زر دوزی
اکه بر تاجر قوی سایه　　اولمشیدی قرب همسایه
بربریله انیس وهمدم ایدی　　یولده همراه اوده محرم ایدی
ویردی اول ایکی کلن زمان　　ناکهان ایکی غنچهٔ خندان
طوغدی ایکی اوغل نجیب ورشید　　هر بری طعنهٔ مه و خورشید

صالدی چون اول ایکی همسایه　　پر سرور اولدی ایکی همسایه
کار سرور و سرور اولنجه تمام　　زرکره طیب اولدی نام غلام
تاجر اولدی ولدله خوش خاطر　　اوغلینک اودینی قودی طاهر
بیوبوب اولدی اول ایکی همزاد　　روز و شب ملازم استاد
از زمانده اول ایکی طفل رشید　　اولدی جمله فنونده فرید
حاجت اولمادی کورمکه سبقی　　بونلر اردندن اوقودی هر ورقی
سرنا کفته دن بری کلدی　　هر بری اوته دن بری کلدی
راه افکارده اولوب پویان　　ایلری کلدی ایکی نخل روان
آخر اما بیتشدی فصل شباب　　ویردی حکمن مثال جام شراب
عمرک اول بهاری ایتدی ظهور　　مقتضای بهار خود مشهور
دلده سودای عشق با کشته شراب　　دیده وقف جمال عالمتاب
جالدی هب قولاغه نغمهٔ عود　　نار لر نقل سطر مقصود
دفتر دانشک کلی صولدی　　اوقیمق یارنقی ایتدی خود اولدی
کل جامه ویروب کلستانی　　جرعه دان ایتدی لاله جو دانی
یدوب ایتدی فلک هوا ارنیه　　روزکار اولدی مقتضای اننه
پدر و مادری ایکی پسرک　　فوت اولوب کتدی حافظی کهرک
یدی میراثی طیب و طاهر　　حالی میراث خوارهنک ظاهر
شیشه در پیش زورق اماده　　لب دریاده ایجدیلر باده
اولدی میراث جام می کردان　　که قلانی ایتدیلر سیران

خطلری کلمدین ایکی دلبر   اولدی ارباب عشقه گزدفتر
صقللی بیتدی عقلک آخر   بیوملو اولدی راز دل ظاهر
کوسه میخانه سنده مستانه   صقاللی صابدرر دریارانه
اولدی میخانه‌نک حصیر نشین   جرعه‌نوش بار زحمده اولدی یقین
قالمدی کندی رنک عنوانی   بدل ایتدی بیقلی یورغانی
شاهد شوخی ایلیوب دعوت   صاری قاضی‌یه واردیلر [illegible]
درد عشقیله گاه اولوب خسته   الحاصل کندی ایکی اشکسته
گاه صحو سمت حصارده دولندیلر   بولدیلر حصن صلاحه رخنهٔ عار
کوک صوبه کتسه بربت و جو   بیلمه‌ده یونلر اولدیلر کوملوک و صبو
چوریدی جمله درهم و دینار   نقد وقت اولدیلر هب ملک عقار
کیتدی اسب و شتر مهاری ایله   اشتر خربنده خود قطار ایله
اوقیدوب دفتر کتابی تمام   عاقبت خواجه‌یه وردیلر غلام
هر کنیز اولدی کوچه‌ده آز   چقدی بازاره ایلکی آخر
دوشدی لاله دولتی جامهٔ آل   قالدی بی‌برک و بار اول ایکی نهال
بربریله ابنی اولوب ایکی یار   اولمشیدی دوباره دوشمکار
مالی بربردن ایتدیلر برباد   ایکی همراز و همدم و همزاد
بربریله برادر اولمشیدی   غم و شادیده همدم اولمشیدی
چونکه قلاکده اولدیلر هیچ   ایتدیلر آغاز طعنه‌یه ارذال
ایکی دولتلی‌دن مجوب یاری   اولمشو دیردی نکبتی ساری

ماحضر

246

ماحضر خوار سفرهٔ سفری   غیبته اغزاجیدی ماحضری
کهنه پوشنلرین کیبن ایتدر   خصم دیرینه اولدیلر تا سر
مردک کاسه لیس اعز خواه   بکریدر دیو ایتدیلر اکثراه
مدح ایدرکن هر بری قصیده دین   صکره هجو ایله اولدیلر نادره فن
نام پاکیزه‌سی کرم اولدی   مفلس و مسرف و سفیه اولدی
بو در احوالی اهل دنیانک   جاهلکه در محبتی انلک
چونکه تقلب ایده سپهر دوتا   روی کردان اولورلر اونده دنا
کمسه بونی المزدی حقیقتدن   غرض آمیز اولان محبتدن
شنلک اوغلانلر زمانه [illegible]   الشنا جیقمز ارتسی یاران
اوچمه بر کمسه‌دن وفا دایی   صیقمه اولمز رجا ایله یاری
صکره یادی غبار کوسترمه   یوقسه یره کنده کبه کورمه
حاصلی ایکی منکسر خاطر   مرد بی‌مایه طیب و طاهر
کوردیلر چوره دور کردوندن   اولدیلر سخت بخت واژوندن
صبر قابل قلاکه اما   مشکل اولور شماتت اعدا
الدیلر کلشن قنادن بوی   عاقبت طوتدیلر سیاحته روی
گرچه گوچیدر فرقت احبابی   دوقدر کور حمکده اعدایی
اولدیلر ایکی واله و دلریش   خرقه تاج و فقر له درویش
دل بر عقده کبی بالکنه قبا   جسم صدجاک کبی تنه‌ده قبا
طوتدیلر سمت گلشنی به طریق   گوزلدیلر طریق مصره رفیق

بند بلر کشتی سبکپا یه — جقدیلر باد گبی دریایه
نیجه کشتی ستون چرخ سیر — صودوی گویا کمان رستمه تیر
اول ستون اوزره گویا کولک — فلکه جقدی زلزله در فلک
واردی کشتی که اوی عمانه — دوندی تصویر نقش بیجانه
قالدی شمه با وصرصر دن — سیروش قالدی صولوب دیلکن
طوردی کشتی کوه تحمل گران — صاغله قوی بولوب اول توروپ
دکدی چرخ ستون محور سا — طوردی بحر گبی بوغاز یلتیه گویا
قالدیلر نیجه کون فرومانده — متحیر میان عمانده
ناگهان جقدی قتل باد عظیم — وردی هول بیام باد عقیم
تند در روزکار دل فرسا بی — حاصلی اولسه وار اوطاعوا
اولدی لیجان و ساحل ناپایه — سد امواج ایله مکر گرداب
شکل امواج السنه کف زن — اوینایوب ساده قالدی هوج
کف امواجده او فلک گران — اوینادی سیب گبی نیجه زمان
اخذ الدن اله قاپوب امواج — ساحله اوردی ایلر اخراج
ایرلیوب عاقبت شال صفت — دوشدی اول ایکی فرد برج شرف
پاره پاره اولوب او فلک روان — اولدی صداقه راحت و فراق
کسدی حبل رجاین اول ایکی زاد — جاه کرد ایه دوشدیلر افکار
چونکه قایوشن اولدیلر جانده — کلدی بر چوب طرف عماندن
یاپشوب اولدیلر اول ایکی تلجار — کوردی اسا انجدن آنه سوار

کتدیلر نیجه کون شکسته و رشو — اولدیلر کیده کیده زار و زبونه
اوله بیلر خلاص عماندن — اختلال بودیلر دل وجاندن
ناگهان بر سفینه اولدی عیان — شهپر بادبان ایله پران
دلده دوشدی آرزوی خلاص — دلنت وپا اوردی جاسه جون خلاص
کلدی عقاب تیز بال کبیر — ایندی مرغابی زبون اسیر
مکر اول کشتی جهنم وار — پراکش جمله جنک جو کفار
طولو طلو ایجی کافر حربی — نیجه عسکر شکست ایدر ضربه
هیئت معوجی کرده گماتو — مهره طوب ایله گروه زنان
گرچه گنجینه گبی بر زد ایدی — اژدر طوب ایله پرآوز ایدی
کوه قاف ایدر فلک زدن سما — کورلکی اشیانه عنقا
باشده فانوس شعله زیری مکر — اولدی سر پوشله پیاله زر
طولی باروت و طوبله انبار — اولدی جاه جحیم و غار دعار
اول ایکی ناتوان بیره وروی — اولدیلر تشنه شکسته سبوی
شفقت و موج عنایه اوغرادیلر — بر کورنمز بلایه اوغرادیلر
اولدیلر آخر اول ایکی همرنگ — بنده بند رهزنان فرنگ
ایرلیوب عاقبت ایکی همزاد — ایتدیلر طفل تیروش فریاد
بروم ایرلیان سفینه رفیق — اولدیلر زار فرقه تفریق
چکدر ایتدی فرقه شریر — او بلاکشدی کور کلده اسیر
گمیدن جقدی محبسه کتدی — هر بری بر طرفده جای ایتدی

موج وش کف زنان و گریه کنان / هر بری اولدی بر کناره روان
وار ایدی کشتی فلک ساده / مهروه کبی ایکی بیک زاده
هر بری اهل حرب سرو قدتر / بو برندن نشیده بالاتر
بتدا اولوب اول ایکی شکسته ضمیر / هر بری اولدی بر جوانه اسیر
نام ایله ایکی خوب شکین مو / بر بیمی لسر جوان بری جانو
سر جوان طبیبک جوانی ایدی / طاهرک جانو ایسه جانی ایدی
فضل و وقت حکمت پرواز / مبتلا پرور و غریب نواز
کوستروب شوق مرد مشتاقه / هر بری جان ویردی عشاقه
اولدی جاندا اول ایکی افکنده / هر بری بر افندیه بنده
بتیوب کلّه کوب غم بر سر / داغ عشق اولدی انلره سربر
بری بر بنده اولیوب آگاه / ایلدیلر دروندن ولدن آه
جان ودلدن چون ایکی عاشق زار / اولدیلر مبتلای عشق نگار
ایتدی تأثیر عشق مردافکن / مرحمت قویدی قلب دلبردن
کلدی زندانه یاربی تقریب / طیبی ایتدی لطف تطبیب
حسنه بی مجالینی کوردی / یانه الدی خاطرین صوردی
دلربا خو و حلیم مشرب ایدی / زاردار سپهر و کوکب ایدی
سور شیدی ره ریاضیات / اکه بالفعل ایدی ریاضیات
حرکات سپهر و اختردن / راز طولمیشیدی چرخ ششتردن
خوب ایدی دانشی فیافتده / فرد کامل ایدی فراستده

بعد نغمی کبی عاشق زاره / دردنی بیلدی بلدی چاره
دیدی بو خسته بی مجال الجق / دوشکونه الجق شکسته حال الجق
کوزلرنده جنون علامتی وار / هیچ وکلدر بیور کده زحمتی وار
اجیدم دردمنده غایتله / حیقدر اولسون فلاکتله
هر نه کلدی ایسه هله جاندر / باخصوص اول غریب مهماندر
کورمزم بن روا بو کاری اله / کلمه بر مبتلا انجلسز اوله
کاره قادر دکل بو خسته زار / قوشلم باغبانه خدمتکار
امر ایدوب انی دلبر میال / ایلدی کندی باغنه ارسال
کوردی باغ جنت اسایی / مه حیران اولندی دنیایی
قد جلوب سروی طاق مینایه / سر زلشی ایلرایدی طوبایه
پای در کل نهالی اب روان / کل خنداق و بلبل نالان
کلشن عشق ایدی مکر اول باغ / شجری لشوحه دار و لاله داغ
شاخ نو برده میوه بار کران / کوی سر قدن ایلمش چوکان
کوییا هر ترنج مشکین بوی / مشک و عنبرله طولمه زرین کوی
برنگار ایدی نخل خوش رفتار / میوه حقه الجه عنبرینه سی وار
دست طارمده خوشه انکور / اولدی نادرسته سبحه بللور
خوب میال دو حقه دلجو / بی تردد ویرردی شفتالو
طاغدوب نقد وقت ازهارن / طوتدی اشجاری میوه نن بارن
سنوبا دام کم ظریفک در / ایکی در حمله برجلوه کش ایدی

حقه‌سن نازکانه پرکیتمش — چو قته سبزدن غلاف ایتمش
هر شجر لنبد زبرجد ایدی — کوهر آویزه آنده بیجد ایدی
لعل یاقوتدن تراشیده — کیمی طاق اوزره کیمی پاینده
نخللر تاکلرکه برپا ور — پیچش اژدها و عنقادر
لعل تر در کواس رخشانی — تاک زر در انک نکهبانی
بر عجب اژدها ایمش اوناکی — مهره سی پادزهر پر تریاک
بوستانده فرنکی خربزه لر — چرخ ذات البروج جمله ثمر
نشر اطاق چرخه پیوسته — تاک زر فرق طارم بسته
بیروش چیقدی آب و شادروان — ایلدی چوق کدوی چرخی نثار
فلکی دوکدی آب جان بخشا — کنش اوستنده کوی شمعه نما
باغبان مردکار دیده ایدی — طرفه نسخه عجب جریده ایدی
زهر و تریاق نوش لطف ستم — مرد عارف مجرب عالم
بل کبی چوق بلوب بیورمشیدی — کرم و سرد جهانی کورمشیدی
بیر پر دل کدای جم مشرب — مرحمت کیش و مرحمت مذهب
کوهکن وش بو کارن اوستادی — اختیار ایتمش اوزکه بر وادی
کوریجک طبیبی ترحم ایدر — پرسش حال الله تکلم ایدر
تسلیت بخش اولوب او نالانه — وطن ایندر مزار اولدی مهمانه
لطف باباء عالم ایله جهان — باباسی خانه سی ایدر زندان
خوش کوروب اول اسیر بیماری — ایلدی پژمرده نخله تیماری

برکون اول باغه کلدی بکزاده — سرو وش غمزن اولدی ازاده
بر بنجه مهلقا پسرلر ایله — زرقبا شوخ سیمبرلر ایله
قوردیلر مجلس ایچدیلر باده — بولدیلر ذوقی نوش صهباده
مجلسه کلدی چونکه ترتیب — پیر دهقانی ایتدیلر دعوت
صوردیلر مرد بوستانیدن — داستان های باستانیدن
ایتدی بنجه حکایت غرا — طوتدیلر کوش هر کل رعنا
کوردی چونکه عموم احسانی — یاننه دعوت ایتدی مهمانی
طلبیا ایتدی داخل مجلس — مرغ وحشی پی ایلدی مونس
ایتشدی میله بزم کرما کرم — شمع وش اولدی سنکدللر نرم
بوسه یی طوارله هر بت چین — بری بیرندن اولدیلر کلچین
اولدی بکزاده کلبن احسان — کل احسانی ایلدی ریزان
نقل ایدوب لعل پروردی — طلوبا شهنه بوسه لر ویردی
اچیلوب کل کبی او غنچه دهن — صوردی مرد غریبه حالندن
روی دل کوردی چونکه زار و بر — جمله احوالن ایلدی تقریر
کوش ایدن اولدی واله و حیران — رحم ایدوب اغلدیلر ازمستانه
قالدیلر بنجه کون او کلشنده — ایتدیلر بزمی کلشن خنده
طیب لیک بغیر خوش اولدی — عشقی کوردن کونه فزون اولدی
هر نکهده او غمزه قتال — زخم اوردی فرنکی تیغ مثال
مجلسی تاب باده کرم ایتدی — دل پولاد باری نرم ایتدی

خاطرینه ملایمت کلدی — سردلک کندی مرحمت کلدی
عاشقه ایتدی دلربا اعزاز — التفات نهان ایله ممتاز
اینجه کستاخ ایدرتو بو لطف عطا — عرصه کیردی اوشه بی پروا
دیدی ای تازه نخل ازادم — وار ایدی بر رفیق همزادم
بنمیله بله اسیر اولدی — بند زنجیر دار وکیر اولدی
اولزماندن بری دخی بلیم — قنغی یرده در اول کان کرم
درد هجر ایله کارم افغاندر — بر تفحص اولنسه احساندر
طاهره چونکه صالندی خنکار — ایتدی بکزاده سیر ایله احضار
اوده اول سروک ایدی پامالی — طیبک عینی ایله همحالی
اوده دلداریته ملازم ایمش — یاری کوکلنجه جق ملایم ایمش
کلدی بر برجه ماهله خورشید — اولدی بر شاخه ایکی ورد سفید
طورمه یار یار نیاز اول ایکی شمع — قرشوده دوکدی ایکی عاشق دمع
دیدهٔ یار کوکب ثاقب — طیبک چشمی طیبب ساکب
طاهرک ظاهر اولدی حال دلی — باده روشن ایدی ملال دلی
اول ملکلر له بزم روضهٔ قدس — اولدی روحانیانله پر انس
کلدی کرم اولوب ایکی دلبر — چکدیلر عاشقانه ساغرلر
مجلس سیده هر بت دلجو — عاشقی عشقنه ایچردی طلو
اول بهانه ایله دلبر فایق — بوسه لر ووردی جانانه لایق
هر نهال اولدی نخل جنت وار — قویدی شفتالو بتدی تازه بهار

کانه

عالکانه اول ایکی عاشقلر — ماه یوسف جمالله همسر
ناظر بال وبال دلبر ایدی — هر بریله بر انقوت ایلر ایدی
کچدی بو وجهله نیچه ایام — نیچه سنی قدر کوتدونی بیرام
وار ایدی بر حریف هرزه کار — ستم جام وصفا سموم فزا
زاغ غماز وش غراب البین — سرو ساز میانهٔ قمرین
حادثات جهانه باعث ایدی — عالمه نامهٔ حوادث ایدی
ستو سربسته یی اول ابلهٔ فتن — جذب ایدردی دخی کوکلده ایکن
ناکهان واقف اولدی او حاله — دکدی بو حاله دلت دلاله
فتنهٔ کنجینک اول رصد سازی — چاق طلقوز قاتدی الکلدرازی
ربندی افشا جهانه بو خبری — صاچدی اخزیله عالمه بو شرری
ضبطی بطی شهرک اولزمانده ملک — بر قوی کافر ایدی کبن آور
ایکی بکزاده اقرباسی ایدی — عالمک بر بیوک بلاسی ایدی
کوششه کیردی چونکه انک بو نوید — آتش اولدی معان غضب پلید
صالنوب حبسه ایکی بکزاده — بند اولندی اول ایکی ازاده
طیب وطاهری کتوروب عمانه — ایلدی قتل اولنهسن فرمان
دیدی جلاده ایلمه تأخیر — ایله بونلاری شعله تعذیر
بدن تندن باشن ایدرتو افراز — عبرت السون کورنجه هر سرباز
کسلور فرق مردک کستاخ — سرکش اولنجه قطع اولنور شاخ
کوریجک خلق شفقت ایلدیلر — جمله بکلر شفاعت ایلدیلر

ویدیلر اوربوایشده ایکی کدر   بری بو یا یلور بو قاره خبر
ای پیدر ایتمکیله خود کامی   دوست دوشمن انجنده بد نامی
بری رسم اولورسه قتل اسیر   بو قمی اسلام ایچنده یا شمشیر
قهر له جمله یه اولورسه عتاب   کیم ویررا خرتده صکره جواب
فکر ایدیجق اخر اول سک شریر   قتل امرنده ایلدی تاخیر
کوره که قویدی اول ایکی زاری   جرم عد ایتدی عشق دلداری
اهل رو قبولدن ایکی یار   صنیه ورنقه فکری ایله فکار
اولدی نقش صحیفهٔ عمان   شکل و سیماده صورت بیجان
هجر و یار و دیار و داغ جکر   چکلن محنت انلره سر بر
ایلدی عشق دیده پر خون   زورقی جام باده کلکون
چقمشیدی سجاده بو نجس لعین   راست کلدی اکا غزاة گزین
هر طرفدن اتلدی طوب و تفنک   جانبلر بر برینه ایکی نهنک
اول منافق که غول هیکل ایدی   اول ایکی عاشقه توکل ایدی
اوبوب اولا شهید اول مکار   انلره رحمت قرنکی وار
هر بری محنت و عناده ایدی   حقه ال قالدروب دعاده ایدی
ناکهان طوب اژدها تمثال   وردی بر دوه اول لعینه زوال
طیب و طاهر اجدی خصم کمین   قیردی زنجیرینی ایکی ترغرتین
اولدی بر پاره سر و نجه جیاب   افسر باز کونلری کرداب
قهر ایدوب اول سگان دنیتی یی   الدیلر دوکه دوکه کشتی یه

کوردیلر ایکی چاره خور خلاص   بحرک اینه لشنده اوی خلاص
کوروب اول ایکی مرد اهل غزا   ایتدیلر فلکی انلره اعطا
بحر عشقک اول ایکی غوّاصی   اولدیلر نور قلک فهود انی
صالدیلر بحره آه ایکی نهنک   ایتدیلر بحری حشم دشمنه تنک
چونکه دشمن یقه سن الدی اله   ولوله صالدی ایکی شیر بله
بولیجا ایکی ماه مهر نثار   چاه مظلمده قالدیلر ناچار
هر بری بار محنت ایله دوتا   اولدی قات قات بلا و درد
مکر اول ایکی ماه سیم اندام   صورت احوال مسلمینی مدام
سویلنورکن و نار اسلامی   بکنورمش شعار اسلامی
دلده بو فکر جایکیر اولمشی   نور بخشنده ضمیر اولمشی
برکیجه فکر یله اولوب بیتاب   نرکس دیده اولوی غنچه آب
اسدی ناکاه نسیم صبح امید   اولدی دینک شعاع نور بریر
کلدی بر پیر سبز برد و کلاه   بولنری ایتدی خوابدن اکاه
ویدی طورمک اجلدن ایدی مراد   عقدهٔ نجم بخت اولدی کشاد
چونکه کوز اچدی ایکی زار و اسیر   کوردیلر راجق فرق زنجیر
بولدیلر اهتدای راه صواب   قیلدیلر شکر فاتح الابواب
سیر ایدرکن کنار دریاده   بولدی بر صندل ایکی کیز اده
صالدی دریایه ایکی پاره اوکی   فکر خیر ایله ایتدیلر نک یوی
کندی بی غم کنان ایکی حیران   قنده کتدکلری دکلدی عیان

وعنا

جذبهٔ میل یار شفقت کیش اول ایکی زاده صالدی بر تشویش
اولدیلر بی ملاحظه اول آن محض توفیقله او سمته روان
صنده‌لی کوردو اول ایکی بی تاب ایتدی دشمن صانوب نگاره شتاب
چویروب هر بری او سمته دوشن دوسته ایردی دشمن آرکن
کوردیلر کلدی اول ایکی دلبر صنده‌له کندین آتدی عاشقلر
کوروشوب هر بریسی عاشقله همنشین اولدی یار صادقله
صالدی طوفان گریه عالمه شور کشتیٔ غرقه ویردی اشک سرور
کیده‌روب شکّی قالدیرو ابهام هر بری ایتدی عرضهٔ السلام
جانونک نامن ایتدیلر مسعود سرجوان اولدی عاقبت محمود
آخر اولدیلر کلو مال وافر ایله یار حیات صفای خاطر ایله
هر بری شاد و خرم و خندان اولدیلر پای تخت رومه روان
ایتدیلر شهره شنلک ایله گذار اولدی قسطنطنیه جای قرار
کام آلوب اول ایکی ملکلردن ذوقی آشوردیلر فلکلردن
لعبت تازه خطی بره لی کلدی بیتدی نوا وینک صقالی
ایریشور چونکه هر کماله زوال آنلره بر کوت ایردی عین کمال
ایتدیلر جلوهٔ حضیرهٔ قدس قیلدیلر اتفاقی مجلس انس
عشق پاکیله کوچدیلر آخر روضهٔ قدسه طیّب و طاهر
عاشقک بو فسانه‌دن چو صدف کوشن ایتدی بر لولو
نیجه افسانه کیم فسون اولدی اثری واقع جنون اولدی

صوییوب آتشینه بر پاره
کوزین آچدی بر آزاده بیچاره

تتمهٔ داستان عاشق و واصل شدن آن محب صادق

ایلینجه سوزوده پروازی بویله ختم ایتدی وقت رازی
که او حیران زار و دلبسته مرد بیچاره عاشق خسته
مست مدهوش عشق دلبر ایکن سایه‌وش خاک‌له برابر ایکن
چشم جان خوابناک حیرت ایکن خاطری چاک چاک فرقت ایکن
ایسدی تا که نسیم بیداری ایردی فیض عنایت باری
طویدی بر شمّه باغ وصلتدن کوزنی آچدی خواب غفلتدن
باقدی اطرافه ایلدی زاری کوردی ناگاه درکه یاری
ملک اول سر قودیغی ویرانه کنج ایمش دلبر یکانه
بی نشکاه سرای دلبر ایمش مطلع آفتاب انور ایمش
کوی دلجوی شاه عالم ایمش حرم کعبه‌وش مکرم ایمش
سنکن تا نمشی خرابه دیوار عاشقه سینه دوکمکه احضار
قانلو یاشیله لعل ایدی دیوار خاک خون ایچره پاکلمش طاشی
چشم عاشقده هر بری ایلک کوهر تاجی ایدی شاهانک
بر یلین بولسه بر کدا رخت اوله صراف شهروش سلکیت
نه و بملکه بر که بر فروماندن زار ایکی کنج تازه خاندن
آنده خورشیده فاطمت اشراق نرکس آچه قالش اشفاق

اویارب بو ترهدایت حق   بوله کندویی نوره مستغرق
اخر اول تیره بخت واواره   مظهر اولدی شعاع انواره
بولدی غوص لجهٔ خبرت   کندین اقان ساحل وصلت
کوردی بولمش مقام قرب راه   ایلمش تکیه وسادهٔ ماه
بالشی سنک کوی دلبر ایمش   اوکهف باشینه برابر ایمش
سر ایدرمش ملک او شاه جهانه   هب پس پرده دن نه اولسه عیانه
عاشقک رازوار حالی ایمش   واقف نشئت ملالی ایمش
هرنه اولدیسه اراده کزرانت   درد عاشق تسلی یادانت
جمله طویمش مفصل مشروح   اولمش اولدم کشاده باب فتوح
رحمی غالب جواد عالم ایمش   بنده پرورشه مکرم ایمش
غرضی صورتا تغافلدن   واقف راز ایکن تجاهلدن
قال ایدوب قلب بندهٔ خاصن   امتحان ایتمک ایمش اخلاصن
چونکه چرخ هوسن ایتدی خلاص   اولدی شاهانه بزم خاص الخاص
جعدی تا که او مهر عالمتاب   ظلمت هجری ایلدی نایاب
بر تو لطف او مهر انار   اولدی خاطر نواز عاشق زار
قالدروب خاکدن او نالانی   کوردی بزم وصاله ارزانی
مجلس خاصه محرم ایتدی انی   کندویه یار همدم ایتدی انی
دل عاشق که یاندی قال اولدی   غل غش کیتدی اهل حال اولدی
اثر ایتدی شعاع مهر شهود   قالمدی ذره دکلو زنک وجود

ترک ایدوب غیری اولدی همدم یار   اکه یاری اولدی هب اغیار
برلکه یتدی قاصد و مقصود   ایکیلک اولدی اره دن نابود
تسلیت بولدی عاشق بیمار   دل اواره طوتدی سمت قرار
تشنه سراب بحری بولمز ایمش   صو بولنجه بحیجی طورلمز ایمش
جوی صحرا نورد عشق جنون   چونکه دریایه ایردی بولدی سکون
جذب ایدوب انی موج بحر وصال   اولدی پروانهٔ شعلهٔ جمال
بلبله وصل کل اولورمی بعید   سنده حقدن عطایی کسمه امید
ایکی حسرت قاوشدیرر دملر   چونکه مقبول اولور دعا دردر
بزده یاران باصفا ایله   سوزی ختم ایده لم دعا ایله

هرکسه حق مرادنی ویرسون
هر غریبی مرامه ایرکورسون

خاتمهٔ کتاب و عقد سررشتهٔ کوهر ناب

حمد لله که بو جریدهٔ راز   ابتدی تم الکتابی نقش طراز
شکر الله که بو خجسته بند   بولدی معنا ختمله پیوند
منت الله که صفحهٔ ارقام   اولدی توقیع لطف حسن ختام
ادهم کلکم اولدی کرچه زبون   رابض دلده یوق قرار سکون
واردی خامه ست رفتار   یوق ولی وارداته حد و کنار
خامه مست اولدی بر سبوده دخی   دل دریاکش ارزوده دخی
نی کلکیله طبع تیر انداز   ازعابثر ایتدی دور و دراز

واوی مثنویه دوشدی گذر ایتدم اول راه بی کرانه سفر
ایده منزل بمنزل اوستادلق کوردوم آتمش هزار طرفه نشان
اوقین آتمش کمانی چکمش هر بری چرخه بر کمان اصمش
باخصوص ایچلرنده اوچ استاد شصتی پر زورنه ویرنجه کشاد
بیر روش غیری قودی بادر گل حد اعجازی ایلدی منزل
بری خسرو بری نظامیدر بری دست عشق جامیدر
صالدیلر طاق چرخه طرفه صلا قدس الله سره هم ابدا
نیجه بیرلر ایتدی صکره ظهور هر بری گچدی رستم پر زور
بربرندن قالوردی گل بو نظر بولمدی [illegible] انبارزه خمسه ظفر
بکه مردایدی رستمان قدیم بونلر آرایش صفوف قدیم
بنده مقدار عاجزانه ایله مرکب لنگ و نازیانه ایله
قوت طالع اولدی سرمایه کندمی قاندرم آخر الایه
رایت همتی بلند ایتدم تیغ عزمی سیانه بند ایتدم
خمسه اربابنه ایدوب تقلید ایلدم پنجه گیری خورشید
اولا وادی شرف نامه اولدی جای تتبع خامه
اولدی عالمنما که صورت یاب صالدی بر آینه سکندره تاب
ثانیا اولدی تحفة الاحرار بر تونقش مطلع الانوار
بوی دلکشیله خلقی مست ایتدی مخزنک پایه سنی پست ایتدی
ثالثا نظم صحبة الابکار اولدی سلک گهرکبی هموار

ایردی اول گوهر نهایته دست رونق سبحه یه ایرشدی شکست
رابعا ایلدم سوزه اغاز صالدم آفاق عالمه آواز
هفت پیکر که اولدی رشته نهاد اولدی آخر جوابی وفق مراد
هفت بندانه نای کلک هنر ایتدی مجلسده مراقه زمزمه لر
مجمع گوش هفتجوش اولدی عرصهٔ نظم پرخروش اولدی
یدی مجلس اولوب طرازنده هفت اختر له اولدی نازنده
ضایع اولمدیغی الده سررشته بو یدی گوهر اولدی در رشته
بو قماش لطیف زنگار رنگ اولدی بو بند الجینده جمله سی تنگ
هفت رنگ اولدی بو گل تازه گلها ایکن غنچه اولدی شیرازه
نور فکریله بو شکوفه شتک فلک نظمه اولدی هفتورنگ
جنگلمز عشقیله اولوب همدم تیغ غم اولدی غمغم رستم
گیرو دار غمی بیان ایتدم خامسا ایلرده هفتخوان ایتدم
ایتدی غواص خامه زیب کنار بر نفسده نیجه در شهوار
نقد عمری قیلوب بو صنعته خرج وارم ایتدم بو درج گوهره درج
اولدی بی علت لعل ولیت کسر و نقصاتی ایله اوچ بیک بیت بیت
جوهر معدن معارفدر جمله نو سکهٔ لطارفدر
اهل معیاره ایده لم جزمی اوچیوزانجه قصایده دکرمی
گهری صاحب عیار بیلور اوره یی صدر کرمکار بیلور
نظم اولندی بو در بحر علوم اولدی تاریخ دلکشی منظوم

255

الف حمد و الف الف صلات | بصفات مقدس اللمعات

بذوات مظاهر اسما | بنبی و سوره الاسمی

انبیا کوردیکی تجلی ایچون | اولیا بولدیغی تسلی ایچون

آب روی نبی مرسل ایچون | پیر اولان ذات اکمل ایچون

اشک چشم غریب عاشق ایچون | صبح وش نور شوق صادق ایچون

قلمم سکرینی بیان ایله | سوزلرم خلقه داستان ایله

بو کتابم طراز محفل قیل | نسخه حسن عاشقه حمایل قیل

نقل بزم ایله اهل عرفانه | اولسون الکلیجی جبل رندانه

اوقیانه خجسته فال ایله | عاشق زاده حسب حال ایله

تسلیتساز ایدوب ترانه سنی | حصه بخش ایله هر فسانه سنی

همدم مرد عارف ایت انی | شمع جمع معارف ایت انی

کوهر افشان مجلس ایله مدام | عاشق زاده سونش ایله مدام

بولسون آفاق عالمه شهرت | قنده وارر سه ویرا کاغرت

طالب علم اوقورسه ریزکشا اوله | کاتبه و مالکه مبارک اوله

چون تمام اولدی ایله کردوت بر

رب تمم امورنا بالخیر

تمّ

کتاب عالمنما

بنام خداوند افلاک وخاک   بو رنده گوی وچوگان تاک

نگارندهٔ قبهٔ آب گون   جلاب آور ساغر سرنگون

جلابخش آیینهٔ جان ودل   لطافتده طینت آب وگل

بونه شیشهٔ نیلی اسمان   اتك نفخهٔ قدرتندن نشان

لگن ایرتیه اول ویرور استقلال   ور رشته لر اشکسته جام هلال

ویرماهه خاصیت جام جم   دو کلدیکچه لبریز اولور دمبدم

خم شوقدن چونکه اول جرعه کش   تولو دائم ایتسه طلوعن گنش

او صهبایه پیمانه در ماه مهر   تهی خم غلطیده سیدر سپهر

بو خمخانه ی ایدوب پر می عشق پاک   بخار سحاب اولدی دردی خاک

نذر گور او میده اولاً آفتاب   که پیدا ایده بویله قیقت حباب

او شوقیله پر تریقا اش سحر   دوشر ژاله صنعه کوپش دوکه لر

کلور گورنیه باده عشق پاک   وکل سرسری گریه چشم تاک

سحاب سعیدی قیلوب بینه وار   ایدر رشته سندن خلل نوبهار

اولوب

اولوب چادری یاسمن پرده ساز   قیلور سرو باغی خرامان ناز

چمنزار اولوب خطا روز نیند   گورنجه چنع پاکن اوقور آفرین

هزاره ویروب نور چشم شهود   ایدر گلله اظهار رسم وجود

دل صافی مجلا قیلوب ذاتنه   صالر پرتو مهری مرآتنه

انکله بو مرآت عالمنما   یاقوب پینهٔ جبهه ویردی قفا

نذر رندرا هر ده که جار هو   بیننا کما عاشق هب اول گفتگو

نوای نی عشقه یاننده پست   گرك هوی زاهد گرك پاست

ایدر بحری نیساننه بر گهر   صو ویردیکچه جوهرله تیغه دونر

قیلور چوبی تیغ و نکی شال   شتا فصلی ایچینه اجوب شمال

اگر قوت جوزیسی ویرسه تاب   اله بحر برسونکر ایله سحاب

صالوب رشحه جودن او بی زوال   ایدر مرغی ماهی بی غرق نوال

کرایمز سکریله مرغان صغیر   اوله جانی قصدینه هر رشته تیر

شنا ایله اجمز سه ماهی دهان   تتن چاك ایدر اره استخوان

سر خواننه بو نعمله زمین   طولی صحنی سر پوشی چرخ برین

نیجه ممکن احصار لطف کرم   بیاننده عاجز زبان قلم

نیجه ایتسون ایفا رحمی درود   عطایی کبی بی دول بی وجود

مگر قسمتو عشق حالت ویره
اداسنه امده قوت ویره

رباعی

بزم عشقده دوز جام فلك / سرکشته سپیدر اول قدح حور و ملك

چون شربت عشقی بکا صوندرك یاربنا / فی الجنة لازم اولور حمد ایتمك

عرض عبودیت ومناجات بدرکاه قاضی الحاجات

خدایا کبریا عنایت لرسنك / مدد قیل یول آزدم هدایت سنك

بولوب جسمه عشق جان تنی / زبونی اولادی نفس ظالم بنی

النفدن خلاصه ایلك چاره قیل / یا بو قلب سیالی صدیایه قیل

مدد طاشنی بغرلو کوزلرو اوناه / دل سخنی اولور بکا سنکاه

کلنش بوزلو آکا نوره صالسیدلر تاب / توجهده یم چون کلا آفتاب

قچن غمزهٔ دلربا دیره نوز / یورکده نشان بلا دیره نوز

هجوم ایتدی حیرت دل پر غمه / اونتدر بنچون کلدوکن عالمه

ایدوب کم وجود خرد منذنی / همان بزم سیده بولور کندنی

نهال قل کورسه دلبر صنوبر / الر کل صونیزلر ساغر صنوبر

بنا اولدی قرار دل بیچه دلیه لر / کوکل قاره میخانه سینه کیدر

اولوب جام می نیتر لا مسعم / اجلوی بنم باده دن طالعم

مهرلی دهن کرچه وقت حیام / وروم خم جی کبی پر حرام

ایق بعمه زین سجده لاجرم / مکر انده قندیلی صاغر صنم

وار سجده سرست وشوریده حال / اباغ اوستنده طور بغه توق جا

کوروب منبر بو دل پر ملال / ایدر میلده مزد بانن خیال

کلور بکا سر محفل آوازه سی / سر طاقدن مطرب آوازه سی

نهی دلت وکف بغدادا دوم / ویروب نقد دل طالب باده م

امیدم بودر که اولوب عجیب پوش / الدم عیار رایه ده می فروش

الهی قیلوب شمع توفیقی یار / ظلام طبیعتدن ایتدی کذار

هوایه اولوب بنجه بر همچو کرد / بو دکشت فنا ده اولم هرزه کرد

اولوب ریکن اما الست یا / کوکل اوله کم کرده راه هدا

در توبه یی طاق ابروی یار / قله سمت دیوار محراب وار

ایدوب روی جانانه دائم نکاه / روا می ایدم منزوی قبله کاه

بنجه بر بنی شغل دنیا دون / ایده تخص زنیاده کبی زبون

درم فکرتی جانه رنجور ایده / جهنم تباسنه مزدور ایده

ایدوب کسب عمری او بوش تحصیل مال / حرامی صفت کارم اوله وبال

اوسنجاره بو حسن تدبیر در / انک رشته سی دام تزویر در

دریغا اولوب خواب غفلت کران / کوز اجدر مدر فکر مکر جهان

فسوس که هر نقد وقت عزیز / عجب نا محل صرف اولوب کیدر تیز

اولوب همسر ایتدم دماغم خرابه / بخار شراب وجنون شبابه

سویدا ارنوش می ایتدی تباه / قیلوب درد می کبی غرق کناه

خدایا عطایه ایله عطا / ولی اشنا قیل کوزین روشنا

اولوب رسیمان باز حبل رجا / قدم باصدم آکا دیوب یا خدا

طوتوب الده میزان کرعی درست / امیدم اولکه اولم بوراه ده چست

حکم لوح جانه خط مستقیم | قلم جدول اولورسه دین قویم

ایدوب شرعی رهبر پرغمه
بنی واصل ایت شارع اعظمه

نعت کزین حضرت مفخر موجودات علیه افضل الصلوة

كل ای خامه قبل نغمه مانند نی | سرخم معنیدن ایت جذب نی
نوله اولسک ای کلک نیزین نکات | شکرریز کام و دهان دوات
بنه نطق پاکیله اول ترزبان | بنه ملهم غیبه اول ترجمان
بنیجه نظم نعت رسول کزین | حبیب خدا سید المرسلین
فروزنده خورشید برج هدا | شکوهنده سلطان صاحب لوا
قد افراخته سرو باغ ارم | رخ افروخته شمع بزم قدم
امام الوری صاحب قبلتین | ابو القاسم اول مفخر نشأتین
اودر رهبر شه راه دین قویم | عصا داری اولسه عجبمی کلیم
انک همتندن الوب بر نفس | مسیح اولدی هر درده فریادرس
حقیقتده سر خلقت اصفیا | ولی صورتا خاتم الانبیا
کر اولماسه مهمان او فخر جهان | دوشنمزدی صحرای کون مکان
انک شوقنه دور ایدر جام عشق | او خاتم ایچوندر رهین نام عشق
او شاه اولدی جنبش وجوده سند | قفادار ازل چرخه جیبی ابد
بیلا قدرتنده ابدله ازل | ایکی پرمق اراسی دکلو محل
اودر یعنی سرچشمهٔ انس جان | بوزی صوریته اولدی فیض اون

ایدوب مستعد طینت عالمی | ایدن لطفیدر عالمی آدمی
محی عشقنی ایجدر مانند جم | جهانه ایتدی دفع حجاب آدم
قیلوب مدحتنده انک کفتکو | دهانن بو مسیله ایده شست شو
ظهور ایتدی اندن نیجه معجزات | کلام قدیم اعظم بینات
نبوت کتابنی ختم ایلدی | کتابیله الزام خصم ایلدی
اولوب سایبان ابر مشکین ظلال | انی قیلدی حق سایه پرور نهال
فلک فیضنی ووب بقدر اندن حجاب | نوله کیرسه ارالرینه سحاب
هدی برجنه اولدی رخشنده مهر | که دوشمزدی ظلی چو مهر سپهر
احاطه ایدوب انی نور جمال | کوروب رسمنی اله هر دوی ظلال
جمالی اولوب مصحف بیمثال | اکا فضل و ایات ایدر خط و خال
او ظهر بنده کی مهر بهجت نما | ملک اولدی رسم خزانه اکا
مهک اشرفیسی مکر جیقدی سیم | همان ایتدی صراف قدری دونیم
روا درکه هر نصف بدر تمام | اوله قصر اجلالنه نیمه جام
بنا نیله عطشانه قیلدی سبیل | کف پر خطوطی اولوب سلسبیل
قانوب عسکر اول آب دلجو ایله | بر ایتدی ریحی بر الجم صو بیله
ایدوب فتحه تبشیر اوشاه کزین | دخول ایتدیلر مکه یه مؤمنین
او صفدرده اولدی فتوح اشکار | سطور فتوحات مکیه وار
لوا بیله حوضیله روز جزا | سرافراز عالم اوله چون لوا
ایدوب ظل شفقه انی جلوه کاه | او حوض مدور اوله رشک ماه

نه ممکن که اوصافنی ایده رقم | او حوض ولوانک دوات قلم
او سلطانه اولدقده جار قرار | جناب ابلیوب برلره کجدر غار
او غار اولدی خم می عشق چاک | دل و دیده وش روشن و تابناک
حبیبه اودم یار غار صدیق | جناب ابوبکر او پیر عتیق
نوله اولسه بربرندن جدا | او مهر سعادت بو صبح صفا
بهیتی جانشین پیمبر در اول | سرا تقیا شیخ اکبر در اول
نلر ایتدی سن غزوه ده نلر | ره شرعده احتساب عمر
اولوب شرعی مفتاح کشور کشا | او فتح ایلدی پارسی پارسا
ایدوب شرعی تریاق فاروق وار | زهرلتمدن کجدر هر باده خوار
تفرق ایدوب جمع قرآنله | شرف رسمی ختم اولدی عثمانله
یم عشقه جان و دلی آشنا | ایلی شمع ایله خانه روشنا
یدی ضرب رزق می تند خو | بوجحلتله اولسه نوله سرخ رو
فدا جان و دل حضرت حیدره | امام هدی ساقی کوثره
در خیبره اوردی مهرله دست | ایردی انه کیم کریمان مست
دروار عرفان او ذات نکو | کیم اچلوبدر او قفولو قپو
بوتیمزجی تعریفه اول سروری | سوید قبله نسل پیغمبری
الهی بنور جبین رسول | پاک و باولا و پاک بتول
نبی نک اولوب روح مونسلری | پر انوار قدس اوله مجلسلری
او بزم سروره سنی صاچه نور | کله حور الندن شراب طهور

صلات سلام اوله حقک مدام | اوله تا که لازم صلاته سلام

صفت معراج

شبانکه که شاهنشه باختر | چراغ ایله قصرینه ویردی فر
اولوب شمع مهره افق شمعدان | کم اولدی ایتوب یانه یانه نهان
فلک سجده شکره وردی کمر | با کشنوت پوارلندی اکلیل زر
دوشنرو کنش جابه هیکان | هلال ایتسه حاضر نوله چنکان
کنش حوضنک آبن ایردکده شام | کم ایتدی الجوب تیره خاک ظلام
اولوب نجم رخشنده مانند خال | فلک اولدی خشخاش عنبر مثال
عجب شام وخنده و لپذیر | که مهتاب ایله اولدی مسک و عبیر
بولوب فیض انوار ایله مرتبه | او شب نکره دن عنبر اشهبه
معلا شب قدردن پایه سی | شب قدر انک کمترین سایه سی
نه شب شاه مهره مشکین نقاب | که سوراخلردن صالار طشره تاب
نه شب وسمه نو عروس هلال | نه شب پنجه مهره ختا مثال
نه شب جرخه عسریس پیخته | بوعبرایله مجمر بلکه ریخته
ملکه قیلدی سلطان هردو سرای | او شب امهانی سرابنده جای
نزول ایتدی روح الامین وقته خوش | او شاهه قیلدی مژده ایله خطابه
ویدی حق ایتدی پو شب دعوتی | مهیا قیلوب خوان لطف سنی
بیور بینی براق صبا سرعتی | بو شب ضیق سن حضرت عزتی

براقی چاپوب اوکینه جبرئیل بنالنوردی خدمت وبیک جلیل
اوبر برق رخشنده اقدام ایدی ازلدن ابدا که برکام ایدی
انلدقجه چرخه مثال پلنک قالوردی دشوب سایه سی لنکلنکا
اولوب هر ایکی پاغی حالکاه اکه کوی کردان ایدی مهر وماه
بنی بندی اول رخش رخشانه بره به صاحب قران مرغ فرمان بره
عنانا اولدی دستنا اولوب سرفراز بولوب جاه سرمدله عمر دراز
ایدوب روح قدسی صفت انتقال همان ایردی قدسه اوفرخنده فال
امام اولدی ارواحه قیلدی نماز امامه صفت جمله دن سرفراز
کیدوب چرخ مینا فامدن یکا دخول ایتدی مانند نور وضیا
اوشه مطلع سجه صف سطور اکا لوحه زر جبیننده نور
واروب منزل ماهه اول شهسوار قمر قارشویه کلدی آیینه وار
سم رخشنا یله سکه اوردی اوشاه انکلی زره روی هالیله ماه
ایکنجی کوکه ایتدی چونکه گذر عطارد قدومندن الدی خبر
یازوب وصفنی ورقنه انجمی دوات شفقله نه اوراقه ایتدی علاج
قودی طارم زهره یه چونکه پای سلیمان سبا قصرینی ایتدی جای
سوروب اول شه لامکان سالکی قول اولدی سیوم لجه نک مالکی
بصوب بجدی ایوان مهر اوشاه کنش سفره سن قیلدی کرد راه
عجب رخشی جست ور عوانشنک کم بتسی الجنده دوز بیدرنک
بشنجی کوکه اولوب رخش روان شرف بولدی بهرام صاحب قران

مکر

مکر اول در سلطان پنجم سریر اوزیه سلحدار شمشیر کیر
ششم چرخه سید المرسلین ایدوب سعی کردونه لطفی معین
ویروب فضلله رتبه جاحظی انی قیلدی اول محفلک واعظی
یدنجی کوکه سوردی رهوارنی زحل فرش پای ایتدی رخساره
مبارک قدومیله بولدی صفا اکا سعد زحلی دینلسه روا
ثوابت سپهرینک ایتدی اوشاه مرصع سراپرده سن فرش راه
قطار اولدی اکا بو هفت آسمان که اوستنده وار کرسی زرنشان
سوروب عرش اعلایه رخش اودم سپهر اطلسن ایتدی فرش قدم
قالوب نعلچه رسمی بریر ظهور انی نعمه نقش ایتدی سم ستور
واروب سدره یه قالدی پیک خدا اولوبدر سده بر پرده نور اکا
ایده خوجه چون بزم خاصه دخول و یرلمز او صحبتده خدامه یول
اوله بیک حضرت ضروردن جدا نه سر عقلدر اول عقل ایرشمز اکا
اودم قیلدی رفرفله حقه سفر اوچوب کتدی سجاده سیله مکر
اولوب کف متانه یوسف مثال صعود ایتدی علوه اوفرخنده فال
واروب نور انواره اول شهریار جدا اولدی رفرف دخی سایه وار
اولور اولدی وارلسه دربار لطف کلیم الله کلام اولدی بی صوت وحرف
شمول الطافی کم قیلدی پروردکار اولور بکیده یری هزاران هزار
قلمله بیلینمز او فیض نوال بنا خیله تعداد باران محال
مراد اوزره حقدن اولوب کامیاب نزول ایتدی اول رحمت عالمین

قیلوب نور دیده کبی قطع راه بنه پرده‌سن ایلدی جلوه‌گاه

مقابلیه کلدکده اولا آفتاب بو سردر بو کیم کرم ایدی جامه‌خواب

در لطفی خلقه گشاد ایلدی بدایای رحمتله شاد ایلدی

ایدوب فیضیله دللری خرم حال صحفتمادی کندویه بر اهل حال

چون آغاز فیض ایلدی اول سحاب او دم قیلدی هر شنه ظرفی پر آب

اینوب منبر آسماندن هلال صلوة صلا قیلدی اول فخر جهان

اکا دینسه معراج مؤمن نه وار بر شاهدی منبر ایله نثار

خدایا بکا ایله لطفک معاش کاولم بهره‌ور همعنان بقین

دریغ ایلمه سوردن خوشتی اولبس مائده‌دن خورش چیتات

بنی

ایدوب قصر جاهم بنیح لکهات
بنی قیل کدای شفیع العصات

ثناخوانی حضرت پادشاه اسلام

کلای کلک شوخ بدیع البیان برازا اول بو مجلده شهنامه‌خوان

که چون ایلدک حمد و نعتی ادا مهم اولدی شاه جهانه دعا

خصوصا که شاه مغازی شعار ابو الفتح ثانی شه جم تبار

شکوهنده ماه کواکب سپاه پدر بر پدر شاه صاحب کلاه

درش جوار همایون صدف فریدون نژاد و سکندر شرف

سرافراز دولت سزادار بخت سلیمان ایوان اقبال بخت

شهنشاه عثمان صاحب قران خدیو زمان فخر عثمانیان

261

اوشه لیم کفنده کمانیله تیغ اولور جوی گلخیز و باریزه میغ

شتاسب کورلمز انک شاننه قونلسه اگر کیم سر خوانننه

سماط زراندوده کهکشان مطلا طبق سفرهٔ آسمان

نجوم فلک خاکنک ریزه‌سی کلنمی قصرینک کمترا و یزه‌سی

اکا کره پالش اولوردی قمر قونلسه هر و پال باز سحر

چمن فرشی زیبا کلورلر ایدر انک غنچه نقش دلاویز در

شهان جهانک خراجی الور عنا دایره‌نک تخت و تاجی الور

زهی پادشاه ممالک ستان قوی بخت پردل جهان پهلوان

محلی که هر وجهیله لاجرم کرک صندلیدر کرک تخت جم

ایدر وصفنی منبر اوزره خطیب تولورا رقه‌سن او خشنه کم ادیب

اوقور فارس الخیل حسن ادا نوله فارسی مخلص اولسه اکا

سلحداری طبع گهربار ایدر قلمدانی انک علمدار ایدر

کوروب دز نظمن نثال صدف تعجبله دیوان اوور کف بکف

قچن صرصر قهری اولسه وزان اوورعز جگر نره شیران فارس

کوکللو پازوب صالسه مانند بارش توکیلور بر رخوک خصمک همان

زهی کارفرمای معجز نسق سر انکشت رمحی ایله ماهی شق

کتش صنعه کیم نیزه‌سی هر سحر بو سقف سپهرک کینکان اچر

اولوب عزیدن مهر تیغی عیان قیامت قوپر شرق الندن همان

اگر غربه صالدیسه مانند برق او دم اینه اقصا مغربه شرق

اشارت قیلوب تیر انکشتله / یقر خصمی کرزی بر پرشتله
اگر کوی مهره اوره صولجان / انك جا یکامی اوله فرقدان
ویروب انده وقط بذلی کدر / طاغتدی همان کنده وی سیم و زر
زری ایلدی داغ دشمن و سیم / انك بینه داغیدر قرص سیم
انك مصحف ملاحته طفل و ل / شروع ایتسه خنقی میسر دکل
اگر قیلسه تحریر ایچون امتحان / قلم کبی افسرده اوله بنان
روادر که اذن دلی کف قیله / که بر قطعه ختم مصحف قیله
صالوب نسل عثمانیه زیب و فر / شرف ویروب اوله رتبه بو کهر
شو دم که خان احمد نوجوان / قوبوب تختنی ایتدی عزم جنان
طوتوب عالمی جمله فرمان بری / دوکندی ملائکك بولندی یری
غم اسینه عالم ایدوب اشتغال / دله کلمدی هیچ نه ملك و نه مال
پدر حسرتندن اوشه کرین / مسیحا صفت اولدی عزلت نشین
ولی دردو غنچه چو کنج نهان / خرابه وار ارکورون جمله جهان
بلندی سرو سینه و تخت و تاج / ایدر حلیه عدالله ابتهاج
الوب ملك سوروش ایتدی جلوس / جهان ایتدی بیعت کنان دست بوس
ایروب چرخه کلبانك نار سرور / بو ماتمکده اولدی ایوان سور
چکوب تحفه شاهنشه هر طرف / کلوب دولت بو سیله بولدی شرف
عدالله صالدی کران تا کران / بسیط زمینه بساط زمان
تذروه اولوب پرده بال عقال / غزال اولدی همخوابه شیر غلب

پر باز اولوب با و بیز حمام / ایدر سبزه ده دلت بازی مدام
ایدوب حفظ عدلی جهانه اثر / کنش کزدور رباشده تیسله زر
ایدر بر باشیله سفر نشر قدن / نجم پیکدر رنجه دشت و دمن
نجو ملك بری اکا ناظر دکل / ولی کیمسه با قحجه قادر دکل
زهی وقت عیش دم جاودان / که اولدی ملی رغم دور زمان
رواق فلك بزمکاه سرور / بساط زمین خوابکاه حضور
فتح قبا جام فریاد رس / امان ویر غم دهردن بر نفس
بو شو قله صون باکه رطل کران / فتوحات شاهی یه دکله حکات
مغنی ال اور نقش نوبتیه / انکله علاج ایت دل خسته یه
ایروب ضرب اوصولیله دلکش نوا / نه کلکلی ایله تغیر و غنا
سحر کیم شهنشاه انجم سپاه / بنوب رخشنه کیدی زرین کلاه
الوب دوشنه کاویانی سپهر / قوشاندی میانه کیانی کمر
خورشنده رونق ایله جوق جوق / چپ و راست پیش و پس و تحت و فوق
دم صبح و ایام فصل بهار / زمین سبز و خرم زمان تابدار
زمین فیض بر فیض حسن بهار / زمان نور بر نور صدق صفا
ایروب عسکر خسرو نوبهار / یلانلشه بهمن ایتدی فرار
قوالتی را صمتدن پرشتا / کوزل سوردی کلشنده انی صبا
سلوب برقی ایتدی نوادش بهار / اچلدی دل غنچه کتدی غبار
جعقودی لشن جامه ن جوش صبا / کلی اجدی الحق بو کلکونه قبا

چمنزاری عدل بهار ایتدی شاد نته کیم شهنشاه کسری نهاد
چیقوب لاله‌لر توغ شاهی کبی قزل بیراق اجدی سپاهی کبی
خروش ایتدی بنه بدنلرده قان مثال نهال گل وارغوان
شهنشاه ایدوب عزم گشت کنار اوشهبازه دوندی هوای شکار
بوانناده دریادن ایردی خبر که امواج شه قیلدی زیر و زبر
قواق ایتدی ساحلده جوش کثیر که دلسیهدروله فتنه جبیر
ایرشدردی بغدانه دائی خبر بنه گیردی بر بر بنه بحر و بر
صالوب تهنی بحر سیاهه نهیب دکز بحر ظلمت وش اولدی مهیب
اولوب تیره چون وادی ازدها بوزدن الکه زهرا قرداتی
جبینده چین وه دولرش کوزی حبابک بوغمدن قوارش کوزی
طوبنجه بوا احوالی صاحب قران خروش ایتدی دریای غیرت همان
دیوی جمع ایدوب جمله ارکانی کهربار ایدوب لعل خندانی
نه بیچار اولورز اول مذلتزده دوکلدکجه اغماز عیبت ایتمده
نیجه ضرب کوپال بیر اول پلید مدام ایتمده نارکینی بدید
بنه ایلمزکن مکشدن فراغ بکلدکجه ایتمز کلشدن فراغ
اولور کلشن ملکه چون خار خیز کوکن کسمک الترالک تیغ تیز
دکلدر کنش کبی سیدانه توغ دکلدر بیشه صالدر جهانه فروغ
قروب خیمه لشکره گران فتن اولدی بر یا جهان در جهان
هوا ظفرله بنه موج سان یشل چرکه‌شندر قیر و رهمان

اودم عزم ایدوب قهر اعدایه شاه صدور ایتدی فرمان جمع سپاه
بنه صندوقه قیرملا مثال دم ناررویین آیله بولدی جلال
ایروب چرخه آواز رویینه نار بوصفقت آکثر دلت اولدی درای
اولوب مضطرب بور رونده قطار شهب صنمه تاکه قولدی مهار
ایرشدی سمواته افغان کوس فلک اولدی پر ناله قوغانکوس
سمند سعادت اولوب زیر ران سوار اولدی دولتله شاه جهان
دلاور سمندی سمندون مثال صهیلیله لرزنده دلت جبال
اوز نجیرله نره شیر وغا چکلور کوکه یا مهب اژدها
ومورقیرن اولوب کوه آهن تنی پول پول اولمشدر اوزن کبی
یره مثبت اورنجه دم دارگیر ابدر سنک خاره‌یی خرد خمیر
اولوب زین زرینی تخت رواد رکابی الکن بکادن نردبان
بمیسنده اهل یمین اولدی یار صولاغ اولسه که عجبی یسار
بنوب کوه وش رخشه مردفکال قیامت قوپوب اولدی سیر جبال
قوی پنجه شیران مردانه مرد جدلده بیشه پلنگ کارزار نبرد
دلیران بر همزن برق دم ضرب خونیغاز هنکام ضرب و حرب
زره پوش بیرهنک شعار چکوره بهرانه اهو سوار
بو حالتله اول بحر جوش کین یابلدی قضا ریسار رو یمین
سخن کوته اول خسرو سرفراز ایدوب قطع صحرالر قهرود دراز
طونه جسرنه ایردی دولتله او ادبل طاق کوردی پادشاه ماه

روان اولوب انهار جمع کثیر — او صحرا الی اتدی مثال غدیر
قوروب خیمه لر غزوا اجلا لله — کورندی لب آبده ایله
او منزلده کلدی قراقدن خبر — که بورنش آی جند آیتی فلغ
قبودان اعظم هجوم ایلمش — شیاطینه سوق رجوم ایلمش
او دریا دلك خضر ایلمش رهبر — ولی فلك عیب وکدورتی بری
سر بر سلیمان او فلك روان — چکن دیو لورا ساری همان
مذهب نشیمن کهی تخت جم — درفش کیانی او زرین علم
محرك اولوب اکه کرداب موج — اولورباي کوب عجه جهنم باد وج
عدونك دو نشماسی ایتمش شکار — دو نشمه ولیکن ملامت شعار
دو نشله اولوب بقه کرد مثال — هجوم ایلمش قتله اهل قتال
اتلد تحجه دریاده طوب توفنك — وغا لور بته اولدی بحر فنك
ستون اورده کوکلا اولوب لانه وار — توفنك بیضه سنی ایلدی مهره وار
اولوب هلدت نفر تنك طالبی — همان جانثر بلر طاش کیبی کچی
چکوب تیغ مهر انجلا سن همان — قویلدی الکا مهر جلاسن همان
اولوب عیده یکتاي نشانه تیرکیر — جمزدی صودت کیجه سن هودلیر
قدح ایتدی هر زورقی خون ناب — بریده سر اول میده بر حباب
حبابنك ال یودی هر اهل شر — اجل تکمه سی بیش او زورق مکر
اولوب یقه یه طاغیلر سمان — قدرغا اولدی جنبت کشان
علدت قالوب یعنی دندان تیغ — تورد یده اولدی سماط دریغ

الیر ایلیوب تازه سن هب لوند — او بس مانده ون اولدیلر ذله بند
قنحی قلی زورق پر شراب — غنیمت بیلوب فرصتی قیل شتاب
کیروب چرخه یه باده ارغوان — یه نشینه نك خلقن ایت خونچکان
سنی کورنای جانسوز کی — او قندیل تیر جکر دوز کی

بنی مست شوق ایتدی غمزه سنك
اولور جنکدن بحثی دیوانه نك

صفت جنك مابور وعودت شاه منصور

صفت آرای جیش نظامی نظام — بو رسمه ایدر بونده فتح کلام
که چون ایتدی دریاده اول فتحی کو — دل شاه دریا صفت ایتدی جوش
کدورتی خلاص اولدی بحر سیاه — کیدوب ظلمت اجلدی مه یاکداه
تدارك قیلوب شاه کشورکشا — سلندر اول آیینه بد نما
طولوب فال ای شاه فرخنده فال — همان ایتدی شوقیله عزم قتال
هوایه چقوب کرد خیل وغا — بر اولدی غبار ایله خاکدان
اولوب کرده سقف مینا لکن — مکر اولدی فوقانی عنبرین
رود و برده اهنك ایدب هر دلیر — دو کلدی نقاره چالندی نفیر
غریوش کنان نای رویینه تن — مها بنده مانند ضرب زن
خم کوسنك کور دلیوب سینه سی — زمان اولدی اعدا پر کینه سی
نه بیل اولکه بر کوه عبرت نما — اولو منعکس دائم اندن صدا
خم کوس بیل وغده ایتدی فغان — یه خود کوردی رعدی آسمان

دهاننده کی نابی بنتیز در | چه رستم و سنجه سی تیز در
سپهره چیقوب شقه‌ها بلند | اورخشه کنش زین و بوشعه بند
صف نیزه‌لش جنگلستان کوه | گروها گروه شکوها شکوه
روان اولدی دوش نها فوج | بری بیری اردنجه مانند موج
در اسکو فلی کیچه ایله بکا شیا | نمودن ایدوب مهره اینده دان
ظفرنامه در رخلر صفحه‌سی | زراسلف الک اولدی سرلوحه‌سی
انک گمتری ایلمز ابتهاج | لجه باشی خاندن السید تاج
گذار ایتدی قول سپاه گزین | نسقچی مرتب یسار یمین
طوروب قلبده شاه دریا سپاه | ایکی یاکه‌ده اولدی منظرگاه
وزیران جم قدر و آصف مقام | امیران صاحب لوای بنام
چکوب مستقل عسکر پرسلاح | دل چرخه دونیا در چوق رماح
جلالک قابوب خلقه‌سن نیزه‌لر | در قلعه هفتمی نیزه‌لر
اچوب شقه‌دن هر طرف بادبان | جنود ظفر گلدی جانتر همان
انک چنبر اولماغله بلکه | دوبردی با صوب فلک گلکی
هیاهوی عسکر چیقوب کوکه | روش بازو چق قصر طائره
سپهره چیقوب شعله سرکشی | کبود اطلس ایلدی آتشی
بو اقدام ایله ایندیلر هجوم | قلیجدن گچورسون قوله شاه روم
تا یورقور خندق گسوهجی نیجا | اوله تا که محکم اساس وغا
یاروب بحر غبرایی حرق ایتدیلر | او بحر نحوستی جیش ایله غرق ایتدیلر

بل

بل چرخه محتاج اولوب آفتاب | گذار ایتسه برتاب ایدرو شهاب
پس خندق اولدی محل قرار | انی هر طرف ابنیدی عسکر حصار
گورنشیدی انده نبات هلال | یاغردی تفنکلرکه انجم مثال
مقابل اولنجه شه دین پناه | قوبلدی اولوب بیر و گرد راه
صف جیشی قیلدی یار دقه تیغ | شتابان ایدوب کشجاکاک تیغ
زهی صف منصوص پر انتباه | شکستی یوغ الا که طرف کلاه
سپاهنده چرخ شنام ور | چوزر قبه وحزبران سپر
بو وجه اوزره هر بار اولوب داوکیر | داغیتدیلر اوزلغانی شهباز تیر
قضا قوسی اولدی گروه زیان | گروها گروه اوجدی مرغان جان
دوشوب مرد اولدی حصم جبان | گوزنده ویدی منقار زاغ کمان
ابرشوق سپهره شتابان تیر | خدنک ایتدی بوکس دوهمن دلیر
ایدوب تیر و باران او برستم | عدو چشمنی الدی خواب عدم
روان ایتدی قان چشمه‌سن خنجرک | دوشوب طوبدی خاک الجره تفنگ
دنوب مجمر سرخه مغفر همان | انک لیقه‌سی پر چیم خونفشان
قلم وضع ایدوب الکا خون رنگ | نقط اولدی چهره‌ی لاله رنگ
غزات ایلدی ترکشی پر زبالک | عذابه موکل ملائک مثال
قیرار در صالوب کمند اژدرین | او صحراده کی آدم اژدرلرین
هنر گوستروب عرصه‌ده تیرلر | همان اصلیه قالدی شمشیرلر
الوب نیزه دستنه مرد وغا | سنان اولدی تنده مرد ریا

کوروب سوزن نیزه بلما نتی — کم ایتدی عدو رسته جاننی
اوروب خصمه کرزکران مرد جنگک — کلاهن انک باشنه ایتدی تنگک
ایروب تیغ مانند موج نیل — انک اولدی مقیاسی مغز دلیل
سر خصمی شمشیر هندی زلال — دونیم ایلدی هندوانه مثال
بو رسمه هجوم ایدیجک شهریار — نمایان اولوب خصمه پایان کار
بونی بیلدی اوجنده اهل ضلال — که اقباله وقتنو قوتلمق محال
نه اصی بلا کلسه تدبیردن — قضا تیر بر قوس تقدیردن
ضروری ایدوب التزام خراج — بو صلحه فدا قیلدی تخت تاج
شکار اولوب شهباز جهان — همان ایلدی بیت آشیان
کلوب بیربینه عسکر بیکران — اوبحرا بلده جزر ومدن عیان
قنی ساقیا جام فیروزرنگ — بدل اوله صلحه بو غوغای جنگک
دعائی قیلوب کرو کیدن بری — اکوب صلح شاهه بورت سانغری
سنی کوتور نای شهناز قیل — بوده جنگک خربه مناسب دکل

بوکو هرن ویردی عیش نوشه قرار
کیدر روزمی بزم ایله بوم لیل ونهار

باعث تحریک خامه وسبب نظم ساقینامه

مکر بردم ایرشدی وقت فراغ — نه سیر چمن نه تماشای باغ
صدف وش اولوب بحر غمده ملول — دهن بسته ایدی جبین جبینی
اولوب پرده کش عنکبوت فراغ — دکانده دل اوکنه چکمشیدی داغ

دکل

دکل حوی ابر زمانه سکوت — که دام ایلمش طاقده عنکبوت
عملدن قالوب یعنی طبع ادیب — دل اولمشدی مانند تیغ خطیب
یورک زخم غصه ایله خونبار ایدی — جبینمده اثار غم وار ایدی
بو غم نسخه سن بیلدی هر خرده بین — اکا مهر اولمشدی چین جبین
خم دلکه بر در مکنون ایدی — غمام غبار الچره مدفون ایدی
ایروب ناکهان بر نسیم صفا — رخ نو فتوت اولدی بو قمع ریا
دیدی مژده کیم ایردی ایام عیش — لبالب کورنور ینه جام فیق
نه طور رسم ای بحرنا دیده جوش — یتر قیل سکوتی غمه رو پوش
بحمدلله الطاف رب مجید — دکک قفل معنایه قیلدی کلید
کوکل بحری بر در فاخر اوله — سوزک بروی جواهر اوله
نه سوز اوله منظومه ساقی عرش — نه منظومه اوبزه طاق عرش
خصوصا ایروب موسم نوبهار — برک اوله نزهت سرای حصار
بو مژده اولوب واصل کوش جان — نشان سرورم شکر ودهان
طولوب بوی جان پرور آشنا — تنک بو ایدیجه مثال صبا
او بوی اولدی هادی ره مقصدن — عیان اولدی تا که در میکده
کورن جوده اوراق ازهارنی — بولور جست وجو بیله کلزارنی
طولو بلبل نوای هزار ایله باغ — اولور شعله سی رهنما چراغ
دل نوره توفیق ایدوب روشنی — ایرشدر بر بزم خاصه بنی
او بزمک بساطنده وار انبساط — بولوب رشته جان ایله ارتباط

قارشمش بنجه رنده صاحب كمال / اولوب مختلط شیر وشكر مثال
صاحب در گوهر سخن بر بیته / ثریا وش اولمشدی بری بر بیته
دوزلمش دوروب سلك بر گوهره / قومشلر سخن رشته سی بر بره
كه موضوع شعر اولدی محبوب می / خطابات ساقی مغنی نی
بنجون ایتمیه بونده بردم کمان / ظهوری پسندان اومی زبان
ایدر مستقل یعنی بر مثنوی / اونلر رمیه شیوه خسروی
خصوصا بو معنی بولوبدر ثبوت / ایدر بحث ایدن ملزم اولوب سکوت
كه مدح تغزلده رومی مسلم / اولوب غالب ساحران عجم
چو شمشیر خونریز عثمانیان / ظهور ایتدی رجحان ترکی زبان
ولیكن قالوب شیوه مثنوی / سوزن آنده اعجامك اولوقوی
دینلسه ایدی بو نظم گهرنثار / كه هر بیتی بر مفرد روزگار
اولوب خمر اصحابنه بنجه تاب / ویرلسه ایدی الا یه تنها جواب
شراب اولسه مضمونی جام سخن / کسل کلدر زیرا که افسانه دن
محل نشین اولکوا رنده آب / سخن گلشنینه ویره آب وتاب
الكلمز نه شیرین ولیلی نوله / جهان مطرب وساقیه عشق اوله
اودم ایچلرنده بر اهل کمال / نثار ایلدی در درج مقال
اوسرچشمه حکمتك فایضی / لمیت سخن رایضی فایضی
بجا ایتدی عطف عنان خطاب / دیدی ای ویررسن سؤاله جواب
سخن ملكنك مرد براوری سن / بو میدانك اکنجی سلحشوری سن

حصارك

حصارك ایدوب وصفنی بیشوا / سخن ملكنه چكه همایون لوا
كه دور ایلدكجه كودرسن كلام / مدار اولمق اكثر بو دركشی مقام
چكن عقد بزم صفایه امك / مقدم محلتن مدارك كرك
كوزه كلمكه باده خوشگوار / نظر گاهی خواب اولمیمك دخی
وار
حصار اولمسه بزمگاه فرح / حرام اوله اسراف دور قدح
چقه بر قدم طشره اندن اگر / اولور خون جام وصراحی هدر
اودر حجاب بزم خرابات نیان / غلطه ورا اندن کجنجه همان
كشاد ایلیوب معرفت كشورینی / بوری اختیار ایت براعلا یری
ویرر جام می حالتن وردنر / نسیم صبا خود محرك یتر
فقیر ایلیوب انلره عذرا / دیدم بنده یوق اولقدر اقتدار
مكارم صفت نعل ایلین دعا / وکرمی بو مجلسده هیچ سوز بکا
بوکاره اولورمی کوکل میل خیز / که کلامی اشراق وطلب عزیز
نه امید ایله ته بی وجه ونك / که انجل بوستان شاهی نه یعنك
نه دراو صحراده مور حقیر / که نخجیرگاه ایلیه نره شیر
نه کولترسنو اول کوچه بلبلر / که هر گوشه سی طوله در گوهر
خصوصا که ایتدم رنجی بسته دم / بیاپی طلوب موج دریای غم
اولوب بر کریز سنم سرمدی / فلك بلبلی جانی سویلتمدی
سوزم استماع ایلیوب دیدلر / بو عذر بهانه دکل معتبر
مسلم دکل چرکز اول اعتذار / كدری ویر الجریه روزكار

مقرر که طبعه ویرر انفعال / کرک کوش مژده کرک گوشمال
محرک اولورشرع لطف و قهر / ویرر نشوه البته تریاک و زهر
صفابخش ایسه نغمهٔ خرمی / غم اهنکنده اولور عالمی
اولور نوک تیر سخنده اثر / الکاب ویرر بجه خون جکر
بولنمادی چونکیم مجال کریز / همان اولدم اول حذمته کر
مجز
ایدوب عهدهٔ ذمته اجر وفا / ولی ایلدم عذری پشتین ادا
قینی ساقیا آب آتش شتاب / حصارئ درده کبوتر آب و تاب
خمم باده نک کوزله سر چشمه سن / که دروازه ده جبینی غم واصحم
مغنی اوقوریابی ایتم فراغ / نفسله اویا فسون سونبخش چراغ

ایدوب یعنی جلا دجرخی خجل
ومکله بو خم مرده سن زنده قیل

شکایت روزگار و بی وفائی چرخ غدار

بو چرخ دغل پیشه ون داد داد / که یوق کعبتین تنده نقش مراد
کللدن بو بزم بدانجامنه / انک دکلدک برطاو جامنه
دریغ خوش کلدیسن اسمانه / قوری بر خوش اعولر کچر زمانه
سحر تمالدروب ساغر عشرتی / بزه عرض ایدر یعنی کریبستین
انکله قومز بینه ایلر جفا / صباجرجره سن طورمه یزدن بیکا
غم اهلی که فیض الهیه جام / نه فرقی اولور جام جمادن
بو زال فلک ویرمیوب کامنی / نهی قودی اسکندرک جامنی

جمی جام مرکبله مست ایلدی / زجاج مزاجن شکست ایلدی
هلاک ایتدی اسفندیار زمان / ایکی اوجلی بیکانیدر توامان
مراد اوزره دوراننی سورمدی / دو بنجه جهانی اوده کورمدی
شب و روز اکر ایتمسه مکروال / بنجون ایده تبدیل صورت بو زال
اکر دولت عشق و له پرده در / بیلور نیدیکن انک اهل نظر
کوره عرض ایدرمی رخ تازه سن / سحر کوربنجه شفق غازه سن
علاج ایتمسیدی کونش کاه کاه / کلفدن کورنمزدی رخسار ماه
بوزلمش کهت باغدر بو جهان / که بالاده برخوت قالمش نهان
کشتی قینقا و مارم بوزه طاره نک / کوزینه قورقمی ویرر آدمک
اکار سیر ایدنلر مهی نوری / صالنجقده غنی قلب سکری
مشعبد کبی عالمی یلدزار / بو چادرده نقش مزاران هزار
عقول اولدی بو ستره خاره / بیلنمز نجوم ایله بو دایره
ایرشمز انا عقل و پای قیاس / قالور خمس حانزکی لبنی حواس
فلکدن تحکم لطف احسان اوم / عدودن نزاره درمان اومز
دواسی جلاد ایده خسته نک / نولور حالی ایا اول شکسته نک
بری صقدر بو تنکنای سپهر / نوله مطلب اولسه فنای سپهر
هلال کوروب عید ایدرسم نوا / بولور صانورن تشنه‌لی انکسا
اهل بوستانی اولوب تا بو یر / کل اولوی اوجاغنده تخم امید
دوشوب دلو چاه زمینه فکر / بو دولاب کردونده حال دکر

ولی لطف احسانله زال جهان   جفایه طلنجه جهان پهلوان
سپهرین اولوری شامی شعار   قلیج جوهری سکه ناقص عیار
بو مجلسدن اولدی نصیبم خمار   همان درد سر کوردی جان فکار
صراحیلری اولکه مضراب خوان   شرابیله بر جامی کردک خون
لبالب قدحلرمی آتشین   اولوردی بر خون قلب حزین
غدا خون دلدر نه خورد و نه خواب   مزه استمز چونکه یغلی شراب
هو الذی بغرمده کی قانلو باش   حبابا بتدر بیلوا اوخونابه پاش
بودور ایچره ساغروه صنعه حباب   اولوریم جهرکیه هر زهره آب
سپهرین او نشتر زهرین بکا   هرا بیلدرک ایچمه قهرین بکا
ایچورلر نیجه خون ناحق مدام   سوزه کلمه خون کبوتر حرام
باوا عظره اولان تهور نذر   می صاف ایچون بونکدر بذر
قیلوب فم باده یله کسر قلوب   ایدوب طورقه کشف عیب و عیوب
نیچون ایلمز محفله احترام   مساور محلی بیدر اولمقام
می ایچورلر افتراستی قومز   بزه هفته جنکلی جفاسی قومز
صوقرشاخ مسواکی باشه بیله   صالر کورکدن کیبی کوردوکنه
ربا بیله اکا مقدور شعار   درونی مکدر در آیینه وار
عبا کیمک ایله ایشی اولدی همان   هرارغا دلوله بایزید زمان
بوری النفات ایتمه ادنی بکا   نکاه تغافلدر اکا جفا
بو مجلسده قالمدی انس و صفا   که بیکانه وضع اولدی هر آشنا

اوکستا حلودن

اوکستا خلردن صیقلدی کوکل   ضروری کناره چکلدی کوکل
کورکمز بکا جام کیتی نما   کوکل قفسی نزندن ایتدی ابا
جمک بکا عرض ایتمه جام عیشا   اوبد مستلر یوزینی کورمین
دل زاده بادتی زمانه ایدر   زن چرخه اویدی بوناموردلر
دنا خود او مولی جفایه نه بوج   قوروق مدحی یا افترایه نه بوج
براولوب سادروملح و ثنا   سعادتله سویک سادراولا
یا خوبان شهرک جفاسی نذر   که تیر آلتنده ایدر هدف سینه در
هوالر وبروب هر هوادارینه   ایدر جمله فروالرین باریته
زرا ایچون صاورست افکنده سی   جیفر جوفور صانتی بنده سی
قدح صونسه بیک قهر ایدر او دم   اوکلیر کی پر زهر ایدر او دم
بکا وایه بزم عیش جهان   فغان دل و دیده خولقدن
بلوری طرحی کبی هر نفس   اولور نالهده باده فریاد رس
دو شرمی بکا جرعه نوش اومی   قاله ناکه جسمیله جانه زینی
ایدر عذر تقصیر زال زمان   شراب کهن ترک ایت نوجوان
کتورسا قدح یا قوت سبالبی   زبان بند کردون مخنا له لبی
اولوب بر خروشی رحیق بیان   کوزل دیرنه یاکلیت زبان
مغنی مدد الدی غفلت بنی   کوکل بر جنه ایله نوبت زنی

محرک اولوب تا اوطلو دوکی
حصارک ایلدم وصفنی یکبیک

صفت حصار و تعریف نزهتکاه‌ان دیار

کل ای کیمیاساز عقد کلام / مهیا قیل اکا مناسب مقام
نی کلکک که ایله نوا سن دوکاه / اچلسون الکی قلعه دکرینده راه
سوز آچ اینه وصف نوحصنه دک / دیزلسین سطورک شمال بدنه
بو غزدن الوب یعنی رطب اللسان / بیم یا کلک المغربی صوییه روان
بو در مظهر فتراسکندری / که بر بینه قوودی بحر و بری
خلیج الکدر ما جا الحق الک / فتر میل و عالمتماس انک
دل و جانه خوش جار زیبا و دز اولدی / ملک مجمع خضر و موسی در اول
اودر بحر زخار بی قعر و بن / اودر لوح تعلیم علم ولدن
عصا بیله بحر ایدرکن دو نیم / کوکل خوش انده دو غر منش ظلیم
اولور غوطه لجه سندن زبون / کرک حوت یونسی کرک ابن نون
نیجه خوب لیمانی وار بیکدر / محیط سپهره ایدر کوششلر
اولور موجه خلقه کهف الامان / دکزدن اکا صغنور صخمان
نعمه کلنش طولی کشتیری / بره اکدرر کنج بادآوری
ستونی ایدوب اسمانه کذار / ویبی پشت ماهی بی الا فکار
قیپی شهنشین سپهر برین / الچی بو برج زیر و زبر
اولوب بادبانی کبی بر هوا / کلور سیره سرعت کلان ایله
ولی کیمه ده ایرکلور هر زمان / کو جبله سوررلر طقوب ریسمان
اتندی دل عاشق بیقرار / که یوق انده هرکز امید کنار

شوکود

شوکوداب کیم کفن ایلر عیان / لب شسته در بینه سی ور دهان
کف اظهار ایدوب صورتو کردا / اوصوده نمک بو نمکدن اندر
حباب ایله یار لنه دمساز اولور / قدح قیرمزی یعنی احمرا اولور
کیزوب اکا خوبان سیمین بدن / کوریسور رخ کل کبی شیشه دن
یا اینه ده عکس خورشید در / یا خود چرخ نیلی ده ناهید در
مجلی قلوب صفحه سن یا مکر / عیان ایلدی کلک غاقی صور
ایدوب بر دوا نیم احمری / نمایان اولور اب الجنده پری
اولور تا ده کارنن حلاوتی / طلاوت بره لجمه طرف لشنان
بنور دیو دل صید عزم ایدر / ولی دام اغوشی کورسه بیلر
فرینده زلف خم اندر خمی / دکزها الکیدر الور اوجمی
اور بر برق او دریاده پهلو نمی / نه دریا که اوستنده کوهر نوار
قوم سوز عشق انده پژمرده / محیط صاف و شیپ اخراده کی
بیلی او بیره دوب درد و بیرقین / محیط اپیهره کور سینه سن
اولور فیضله موجه سی کوییا / نیل صوقلیه شهد اصفیا
یا بر قلعه لرکوستروب ماهیه / ایدر خندقی ماهین ماهیه
اولور شو عالی بروج بیننکه / کورنمز اولور خندقی اچره اب
اچر فعر کرداب بر بوزه راه / قایر موجی فرقه زحلدن کلاه
حصارک دوالنوجی بیرامنن / جکیلور دلبه او لوب دامنن
نیجه قصر زیبای فرح ظلال / صوا فنده مظهور طاق کردون مثال

قندیلی کنارنده قصر رفیع — اوله بیت موزون بو بحر سریع
ایدوب آب فسقیه چرخ سحاب — اولور بحر اوکنده انک حوضی آب
قفسلر واونیچه عالی مقام — اولور عکسی دریایه دولتده دوام
قفس ایچره رخشان اولوب مهوشان — اولور بیکر انجم واسمان
قفسدن کورنور ایچه لعل تری — ایدر قصری صندوقه جوهری
طورر لعبت کرد ایله خاره جس — قیوب ایچه کفلیره عکس نقش
دوکلا ایچه کرد ایله برک بهار — کورینور منبت بشیل کاینه وار
عجب روح پرور هواسی انک — لب یاره بکزر کراسی انک
دو لعل دلارا کبی نوشدر — دو پاره عجب لعل میکونشدر
مفرح او لعل تر ابدا دو — دهن بوس موعود یکساله وار
بدخشان ایچمکده اهنک طعن — اوروب دال بصدر لکالماسنک لمعن
اولور انده سلطانی ایله بهال — حراننده نخل مرصع مثال
طبیب لذت المز سه کرو ابه ته — مذاق اهلی اولمایجق طالع سن
کوزه بی کشیده شباک ایچره یلری — شهر ومانک ایدر اوغرا دوغنی یری
کورر کلرله بر کلت اولور روی آب — بساط او وزده کویا کورر ستم تاب
کوهر صافی ایچره کحیانک مکر — صوقوب دستی آنده کوهر ارار
شناور کلور هو یلره هایله — بحر هر بری ذکر دریا یله
کهی موکویلرله سیران ایدر — کلوب اول کنار بستان ایدر
ولی ایچره نک بغرینی اول نوا — کلور قصه کرد ایلر جا بجا

بیدر

ایدر کلشنی لر نوای غریب — اولور کلخن صحبته عندلیب
کذا رایلیوب خیلی ایدر الام — برایلر چراغنی حق القدوم
ایچره کاهی الای ایله خوبلر — اولور زورق اندر لر ده درج کهر
اولور کیمی تنها چه صندل کولار — صدفده نته کیم در شاهوار
کلور نغمه زن دائره یله زناق — خروشنده چین عسکر بودهمان
ایچوب کاهی رند بمانه نوش — ایدر چرخ عده دن ایچه بر خروش
ویرر خوبلر مجلس آب و تاب — بو غرده ایچر می کوزلر شراب
سوا غارت شوقا یلی دکلدر — ایدوب ناله کوهسار ایکلدر
دم اورد ایچه محبوب و محبوبه دن — کیمی یار سن دیر کیمی جان من
کیمی فقیرانه سیرانده — چقوب ایچره شام عزیبانده
کهی سطر اشعار دن دلنواز — کهی سویلیدر نای اول نغمه ساز
ایدن پرده آب ایچره نظر — تماشا ایدر صدهزاران صور
ایکی قلعه ما بینی ایچره وسیع — اوور قلعتین زمان ربیع
تولد دینسه بر بوزنیک عینی در — که ایچره سفید و سیه بینی در
تولا اولی ایچره کلیدر حصار — کیرر بربرینه دم کارزار
عدوا او زره زنجیر اتوب طوبلر — او ما بینه زنجیر اهن جکر
ایکی قلعه کیم بر برینه بعید — یری بیر برینه عاشق اولمش مکر
ولی ایچره اولوب مانع اتصال — کیرر اوده یه تیغ هجران مثال
بوغاز اولدی بحرک خلیجی مکر — که ما بین قصرینی تذکیر ایدر

برنیك سحردن هواسی كوزل / كر فیض صباحی صبوحه بدل
برنیك دم شامی محمود در / كه جنت كبی ظلی ممدود در
چكلمش یری كوكه هوا ماغنه / اقمش بوی بحری ایاغنه
بابنده انك كوك صودن تیغی / بوتك اوقلنده سبز كومسار
مقابل طوررلكی دلكش محل / كورن میل ایدر بربرندن كوزل
برابر طوتوب بر ایدر اهل دل / بیرین كیمسه ترجیحه قادر دكل
اكرچه بنجه بحث اولور دائما / كه تحریری تفصیل ایدر اقتضا
ایدوب غلغله اسمانه كوزر / اولور قلعه جنكی كبی جنكلر
ایدوب سمت رومی طوتنلر جدال / اما طولی یر بو بلیه ایلر سؤال
كه بعد الظهر كرم اولوب افتاب / ایدر مرغ ماهی نیه اتده كباب
لنش كیم چكه تیغ اتش جلا / ایدر كوك صوینه او منعی اقتضا
بو معموره بندر او تنها ستان / عنا ایلمز بونده شهر اولاق
جوابن بو كونه ایدرلر ادا / بو كون بلجا ایسه او یارینكا
قومزا اسكله ساحلنده صفا / حواله اولور بنجه ارغادلكا
ویروب جمع اشخاص الكا تعلق / صوق كثرت اول كونه وحدتمی
براوروج بونده قولق بلبله / كمی خلقك اكا صالار غلغله
محاسنده كوك صوكه كلور / بو سوز باكه نادر برابر كلور
تعصبده هر برنك مائلی / بن انی بوتی بلمزم حاصلی
كراس ایله اب و هوا مشترك / همان ایكسی بر طوتلمق كرك

بوسوزده قرار ایلیوب كفتكلو / دم صبحه اوددی شب عیشه بو
عجب دلكش قلعه سمت روم / كه اولمش هلاك فراق عموم
كهنوت رجوع اتده دشوار اولور / كیرن جقمه دن چونكه بیزار اولور
نغلو كاهی هم بحر وهم سبزه زار / بنجه اولمسونلر اسیر حصار
بولور خصم طوبندن ایتسه حذر / كه اورن بنا غیدر اول قلعه لر
طورر قیس وش قلعه حیرت كنان / كه فرقنده وار هیئت آشیان
بولور باج التسه كجندن اكر / انك لیری دنیا خراجی دكر
كلید فتوح ستنبولدر / ابو الفتح مفتاح مقبولدر
اوستر بو شلده صحن حصن خطیر / نه غمخانه خوان نعم الامیر
فضاسی عجب شهد فضاك / كه قبر شهید اتده هر تودۀ خاك
بو مشهور در خلق دلنده تمام / كه سلطان محمد ابو شاه نام
الور قرشولی چونكه ایدوب هجوم / دوشر قلبنه شوق تسخیر روم
تكور ستانبولی تحقیق ایدر / صالر یزله كونه او كونه خبر
ایدوب یعنی درویشی بر دیا / ایدر یوسف مقوادن منزل رجا
تكور ایلیوب یوسف وش التیام / قرین حصول اولمش اخر بو كام
عجب صنعت ایتمش اول اسلام تو / كه هم هم ولمش انی هم ایتمش دو بو
الكله چكوب اتده بره اتره / شیاطین كبی قومش جانره
تكور ایدیجك عهد اسانش دولت / بنا ایتمش او قلعه یی اتده حسبت
ولی صكره نادم اولوب اول لعین / بو غز بوزه حسبتدن اولمش حزین

صراحی وش اولمش جگر خونی هم — بو غازی اله ویر دیکلدن ادم
اوسک ایلمش سستی دوستی — خلاص ایتمه مش عاقبت بوستحا
بولوب قبا ته بر قصر معمور در — نهی بوت صنمه طولی مغزور
زهی حسن تدبیر بنیانک اغتری — ارسطو کمالی واسکندری
که بر لعبله خصمی منجوق ایده — کهی تیغ اوره کاه فنون ایله
حصارده ایروب تکیه بر خانقاه — ایرشدرمش افلاکه سقف کلاه
اولوب پیر مردان عزلت گروه — قرار ایلمش انده طومش دده
صوینمش بولوب جرعه همتی — ایدر تنجیه صاحب کله حزقش
ایدرلر او میدانده جب مرد یاکه — بنی شرحه شرحه دلی حال جانک
قمر سر برهنه برابر ایلدر — انک حاله بوسنده غمی شا لیدر
هله مهر ایدوب روی ابروز اتش — اشعقدر قوتش استانده باشی
محیط اگور حباب کف زده — برابر ایلیدر نامی طاسغنده
لب تجره اولسه تولدیوب کاه — کوکس ویرمش اموجه اول خانقاه
سر اسر الجیده اولان اهل جاه — اولوب تاب مهر خداوند هلال
بدن برج ابی یه اولمش ماب — کمرله چغرمش فلک انده اب
ایدوب عکسنی مار ماهی معز — انده قلعه و نشارن ایدر
اولور صوده ظللی بروج سما — ولی حوت وخرچنکی جنبش نما
بوت خلده اولمش معز بو شعم — که انوار فیضی صالر شعشعه
سشعشع دیار بنه دوغمش مهر از — کنش کبه بر شمله لیتر بدا ر

مگر مردم چشم تر در حصار — شرف ویرمش اکا دولاب بکار
اولوب قلعه‌سی منبر وجد وحال — مگر بابی محراب اهل کمال
مصلاسی یوز جا فقط جلوه کاه — قمر روی دوی وسوده خور خالکرا
جهانک مطافی ومسبعاسیدر — انک کوکه صویی عین رزق ایدر
کناری اولوب خاص شاه بنام — عجب جایدر شاه دلکش مقام
چمن صفه‌لر رشک برج حمل — شکوفه نولایت سهراول محل
صالر سبزه یه تخته لاله لمع — صالنمش بوصانکه تخته ایله شمع
اولوب سینه صاف وش صفه‌لر — کوکل کبی شوریده صولر اقر
چمندن روان اولوب آب زلال — اولور لاجورد ابجره جدول مثال
اقوب کلمه‌ده نیجه زورق مدام — طلور خاطره صفصفیه اکشم
کمش سروره کا صالسه عکسی عجب — کیرر صویه بر شوخ نازک بدن
یا اول سرو کرکیم سرافراز در — بنالر کیر خوب طناز در
صالر طاغه اکا شتابان اولور — بتن سبزه‌لر عشق هیجان اولور
مگر وادی عشقده اول فضا — مجاز حقیقت ایکی راه اکا
کهی کلشنی لر بر انوار ایدر — قدح نوشلر کاهی کلزار ایدر
قدح حلر صالوب اتشین شعله — چمن صفه قندللی کوشکه دونر
انک قیس تولیده مو سنبلی — کوکل کبی شوریده هر بلبلی
باشنده یو اسیله هر بر نهال — مقام تحیرده مجنون مثال
صبا خسته شوریده آب روان — حبابک جنونی کوزندن عیان

کلک الشیانن طاغتمش صبا | هما کبی مرغانی یا دز هوا
خمیر محبت کلی سربسر | غم عشقدن عنبری یوق برکدر
اوجوبک اولوب منبعی رهنما | علم طاغنه واردر اهل صفا
ویرر حاصل اول برده تخم امل | دعا خرمنی در او دلکش محل
بونام اولسه اکا نوله کر علم | که انوار فیضی علم بر علم
طرازندهٔ چرخ اطلسدر اول | که دامان عرش مقدسدر اول
ویکلمش طورلمش جلهٔ اعظمی | فلک دوشنک جامهٔ معلمی
اوکوه اوزره وار بر عجب چشمه‌سار | بو انجنت در چشمهٔ خضر وار
قریبنده وار بر مبارک مقام | رجاله اولور حجله خانه مدام
اوبر غاردر قعر کنج مغاک | که فرش اکا کوساله کاو خاک
ایراقدن کورنور انی برمرغزار | سوزیلور کوکل مرغی تنها زوار
اودر برج خورشید صبح صفا | که آنده مقام ایلمش آق بابا
مکرر نسر چرخ هدایتدر اول | یا بار رسید کرامتدر اول
اوجوب طائر روحی بولانه دک | کوزل کوشه‌ده واقع اولمش بدک
اولوب هر قدر سربسر تخته ظل | ایدر جنت اوکجوسی اول زنده دل
درختان عالی اولوب سرباوج | طولر اهل عشرت اکا فوج فوج
مکر اولدی اوردوی شه بنام | ملاصق یری بر نیه بیک خیام
کفنش طولنور سیرایچون دائما | ولی بسته باب اجازت اکا
دوزلمش طورر میوه‌سی زیلجانه | نته کیم صبا نخچه‌ده غنچی سایبانه

انک شاه موزونی مرغوبدر | که هر بری کون کورمدک خوبدر
خزان فصلی سیرایلین آندر | عجب طبراقی وار کم التون بتر
یتشمش کمی حاصل ایتمش یمش | ویروب میوه کستانه‌سی چاتلمش
بو فصل الحجره وارد یدرلکا | تکلم اولدی وصفنده دستانسرا
صالوب صوت نوبسته کلزارینه | بو ابیاتی نقش ایتدی دیوارینه
نوله اولسه صارمشق نظم سخن | که یازکو کلکو لوحنه آنی بن
تبرکن طریقیله ایتسم نوار | اوکلدسته بی رونق خارزار
انک فیضی دردلده اولا کهر | هم اوستاددر بجا اول هم پدر

نوله پیشوا بلسم اول عارفی
اوجامع عصر ایدی بن هاتفی

غزل مرحوم نوعی افندی

حرامه بلبلک آه سردله صولدی وردی | بو کلهسارک دم سردن بو ده خیلی جفا وردی
صررش چهره‌سی تبلوره‌دن شاخ چنار | جبیا بنفشی طوتسک عجب بلبلک
وجوه کبی اوراق درختن | فراج طبعه خوش کلدی بودلنشک دم سردی
خصوصا آق بابانک تربت پرنوری | کوزل جعقره بحل جلا در فولنشک کردی

نزول ایتمزدن اول غم ویرر انده بزه رحلت
انکچون نوعیا دنیا اوینی اهل فنا وردی

حصاره طلنجه بنجه کوشه وار | که وصفی کبی ممتنعدر شمار
ایدر عیش و نوش اهلنی کامیاب | قوی کولکده طورلمش شراب

نذر دردی

جنانکه وش ایدر سروله ازغون / زمرّد له یاقوت قصرین عیان
نهالی اولوب شو لقدر سایه دار / کوزار ایده مز تیر ابر بهار
دوشرسه کونش تا جنا ولمز عیان / طلوبتر دو نخلدیق خاکه دلت جنان
دوشوب جوره سایه خوش نهاد / ایدرت خلل لوح سیمه سواد
اولور عکس یار صنوبر همان / صو و تماغه قونمش سبو وش عیان
صو ایچره قونلمش سبوی شرآب / شوکنجه دوزکم طلسم اولمش ایه
صالر جویه تمثالنی انشیان / کاور مرغ و ماهی اولور در میان
ویروب بچه دایم کبوتر اری / چیقر ماهیان ایزه تازه طرّی
بو رسمه اوله جونکه لطف قدیر / نیجه اولمیالم کناهه دلیر
قنی ساقیا ها در لو فشاق / که بو مجلسک جامی الکلدی شن
یورت ذوقی دکدی نوبت سکا / نه ایلرسن ایله اجازت سکا
مغنّی نه طور رسن ایله نوا / بزی سن حال شوقه جلدر هوا

هزار ایله کهسار اولوب همنوا
جغایه طوتر شاخ جنبش نوا

خطاب ساقی

ابتدای ساقی نامه

کتور ساقیا ساغر عشرتی / هبا ایچره غلغله بر ساعتی
بولنمز سه آوازه‌نی سکا / منیه بتر قلقل می سکا
قنی ساقیا اول طلوغ کلاب / صداع خمار ایله حالم خراب
دوکه صاجه قوللی می احمری / دکل جونکه از غنچه التی دری

قنی

قنی ساقیا اول نبات شرآب / که قند نبات ایلر آنی حجاب
مگر خضرک آب حیاتیدر اول / که هر جسمه روح نباتیدر اول
قنی ساقیا شیشه ازله نبید / برواز ایله مانند خون شهید
ایدوب انده عکس عذار ظهور / کوزنلر دیر شو انده ارسته نور
قنی ساقیا اول فقاع زلال / که اهل دلی ایده بیرین قدا
مدو شیشه ده صو شرب طهور / که تلخ ایدر ایسه نوش شرور
قنی ساقیا او دو خسنه خراج / که تحصیل ایده جسم خاکی مزاج
بنه باده نابی کوزر کرک / بو درد علاجی کورمک کرک
قنی ساقیا اول کمیت سرور / که طی اولنه بو بیابان دور
کرکدر که لب تشنه تا توات / او یاقوت نابی ایله درد مات
قنی ساقیا اول می دلنواز / او لعلینی لباسن مرد طراز
صاوب زاهد الده جام جم / الجلسنو غربا ایدوم فرح وغم
قنی ساقیا اول می شعله زن / درخشنده شمع مرصع لگن
او قندیل رخشنده بی فتیل / اولور کوره شام هجره دلیل
قنی ساقیا باده جان فروز / که شمع رخک ایده پروانه سوز
دمادم اوفور آتشین سوز عشق / اقته بوته دن کلیجه کلیجه رزی
قنی ساقیا باده خوشگوار / او خمخانه که در دار ایده عاریه
نه دور عجیب کوده جوهر دار اول / نه جوهر که اکسیر اکبردر اول
قنی ساقیا باده غم کسل / که فیضنده لب تشنه در جان دل

اوت بادهٔ خم می تابوت | کتور چشمهٔ حق کوثر خانه‌دن
فتحی تک قیلا سبیل سر خمی نما | قزل ارماغ اولسون اکفت
دمبدم ایدرسه اوج لنده‌ده آب | کهن خانهٔ عقل فکر خراب
فتحی تک قیلا اول کلاه کیاب | اغز دیره لنوزر اولدی طاق کرا
کتورمز دو صو نغز اولدی نکار | نذرتی بو جفا مرحبا مرحبا
اوبروت قیلا مجمر سرخ وکت | کهی باز خمارم کهی ایلکت
ایرشسون بقایه فنا الحذره دل | انی صفحهٔ محو اثبات قل
ایدوب قطع جاره سازی نکار | صونوب اول قنش نغمه‌لرزنکار
کتور باده جام هوشی قل | بکا شکر سرمایه جوشی قل
الجوز قیلا قیل بنی سرمست | صالم تا که بو دام کاه شکست
اولوب برطاق ساز طاس نکون | جیمیم حقه حشیشیت اخوب روت
ایدوب فعل طاسیا دریته | کتور قهقه رباب تانی بنو
کو کلی طاس بر الن خرو بت | عیان ایده‌یم انی بوحجه‌دن
کتور قیلا روزه دار کسیلو | که یوزربادن ایده کنشت رشو
طلوتوب یکاسه رنک لعل کهه | دهاننده مسواکی قیل قلم
سوروب قیلا اوروق جامی | قیل انکشت زیبالکی اکده دوملک
برق نجه عشرته لشکری | بینه طوتالم زورق ساغری
جمزاره ویر قیلا دونغی | بجم سبزه ده قوبلقی اول دونغی
بنجوت کشتی باده اسوده دور | حبابک تنن یلکنی صوده دور

ایدوب

ایدوب ساقیا نغمه‌پرور الوا | بنه ایلچی جانوری ال اله
الوب قیلا عشقی وبیلکدلو | دویز دفتر خاص شکاله جام
مسلمان ایدوب نغمهٔ ساغری | بیاز دوشر اول نعره کافره
مدد قیلا ایرو طرفانه خر | بیرلیک کشتی بوخضوح نغره
طورسه حل عقده اهل ملال | حریفان کشتی شکسته مثال
دم عیدی قیلا قیل شتاب | الاف خون قربان بریته نوا
دم عید ومجلسک قیلا | طوله صنوبر اولسون نه مرحبا
یره عیدکاه اولدی بزم کرم | نثار ایله شیشه ایله کلکونی
کتور بزم رندانه محبت قیلا | سورلسون حریفانه می صاقیا
الکده اولنا که مرات جام | الوکه بقولک خاص عام
بهار اولدی ساقی طولنسون قدح | بتور بر کل نشوه اول افتاب
صفاده برابر اولسون صبح شام | عدالت کجرکی دورمیده دوام
کتور ساقیا کهربای شراب | که بوزره دوزادر ایده جزیه
اولوب شمعی افروز دیده | ایدم لشکری بیسر طوق جنو
کتور قیلا کلشنی بزم ایدوب | که کل کل ایده زخار کوزینه
الوب لشکر ساغر بیاده | قوصه بره قائم کهیا باده یه
مدد اولوک ارتیق نوجوان | الکده دکلی اومهر امان
کلورسه اکر خانه خیالده | امان ویره غم ذیلی کافره
طولوک داغم ارتیق دستگاه | وفا دم او شفقیه اولسون دوام

لیکن اولوب مایهٔ عیش دوام / نهی قالمشدر بو نفس جام جم
کوکل سنه قدحی بکا نخچیر در / جفا جلیه مرکز بند شمشیر در
صحکم قول شانی غم غمزه نو / او زلف سلطو فدایی بو غنو
حموی یوب قبا لعل خندانی / فراقی اهلنه وبر فکلدا انکی
لیک خنده سی قلبه ویرر صفا / بولور جام کویا نمکله جلا
فراقنده سی جکر خون اولور / دو چشمم ایکی جام کلکون اولور
کسر قانی اول لب جان فزا / اولور چشم معلولمه سکر دوا
بترسنه لعل خندانی مره / قدح اولدره جو نکم وضو نجه
مره

لب خالدارک خیالی مدام
ایدر ساغر عیشمی شکلی خیام

صفت مى

قدحی قبا اول می لشکین / کاولد نور بخش زمان زمین
شعاعی ایدر شامی کافور رنک / کورینه نجوم انده شکلی پلنک
اومیدنکه تیغ خطیب له آب / سپر اولمیه قبهٔ آفتاب
اوشعله بر درتو بیمانه دولت / ایده صفحه روزن هم دو بوت
سحاب اولسه اول مارد شعلهٔ / عرقچی وحش باته ولسما نوه ا
نه می شعلهٔ شمع بزم وفا / نه می روغن چشم ذوق صفا
نه می حال کسب ایتمش اهل دروق / بولنمش بر از ماره بولنجه بکوی
کل لشویه مار بمزود ور / دل الشن داغ بهبود در

اودر قدح کیمیای سرور / که نار و ماغنه ایدر فیض نور
انکله دو کوب قطره لر چشم تر / دل و دیده دن فرح انبیق ایدر
قچن ناری کیمیا ساز اولور / او مجلسده هم سیمیا باز اولور
نوله اولسه ولبسته جام می / ایق باغیدر آدمه دام می
انکله نیاز اهل عزت بولور / نه سوبلرسه ولداده مغرور اولور
بوتیمومی کیم ایده بی اختیار / قاله طعنه دن ناصح هرزه کار
انک شفقتی دزکیم ایدر نابناک / اولور سرو قدلر ملایم چو تاک
بو نخله صولنسیدر بر نخل تر / او ساعت ویره تازه شفتالو لر
اکر انجه بو جرعه کمتر شب / نیجه ضبطا ولنور دلکاوز بین
حلالک ایده جنکابنی شکست / اکر قطره سن انجه بر بیل مست
بط میدن اولسه اکر یاوری / ایا قلمیه بازه کبک وری
کبوتر له اولسه همت قرای / ایده جرعه سم شهباز خلخال پای
دماغه جقوب السمه برج سری / بخاری اجر شفقه صفوری
او جهرک اولور مجلسی پر صفا / نوله صحراسه ذره سی دائما
همیشه اولوب وخت رز اکه یار / خمم سینه اولملق کرک مایه دار
نه زر دو دختر عزت خور در / شعاعی انکا حلهٔ دنور در
دیمه دختر رز یا خود دلبره در / لب لعل جانانه همشیره در
بری شهد بر شیر و شیره بری / صغیره بریبی کبیره بری
حبابن کورنجه کوکل جوش ایدر / که داغلر جه دردین فراموش ایدر

نظر قیل حباب می بیغشه / عجب شیشه در کیم دوبر اقیشه
طولی دختر رزله جام شراب / میانمده قیزقله سیدر حباب
بوله بادهٔ شنکرفی تاکیم جلا / حباب اولدی بللور مهره اکا
او شنکرف کیم فیض بخش اوله / اکر لاله رنک ایسه بوباده اوله
دولوب زورق سرجه جام شراب / درخشنده فانوس اولمش حباب
حباب میک شیشه وکن چوک کوره / صبا سر حبابه اوقولوب وقوره
می اوستنده بر رکوزینور حباب / وبیزر لوح یاقوته لؤلؤی ناب
بنه برحبابایت می بیغشی / طولولنذر اول کوزهٔ افتنی
درونده او بحر تحت اتلکی یوزی / قبق صانمه کیم چیقدقده قپوری
الشدی اتلکی ازل خاک تن / می اولدی قوام سبوی یرتی
اغر ویره نور ایچه ده سرفرو / کوکللی کبی ساقیانک سبو
دمی اولسون ارذل جهانده میک / اغزیایه باشنی سبوی میک

قولسیدر ساغر ابدال رجهانی
تهی قورمی هیچ اننی وردکانه

صفت خم

قنی ساقیا اول خم مایه‌دار / اولقدر وافی نیته قیل نهار
سکه منتظر درخرابا تیان / خم می بتر اولدر کنج نهانی
بهار اولدی دنیا خمك طالبی / ببره کجید لاله بیازی کبی
خم ایچره نه مبتذل احسانی / الالم روز محشر کبریانی

خم میدر اول کوه ذوق صفا / دم جمدن اوریر ایسك صدا
خلاص ایدن اولدر نیه دیم / خروش ایتمه طوفان دریا بر غم
صورورد مکربز بنای نهم / قونلسه خراسانه ولای خم
سفال اولسه اول خم اولالی / قرنفل ویره خشنده کنجی اول سفال
نوله غم خوفی چکمز نیست / ایدرانی خشت سر خم شکست
نه غم شیشه ده قالمسه باده یی / خم طابنور سنا فاده یی
نه خم قالب قبهٔ آسمان / نه خم دوکه کنجینهٔ خسروان
نه خم ویك سجادهٔ میکده / نه سحر ایلیوب فتنه قانیا تحتده
اولوب طالب فیض بیر مغان / یوارلنقمی اول بولده نیجه زمان
درونده اولوب لجهٔ بیکران / جواهر نثار ایلر ایچه دهان

اودر مخزن حضر جانان
بلخك ایچره صهریج دیر مغان

اوسوچشمه ابتمزکه فیض دوام / بر اوطایه حوض بللورین جام
بر خمدن اولور اهل طرب لایعقل / که لجه سنه غوطه اورر قابل

براییجی قدحدن کلور می زنکی خلق
انی بوباجی کوبی می صانور

صفت جام

کتور ساقیا بزمه بر دولی جام / بنه چرخه کیرسون اوبدر تمام
مزاجمجه بر شربت ایچور بکا / بولنمزمی لو کلکمجه جام صفا

مثلث قو جام مسدس ساغره — طلادر مثالی کمش ساغره
کلور جام سرشخانه ایله شراب — مذاق اهلنه شعله شهد ناب
ایدر چشمه عشقه فیض روان — مدد جانی بکا اوله جاملک همان
بنه نت قبای باده صوینه پر طلو — قدحله ویر اول کبک زیبایه بو
مه بدری باده قدح هاله در — ویرر بوی دلکش عجب لاله در
حریف قدح ساغر جم جگر — شکوفست اژدها کبی کم دم جگر
تهی و نگون اولسه جام شراب — دهن اوله گرداب و ساغر حباب
جم عشرتک جامدر رونقی — صولنمجه بوردر بونک رونقی
یم عیشه گرداب جام شراب — قپانمش دورنیجه فلک حباب
صراحی نماینده دور در — قدح عینک صاقی بللور در
هنر گوستروب جام گیتی نما — بره عرض ایدر صنعت سیمیا
دوشر اللره کیسه جام نبیذ — شوشه طبیله کیم سنجنی اولیه
کنار قدحله می شعله دار — شو زر نقطه در سیم تحریر دار
اولور صفر خالی کنار قدح — طاولر له اولور حساب فرح
سبودن اقندر اقردا نما — بوغزده قزدر قدح کوبا
نوله صفحه خاطره رسته تاب — اوبللور صهبا ایله جام شراب
طوله اوزره بوسه آلنور مدام — بتر عاشقه بوسه لعل جام
ملایم گوزلر اباغنی او — زنخدانی او خسته طوطاغنی او
سبو جامه میل ایتسه معقول اولور — محبتکه ولده دله یول اولور

جم ایتمش مکر جامی وقف مغان — کنارنده کی خطی اکه نشان
طولو با آب رنکینله شیشه لر — کل جام طوربق کرک تازه لر
می اولمزسه ساغره رغبت بولور — کلابی اکمش صولوق کلی اولور
صر لجیون ایردکجه جامه مدد — اولور باده اهلی جلوه لسند
قدحلر قسونساز کنج امید — اولور قفل لعله بلورین کلید
کور رمیدن اول درج برکوهری — اکر قویه عاشق آرده ساغری
فتح اینجه اولمق کرکدر شراب — که غایتده نازکدر اول لعل ناب
بر بشنا ایدر بزمی طل کرانی — اوور قبه دور اخر زمانی
قنی قیا ساغر لاله رنک — اچلدر کولک ساغر کیفدر رنک
بکا صونکه قیه جنون اوکره دم — اوناشده برکاج فنون اوکره دم

دل زار اولوب قانع حنک تر
بکا شیشه کیا بیله شیشه یتر

رباعی

ساقی گتور اول ساغر نور افشانی — کیم جامدر آرایش قصر فانی
پاینده اولور سبو بو دیوار وجود
جام می اکر اولمسه پاینده انی

صفت صراحی

ویروب ساقیا می صراحی یه تاب — درونینده جوش ایلدی خون ناب
لبک بوسی ایدرو بوله حاجتی — صراحینک اولدم کیده لکنی

خلوط سفید ایله بینا جهان
کنندر که ایلر شعاعی عیان

انك روحیدر باده ارغوان
که خونی صداسی خیانه نشان

لب دلبر ایتمش اکا نفخ روح
تحرکده در هر حباب صبوح

صراحیدر او نجم و نباله وار
نوله اولسه اول فتنهٔ روزکار

سهیل یمندر او یروب آب و تاب
عقیقی اولور مینا صهبا رباب

صالر قلقلی مجلسه ولوله
بلور حرف حلقی ایدر قلقله

قولق طوت ساغر الوحه سن
اوقور ازبر جبابه خم قصه سن

اولوب شیشه مانند لعلین قبا
ایدر حال سهرابی رنکین ادا

او مینا ر احضر صالر برمه نور
بو وادی یمندر او نخل طور

بر غصه نك کوه البرزنه
صراحینك الا ورینه کوزینه

صراحی بیدر بو به مقیاس نیل
باجنده فواره سلسبیل

صراحی و ساغر اولور جلوه کر
طولی کردن و شیشه لعل و کهر

مکر دختر رز اولوب زرنثار
بیوك کوجك اولدی بینه حقه دار

اولورسه اکر پیر مغدن نظر
کدا الور صراحیتی پر ایدر

صفت میفروش

بیلمانه کرك حرمت میفروش
اولور لطفی آسایش عقل و هوش

اوور ساقیا ناظر حال دل
وصی محبی اطفال دل

زهی فیلسوف ارسطو نهاد
کهن سال بازار کون و فساد

ورونی قدح کبی بی ریب و شك
الکا جمله معلوم راز فلك

صراحی می کبی صاف درون
خم باده وش اهل جرم و سکون

کورر کوزنی جام صفا در همان
ایدر بلکه عشقله سیر جهان

عجب جوهر پیردر او صافی کهر
ویروب قوته مینا لعلین ایدر

او دور عصر جمدن قلان یادکار
که اولمشدر جمشیده کنجینه دار

در جمده اساکی املدار ایمش
فلك کبی قوجه کنهکار ایمش

چکوب عالمه صفوة خاتمی
نعمله اغرلر بتون عالمی

اجق باب لطفی نعم بیکران
دریغ ایتمز الله منت همان

نه تقصیر کیم ایده سکان دیر
بغفر کناهنی بران دیر

ازل بزمنك ستنه دانا
کور نجه ایدر خنده آشنا

او پیره ارادت مقرر کرك
مرید فنا پیر پرور کرك

بنه ساقیا کام انت بنه
عصا دار پیر مغانسین بنه

او پیر مغان کان امید ایمش
عصا سیله دربان جمشید ایمش

زن عالمك اولین شوهری
انك حاصل عمر رز دختری

الندن کورلمشدر بنجه فتوح
که اولمشدر معمار کشتی نوح

رعایت ایدر حق نان و نمك
او پیرك رضاسن کوزتمك کرك

اکر همت ایتسه او فرخنده پیر
کدا اولور شاه صاحب سریر

صفت میخانه

ویرن پیر میخانه‌یه قدر و شان — اوخانه مبارك لكیدر همان
نه دیر مبارك نه خوش پیر در — كه هر مغبچه صانه‌یه تصویر در
انك جرعه و عكس جام صفا — زمین زمانینه ویرمش جلا
نه بلمشو نور شرت روزكار — دوشش خاك دركاهنه جرعه‌وار
بوكون راه عشقه اوورلكدر — قصایده بیت گریزه دوز
عجب تكیه در دو بو پیر مغان — باشنجا غریق اكه وار دهقان
طبقلرله هم سفره بر نعم — اولور وارده صدر كه باغ ارم
فلك كبی قات قات بناسی انك — جنان كبی دلكش هواسی انك
طبق بر طبق خسروانی ایله — ایدر انده عیش اهلی ذوق صفا
زمینندن الماغه مهر ارتفاع — سطرلابنه قویدی حیط شعاع
اوقصر اوزره سو كرم اولانجه حباب — هوایه ازنانجی چون حباب
الكا كاسه لیس اهل ناموس در — مكر مطبخ خاصی كاوس در
اولور كوبه باجی هب سر كبیر — شكار رسنك كوبی بو كوكه پیر
بولور زرنتا اوده قدر جلی — قونودی هر برینه بر صندلی
فقیر شه ایلر كدالی غنی — خم خسروانی له هر مخزنی
اومخزنكه كنج نهاندر نجا — غم ایدوكجه كهف الامان در بكا
دریلمش او خملكه مختوم در — مكر بحر مخزنده منظوم در
درونده دخی جار نعل شكار — لكد خورده توسن روزكار
شال خراباتیان شراب — درونده شنكك بر وی خراب

اكه

اكه كشتی نوح دیر رسم نوار — لكه جلمش قرابه‌ای روزكار
اولوب پوصله جام عالمنما — انی قیلدی طوفان غمدن رها
سریر سلیمانه او جار سرود — كلور دور كهینه وحوش طیور
دبلسه نوله عرش بلقیس اكا — اولور انده زر دختر رعنا
اكا جلوه كه جام صهبا ایمشی — او بلقیس بوزوش مینایشی
خرابانك اولوری هتاسی هیچ — خصوصا كه اوله كنار خلیج
سكندر كبوب بحری ایتمش رواج — قومش انده مرآت جاجی نشان
اولوب دیر پیر مغان پر صدا — وارن انده تخته قفقود انما
اكا كوش ایدن صوت ناقوسنی — جمك باركاهنده كی كوسنی
كلور ارغنو ننده آوازه رود — اولور هر طرف فاریابی كرود
صالر بزمه هر تاری بر كونه شوق — ویرور هر بر اوازه‌سی باشقه ذوق
كیمی اكلیوب كیمی كریان اولور — كیمی آه ایدر كیمی خندان اولور
قنی ساقیا جام عالمنما — محلیدر انی كتور صونه بكا

الوب دستنه آینه ساغری
بنه كوستر آینهٔ اسكندری

صفت مغنی وانواع ساز

مغنی كتور نا و دان نیشنی — نه ازوردن اشرد ساقی بهی
لبك دور اصولیله قیل ساقیه — بزی صالمه ساخی كبی باقیه
خوش وایه بخت فرخنده پی — مغنی و ساقی و محبوب و می

طوتان مطربا نایکه گوش جان
پوزك كعبه جان بلور شیشه لر
شنلسون براز مطربا انجمن
كیروب هفته بندكله چرخه ملك
بذر مطربا وانم اول هوی ار
یانوب سوز عشقیله ایده گاه
قوسون مطربا طعنی اهل ریا
بذر مطربا نهده بو نغمه لر
نی اوطانسه اولور و حالك
كتور مطربا نای ایت چاركاه
عناصر بلا لنعدن ایله خلاص
مغنی او طنبور سیر بن مقال
قوینا وسینه عندلیب لالانوز
سپر مطربا جانه صلا اول سرود
اكا قصد ایدر زاهد بیره دل
گوزت مطربا دور وصولن همان
كه چنك ایله دف بكره مرسانو
بوله مطربا چنبر ایتسك دخی
دف اوزره بولنسه لر ایدوب صانولر

طوبارنا شنیده جام نهان
نی رز و الیون اولو قدر ملكا
دم اوربته صوز اسرا عیلدن
دوشه خاكه رقص اتمزنه فلك
ملا اغزن الجوسنی الدی نای
دهانی بو سوز شعله اولمش سیاه
اولورنای اكا خبر دانی عصا
اگرچه هب اغزگدن الور صنا
ایچورمز و هیچ كیمسه جمله شراب
كه اندازه بتر عمله جالم تباه
قل نزد درایت عالم ایه خاص
ویرر بزمه رونق صراحی مثال
سرشاخده الشیا نی صانور
طلور روضه دن صائحه اوازه
قلبنه طوقماغه قادر دكل
ولی ایله ادوار ایله سرگران
اد بو كار درسا كه بو دا نره
كه عرضا ایتدر یوز قرد پیج ایدر قی
افقدن چیقمز بتم قرص محرم

صالوب مطربا دف كه بهره صدا
فلك گوردی بهر فرود نالان ایدر
قوبه مطربا سازنی ایله نوا
دوزت تار قانونی تكبیر قبل
مغنی اولوب نغمه كه چنگ وعود
دیروب سینه سازه سلك گهر
فتح مطربا تار رنگش و عمل
دوزب تار ویرت براز زعنون
دله مطربا آبردن زخم جفا
ایدوب تاركی رشته جانم پار
ایدوب مطربا تاركی خوش نوا
حیا قن تلی قیر زاهد دلشكن
كوزت مطربا بزمی مشتاق لله
اگر مطربا بزمه گلسه اوخر
انك باصندر اوازینی اوازه یه
نذرنه دو شدر اكا بودكلو فغان
بیه مطربا بنده بونا له لو
نواز شله ساز طرب مطربا
انكچون یانوب عود نشأ همان

اولور خلقه جنبان بابه هوی
دلوب سینه اخرزون افغان ایدر
بزه صوكز قوز داشی ایتمه جفا
كل امواج شوقه گهر ریز قیل
كمانچه صفایه اوزات تار پود
وزلسنو كهربی خوش نغمه لر
شب غقصه یی باغله انكله كل
بته ایله تحریك عرق جنون
بوسیم سازنی بتشدر اكا
ازن دخی الكلت بنر زار زار
ای قبل زبانده اهل ریا
نم از بو مجلسده اولیاتی زن
صفا بخش اول احبابه مثقال ایله
قولاغینه دولدور ایدوب نغمه لر
ضروری قولق طوتسنو اغاره یه
كه چشمنده تار اولدی زاهد استخوان
كه زخمینه الدوكسه افغان ایدر
اولور نار زهر و رونق و صفا
قورلدقچه اعضالی ایلر فغان

طلوتر مطربا باده بریش سرود   مغنی اولور رشته اهنگ عود
ویر نغمه اوتاردن ساره بابا   نه کیم عروق ایچره صهبا ناب
دلک مطربا هر کیجه هاله وار   اولور ماه رخسارکه پرده دار

کوروب منخسف بدر عیشی همان   مغنی و چنگ و نی ایلر فغان

ساقی فلکک جوری ایدی جانمه کار   اولدی ستم جورله جاندن بیزار

اسباب صفادن ایلمز جلوه کر   مطربده بولندی هله بر چنگ اوتار

صفت شب عشرت

بنه ساقیا ایردی هنگام شب   قورلسون بنه بزم عیش و طرب
دوشندی شبستانه بزم شراب   قنی اول عروس شفقدن نقاب
شب قدره دوندی بو هنگام جوق   صراحیلر ایتسه عجبمی سجود
ایده ماه بدری کمش اینه   فلک ایتدی تبدیل سورن بنه
قودی شمعی قصر چرخه نهار   اولور شعله سی جامدن آشکار
خط شامی زرحله باصدی ماه   دورندن ده بیر کوربیور سیاه
طولر دانا کندیدن ساغر   مکر اولدی مه جام اسکندری
بو دکلو نزار اولمسیکن بنه   کوروب جام مهدر کلور ره بنه
صالرکاه اولوراله تار کش   ایدر بیضه مانند ایکی تیغ وش
نوله قرص ماه اولسه اعیار   اولور شمع الیوکی نافص عیار

یاتوب سقف زرشمسه بامداد   کورندی برنده براغلکو مداد
بنه بهره ذال سپهر بلشد   یخ مهره اصدار سیه چشم بند
فلک دوره صابحه صاحنک خنق   کم ایلر ابزین کوی باره کیدن
شب عیشده ساقیا ارکدایت   خلام شب ایچره سکندرلک ایت
کتوره شبچراغ محی روشنی   بو شب سر ایده لم بنه کلشنی
شو کیم شبده صهبا کلکونه ابدار   سیاه غم اوزره شبیخون ایدر
طلوع ایلسون ساقیا جام زر   شب عجلده مانند نجم سحر
شب عیشده موسم وجد وحال   سیه زلفی جاروب راه وصال
شب عیشده مایه اهل درد   اودر وقت شبکاری اه سرد
شب عیشده محرم اهل هوش   نهانی صفایه اودر روی پوش
نه شب غفلت اودر مردان غیب   نه شب به لطف ستار عیب
نه شب پرده دار حرم و بیر   نه شب بیان غنی و فقیر
بو ظلمتده آب حیات اولدی می   دلیل طریق نجات اولدی می
شب عیشده ساقیا وقتکاه   اودر روز بازار شب زنده دار

الا اول شبدن الوب ایاغ   جهرماه بدرله صبح چراغ

صفت شمع

قنی ساقیا جام خورشید ما   کورلسونمی اولوب درخشنده شمع
نیجه شمع راه خدایه دلیل   زرین غنچه گلستان خلیل

بوله اکا وینه عصای کلیم / اولور بحر ظلمت انکله دونیم
ویرر نور قرشیجراغی انک / خم اله کچمش ایاغی انک
فکار اولمغیله سوایا تنی / مشمع اولمشدر اکا پیراهنی
بایلسه بوله داری هر محفله / دوشوب عشقه سر رشته ویرمش اله
ایدوب رشته جانبی تابدار / صالار عشق اجزای جسمینه نار
انی محرقه ایلمش بیمجال / یا بشماره دیواره دورمق محال
ایدر شعله سی جمع خلق جهان / ستون اوزره کویا درفش کیان
شعاع فتیله ایله خورشید طلع / درونونده اسباب شوق اولدی جمع
اگرچه طوتوبدر زبانه روشنی / کبیر شعله مانندی کلشنی
کروب نور بخشی کبی خلوته / هوا اوج فجر لو نشئه عزلته
ویرر سوز دل اکا تاب وتوان / اولور عشقله پیر ایکی نوجوان
دوشنجه بو اتشدن اکه شرر / سیاه اولدی موی سر سر بسر
شب اولدقجه ترک شکر خواب ایدی / بو بیدارلق انی بیتاب ایدی

سونیجه اولدی بو منیجه باش دوکر / تنفس ایده صبح صادق مکر

صفت صبح صفا

قچن ساقیا اول جهانه فتوح / صباح اولدی چیقمز می مهر صبوح
طلوع قالدیروب نجم طارق کبی / یقق چاک قبل صبح صادق کبی
کتن دایلدی صبح ظلمت فکن / کبر برلوح زر چیقدی بو دخمه دن

دوشنبدی

دوشنبدن یینه چیقدی افق / زنخ اچدی بت ارغوانی شفق
مزین اولوب جمله کاه سپهر / قودی باصمجه نوز باصوغر اکمهر
جلوب دامن خرقه سن اسمان / عیان اولدی طاس پر اتش همان
بینه توده مجز پر ریزه وقت / بر زر خالص ایتدی سپهر کهن
مه مهری قوینینه الوب شفق / کیمعوب حمرتی ایتدی دفع عرق
شفقدن ظهور ایتدی مهر منیر / جعزدی عرق باده وچرخ پیر
ایدوب یوسف ماهی کم رو کنار / اغردی افق چشم یعقوب وار
زن چرخ ایدوب وا ایت ابتهاج / کورنش کف میزان ورشته شعاع
صباح اولدی ساقی فتح جام جم / اویانسون بینه رندان شمع غم
رو امید اول کوکب زعفرون / اوله نجم نحیتم کبی سرنکون
دم صبح کیم قالدره افتاب / برالتون قدح کهربار شراب
خمارندن اولوب الی رعشه دار / قیله جام بر فیضی رنجه بار
ویروب مجلس عالمه آب وتاب / اوله جام وساقی وشمع شراب
کتوروب قیا بری خوش کوار / حسد برده روح جمشید اوله
اوشمع دلفروز اولوب کلیه کرم / ولی سنک خارا ایلکی اوله بزم

کشاده اولوب جام الوب خاطرا / ورید الالام قلعه کافری

صفت طعن طبیب

حکیمانه سوزه می ستایا / صقن ایچی آز کورمه می ساقیا

قوپن زنکه اولور دل ساغرده / بصیرتله کورن غربادده
طلبکار کرکمز بکا شوقی / کنور کاسه یی صوب بورکوتیق
دوکوب حسنی سوبلر افسانه / صاجر دام تزویر نیزه دایه تن
شعبده کبی دائما ال ایدر / دیزوب مهره حیله حقه‌لر
الوکاسه الی ربت ولنواز / بو شعبده‌کار اوده بیلر اول حقه باز
دله حبه شهوتله اوطوردوا / نه بیلسون آنی مرغ آتش غذا
حکایاته ایچ دریر یورر بادده / یره طعن ایدوب جوق کورر بادده

طورر کن محبان آواز رود
نه خوشکن انک کبی سیر بالیهو

طعن دخان غبار

متی ساقیا باده ارغوانی / علولنسون اول آتش بی دخان
نیلور ذوق الان جام رخشانیله / دخانی فتیل فروزان ایله
محی اول نور رخشنده فرد ار تحی / خم اول کنج بی رنجدر مار یوقی
سکانی غرک شمع راحی بتر / اکر اوله دوربک طرحی بتر
بینه مجلسی طوتدر بوی دخان / صدد مجمر جامی کزدر دخان
محبانه سعی ایت بوتوتیر فقو / غرض جوهر لیسه عقاقیر قو
اکر بزمه کلکه محار غولی / تورلاردی غبار تورتدو دخان
غبار انکا نسبتله ذره دکل / توتونی بیرایعی بورک ذره دکل

خاتمه و تملح

کلک

کلک آرتش خ کلکه بدایع نگار / پر تقلیدک اوراق رنکین بهار
بو نقش نگار ارتوبه حیرتم / فهم ائدی نورنم تحاملدی طاقتم
ویروب نایکه فاریابی نوا / بیز ایلدک کونه کونه صدا
قرار ایت حدد کیم بو جوش وخروش / بنی ایلدی مست بیعقل وهوش
می نظم جانبخش ایتدک سبیل / دوزوب مسطر اصفحه‌دن سلسبیل
بولور نوش ایدن نشوۀ جاودان / اوله فیض الان عارفه نوش جان
حقیقتله هم نوش اوابز مجلد / عجب دلکش نظم سحر طراز
کوراینه نظلکده حا لنی / که همراه ایدر شخص تمثالنی
بو منظومه بر نسخه وجد وحال / قلمدر قلیلک اما مثال
اولوب دلکشا وبزا اهل صفا / بو فاورکه ولدقرده تسبیح ولا
بو دور تنظیمه نظام ایله رشک / حسودن نظامی دوکه در آشک
هنرلرکه یوسترد ی اسناد دل / ظهیر ایتمه مشتدر ظهور دکل
ایدر بو نقش طرح نوای بزند / نوای وش ایتدم نوای بلند
الوب چشمه جانده آب مراد / روانینک ایتدم روانی شاد
نمک صاچه لی حالم اهل سخن / چکلدی می نظم خمریه دن
رفعی لطف طبع و نثار دور / که هب دولت دشمن اوله بهره ور
رو الفاظ ومعناسنه صبح وشام / پسند خواص آفرین عوام
بو شکلنی قیقنده عروس خیال / بو وجهیله کیم ایتدی عرض جمال
حسنا اهل نقشنه حیران اولور / اکر کورسه کافر مسلمان اولور

باشا وزره بر ایتسه سوزم وجهی نه سوز اولدی تاج سر افتخار
دکل نظم تعویذه بو سوزده ولی سوبلسک سوز کتورر حسود
عجب بکر نا سفته سنوح جهات بنجه بکر باکوره باغ جان
بو میدن که خاکه دوشر تیخ جام ایده بیر جام از عطر مشام
بو تاره عصیر کی اولوب کینه تیز عدوی حسود اولور کریه خیز
نه میدر بو کیم خاکه اولسه روان بوله خاکده رنک شیرازی جان
بحمد الله افکار خاطر فروز علو ایلدوکم کبی ابتدام بوده
نه نقش که طبعم تخیل ایلد سنحی مجلسنده تمثل ایدر
بو وادیده بر نیجه اهل هنر قوشوب ابب طبعی کلوب تجویلر
صالوب عنکره میدانه بن بویم لجوب جمله ابنا اولدی میدانه بنم
نجی ایب طبع اوله صرصر گذار توزین کورینه دیده اوز کار
قیلوب آزمایش نیجه پهلوان بو فترلده کرچه قودیلر نشان
مسا علا اولوب باکه ده روزکار قوم زور طبعمله بر یادکار
طوتوب تیر کلکیله میدان یرین هدف ایلدم سنک منزلی برین
ولی اشری ایمه دعوای قو ادب کوزله بیهوده سودای قو
بر اولوری اوستاد ایله بروی میک برمیدر کهنه سیله نوی
طوتالم که نقاشی زینت ایدر بنه رسم طرح ایده نکور هنر
خصوصا اولوب جام عشرت نکون بکا کوبمی کوسترد کردوش دون
میک وصفن ایتمش هر اهل سخن نه کور وملکه وصف ایلیم انی بن

بوما

بوما تمسرا خود مساعد کل مکر جز بنه نظم ایده اهل دل
باثمری بو نظم قلدوزدی ظهور ایتدوکی قالب پرلوده
مؤثر سخن تنکم اه ایده سرد اولور رحمانه دل اهل برو
بو تنک جار سطرله سرخی صفالر وبر وزخم دبرین ونودن نشان
اولوب هر ورق نسخه اوزره تخت کورینور سیاه رقم تخت تخت
سطور اولدی کوبا که جار بنانه کف تخت اولدقجه سیلی زنان
صریری کلک اولوب خوشنوا شکا قیله ایدر بو دکلو صدا
بو کلشنده طرح ایلدی کلک تر بری یرینه بکره جز کوشه
فنایه ویر رصیو جهان غنچی که واله دهر بینک بر عالی
نمایان ایدر کونه کونه صفا نوله نامه ویغمه عالمنما
رجا اولکه یاران ایدوب اهتمام نیجه دورلو نقصانی ایده تمام
طوتا نایه بو مسلک بر کوهره شوکیم نثر ایده نظمنی تل قره
اوله صنعت نظمنه بو وقوف ولذت دو کیله پریشان حروف
سلیقه درست اوله شو بلهی که تقطیعله هیچ اوقنمایه دل
خصوصا که اوله کاتب ناقبول که اولانی خامه سی بی اصول
درست اوقیه بلکه املا ایده یوده وزنی شعر انشا ایده
نظیره اوله خطی اول جاهلک الها غزیته ادیمه جار طلک
خدا حفظ ایده بو کتابی مدام یوز ایله بو نظم دلکش نظام
نقش وار اوله ارمغان ازدار قرار ایلیشو اوای وراز

بحمد الله ایردی هله فتح باب — که اولدی لبالب بو جام شراب
تمامینه تاریخ اوله روا — شرابیله بر جام عالمنما
دم ایردی که اولوب بو بزم رشته بند — تمام اوله منظومهٔ دلپسند ۱۰۲۶

دم ایردی که بو مجلس آخر اوله
دعا ایده هر کیمکه حاضر اوله

ختمیات

الهی بانیٔ بزم الست — بعهد و پیمان رندان مست
بلب تشنه‌گان بیابان عشق — بفواره چشمهٔ بستان عشق
بحیرانی پروانهٔ ملاحت طراز — بچشمان حیران افسونناز
بهر روز تمنا بشام وصال — بکار بزی نخل باغ خیال
باوراد بلبل باوراق گل — بعشق جوانی و ساقی و مل
بلعل لب ساغر نوش خند — برنگ رخ ساقی دلپسند
بصوت صراحی بنقش قدح — بغم یاد دست و بانگ فرح
بخمیازهٔ بی قدح هر خمار — بآه دل عاشق دلفگار
بمستوری می برکت نهان — که باشنه اندر ایجه خلق جهان
بشمع درخشان سیران بزم — کم اصلا وقتی اله مهمان بزم
الهی بلب تشنه‌گان جمال — بمستان مدهوشی بزم وصال

عطا ایله تمکنت منزل باغ قدس
قیله اقره ابرار ایله بزم انس

انجام

اتمام سخن بخلوص دعا

کنه چوقلوغی اکا خجلت یتر — قوللردر مزلو ایسه عفو ایدم
ایدوب رشتهٔ جانی عشقکله زار — انی ساز بزم غمه ایله تار
دل زارم ایدوب گرهگیر عشق — قیل اول رشته‌یی سبحهٔ بر عشق
شو دمدرکه بر اوله پیمانه مز — تجه کنده بیدن یعنی مستانه مز
گله بر نفس کم کالو اوله تنگ — اودم و یره مژدات آماله زنگ
صراحی صفت غلغل ایده گلو — تهی قاله خاکی بدن چون سبو
قدح وش دهانه گله جان پاک — مکانم اوله دردی کبی خاک
شهادتله دعوایه ویروب ثبوت — دهانه اونام اوره مهر سکوت
سود مکه ایدم ترک بزم جهان — بنی صوک قدح ایلیه سرگران
خماری بنی جگدرمه فردا حشر — بنی قیلمه بدمست رسوای حشر
شو دمدرکه بو بزمه یاهو دیم — امید اولکه آخر نفس هو دیم
اوهودن گلوب بو جام الست — او بو بیله کروبیان اوله مست

وارم بزم خلده معطر مشام
رحیق حیات اوله مسکی ختام

۱۱۹۸
شهر ربیع الاولی

[illegible]